PLENISSIMAE ADDITIONES SEV ANNOTATIONES ANALYTICAE

AD PERSPICVAS DECISIONES

REG. CONSIL. NICOLAI ANTONII GIZZARELLI

IOSEPHO MELE BITONTINO I. C.

PRESTANTISSIMO AVTHORE.

HIS ACCEDVNT RESPONSVM SINGVLARE.

FRANCISCI MELE Eius Filij, non minus in vtraque Poesi, quam in vtroque iure expertissimi.

NECNON AD EASDEM DECIS.

DIDACI DE MARI I. C.

EXIMII RECONDITAE ADDITIONES.

Cum Summarijs, & Indice rerum notabilium.

SVPERIORVM PERMISSV.

Neap. Ex Typographia Francisci Sauij, Impressoris Curię Archiepisc. MDCXXXII.

Expensis Dominici Vecchi Bibliopolæ sub Signo Sanctiss. Nominis IESV.

EXCELLENTISS. DOMINO

D. EMANVELI DE FONSECA ET ZVNICA

COMITI MONTEREY, ET FVENTES

Domino Statuum Domorum de Viedma, & Vglioa, & Domino Domus de Ribera, & del Solar de Arauio, vni ex tresdecim Ordinis S. Iacobi de Spata, Cubiculario Suæ Cath. Maiest. Status Consiliario, in Supremo Italiæ Consilio Præsidenti, & apud Summum Pontif. Extraordinario Oratori; in præsenti tandem Regno Proregi, Locumtenenti, & Capitaneo Generali, &c.

IOSEPH MELE I. C. S. P. D.

T si lucubrationes istas, quas nunc ad te mitto, Comes Excellentissime belligerum præsens tempus sibi non exposcat, cum te assiduis bellorum curis in ordinandis, & animandis in hæreticas acies agminibus detentum inspiciam, & hæc (cum iustitiæ fętus sint) ad prælia, & discrimina sedanda, tranquillitatem, pacemque inducendam consentanea magis videantur; Tamen cum tu Dux non Martis dumtaxat gloria, sed & iustitiæ præsertim splendore, vndique decorrias, & tantus es, vt eodem tempore non minus in expellendis hostibus, quam in legibus promulgandis æquè potes incumbere, illas, te clangentium, in medio tubarum, armorum strepitus, commilitonumque audacium ardoris non aspernaturum confido. Principis enim maiestas, cuius tu meritissimas, & exactissimas in hoc Regno Vices geris armis decoratam simul, & legibus armatam, vt se præbeat, oportet. Quod sanè in te hodie fatemur, cum te populorum gubernationi, & ab hostium incursu defensioni satis studere agnoscimus: & adeò

adeò te geris in hoc ſublimi munere, tibi ab inuictiſſimo Rege noſtro Philippo IV. pro immenſis de rebus geſtis, meritis elargito, vt quemadmodum ſucceſſoribus tuis authoritate tua trades illud auguſtius, ita obſeruantia, & integritate anguſtius. Tua igitur pro ſingulari humanitate nutantem hunc fœtum erigere, claudicantem fulcire, titubantem vitali aura perfundere, & à tenebris ad ſplendidiſſimam lucem euocare non grauaberis, cum ob eximias tui animi virtutes, tantus in te gloriæ ſplendor eniteat, vt poſſis, & quaſuis, vel obſcuriſſimas tenebras tuis radijs nouus fere Sol illuminare. Nouus, inquam, ferè Sol, nam ſola inter te, & Solem obſeruatur diſcrepantia, ſcilicet, quod vbi tu excelſis ortus ſplendoribus totam Hyſpaniam, totumque orbem illuſtras, ibi Sol ſæro tandem cadens occaſu totam Hyſpaniam, totumque Orbem obtenebrat; Sol es & ſimul tecum non nocturna, ſed diurna vigent ſydera. Vale ergo inclytus optimarum virtutum Mæcenas, teque Deus Opt. Max. Chriſtianæ Reip. quam diutiſſimè aſſeruet, tuamque fortunet felicitatem. Datum Bitonti die 17. Iulij 1632.

AD LECTORES FRANCISCVS MELE
AVCTORIS FILIVS.

Oſeph Mele I.C. Genitor meus diutiſſimè inſudando, & elucubrando (cum imò difficilius ſit inuentis addere, quando inuentor plura dixerit) ex fragantiſſimo, ſed diſperſo variarum Apium Melle vobis magis mellifluos, ac dulciores fauos elegit. Dulciores ſanè, nam ſi ex flore mel quidem dulciſſimum traducitur, quid erit ſi ex melle mel componatur? Mele ex melle mel vobis eduxit, Guſtate, paſtus enim erit dulciſſimus, ac placidiſſimus, ſicut elaboratiſſimus. Nec vos inter nectaream cibi ſuauitatem ex acutiſſimis ſpiculis turbabimini; ille enim nè vos Apis nomine deterreret, ſibi potius mellitum nomen adſcripſit. *V*os quoque ſpicula non figatis, ſic enim egomet adhuc adoleſcens poſt meas amator. *E*piſt. iam impreſſas in diſtic. fol. 117 vobis cecini.

Mella Pater tibi dat, non figit ſpicula Lector.
Tu quoque non figes ſpicula mella dabis.

*V*num tamen vos moneo, nam & ſi in alijs deciſ. eiuſdem Conſiliar. Gizzar. olim Siciliæ impreſſis, in earum ordinatione aliquantulum fuit erratum, Additiones tamen iſtæ, necnon I.C. Didaci de Mari, non ſecundum earum ordinem, ſed ſecundum verum Neapolitana in Typographia obſeruatum regulantur in hoc ergo animaduertite, & valete.

Imprimatur.

Paulus Squillante Canon. Dep. vid.

Fœlix Tamburellus Vic. Gen.

Excellentiſſime Princeps.

VIdi Iuſſu Excellentiæ Tuæ Additiones Iurium ſingulis Deciſionibus Regij Conſiliarij Gizzarelli, quas intendit in lucem edere *V*.I.D. Ioſeph Mele Ciuitatis Bitonti, & illas Thypis dignas exiſtimaui. vale die 23. Auguſti 1629.

Excellentiæ Tuæ.

Minimus ſeruus.

Federicus de Roſis.

Imprimatur.

Tapia Regens, Enriquez Regens, Lopez Regens, Rouitus Regens.

ALL'ECCELLENTISS. SIG.

CONTE DI MONTEREY
VICERE DI NAPOLI.
DEL SIG. GIOSEPPE
DE DOMINICIS.

PRia ingiouenile etade Eroe inuitto,
Cinto l'Elmo nel crin l'vsbergo al petto
Lo ferro al braccio,in fulminante aspetto,
Piagaste molto il predator d'Egitto.
Hora d'Astrea figuendo il camin dritto
La spada del voler giusto,e perfetto
Vibri,e di maestà fenil rieetto
Trafiggi il trafittor,alzi il trafitto.
Col giusto gouernar tu dai ristoro
A questo poco men,ch'estinto Regno,
E fai età del ferro età dell'oro.
Tu in pace ei mantieni,e ci dai segno,
Che spreggiando ogni freggio ogni tesoro,
Sei de la nostra fè scudo, e sostegno.

DEL SIG. HORATIO MELE ALLE STELLE DEL MEDESIMO.

QVesta splendida luce,
Che te Sebeto inalba
Nasce dal Nume, che'l bel giorno adduce,
Ma non puoi dir se prende
Altra luce, e splendor vaga si rende,
Onde t'ammira, & Cole,
Che t'hà lume dal Sol, da gloria al Sole.

D. IOANNIS ANGELI GALA BITONT.

CAROLO TAPIA REGENTI
ANAGRAMMATYSMVS.

Olor canit,& rapit apes.

Epigramma.

GRandiloquam resonare lyram,grandesque cothurnos
Induere obtineat, qui tua facta canet;
Calliopaea, Linusque silent, & cantor Apollo
Verba,modosque negat, concinat albus olor.
Ipse sibi sic alta canit, sic allicit omnes
Mellifluas, & apes attrahit,atque rapit.
Vt cum melle fauos dulci cum nectare cellas
Transfert,& promptè sentiat obsequio.
Carole,quos tibi collectos dicat accipe flores
Mele velut libans sedula legit Apis.
Hinc odor, & dulcor,qui,te,surgente,trahetur.
Nomen ab occasu proteget esse suum.

SONETTO.

del Señor

DON IVSEPPE FILIV

AL SEÑOR

FRANCISCO MELE

POETA FAMOSISSIMO.

POR los ayres, estiendase la fama,
Y publique del'uno al otro Polo,
Prodigios y Excelencias, tuyas solo,
Que muchas mas tendra, si mas derrama.

Si fue, unico Marcial en la Epigramma,
En su lengua lo fue; tu qual Mausolo,
Gudiciaste la agena, pues de Apolo,
Tu dignas sienes, el laurel, aclama.

Mele, en tu lengua te apellidan todos.
Con raçon: pues la miel de la latina.
Brota tu ingenio, con prodigio tanto;

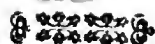
Y viendo, cosa en ti tan peregrina,
Que excede à todos limites, y modos;
Te admiro mas, si mas, tus glorias canto.

PEREGRINI SCARDINI

AD AVCTOREM.

Epigramma.

PAce tua hæc dico; satis est tinxisse Palatum
Turba oleum dulci nectaris imbre tuum;
Si licet, apponas succo tua labra parumper
Terreno: & nostris utere læta cibis.
En melle hic lepido carchesia plena Iosephus
Suggerit, & tali condit liquore merum.
Iam bibe: mellita dices dulcedine capta,
Non alio vesci Nectare posse Iouem.

AD IOSEPHVM MELE

I. C. EXIMIVM, ATQVE ELOQVENTISSIMVM.

MARCI ANTONII QVINCTI

E MONTE ALBANO.

Carmen.

VEr erat, Hybleos raptura examina flores,
Vergebantque nouis castra mouere fauis.
Colle sub aprico niueo de pumice fontem,
Ramorum est modico frigore sylua tegens.
Fulua hic deposita Tritonia, casside, & hasta,
Hæc propè (*læta tamen*) *corde premebat aquas.*
Palladis en quanam Iosepho *numen alumno,*
Perpetuo vt maneat, munera donet, bonos?
Sic ait, atque decus metiens tibi corde futurum
Palantes Syluis anxia vidit apis.
Protinus excipiens tibi Ioseph, inserit illas,
Inque os, & mellis nomina dixit habe.
Mille amplis pariter te ornauit dotibus, omnes
Eloquio legerent, vt noua mella tuo.
Mellifer vnde tuæ celeres super astra volatus
Prædulcis fama dirigit vsque sonus.
Præsidiumque tuum perquirunt vndique cuncti,
Iuridicique decus dicerti omne fori.
Quod mihi mellifluo si dependere licebit
Ore tuo, felix tunc ego Quinctus ero.

AVCTOR.

AD HONVPHRIVM SAVIVM

HVIVS OPERIS IMPRESSOREM.

PAlladium cognomen habes Sapientis HONVPHRI,
Nunc non Palladium nomen habebis Apis.

MEllea sub prælo, dum mittis opuscula tenes
Perpetuas: tibimet nomina mittis Apis.

INDEX ALPHABETICVS RERVM, ET VERBORVM,

QVAE IN OPERE CONTINENTVR.

A

Abbas.

iure

Assisa

Con-

b profi-

appella

Fenum.

Feudum feudalia.

Feudales conſuetudines.

Feudatarius.

Fideiuſſor.Fideiuſſio.

Fideiuſſor. Fideiuſſio.

Fidelitas.

Fideicommiſſum.

Fides de pretio.

Filius.Filia.

Hypo-

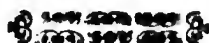
Instru-

Pater.

detur

FINIS.

ADDITIONES PLENISSIMAE
AD DECISIONES REG. CONSIL.
NICOLAI ANTONII GIZZARELLI

AVTHORE

IOSEPHO MELE BITONTINO
VTR. IVR. DOCT.

Fœliciter incipiunt.

SVMMARIVM.

1 *Mulier præfertur ex communi opin. creditoribus anterioribus haben. tacitam hypotecam, sed contraria opin. de iure verior prima in iudicando, & consulendo recepta.*
2 *Mulier an præferenda creditoribus in bonis postea quæsitis, & nu. 60.*
Dux Alcalanorum Prorex laudatur.
3 *Mulier habet priuilegium pro dote soluto matrimonio ante dotis restitutionem, secus post dotis restitutionem.*
4 *Mulieri priuilegium competens, an transeat an hæredes, vel ad filios, & ad quos, & n. 6.*
5 *Hypotecæ priuilegium transit in quemcunque, transit ipsa actio etiam in diabolum, sine tamen priuilegio prælationis.*
7 *Ius prælationis an cedi possit.*
8 *Priuilegium dotale, an cedi possit extraneo, et quid in actione de dote.*
9 *Mulier petens assecurationẽ, an possit actionem hypotecariam sibi contra maritum, & creditores cõpetentem alteri cedere, affertur opin. negatiua, quę limitatur nu. 10. & 11.*
10 *Clausu a constituens, & ponens in locum vicem, & constituens procuratorem velut in rem propriam, & cedens omne ius omnemq; actionem quid operentur in cessionib.*
11 *Mulieris priuilegium pro dote in casu dubij transit ad quemcunq; extraneum ad quem transit dotis actio.*
12 *Priuilegium quod habet mulier pro dote an habeat eius pater.*
13 *Et an dictum priuilegium transeat in legatarium. Legatarius impropriissime repræsentat defunctũ.*
14 *Priuilegium mulieris circa prælationem, an habeat extraneus dotans.*
15 *An eo priuilegio potiatur mulier infidelis.*
16 *Mulier hæretica an amittat priuilegium, vel dotem, & an sterilis, & an mulier contra mulierem.*
17 *Priuilegium quod competit mulieri competit pro vera dote.*
18 *Dos vera, & putatiua conueniunt.*
19 *Instrumentum dotis putatiuæ habet exequutionem paratam sicuti instrumentum dotis veræ.*
20 *Dos putatiua, quæ datur sponso, quæ ante contractum matrimonium venit restituenda non est dos, & nõ reperitur priuilegiata, & ibi de quasi dote, quæ promittitur sposo.*
21 *Dos qua actione petatur declarato matrimonio nullo.*
22 *Dos promissa, an habeat priuilegium quo ad anterioritatem.*
23 *Et an dos confessata.*
24 *Dos confessata habet priuilegium prælationis, quod habet dos vera numerata contra creditores viri si lapsa sunt tempora opponendi exceptiones dotis non numeratæ.*
25 *Geminata confessio dotis receptæ tollit exceptionem dotis non receptæ, nec solutæ, nec numeratæ.*
26 *Geminatio multa operatur.*
27 *Dos præsumpta, an habeat priuilegium dotis.*
28 *Dos præsumpta vera dos est.*
29 *Dos à l. constituta, an habeat priuilegium dotis.*
30 *Pretium rerum dotalium, an habeat priuilegium dotis.*

31 *Pretium rerum dotalium, uti subrogatum efficitur dotale.*

32 *Aumentum dotis habet eadem priuilegia dotis.*

33 *Aumentum dotis, an habeat priuilegium anterioritatis sicut dos.*

34 *Bona paraphrenalia, an habeant priuilegia dotis.*

35 *Interesse dotis, an habeat priuilegium dotis.*

36 *Fructus dotis, an habeant priuilegium dotis.*

37 *Fructus dotis non sunt accessorij, sed augent dotem.*

38 *Priuilegium, quod habet mulier pro dote, an habeat pro antifato.*

39 *Dos & antiphatum habent parilitatem.*

40 *Mulieris in dote damnum in antiphato lucrum consideratur.*

41 *Instrumenta du·si reperiuntur. Eodem die confecta præfertur mulier creditori alterius instrumenti eo, die confecti, & quid de duobus testamentis eo die confectis ibi.*

42 *Quid quando sumus inter creditores priuatos.*

43 *Quid quando est opposita hora.*

44 Hypoteca *anterior consideratur per horam.*

45 *Horæ anterioritas est in consideratione, et* 54 *Ordo scripturæ, an prosit si non adsit hora.*

46 *Priuilegium prælationis, quod competit mulieri, an competat viro.*

47 *Et an priuilegium tacite hypotecæ.*

48 *Mulier cum tacita hypoteca, an præferatur habenti tacitam anteriorem opin. affirm. intellige, ut num. 50.*

49 *Quæ ampliatur etiam si inter creditores esset pupillus habẽs bona tutoris tacite obligata.*

51 Hypoteca *dotis posterior concurrens cũ hypoteca tacita anteriori priuilegiata, quæ præferatur.*

52 *Mulier est priuilegiata etiam in actione personali in qua venit præferenda.*

53 Hypoteca *mulieris in bonis viri à quo tempore incipiat, & nu. 55. 56. 57.*

58 Hypoteca *quam habet mulier tribuit ius apprebendendi, adipiscendi, & retinendi.*

59 Hypoteca *dotis in matrimonio contracto inter consanguineos, an incipiat à die constitutionis dotis, vel dispensationis.*

60 *Mulier in bonis quæsitis per virum post cõtractum matrimonium, an præferatur creditoribus habentib. anteriorem expressam.*

61 *Fiscus an præferatur in bonis quæsitis post obligationem, & cui incumbat onus probandi acquisitionem factam ante, vel post n. 62*

63 *Cõstitutũ, an operetur ad bona postea, quæsita, et quid si esset clausula ex nũc pretiũ 64.*

65 *Dos, & Fiscus paribus passibus ambulant, et quomodo nu. 66. & nu. 71.*

67 *Dos, & Fiscus dicuntur æquale priuilegium habere.*

68 *Priuilegia dotis, et Fisci conquassantur, non communicantur, & nu. 72.*

69 *Regula l. qui prior in tempore habet locum inter dotem, & Fiscum.*

70 *Casus in quo Fiscus præfertur doti etiam anteriori & mulier præfertur Fisco.*

73 *Priuilegia personalia, & prælationis competentia fisco transeunt in cessionarium si hoc agatur secus dotis.*

74 *Soluens fisco habet priuilegia fiscalia etiam personalia si hoc agetur, & cessio requiritur nu. 75.*

76 *Fiscus, an habeat priuilegium contra mulierem de iure consuetudin. Neap.*

77 *Creditoribus concurrentibus in actione personali præfertur habens fauorabiliorẽ causam, & quid si concurrant dos fiscus, & Ecclesia ibi.*

78 *Instrumẽta duo eodẽ die confecta unum Fisci alterum mulieris ex quibus non approbatur modo aliquo de prioritate, quod præferendum, & nu. 79.*

80 *Primi pilus quis sit, & an hoc officium sit in vsu.*

81 *Dos in iure reperitur magis priuilegiata en Fiscus.*

82 *In dubijs quæst. magis contra Fiscum iudicandum, & nu. 84.*

83 *Fiscus est ultimus priuilegiatorum.*

85 *Fiscus quando concurrit cum alijs vtitur priuilegijs sibi à iure concessis.*

86 *Priuilegia Fisci enumerantur.*

87 *Fiscus auocat pecuniam solutam posteriori creditori, & quando habet locum n. 87. 88. Idem priuilegirm in dote nu. 88.*

89 *Creditor priuatus non auocat pecuniam solutam posteriori, & quid si soluta, ab herede cum beneficio l. n. 90.*

91 *Fiscus extra priuilegia sibi à iure concessa semper vtitur iure priuati.*

92 *Fiscus non est priuilegiatus nisi expresse in iure ita reperiatur.*

93 *In Fiscum non transeunt, quæ transeunt in extraneum.*

94 *Publicatis bonis non publicantur feuda.*

95 *Dos extra eius priuilegia in iure expressa non est priuilegiata nu. 96.*

97 *Spetialia non sunt multiplicanda intellige nu. 99.*

98 *Priuilegia sunt priuata lex.*

100 *Extensio ex identitate rationis fit etiam in casibus exceptis à regula.*

101 *Extensio proprie non dicitur quando est eadem ratio, & omnimoda similitudo n. 101. 104.*

103 *Extensio in correctorijs quando, & quomodo fiat.*

105 *L. hac edictali. §. in omnibus C. de secund. nup. affertur.*

106 Opin.

106 *Opin. communis non attenditur, quando validiores rationes eam vincunt.*
107 *Extensio aequiparatorum.*
108 *Argumentum ab aequiparatis validum, & quando nu. 109.*
110 *Lex noua disponens in vno ex casibus aequiparatis per l. veterem habet locum in alio.*
111 *Casus duo aequiparati in l. antiqua dispositum in vno censetur dispositum in alio.*
112 *L. fi it q ii de iur. fis. affertur.*
113 *Fiscus, & Ecclesia aequiparantur.*
114 *Ecclesia fauorabilior fisco, & miserabilibus personis nu. 117. & 118. quando concurrit cum fisco, & dote quis praeferendus n. 115.*
116 *Ordo scripturae attenditur.*
119 *Ecclesia aequiparatur minoribus habet priuilegia minorum nu. 120. habet benef. sicut minores etiam quando litigat contra Ecclesiam nu. 121. & 122.*
Priuilegiatus non vtitur priuilegio aduersus alium aeque priuilegiatum.
122 *Dominium rerum dotalium quod sit penes maritum.*
123 *Dominium rerum dotalium marito affecto non soluendo etiam si res sint aestimatae trãsfertatur in vxorem, quae praefertur caeteris creditoribus.*
124 *Dominium rerum dotalium quando pertineat ad maritum, & quando ad vxorem.*
125 *Opinio recepta in iudiciis praeualet.*
126 *Opin. recepta in iudicando à Iudice tenenda, & sequenda.*
127 *Opin. vsu probata recipienda.*
128 *Dubietas omnis ex obseruantia declaratur.*

AD DECIS. I.

Decisio ista satis docta, satis elegans est, sic eam celebrat nouissimè *D. Marchio Corleti Regens Constantius in l. 1. nu. 20. C. de iur. fis. lib. 10.* Ad cuius materiam vide tradit per *Eminentiss. Card. Mant. in tract. de tacit. et ambig. tit. 26.* & nouissimè omnium *Io. Dominicum Gait* virum eruditissimum post haec scripta visum in suo celebri, & perutili *tract. de credito cap. 4. quaest. 11. num. 1596. & seq.* vbi pluries de ha decis. meminit. Et dum pro fundanda ista decis. *D. Gizzarell.* praemittit com
1 munem opin. quae se habet, quod mulier habens hypothecam expressam pro dote posteriorem praefertur tantum creditoribus habentibus anteriorem tacitam, non autem expressam, de dicta communi vide *Bellacom. 2. tom. commun. opin. tit. qui pot. in pig. habeãt. num. 12. fo. 347.* vbi etiam de opinione contra dictam communem, quam dicit esse *Ang. in § bis consequens Auth. de aequal. dot.* & sequi *per Aret. in l. 1. ff. sol. matr. & Bal. Nouel. tract. de dot. 19 p. lim. 6.* quibus adde *Card. & Panorm. in c. ex literis de pign. Azor. in 2. p. summ. lib. 4. c. 37. vers. ait 2. opin. fo. 312.* & alios cit. per *Sylu in sum. in ver. Dos,* & vltra illos vide *Vacon. lib. 6. declaratio iur. declarat. 92.* & nouissimè eruditissimum *Merend. controuers. iur. lib. 3. c. 9. Ceras. in d. l. 1. 2. lect.* qui testatur pro opin. contra communem fuisse saepius decisum in Sena Tholosan. pro vt refert *Barbos. in d. l. 1. num. 5. & in Cam. Imp. Mysing. hic per Authorem cit. num. 1. & Cappell. Tholosan decis. 217.* quorum etiam meminit *Ricc. p. 3. collectanearũ collect. 437. vers. 3. limita.* & re vera opinio contra communem euidentissimis iuribus, palpabilibus, validissimis argumentis, & ineuitabilibus rationibus fundatur adeò, quòd etiam ij, qui in contrariam iuere sententiam illam inuitis dentibus saxi sunt veriorem. Verum quia decisio ista fuit super communi ędificata, &
2 propterea decisũ, quod sicut mulier pro dote non praefertur creditoribus anterioribus habentibus expressam ex dicta communi in aliis bonis, ita etiam in bonis postea quaesitis per virum in consulendo, & iudicando adhaerendum erit communi, quam *D. Gizzarel. consumatissimus Consil.* testatur vsu frequentissimo in iudiciis receptam, idemq; in praxi testatur *Ricc collect. 146. circa med.* nouissimè *Gallupp. in recenti prax. S. C. p. 3. c. 3. post num. 43. fo. 255.* & eam pro vera praesupponit *And. Gail lib. 4 obser. 25. nu. 10.* vbi testatur Cam. Imp. ab hac opin. nunquam discessisse tempore suo, & quod ita ipse semper iudicaret per rationes per eũ adductas, pro vera etiam praesupponit *D. Reg. de Pont. in quibusdam allegatio. insertis per Thor. in compen. decis. Reg. in ver. Creditor. vol. 1 p. fo. 135. Barz. decis. 108. num. 22.* maximè, quia vti magis aequa iudicata per S. C. cuius decisionib. contradicere non modo inconueniẽs esset vt dicit *Musca. prax. S. C. glo. fin. num. 109.* verum etiam temerarium, quin imò illas in iudicando, & consulendo semper prae oculis habere debemus, vt aduertit *D. Rouit. cons. 18. & 78 num. 2. & seq. 1. p.* Cum illius authoritas magna sit, tei ruitq; *Dec* tantum virum, vt ipsemet testatur *cons. 379.* eiusq; decisiones faciant ius vniuersale in Regno, *vt per Affl. decis. 190. D. de Franch. add. ad suam decis. 238.* & ibi *Amend.* quorũ nouissime meminit *Medic Senen. examin 21. num 45.* & dixit *in decis 81. num 2. Nouar. in praelud. collect. ad Reg. pragm. nu. 5. D. Rouit.* qui alios allegat loco cit. adestq; *Reg. Pragm 38. §. fin. incip. & si decreta de off. S. C.* edita per Ill. & Excell. DVC. ALCALA-

 NORVM

NORVM PROREGEM recolendę memoriæ, cuius æncomia, quam libentissimè vnà cum illis huius dignissimi Nepotis ad præsens huius Regni Proregis recenserem, verum quia immensæ sunt, & propè infinitæ ampliusuè Theatrum requirunt, eas pretermissas faciam, oportuniori (Deo fauente) loco, magis appositè relaturus.

Nec te moueat, quod opin. ista communis amplum non tribuat priuilegium doti, quia non modicum est priuilegium, quo mulier potitur quando præfertur creditoribus habentibus anteriorem tacitam, *vt per Bal. Nouel.p.8.priu.*28. Circa quod ne Tyrones
3 errent sciant, quod priuilegium † quod habent mulieres pro dotibus habent post dissolutum matrimonium ante dotis restitutionem *Ias.post alios in rub.ff.sol.matr.Socc.cons.177.visa facti.col.3.vol 1.Neguf. tra. de pig.4.mem.2 p.n.112.Facebin.lib.10.controuers.Iur.c.27. Manti. d.tra. de tacit. & ambig.p.1.lib.12.tit.1.& seq.* & ita procedit ille *tit. sol. matrim.* secus soluto matrimonio post dotis restitutionem, vt distinguit *Molfes.ad consuc.Neap.p.6.q.3.nn.17. & nouissimè Viscon. in concl. incip. fundus dotalis, vers.& adeò procedit hæc* Concl.*col. 3.fo.107.* qui multis authoritatibus id comprobat, quib.adde *Apicell.in tutam.paup.tit.1.n.64. ves.et quod dict.est fo.26.& ibi filius add.* reddit rõnem ibi pater, quia subest ratio prohibitionis, sexus, & fragilitatis *l.1.§.lege* C. *de rei vxo.actio.*

4 Id aũt priuilegiũ † quod cõpetit mulieri, an cõpetat ipsi soli, ita vt non egrediatur eius personam, vel transeat ad eius hæredes vide *Apicel.tutã.paupe.tit.1.n.63.* & ibi filiũ add. apud quos multa de subsequentib. post hoc opus perfectum visos nu.seq.& *Gait. d.c.4. quæs.11.n.1590.*& quod nõ transeat ad hęredes est tex.apertus *in l.1.ibi scire debet etc. C.de priuil.dot.& in l.assiduis ibi, ei dedimus &c.* nisi sint filij, & alij descẽdẽtes ipsius mulieris *Molin.de cõtra disputat.438.n.3. et 4. Tesau.fil.decis.5.Socc Iun d.l.1.n.104.ff.sol. matr.Aret.in d.§.fuerat col.11.& ibi Ias.nu.94.122.& 138.Gomes.n.34.& 36.Oinot.nu. 68.*faciunt dicta *per Affl.decis.306. Molf. ad cõsuetud.Neap.q.3.n.18.& ibi idem add.in 2 tom.*multos adducit *Barbos.6.p.d.l.1. n. 13. & 14.& nouiss.Medi.dec.Sene.51.fo. 371.et Cartar.decis.exequut.Genua 124.nu.5.* apud quos, quod priuilegiũ prælationis extendit ad filios hęredes, & nepotes licet contrariũ in disputando potius probat *Francisc. Mele filius meus dilectiss.in in cent.1.altercat. iur. alterc.93.per d.l.1.iunctia l.ex facto §.fi.ff.ad Tribell.* cuius opinio absq; dubio ꝓcedit in hęredib.extraneis quib.dictũ priuilegiũ non cõpetit, vt pręcitati Doct. asserũt *Bal. nou. tra.de dot.p.9.priu.2.& p.12.n.19.per tex.in d.l.assiduis §.exceptis glo.Bar.Bald.& alij in d.l.1.C.de priu.dot.Neguf.vbi sup. nu. 30.& 34.Dec.cons 31.vol.2.cũ alijs cita.per Gomes. in d.§ fuerat n.36.Socc.Iun.d.l.1.n.101.* Nã
5 licet verũ sit, quod priuilegiũ † hypothecæ trãseat in quẽcunq; transit ipsa actio de dote ẽt in diabolũ infernalem, vt dicit *Bart.in l.post dotẽ nu 32.ff.sol.matr.et in l.1.ff.eo.per tex.in d.§.fuerat, vbi Gomes.n.36.Oino.n.50. Ias.n.69.Neguf.d.n.30.Molf d.q.3.n.19.* qui cõfusè intellexit doctri. *Bar. in l. post dotem* tamen transit sine priuilegio prælationis.

6 An aũt dicti filij, & descendentes † in quos transit illud priuilegiũ necesse sit, vt sint eiusdem matrimonij, quod sit *glos. cõiter approbata in l.si cum procurator ff de re.iud. Alex. cõs.58.n.4.lib.7 no.in l.ẽt ff.sol.matr.Neguf. loc.cit.n.95.ver.sed contrariũ Barbos.d.p.6.l. 1.n.14.Bellac.cõ.opin uer.priuileg.in 2.tom. com.opin.tit. qui potior in pign. n.4. fo.346.* & vide nouissime *Medi.decis.Sen.66 nu.1.*

7 Et si ius prælationis † cedi possit adeas *Capibl.in pragm.1.de Baro.n.157.* & an trãseat incessionarium *Meno.lib.4.præsump. 189.n. 153.vbi n.154.limitat late Viscõ.in cõcl.mulier, an possit priuilegiũ,* & aliqua in *cõclus.priuileg.quando alicui conceditur ver. itẽ priuileg concessum vni fo.233.Rouit.* qui loquitur de priuilegio prelationis dotis, sed remissiuè *in pragm.1. nu. 8 de legat.Bal. nouell. tra.de dot.p.12.q.4.Meno. d. præsump. 185. Neguf vbi sup.n.31.& 107. Monter.decis. Arag. 35 Pisanell.ad prag.4.n.56.de possess.non turbã Gait.d quæsit.11.n.1712.Missng.cẽt.3:obser 3.Costa de portion.rat. q.47. ad quos se refert Rouit. ibi; Affl.ab eo non citatus d. decis.306.*
8 *& ibi Vrsill.* loquẽs an priuilegium dotale † possit cedi extraneo, quanquã valdè dubiã dicit *Masul. ad Capy.dec.183 n.4 Oino. in d. §.fuerat n.70.& ibi Ias n.125.* qui dubitat si actio de dote cedi põt obstat.n. *tex. in l.ex plurib.ff de adm.tut Amend.ad de Frãch.dec. 33.n.3.et ad dec.75.n.3.et contra Affl.Bertazol.in tra.clausul.claus.29 gl.11.n.7. Mart. in trac.claus.p.2.claus.3.num.14 relati à Io. Bap.de Thor.in comp.dec.ver.priuileg.prælationis fo.417.lata Apicell tutã.paup.tit 4.nu. 91.ver.sed an dictũ priuileg fo.131.* post hæc scripta completa visus.

Et quid si mulier petat assecurationem,
9 an possit † actionẽ hypotecariã sibi contra maritum, & possessores bonorum ipsi competẽtem obligatorũ alteri cedere, quod nõ. *Neguf.in 1.mem.5.p.nu.38 Tiraq. de retra. glo.1.§.26.num.8.Viu.qui de communi testatur opin.x.p.1.refert Viscõ.in d.concl.mulier col.3.fo.190. Apicell. Pater, & filius d. num.* 91.

91.ver.& si mulier, & filius lit.A.
Limitarē tamen prędicta de cessione di-
10 cta,nisi in † instrumento cessionis ad esset
clausula v3. ponēs in locū vicem s3.& con-
stituens cū procuratorem velut in rē pro-
priam,eoenisq,omne Ius,omnemq;actionē
vt quotidiè eius modi clausulæ in instrumē-
tis cessionū apponūtur,de quib.clausulis *per*
Marta.in tra.clausula.claus.cl 183.Barz.dec.
56.n.39 & 41.& dec.70.n.28.Intrigl.dec.8.
n.10.Mōter.dec.Aragon 25.n.2.Gratiā. dec.
13.p.33.Bertaz.de claus.claus.28.Gratia.tō.
1.discep.forens.c.20 n.20.& seq.Gait.de cred.
c.4.in appendice in fin.operis, & nisi cessiona-
rius constitueretur procurator ad exigendū
à tali debitore tantam pecuniarum quanti-
tatem vigore talis,obligationis cumq;quie-
tandum,& ipsam obligationem cassandum,
& de exactis pęnes se retinendum pro to-
tidem ab eo receptis,quia per istum cessio-
nis modum,& clausulas prędictas in cessio-
narium transiret ius prælationis ex traditis
per Carau.tit. 66.n.7. cū etiam Doct. non
negant, quòd priuilegium mulieri compe-
tens pro dote cōpetat eis procuratori per
glo.in l.alia ff.sol.ma.Oinot.d.§.fuerat. num.
69.& sic vti procuratori, non vti cessiona-
rio competere ius pręlationis,quia,& si ius
prelationis non est cessibile, *vt per Bal.no-*
uell.tra.de dot.p.10.n.16. ver. tamen hoc vi-
detur fo.mihi 813.Barbos.in d.l.post dotem n.
65.vers.vltimo infertur, tamen vt ipse met
*Barbos.*dicit si mulier cedat actionem dotis
ita tamē,vt omnis vtilitas pertineat ad mu
lierē, tūc cessionario competunt priuilegia
dotis,non.n.attenditur persona agentis,sed
illius,ad quem vtilitas est per ventura *l. fi-*
deicommissa §.interdū ff.de leg.3. Bal. nouell.
p.12.d n.18.Negus.vbi sup.n.107.in fin.Pa-
ris cōs.64.n.11.lib.4. vndè *Barbos.*distinguit,
quòd aut cessionarius agit nomine mulie-
ris,& gaudet priuilegijs, aut intentat vtiles
actiones,& non gaudet per allegata ibi dif
fusa per eum.
Limita etiā prędicta de cessione in priui-
11 legio, quod habet mulier pro dote † vt in
casu dubij præferatur fisco,vt infra, quia il-
lud trāsit ad quęcunq;extraneū ad quē tran
sit dotis actio,vt videtur tenere *Bal. noue.*
loc.cit.Barbos.& alij in d l.1.ff.sol.ma. Negus.
*loc.cit.n.111.cōtra Soec.in d l.1.3.not.*cōtra-
riū tenentem,ratio illorū est quia priuilegiū
mulieris in dubio non est adeo exorbitans
,put est quādo sumus in claris *per d. l. assid.*
12 Illud autem priuilegiū † ꝙ habet mulier
habet etiā & eius pater,quippè qui dotem
seruat ipsi filiæ *glo.in d.§.fuerat, vbi Gomes.*
*n.12.*qui id intelligit viua filia,secus ea mor
tua *Ias.ibi n.138.*

13 Non tamen competit legatario † quia si
per dicta supra id priuilegiū non transit ad
omnes hæredes nisi ad descendentes,& hęr.
qui representant personam defuncti,quā,ò
minus transibit in legatarium, qui impro-
prissimè illū represent at *l.cū tēpus §.1.ff.de*
*vsucapio.*ibi (quodammodo quasi hęres.)
14 Sicuti nec etiam dictum priuilegium cō-
petit extraneo dotanti etiamsi dotes stipu-
latus sit sibi reddi soluto matrimonio *Card.*
Mant de tacit.& amb.tit.26.n. 36. Barbos.l.
1.3.p.n.30.sol.matr.Rod.de priuil.cred. p. 1.
*art.1.n.11 et seq.Gait.d.q.11.n 1593.*de quo
etiā videndi sunt *Negus.vbi sup.n 30.67.&*
94.Bal.Nouell p.6.priu.7.Gomes. in d.§ fue-
rat n.42.& ibi Ias.nu.36.vsq;ad n.39.
Aduertas tamē quod quādo dicitur quod
15 competit priuilegium† mulieri intelligitur
de muliere catholica, nam mulieri infideli,
quæ matrimoniū cū infideli contraxit id pri
uilegiū non competit *Bal.nouell.in d.tra. de*
dot.p.11.vers.hactenus n.45.Negus. vbi sup.
n.65.& seq.Apicell tutā paup.vbi sup. tit.1.
n.67.Medices.compilator decis. Senen. exam.
*11.n.17.& seq.*omninò videndus.
16 Et quid de muliere hęretica † si amictat
id priuilegium,vel dotem *Barbos.in 2.p.rub.*
n.39.sol.matr. & quid in muliere sterili *vi-*
de Crass com.opin.2.tom.tit. de priu. dotis n.
*10.fo.331.*Et an mulier, contra mulierē ha-
beat prælationem suam dotem repetentem
quod non *Gait d.quęsit.11 n. 1652.*
17 Competit autem id priuilegium † mulieri
pro vera dote, quæ est quando verè con-
trahitur matrimonium *l.3.ff.de iur. dot.l.fi.*
C.de donat.ant.nup.Molfes.d q.3. per tot.
18 Et quia vera dos,& putatiua conueniūt †
*vt per Bal.nouell.loc.cit.*id, priuilegium etiā
pro dote putatiua competere dixit secun-
dum communem de qua per *Doct. in d.l. 1.*
sol ma.Negus.loc.cit.n.104.per tex. in d. l. si
cum dotem §.fi.& ibi DD.ff sol.ma. Bal.in l.
1.C.de cond.indeb. vbi dicitur quòd instru-
19 mentū† putatiuę dotis habet exequutionē
aratā sicuti instrumentū verę dotis, sed in
hoc quinq;refert opin. *Bal nouell. ibi in d.*
p. 11. in prin fo. mihi 627. vbi explicat,
quę sit dos putatiua.Sed tu vide omninò *Ro*
*lan de lucro dot.q.97.*declarantem,& ad par
tes disputantē articulum,& circa prædicta.
vide etiam *Apicell.ad tutā paup.tit.1.n. 67.*
*sup.cit.& ibi fil.addē.*post hęc scripta visos.
Caue ne intelligas prædicta in dote pu-
20 tatiua † & quæ datur sponso,quæ antè cō-
tractum matrimonium venit restituenda,
quia in ista mulier, cùm illa non sit dos
non reperitur priuilegiata *Negusan. loco*
cit. num.71. qui nu.seq.respondet contrarijs
A 3 de

de quibus videri est *Molfes.p.6.q.2. nu. 22. & ca.p.6.q.3.num.7.& seq.Ias.in d.§.fuerat num.140.Gomes.num.40.* & de quasi dote, quæ promittitur sponso *Molin.de contra. q. 438.num.2.*qua autem actione petatur dos
21 † declarando matrimonio nullo. *Molfes.d. q.3.num 8.2.tom.fo.199.*

Sed quid in dote promissa,an habeat pri-
22 uilegium † quo ad anterioritatem? quod sic quia est verè dos eùm adsit verum matrimonium *Rolan.de Lucr.dot.q.5.nu.14.Surd. decis.287.num.2.Guttierez. tra.de Iuramen. p.1.c.46.Surd. cons.45. vol. 1. latè defendit Molfes.p.6.q.2.nu.14.& seq.* confutata opinione *Card.Mant.*contrarium tenentis *lib. 12.tit.4 de tacit.& ambig.*vti loquentis contra veram sententiam, *& nouissime Consiliar.Pasca.in tra.de vir.patr.pot.p.1.c 4. nu. 70.& seq.*omnino viden. in allegationib. ibi per eum insertis,& *Ricc.collect.804. Tiraq. de retract.conuent.in fin.nu.35.fo.978. Apicell tutam paup.tit.1.nu.64.& ibi fil.add.*

23 Et quid in dote confessata † negatiuè respondent *D.in d.l.1.glo. in d. l. assiduis ver. data Ias.in d.§.fuerat num.73. & 82. & ibi Oinot.num.63.& seq.1.Barbos.d.6.p.l. 1.nu. 25.*vbi multos cumulat, & refert alteram opinionem *Bar.in d.l.assiduis* contrarium tenentis,*Socc.reg.157.incip.dotis causa 1.fallen.*& quando,& quomodo *d.glo.*locum habeat videndus idem *Socc.* ibi per, sequentes limit.positas ad explanationem quãdo dos confessata habeat priuilegium *d.l.assiduis* de quo etiam videndi sunt *Bar. & Bal. in d. l. assiduis Bapt.à Villal.concl. 178. Soccin.in l. dotis n 87.Sol.matri. Bal. nouell. loco cit.nu. 76.Molfes.in addit.ad 6.p.q.9.num.6.2.tom. & seq.fo.203.Affl.decis.402.Boer. decis.330. D.de Franch.decis.613. num.8. Masull. vbi supra num.5.Velas.decis.Lusit.6.num.9.Villalob.com.opin.ver.dos confessata,*apud quem multa ad propositum reperies,*et Meno. lib. 4.præsump.90.num.50.& 51.& Molin.de contract. disputat.439.num. 13.* tetigerunt *Apicell. pater, & filius in tutam paup.tit.1. num.67.*post completa hæc scripta omnia
24 visus.Verum quòd dos confessata habeat † priuilegium prælationis, quod habet dos vera numerata contra creditores viri si lapsa sunt tempora opponendi exceptionem dotis nõ numeratæ habes ex præeitat *Doct. & ex Ias.in d.§.fuerat nu.74. Bald. Nouell. d.p.10.priu.1.num.8.& seq. Oino.d.§. fuerat num.64.& 66. & no. in l. fin. cum auth. ibi posita C.de dot.caut.non numer. Molin. de contract.disput.440.in prin.*vbi optimè materiam declarat per tot.illam disput.*& disp. 39.& nouiss.Pasca.in tra.de vir.patr.pot.p.7 cap.51.* vbi declarat duobus modis, vt ibi per eum, sed quia articulus iste valde controuertitur à DD.& recipit nonnullos ampliationes,& limitationes te non pigeat videre *Barbos.vbi sup.n. 27.cum seq. & Bella. com.opin.in ver.dos confessata tom.2.commu. opin.tit.de priu.dot.num.8.fo.330. Medi. decis.Sen.examin.51.num.36.& decision.80.fo. 572.Gait.post hæc scripta visus d.quæst.d nu. 1715.*vbi late materiam ex aminat, & dilucidat more suo.

25 Sed quid dicendum si dotis receptæ † esset geminata confessio dic,quòd tollitur exceptio dotis non receptæ, nec solutæ, nec numeratæ *glo.in l.in contractibus C. de non num.pecun.Felin.in c.si cautio vlt. col.de fid. instr. Mod.reg.3.incip.dotis receptæ.*idq;virtu-
26 te geminationis,quæ † multa operatur, vt per *Morot.cons.28.num.21. Pereg. in tract. de fideicom.art.49.nu. 28. Caual. de tuto nu. 38.Alphan.de offit.eius nu.111.Car.ibb.sing. 83.Petr.ad Capy.decis.19.ver.geminata.et cõfessio geminata.Ann alleg.85. num.5. & 127. num.9.D.de pont.cons.46.num. 28.vol.2. & cons.138.eo.vol.2.D.Marchio Belmontis* Regens *Tapp.in rub.de constit.Princip.c.2.num. 14.*remictendo se ad *Felin.in c.nulli nu. 14. & seq & in c.si quando de rescrip.* cuius meminit etiam idem *Regens in lib.2. Iur. regn. in constit.offitia num.4. in Rub. de offitial. in Reg. Cons.* quem cum supra cit. adduxi *ad decis.D.de Franch.624.*extra quos vide *Barbos.d.6.p.d.l.1.num.56. nouissime Ambrosin decis.3.num.18.& decis.19.n. 17.*

27 Et quod id priuilegium † se extendat ad dotem præsumptam,vt puta quia mulier nubat traditis bonis marito nulla facta men-
28 tione dotis ex eo quia præsumpta dos † vera dos est,*vt not.in l.fin.C.sol.matr.Ricc.collect.804.*

29 Et an se extendat ad dotem † à lege constitutam *Rolan. in tract. de lucr. dot.q.76. num.9.*

30 Et an ad pretium rerum dotalium† quod
31 vti subrogatum † efficitur dotale si interuenit consensus vxoris, & superioris licentia *Capyc. decis.78. in fin. Gam.decis. Lusit. 314.num.7.Ann.cons.123.num.* 8. 11.12. *cum alijs nouissimè alleg. per Viscon. in conclus. pretium fo.231.Molfes.p.2.q.3. & 5. de quo etiam vide Negus.vbi supra n.57.*

32 Quia vero aumentum dotis babet † eadem prinilegia dotis *l. etiam vbi D. C. de iur.dot.Tiraq.de retra.lign.§.1.glo.18. num. 51.Ama.decis.Rot.March.34.*& verè,& substantialiter dos est *idem Ama.decis.27.nu.4. Gratian.decis.19.num.4. D. de Franch. decis. 613.Rolan.de Lucro.dot.q.100. num.5.& 6.*

an

33 an id priuilegium † se extendat ad dotis au-
mentum, vide Negusan. vbi sup num. 46. &
47. Oinot. d. §. fuerat. num. 41. Tesaur. dec. 45.
num. 2. Mant de tacit. & ambig. tit. 26. num.
13. Surd. cons. 397. lib. 3. num. 17. & seq. no-
uissime D. Gait. d. quæsit. 11. nu. 1595. & seq.
vbi an idem procedat in aumento dotis cō-
fessato de quo num. 1759. Molfes. in add. ad
d. q. 3. num. 7. 2. tom. Tesaur. decis. 45. & 46.
D. de pont. in cons. 75. num. 46. & 47. vol. 2.
alios nouissimè citat Apicella. filius in add.
ad tutam paup. sui Genitoris num. 145. fo. 12.
post hæc scripta completo visus.

34 Et an ad bona † paraphrenalia Negus.
ibi num. 63. Oino. loco cit. num. 37. & 74. Ias.
in d. §. fuerat nu. 41.

35 Et an ad interesse dotis? † quod non
Frecc. de subfeud. lib. 2 q. 20. D. de Franch. de-
cis. 613. D. de Franch. decis. 34. nu. 30. Molfes.
p. 6. q. 3. nu. 24. Vide Carrabb. sing. 92. Fe-
licia. tra. de censibus lib. 3. c. 5 num. 18. fo. mihi
250. Pasca. de vi. pa. po. p. 2. c. 7. num. 40. vbi
multa more suo materiam concernentia
cumulat dixi ad decis. de Franch. 613. Thor.
in compen. decis. in ver. prælatio, seù prioritas
à iure concessa fo. 408. vbi diffuse referendo
decis. de materia loquitur. Sed quod fructus
36 dotis dicantur † habere idem priuilegium
cum ipsa dote, quia fructus ipsius non sunt
accessorij, vt sunt fructus alterius rei, sed
37 sunt † ipsamet dos quia dotem augent pro-
bat Molfes. in p. 4. q. 10. num. 12. ex l. si mari-
to §. vn ff. sol. matr. ex Campeg. tra. de dot. p. 3.
q. 253. & par. vlt. q. 19. & alijs per eum, &
vide decis. D. de Franch. decis. 642. num. 6. vbi
alios adduxi.

38 An autem eodem priuilegio † quo poti-
tur mulier pro dote potiatur etiam pro an-
tifato videtur quod sic ob parilitatē dotis,
39 & antifati Auth. æqualitas C. de pact. conuen.
& in Auth. de æqual. dot. Rolan. de Lucr. dot.
q. 10. num. 5. & 6. Affl. in const. patris pro fi-
lijs num. 8. ne fil. pro patr. & in const. mulieri
num. 6. Contrarium tamen testatur verius
Negus loco alleg. num. 64. Cum num. seq. ra-
tio diuersitatis est, quia in donatione prop-
40 ter nupt. † lucrum, in dote damnum con-
sideratur si amictitur D. de pont. cons. 80.
quod cons. hic per authorem adducitur li-
cet ad aliud propositum, qui D. de pont. re-
fert ita decisum, idem etiam tenet in d. alle-
gatio. insertis per Thor. in compen. decis. In
ver. creditor viri fo. 135. Ricc. collect. 1488. à
quo videtur discedere Ias. in d. §. fuerat nu.
40. vbi distinguit inter priuilegium præla-
tionis, & tacitæ hypothecæ in 3. no. nu. 125.
tamen cum d. decisione pertransit Gomes. in
d. §. fuerat nu. 39. tenendo contra Ias. Oino.
num. 35. sed additio ibi Ias. d. declarat, vt do-
natio propter nup. habeat tacitam hy-
potecam non ius prælationis, vt dicit ibi
Ias. & cum d. decis. concordant dicta per D.
de Franch. decis. 71. & 126. num. 7. & 182 n.
3. & 16. Affl. decis. 154. num. 4. & ibi Vrsill.
num. 3. D. de Pont. cons. 8. num. 42. & seq. &
cons. 80. num. 8. & 9. vol. 1. Gram. decis. 103.
num. 123. Adden. ad Clar. in §. donatio q. 11.
Barbos. in d. l. 1. 6. p. nu. 16. Apicella filius no-
uissime visus in addit. ad tutam paup. eius Ge-
nitoris ad num. 66. num. 145. fo. 12. qui non
omnium prædictorum meminit. Quibus ad-
de Thor. in 2. p. cōp decis. reg. & D. per eū cit.
in ver. hypoteca Priuilegio vero prædicto po
titur mulier non modo quando habet an-
teriorem tacitam, sed in dubio, vt puta si
41 reperiuntur duo instrumenta † eodem die
confecta præfertur mulier creditori alterius
instrumenti eodem die confecti etiam si il-
lud instrumentum habeat expressam, & in-
strumentum mulieris non contineat expres
sam Bal. Nouell. p. 7. priu. 1. num. 3. vbi sub-
dit idem esse si cum muliere concurrat fi-
scus, de quo inf. dicemus. Quid de duob. te-
stamentis die confectis vide Rot. Lucen. Ma
go dec. 32. num. 3. & ibi add.

Quod secus est quando sumus inter cre-
ditores priuatos, & reperiuntur duo Instru
43 menta † eodem die confecta ab eodem no-
tario, quo casu quando alter prætēdit præ-
ferri, & graduari, & simul concurrunt, pro
rata. & per æs, & libram sunt graduandi nō
obstāte, quòd in protocollo appareat prius
43 scriptum vnum, quam alterum † nisi sit ap-
posita hora Marta decis. Pisana 75. D. de
Franch. decis. 260. refert nouissimè Barbat. in
tract. de assisten. glo. 12. num. 65. quia hypo-
44 theca † anterior consideratur per horam,
& vti anterior contrahitur D. de Franch.
decis. 649. num. 3. Apicell. in tutam pauper.
tit. 4. de dilat. quinquēnali ver. sed illud quæ-
ri posset.

45 Et quòd horæ † anterioritas est in con-
sideratione Ricc. coll. 1544. Berta. ver. hora
respectu. Felicia. de censi. lib. 3. c. 5. nu 16. fo.
249. omninò videndus. Carrabb. sing. 92. Vi-
scon. in concl. incip. hypotheca vers. quæ hypo-
theca, Affl. decis. 387. dixi abundè ad d. D. de
Franch. decis. 649. num. 3. & si non adsit ho-
ra, an prosit pro anterioritate ordo scrip-
turæ, vide adducta per Viscon. in concl. incip.
ordo scripturæ. Verum quod ille qui habet
instrumentum cum die, & hora præfera-
tur habenti instrumentum eodem die con-
fectum absq; expressione horæ Gait. d. quæst.
11. num. 1863.

46 An verò è contra sicut competit priui-
legium

46 legium † prælationis mulieri,ita & viro vi-
dendus est Bal.nouell.par.9.priuil.2.& par.
12 num.4.Neguſ.de pigno. vbi ſup. num.34.
Oinot.d.§.fuerat num.44.et 72.verum quod
47 priuilegium † tacitæ hypothecę ſicut com-
petit vxori ita, & viro pro ea conſequenda
Surd.tra.de alim. priuil. 50. num.3. Viſcon.
iu d.concluſ.hypotheca in prin. Mant. de ta-
cit.& ambig.tit.26. num.33.Gait. vbi ſupra
num.1592.

N.1. ibi ¶ mulierem habentem hy-
pothecam expreſſam pro dote poſte-
riorem præferri tantum creditoribus
habentibus anteriorem tacitam ¶

48 Sed quid in tacita hypotheea † quam mu-
lier habet à l.vn.§.et vt plenius C.de re.vxo.
act.de qua per Riee.collect.217.an mulier cũ
tacita poſteriori præferatur creditoribus
habentibus tacitam anteriorem? quod ſic
Neguſ.vbi ſupra num.97.Barboſ.in d. l.1.6.
p.n.1.Riee.d.coll.217.Rip.in l.priuilegia nu.
. ff.de priu.cred. qui extendit ab bona po-
ſtea quæſita,quem cum Neguſ. adducit Vi-
ſcon.iu d.concl.hypotheca.
49 Quod amplia etiam ſi inter creditores †
eſſet pupillus habens tutoris bona tacitè
hypothecata ad quod probãdũ multos al-
legat Molſeſ.p.6 q.2.num.26. quod intelli-
50 ge niſi tacita † hypotheca eſſet inducta à
ſtatuto cum hoc priuilegio,quod illa tacita
hypotheca habeatur pro expreſſa, perinde
ac ſi eſſet in inſtrumento poſita ita Rom.
conſ.147.quia tali caſu ceſſat diſpoſitio d. l.
aſſiduis,ſequitur Alex.conſ.58.vol.7.Neguſ.
vbi ſupra in fin.Barz.deciſ.Bonon. 108. poſt
num.22.Barboſ.vbi ſupra nu.10.

Illud tamen notandum, quod ſi concur-
reret pro dotibus,& antiphato cum credi-
tore pro ſalario ſibi comperente, eſſet prę-
ferendus creditor pro ſalario dotibus, &
antiphato, & ita deciſum teſtatur Thor. 2.
p.comp.deciſ. Reg.ver. ſalarium debitum ali-
cui ex cauſa offitÿ.

51 Quid autem ſi hypotheea † dotis poſte-
rior concurreret cum hypotheca tacita an-
teriori priuilegiata vide optimè Barboſ. d.
6.p l 1.n.1.& ſeq.ſol.ma.

Quod verò diximus de hypoteca fauore
52 mulieris,idem quoq; † in actioue perſonali
intelligas in qua fuit olim quoq; mulier pri-
uilegiata,vt in l.1.ff.de priu. cred. vt mulier
veniat pręferenda, & antè omnia ſolui de-
beat dos, vti priuilegiata in actione perſo-
nali,vt per Molſeſ. conſ.13. num. 7.Maxill.
in conſue.Baren.quæ incip. dotis cauſam ſub
tit.de iur.dot.in prin.Soccin.Iun.in d.l.1.nu.
108.& 139.ſol.matr.

Sed quero (cum ſæpius ſupra dictum eſt
de priori hypotheca, & poſteriori, vt ſciri
53 poſſit,quæ ſit prior †,& poſterior hypothe
ca,à quo tempore mulier habeat hypothe-
54 cam in bonis viri,prioritas enim † vt ſupra
dictum eſt n.45. etiam reſpectu horæ conſi-
deratur,vt in alleg.deciſ.D.de Fran.649.nu.
1.& 8. & de dote loquitur Carabb.ſing.90.
Rice.coll.1544.Muta deciſ. Sicil.20. num.1.
Affl.deeiſ.387.num.5. Barba. de aſſiſten.glo.
12.num.64.In quo nonnulli dixerunt,quod
55 hypotheca † pro muliere incipit à die do-
tis promiſſæ nõ à die dotis conſiguatę Rip.
obſer.263.Theſau.lib.2.9.foren.q 34. per tot
D.de Fran.deciſ.677.vbi multa dixi. Viſcõt.
in d.concluſ.hypotheca,& vide Molin. de con-
tract.diſput.439.num.13. & nouiſſimè Me-
rend.conerouerſ.iur.c.35. vbi quod hypothe
ca dotalis retrotrahitur ad tempus dotis
promiſſę.

Alij,quos refert Muta deciſ. 93. num 8.
& Marta deciſ.Piſana 13.num.9.D.de pont.
conſ.80. in contrariam iuere ſententiam,
56 quòd ſ3.non oriatur hypotheca † niſi à die
quo fuit matrimonium effectualiter cõtra-
57 ctum. Priorem tamen ſententiam † limi-
tat Ripa in caſu quo de promiſsione fuit
expreſsè, cautum inter partes, quod fieret
prædictum inſtrumentum,quo caſu dicit nõ
oriri hypothecam niſi à die celebrati inſtru
menti non autem promiſsionis,quod intel-
lige ſecundum Barba.in d tra.de aſſiſten. glo.
12. num.14. Tu verò de prædictis vide no-
uiſſimè Medi.deciſ.Senen.76.tota fo.151.
58 Et quod dicta hypotheca † tribuit ius ap
prehendendi, adipiſcendi, & retinendi poſ-
ſeſſionem Gram. deciſ. 58. num.2. Det. conſ.
449.num.12.Mago.deeiſ.flor. 68.nu. 1.Ann.
alleg. 22. & 80.in fin. Carabb.d.ſing. 90.in-
cip.hypotheea,& de dicto articulo vide Boer.
deciſ.331.Affl.deciſ 402.Rip.obſer.253.Mol-
ſeſ.p.6.q.1.& 2.num.6.in add.2.tom.fo.197.
Bald.nouell.in tra.de dot.priu.823.p.8.& p.
10.priu.1.num.37.vbi nu.38. declarat quo-
modo procedat.Neguſ.loco cit.num.77.vſq;
ad num.82. & Molſeſ. loco paulò ante citato
59 num. 5. vbi hypotheca dotis † in matri-
monio contracto inter conſanguineos,an
incipiat à die conſtitutionis dotis, vel di-
ſpenſationis.

N. 3. ibi ¶ an in bonis poſt matri-
monium quæſitis mulier pro conſe-
quutione ſuarum dotium gaudeat pri-
uilegio prælationis ¶

Hunc articulum,an mulier in bonis, quæ
60 ſitis † per virum poſt contractum matri-
moniũ præferatur creditoribus habentibus
hypo-

hypotecam expressam anteriorem, disputabilem esse dicit *D. Regens de ponte in quibusdam allegationibus adductis per Thor. in 1. p. compen. decis Reg. sup. per nos alias alleg. in ver. creditor viri fo. 135. col. 1.* vbi quod præferatur dicit magis communiter teneri, tu vide omninò *Feliciàn. tra. de cens. 2. tom. epitom. ad c. 5. nu. 18. & authores per ipsum ibi cit. pro, & contra.*

N. 3. ibi; ¶ Fiscum præferendum creditoribus habentibus anteriorem expressam in bonis per debitorem quæsitis post contractum cum ipso fisco gestum ¶

61 In hac q. quando fisco detur prælatio † in bonis quæsitis post obligationem, & præferatur creditori anteriori *Merend. controuers. iur. lib. 6. c. 39. Feliciá. tract. de censib. lib. 3. c. 15. num. 12. & seq fo. 258. & D. per eum alleg.* quibus adde nouissimè *Apicell. d. tit. 4. num. 8. et seq fo. 127.* & ibi tradita *per filium adden.* optimè, & melius, quam alij materiam explicat *D Gait. d. quæst. 11. nu. 1536. vsq; ad num. 1555. & num 1831. & 1896.* &

62 cui incumbat † onus probandi acquisitionem factam antè, vel post fisci obligationem sj. primo, an secundo creditori vide nouissimè *D. Marchionem Corleti Regen. Constanti. in d. l. 1 C. de iur. fis. lib. 10. à num. 15, et de materia Barbos. in d l. 1. num. 12. 2. p. sol. matr. Bal. nouell. p. x. priu. primo num. 2. & seq. Conna. commen. Iur. ciuil. p. 4. c. 17. nu. 7.* quem refert *D. Regens Tappia in Constit. ostitia num. 11. lib. 2. iur. Regn. fo 126.* & an cō-

63 stitutum † operetur ad bona postea quæsita *Cassan. in consue. Burgun. tit. de success. §.*

64 *1. Affl. decis. 139. & 335.* & quid si adesset † clausula ex nunc pro tunc *Guid. Pap. decis. 268. Vrsill. ad d decis. Affl. 335.* quos refert *Petra ad Capyc. decis. 14. in ver. constitutum.* Et quid de immunitate concessa an extendatur ad bona postea quæsita. *Anna sing. 698.* cuius meminit idem *Petr. ad Gram. decis. 4. nu. 8.*

N. 3. ibi ¶ dos, & fiscus paribus passibus ambulant ¶

65 An dos, & fiscus † paribus passibus ambulent, vide *D Regen. Constan. in d. l. 1. n. 21. Seraph. decis. 482. n. 12. Castr. cons. 394.* quanquam multa copiosè *2. col. Gait. vbi sup. num. 1879.* qui alios adducit *Neguf. loco sæpe cit.*

66 *num. 108.* qui dicit, quòd dos, & fiscus † paribus passibus ambulant respectu hypothecæ *Bar. in l. 1. ff. sol. ma. per tex. in l. 2. C. de priu. fis.* vbi de materia. *& l. dotis iunct. glo.*

67 *C. de iur. dot.* Et quod dos, & fiscus † dicantur æquale priuilegium habere tenent *Cano. post glo. in c. ex litteris de pigno.* quos refert *Satr. lib. 10. Clau. Reg. tract. 5. cap. 10. n. 14 et seq. Molfes cons. 13. num. 8.* & eorum

68 priuilegia † conquassantur, sed non communicantur, vt per *D. de Pont. & alios cit. per Gait. d. q. 11. num. 1909.* & aduertit *Author hic num. 22.* & dicunt apertè *tex. in d. l.*

69 *2. & in d. l. dotis,* & sic quando expresse † apparet quis sic anterior fiscus, vel dos conquassatis priuilegiis habet locum Regula. Qui prior in tempore &c. de qua per *Gait. d. quæst. 11. num. 1909.* quę regula etiam locum habet interlocatorem, & dotem, vt locator, & dos paribus passibus ambulent, vt per *Gait. d. quæst. 11 num. 2007.* quando trāctatur de fructibus industrialibus, & à solo separatis absq; dolo.

70 Sed vide casum in quo fiscus præfertur † doti etiam anteriori, quem ponit *D. Regens de pont. in tra. de potest. proreg. tit. de regal. impositione. §. 8. Capibl. sing. 62. incip. Filij administratorum,* & è contra, sed quod mulier præferatur fisco pro dote vigore eius instrumenti non tantum in expressa, sed etiā in tacita obligatione fisci hoc est pro delicto viri pro quo in quietatur mulier *Paris. tra. de Sindica. ver. publica bonorum num. 3.* quem refert *Thor. in compen. decisio. ver. mulier, an præferatur fo. 345.* dos enim dicitur potior fisco *Gait. d. quæst. 11. num. 1884. vbi num. seq* quomodo id procedat declarat.

Verum pro Tyronibus erit sciendum,

71 quod non valet consequētia dos † & fiscus secundum temporis prærogatiuam se inuicem præcedunt ergo in cæteris pari passu

72 ambulant, cùm priuilegia † quæ sunt data doti non communicentur fisco *Soc. Iun. in d. l. 1. num. 19. sol. matr.* sicut e contra priuilegia fisci non extenduntur ad dotem, ex antiqua, & obseruātia Tribunalium, & pręsertim S. C. de qua testatur *D. Regens Constan. vbi sup. nu. 22.* Imo est notab. differen-

73 tia † quo ad priuilegia prælationis, & alia personalia fisco competentia, quia hæc transeunt in cessionarium si hoc agatur, tamen per suprascripta priuilegia dotis non transibunt in cessionarium, vt supra diximus. *Barbos. in l. post dotem num. 63. ver. Inferas*

74 *etiam ff. sol. matr.* Hinc in soluentem † fisco transeunt priuilegia fiscalia *Surd. cons. 444. vol. 3. Pase a. in tra. de vir. patr. pot. p. 1. c. 8. n. 176. est tex. in l. fin. C. de priu. fis.* etiam per-

75 sonalia † si ita agatur in cessione, quę requiritur, vt prædicta priuilegia transeant in cessionarium *l. 3. C. de priu. fis.* quod probat ibi *Surd. & D. allati per Barbos. vbi sup. nu. 62.*

de

de quo vide etiam *Consiliar. de Georgio. alleg.39.num.7.8.& 23.* vbi quòd tenetur cedere,& nouissimè,vide tradita *per eruditissimum D.meum D. A. Palmerium in allegationibus insertis per Thor. in 2.p.comp. decis. Reg.ver.sub ingressio à col.2.fo. 662.*

76 Cæterum an fiscus † habeat priuilegium contra mulierem de iure consuetudinario Neapol.quod non *Molfes. p.8. q.2. num.7. Idem sibi met add. in d.q. 2. tom. 2. Card. Mant.de tacit.& ambig.tit.25. & 26.*

77 Et quando sunt creditores † in actione personali, quòd præfertur, qui fauorabiliorem causam habet, *vide supra cit. D.& est tex.in l.priuilegia C.de priuil.credit.*

78 Sed quid si non constat de prioritate † inter dotem,& fiscum neq; per ordinem naturæ,neq;per ordinem protocolli, neq; per hore appositionem, neq; per alios modos quos recenset *Neguf.vbi supra nu.109.ver. sed difficultas,*& sic essemus in ambiguis puta,quia reperirentur duo instrumenta vnũ fauore fisci,alterum fauore mulieris eodem die facta,quod illorum esset præferendum? dic illud mulieris *Doct.in d.l.1.Negusan.vbi supra Bal. nouell.d.p. 9. priu. primo per tot. Ias.in d.§.fuerat num.70.& Gomes.post nu. 29.Barbos.in d.l.1.2.p.n.22.Molfes. d. p.8.q. 2.n.27.* & sunt luen aperta *in l. in ambiguis ff.de iur.dot.& in l.in ambiguis ff.de reg.iur.* & vide *Merend.controuers.iur.lib.6.c.40. & nouissimè optimè declarat D. Gait.d. quæst.11. num.1887.& seq.* omninò videndus ad manus .n. meas peruenit post opus hoc absolutum.Et ad tex.*in l.satis notum C.in qui.ea.*

79 *pig.vel hypo.tacit.contrah.* † qui nimis in contrarium vrgere videtur respõdet *Neguf.* ibi esse casum spetialissimum fauore primipili,vt ibi declarat *Bald.*& propterea non trahendus in consequentiam *per l.ius singulare ff.de legi.Barbos.d.2.p.l.prima nu.24.*

80 *cum alijs per eum cit.* vbi quis sit † Primipilus, & quòd hodie hoc officium non est in vsu,de quo offitio, & an hodie sit in vsu, & quis olim fuerit primi pilus, latè *D. Gait.d. quæs.11.num.1898 cum multis seq. Capibl. sing.62.incip. Filij administratorum D. de pont.de pot.proreg.tit.de regul.impos.§.8.* & *Escobar de ratiocinijs cap.36.num.10.*& pro hoc ad sunt validissimæ rationes, quia dos

81 in iure † reperitur magis priuilegiata,quam fiscus *Barbos. vbi supra num. 24.*vbi multas rationes adducit,quibus adde *Villalob.com. opin.quæ incip.dos est magis priuilegiata*. Itẽ

82 quia in dubijs † quæstionibus est potius contra fiscum,quam contra priuatum iudicandum *l.non puto ff. de iur. fis. d. Rouit. pragm.7.de susp.offit.num.7.fo.608. Afft. in constit.si dubitatio sub rub. de probatio, per instrum.num.20.& 24. & in Constit. Violentias sub rub.de Viol.num.51.* ergo magis iudicandum contra fiscum, quam contra dotem, & ego suprascriptis rationibus ad-

83 do aliam s3. quòd fiscus † est vltimus priuilegiatorum,vt per *Seraph.decis.594. num. 25.*ergo præferenda est dos fisco, & contra fiscum in dubio iudicandum,vt dicit *Seraph.*

84 *ibi* † nisi in eo, quod supradiximus de ambiguis inter fiscum, & priuatum vellemus adhærere distinctioni, quòd aut sumus in causa onerosa, & præfertur fiscus priuato; aut in causa lucratiua,& præfertur priuatus fisco,vt distinguit *Neguf. ibi num. 118.* qui dicit communem, & vt communem refert *Villacob.com.opin.fiscus, & priuatus adde Becc.cons.52.num.19.Guttierez in tract.de Gabell.q.6.n.11.12.& seq.Bonacoss.ver.pronuntiandum in 2.tom.com.opin. tit. de priu. fis.num.12. fo.330.*

85 Quando autem fiscus † concurrit cum alijs vtitur priuilegijs sibi à iure indultis

87 quorum 31.enumerat † *Castr.in l.si in te C. de priu.fis.32.Gallus in 9.Parlamen. Paris. q.156.66. priu.* ponit *Iacob.de S.Georg.in tract.feud.ver.sed an princeps à num.2. vsq; in fin.91.priuil.ponit Afft.in c.si domino fratres à num.15.de fra.de no.in vestin. in vsib. feud.140.Franc.Luca de parma in tra. de fisc. & eius priuil.1.p.à num.7.vsq; in fin.*& moderni omnia cumulant, & reperies cumulata per *Pereg in suo sollen.tra. de iur. fis. remissiuè* annuit *Mafull. ad Capy.dec.197.nu. 1.* & nonnulla *per Escobar.tra.de ratioein. cap.23.nu.54 & cap.39.nu.8. & 9.*

Inter quæ mirabile est id cuius author meminit in præsenti *decis.* & non minus est

87 aliud quòd fiscus † auocat pecuniam solutam posteriori creditori de quo per *Ann. sing.538.Anna fil.cons.123. vol.2. Mafull. ad capy.decis.78.num.2.Pereg. de iur. fis. tit. de pigno.num.8. D.de ponte de potest. proreg. in tit.de regalib.impositio §.3.num. 12. Barbos.p.6 d.l.1. num.19. & nouissimè Capibl. sing.63.incip. fiseus condicit pecuniam omni-*

87 *nò videndus*,vbi quod auocatio habet † locum in subsidium,& quod ista auocatio ha-

88 bet locum etiamsi pecunia † sic soluta secundo creditori ex causa onerosa *Valenz. cons.64.num.23.*& de alijs amplia. & lim. in hoc vide eum,& latissimè *Couar.pract.q. c. 26.per tot.*,& *Gait. vbi supra num. 1303. & seq.* in quibus ponit nonnullas modificationes ad regulam supra positam, quam habere etiam locum in dote probat multis autoritatibus *num.312.*

89 Verum quod hæc auocatio † non habet locum

locum inter priuatos Affl decif.190. Confi-
liar.de Georg.omninò videndus alleg.35. nu.
10.& 11.Capy.decif.78.num.1. Reg.de pont.
de poteft.Proreg.tit.7 §.9. num.18. Ricc.coll.
63.alios cumulat Tber.in compen. decif.Reg.
in ver.creditor primus fo.130. col.2. tu vide
Cartar.dec.exequut.Genuę 19.Conar.et Gait.
vbi fup.n.1297.Marifcott optimè lib.2.var.
refol cap.26.incip.ambiguus. Ricc.coll. 507.
90 vbi etiam de pecunia foluta † pofteriori
creditori primo venienti ab hęrede cum be
neficio l. & inuentarij, qui fciebat adeffe
priores creditores.
Extra verò priuilegia à iure tributa in
91 dubio fifcus † femper vtetur iure priuati l.
idem ff.de compenf.l cum vitiosè ff. de pign. l.
iuftas C.de iure fif.l.fin.C.de vfur.fif.lib. 10.
Pereg.de iur.fif.lib.6.tit.1.num.1.Pafca. de
vir.pa.pot.p.1.c.7.num.66.alios refert d.Ro-
uit.d.prag.7.de fufpit.offit.num. 7. non enim
92 eft priuilegiatus † nifi exprefsè in iure ità
reperiatur Amen.ad de Franch.decif.148.n.
2.glo.in l.item veniunt §.in priuatorum in
ver.prædicto ff.de pe.. bær. Fulgof.conf.127.
Tiraq.de retra.lign.§.1.gl.14.poft num.100.
Guid.pap.decif.536.Barbof.in d.l.1. p. . . . n.
. . . . Meno.de arbitr.q.98.nu.4. Morot.de
ered.offeren.nu.60.
93 Hinc in fifcum † non tranfeunt,quę tran
feunt in extraneum Bal.conf.29.vol.3.vnde
94 publicatis bonis † non publicantur feuda
ita Molfef.p 4.q.47.n.18.
95 Idem eft in dote † per allega.per Autbo.
bic num.20.quæ licet priuilegiata fit,& de
eius priuilegijs latè apud Bal.nouell. in fæpe
cit.tract.de dot.Campeg. & alios de materia
fcriben.tamen extra eius priuilegia à iure
tributa non erit priuilegiata,nec eius priui-
legia vltra legalia multiplicanda glo. in l. 1.
C.de dot.promif.cum alijs alleg.per Autb bic
96 num.53.dos enim non eft priuilegiata † ni-
fi in cafibus à iure expreffis Tiraq. vbi fup.
num.99.quod explicat Gomef.in d §.fuerat,
num.21.Oino.ibi num.18.So c.in d.l.1. nu.8.
97 fol.matr. fpecialia † enim, & priuilegia nõ
funt multiplicanda l.quod verò ff. de legi.tra-
ditur in c.funt de priu.funt namq;priuilegia
98 † priuata lex c.priuilegia 3.dift. nifi quando
99 vnum † venit in confequentiam alterius
Bar.in l.fi is qui pro emptore de Vfucap. Sa-
ly.in l,1.C.de dot.prom.Pafcal.de vir.pa.pot.
p.1.c.4.n.114.

N.14.ibi ¶ fit extenfio ex identita-
te rationis ¶

100 Adde quod extenfio † ex identitate ra-
tionis fit etiam in cafibus exceptis à regula
c.cum dilecta ver.nos igitur extra de confirm.
vtil.vel inutil.not.Rouit.in rub. de admin.et
quod perfon.feru. num.21.& in prag. 24. de
offit.S.R.C.num.16. & hoc quia quando eft
101 eadem ratio † & omnimoda fimilitudo
102 non dicitur propriè † extenfio vltra addu-
cta per Autborē bic,Idem tenet Bal.in l. om-
nes populi ver.nota fecundo ff. de iuft. & iur.
de quo Alber.de rofat.in fuo oper.ftatut.1.p.q.
8.in 2.col.cum multis quos citat Cepoll. in
tra.de extenf.c.1 num.118.fo.16 & feq. & in
c.quæ fuer.ca.inducen.extenf.nu 117. & alijs
locis d.tra Quos ipfemet citat ibi num.118.
103 & quomodo,& quando in correctorijs †
fiat extenfio ex identitate rationis, vide eũ-
dem Capoll.in cap.vlt.d.tract.n.20.& quan-
104 do fieri poffit extenfio † per eandem ra-
tionem,vel de fimilibus ad fimilia Matthef.
in tra.de interpret.extenf.num.30.vfq;in fin.
vbi doctiffimè per diftinctiones tractat ma-
teriam, & quando in odiofis circa æquipa-
rata,& fimilia Euerar. in loco à l. larga ver.
alias autem fieret extenfio, Farinac. in frag-
ment.Crim.p.1.ver.extenfio nu.118.& feq.et
nu.202.nouiffimè D.Gait. tra. de credit. c.2.
tit.8.num.2918.fo.181.

N.17.ibi ¶ fed in bonis per vxorem
marito traditis ¶

105 De hoc eft tex.fing.† quem adducit Ma-
xill.in confuc.dotis cauf.in num.4. in l. bac
edictali §.in omnibus C. de fecundis nup. ibi
(ex eo die quo eædem res ad eam peruene-
nerunt) & ibi (poft traditas marit, vel
demptas ab ea res contractum aliq·em
cum muliere inierint &c.)

N.18.ibi ¶ communis opinio non
dicitur ex numero Doctorum, fed ex
pondere rationum ¶

Adde Villalob.in ver.com.opin. Oino. in §.ite
pretium nu.13.inft.de emp. & vend. & quod
106 opinio communis † non eft attendenda,
quando validiores rationes eam vincunt
D.de Franch.decif.30 Gram.decif.314. quos
adducit Capibl.prag.9.de Baron.num.43. &
nouiffimè Gait.d.quæf. 11. qui loquitur in
terminis huius decif.nu.1603. vbi multa cu-
mulat in eo quando communis opin. fectan
da,& quando non

N. 23. ibi ¶ regula æquiparatorum
procedit vbi per viam regulæ eft fa-
cta æquiparatio in iure. &

N.27.ibi ¶ in œquiparatis certum
eft non fieri extenfionem de cafu ad
cafum ¶

107 Adde dicta † per Præfid.de Amat.conf.11.
num.9.10.& 11. Doct.in l.1.ff.de leg.1. vbi
incip.

Socc. Iun. num. 117. *Matthesil. in d. tra. de interpret. extens. num.* 74. *Dona. fina. in reg. quæ incip. æquiparatum 1. tom. reg. fo.* 60. & quod
108 argumentum † ab æquiparatis validum, & dispositum in vno, quod censetur dispositũ in alio *glo. in l. si quis seruo C. de fur. in fin. Tiraq. de retra. lign. §. 15. post nu. 15. fo.* 549. *Caldas peyera de iur. emph. lib. 3. c. 7. num.* 5.
109 *&* 7. quando ex eadem ratione † secus si ex diuersa, vt ibi *nu.* 9. ad quod multos allegat

N. 28. ibi ¶ ratio æquiparatorum non militat, nec à maioritate rationis pro dote fit extensio de casu ad casum, vbi ius commune lęderetur. ¶

Secus autem quando ius commune non lęderetur, & regulariter quia fit extensio de casu ad casum, vt *per Barz. decis.* 108. *à n.* 26. *dec.* 121. *Peregr. de fideicom. art.* 11. *n.* 46. *Mastrill. dec* 6. *Surd. dec.* 207. *&* 255. *Medic. decis. Senen.* 1. *n* 82. *& seq. & examin.* 24. *tot. Anna cons.* 84. *Barz. in cõs. vn. post decis. à n.* 26. *vsq; ad fin.* Et supradictis adde quod
110 lex noua † disponens in vno ex casibus æquiparatis per legem veterem habet locũ in alio *glo. in d. l. si quis seruo*, alios allegat *Pascal. in tra. de vir. patr. pot. p.* 1. *c.* 4. *nu.* 89.
111 & duobus casibus † æquiparatis in l. antiqua dispositum in vno censetur dispositum in alio, *Bellon. cons.* 69. *num.* 1. *Villalob. com. opin. ver. duo casus fo.* 118. vbi multos allegat

N. 33. ibi ¶ quod priuilegium d. l. si is qui &c. ¶

Hugo Donell. in tra. de pigno. & hypot. c. 12.
112 dicit ex supradicta l. † non colligi id priuilegium, de quo per *D. Gizzarell.* hic, sed ipsum purare creditorem hypotecarium, siuè tacitum, siue expressum tempore anteriorē in iure esse potiorem fisco, vt colligitur ex *l. fin. ff. qui pot. in pig. hab. & in d. l. si is qui* non contineri oppositum, quia verbum cõtraxerit significat si fiscus contraxerit prius ante priuatum sequitur *Azor. in* 3. *p. sua sum. lib.* 4. *c.* 37.

N. 35. ibi ¶ nam fiscus, & Ecclesia æquiparantur ¶

113 Quod fiscus, & Ecclesia æquiparentur † habetur *in l. vlt. C. de sacrosan. Eccles. Tiraq. de retra. lign. §.* 15. *glo.* 1. *num.* 11. *Meno. de arbitr. Iud. c.* 162. *num.* 26. *Euerard. in loco à fisco ad ecclesiam fo.* 592.
114 Verum quòd cum Ecclesiæ est † fauorabilior causa fisci *Seraph. d. decis.* 594. *num.* 24. & in f. & quod Ecclesia sit fauorabilior dote, & quod fauor Ecclesię dicitur dignior, & communior cęteris vide *latè D. Gait. d. quæst.* 11. *num.* 2021. *cum seq.*
115 Quando autem concurrit Ecclesia fiscus † & dos, quis præferendus *Molfes. d. cons.* 13. *num.* 9.
116 Et in rit. 23. secundum ordinem scripturę qui in iure attenditur *l. hæredes mei §. fin. ff. ad Trebell. Gugliel. de Bened. in c. rainutius in ver. testamentũ lo* 2. *Nouissimè Visconti.* qui multos cumulat in *d. concl. ordo scripturæ*, &
117 quod Ecclesia præferatur † miserabilibus personis nempè viduis pupillis &c. & in cõstit. reg. quæ incip. iusti cultoris ver. causas
118 pręponitur, & Ecclesia † nedum personis miserabilibus, sed fisco, vt aduertit *Carau. in d. rit.* 23. *num.* 3. *vbi num.* 4. *no.* quod Ec-
119 clesia † æquiparatur minoribus, & pupillis *glo. in l. res. publ. C. ex qui Ca. maio. Alex. in l. properandum §. si vero C. de Iud.* Vnde Ecclesia habet priuilegia minorum, & sicut
120 minores habent beneficia in causa ita, & Ecclesia etiam quando litigat cum alia Ec-
121 clesia, *vt in c. auditis de in integ. rest.* qui tex. fecit mihi magnum honorem in vna causa Ven. Monasterij, & Regulis Abbatię S. Leonis Ciuitatis Bitõti cũ vna Vidua nomine Iulia Martuccia, quæ cum d. Ven. Monasteriũ petijsset prædictum beneficium, prætendebat non esse cõncedendum, quia existente ipsa priuilegiata, vti Vidua conquassabantur priuilegia, aduersus quod ipse adduxi dictum *tex. in d. c. auditis*, & punctualem *decis. Affl. in Constit. obscuritatem q. x. & Ca-*
122 *uens. in rit.* 71. vbi † minor contra minorem, ecclesia contra ecclesiam, vniuersitas cõtra vniuersitatem restituitur ad pinguius probandum *l. fin. cum glo. ff. ex quib. ca. maio. Maran. 6. p. ver. & quandoq; appellatur n.* 97. *& seq. Losæ tra. de iur. vniuers. p.* 3. *c.* 18. *nu.* 21. *Muscatell. in prax. p.* 6. *glo. communis in prin.* per quæ fuit decisum esse concedendum prędictum benefitium per Illustriss. & Reuerendiss. Dominum D. FABRITIVM Carafa Dominum meum Colendissimum Episcopum Biton. Et quando priuilegiatus vtatur, vel non vtatur priuilegio aduersus priuilegiatũ tractant *D. in Auth. quas actiones C. de sacrosan. eccles. Cano. in d. c. auditis, et in c. ad aures de in in. restitut. optimè Gomes. in reg. Cancell.* 12. *nu.* 4. *de impe. benef. vacan. per Obit. fam. Card.*

N. 39. ibi ¶ vxor constante matrimonio naturaliter possidet, maritus ciuiliter ¶

Dominium rerum dotalium quomodo sit penes

penes maritum, & quomodo penes vxorē vide *Barbos. in l. doem ff. sol. matr.* optimè *D. Gait d. quæs. 11. num. 1493. & seq.* vbi meminit *D. Authoris* hic dicens, quod optima est ista declaratio, quam hic facit circa supradicta.

N. 42. ibi ¶ marito effetto non soluendo dominium talium rerum sic extimatarum transfertur in vxorem ¶

Quòd marito effecto non soluendo domi-
123 nium † rerum dotalium etiam si extimatæ
sint transfertur in vxorem, & præfertur
alijs creditoribus *Molin. de contract. disput.
426. nu. 13. Pinell. de bon. mat. l. 1. p. 7. nu. 15.
Gomes. ad l. tauri. 50. num. 44. & vide Regiū.
Consiliar. Scip. Theodor. alleg. 39. num. 5.* vbi
quod corpota dotalia constante matrimonio
quo ad vsumfructum, & etiam quo ad
dominium reuocabile sint mariti, & post
mortem vsusfructus reconsolidatur in beneficium
vxoris ad quam ipso iure dominiū
eorundem corporum dotalium transfertur
iux. l. in rebus C. *de iur. dot & alia alleg. per
eum*, & quando æstimatio rerum dotalium
faciat emptionem vide nouissime *Riee. vlt.
collect. 7. p. quæ est 3187. Meno. lib. 3. præsūp.
14. & Medie. decis. Senen.*
124 Et dominium † rerum dotalium quando
ad maritum pertineat, & quando ad vxorem,
& cui res dotales pereant optimè explicat
*Molin. d. disput. 426. Barbos. in l. si
æstimatis ff. sol. matr. Viscon. in conel. incip.
fundus dotalis, sed melius Thor. in eomp. decis.
Regn. ver. dotis æstimatio.*

N. 55. ibi ¶ & ideò iudicare contra consuetudinem, & communem practicam, & opinionem in iuditijs inueteratam &c. ¶

125 Opinio † recepta in iuditijs præualere
debet *l. filius ff. de fal. ibi* (sic. n. inueni Senatum
censuisse) *Mastrill. dec. 137 n. 25. Gait.
d. quæs. 11. nu. 1618. qui citat Dec. & Cannet.
quib. adde Præsid. de Amato cons. 1 num. 133.*
126 *qui cons. 61. n. 41.* dicit opinionem † in iudicando
receptam à Iudice tenendam, &
sequendam, & opinionem probatam in re
dubia recipiendam, *Idem cons. 97. nu. 12.* &
127 opinionem † vsu probatam recipiendam
Idem eons. 40. n. 16. & 17. vbi quod dubietas
128 omnis † ex obseruantia declaratur per
iura per ipsum allegata, & infra *per Authorem
decis. 5. nu. 10.* & adde hic dicta *per Ias.
in §. fuerat num. 72. ver. in eadem glo. & ibi
Oinot. n.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Assensus post mortem impetratus non suffragatur.*
2 *Assensus si non fuit præstitus in vita defuncti non potest operari translationem dominij in personam ipsius.*
3 *Assensus impetratus post mortem venditoris non valet.*
4 *Assensus nouus est necessarius super venditione defuncti per hæredem consumata.*
5 *Assensus super venditione subhasta, an possit impetrari post mortem debitoris per hæredem, qui est dominus feudi.*
6 *Assensus licet possit præcedere, & subsequi intelligitur si viuit alienator, & res est integra.*
7 *Hæres an possit reuoeare alienationem, & venditionem factam subhasta, & quid possit iudex repræsentans partem, & an requiratur nouus eonsensus n. 8.*
9 *Assensus domini; an validet testamentum post mortem testatoris disponentis de re feudali, & in quorum præiuditium.*
10 *Testamentum validatur si post mortem assensus interueniat.*
11 *Reuocaiio feudi sine assensu alienati eompetit, ita ementi sicut vendenti.*
12 *Hæres an reuocat feudum alienatum à patre iux. Const. diuæ memoriæ.*
13 *Dominium bonorum patris in filium ipso iure continuatur etiam ignorantem.*
14 *Curator hæreditari iacenti dari non potest stante filio suo.*
15. *Filius quasi naturaliter censetur eadem persona eum patre nu. 187.*
16 *Pater quodamodo perpetuatur propter repræsentationem filij.*
18 *Dominium omnium bonorum ipso iure cū viribus realibus, & personalib. continuatur in filium siue aliqua traditione.*
19 *Dominium in fæudo transit absq; traditione.*
20 *Possessio ciuilis, & naturalis maioratus in quem transeat.*
21 *Ius feudale sequitur ius ciuile.*
22 *Assensus quando sit mentio intelligitur de valido.*
23 *Paria sunt non esse, et esse, & in vtiliter esse.*
24 *Paria sunt nullo modo facere, & facere, & minus legitime.*
25 *Actum nullum faciēs non solum nō videtur facere illum actum nullum, sed negare.*
26 *Assensus impetratus post mortem fauore dotis valet.*
27 *Reuocatio alienationū feudorū à testatore factarū etiā pro restitutione dotiū, et antifati obtenta per hær. non noeet vxori defuncti.*
28 *Assēsus impetratus post mortē super feudali-*

bus circa dotẽ, an porrigatur ad antifatum

29 *Assistentia, an possit peti super feudo obligato si assensus fuit præstitus post mortẽ debitoris tẽpore quo feudũ erat hæredi delatũ.*

30 *Assensus ab uxore põt impetrari super bonis feudalib. post mortẽ viri, & retrotrahatur in præiuditium tertij possessoris haben. assensum primò impetratum.*

31 *Hæres an possit reuocare alienationem à patre factam iux. Const. diuæ memoriæ.*

32 *Et si pr̃ nõ reuocat, an filius possit reuocare.*

33 *Et quid si fuerit hæres cum beneficio l. et inuentarij.*

34 *Hæres, an possit bona subiecta fideicommisso alienata per defunctum reuocare.*

35 *Filius hæres, an possit vindicare bona aduentitia alienata per patrem.*

36 *Hæres non potest venire contra factum defuncti nu. 38 n. 41.*

37 *Et an reuocare alienationem fundi dotalis per matrem alienati.*

38 *Hæres an possit venire cõtra factũ defuncti, quod tendit ad fraudandum hæredem.*

39 *Et an cõtra factũ nullũ, & inualidũ, et n. 42*

40 *L. cum à matre, an procedat quando ex facto defuncti nulla nascitur actio, vel exceptio aduersus hær. et alias lim. ad d. l. remiss. n. 44*

43 *Hæres cum benefitio l. & inuentarij, an possit venire contra factum defuncti.*

45 *Hæres potest venire aduersus alienationem feudi alienati sine consensu Domini vti nullam ex defectu consensus quem hæres adiens non potest supplere.*

46 *Hæres an possit compelli consentire dispositioni factæ per testatorem, & se obligare cum hypoteca bonorum, & super hoc nouo contractu assensum præstare.*

AD DECIS. II.

OMnia contenta in præsenti, & sequẽti decis. reperies apud D. Rouit. virum omni eruditione ornatũ, quo patrocinante fuit causa, de qua hic agitur decisa in suis *Commen. ad pragm. Regni prag. 1. de fide memorial. à n. 12. vsq; in fi.* vbi in fine in vltima impress. meminit huius decis. & seq.

N. 1. ibi ¶ an quemadmodum quando decedit venditor rei feudalis assensu adhuc non impetrato nõ potest per emptorem impetrari assensus absq; nouo contractu, & consensu hæredis venditoris, ita e conuerso mortuo emptore, viuoq; venditore non teneat contractus, & assensus absq; nouo contractu, & consensu hæredis emptoris ¶

1 Ex his verbis percipitur, quod † assensus
post mortem impetratus non suffragatur,
sed debet impetrari in vita venditoris, quia
assensus viuis contrahentibus est impetran
dus latè probat ex multis nouissimè *Api-*
2 *cell. alleg. 14. n. 15.* Hinc si † assensus non fuit
præstitus in vita defuncti non potest ope-
rari translationem dominij in personam ip
sius *Rouit. vbi sup. n. 19. Viscont. in concl. in-*
cip. assensus enim. Regis in fin. vide Consiliar.
de Georg. alleg. 6. num. 44. & seq. & si fuit im-
3 petratus † post mortem venditoris, vt di-
xi non valet *D. de pont cons. 157. nu. 19. vol.*
2. & ibi nu. seq. declarat doctrinam *Andr. in*
4 *c. imperialem, quod est necessarius † nouus as-*
sensus super venditione defuncti per hæredem
consumata D. de Franch. decis. 620. num. 2. &
5 3. vbi an assensus † super venditione facta
subhasta possit impetrari post mortem de-
bitoris per hęredem qui est dominus feudi,
& per *D. Regen. de pont. in tract. de pot. pro-*
reg. tit. 6. §. 16. & 21. Thor. in compen. decis.
Regni in ver. assensus super venditione sub-
6 *hasta*. Licet .n. assensus † possit præcede-
re, & subsequi contractum alienationis, ta-
men id intelligitur quando viuit alienator,
& res est integra ad quod multos allegat
Viscon. in concl. incip. assensus enim Regis 3.
7 *col. vers. potestq; fo. 14.* Et an possit hæres †
reuocare alienationem, & venditionem fa-
ctam sub hasta, & quid possit facere Iudex,
qui in dicta venditione representat factum
partis *idem D. de Franch. d. decis. 620. Vi-*
scon. loco cit. 2. col. fo. 13. vers. & si assensus
non fuit petitus Marta vot. 40. n. 6. & quod
8 requiritur † nouus consensus *Georg. vbi su-*
pra n. 45. D. de pont. cons. 96. n. 6 alios cumu-
lat *Viscon. vbi sup.* An autem assensus do-
9 mini † validet testamentum post mortem
testatoris disponẽtis de re feudali in præiu-
ditium tamẽ ipsius Domini non tamẽ agna
torum, quorum consensus requiritur, & id
in feudo antiquo, & paterno, *Capy. dec. 115.*
Thor. in compend. decis. Reg. ver. assensus Do-
10 *mini fo. 51. 1. p.* Et an testamentum † vali-
detur etiam si post mortem assensus inter-
ueniat declaratur *per Io. Dom. de anna cons.*
post alleg. Annæ n. 29. & seq.

Descendendo tamen magis propè ad
11 tradita in præsenti decis. An reuocatio †
feudi sine assensu alienati competat, ita
ementi sicut vendenti ita, vt emens possit
alienationem eiusmodi factam infringere?
vide D. de Franch. decis. 540. D. Regen. de
pont. in tra. de potest. proreg. tit. de assens. §.
1. num. 31. nouissime Capibl. qui vltra præ-
citatos alios adducit in pragm 4. de Baro-
nis.

num.87.in nouiss.impress.fo.121. & omninò Thor.in compen.decis Reg.ver.reuocatio alie nationis feudi iuxta Constit.Regni absq;assen 12 *su fo.487* Et de reuocatione † hæredis feudi alienati à patre iuxta Constit. diuæ mem. *Thor.in compen.ver.reuocare*, *an possit ha res*,apud quem multa videre poteris circa reuocationem feudi iuxta supradictam Cõstit.diuæ memoriæ *in ver. reuocatio, & in fin.nu.*10.

N. 4. ibi ¶ quia dominium statim continuatum est, & translatum in hæredem ¶

Inter mortem defuncti, & existentiam sui
13 hæredis non est dare medium eum statim † ipso iure continuetur dominium bonorum patris in filium etiam ignorantem *glo. in l. eum hæreditas C.bon.poss.Corn. in l.3.C.de iure delib.tex.est notab.in l.si post mortem ff. de leg.*1.ex quo dixit *Bal.& Salyc.in d.l.cum*
14 *hæreditas*,quod stâte filio † suo non potest dari curator hæreditati iacenti, ratio est,
15 quia filius † quasi naturaliter ex iuris dispo sitione cẽsetur eadẽ persona propter patris partem, & substantiam,quam recipit à patre in generatione, & pater quodammodo
16 pertuatur † propter repræsentationem filij *tex.est in l.liberorum in fi.ff.de verb. sing. & in l.fi.C.de imp.& alys subst.l. isti quidem ff.quod me.ca.* ex qua coniunctione naturali
17 filius dicitur habere † quodamodo identitatem eũ persona patris, & bonis eius per
18 quã post mortem patris statim† & ipso iure dominiũ omnium bonorũ iura realia, & personalia transeunt, & continuantur in filium sine aliqua aditione iuxta *vulg. tex. in l.in suis ff.de lib. & posthum.*
19 Sed an dominiũ † in feudo transeat absq; traditione,*vide Bal.in c.*1.*§.si facta si de feu. fuer.controuers.Det.in l traditionib.n.*5.*C.de pact.omninò Barbos.in l.diuortio n.*17.*& seq.*
20 *ff.sol.matr.fo.*450.Et de possessione † ciuili, & naturali Maioratus,qui transit in verum successorẽ, & non in aliũ nisi successor maioratus ex negligentia decennij,vel alias ami ctat suã possessionem vide tradita per *Dyn. reg.fine possess de reg.iu.lib.*6.*Abb.et Fel.in c. vigilanti de præscrip.*
21 Verũ quod ius feudale in hoc voluit sequi ius ciuile,quod sibi iustius visũ fuit, vt filius non possit se abstinere ab hæreditate paterna,& retinere feudũ,vt per *Camill. de Curt. diuers.iur.feud.*1.*p.f.*59. *num.*33.

N. 5. ibi ¶ paria sunt assensum non esse sequutum, vel inualidum ¶

22 Qñ fit mẽtio de assensu † intelligitur de va lido iuxta tradita per *DD.in l.*4.*§.condẽnatũ ff.de re iud.D.de Franch decis.* 86. *D. Rouit.*
23 *prag.*26.*de feud.n.* 25. eũm parit sint † non esse,& esse,& in vtiliter esse,& inualidè *l. do*
24 *tis ff.sol.matr* & paria sũt † nullo modo facere,& facere minus legitimè *l. quoties ff. qui satisd cog.§.*1.*inst. de hær. quæ ab intest. de serun* multos cumulat *Barz. dec. Bonon.* 15.*n.*20.*Ricc.collect.*3001.& faciẽs actũ nul
25 lũ † non solũ non videtur facere illũ actum nullum,sed negare *Surd.decis.*7.*nu* 28.*Mol fes.ad consue.Neap.q.*10.*n.*4.*Amat. dec. Rot. Marsh.*10.*n.*29.vbi multa ad propositũ.paria.n.sunt nõ fieri,vel minus sollẽniter fieri, & non esse,vel minus sollẽniter esse *l.* 1.*§. quod si nemo eũ cõcord.in glo.fi.ff.quodquisq; iu.*& non suffic.t quid impleri nisi in mõ, & forma specifica adimpleatur *c. pisan. de rest. spol Nig.in c.frequens n.*50.*Cart.decis.*85.

N. 8. ibi ¶ quod fauore dotis valet assensus post mortem præstitus. ¶

26 Quod assensus † impetratus post mortẽ fauore dotis valet adde *D.de Frãch.dec.*620.*n.* 9.*&* 10.*D.de Põt.de potest.proreg.tit. de assẽ. super dot.§.*1.*n.*7.*& seq.Massill.ad Capy.dec.* 100.*n* 9.*Borrell.in suum.dec.*1.*p.tit.*36 *n.*47
27 Hinc reuocatio † alienationũ feudorũ à testatore factarũ ẽt pro restitutione dotiũ, & antifati obtẽta per hæredẽ non nocet vxori defuncti impetranti assensũ post mortẽ viri quia hæres nõ põt reuocare obligationem bonorũ feudaliũ p dote *Affl.dec.* 111. *Ann. alleg.*66.*Ric.coll.*1818.4.*lim.de Põt.dec.*6.*n* 4
28 Sed an assensus † impetratus post mortẽ super feudalib.circa dotẽ porrigatur ad antifatũ,q non *D.de Frã.dec.*126.*in fin.Frecc. de subfeud.*9.*lim.D.de põt.de potest proreg.tit.* 6.*§.*1.*n.*6.*Thor.in cõpen.dec.Reg.ver.assensus super feudalib. & in ver. reuocatio alienationis feudi fo.*487.*col.*1.*in fin.*
29 Et an valeat assensus † si fuit præstitus post mortẽ debitoris tẽpore quo feudũ erat delatũ hęredi,fauore dotis ita quod possit peti assistẽtia super feudo obligato *Thor. in cõpẽ.dec.reg.ver.assistẽt.an peti possit super feudo obligato fo.*58.*refert per Ann.alleg.* 66.decisũ p S.C. q pstetur assistẽtia sup feudo p dote in subsidiũ,vide *Ricc.coll.*1818.5.*lim.*
30 Et an assẽsus † ab vxore possit impetrari super bonis feudalibus post mortẽ viri, & retrotrahatur in pręiuditiũ tertij possessoris habẽtis assensũ primo impetratũ vide *Affl. dec.*286.*D.de Franch dec.*86.*Ricc. coll* 1802. *Thor. in compen.decis. ver. Assensus ab vxore impetratus Viscon.d.conclus.assensus.n.regis.*

N.10.ibi ¶ an hæres post mortẽ alienantis possit reuocare alienationem.¶

31 Quod hęres† feudũ alienatũ a prẽ mx.cõst. B a diuæ

diuę memoriæ possit reuocare dicit decisũ
Thor.in compen.decis.in ver. Reuocare. Ann.
in d.Constit.n.251. & si pater non reuocat,
an filius possit reuocare Ann. in Const.
diu.mem.n.236.quem refert Petra ad cap.dec.
100.lit. A.alios congerit Pasca.p.1.c.2.n.81
& quid viuente Patre idem Pascal. ibi n.42.
contrarium tenet de Curt.fo.54. diuers. iur.
feud.n. 113. Quid si fuerit hęres † cum be-
nefitio l.ex inuentarij, an poterit alienatio-
nem factam per Patrem defunctum reuoca-
re vide Authorem hoc.eo. .n.paulo inf.& mul
tos DD. cumulatos per Viscon. in conclus.
quæ incip. hæres post mortem defuncti ver. an
hæres filius, in fin.Vide Consil.de Georg.alleg.
34 20.num.1.Et an iuxta prædicta hæres † pos-
sit alienata bona subiecta fideicõmisso per
defunctum reuocare Bart.cons.125. alios ci-
tat Viscon concl hæres dicit.Sed de hac re di-
sertissimè,& copiosissimè loquitur Pereg.de
fideicom. art.33.per tot.eò recurras.
35 Et quid si pater † alienauit bona aduenti-
tia filij,an filius hęres possit illa vindicare la
tissimè tractat Pasca.in tra.de vi.pat.pot.p.1
c.2.à n.43.Pinell.de bo.matr p.3. n.73.

N.10.ibi ¶ an tex.in l. cum à Matre
ibi locum habeat ¶

36 Ex hoc tex.elicitur regula, quod hęres †
non potest venire cõtra factum defuncti ad
cuius ornatum quam plura scribunt feudistę
And. Affl.& alij in c.1.an agna.idem And. in
c.imperialem §.præterea de prob feu.alien.per
Feder.Loffred.cons.1.et 13.n.42.multos alios
cumulans Rezens de Curt.diuers. iur.feud.fo.
54.n.100.& n.seq.discurrit per materiã, sed
vltra per eum cita. Vide Consiliar. de Georg.
alleg.29.n.7.& seq.Phanut.de inuent.p.7.nu.
110.fo.mihi 256.Barbos. in l. Lutius Titius
n.18.& seq.ff.sol.matr.fo.399.omnino vidẽ-
dus Caldas Peiera.de reno.emph.lib 3.c.16.n.
20.& seq.fo.209.& seq.Consiliar Pasca. qui
vti modernus alios recẽset, & dilucidat ma-
teriam de vi.pa.pot p.1.c.2.n.44. cum multis
seq.Petr.& alij add.ad Capy.dec.101. Molfes.
ad consue.Neap.p.2.tit.de bon.q.23.num.10.
& p.4.tit.de renunt.q.4 nu. 11.& seq. & ea.
p.q.61.num.10.& q.4.nu.18.& in 2.tom.q.
61.& in cons.28.num.12.2. tom. & de vero
sensu d.l.cum à matre, Barz.decis. Bono. 64.
& ad materiam d.l.vide Petr. ad Capy.decis.
37 78.lit.F.fo.207.qui tractat an filius hæres†
possit reuocare alienationem fundi dotalis
per matrem alienati adducendo Gram. de-
cis.93.Affl dec.240.D.de Franch. decis. 435.
& cons.de pont.35.& 61. & ibi latius in seq.
& vide Ricc. qui in materia collegit decisio-
nes collect. 469. dixi plura ad decis. D. de
Franch.665. & vide nouissimè M. Apicell.
alleg.14.nu.55.& seq. & 72.& Capibl.sing.
184.
38 Sed an hęres possit † venire contra factũ
defuncti quod tendit ad fraudandum hære-
dem latè Reg.de Curt.loco cit. nu.114. Mol-
fes.d.q.23.nu.10.
49 Et quod si fuerit factum inualidum,& nul
lũ D. de Frã.dec. 665.Tesaur.Iun.qq.Foren.
q.60.nu.14.16.p.4. quos adducit Viscon. in
concl. hæres post mortem 2.col. quibus adde
alios nouissimè cit.per Ambrosin.qui decla-
ra materiam decis.14.nu 11.& tot.vide glo.
in d.l cum à matre,quæ non procedit quan-
40 do ex facto defuncti nulla nascitur actio †
vel exceptio aduersus hæredem,ita Gabriel
com.opin.lib.9.tit.de reg.iur.conclus.11.n.24
Zuarez.in rep.l. quomodo in priorib. C.de in
off.testam.Sed contra hanc limitationẽ mul-
ta adducit Barbos.in d.l Lutius titius n. 18.
ff.sol.matr. qui admonet cauendum à decis.
Gram.93.Affl.lib.3.constit.rub.5. num.2.&
41 Bal.cons.161.lib.5.dum dicũt,quod hęres †
potest venire cõtra factum defuncti qñ illud
est nullum propter l.prohibitionẽ. Vnde ip-
se constituit regulam negatiuã 13. quod hæ-
42 res † non potest venirę contra factũ defun
cti etiam nullum propter legis resistentiã ex
43 Menoch.cons.89.à n.10.lib.1.etiam si hęres†
conficiat inuentarium,nam pro parte hęre-
ditaria contra factum defuncti venire non
põt de quo videndus est in Viscõ. in d. cõcl.
hæres post mortem,& in conclus.hæres dicitur
D.de Franch.decis.83.vbi quod hæres cũ be-
nefitio l.& inuen.quatenus est in hęreditate
tenetur habere ratum factum defuncti te-
nendo contra d.decis.Gram.93. quam nõ di-
cit esse S.C.prout etiã refert Viscon. d.cõcl.
hæres post mortẽ in fi.1.col.fo.113.& Peregr.
de fideicom.art.33.n.10.in fi.& de dicta decis.
Gram.93.vide quæ dicit D.de Franch.d.decis.
83.& 355.& Petr.ad Capy. decis. 78. in ver.
peruenisse præsumitur. Valas.consult. 52.&
66.& Mari ad d.decis.Gram.93.
44 Plures alias limitationes † ad d. l. cum à
matre ponit Barbos.loco cit. inter quas pri-
ma facit aliquantulum pro adductis hic per
45 Authorem dum dicit,quod si feudum †alie-
natur sine consensu Domini contra tex. in
c.imperialem in prin.hęres potest venire ad-
uersus eiusmodi alienationem, vti nullam
ex defectu consensus quem hęres adiens
supplere minimè potest. Affl.in d. c. Impe-
rialem q.24 num.10.& decis.286. num.3.&
lib.3.constit.rub.5.num. 2. & in emphitt usũ
vide nouissime Ambrosin. declarantem re-
gulam d.l.cum à matre in decis. Perus.9. à n.
2.& decis.14.à nu. 8.

N.15.

N.15.ibi ¶ & sic ex his adfuit nouus consensus hæredis ¶

46 Sed an hæres † possit compelli consentire dispositioni factæ per testatorem,& se obligare cũ hypotheca bonorum, & super hoc nouo cõtractu assensũ præstare,in duab.causis fuisse decisum testatur *Thor. in compen. decis.regn.in ver.hæres an compelli fo.256.D. Reg.de Pont.de pot.proreg.tit.de assen.Reg.super dot.§.1.nu.22.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Assensus per verbum fiat quomodo expediatur ex dispositione R.pragm.*
2 *Assensus per verbum fiat, an contineat gratiam perfectam, ita vt impediatur reuocatio vigore Const diuæ mem.*
3 *Assensus per verbum fiat, an stet in suspenso.*
4 *Datio insolutum similis venditioni.*
5 *Est voluntaria,& necessaria.*
6 *Datio insolutum, an reddatur nulla si fiat in vno obulo vltra verum debitum.*
7 *Assensus requirit scripturam, & per testes probari nequit.*
8 *Assensus debet registrari.*
9 *Assensus per verbum fiat infra quantum tempus debet registrari.*
10 *Prorex si fuerit mortuus per quem debet assensus expediri.*
Et quid si PP.fuerit mortuus.
11 *Assensus non registratus non operatur validitatem contractus.*
12 *Emens feudum cum assensu quem non curauit registrari facere inf. anni non præfertur alteri posteriori emptori,qui curauit registrum nisi rex declarauerit, quod vult haberi illum assensum pro forma etiam etiam quod non sit registratus.*
13 *Registrationis defectus an reddat actum nullum.*
14 *Refutationes registrantur inf. die 15.in quinternioribus R.C.*
15 *Registratio refutationis,an fieri possit ad instan.alterius quam refutantis, vel refutatary.*
16 *Refutationis scripturam, vel instrumentum an sufficiat consignare conseruatori quinternionum per illa registranda inf.dies 15. & non fuit registrata defacta conseruatoris.*
17 *Clausula annullatiua nimium operatur.*
18 *Assensus an debeat registrari si contrahitur cum Rege, Prorege, vel R.Cam.*
19 *Et quid si in præsentia Proregis, & quid si fiat alienatio rerum Ecclesiæ coram Sum. Pont.*
20 *Assensus tacitus in quo feudo sufficiat.*
21 *Assensus an sit difformis si exponatur, quod terræ teneantur immediate à R. Cur.in concessione in feudum a Barone.*
22 *Confirmatio assensus non registrati, an retrotrahatur in præiudicium tertij.*
23 *Rebus sic stantib. intelligitur omnis dispositio iuramentum & priuilegium.*
24 *Confirmatio quibus modis dicatur fieri ex certa scientia.*
25 *Confirmatio priuilegij confirmantis ex certa sciẽtia confirmat priuilegiũ etiã nullũ.*
26 *Princeps quod facit ex certa scientia in dubium reuocari non potest.*
27 *Confirmationis in forma communi, & in forma specifica materia remis.*
28 *Clausula & certa scientia,& motu proprio, an operetur in præiudittum tertij.*

AD DECIS. III.

HVius dec.meminit *Rouit. in anteced. decis relatus in Prag.1.de fid.mem.*

In prin.ibi ¶ fuit impetratus assensus per verbum fiat ¶

1 De hoc assensu † per verbum fiat vide *Reg. Pragm.9.sub rub.de feud.incip. considerato il gran danno*, quæ mandat, quod expeditis priuilegiis assensuum apponantur sigilla, & memorialibus obtentis per verbum fiat expediantur priuilegia iuxta formam *R.Prag. de quo Vrsill.ad Afflict.decis 253.vbi.d.e.240. Borrell in sum.decis.tit 35. num.4. Nouar. collect super d.pragm.1 2.Rouit in d pragm. 9.* qui in prin.dicit quod pragm. ad quas se refert *d.prag.9.sunt sub tit.de fid.mem.*

2 Et quia vt dicit ibi *Rouit.num.2* gratia † quam continet dictus assensus est perfecta, quæro an sit ita validus assensus per verbũ fiat,vt reuocatio virtute Const. diuæ mem. impediatur vide *Afflict.decis.254.D.de pont.de potest proreg.tit.de assen.§.3 n.1* . & post eã nouissimè *Rouit.pragm 4 de feud. num. 34. Ricc.coll. 50.& D.de Franch decis.663. num. 2.vbi dixi.*

3 Et an assensus † per verbũ fiat stet in suspenso,& quomodo intelligatur decretatio per d.ver.fiat.Idem *de pont.in d.tit.§. 9. nu. 11.& 12.*

N.2.ibi ¶ quod datio insolutum rei certæ pro debito censetur emptio, & venditio ¶

quod datio insolutum † similis est venditio-
nis est tex in l.fin.ff.ex qui ca.in poss. eat.l.si
prædium C.de euict.Ricc.coll.582.Ludou.de-
cis.65.latè Nouar.in prax.datio.'insolut.q.7.
D.de Franch.decis.50. adde tradita per Vi-
scon.in suis concl. ver. datio insolutum, &
Thor. in eo. ver.datio insolutum Bellacom.
com.opin.ver.datio insolutum in 2.tom.com.
opin tit.de solutionibus num.2 fo.391.vbi n.
5 3.quòd datio insolutum † alia voluntaria,
6 alia necessaria, & ibi an datio insolutum †
reddatur nulla si fiat in vno obulo vltra ve-
rum creditum.

N.6.ibi ¶ assensus non fuit registra
tus infra quadrimestre ¶

Ex hoc no. quod assensus requirit † scrip-
turam in Regno adeò quod per testes pro-
bari nequeat, vt per Viscon. in suis conclus.
concl.quæ incip.Assensus.n.Regis 3.col.in fin.
fo.14 vbi citat Affl.decis.243.& 398. nouis-
simè Gallupp.in recent.prax.S.C.p.2. c. 21.n.
15.fo.189.Capibl.in pragm.11.nu. 44. Viu!
8 decis.240. Hinc est quod † assensus debet
registrari, de qua registratione, & infra quā
tum tempus vide R.Pragm.1.de fid.memor.
pragm.20.de feud.& in pragm.1.de priu.insf.
ann. præsen. D. de Franch.decis.62.'& 663.
nu.5.Vrsill.ad Affl.decis.197.Regen.de Pont.
cons.5.cons.150,num.25.cons.157.nu.17.D.
Rouit.d.pragm.1. & pragm.26. de feud. Ca-
pibl.pragm.8.p.1.num.27.de Baron.Nouar.
collect.supra pragm.collect.103. Petr. ad Ca-
py.decis.9.& 100.Thor.in compen.decis.in
ver.reuocatio iux.Const.Regn. an fieri possit
de contractu cessionis Gallupp.vbi supra, vbi
9 quod assensus † per verbum fiat expeditus
debet registrari infra annum, & quod elap-
so anno non valet Mastrill. de Magistr. lib.
5.c.6.num.71.Vrsill decis.283.num.4.& de-
ci..197.& 398. nu.3. & prorex non poterit
dispensare d. Pragm. sed expediuntur supra
cartæ à R.Maiestate D.de Pont. cons.3.'nu.
30.quem cum Fres.refert D.Rouit. d.pragm.
1.num.4.Sed hodie per pragm.27.de feud.est
biennium, vt aduertit Rouit.vbi sup. num.1.
& seq.D.de Franch.decis.540. D.'de Pont.d.
cons.5.nu.61.cum seq. vol.1. Apicell. alleg.14.
num.47.

10 Etsi fuerit mortuus Prorex, an assensus
expediatur per successorem. Rouit.vbi sup.
num.2.Consiliar.Theodor.alleg 30.num. 21,
& quod mortuo Prorege assensus expedi-
tur per R.Coll.Cons. quod expedit ea om-
nia, quæ viuus Prorex expediebat Liparol.in
c.imperialem n.12.Petr.ad d.decis.100. lit.A.
in fin dixi ad d.D.de Franch decis.540.
Sed quid in Cardinalibus, qui sunt pars cor-
poris PP. vt per D.de Franch.decis.107.n.7.
Tiraq.in præfat.l.si vnquam num. 17. an
mortuo PP. possint præstare assensum Api-
cell.d.alleg.24.n 103.& sequen.

Prædicta autem assensus registratio om-
11 ninò requiritur, nā assensus † non registra-
tus non operatur validitatem contractus,
quia habetur pro non apposito, & pro non
præstito Afflict.decis.335.ante num.16.Gal-
lupp.d.prax p.3.c 3.num.46.vbi quod is qui
12 emit † rem feudalem cum assensu, quem nō
curauit registrari facere infra annum, vt re-
quiritur, quod non præferatur alteri poste-
riori emptori, qui curauit registrari facere
assensum infra annum, nisi Rex declarauerit
ad supplicationem illius, quod vult assensum
haberi pro firmo etiam, quod non sit regi-
stratus, & quod vult haberi, ac si esset regi-
stratus, quia tunc retrotrahitur in præiudi-
tium tertij, qui medio tempore acquisiuit
ius cum assensu registrato super eadem re,
& ita decisum refert per S. C. in causa cre-
ditorum Fabritij Villani penes Galterium
de anno 1569. & de hoc defectu registra-
13 tionis † si reddit actum nullum Rouit. d.
pragm.20.de feud.num.5.& quid de assensi-
bus expeditis ante R. Pragm. omninò Ca-
pibl.dicta Pragm.11.de Baron.nu.158. cum
multis seq.

14 Registratio quoquè † refutationum feu-
dorum fieri debet in quinternioribus R.Ca
meræ infra quindecim dies, vt per Rouit.d.
prag.20.de feu.num.5. vbi an sufficiat si re-
15 gistratio † fiat ad instan. alterius, quam re-
futantis, aut refutatarij.

16 Et quod non sufficiat † si consignetur
scriptura, siuè instrumentum refutationis
conseruatori quinternionum per illa regi-
stranda infra quindecim dies, & non fuit re-
gistrata in curia, obliuione, malitia, siuè alia
ex causa d.conseruatoris nimium enim ope-
17 ratur clausula † nullatiua apposita in d.
pragm. ex adductis per Petr ad d. dec. 9. lit.
D.ver.clausula annullatiua in fin.

18 Sed an si is qui contrahit contrahat cum
ipso Rege, vel Prorege, requiratur assen-
sus registratus, quod non idem quando cō-
trahitur cum Reg.Cam Camer.in c. imperia-
lem col.3.ver.limitarem Frecc.de subfeud.lib.
2.q.21.fo.159. & ita decisum refert nouissi-
mè Gallup.in sua prax.S.C.p.2.c.21. nu.15.
fo.189.vide Gram.dec.65.num.47. & alij ci-
tati per Pasca.de vi.pa.po.p.1. c. 6. num.61.
quem vide nu.seq.

Et quid si contrahatur in præsentia Pro-
19 regis † an illa præsentia sufficiat pro assen-
su Theodor.Reg.Consiliar.alleg.81. num. 27.
vide Capy decis.100. ante num.6.& 156.nu.
25.

25. Lyparol. ad Isern. in c. 1. §. hac edictali de prob. feu. alie. per lotha Ann. in Consil. diua mem num. 48. & c. 1. num. 108. de Vass. decrep. ata quorum meminit Petr. ad d. Capy. decis. 100. ver. debet esse expressus. Nouissimè Maurit. Apicell. alleg 13. num. 25. vbi adducit Vrsill. ad Affl. decis. 243. nu. 4. & 5. & Et quid si fiat alienatio rerum Ecclesiæ coram Iun. Pont. an requiratur alia follemnitas vide Ricc. collectan. 3053. ver. item in alie nat. 7. p.

20 Et in quo feudo sufficiat tacitus † & in quo expressus assensus Camill. de Curt. diuers. Iur. feud. fo. 11. nu. 20. & 21. & in quib. casibus requiratur assensus in alienatione rerum feudalium dixi abundè ad D. de Franch. decis. 663. vbi multa ex prædictis inuenies, & ex supradictis dixi inf. ad decis. 36. num. 9. & 10.

N. 9. ibi ¶ non tenet assensus ratione difformitatis ¶

21 An assensus dicatur difformis † & sic nullus si in eo dicitur, quod terræ teneɫur immediate à R. Cur. in concessione in feudum à Barone D. Franch decis. 48. num. 9. Thor. in compen. decis. ver. assensus, an dicatur nullus fo. 28 col. 2. in fin. & nouissimè Regen. Cõstan. in l. 1. num. 36. vend. rerum fisca. & nu. 41. vbi doctissimè examinat doctrinam Affl. in c. imperialem si assensus vtriusq; domini nempe directi, & sub alterni requiritur in alienatione feudi quaternati secundum quid.

N. 16. ibi ¶ Confirmatio retrotrahitur ad illud tempus ¶

22 Confirmatio assensus † non registrari, an retrotrahatur in præiuditium tertij, dixi supra ex Gallupp. p. 3. c. 3. n. 46. & 47.

N. 17. ibi ¶ rebus sic stantibus ¶

23 Omnis dispositio debet intelligi † rebus sic stantibus de quo vide latè Viscon. in suis conclus. in ver. omnis dispositio, & in ver. dispositio Barbos. in opus. Prin. V. l. lit. D. num. 28. & in iuramẽto semper intelligitur clausula rebus sic stantibus Pasca. de vi. pe. po. c. c. 9. nu. 91. 114. 349. & 351. Idem est in priuilegio, quod semper censetur concessum cum illa clausula rebus sic stantibus, vt p. D. de pont. cons. 15 num. 10 vol. 2. cons. 131. nu. 36. eod vol. Anna alleg. 64 num. 3. Thor. in add. ad D. de Pont. tit. 5. num. 31. vbi ad id tenendum mouetur ex l. cum quis ff. de solut. ex c. suggestum de decem. assignando rationem, quia statu mutato priuilegium incipit fieri iniquum, & propterea non obseruandum l. ex facto ff. de vulgar. et pup. Hinc est quod etiam contractus, & qualibet alia res, quę tractu temporis efficeretur iniqua possit, reduci ad æquitatem per Iudicẽ etiã contra paciscentium pactionem, & stipulationem, vt est tex. no. in l. cum quidam ff. de vsur. de quo vide optimè Thesaur. decis. 226.

N. 22. ibi ¶ & non dicitur ex certa scientia confirmari actus ¶

24 Confirmatio quibus modis dicatur † fieri ex certa scientia vide optimè R. Consil. Rouit. in pragm. 4. de possess. non turb. num. 20. & seq. & quod confirmatio priuilegij con-

25 firmantis † ex certa sciẽtia confirmat priuilegium etiam nullum, & reuocatum Lanar. cons. 21 sub num 2. Pasca. de iur. pa. pot. p. 1. c. 1. num. 61. Mago. dec. Lucens. 13. nu. 42.

26 ea ratione quia id quod Princeps † facit ex certa scientia in dubium reuocari non potest dicit ibi Pasca. num. seq. vbi de pluribus alijs circa materiam confirmationis, & ibi n. antecedet de materia confirmationis in

27 forma † communi, vel in forma specifica de quo Rouit. vbi sup. Sess. decis. 93. quam citat Nouar. coll. ad pragm. 194. num. 6. Campag. in c. 1. Isern. in cap. quidam de Vass. decrep. atat.

28 Verum an clausula ex certa scientia † operetur in præiuditium tertij vide optimè Capibl. quod non in pragm. 16. de Baro. nu. 4. Affl. decis. 334. D. Regen. Tapp. de Constit. prin. in 2. Rub. Et plura de clausula ista vide Gabr. com. concl. tit. de clausul. concl. 1. D. de pont. cons. 3. & 42. Ann. cons. 44.

Ioseph Mele.

SUMMARIUM.

1 *Decisio ista est eadem cum decis. D. de Franch. 578.*

2 *Decisio ista compugnatur à D. Reg. de Ponte, & contra eam testatur decisum Thor. et quę sit melioribus fulcita rationibus.*

3 *Mulier pro negotio ad ipsam spectante non iuuatur, Velleiano, & si res sit communis num. 4. & quod si mulier confitetur pecuniam cum altero receptam ad se spectare.*

5 *Sena. consul. Velleia subuenit fœminis alienam obligationem suscipientibus.*

6 *Intercedere quid sit, & quid hoc verbum importet.*

7 *Sena. consul. Velleia. succurrens mulieribus late*

late interpretandum. Subuenit deceptis nu. 8. & illius pietas commendabilis n. 9.

10 *Iudices contra exceptionem, Sen. Conf. Velle. non possunt iudicare.*

11 *Sena. Conf. Velle. exceptio, an sit perpetua, et possit quandocunq; opponi, & an possit opponi per haredes.*

12 *Pragm. 1. de Sena. Conf. Velle. prohibuit renuntiationes posse fieri per mulieres etiam cum iuramento penas Notarijs imponendo contractus nullos, & meticulosos declarando.*

13 Sena. Conf. *Velleia. extenditur ad omnes fæminas, siue viduas, siue virgines, siue maritatas.*

14 *Mulieres hæretica excluduntur à benefitio Sen. Conf. Vell.*

15 *Casus in quibus mulieres non iuuantur, Velleiano remis.*

16 *Sena. Conf. Velleia. renuntiatio inspecto iure communi facta etiam cum iuramento non extenditur ad benefitium Auth. si qua mulier.*

17 *Auth. si qua mulier, & Auth. siue à me in quib. casib. procedant.*

18 *Auth. prædictorũ, an possit benefitio renuntiari, & quando d. Auth. procedat.*

19 *Mulieres solutum ex causa intercessionis repetunt secus, si sine intercessione soluunt num. 20.*

21 *Mulierum genus auarissimum, & ideo donatio non præsumitur facta à muliere.*

22 *Mulieris donatio loco miraculi habetur, & potius circumuenta præsumitur, quam, vt liberè donet.*

23 *Correlatiuorum eadem est natura, & dispositio loquẽs in vno extenditur ad aliud. Sed quid in penalibus nu. 24.*

25 *Argumentum à correlatiuis habet locum quando militat eadem ratio.*

26 *Filius tenetur se obligare pro patre carcerato, & quid si pater carceratus esset culpa sua 37.*

27 *Filius obligatur pro patre debitore ad carceres donec pater soluerit, & si est minor potest obligare bona pro redemptione patris ab hostibus, et pro redimendo patrem à creditoribus vrgentibus.*

28 *Filius fam. si obliget se pro patre absq; illius præsentia, & consensu, & sic contra formam Reg. Prag. an iuuen. macedoniat.*

29 *Vassallus, an teneatur se obligare pro Barone.*

30 *Filius si recuset se obligare pro patre carcerato an possit exhæredari.*

31 *Causa ingratitudinis est sufficiens causa exhæredationis, & multa de ingratitudine num. seq.*

32 *Pater poterit filium alimentis priuare si recuset se obligare pro ipso.*

33 *Filius ingratus desinit esse filius.*

34 *Parentes desinunt esse parentes filijs ingratis.*

35 *Parentes si negant alimenta filijs ingratis si ob hoc perirẽt nõ tenẽtur pena parricidij.*

36 *Ingratitudo pessimum vitium, & quid statutum apud Medos. & quibus casibus censetur remissa, & nu. 38. & quod per eam possunt reuocari remissiones, & priuilegia.*

39 *Filius an sicut ob dictam ingratitudinem potest exhæredari ita, & priuari vita, & militia feudo, & quid in Regno, & quomodo.*

40 *Filius ingratus quomodo reputetur.*

41 *Pater si non priuauit filium ingratum uel non exhæredauit, an censeatur remisisse.*

42 *Pater tenetur se obligare pro filio, & pro illo fideiubere.*

43 *Pater tenetur redimere filium captiuum, et si non redimit potest exhæredari n. 45.*

44 *Pater, an teneatur soluere tertio illud quod soluit pro redemptione filij.*

45 *Filius tenetur redimere patrem captiuum Carcerationis, et captiuitatis parilitas n. 72*

46 *Mater tenetur redimere filium captiuum, & si obligatur valet obligatio.*

Carceratorum liberatio pijssima.

47 *Parentum vocabulo, qui contineantur.*

48 Mater nõ *tenetur regulariter dotare filiam nisi in subsidium.*

49 *Mater an possit alienare bona fideicommisso subiecta pro dote filiæ.*

50 *Filia an possit prætendere dotem bonorum fideicommisso subiectorum si mater sit dites.*

51 *Dotandi onus naturale paternum est, & auitum, subsidiarium in matre.*

57 *Causa naturalis semper præualet accidentali.*

53 *Pater an teneatur dotare filiam spuriam, an filiam diuitem.*

Iudex patre absente potest filiã dotare de bonis paternis.

54 *Mater tenetur dotare filiam inopem, sed an filiam naturalem 55.*

56 *Dos filiæ naturalis, an corrispondere habeat quantitati alimentorum, & an computetur in legitima.*

57 Mater *dotando filiam censetur præuenire.*

58 *Mater dotans filiam communem dotem ad quam se obligauerat, cum viro, an repetat.*

51 *Pater, & mater quando promictunt dotem filiæ pater tenetur, vti principalis mater, vti fideiussor.*

60 *Mater quando succedit in obligatione dotandi succedit cum omnib. qualitatib. q̃uib. succedit pater.*

Ma-

AD DECIS. IV.

HAEc decisio de qua pluries meminit, & eā laudā o sequitur *Gait. tra. de cred. c. 4. quæsit. 11. nu. 40. & seq.* est eadem decisio † cum
1 registrata à *D. de Franch. in 4. p in ordine*
2 *578.* quam *Domini de Franch.* † decisionem impugnat *D. de Pont. de potest. proreg. tit. de diuers. prouis. fieri solit nu. 30. & seq.* vt etiā aduertit *D. Consil. Rouit. pragm. 1. de Sena. Consul. Vell. nu. 7. & Pasca. de vir. patr. pot. p. 3. c. 5. num. 13.* contra quam decisum testatur *Io. Bapt. de Thoro in compen decis. Reg. in ver. fideiubere* Referente *D. Consil. de Georgio.* penes mondellum. Sed quæ decisio melioribus, & validioribus sit rationibus se sun damentis suffulta recurras ad infrascriptos qui eandem tractarunt materiam, eorumq; dicta rumines, nempè *ad Surd. decis. 86. Gama decis. Lusit. 318. Tesa. r. decis. 223. Amat. decis. March. 62. Farin. decis. 112. & 851. Seraph. decis. 1187. Fabr. decis. 16. C. ad Velleia. Papon. lib. 12 tit. 5. arrest. 8. & 9.* quos duos vltimos cum Gama adducit nouissimè *Nouar. collect. super prag. 1. de Sen. Conf. Vell. in coll. 209. n. 17. & ad Papon. se remictit Amen. in add. ad decis. D. de Fran. 182. num. 4. vide Marescott. lib. 1 var. resol. c. 43. nu. . .* & meritissimum, & nunquam satis laudatū Marchionem Belmontis *Regen. de Tapp. lib. 4. iur. Reg. in d. pragm. 1. ver. pro quibus intercederent ver. bis additur fo. 49. Azor. in 3. p. sue summa lib. 11. cap. 22. ver. dubium quātum fo. 952.* vbi multos cumulat super hoc articulo, an mulier fideiubere possit pro marito. Vide *Viscon. in suis conclus. incip. fundus dotalis in fin. & in conclus. mulier, quæ alienam, & aliqua per Amend. ad D. de Franch. decis. 84. nu. 5. & seq.* & an pro fratre, vide *Thor. in ver. crediter alicuius mulieris p. p. fo. 134.*

N. 2. ibi ¶ non ob aliud factum fuisse tit. ff. & C. ad Senat. Conf. Velleia. nisi, vt mulieri intercedenti, & alienam obligationem suscipienti succurratur ¶

Hinc pro negotio spectante ad ipsam mu-
3 lierem † non iuuatur Velleiano, *l. si aliquādo ff. ad Senat. Conf. Velleia. D. Consil. de Georg alleg. 32. nu. 2. Griuell. decis. Senat. Dolan. 20.* vbi extendit etiam ad rem communem, quem refert *Nouarr. in d. 1 llect. 209. num. 25.*

Et quid si mulier confitetur partem pecuniæ à certo Creditore receptam infimul

cum alio ad ſe ſpectante,& non ad correum
debendi, an ſibi præiudicet, & eius hæredi-
bus,vel cenſeatur pura inrereeſſio, vide *de-*
ciſ.Reg apud Thor.nouiſſimè 2.p. ver. confeſ-
ſio facta fo.98. & quod per hoc Sena. Conſ.
& quod per hoc Senatus conſ.quod A Mar
co Syllano, & Velleio tutore Conſ. factum
5 eſt fęminis alienam obligationem in ſe ſuſci-
pientibus ſubuenitur *l.1.& 2.ff.eo.* & ideò
Senatus Conſ. de intercelſſionibus appella-
tur *l.quamuis l. ſi aduerſarius l. eum ad eas*
C.eo.

6 Quid aurem ſit intercedere † & quod im
portet illud verbum intercedere explicat
Trois.in d pragm.1.nu.1.& ibi ſeaglio.num.
63.Sehard.in lexi.iur.ver.intercedere.

7 Et quia d.Sen.Conſ.eſt fauorabile † ex eo
quod mulieribus ſuccurrit; idcirco latè in-
terpretandum, ne indotate,remaneant, &
deceptę ſexus fragilitate ex ſuſeeptione alie-
næ obligationis damnum patiantur, ſubue-
8 nit.n. deceptis † *D.de Franeb.deeiſ.623.nu.*
9 *12.*& proprerea illius pietatem † valdè cō-
mendabilem appellat *D. Reg.de Tapp. d. lib.*
*4.iur.Reg.rub.de Sen Conſ.Vell.in prin.*vndè
10 iudices non poſſe iudicate † contra excep-
tionem Velleiani dicit idem *D. Reg. vlt.lib.*
iur.Reg fo.49.ver.Iudiees.

11 Et an exceptio ſit perpetua † & quando-
cunq;opponi poſſit *Molin.de contra diſput.*
*540.num.5.& ſeq.*vbi optimè explicar, *& n.*
8.& ſeq. quod aliquando poterat renuntia-
ri Velleiano,& quod poſſit per hæredes op
poni vide *Thor.in 2.p.comp.ver.Confeſſio fa-*
cta per aliquam mulierem fo.98.

Verum plenius iure communi prouiſum
12 eſt per ius regni per pragm. *1.* † ſub eo. tit.
de Sen conſ. Vell. quæ prohibuit renuntia-
tiones fieri præ mulieres etiam cum iura-
mento pęnas notarijs imponendo, nè illas
ſeribant, contractus nullos,& meticuloſos
declarando,quam prag.exornauit *D. Rouit.*
& multis deciſ *Nouar.d.collect.209. per am-*
*pliat.& lim.*Cui addo aliam ex *D. de Frāeb.*
deeiſ.623.& D.de pont.de pot proreg.fo.489.
ampliationem nempè,quod Sena.Conſ.prę-
13 dictum extenditur ad omnes fęminas † ſi-
uè viduas,ſiuè maritatas, ſiuè virgines qui-
bus addo *Viſcon.in d.conel.quæ incip.mulier*
quæ alienam in prin. Addo etiam alteram
limitationem ex Palaſios Runios alias *Lup.*
in rub.de don.inter vir.& vxo.ſ3. quod à di-
14 *cto Sen.Conſ.* benefitio † excluduntur mu-
lieres hæreticæ, hæretici.n.multis benefitijs
iuris,& à iure prælationis excluduntur *Me-*
die compilator deciſ.Senen. examin. 11.num.
17.& ſeq.

N.2.ibi ¶ exceptis caſibus particu-
laribus ¶

octo enumerantur caſus *per D. Regen. de*
Tapp.in d.prag.1 de Sen.Conſ. Vell. in prin.
15 in quibus ne iure mulier non iuuatur Vel-
leiano Selecti *ex l.3.4.& 5.ff.eod.& ex l.2.et*
6.C.eod.à num.1. Multos congerit *Seaglio.*
in ead pragm.1.à num.1. & ibi Trois nu. 6.
D.Conſil.de Georg.d.alleg.32. num.2. & ſeq.
Nouar.vbi ſupra à num.9.Riee. collect. 295.
& Molin.de contra.diſp.540.nu.54. & ſeq.

N.3.ibi ¶ Auth. ſi qua mulier C. ad
Velleianum ¶

16 Renuntiatio Velleiani † inſpecto iure com
muni facta etiam cum iuramento non ex-
renditur ad benefitium d. Auth. ſi qua mu-
lier *ſecundum Bal.in l.1.C.ne ux. pro marit.*
per glo. ibi, & Alex.in l. generali C.ad Vell.
Balb.deciſ.506.

17 Et de intell d. Auth. ſi qua mulier † &
Auth. ſiue à me C. eo. & in quibus caſibus
procedant *Barboſ.3.p.l.1.ſol.matr.à nu.54.*
vbi num.ſeq.ampliat, & limitat multis mo-
dis,& in 2.p.l.2.eo.tit.ſol.matr.nu.11.& an
18 poſſit beneficio d.Auth. renuntiari † *Bar-*
boſ.loco præcit.Balb.d.deciſ.506.Fran. Mar.
deciſ.526.num.8.& 502.num.8.Teſau. d.de-
*ciſ.223.*ad quos ſe remittit *Amen.ad D.de*
*Fran.dec.182.num.6.*nulla facta mentione
de *Barboſ.* quem eitat deindè ſimpliciter in
fin.& quando d. Auth. ſi qua mulier proce-
dat vide omninò *Cent. in nouiſſimo tract.de*
cenſib.vbi poſt 1.tom.ponit Rot.dec.in ordine
32.fo.30.& Medi.deciſ.Senenſi 48.num.3. et
ſeq.nouiſſ.viſus,& editus.& deciſ.93.

N. 5. ibi ¶ non procedit in muliere
ſoluente ¶

19 Aduerte quod mulieres † ſolutum ex cau-
ſa interceſſionis repetunt de quo per *Go-*
meſ.var.reſol.tom.2.tit.de fideiuſſ. nu. 16. D.
de Fran.deciſ.623 num.9 optimè Molin.de
contra.d diſput.510.num.4.fo.755.vbi num.
20 *6.declarat.* Sed ſi ſine interceſſione ſoluunt
non repetunt,idem ſi ſciens mulier ſe poſſe
iuuari exceptione Velleiani nihilominus
ſoluit *Molin.d.diſput.540.n.7.*

N. 5. ibi ¶ mulierum genus auariſ-
ſimum ¶

Hae ratione donatio non præſumitur fa-
21 cta à muliere, quia mulierum † genus aua-
riſſimum ad quod multa cumulat *Viſcon. in*
conel.incip.Donatio non præſumitur fo.54.&
22 donatio mulieris † loco miraculi habetur,
& potius præſumitur circumuenta, quam
vt

vt liberè donet *Molfes.ad consue.Neap.p.3. q.11.nu.13.* est .n. genus auarissimum *Barz. decis.83.num.6.& 103.nu.4.Borrel. cons.4. num.33. Maxill.ad consue.Baren. fol.90.n. 189. Ama.decis.March.61.nu. 10 Scaglion. d.pragm.1.n.8.de Sen.Cons.Vell.*

N.6.ibi ¶ Senatus.n. obligatæ mulieri succurrere voluit non soluenti, & donanti ¶

Adde *Georg.in d.alleg 32 nu.3.*

N.8. ibi ¶ & dispositum in vno ex correlatiuis censetur dispositum, & in alio ¶

23 Correlatiuorum eadem est † natura, & propterea dispositio loquens in vno ad aliud extendetur, quod latissimè probant ampliant,& limitant *Gabriel. lib.6 conclus. 3.in 3.tom.com opin.fo.350. Diaz.reg.158. & Med.reg.7 Dona.fina.lib.1.reg.iur.1incep. Correlatiuorum Euerar.in argum à Correlatiuis fo.125.Viscon conclus. incip. correlatiuorum.D de Franch.dec.225. Gait.de cred. c.4.quæst.7.num.628.repetentes omnes in rub. ff.de acquir.possess. vbi optimè, & dissertè D. Emanuel.Nauarr.vir.eruditissimus art. 1.*

Sed an procedat in pęnalib. & correcto-
24 rijs † quod sic *per l.fin.hic alleg. C. de in d. uid.& l.1.C.de cupress.lib.10.* licet contrariam amplectetur sententiam *Arcbid. in c. non satis per illum tex.86.dist.gl.in c. si qui filij 30.dist.& in d.c.non satis*, & hanc dicit communem *Surd.de alim.tit.9.q.19.nu. 12. fo.15.a ter.uide Euerard. loco cit.*

N.8.ibi ¶ vbi est eadem ratio ¶

25 Argumentum à correllatiuis † habet locum quando militat eadem ratio *Pedemon. decis.140. num. 7.* cum alijs cumulatis per *Surd.d.q.19. nu.10.* quam sententiam multis rationibus iuuari testatur *Euerard. loco cit.Gait.c.2.tit.7.q.2.n.1732.*

N.10.ibi ¶ sed filius tenetur se obligare pro pâtre carcerato ¶

26 Quòd filius teneatur † se obligare pro patre carcerato vide *Capiblan. in pragm.*]10. *num.66.& seq. de Baro. Boer.decis. 128. & 221.num.6.* liberatio enim à carceribus dicitur causa naturalis pro redemptione proprij sanguinis *D.de pont.de pot.proreg. tit. de diuers.prouis.fieri solit.num.31.Gait.de cred. c.4.quæsit.7.nu. 539.* Et filius obligatur pro
27 patre † debitore ad carceres donec pater soluerit *Castr.cons.43.Io. Fab.in l. antiquitas C.de vsuf.Petr.ad Capy.decis.135. lit. C. in fin.* Vide omninò *Pasca.de vi.pa.po.p. 3.c. 5.num.123.fo.104.Viscon. in suis Concl. in conclus.quæ incip. fideiussor vt sit idoneus in fin.* Idemq; dicas si pater esset in manu hostium,quia pro liberatione patris ab hostibus etiam minor potest bona sua obligare *Afft.in Const.minorum iura nu. 18. Gratia. discept.foren.tom.3.c.479.num.36 Pascal. de viri patr.pot.p.3.c.5.nu.21. & 22.* alios refert nouissimè *Gait d.c.4.quæs.7. num. 540. & seq.vbi num.542.* idem dicit si minor obligaret bona pro redimendo patrem à creditoribus à quibus vrgetur, & si sit filius
28 fam. & obligetur alteri pro patre absq; illius præsentia,& consensu,& contra formã R.Pragm Per excellentem, an iuuetur macedonian. Vide *Viscon. in concl. quæ incip. filius fam.Pascal.inf.cit.* vbi refert decisum & quid si est minor, an iuuatur beneficio restitutionis in integ. *Pascal.de vi. pa pot.p. 1.c.6.num.123.* vbi latè,& ibi an iuuetur tali casu Macedonian.

Et quod potest filius se obligare ad carceres pro patre donec debitum soluat *Apicel.alleg.6.num.9.* dummodo sit pubes, vel pubertati proximus iuxta tradita *per Gait. d.quæs.7 nu. 546.*

29 Et an Vassallus teneatur se obligare † pro Barone vide *Capiblan. d.pragm. 10.nu. 65.* & in quibus Vassallus teneatur domino, & dominus Vassallo. Vide *Io. de orco in sua prax.lib.5.c.1.et 2.*

30 Quod si filius recuset † se obligare pro patre carcerato,an possit exhæredari,quod sic *Vrsill.ad Afft.decis.308.num.25.Molfes. ad consue.Neap p.5.de alim.q.13.num.28. 1. tom.Capibl.loc.cit.et nu.67.Oino.in tit inst. de exhær.lib.in prin. num.13.* nam redditur
31 propterea ingratus.& sufficiens est causa† pro exhæredando causa ingratitudinis *iux. §.causas in auth.vt cum de appell.Pasca.de vi patr.pot.p.2.c.5.n.2.& seq* & hac eadem
32 causa poterit † pater filium alimentis priuare *Surd.de alim.tit.7.per tot Merlin. de legitim.lib.4.tit.1.q.1.& seq.D.de Franch. decis.576.Pasca.d.p.1.c.6 num. 123. Marchesan.de Commis.in caus.appellat.alim. p.1.§. 1.num.154.& seq.per tot. Molfes.p.5.q. 12.* vbi recenset omnes causas, quibus filius à patre alimentis priuari potest, exordiendo ab ingratitudinis vitio,& hoc quia filius in-
33 gratus † desinit esse filius. *Surd.d tit.7.q 3.*
34 *num.9.* & parentes † desinunt esse paren-
35 tes filijs ingratis vndè si negarent † alimẽta filijs ingratis,& ob hoc perirent non tenerentur pęna parricidij *Molfes.vbi sup. n. 5.* & quod alimenta præstita alicui ex affectione.quæ alias non repeterentur si fuerit ingratus,quod repetantur *Surd. latè in d. tract.*

36 *tract. de alim. tit. 6. q. 18.* est, n. † ingratitudo pessimum vitium, & reprobatur legum, & canonum authoritate *Det. consf. 686. nu. 13. Sur. qui ad multa infert loco proximè cit. num. 9.* Hinc aduersus ingratos actionem institui posse apud Medos testatur *D. Reg. Constan. de filijs offitial. n. 38. eum seq. fo. 280.* Et B. Bernardus inquit quod ingratitudo, est ventus vrens, exiccans fontem misericordiæ rorem pietatis, & fructum gratiæ, vt refert *Ricc. collect. 197. Panor. in cap. fin. donat.*

Hinc est quod si fuerit facta remissio per accusatorem potest reuocari vitio ingratitudinis de qua vide *D. Rouit. tit. de compos. num. 8.* sicut etiam ex causa ingratitudinis priuilegia reuocantur *Gaill. obser. lib. 2. obser. 60. Ozas. dec. 139. Capibl. prag. 8. p. 3. nu. 208. de Baron.*

37 Sed quid si pater esset carceratus † culpa sua, an adhuc filius teneatur se pro illo obligare, vide tradita *per Pasca. de vi. patr. pot. p. 3. c. 5. n. 13.*

38 Ingratitudo autem quibus casibus censeatur remissa. *Molsef. vbi sup. nu. 28. & seq. Pasca. p. 2. c. 5. num. 92. Surd. vbi sup. & tit. 1. q. 48 num. 46.* & an pœnitentia tollat maculam ingratitudinis *Merlin. de legitim. lib. 4 tit 1. q. 7.*

Sed an sicut filius ob eam ingratitudinẽ
39 potest exhæredari ita † & priuari vita, & militia vite *Cam. Salern. ad Neap. consuet. in omnibus apost. incip. ad istam consuetudinẽ* cuius meminit *Rouit. prag. 34. de feud. n. 13.* & an etiam potest priuari feudo? *Bened. in c. Raynutius ver. in eodem testamento 2. nu. 27. Pasca. de vi pa. pot. p. 2. c. 5. num. 88,* vbi
40 quid in Regno, & quomodo reputetur † filius ingratus *Bened. vbi sup. num. 32.* & si priuetur feudo statim, quod cõmisit ingratitudinem sine alia exhæredatione, & si pa-
41 ter non exhæredauit † filium ingratum, an censeatur remisisse, vide latè *Regen. de Curt. in diuers. iur. feudal. cap quod incip. Nunc de alia feudi spetie à num. 110. cum multis seq. fo. 64. vbi num. 123. quid in maioratu.* Caueãt ergo filij se exhibere ingratos in parẽtes nè pœnas à l. ingratis inflictas patiantur; à filiis enim parentibus ex duplici charitatis vinculo filialis debetur amor, honor, & reuerentia, vt explicat *Gait. in d. tract. c. 3. tit. 1. num. 1091.*

Sicuti autem filius pro patre ita pater
42 pro filio tenetur se obligare, & fideiubere *l. si quis §. 1. de excus. tuto.* alios congerit *Capibl. pragm. 10. de Baro. n. 67.*

43 Et an pater teneatur redimere † filium captiuum *Pasca. d. p. 2. c. 5. nu. 1. vbi num. 2.*

44 quòd si tertius † aliquid soluit pro redemptione filij, illud repetere potest à patre inuito, & *nu. 5.* de obligatione, quam habet
45 filius † redimendi patrem captiuum, & sub qua pœna, & sicuti tenetur redimere filium captiuum ita etiam liberare à carcerib. pacificantur enim hęc duo *Gratia. discep. forens. tom. 1. c. 108. num. 5. relatus post Reg. de Pont. vbi sup. à Gait. d. quæst. 7. num. 540. in fin. & dicam inf. nu. 72.*

Etsi pater fuit ingratus filio potest etiã legitima priuari *Merlin. de legitim. lib. 1. tit. 2. q. 12. num. 11. & lib. 4 tit. 2. q. 8.* qui causas ingratitudinis subnectit *q. seq.* inter quas q. 14. est illa de patre non redimente filium captiuum ob quam exheredari potest, & de fratre ingrato vide eundem *d. tit. 2 q. 13. n. 24 & lib. 4. tit. 2. q. 19.*

46 Non modo autem pater tenetur † filiũ captiuum redimere, sed etiam mater, & si obligatur pro redimendo filio à captiuitate, valet obligatio *Barz. decis. 106. num. 11.* cum eidem pietatis ratio militet, & si liberatio carceratorum pijssima dicitur *Gratia. d. c. 108. De pont. vbi sup. relati à Gait. vbi sup. num. 545.* multò magis liberatio ab hostibus. Et filius sicut tenetur redimere patrem captiuum multo magis matrem cũ filius magis matrem, quam patrem alere teneatur iuris rigore *Gaitus vbi sup. c. 3. tit. 1. nu. 1089.*

N. 13. ibi ¶ sed de parentibus, & si comprehendit vtrosq; patrem, & matrem ¶

47 Adde circa hoc verbum parentes † & qui illo contineantur *Schard. in suo lexi. Iur. ver. parentes, & Surd. de alim. tit. 1. q. 15. nu. 15. & in quest. iur. consuet. Neap. nu. 20. post Rouit. opera Ricc. ad decis. D. de Franch. 62.*

N. 15. ibi ¶ mater tenetur dotare filiam inopem ¶

48 Regulariter mater † non tenetur dotare filiam *l. neq; mater C. de iur. dot. Hotom. de dot. num. 36. Viscon. concl. dotandi,* vbi multa nisi in subsidium *Mastrill. decis. 256. nu. 22.*
49 Vbi an possit alienarę † bona fideicomisso subiecta declarat, & ampliat multis modis.
50 Et an filia prætendere possit si mater † esset diues bonorum subiectorum fideicommisso dotem ex dictis bonis, quod sic. *Ruin. consf. 199. vol. 2. Peregr. art. 52. num. 47.* quicquid in contrarium *Petr. de fideicom. q. 8. nu.*
51 461. ratio est quia † onus dotandi naturale est paternum, & auitum, & vt dixi subsidiarium in matre, de quo latè per *Cened. qq. Canon. q. 13 tot. &* causa naturalis sęper prępa-

52 præualet † accidentali *l.qui habet ff. de tut.* sequitur *Barbat.de assisten glo.5.n.60.* adeò
53 quòd dictum onus † paternum dotandi extendatur etiam ad filiam spuriam probant *Amen.ad D.de Franch.decis.173.nu.5.* & fusius *Franc. Melc filius meus in Annot. ad Arnon Soliloq.25.* vbi multos citat,& an teneatur pater dotare filiam diuitem, vide *2.tom.com.opin.tit.de priu.dot.fo.330.* Quinimò licitum est iudici patre absente filiam de rebus paternis dotare ne perdat tempus nubendi sub expectatione paterna *l. prof. ectitia ff.de iur.dot.Mysing.cent.3.obser. 4.n.5.fo.mihi 48.*

Quando verò filia est inops tenetur ma-
54 ter † dotare,vt in his præno.verbis annuit *D.Gizzarell. Maxill.ad consue. Baren in consue. quæ incip.ex antiqua num... fo.21. Surd.quem hic citat Author tit.1. de alim.q. 14.num.13.Molfes.p.5.q.11.nu.12.* & quid
55 in filia † naturali.Idem *Molfes.p.1.q.4. nu. 9.& 10.& 11. Surd.de alim.d. q.14.& 15. Manti.de tacit.& ambig lib.12.tit.16. num.*
56 *28.* Vbi habes, an ista dos † correspondere habeat quantitati alimentorum,& an computetur in legitima *Surd.decis.119 nu.3.&*
57 dotando mater † censetur præuenire in eo quod debet *Mastrill.decis.148.n.27.*
58 Et an mater dotans † filiam communem dotem, ad quam se obligauerat cum marito,repetat vide *Surd.vbi sup nu.15. Rauden.decis.3.num.9.& 58. Vison in conclusione,quæ incip.mulier.& Consil.Pasca.intra de viri.pa.pot.p.2.c.6.nu.32. 33.fo.303.*
59 Vbi quid quando pater, & mater † promittunt dotem filiæ, qui pater tenetur, vti principalis,& mater, vti fideiussor. *Vison.d.concl.mulier.Cacher. decis. 144.nu.7. Mastrill.decis.186.num.8. Mastrill. d.dec. 256.num.3.* & vide omninò de materia nouissimè scriben. *Medi. decis.Senen.93.& Cened.Canon qq.q.13.nu.6.& seq.fo.123.* omnino vidend.
60 Et quod quando mater † succedit in obligatione dotandi succedit cum omnibus qualitatibus quibus succedit pater *Gama. decis.Lusitan.376.vbi limitat Ricc.coll.2246 ver.si autem pater fo.107.*

An autem supradicta locum habeant in
61 matre Iudea, quod sic quoad dotatione filiæ Iudeę si pater sit diues,secus autē si filia sit catholica,nā eo casu ēt si pater sit diues tenetur mater dotare filiam catholicā *Sur.*
62 *de alim.tit.1.q.4.n.4.*& de matre † hęretica loquitur *Surd.d.q.14 n.17.Nouell.de dot.p.6 priu.16.n.6.Hotom.vbi sup.n. 37.*
63 Quid vero in fratre † an teneatur dotare sororem pauperem *Barbos.4 p.l.1.nu.125.*

sol.matr.D.de Franch decis.73.nu.4.5. 6.& decis.87.num.12.Molfes.p.4.q.16.n.16.& p. 6.q & nu.13. & an sororem vterinam *Bar-*
64 *bos.vbi sup.Amen.ad decis.D.de Fran.73.n. 10.* vbi se remittit *ad decis.26.D.de Franch.* vide *Neapo.allega per D.de Fran. d.decis.26*
65 & quod teneatur dotare sororem † consanguineam, quæ non habet vnde se dotet *Triuisa decis.14 & 22.vol.1.* etiam si sit cle
66 ricus † de fructibus beneficij, vt ex *decis. Tolosan.190.& Boer. decis.129.nu.8.* refert *Amen.ad d.D.de Franch.decis.73.n.6.*& ego scio quendam Clericum Ruben.qui tempore fel.record.CLEMEN.VIII. ab illo obtinuit,vt liceret dare fructus beneficij in dotem sorori, & de fratre clerico loquitur *Molfes.d.q.3.n.13.vide Giurb.dec.45.nu.12.*
67 Et si frater habet † maioratum,an teneatur dotare sororem inopem *Barbos.vbi supra num.130.*& dotando,an possit stipulari dotem sibi reddi ibi *nu.136.*& amissa dote, an frater teneatur redotare, quod non *nu. 140. Molfes.p.4 q.16.nu.18.& sequen.* secus
68 in patre † qui tenetur redotare,vt per *Barbos.vbi sup.n.141.*
69 Et an frater teneatur † dotare vigore Const.Reg.in aliquib.vide *Minado.in Const.pred.in 7.no.* vbi latè quod sic, & quo-
70 modo paragiū † cōsideretur in fratre vide *D.de Frāch.dec.616.*& an sit idē quod legitima, vel loco successionis legitimæ eundem *D.de Franch.decis.618.in fin.*
71 Et de fratre minore † dotante sororem, quod non restituatur *Barbos.d.4.p.l.1.num. 129.fo.200.dixi inf.latius n.82.*

N.19.ibi ¶ quia non faciunt differentiam inter filium captiuum apud hostes, & captiuum carceratum ¶

72 An sit differentia inter captiuū, & carceratū vide *Tiraq.ad ll.connub.glo.8.nu. 285. Ama.dec. March.62.n.5.& 11.adde tex.in l. quamuis,& l seq.ff.sol.matr.*in quib. ll. parificatur liberatio ab hostib.vel à vinculis *D. Reg.de Pōt.in tra.de pot.proreg.tit. de diuers. prouisionib. fieri solit.nu.31.fo.494. Gratia. dec.108.u.5.Gait.loc.sup.cit.& c.4 quęsit.7. n. 940.*vbi meminit huius dec.pluries *n.seq.*

N. 24. ibi ¶ quod si mulier promittit aliquid ex aliqua pia causa ¶

73 Sena.Con s.Vell.cessare qn mulier † se obligat pro aliqua causa pia dicit *Greg.Lopez. ad l.3.tit.12.p.5.D. de Frāch.dec.237. Refert D.R.T app.vbi sup.Scaglion d.prag. 1. n.43.*
74 causāq;dotis † esse piā dicit *Barz.dec.86.n. 12.Boer.dec.41.Ricc.dec.217 p.2.*quem citat *Nouar.collec.ad prag.83.num.1.Gait.latè d.*

tract. de ered. loco sup. cit. vide *Calean. conf. 31. Tiraquell. de Priuileg. in praefat. num. 23. Surd. decis. 86 nu. 12.*

N. 25. ibi ¶ sed causa dotis, & libertatis ¶

75 Libertatẽ inter † causas pias connumerari habetur *in l. 1. C. de cõ. ser. man.* & ideò in dubio ei fauendum *l. quoties ff. de reg. iur.* vbi *Dec & alij.*

N. 26. ibi ¶ & si pro dote extraneę ¶

Differentia est, an dos promictatur pro filia, vel pro extranea de qua differentia omninò videndus *Medices decis. 48. & 49. nu. 9.*

76 & Mulier † pro dote se obligans, an iuuetur Velleiano *R. Consiliar. Theodor. alleg. 13 in prin.* nouissimè *Medi. d. decis. Senen. 48.* vbi multa iura cumulat in prin. *d. decis.* quae per te videre poteris, & *d. dec. 49. Molfes. ad consue. Neap. p. 7 q. 3. num. 18. & 20.* & quòd

77 mulier † validè se obliget pro dote extraneae ita, quod Velleiano nõ iuuetur est tex. *in l. si dotare C. de iur. dot.* vbi nonnulla annotaui. *ex l. fin. C. ad Velleia.* de quo vide *Scaglio. in d. pragm. 1. n. 34. Barbos. in 4. p. l. 1. ff. sol. matr. num. 106. 109. & 110. fo. 194.* Et quod potest mulier se pro dote obligare. *Amat. decis. March. 35. n. 13.* vbi alias cumulat decision. & pro dote intercedere *D. de Franch. decis. 182.* Vide *Mariscott. lib. 1. var. resol. c. 43. Bal. nouell. p. 6. priuil. 12. & Viscon. concl. mulier quae alienam,* & in pulcro

78 casu *Surd. dec. 164.* Sed an pro antifato † vide eundem *D. de Franch. d. decis. 182. Nouar. in collect. ad pragm. 83. num. 7.*

79 Quid autem si mulier fuerit minor † an poterit constituere dotem sine decreto iudicis, & si dat, an sint obligata eius bona, quod non. *Neguś. de pigno. 4. mem. 2. p. n. 74. & 75. Rolan. de luer. dot. q. 45. num. 6.* Sed tu vide omninò *Gait. in tra. de credit. post haec scripta visum c. 4. quaes. 7. n. 531. & seq.* vbi distinguit referendo rationem diuersitatis inter casum in quo maritus minor recipiendo dotem obligatur, & casum in quo mulier minor promictendo dotem non obligatur absq; sollemnibus, & iudicis decreto post *Barbos. sol. ma. l. 1. p. 1. num. 25. fol. 96.* quem etiam circa praedicta videas post alios per eum cumulatos *in l. si constante nu. 129.*

80 *& seq.* vbi etiam extendit ad dotem † datã per minorem Ecclesiae *ex Paul. de Cittadin. in tra. de iur. patro. p. 3. caus. 2 num. 20.* quicquid in contrarium sentiat *Lambertin. 3. art. 5. q. prin. 1. p. lib. 1.* Quod autem diximus de dote, an habeat locum in matrimonio,

81 vt minor † sine decreto possit matrimonium contrahere, quod sic *Barbos. d. l. si constante nu. 126. & seq.* vbi latè, & aduerte quod hoc casu non restituitur.

82 Et de fratre minore dotante † sororem quod non restituatur *Barbos. in d. l. 1. 4. p. n 129. fo. 100. sol. matr.* multa tradit ad propositum *Medi. compilator decis. Sene. examin. 34. post decis. 56. fo. 406.* de quo, & an possit minor se obligare, & fideiubere pro dote mulieris *Gabriel. conf. 20. num. 8. cum seq. vol. 2. Benin decis. 61.* Quid si statutum prohibet huiusmodi obligationes fieri *Medi. decis. 49. Barz. decis. 74.* vbi quod minor habet personam legitimam in causa dotis si excedat 14. ano, sine tutoris authoritate, sed de quibus bonis *Rolan. de lucr. dot. q. 45. nu. 6. Semin. tra. de decret. lib. 3. tit. 8. inspect. 23. nu. 88.* vbi habetur in quibus casibus iudicis decretum, & curatoris authoritas requiratur quibus adde tradita per *Barbos. d. l. si constante n. 129 sol. matr. omninò vidend. & n. seq. Viscon. in suis conclusion. in cõcl. quę incip. Minor.* vbi licet minor non possit immobilia in dotem dare, vel mobilia pretiosa per tex. *in l. lex. quae tutores C. de adm. tuto. Caual. de tuto. nu. 157. Maran. de multipl. alie. n. 31. Nouell. de dot. p. 6. priu. 58.* tamen quod eius bona tacitè obligantur pro dote *Surd. de alim. tit. 7. q. 14. n. 43. & tit. 9. q. 44. n. 15. de quib. omnib. latè Gait. loc. cit. à n. 514*

83 An autem filius fam. promictens † dotẽ, & renuntians beneficio deducto ne egeat obligetur *Giurb. decis. 45. Bald. nouell p 6. priu. 48. & 57.* Et quid si filius promictat dotem sorori vna cum patre vide *Apicell. d. tra. tit. 4. n. 44.*

N. 27. ibi ¶ nullus amor vincit paternum ¶

84 Nullus amor † vincit paternũ adde *Surd. in tra. de alim. tit. 1. q. 106. nu. 3.* ex quo Author omnia verba ista cum authoritatibus per eum allegatis trãscripsisse videtur quibus adde *Pascal. in tra. de vi. pa. pot. p. 3. c. 1.*

85 *n. 1. vbi n. 2.* an sit maior amor † paternus, quam maternus *Mastrill. decis. 233. nu. 70. Grat. cons. 83. n. 12 vol. 2. Gait. tra. de cred. c. 3. tit. 1. nu. 1087.* & an idem amor, qui est in parentibus sit etiam in filijs.

N. 32. ibi ¶ bona Eccl. pro redẽp. ¶

86 Ecclesiae bona posse † pro redemptione captiuorum alienari vide *Meno. de praesump. lib. 4. praesump. 192. num. 2. Viscon. in concl. incip. Ecclesiae bona,* vbi colligit alios casus in quibus Ecclesiae bona possunt alienari, *Marant. in tra. de multipl. alien. n. 4.*

N. 33.

N.33.¶ Auth.res quæ C.com.de
legat. ¶

87 Adde quod in multis casibus possunt †
bona fideicomisso subiecta alienari vltra
dotem de quo in d. Auth.res quæ de cuius
materia multa dixi *ad D. de Franch. decis.*
613.refert multa *in conclus.* . *Bona subiecta*
fideicommisso per 2. col. Barbat. de assisten.
glo.1.à num. 55. Sed quo ad materiam no-
88 strum possunt bona † fideicommisso subie-
cta alienari,vt se eximat à carceribus *Ful-*
gos in dict.auth. res quæ num. 7. Alex.in l.
quamuis num.11. sol.matr.in l. marcellus §.
res quæ num.3.ff. ad Trebell. Surd.in decis.
86.num.6.& in tra.de alim.tit.6. q.12.nu.
16.& 17. Item pro redemptione ab hosti-
bus *Bar.in d.auth.res quæ q. 10. Surd.de*
alim.tit.6 q.8. num. 97. Sola ad decret. Sa-
baud.tit.de feud.glo.1.2.p.num.7.ver. tertius
Barbat.de assisten. glo.5. num. 69. & quod
eximendo se à carceribus possunt minores
eorum bona obligare *Gait.loco cit. quæs. 7.*
num.538.

N.45.ibi ¶ paria sunt habere virum
inutilem,& non habere ¶

89 Adde quod mulier habens † virum inuti-
lem dicitur vidua facit tex. in c. inter cor-
poralia de transl.Epis.*Barz.decis.128.num.*
59.glo.in l. fin. C.*ad l. Flau.de plag. & ibi*
*Salyc.*Cott.*in memo.in ver.vidua Pasca.de*
vir.pa.pot.p.7.c.2. Amat.cons.31. num. 13.
Capibl. de Baro.prag.8.p.1.num. .. D.*de*
*Franch.decis.*100.*n.*18.*Amen. ad decis. D.de*
Franch.257.& 233.*n.9.*vbi adducit *Couar.*
lib.pract.qq.c.7.Cumia.c.38.n.475.in rit.Si-
*cil.viu.decis.34.n.27.& decis.*197.quas alle-
gat ad hoc *Petr.ad Gram.decis.27.n.14. Ca-*
*roc.decis.106.Ricc.collect.3005.7.p.*alios ad-
ducit *Nouar.in prax.elec.for.sect.1. q.7. nu.*
10.& q.8.n.2.& seq. vbi ex multis probat,
quod mulier habere virum inutilem dicitur
si habet virum captiuum relegatum,condē-
natum ad thryremes *D. de Franch. & ibi*
Amen.num.9.decis.233. D. Reg. de Tapp.ad
Constit.statuimus sub rub.de offit. mag. iu-
stit.n.19.lib.2.iu.reg. fo.252. vbi citat Afe-
ned.& quod habeat fori electionem *Cala*
de Mod.art. in prin.n.110.fo. 13. vbi quid
si culpa sua.
90 Et de muliere,quæ † habuit virū absentē
per 10. annos quod dicitur vidua *in d. q.8.*
*Nouar.*vbi inserit allegationes super hoc,&
91 hoc quia morti æquiparatur † absētia *Ricc.*
*coll.*1056.maximè si absētia est remota *Ro*
uit.in rub.de adm.& qui pers.seru.nu.25. &
92 de foriudicato qui † æquiparatur mortuo
*D.de Franch.dec.639.n.1.*vbi dixi, & adduxi
multa,& an mulier,quæ litigat cum viro di-
catur virum inutilē habere , ita vt ei cōpe-
tat fori electio *Thor.in 2.p.compen.dec.ver.*
electio fori fo.171.

N 41.ibi ¶ quod si maritus alicuius
est in carcere,& mulier, vt eum liberet
se obliget alicui &c. ¶

Adde quod sicut potest vxor se obligare qn̄
vir est carceratus,ita etiam quando vir de
facili,& de proximo potest carcerari *Surd.*
cons.367.n.21.& 22.Rot.decis.775. n.4.p.2.
recēt.Merlin.dec.8.n.19.post tract.de legitim.

N. 46. ¶ donatio inter virum, &
vxorem prohibita,quia tunc iuramen-
to firmaretur ¶

De prohibitione don.in.vi.& vxo. † & si iu-
ramento firmetur habes *tit.integ.de don.in.*
*vir.& vxo.*tractat latè Francisc. Mele filius
meus in annot.ad Arnon.soliloq.1.& in cē-
tur. Altercat.iur.altercat.18. per tot iuncta
cōcord.vbi ad materiam infinitos vtrobiq;
adducit,quibus adde *Barbos. in l. quæ dotis*
n.92.sol.matr.fo.347. Rol.de lucr. dot. in q.
... *Ricc.coll.799.Regulist. in ver.donatio in-*
ter vi.et vxo.Gabr.cō.cōcl.131.tit.de dō.in vi.
et vxo.& quod nō solū intelligitur ista pro-
hibitio de donatione inter viuos,sed etiam
causa mortis secundū cōmunem de qua te-
statur *Clar.§.donatio q.9.in prin. Duc. reg.*
221.Meno.de arbitr.cas.132.nu.3.Viu.com.
opin.209.n.1.p.1.nouiss.Visc.in suis conclus.
cōcl.incip.donatio nō præsumitur facta in fi.
94 *fo. 57.* & donationē factam à viro † sorori
vxoris suæ nō valere cōsuluit *Castr. cōs.193.*
*vol.2.*quē citat,& sequitur *Pascal. de vi. pa.*
95 *pot.p.1.c.4 n.23.* Valet tamē donatio † in.
vi.& vxo.si sumus in Magnatib. *l. pen.* C.*de*
don.in.vi. & vxo. vbi ne retractetur verbū
principis valet eiusmodi donatio *Capib. de*
Baro.prag.8.p.1.n.170.fo.225.Gail.lib.2.ob-
ser.38. in fi. vbi idem dicit de donatione fa-
cta à patre Principe suo filiofam.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Conductor vetus non præferendus nouo con-*
ductori procedit in reb.priuatis,secus in
fiscalib.contrarium nu.2.concordatur n.3.
4 *Conductor rerum fiscalium pro tempore præ-*
terito,an possit cogi ad conducendum in

futurum n.8.& quid in Vassallo,qui conduxit introitus baronales n 9.

5 *Inuitus nemo cogitur emere, vel vendere, & permanere in locatione regulariter.*

6 *L.cotem ferro §. qui maximos de pub. & vect. habet locum tribus concurrentibus additur quartum n. 7. & Patauij non obseruatur n.9.*

10 *Conductor an possit expelli si offerat quantum alius nouus offert, & quid si fit melior oblatio num.11.& quid si fiat à Principe, & suo procuratore, & quid si fit à ministris ibid.*

12 *Offerens primo loco, an possit ob oblationem prælationem prætendere.*

13 *Vniuersitas nō restituitur ob meliorem oblationem superuenientem post possessionem traditam.*

14 *Gabellarius, qui non soluit integram mercedem anni præcedentis non admictitur in licitatione.*

15 *Licitator plus offerens, an admictatur conductione durante,sed finita.*

16 *Princeps præfertur pro tanto pretio in pascuis solitis locari per Baronem,& vniuersitatem quando habent defensas vltra vsum.*

17 *Princeps in hoc Regno dispensat pascua animalibus,quæ fidantur in Regia Dohana apuliæ.*

Scholaris præfertur pro eodem pretio in reconductā.

18 *Conductores fiscalium liberi sunt finito tempore, & conductione. Idem e conuerso in fisco.*

19 *Reconductio quando habet locum, an fine scriptura probetur.*

20 *Hypoteca expressa in contractu locationis censetur repet.ta in reconductione.*

21 *Reconductio pro quanto tempore censeatur facta distinguitur inter rustica,& vrbana prædia.*

22 *Lemptorem C.loca.non habet locum in conductoribus fisci.*

23 *Conductores fiscales coram fisco sunt conueniendi,quando causæ ad afflictum pertinent,& de prærogatiuis istorum n. 26.*

24 *Conductores fiscales possunt exequutiue exigere debita siue per se, siue per interpositam personam, & quid in subaffictatoribus n.25.*

27 *Domus locata scholari, an possit alteri locari.*

28 *Scholaris non potest expelli à domo conducta etiam ob necessitatem locatoris superuenientem.*

29 *Subhastationes necessaria sunt in vendendis rebus fiscalibus, & etiam in locandis, & plus offerenti librantur.*

AD DECIS. V.

Concluditur in hac decis. Cuius nouissimè meminit *Ricc.colle.2.519. 7 p.* vbi alias cumulat, *& Viscon. in add.ad dec D.de Franchis 406.*

1 quod vetus cōductor † nō est præferendus nouo conductori quando sumus in conductoribus rerum priuatarum secus rerum fiscalium in quibus habet locum prælatio.

2 Huic conclusioni contradicit *Ruginell. pract.q.c.22.per tot.*tamen vt ipsemet fatetur in contrarium est communis opinio. Cui adhæret *Fab.de anna cons.77. nu. 2. D. Reg de ponte cons.23.n.10.cum seq. Stephan. Gratia.lib.2.discep.foren.q.357. per tot. Car-*

3 *tar.decis.97.* Sed illas † concordat *Marty. vot.35.nu.12.* Tu adeas *Mastrill.dec.309.4. p.*& nouissimè *D.Consil. Pascal.in tra. de vir.patr.pot.p.4.c.6.nu.33 vsq.ad n. 35. Viscon. in concl. quæ incip. emphiteuta nouus Thor.in cōpen.dec.ver.cōductor. Marāt.cons. 96.Petr.ad Capy.dec.36.in ver.qui habet maiorē partē circa med. Affl.in rub. de iur. protomis.n 2.fo.5.Ricc.coll.1725.circa fi. et coll. 2033.Nouar.coll.ad prag.127.n.10.fo. 183. Capibl.in sing. incip. agri concessi,sed melius sing.96. incip. locare, vbi adducit D. Regen. de Valenzuola cons 75.* alios adducit *Viscon. ad D.de Fran. decis.406.* qui vt dixi meminit huius decisionis, *Amen.in add.ad d.dec. 406.in prin. Affl.in decis.238, latè Molin.de contract.disput.498.n.6.*

4 Sed quid è contra,an si res fiscales †non inueniant conductorem, an possit compelli conductor,qui pro præterito tempore cōduxit ad conducendum? videtur quod non ex illa vulg. regula generali, quod sicut ne-

5 mo † cogitur inuitus emere, vel vendere, vt dixi *inf.ad dec.38.& ad D.de Franch. dec. 675.ex l.inuitum C.de con.emp.l. nec emere C.de iu.delib. et de d. regula est videre apud regulist.latè Nouar.coll ad prag.28. Carabb. sing.248.Capibl.sing.182.& in pragm.1.nu. 115.de Baron.Mastrill. dec.280.* ita nec locare *l.ne cui l.inuitos C. locat.* ea ratione, quia nemo inuitus cogitur permanere in locatione *Ludou.dec.perus.106.n.24.& 26.* in contrarium est tex.*in l.cotem ferro. §.qui maximos:Guttierez.de Gabell.q.140.num.7.*

6 Verum iste tex. intelligendus † est tribus concurrentibus.

Primo quando pro proximo tempore preterito conduxerit.

Secūdo quod maximè super lucratus sit.

Tertio quòd pro futuro tpe cōductores

non

non reperiantur, alias reconducere non te netur *l.licitatio §.1.ff de publ.et vectig. Bar. & DD.in d.§.qui maximos*, & de istis tribus requisitis in Barone volente locare feudales introitus vide *Capiblan. in pragm.1.nu. 162.de Baron.*

7 Tu adde quartum s3.rebus sic stantibus † & non mutatis de primo ad alium annum causa pestis, belli, vel alia iusta causa impediente exactionem rerum fisci, quo etiam casu non erit cogendus conductor pro seq. anno *Rip.tra. de pest.tit.1.n. 199. Pereg de iur.fis.lib.6.tit.5.n.5.Guttierez. vbi sup.n.8. Boer.decis.249.quem refert Bellacom.in com. opin.ver.conductores in tit. de vect. & commiss.tom.1.com.opin.fo.648. 2. col.*

8 Et quod fiscus possit † conductores cogere ad fiscalia predia reconducendũ *Mising.cet.4. obser.23.* Quẽ refert *Ricc.coll. 447.in fi.* multos congerit *Ann.cons.77.n.3*

9 Sed Pataiij † non obseruari tex.in d. §. qui maximos testatur *Pereg.vbi sup.num.6.* neq; in Hispania dicit *Guttierez.loco cit.n.9.* Tu tamen non desinas videre *Præsid. Ama. cons.21.n.11.* vbi multa ad propositum reperies *Meno.cons.34.num.13. Carocc.de loca.p.3.tit.de locat.vectig.q.17.6.concl.n.6.fo. 143.Ricc.collect.922.*

Et de Vassallo, qui alios baronales introitus cõduxit superluctatus fuit pro quib. de futuro conductor non reperiretur, an possit cogi per baronem ad reconduceẽdos dictos introitus, quod sic *D.de Pont. de potest. proreg.tit.de regal.impositon.§.8.nu.14. Pereg. de iur.fis.tit.de cond.n.6.* alios nouissime adducit *Nouar.in allegatio. post Ricc.7.p.collect.2793.ver.& vbicunq;* & ad suprascripta circa conductores rerum fiscalium vltra *Peregr.loco cit.& D.de Pont.* vide alios cit. *per Thor.adden. ad d. D. de Pont. sup.cit.d. n.14.*

N.8.ibi ¶ veteres conductores tantundem offerentes ¶

10 An conductor possit expelli † si offerat quantum alius. *Grau.cons.107. Capy.dec.87. Amend.ad D.de Franch.decis.123.nu.8.vide Affl.d.decis.238.& ibi add.Ias.in l.vectigal. §.2.ff.de pub. & vectig.& in l.qui Romæ §. cohæredis nu.28.ff.de ver.oblig. Bouadilla in sua polit.de corrector lib.1.c.4.n. 21. Molin. de contract.disp.498.n.6.et seq. Pereg.de iur. fis.lib.6.tit.5.n.5.& vide Cauall.com.contra comm.q.756.n.61.& seq.*

11 Sed quid si fit melior oblatio † an possint reuocare locationes, & cõcessiones dic quod non si à Principe fuerunt factæ, vel à suo procuratore immediatè *D.de Pont.cõs.*

53. secus si à ministris, & an hoc casu is

12 qui primo obtulit † possit prætendere prælationem *Guttierez.pract.qq.lib.1.q.38.n.6. & de Gabell.q.40.n.10.Valenz.d.cons.75.* de quo videndus est *Capibl sing.99. incip.locationes*, vbi quod vniuersitas non restituitur

13 † ob meliorem conditionem superuenientem post post possessionem traditam *Matrill decis.84.Musca.de appellat.glo.venditur n.72.fo.215.Ricc.collect.1726.* nã aliud cum fisco aliud cum vniuersitate, & minoribus *l.& fine ff. de minor.Guttierez. pract. qq.q.38.lib 1.Ricc.collect.1726.Guttierez de Gabell.vbi sup.q.40.nu.10.Masull.ad Capy. decis.36.nu.5.Bouadill.vbi sup.n.20. vide Affl.dec.340.& Guid.pap.dec.536.*

Et in licitatione rerũ vniuersitatis, quod

14 non admittatur † is qui non soluit integrã mercedem affictus anni præcedentis est *prag.1.§.8.de adm.rer. vniuers. vbi Rouit.*

15 Sed quando admittitur licitator † plus offerens, an admittatur conductione durante, quod non *Pereg.de iur.fis.tit.5. n.5. glo. in l.si tempora C.de fid.instr per tex.in l. fin. C.de loca.præd.Ciuil lib.11.* qui tex. intelligitur finita illa conductione, vt ibi per eũd. *Guttierez de Gabell.q.140.n. 1.& 3.*

16 Suprascriptis autem de prælatione † pro tãto prætio adde quod Princeps præfertur per tãto pretio in pascuis solitis locari per Baronẽ, & vniuersitatem quando habẽt defensas vltra vsum, qui Princeps postea dispẽsat pro animalib. quæ fidantur in Reg. Dohanę menepecudum Apuliæ, vt per *Capibl. prag.1.n.16.de Baron.*& Scholares, & DD. præferuntur pro eodem prętio in re conducta *glo.in c.1.& ibi D.de locat.& inf.n.27.*

N. 14. ibi ¶ finito tempore habet locum tacita reconductio. ¶

18 Finito tempore † & conductione fiscalium conductores liberi sunt, & in eis non habet locum tacita reconductio *l. non intelliguntur §.eum qui nimium ff.de iur.fis.* tamen secus est in priuatis per tex. hic allegatum *in l.item quæritur §.qui impleto ff.loca.* ergo idem dicẽdum est è conuerso in fisco ex vi correlationis per ea, quæ latius congerit *Euerar.in sua cẽtur.leg.Guttier.vbi sup.n.4.*

19 In casib.autẽ † in quib.habet locũ reconductio, an fine scriptura probetur *Rou.*

20 *prag.1.de loca.nu.11.*& an hypotheca † expressa in cõtractu locationis censeatur repetita in reeõductione *Barbat.de assist.gl.12*

21 *nu.70.*& pro quanto tẽpore † cẽseatur facta recõductio *ibi n.71.* quod de anno in annũ quoad rustica prædia, secus quoad vrbana *Cornaz.dec.77.n.4.Affl.dec.365 n.5.Gratian.dec.119.n.1.*

N.15. ibi ¶ in priuatis successor non tenetur stare colono secus in conductoribus fisci ¶

22 Regula *l. emptorem C. loca* † de qua vide nonnulla apud *Consil. Ronit. & D. per eum cit. prag. 1. de loca, & conduct. nu. 21. & seq.* ideò non habet locum in conductoribus fisci ne alios expulso conductore venditor fiscus ad interesse teneatur *Pinel. in l. 1. C. de bon. mat. p. 3. nu. 68. vers. infertur decimo Couar. var. resol. lib. 2. c. 15. nu. 5. Barbos. in l. filio fam § fin. num. 38.* vbi multos cumulat & declarat qua ratione id ratione id sancitum *fo. 313.*

N.15. ibi ¶ quia conductores fiscales habent proprios iudices ¶

23 Conductores fiscales † coram fisco conueniendos habetur *in l. 3. cũ seq. C. de Castr. & mil. & l. 2. C. de fus. lib. 11.* quod intellige quoties causæ ad affictum pertineant *Pereg. de iur. fisc. tit. de conductor. nu. 15.* & pos-
24 sunt † exigere exequutiuè debita, siuè per se, siuè per interpositam personam, quia cognitio potest de iure concedi in propria causa contra transgressorem *l. non est singularis ff. de reg. iur. c. 1. de ogn. in 6. Capibl. sing. 25.* quod incip. conductores, vbi quod
25 sub affictatores † non habent has prærogatiuas *l. vn. C. qui mun. excus. lib. 10.* nisi aliud fuerit in primo instrumento conuentum *D. Reg. de pont. in tract. de potest. pro-reg. tit. de regalib. imposit. § 8. num. 18.* & de
26 exequendo † fisci debitores, & prærogatiuis affictatorum *idem Capibl. pragm. 16. de Baron. num. 82. fo. 425.* vbi multos cumulat.

N.22. ibi ¶ nisi in conductore fisci & scholarium ¶

27 De hoc an domus locata † scholari possit alteri locari vide *Duen. reg. 213. in 3 ampliat. Rom. cons. 22. Boer. decis. 406. num. 2.* &
28 quod scholaris non potest expelli † à domo conducta etiam ob necessitatem locatori superuenientem ex multis probat *Pascal. de vir. pa potest. p. 4. c. 6. nu. 22.*

N.22. ibi ¶ Sed respectu scholarium hoc malè seruatur in Ciuitate nostra Neapol. ¶

Quid seruetur in Ciuitate Neap. in Scholaribus, & meretricibus dicam inf. latè *in decis. 56.*

N.26. ibi ¶ quod Reg. Cam. plus offerenti liberat gabellas ¶

29 In vendendis rebus fiscalibus † necessarias esse subhastationes *dicit glo. in l. loca. C. de loca. præd. ciu lib. 12.* quod etiam locum habet in locandis rebus fiscalibus siuè ad modicum tempus *Ozas. decis. 109. Escobar. de ratiocin. c. 16. num. 3. Auend. de exeq. mãd. cap. 12. p. 2. refert Capibl. sing. 175. incip. subhastationes Musca. de appellat. glo. venduntur num. 45. & seq. & nu. 56. & seq.* & quod bona fisci subhastantur, & plus offerenti liberantur *Mart. decis. 28. p. 2.* quem adducit *Ricc. collect. 447.* de qua subhastatione viden. est tract. de subhast. post Neguf. alligatus *c. 3. num. 33.* vbi in specie tractat, an subhastatio requiratur in locatione fiscalium rerum.

Ioseph Mele.

SUMMARIUM.

1 *Veteri emphiteuta, & eius her. an teneatur dominus facere renouationem finita emphiteusi, & quid in Ecclesia.*
2 *Renouare an possit cogi prælatus ex pacto expresso, vel promissione præcedente, vel existente consuetudine nu. 3.*
4 *Possessor vltimus nullam habet actionem ad renouationem petendam.*
5 *Emphiteusis nunquam finiretur si Ecclesia cogeretur renouare.*
6 *Opin. contrariæ super eiusmodi renouatione facienda, vel non conciliantur.*
7 *Opin Bar. super hoc communiter recepta, & an habeat locum in bonis realis patrimonij n. 8.*
9 *Concessio facienda per Monasterium quomodo facienda, & de sollemnitatibus requisitis.*
10 *Concessio ad perpetuam emphiteusim, & ad perpetuum censum, an differant.*
11 *Concessio in emphiteusim, & submissio in emphiteusim quomodo differant.*
12 *Sollemnitates requisitæ in concessione, an requirantur in renuntiatione.*
13 *Libere verbum quod importet.*
14 *LL. Ciuiles loquentes de emphiteusi, an habeant locum in emph. Ecclesiast.*
15 *Emphiteuta si finito tempore negat restituere dicitur spoliare.*
16 *Emphiteusis quibus modis finitur.*
17 *Emphiteuta vt possit expelli à re emphiteutica ob deteriorationem, quæ deterioratio requiratur.*
18 *Arbores incidens dicitur male versari in re conducta siuè emphiteutica n. 20.*

19 Ar-

19 Arbores præscindere, & domus destruere paria sunt.

21 Arbores alias si fuerint substitutæ in locum eæsarum non dicitur deterio ratio.

21 Oliuetum præscindens, vt plantet vineam, an dicitur deteriorare, & quid è contra si quis plantat oliuas in vineis, vt in nostris partibus nu 23.

24 Empbiteuta si non meliorauit neq; deteriorauit, an possit expelli, & quid si meliorauit, & deteriorauit n 25.

26 Feudarius, an patiatur pænas emphiteutæ.

27 Dominus an possit propria authoritate expellere empbiteutã in casibus à iure permissis, vel requiratur iudicis sententia, et quid in conductore n. 28.

29 Empbiteuta ob canonem non solutum sine sententia non expellitur, & quid si deficiat in parte nu. 30. & quid si empbiteuta alienat partem rei, & irrequisito domino quando cadat à iure suo.

31 Conductor vectigalium si non soluit, an possit ei locatio auferri.

Quid in hæredibus conductoris.

32 Conductorem quibus casibus locator possit expellere ante finitum tempus remis. & conductor quibus casibus possit discedere.

33 Empbiteuta, an possit expelli si proprietarius eget re empbiteutiea pro vsu suo.

34 Prælati male faciunt, qui concesserunt res steriles, & quando vident melioratas vindicant.

35 Locatio efficitur perpetua quando fundus erat sterilis, & redditus est pretiosior,

Colonus qui habet relinquere fundum non potest illum ex fructuare.

36 Empbyteuta hæres potest reintegra petere renouationem secus quando alius est inuestitus.

37 Renouationem petens an sit necesse, vt sit hæres vltimi possessoris, vel sufficiat, quod sit de sanguine, & agnatus.

38 Renouatio infra quantum tempus debeat peti rei empbiteuticæ, & infra quantum rei feudati n. 39.

40 Renouationem petendi actio durat spatio 30. annorum, & an idem in feudo quod in empbiteusi n. 41.

42 Meliorationes allegare quando petitur renouatio proficuum est, & quare.

43 Iudex debet cogere dominum ad renouandũ quando allegantur meliorationes etiam si Ecclesia sit domina.

44 Conductor faciens expensas necessarias, & vtiles non potest expelli.

45 Conductor negando restituere rem conductam dicitur spoliare, secus quando fecit meliorationes.

46 Empbiteuta recuperat meliorationes à directo Domino, & quas expensas n. 48.

47 Empbiteuta incidens in commissum quas expen. & melioramenta amictat remiss.

AD DECIS. VI.

IN præced. decis. fuit dubitatum, an vetus conductor priuatarum rerum, & fisc alium nouo conductori præferendus esset. In præsenti, de qua meminit nouissimè *Ricc. collect. 2520. 7. p. Mari ad Gramat. decis. 93.* agitur de prælatione veteris emphiteutæ siuè eius heredum nouo concessionario finita emphiteusi, & an teneatur dominus facere renouationem absq; iniuria veteris emphiteutæ, & quod teneatur
1 dominus ēt eccles. renouationem facere finita emphiteusi; vel caducata, generationis defectu ante decis. istã latè probauit *Clar. in §. emphiteusis q. 43. ex opin. Bar. in l. 1. §. permictitur ff. de aq. pluu.* amplexata *à Ioseph* Ludo. *decis. Lucen. 63. Boer. decis. 107. & ab alijs cumulatis per Ric. collect. 76. et 2129. & Gratia. discep. forens. 357. num. 25. tom. 1. Zerola in prax. episc. ver. ius congrui in prin. p. 1. quos adducit Thor. in compend. dec. Regn. ver. emphiteuta, an finita concessione fo 178. vide eundem Thor. ver. renouatio fo. 468. Mi sing. obser 23. cent. 4. Cartar. decis. 97. Nouar. coll. ad prag. collect. 127. nu. 10.* quam opin. communem testatur *Gozodin.* & in Ecclesiastica emphiteusi procedere prout est casus præsentis decis. *cons. 86. nu. 24. Clar. vbi sup. ver. sed quæro nunquid hæc Concl. Palasio in tra de benef. vacan. in Cur. §. 11. col. 5. Thob. non cons. 3. num. 4. Staph. de liter. grat. fo. 146. Ant. Gabr. lib. 3. de iur. emph. concl. prima lim. 3. ver. contrarium nu.* 13. & rursus *ampliatione 5. nu. 3. Det. cons. 38. &* 131. cum alijs cumulatis *per Caldas Peyera de renouat. emph lib. 1. q. 8. nu. 5.* quibus addo *Caputaq. decis. 304. Molin.* qui integram disputationem expendit super articulo præsentis decis. *disput. 484. fo. 619.* vbi materiam istam dilucidat. & vide *D. de Franch. decis.* 123.

Verum contra istam decis. non modo vrgent adducta *per D. Gizzarell. hic*, sed multa alia iura.

Primo tex. in §. quod autem in fin. col. 2. Auth. de non alien. vbi etiam ex pacto ex-
2 presso † & promissione præcedente de renouando prælatus non potest astringi ad renouationem faciendam, quantò minus absq; vllo pacto, & promissione? & quod non astringitur prælatus eo pacto *Gama. decis. Lusitan. 326. num. 6. Gratia. optimè disceptat.*

sceptat.forens.88.p.1.n.10. vbi sustinet quod non modo non operatur pactum, sed neq; consuetudo *idem Gratian.ibi nu. 14.* qui om ninò videu.*ibi nu.14.* & in tota illa disputatione,vbi accuratè tractat materiam istam renouationis. Verum de diuersitate pacti de renouando ab ipsa renouatione. Vide *Ricc. collect.3045.7.p.*

3 Secundo *tex.in c.ad aures* † *de reb.eccl. nō alienan.* vbi probatur apertè inuitum prælatum cogi non posse ad renouandum finitam emphiteusim.

Tertio *Nonell.7.cap.*4.in illis verbis (nā & illam pactionem &c.

4 Quarto quia heredes vltimi possessoris † nullam habent actionem ad petendam renouationem carent .n. actione, stante quod in vltimo possessore ius est extinctū, ita vt nullus ius post mortem vltimi emphiteutæ saluum remaneat hæredi arg. *l. uxor patrui C. de lega.& l. nemo plus iuris ff. de reg.iur.cum alijs alleg.per Peyera vbi sup. n. 6.vsq;ad num.8.* apud quem latius de prædictis,& alijs opin.Bat.aduersantibus,ob quę *Franc.de Sarmiento.Select.interpetr. c.7.nu. 2.& alij D.etiam ex precitatis, qui sequuti sunt Bar.* in contrariam iuere sententiam, quam veriorem, communioremq; testati sunt pro qua *Gama.decis.41.nu.6.& decis. 326.*

5 Quinto quia nunquam finiretur temporalis emphiteusis † si Ecclesia cogeretur renouare,vt perpendit idem *Peyera ibi nu.17. ver sed nihilominus.*

6 Has ad inuicem inter se pugnantes opiniones conati sunt † aliqui concordare, sic,vt opinio Batt.procedat quando Ecclesia finita emphiteusi vellet extraneo concedere,contraria vero quando vellet pro se, Ecclesia retinere,quia ęquius est proximiores pręferri extraneis *Gratia.d.discep.88. n. 24.* vbi ampliat ad fęminas non obstante, quod inuestituræ sint factæ pro masculis, vt debeant admitti ad petendam renouationem quamuis in inuestitura non sint comprehensæ, & de supradicta concordia vide *Gabriel.lib.5.de iur.emph. concl.1.n.14.lim. 4.& alios citat.per Peyer.vbi sup.num.16.& 17.quibus addo* Caputaq.decis.313.licet contrarium testetur decisum ibi *Peyera nu. 21. de quo latius n.22.* Quicquid ramen dicant

7 D. non recedendum ab opinione *Bart.* † communiter recepta, & Canonizata in. *S.* C.vt testatur *D. Gizzarell. hic* à qua nec etiam discedit *Peyera loco cit.*

8 Quæ opin. † an habeat locum in bonis realis patrimonij, & in bonis feudalibus, quod sic *Peyera d.q.8.n.3.*

N. 2. ibi ¶ in causa concessionis in emphiteusim factæ quarundam domorum per Monasterium ¶

9 Concessio faciend † per Monasterium quomodo fieri debeat, an capitulariter, & an requiratur assensus apostolicus *Thor. in ver.emphiteuta Ecclesiæ fo. 179.* latè *Molfes. cons.44.tom.2.* & de sollemnitatibus requisitis in concessione *ad tex.in c.fine exceptione 12.q.2.& in Auth.hoc ius porrectum C.de sacros.Eccles.*

10 & an differat concessio † ad perpetuam emphiteusim, & concessio ad perpetuum censum vide *Ricc.decis. 58. fo.*

11 57.& quomodo differat concessio † in emphiteusim à submissione in emphiteusim. *Rouit.nouissime cons 24.cent. prima dixi ad D.de Franch decis.61.*

12 Et an sollemnitates † requisitæ in concessione requirantur in renuntiatione *Caldas Peyera lib. 1.q. 14.de renouat.per tot.*

N.4.ibi ¶ verbum liberè ¶

13 Verbum istud libere † iuxta materiam nostram quid importet *Caldas Peyera d. lib.1. q.14.in prin.& q.8.num.11.& seq. Plot. in l.si quando §.2.num.28.fo. mihi 14. latissimè de ista dictione,*& de pluribus significationibus illius vide *Canedo. sing.58. fo.478.post quæstio.Canon.*

N.5.ibi ¶ legibus ciuilibus nisi sint expresse à canone approbatæ ¶

14 Leges ciuiles † loquentes de emphiteusi an habeant locum in emphiteusi Ecclesiæ *Clar.in §.emphiteusis q.48.*

N. 6. ibi ¶ finito tempore poterat Monasterium propria authoritate emphiteutam expellere ¶

15 Adde quod emphiteuta † si finito tempore negat restituere dicitur expoliare *Barbos.in l.si aliena n.32.fol.matr.fol.81.*

N.9.ibi ¶ malè versatus in re conducta ¶

16 Emphiteusis † tribus modis finitur primò propter commissum, secundo propter finitam generationem. Tertio culpa emphiteutę,qui malè versatus sit in re emphiteutica, vel alienauit irrequisito Domino, vel cessauit à solutione Canonis per tempus à l.præscriptum *Caldas Peyera lib.1. q. 8. Ioseph Ludou.decis.Perus.22.n.15.* & quando vltimo loco finitur emphiteusis renouatio denegatur, siue culpa sit emphiteutæ,siue successoris. *Idem Peyera d.lib.1. q.9.nu.4. cum multis seq.* & culpa emphiteutæ finitur

quam

emphiteusis, quādo dicitur quis malè versatus in illa, & quādo deteriorauit rē emphiteuticam, vt subiungit hic *D.Gizzarell.* quo casu potest emphiteuta expelli à re emphiteutica siuè priuata, siuè Ecclesiæ, quod optimè declarat *Ioseph. Ludo. d. decision. 22. & 94. per tot.* ad enucleationem *tex. in auth. qui rem C. de sacros. Eccl. Villalob. com. opin. ver. emphiteuta priuari*, & in conductore idem dicit *Viscon. in conclus. incip. Condu-*
17 *ctor in fin.* & quæ deterioratio † requiratur, vt possit emphiteuta expelli *Ludo. d. decis. 22. num. 3. & 17. Pascal. de virib. patr. potest. p. 4. c. 5. nu. 50. & seq.* vbi latè de tribus requisitis, quę copulatiuè requiruntur adhoc, vt emphiteuta expelli possit ob deteriorationem, quæ etiam sequitur *Viscō. in concl. emphiteuta per incisionem*, vbi multas cumulat decisiones quas non refero *Meno. vbi supra*. Et quando adest considerabilis deterioratio, quæ iudicis arbitrio remictitur. *Secundum Meno. de arbitr. cas. 78. & loco cit.* quod potest expelli emphiteuta, siuè deterioratio successit facto proprio, siuè alieno *Barz. decis 17 n. 11.*
18 Et quod malè versatur † in re conducta quando conductor, siuè emphiteuta incidit arbores fructiferas ex multis probat *Pascal. vbi sup. num. 46. Viscon. in d. concl. emphiteuta per incisionem Molin. de contract.*
19 *disp. 457.* vbi quod arbores † scindere, & domus destruere paria esse probat *nu. 4. fo.*
20 *535.* ex arborum .n. incisione † fundum reddi deteriorem quis dubitat? *Morot. cōs. 38.* probatur in *l. æquissimum § vsusfructuarius ff. de vsufr.* Ideo secundum vnam opin. incidens arbores in fundo emphiteutico ab illo potest expelli licet nonnulli contradicant, vt per *Barbos. in l. diuortio §. si fundū num. 15. vsq; ad n. 17.* vbi in affirmatiuam inclinare videtur, *Gratian. decis.* 174. Tu videas omninò nouissimè *Medi. decis. Senen. 46. & 47. & decis.* 90. vbi multa circa præ-
21 dicta, & quod non dicatur deterioratio † si in locum arborum cęsarum alias emphiteutæ substituant per quam subrogationē, quia deterioratio cessat, cessat etiam amissio iuris propter deteriorationem incursa *l in fraudem §. si conductor ff. de iur. fisc. à contrario sensu Ioseph. Ludo. d. decis. 94. nu. 13. Viscon & Pasca. vbi sup. num. 55. Gam. decis. 147. Valas. consultat. 50. num. 7. cum alys per Barbos. cit. vbi sup. num. 18. ver. sunt tamen prædicta.*
22 Et de eo qui † præscindit oliuetum, vt plantet vineam. an dicatur deteriorare, *Mo-*
23 *lin. d. disput. 457. n. 2.* & quod non dicitur † deteriorare, imò meliorare is, qui in vineis plantat oliuas, vt fit in his partibus nostris, quia melioris redditus esse oliuas vineis non est, qui dubitet.
24 Quid si emphiteuta † neq; meliorauit neq; deteriorauit fundum? *vide tex. in l. qui agros C. de omn. agr. desert. lib. 12.* de quo *per Capibl. sing. 4. quod incip. Agri concessi, & Garz. de expen. c. 15. nu. 8.* Et de emphiteuta non colente fundum, quod non possit expelli *Barbos. in l. si mora nu. 91. solut. matr. fo. 41. vide Gratia. decis. 174. num. 3.* & quod possit expelli ob debitas culturas non factas *Capibl. sing. 15.* & de eo quod nō purgauit fossum. *Viscon. d. concl conductor*. Et
25 quid si † meliorauit, & deteriorauit, an melioramenta compensanda sint cum deterioratione ad euitandam caducitatem? quod non *Giacch. ad clar. in §. emphiteusis q. 45.*
26 Et an quod dicimus † de emphiteuta procedat in feudatario, qui malè versatur in re feudali *Molin. d. disput. 457. nu. 1.*
27 Sed an dominus † in supradictis casibus possit propterea authoritate expellere emphiteutam, & propria authoritate ingredi rem deuolutam. *Clar. in §. emphiteusis q. 10. Anna sing. 151. Meno de recup. poss. remed. 1. num. 28. Mising. centur. 3. obser. 65. Assl. & Vrsill. decis. 97. & aly quos refert Petr. ad Gram. decis. 49. nu. 12. vbi remiss. ad Viu. decis.* 308. quid in conductore, colono, & inquilino, vel requiratur Iudicis sententia *Castr. in d. auth. qui rem §. si. n. 120. Gratia. d. decis. 174. Idem Gratia. discep. forens. 19. num. 15. p. 1. Meno. de adipiscen. rem. 5. n. 87. Caualcan. de vsufr. mulier. relict. in repert. ver. proprietarius, & in ver. heres proprietatis.*
28 Bene verum est, quod conductor † ob non solutionem potest propria authoritate expelli *secundum Carocc. de loca. tit. de reeusat. q. 14. num. 16.* quem refert *Pascal. vbi sup. num. 61.* licet ipse dicat, quod tutius sit iuditiariam implorare authoritatem. Tu vide omninò *Thor. in compen. decis. in ver. emphiteuta si fuerit propria authoritate. Ric. decis. 133. num. 1. p. 1. & collect. 1804.* Verum quod conductor ad simplicem petitionem Domini expellitur, & si est conductor domus claud tur domus *Petr. ad Gram. decis. 58. n 10. & D. per eum cit.*
29 Et quod sine sententia ob canonem † non solutum emphiteuta non expellatur *Mastrill. decis. 193. Corbul. tra. de iure emph. tit. de caus. priuat. ob deterioration. nu. 18. & seq. Pascal. vbi sup. faciunt tradita per Gonzal. reg. 8. Cancell. glo. 56. num. 126. limit. 2, cum tex. per eum alleg.* per quo etiam per

Gratian.

*Gratian.d.decis.*174. *Ricc. collect.* 1704. & 1515.*Viscon.d.conclus.conductor*, quamuis ob non solutionem canonis cadar ipso iure *Clar.d.§.emphiteusis q.* 9. & quid si emphi-
30 teuta deficiat non in totum † à solutione, sed in parte, vide *Bursat.cons.*429. *Benintt. decis.6.clar.d.§.emphiteusis q.8. Anna. alleg.* 3.*n.4.Affl.& Vrsill.decis.*107.& 153. *Petr. ad Gram.decis.*49. *nu.*1. vbi quod incidat in commissum ad quod alios adducit, ponendo limitationem nisi emphiteuta sit minor ex DD.per eum cit.& ibi *num.*2.de emphiteuta, qui credens totam rem emphiteuticam cum tamen non erat si soluit canonē pro tota, an sibi præiudicet. Et quid si emphiteuta alienat partem rei vide *Thor.in compend.in ver.emphiteuta alienans partem.* & de emphiteuta alienante irrequisito domino quando cadat à iure suo *latè Petr. d.decis.*49.*nu.*7.& *seq.*
31 Et in conductore † vectigalium si non soluit, an possit ei locatio auferri videndus est *Guttierez.tra.de Gabell. q.*139. & *vide tex in l.vectigalia §.nondum solutis ff. de publ.& vect. Guid.pap. decis.*3. *Capy.decis.* 148. quorum meminit nouissimè *Petr. ad Gram.decis.*58.*num.*13. nulla facta mentione de *Guttierez.*& quid in hęredibus, vide *Cacheran.decis.*132.*Mising.cent.*3. *obser.*65. *Meno.de recup remed.* 1.*nu.*28.*Gabriel. cōm. concl.lib.*7. *de Malef. concl.*35. *Petr. ad d. Gram.decis.*49.*nu.*13.*in fin.*
32 Casus autem † in quibus locator potest conductorem expellere ante finitum tempus recenset *Molin.de contract.disput.*499. & vide nonnullos apud *Petr. vbi sup. nu.*8. & *seq.*& *nouissimè* Medices *examin.* 28. *omni nō videndus.*

Et è contra sunt aliqui casus, in quibus conductor migrans à re conducta sine culpa sua pura timore malignorum spirituum non tenetur ad pensionem *l. habitatores ff. loca.Cagno.in l.contractus nu.*55.*ff.de regul. iur.*latè *Couar.pract.q.c.*39. *num.* 1. & *lib.* 4.*var.resol. c.*6. sicuti recedens timore pestis *l. de ætate ff. ad Trebell. Petr. ad Gram. decis.*58.*num.*11. *D.Rouit.pragm.*1.*de loca. num.*27.

N.11.ibi ¶ nolebant pro eorum vsu, sed vt ipsi alijs concederent ¶

33 Proprietarius † si eget re emphitheutica pro vsu proprio, an possit emphitheutam expellere *Valas.de iur.emph.q.*22.*cum seq.* & quòd dominus directus possit petere prelationem pro se, & vtilitate propria secus pro amico, quia non potest *D. de Franch.decis.*226. & quid in locatore pro vsu proprio *Pascal. vbi sup. num.* 10.

N.16. ibi ¶ iniustum est enim labores nostros ab alijs possideri ¶

Adde *Rip.in tract. de remed. contr. pest. remed.*262.*Caldas Peyera vbi sup nu.*16. Hinc
34 dixit Bal.quod male faciunt † illi prælati, qui concesserunt res steriles, & postquam vidēt illas melioratas,vti viridaria,illas quę runt vindicare *in l.pen. C.de solut. Add. ad Affl.decis.*129.& *D.de Franch. decis.*561.*in fin.*vbi dixi. Sicuti etiam male faciunt Barones circa hoc idem facientes, vt per *Capibl.sing.*4.& *melius sing.* 72.*incip.* fundus omninò videndus, faciunt dicta per *Caldas vbi sup.lib.*1.*q.*8. *num.*18. & propterea di-
35 cendum,quod locator † ad tempus,qui reddit fundum sterilem præciosiorem, & fructuosiorem,quod illa locatio ad tempus efficiatur perpetua *Pascal. in tract. de virib. patr.potest.p.* . . . . . . & quod debet in conductione præferri *Amen. ad de Franch. decis.*154.*num.*8.*vbi num.seq.* alia reperies circa prædicta.

Sed si colonus habet relinquere fundum non potest in præiuditium noui coloni ex fructuare fundum.*Ludo.decis.Perus.* 62.*cum alijs cit.per Amen.ad* D.*de Franch. decis.* 96. *num.* 1.

N.17.ibi ¶ reintegra ¶

Adde *Clar.in §.emphiteusis q.*43.*vers.sed pone post finitam.* vbi loquendo in hęrede em-
36 phiteutæ dicit,quod potest † reintegra petere renouationem, secus postquam alius extraneus inuestitus fuit per cons.Rom.30. & communem dicit *Gozad.cons.*71.*nu.*1.& ratio est in promptu, quia inuestito extraneo ius quæsitum est.

N.18.¶ si concessio fieret alicui ex agnatis etiam quod non essent descendentes primi inuestiti ¶

37 Renouationem † petens, an sic necesse, quod sic hęres vltimi possessoris, vel sufficiat,quod sit de genere sanguine, & agnatione primi acquirentis,& de alijs quæstionibus concurrentibus istam materiam, vide ad Saturitatē *Caldas de Peyera lib.*1. *q.*9. *num.*16.& *seq.vsq;in fin.*& *q. seq.vsq; in fi. d.primo lib.Valas.decis.*103. *Clar. in §. emphiteusis q.*38.& 43.*D.de Franch decis.*123. *nu.*3.*Nouar.ad prag.collect.*127. *nu.*6. *Ricc. collect.*1053.*ver.in alien.col.*1.*fo.*249.7.*p.* & quid si esset femina *Seraph.dec* 610.*nu.*1. & 6. & quid in emphiteusi Ecclesię idem *Seraph.dec.*1487.*nu.*2.

N.18.

N. 18. ibi ¶ quia tunc durat anno hæc facultas ¶

38 De hoc tempore anni infra † quem debet peti renouatio *Clar. d §. emphiteusis q. 4. 3. ver. Seraph. dec. 610. nu. 7. & 9.* quinimo & an minui, & coharctari possit pacto initio concessionis per dominum adiecto latè *Caldas peyera d. lib. 1. q. 11,* ferè per tot. *Ludo. d. decis. Lucens 63. Gama. dec. Lusit. 117.*
39 *Viu decis. 446.* & de renouatione † inuestituræ feudalis petendæ inf. annum *Ricc. coll. 2150.*
40 Quando autem actio petendi † renouationem duret spatio 30. annorum, quod annuit sup. *D. Gizzarell. n. 17. vide dec. Lips. per Thoming. 54. cita. per Caldas Peyera loco cit. Gama. Ioseph. Ludou. & Viu. locis antè cit. Tesaur. decis. 23.* Sed quia decisiones sunt inuicem pugnantes adeas *Ricc. collect. 2129*
41 vbi etiam an † idem in feudo, quod in emphiteusi, & an renouatio possit peti per curatorem *Ricc. collect. 2735. 7. p.*

N. 18 ibi ¶ adesse meliorationes factas per prædictos Cannauales ¶

Nimis proficuum est in hac materia melio-
42 rationes † allegare, adeò .n. prosunt ad renouationem petēdam, vt cogatur dominus renouare saltem ex æquitate, vt sup. *per D. Gizzarell. num. 16.* & habetur per *Garsia. in tra de expen. & melioratio c. 18. n. 8. Valasc. de iur. emph. q. 1. nu. 20. ad fin. & q. 3. nu. 7. Marzar conf. 15. col. fin. Bursa. cons. 24. num. 8. vol. 1.* & propter meliorationes
43 factas debet † iudex cogere dominum ad renouandum sequendo opinionem istam æquam, quæ fauet agnatis *Afft. lib. 3 feudo, cap. si contigerit, an agnat. vel fil. n. 10.* etiam si domina sit Ecclesia *Caldas Peyer.* qui testatur, ita seruari per Tribunalia Lusitaniæ *lib. 2. q. 23. num. ..* & circa prædicta videndus est *Ricc. collect. 2128 Clar. in d. §. emphi-*
44 *teusis q. 45. vbi adden.* & quod conductor † faciens expensas necessarias, & vtiles non possit expelli vide *Viscon. in d. concl. conductor qui expensas.* Hinc est quod licet con-
45 ductor † negando restituere rem locatam dicatur expoliare, secus tamen est quando fecit meliorationes. *Viscon in concl incip. conductor negando,* & de meliorationibus
46 † factis ab emphiteuta recuperandis à directo domino vide *Ricc. collect. 2128. 6. p.* & an amictat illas si cecidit ab emphiteusi cul pa sua *Seraph. dec. 536. num. 1.* secus quando non adest culpa idem *dec. 1496.* nisi adsit pa ctum in contrarium, vt ibi.
47 Quæ autem melioramenta † amictat emphiteuta incidens in commissum optimè explicat *Molin. de contra. disput. 455. & disput. 462. & seq.* quas verò expensas pos-
48 sit emphiteuta petere à proprietario *Molin. d. disput. 456. de contract.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Decisionis huius meminerunt multi.*
2 *Hæres cum benef. l. & inuentarij, an possit offerre bona hæreditaria creditoribus insolutum, vel ea cogatur vendere, & soluere in pecunia quando hæreditas est opuleta, & num. 4.*
3 *Creditores non tenentur accipere bona insolutum ab hærede.*
Et debitor, an admictatur ad benefitium Auth. hoc nisi C. de solut. quando viget penuria pecuniæ, & n. 8.
5 *Hæres rei feudalis, an possit cogi ad illam vendendā, vt satis fiat creditoribus, & legatarijs non haben. assensum, et renuente venditore, an possit carcerari, & an sequestrari iurisdictio n. 6.*
7 *Hæres simpliciter, an possit carcerari vigore instrumenti censualis.*
8 *Creditor vt possit cogi capere insolutum bona sui debitoris iux. d. Auth. hoc nisi, quæ requirantur.*
9 *§. Et si præfatam l. fin. C. de iu. delib. intellectus traditus à multis.*
10 *Creditores non tenentur inuiti accipere bona insolutum ab hærede cum beneficio l. & inuentarij, sed eis sunt tradenda vendenda, vel pretium soluendum si hæres non patiatur damnum, & hæreditas sit soluendo, & quæ concurrere debent.*
11 *Decis. Gram. 93. impugnatur à multis, & non est decisio S. C. n. 12. vnde ab ea cauendum nu. 13.*
14 *L. cum à matre C. de rei vend. sensus apud quos tractetur.*
15 *Hæres quando teneatur habere ratum factum defuncti.*
16 *Hæres cum benef. l. & inuentarij, an sit proprie hæres pro, & contra.*
17 *Differentia inter hæredem simpliciter, & hær. cum benef. l. & inuen.*
18 *Pragm. de cens. sub. mandat, vt exequatur contra hæredes illius, qui vendidit annuum censum. Si tamen sunt hæredes simpliciter secus si cum benef. l. & inuen. & quæ praxis seruetur contra hæredes.*

19 *Hæres*

19 *Hæres vendentis annuum censum condemnatur ad correspondendum singulis annis in futurum, & quem affectum ista prouisio producat.*

AD DECIS. VII.

1 HVius decision. meminit *Flauius Amend. in add. ad dec. D. de Fräch. 83. circa prin cuius* meminit, etiã nouissime *Gallupp. in sua recenti prax. S.C. p. 3. c. 3. n. 42. & Thor. in compend. decis. Reg. in ver. hæres an possit bona hæreditaria fo. 256. Viscon. in addit. ad D. de Fräch. decis. 81. ver. & in puncto in fin.*

2 Circa cuius articulum, an heres cum beneficio l. & inuentarij † possit offerre bona hæreditaria creditoribus in solutum, vel ea cogatur vendere, & soluere in pecunia, præsertim quando hæreditas est opulenta *Nouar. in auth. hoc nisi p. 2. q. 23. Gratia. dec. 141 vide Morot. cons. 13. Surd. decis. 30. & 318.* quem cum alijs multis adducunt *Amend. et Viscon. in add. ad d. dec. 83. quib. adde Amat. decis. March 91. Pasal. de vir. patr. pot. p. 2. c. 9. num. 78. fo. 345.* qui in fin. *d. c.* ponit allegationes pro Comite loreti quibus cona-
3 tur probare, quod ob insolitam † & maximam pecuniæ deficientiam, quæ viget in hoc Regno, & hodie, vt cum maxime non obstante contractu iurato debitor possit admitti ad beneficium dictæ Auth. quas allegationes subscribunt *Fran. Viu. Alexan. Trentacinq. & Hipp. V ann.* Dominus meus vir eminentissimæ doctrinæ, qui dum ego practicabam in Tribunalibus Neap. erat Aduocatus Ducis Vrbini, sed quid fuerit decisum in dicta causa Comitis Loreti vide *Consiliar. Rouit. cons. 18.* & in materia eundem *cons. 78.* quorum nouissimè meminit *Thor. in 2. p. Compen. decis. Regn. ver. Creditores pecuniarij fol. 123* quem ibi vide in seq. verf. Creditores hæreditarij, vbi de hac decis. contra quam modernis tẽporibus iudicari testatur *Rouit. d. cõs. 18.* & ad principa-
4 lem † articulum huius decis. vide quoque *Nouar in comment. ad d. Auth. hoc nisi, seu dation insolut. p. 2 q. 23. per tot. Phanut. in tract. de inuent. n. 149. 150. & seq.*

5 Seu quid in re feudali, an hæres † possit cogi ad illam vendendam, vt satisfiat creditoribus, & legatarijs non habentibus assensum *D. de Franch. decis. 704. quod fie Viscon. in concl. incip. exequutio, & in concl. quæ incip. feudi hæreditarij hæres col. 3.* quod intel-
6 ligas in subsidium, & in feudo hæreditario & renuente hærede vendere, an possit † carcerari *D. de Franch. d. decis. 704. in fi. vbi addi di,* & de multis vide *D. Rouit. prag. 4. de ord. iud. num. 12. & seq.* vbi an iurisdictio sequestrari possit, & fructus feudi, & nouissimè *D. Gait post hæc scripta visus in tra. de credit. c. 4. quæs. 11. num. 1857.* qui meminit etiam, & *D. de Pont. in tract. de pot. proreg. tit. de assen. Reg super dot. §. 1. nu. 23. fo. 263.* & quod suspenditur iurisdictio, & mictitur capitanius ad exigendum introitus, vt satisfiat creditoribus *Anna sing. 180. in fin. Viscon. d. concl. quæ incip. exequutio*, vbi tradit quomodo exequutio facienda sit contra defunctum possidentem fundum.

7 Et in hærede simpliciter, quod possit † carcerari vigore instrumenti censualis, secus si est hæres cum beneficio legis, & inuentarij. *Viscon. in concl. incip. instrumentum quando est illiquidum.*

8 Et quando non sumus in hærede, sed in debitore principali, quæ requirantur, vt creditor † possit cogi capere bona insolutum sui debitoris iuxta *Auth hoc nisi. Latè Viscon. in concl. incip. creditor Nouar. d. tra. datio insol. q. 3. & seq. Muscatel. de appell. glo. ad indicant. num. 25. & seq. D. Consil. Rouit. cons. 18. 78. 81. 82. 83. Tesaur decis. 153.* & in quibus casibus remedium cesset *Tiraq. decis. 153. per tot Pasca. vbi sup. num. 88. Adde Rot. decis coram V baldo in vna S. Seuerini 17. Martij 1621. à num. 6.* quam reperies post *add. ad tract. de censib. Censi in ordine 99. fo. 191.*

N. 4. ibi ¶ in tex. in §. & si præfatam ¶

9 De intell. huius tex. † vide latè *D. de Ponte cons 64 num. 30. & seq. vsq. ad nu. 39. vol. 2. Consil. Rouit. cons. 18. num. 18. & cons. 78. à num. 17.* vbi doctissimè more suo d. tex. illustrat, & *Barbos. in l. 1. 6. p. num. 25. ff. solut. matr.* Qui tex. an procedat in hærede cum beneficio l. & inuentarij, vel in omni hærede *D de Franch. decis. 246.* & de materia d. tex. vide *Io. Bap. de Thoro in compen. decis. Reg. in ver. hæres cum benefitio l. & inuentarij.*

N. 19. ibi ¶ sed posse si vuult illa insolutum dare creditoribus inuitis ¶

10 Aduerte, vt hic quod creditores hæreditarij, non tenentur accipere insolutum bona ab hærede cum beneficio l. & inuentarij, sed eis sunt tradenda vendenda, vel pretium soluendum si hæres non patiatur damnum, & hæreditas sit soluendo secundum communem de qua per *Bursat.* quem sequutus est *D. de Franch. decis. 81. cons. 9. nu. 29. &*

& 33. lib. 1. vbi quod tria concurrere debent de quibus per *Emanuel.Suarez.comm. opin.in tit.de reuocan. bis quæ in fraud. cred. ver.creditores 2.tom.com.opin.fo.333. col.1. & Morot.d.conf.13.num.*10. & istam opin. strenuè defendit *D.Consiliar Rouit.cit.cons. 18.& 78.*quæ consilia sunt dupplicata,& in fin.*d.cons.*78. facit mentionem huius decis. quæ est contraria eius opin.& tamen ipse dicit in illa secundum eius opin. fuisse decisum.

N.22.ibi ¶ & inuehit contra Gram. decis.93. ¶

11 Decisio ista *Gram. 93.* † non modo impugnatur à *Pinell.hic cit.* verum etiam à *Pereg.in tra. de fideicom. art.33. num.10.ver. contrarium,& ab eodem dec.21.* vbi dicit di-
12 ctam decisionem non esse decisionē S.C. †
de quo etiam per *Viscon.in concl. incip. hæres post mortem ver.subdens in fin. 1. col.* qui non meminit *de Pereg.in d.art.* sed solum de *d.decis.*21.vnde à d. Gram. decisione ca-
13 uendum admonet *Barbos. in l. Lutius titius num.20.ff.sol.matr.fo.399.* vt dixi sup. in addit.ad primam decis.

N. 23. ibi ¶ dispositionem l. cum à matre cessare in hærede cum benefitio l.& inuentarij ¶

14 De vero sensu huius l. † vidēdus est *Barz. dec.Bono.64.Petr.ad Capy.dec.78. lit.F.* Cachera.*decis.*180.*Barbos in d.l. Lutius Titius nu.20.& seq.dixi in addit.ad D. de Franch. decis.665. n.18.*

N. 24. ibi ¶ hæres cum benefitio l. & inuentarij tenetur habere ratum factum defuncti ¶

15 Hæres quando teneatur † habere ratū factū defuncti latiss. *Camill.de Curt.in diuers. iur.feud.in c.quod incip.multoties nu.*110.*& seq.Phanut.de inuen.p.7.n.110.fo.256.*Cōsil. de Georg.*alleg.29.n.7.& seq. Barbos.d.l.Lutius n.20.& seq.*Caldas *de Peyera.in tra.de renouat.emphiteus.lib.3.c.16.n.20.fo.207. et seq.*Consil.*Pascal.in tra.de uir. pa. pot.p.1.c. 2.à nu.43.vsq.ad num.81.Petr.ad Capy.dec.* 101.*Moises.ad consue.Neap.tit. de bon.q.23. nu.10.& p.4.tit.de renunt.q.4.n.11.& seq.et ead.p.q.61.n.10.& q.4 nu.18.& in 2 tom.q. 61.n.1.& cons.28.nu.12.2. tom.Io.Domin.de Anna in suo cōs.post allegat.Io.Vin.de Anna impreß.Consil.Theodor.alleg.78.n.13.et seq. & alleg.18.n.43.& 49.*

N. 29. ibi ¶ hæres cum benefitio l. & inuentarij est propriè hæres ¶

16 Hæres cū benef.l.& inuētarij, an sit † propriè hęres,quod sic *D.de Franch.dec.83.n.2 Pereg.d.dec.21.n.4.Vide Viscont. in Cōcl.incip.hæres,&* Canal.*in tra.de tuto. in ver. hæres cum benef.l.* & quod non sit propriè hęres *Anna sing. 233. post Cassan. quem citat,* quia perindè est,ac si ab hęreditate se abstinuisset M*inad.cons.17.nu.3.*
17 Et de differentia † inter hæredem simpliciter,& hæredem cum benef.l.& inuentarij *vidēdus Pascal.de uirib.patr.pot.p.1.c.2.n.65*

N. 51. ibi ¶ si ex forma statuti exequutio potest fieri contra hæredem, tale statutum non habebit locum in hærede cum benefitio l.& inuentarij ¶

Simile statutū est in Regno, statuitur enim per *R.prag.sub tit.de cens.* quòd contra hæredes illorum, qui vendiderunt annuū censum detur prompta,& parata exequtio realiter,& personaliter, quod debet intelligi contra hæredes simpliciter constito prius esse hæredes defuncti *D. de Franch.dec.405. Foller.in cōmen.ad d.prag.in ver.tanquā res iudicata nu.18.*secus tamen est in hæredib. qui adierunt hęreditatē cū benef.l,& inuentarij,cōtra quos non exequitur de persona, quia iuditio ordinario conueniri debēt. *Feller.vbi sup.n.20.* & quæ sit praxis proceden di contra hæredes venditoris annui census, & contra possessores bonorum subiectorū annuo censui *vide D.Regen.de Tapia.4.tom. iur.Reg.fo.122.n.137.& 138.*& nouiss. *Viscon.*qui alios cumulat referendo obseruantiam,& stilum M. C. V. circa hoc *in concl. quę incip. Instrumentum quando est illiquidum 3.col.fo.125.*& quando hęres condem-
19 natur ad correspondendum singulis annis in futurum vide *Vrsill.ad Affl. decis.279. & Altimon in prax.liq.instrum.2.p.1.p.ver aduertat ad debita,& causas num.6.fo. 99.* vbi quem effectum pariat ista prouisio.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Releuium quid sit,& n.2.& 9.*
3 *Releuium non soluitur,vbi fit acquisitio feudi ex alieni iuris resolutione,quia soluitur iure hæreditario.*
Et quid in casu alienationis ibi.
Et quid in refutatione, & in venditione cum pacto de retrouendendo ibi.

4 *Releuium fuit introductum ex antiquissima Regni cõsuetudine, et nõ agnitũ de iure*
5 *Releuij materia apud quos tractatur.*
6 *Releuium non est onus feudi.*
7 *Minor an teneatur ad solutionem releuij, et quando, refertur decis. R. Cam.*
8 *Minor si non petat inuestituram infra annum, an restituatur in integ.*
9 *Releuium ad quid soluatur.*
10 *Releuium, an debeatur si non petitur inuestitura.*
11 *Releuium, an sufficiat soluere ita quod successor in feudo non teneatur infra annum petere inuestituram.*
12 *Releuium, an debeatur in refutatione feudi.*
13 *Et quid si alienatio fit in prox. successurũ.*
14 *Tertius, an teneatur soluere releuia preterita.*
15 *Releuium exigitur in quocunq; possessore.*
16 *Releuium præfertur quibuscunq; creditorib.*
17 *Releuium est medietas fructuum anni quo moritur feudatarius.*
18 *Annus in materia releuij quomodo computetur à R.Cam.*
19 *Practica liquidationis medietatis fructuum posita à D.Reg.Tapp.*
20 *Releuium, an debeatur si illo anno nulli percipiãtur fructus, & quomodo taxetur.*
21 *Releuium si non soluitur, quæ erit pæna.*
22 *Mortis denuntiatio à successore in feudo infra quod tempus fieri debeat, & an purgatio moræ admictatur n.23.*
24 *Minor, & prodigus an aduersus tempus d. denuntiationis restituantur.*
25 *Casus in quibus hæredes excusantur si non soluunt releuium.*

AD DECIS. VIII.

RElcuium, de quo in hac decis.
cuius nouissimè meminit *Ricc.*
collect.2515. 7.p. vbi multa ad
1 materiam, est præstatio quædã †
quæ à successore in feudo soluitur directo
domino in signum deuotionis, & census, ac
reuerentiæ, quæ illi debetur *Frecc.lib.2.de*
subfeu.auth.3.num.3. quem refert, & sequitur
Marchio Belmontis dignissimus Reg.
Tapp.ad prag.8.de off.procur.Cęsar.in lib.2.
Iu.Reg.fo.208. D.Reg.de pont.in tra.de pot.
proreg.tit.4.de regal.impositión.nu.13.fo.94.
vbi quod releuium soluitur morte feudatarij
in recognitionem directi dominij recipiendo
inuestituram confirmatoriam, quod
solui debet infra annum, & diem, quo elapso
tenetur ad duplicatum releuium, & est
2 medietas † fructuum illius anni quo moritur
feudatarius, vt inf.n.8. vbi dicã, & ideò
3 non soluitur † vbi fit acquisitio feudi ex
alieni iuris resolutione *Præses de Amat. cõs.*
14.vol.1. quia vt ipse subdit soluitur iure
hæreditario, & an in casu alienationis *Mastrill d.dec.112. Fus.sing.16. de Frãch d.dec.*
121.nu.4.Rouit.prag.4.de feud.n.90. & seq.
& in prag.2.de off.procur.cæs. num.9. & 15.
Thor. in ver.releuium, & Ricc.coll. 1627. &
an debeatur pro refutatione feudi *Rouit. d.*
prag.2.nu.10. Anna allegat.23. De Pont.de
pot.proreg.tit.de refut.feud.§.4.nu.3. vbi refert
decisionem, quam refert etiam *Molfes.*
p.3.q.8.n.7 quem in hoc etiam vide *nu.* 10.
inf.nu 12. & quid in venditione cum pacto
de retrouendendo. *Ricc.coll.1627.& Rou.*
vbi sup. ex quib. multa.
4 Hoc autem releuium † & illius solutio
non fuit à iuris dispositione cognitum, sed
antiquissima huius Regni consuetudine, vt
inquit *And.in c.1.per quos fiat inuest. nu.7.*
Pasca.de vi.pa.pot.c.1. num.13. Nouar.ad
prag.collect.166.
5 Et de eius materia vltra præcitatos *D.de*
Franch.dec.121. et 306.& ibi adden. Amen.
& Viscon. idem Viscon. in concl.in ver.Releuium,
Capibl.in prag.1. de Baron.num.58.
Thor.in Comp.decis. Reg. in ver. releuium.
Mastrill.decis.112.Campag.in cap.reg. quod
incip. Apud fuggiam fo.216.Ricc collect.585
1337.1627.& 2041.Rouit.prag.2.de off.procur.cęs.
Anna alleg.95.

N.3.ibi ¶ cum hoc onus non sit reale, & non insit feudo ¶
6 Quod releuium non sit onus feudi *Mastril.*
d.decis.112.nu 55. Rouit.prag.2.de off.procur.Cæsar.n.15.

N. 4. ibi ¶ minor in feudo non tenetur soluere releuium, sed tunc demum quando iurat fidelitatem, & inuestituram obtinet factus pubes ¶
7 Adde *tex.in c.si minori si de feud.def. fue.cõtro.& c.1.quo temp. mil. & in c.Regni apud*
fuggiam, vbi quòd exactio releuij pupillis
ob eorum priuilegium retardatur vsq; ad
pubertatem, sed contrarium testatur decisum
per R.Cam.*Ricc.coll.2041.* quod pupilli
teneantur soluere releuium non obstante
pupillari ætate *Rouit.d prag.2 n.4.Mormil.*
in suis sing.in Const.post mortem n. 8. quem
refert *Nouar.d.coll.166.nu.9.vide Thor.in*
ver.releuium, an debeatur per pupillum fo.
452.col.2.
8 Sed an si minor non petat inuestituram
infra annum restituatur *Tapp.lib.3.iur.reg.*
nu.3.fo.187.Ricc.coll.1337. in fin.

N.5.

N.5.ibi ¶ ergo si ratione inuestituræ debetur ¶

9 Quod releuium præstatur ad obtinendam inuestituram feudi, siuè illius confirmationem, & renouationem in signum deuotionis,& reuerentiæ. *Nouar. coll.166.ad prag. num.2 Præsid.de Ama. cons.14.num.5.Consiliar.de Georg.allegat.18.nu.23.*

10 Sed quid si non petitur inuestitura, an debeatur *Ama.d cons.14. n.* . . .

11 Verum quod successor in feudalibus non tenetur mortuo prædecessore petere inuestituram infra annum,sed sufficiat soluere releuium testatur decisum *D. Consil. Rouit. prag.4.de feud.num.90.ex Isern.& Capy. ibi cit.quib.adde Viscon. & per eum cit. in conclus quæ incip.inuestitura in fin.1.col.*

12 Sed an debeatur quando feudum refutatur *vide Nouar.d.coll.166. num.10. Viscon. add.ad D.de Franch.dec.121. Anna alleg.23. D.de pont.de pot.proreg.tit.de refut.feud.§.4. num.3.* vbi refert decisionem, quam etiam refert *Molfes.p.3.q.8.n.7.& 10. vide Rouit. in prag.2.de off.proc.ces.nu.10.*

13 Et quid si alienatio fit in proximè successurum *Rolan.cons.41 num.19.vol.2. Nouar. d.coll.166.n.10.Amat.cons.14. n.3.*

N.7.ibi ¶ non potest dari contra tertium possessorem, licet R. Camera de facto obseruet contrarium. ¶

14 Feudum si alienatur in tertium iste tertius tenetur fisco ad releuia præterita debita per antiquos possessores ipsius feudi *Affl. decis.95.nu.4.vbi Vrsill.Mastrill. decis.112. num.21.*

15 Et quod releuium exigitur à quocunq; possessore, si successor feudatarius non est in possessione feudi *Rouit. ad pragm. 2. d. feud.num.12.Frecc.de subfeud. lib.2. authorit.3.*cuius meminit *D. Regens de Ponte vbi*

16 *sup.*& quod pro illo preferatur quibuscunque creditoribus *Mastrill.d.decis.112.n.23.*

N.8. ibi ¶ esse medietatem fructuum illius anni ¶

17 Releuium est medietas fructuum illius anni quo moritur feudatarius, vel vnius anni sup.diximus,*& D.de Franch.d decis.121. n. 2.& 3.& ibi Viscon.Georg.alleg.18.nu. 23. Viscon.in d.concl.Releuium Pascal. de vi.pa. pot.p.4.c.1.nu.13. Nouar.d.collect. 166.nu. 2.Isern.in c.1.§.si mulier num.4.de cap.Corrad.Mastrill d.decis.112 num.6.& seq.* vbi quid in Regno Siciliæ.

18 Et Regia Camera quomodo computet annum in exactione releuius vide Authorem *inf.dec.33.n.9.*

Practicam verò liquidationis medietatis fructuum releuij, vt coaceruentur fructus

19 trium annorum, & ex ipsis elicitatur vnus annus cuius medietas soluitur R. C. ponit *D.Reg.Tapp.loco cit.& Capibl.pragm.1.de Baron. nu.5.*.

20 Quid si successor in feudo nullos percipiat fructus illo anno, an debeatur releuium,& quomodo taxetur *D. de Franch.d. decis.121. num.9. Frecc. & Pasca. loco cit. num.16.*

21 Et si dictum releuium non soluitur, quæ erit pęna, dic quod non denuntianti mortem feudatarij, nec soluenti releuium olim erit pęna amissionis feudi, hodie tamen est duplicati releuij *D. de Franch. d.decis.121. & 425.num.1.D.Rouit.d.prag.2. Capiblan. vbi sup.de Pont.decis.1.Pasca.de vi.pa.pot.p. 4.c.1.num 11.& seq. Nouar d.coll.166 nu. 3.qui num.4.*etiam videndus est;dictaq; de-

22 nuntiatio mortis fieri debet infra annum, & diem,& soluere releuium, *vt in c.1 quæ fuc.prima ca.benef.amict. D.de Franch. d.decis.425.nu.1.De pont.d.decis.1.* vbi disputat

23 articulum, an admictatur moræ purgatio,

24 licet minori,& prodigo detur restitutio, vt decisum testatur *Ricc.collect.1337.* & à quo tempore computetur hic annus, & dies. *Rouit.d.prag.2 n.5.& 6.*

25 Casus autem 24.ponit *Capy.de prob.feud. alien.§.preterea* in quibus hæredes excusantur si non soluunt releuium quem citat *Capibl.pragm.1.de Baron.n.57.vide aliquos per Mastrill.d.decis.112.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Author in hac decis. videtur inclinare pro validitate liquidationis.*

2 *Sententia lata contra illum,qui graui morbo laborat est nulla, & quid in febricitante.*

3 *Sententia lata infra nouem dies luctus est nulla,& quomodo intelligendum num. 4. & qui Doct. loquantur de materia num.5.*

6 *Creditor vexans debitorem moribundum, vel suos amictit ius suum. Debitor non tenetur comparere vsq; ad nouem dies luctus vbi de hac nouena.*

7 *Sententia an possit ferri contra procuratorē effectum dominum litis, si principalis est mortuus,& n. 10. & 11.*

8 *Sententia lata contra mortuum est nulla fallit vt.n.12.& nu.24.& contra effectum monacum lite pendente, & quid si contra viuos,& mortuos nu.12.*

9 *Sententia lata pro mortuo etiam est nulla.*

13 *Comparitio de sero, quæ fit per debitorem citatum super tenore instr.*

14 *Liquidationis instrumenti practica traditur quando creditor est infirmus, & debitor est infirmus, & n.16.*

15 *Absentia, & infirmitas quomodo quando, & à quo allegentur.*

17 *Absentiæ, & infirmitatis impedimentum æquiparantur.*

18 *Absens,& infirmus quando teneantur comparere,& constituere procuratorem.*

19 *Absentiæ, & infirmitas allegationis practicab.qui ponunt.*

20 *Impedimentum non sufficit allegari nisi probetur.*

21 *Mors non solum alleganda, sed probanda. Impedimentum quomodo probandum, & quæ impeditus probare debeat.*

22 *Impeditus excusatur à contumatia, & restituitur, & an teneatur mictere procuratorem.*

23 *Sententia, & acta non sunt nulla data Iudicis ignorantia infirmitatis, & mortis si procedit ad vlteriora.*

24 *Sententia lata contra prælatum mortuum, an sit nulla.*

25 *Ecclesia nunquam moritur.*

AD DECIS. IX.

DEcisionem istam latè examinat *D. Gait.* pluries de illa mentionem faciendo, & multa ad propositum deducens *in tract de credit.c.3.tit.1.à num 1112.* quibus adde tradita per *Mastrill.decis.*137. & licet punctus
1 istius decis. † non fuerit decisus,tamen Author videtur inclinare pro validitate liquidationis.

N. 2. ibi ¶ acta facta contra graui morbo affectos, & sententia inde sequuta sunt nulla ¶

2 Quòd sententia † lata contra illum, qui
graui morbo laborat est nulla,& in febricitante testatur *Mysing.cent.4.obser.57. Mastrill.*qui alios cumulat *d.decis.137. num.4.*
3 Idem si est sententia lata † infra nouem
diem luctus quos nouenam appellant *per tex.in §. Sancimus Auth. vt cum de appell.*
4 *Auth.sed neq;C.de sepul.viol.* quod † intelligendum stante Iudicis scientia,secus stante
ignorantia,vt inf.*num.* 10.& de ista senten-
5 tia † quæ fertur intra tempus luctus loquitur *Rim Iun.cons.179.num.34.lib.2. Surd. cons.99.num.11.& 12.lib.1. Gratian.discep. forens.18.p.1.nu.54.Menoch.de arb.cas.387. num.22.* qui loquuntur etiam de vexante debitorem moribundum,vel suos, qui amictit ius suum, & tantundem vexatis restituit *Farin.in tit.de delict.& pœn.num.*141.&
6 talis † debitor, quod vocatus non tenetur
comparere vsq;ad nouem dies.*Sebard.in lexi iur.ver. Feriæ nouem dierum. Author. inf.decis.79.* prohibetur enim is, qui in luctu est in ius vocari *l. 2. ff. de in ius vocan.* sicuti is,qui est in lętitia prout est is, qui vxorem duxit *d.l.2.vbi Doct. & Escobar. de ratiocin.c.17.num.30.Oinot.in §. pœnales instit.de actio num.34.*& de dicta nouena luctum, & quod hæres infra illam conueniri nequeat *Suarez. in l. post rem iudicatam ampl.5. num.* 3. quod intellige in hærede sanguinis secus in extraneo. *Alber. in d.l. 2.* Idem in eius fideiussore, qui dicta nouena gaudebit *§. meminimus Auth. vt eum de app.cogn.Petr.ad Gram.decis 82. numer. 19.*
7 Sed quid si in causa fuerit constitutus †
procurator effectus dominus litis, an possit contra eum ferri sententia si principalis est mortuus,scimus enim,&in ore omnium est quod sententia contra mortuum lata est nulla *D.de Franch.decis.245.& ibi Amat.*
8 tradit casus in quibus sententia † contra
mortuum lata valet, de quo non desinas videre *Vant. de null.ex defect. iurisd. num. 106.Gait.vbi sup.num.1136.D.Rouit.Prag. 5.de offit.S.C.num.29.* vbi limitat in prælato Ecclesiæ, quia prælatus representat Ecclesiam, & Ecclesia nunquam moritur, & alias lim.apud *Gallupp.in prax. p.2. c.7. nu. 15.fo.289.Mastrill.d.decis.137. num.2. Pute.d.decis.586. Balb.decis.27. Gail.lib. 1.obser.109.num.4.Polid.Rip obser.23. Ricc.collect.341.& 1529.*alios allegat *Thor.in compend.decis.ver.sententia lata contra aliquem, qui lite pendente*, vbi de sententia lata contra eum,qui lite pendente est effectus Monachus.

Et non modo dicta sententia est nulla si
fertur contra mortuum verum etiam si fer-
9 tur † pro mortuo per tex.hic alleg.per Au-
thorem *in l.in summa §.si quis ff. de re. iud. iunct.l.paulus la.1 ff quę sent sin.app. rescin. Capye.decis.1. Mysing.cent.1.obser.85.Viu. decis. 52.* ratio est quia morte finitur iuditium *Rubin. decis.91. Ricc. collect. 341.& 1529.Caualllier. decis.182.* vbi de prædictis omnibus post scripta visus.

Modo dico sic, quod si adest procura-
tor

10 tor † dominus litis effectus, quod potest ferri sententia in damnum hæredum, sed cũ distinctione, quam ponit *Guid. pap. decis. 86.* ad quem se refert *Amend. ad d. D. de Frãch. decis. 245. num. 6.* de quo videndus est *Gallup. vbi sup. Mantica de tacit. & amb. lib. 7. tit. 26. num. 1. & seq. Anna sing. 336.* ad quos se remictit *Mastril. vbi sup. num. 5. Thor. in ver. sententia, an nulla iudicari debet.*

11 Et de sententia † concipienda, & ferenda in personam procuratoris *Gail. d. obser. 109 lib. 1. num. 7. Mising lib. 1. obser. 43. n. 3.* & quid obseruetur in Camera Imperiali. Idem *Mising. lib. 2. obser. 39. numer. 6. & 11.*

12 Verũ dicta regula, quod sententia lata † contra mortuum est nulla fallit in multis casibus, vt supra dixi num. 8. s. fauore libertatis, fauore, & vtilitate Ecclesiæ *Veral. decis. 140. Rebuff. tit. de sent. & Constit. bull. Rubin. dec. 99. vltra Amen. ad de Fran. dec. 245. sup. cit. vide Mastrill. d. decis. 137.* qui limitat etiam d. reg. in hæreticis, qui etiã post mortem condemnantur *c. à nobis de hæret. Pegn. direct. inquis. p. 3. q. 63.* Quid si sententia fertur contra viuos, & mortuos vide *Thor. in ver. sententia lata contra viuos, & mortuos.*

An autem in casu quo sententia est nulla remaneant acta. *Crau. cons. 270.*

N 3. ibi ¶ potuisset vtiq; comparere de sero ¶

13 De hac comparitione † de sero quando debitor citatus super tenore instrumenti potest facere vsq; ad primum somnum vide *D. de Franch. decis. 685. in prin. Altimon. in prax. liquid. instrum. vers. verum debitor de persona num. 3. & Carauit. rit. 206. Robert. de liq. instr. Consid. 4. in fin.* vbi tradit practicam. *Viscon. in conclus. quæ incip. debitor aduersus requisitoriam,* & D. ibi per eum cit.

N. 6. ibi ¶ vbi quis citatur super tenore instrumenti, & est infirmus, vel absens debet mictere excusatorem ¶

14 In liquidatione instrumenti † vel creditor qui intendit liquidare est infirmus, & hoc casu non potest fieri liquidatio per accessum Iudicis ad domum creditoris *Carauit. rit. 166. num. 22. Tartagl. in prax. c. 1. post nu. 13. Altimon. in prax. liquid. instr. ver. personaliter in Curia comparens num. 17. Borrell in summa decis. 2. p. tit de instrumen. liquid. num. 62. nouissimè Viscon. in concl. quæ incip. creditor infirmus, qui in alia concl. quæ incip. instrum.* docet quomodo facienda est liquidatio à creditore infirmo, à carcerato, & contra carceratum.

Si autem debitor est infirmus fit liquidatio per accessum ad eius domum secundum supradictos Viscon. d. concl. creditor infirmus de quibus omnibus viden. est *Robert. de liq. instr. d. consider. 4. n. 19. D. de Franch. decis. 676. 4. p. per tot.* de qua meminit *Altimon. in prax. liq. instr. ver. aduertat num. 20. ver. amplia 8* Sed quod diximus de creditore infirmo, quod mediante accessu ad eius domum non potest fieri liquidatio, intellige nisi obtinuisset Regiam dispensationem, quia tunc liquidatio potest fieri domi. *Altimon. in d. ver. personaliter in Curia comparens num 20. Io. Franc. de Leon. in prax. offitial. cap. 13. num. 46.* vbi testatur ita obseruatum, & circa eiusmodi dispensationem quomodo sit practica docet ibi *Altimon. nu. seq.*

N. 6. ibi ¶ excusator admictitur ad allegandam absentiam, vel infirmitatem de qua in promptu constare debet ¶

15 Absentia † & infirmitas quomodo quando, & à quo allegetur. Vide *Io. Fran. de Leonar. & D. per eum cita. in prax. offitial. cap. 13. n. 27. & seq.* vbi ponit practicam, & vide *inf. decis. 17. n. 12.*

Verum quod attinet ad materiam nostram in liquidatione instrumenti hodier-
16 na † praxis circa allegationem infirmitatis desumpta ex nouell. prag. Comit. Benauẽt. edita sub die 9. Iulij 1608. de qua per *Thor. in comp. in ver. instrum. an liquidari possint creditore existente infirmo. fo. 273. & per Altimon. in ver. audiantur excusatores num. 4. uers. hodie autem fo. 333.* est quod debitor infirmus mediante actu publico constituit procuratorem asserendo Notarium se ad preces accessisse ad domum debitoris, illumq; infirmum, & in lecto iacentem inuenisse, & ante lectum N. Doctorem phisicum de publico conductum, qui asseruit d. N. in dicto lecto iacentem tali infirmitate laborare, de qua sequentem fidem facit, & inferat Notarius in actu fidem Phisici, qua inserta subiungat, & quia ob dictam infirmitatem non valet personaliter interesse, & comparere in tali Tribunali in quo ad instantiam N. fuit citatus super tenore instrumenti ideo confisus de fide N. illum Procuratorem constituit cum omnimoda potestate eius iura, & exceptiones in dicto Tribunali aduersus dictum instrumentum, & creditorem opponendi inferendo in d. mandato omnes clausulas necessarias, & oportunas &c. & cũ d. procuratore

proceditur ad interrogationē, ac si ipse esset principalis de qua praxi dixi *ad dec. D. de Franch. 676.* Et hoc quando sumus extra Ciuitatem, & debitor infirmus est extra illam, quando autem sumus in Ciuitate, & infirmus est in Ciuitate obseruanda sunt, quę tradidit in praxi *Altimon. in d. ver. audiantur excusatores. Circa allegationem infirmitatis num. 4.* & circa allegationem absentię quam dicit ibi num. 7. vbi ponit formulam libelli, & decreti *fo. 323. & seq.*

17 Et tantum est allegare infirmitatem † quantum absentiam necessariam, impedimentum enim infirmitatis iustum reputatur, quia infirmitas à Deo est, & comprehenditur sub impedimento absentię ideò ęquipatatur necessariæ absentiæ, ex multis probat *D. Consil. Rouit. in rub. de adm. & quæ. person. seru. nu. 13. 14. 15. & 16. fo. 23.* qui idem repetit *in pragm. 24. de offit. S. R. C. num. 8. & seq* & dixi *ad decis. D. de Frãch. 589. n. 9.* Sicuti æquiparatur casus mortis, & absentiæ remotæ, vt est *tex. in c. 1. §. fin ne sed Vacan. in 6. Sessa decis. Arog. 57. Giurb. decis. 9. Bouadill. lib. 2. c. 16. nu. 145.* quorum meminit *Rouit. vbi sup. in vlt. impress. n. 25. in d. rub. de adm. & quæ person.* vbi adducit etiam tex. *in l. quæsitum ff. de tutel.*

18 Et quando infirmus, & absens † teneatur constituere procuratorem, & quando teneantur comparere *Masull. ad Capy. decis. 223.*

19 Et in materia criminali quando † allegatur infirmitas vide multa practicabilia *per Foller. in prax. crim. ver. audiantur excusatores, Clar. §. fi. q. 34. & ibi addent.* vide *D. Regen. Tapp. lib. 3. iur. regn. fo. 104.* vbi an sufficiat fides vnius medici, & de alijs.

N. 7. ibi ¶ nisi infirmitas allegetur, & probetur ¶

20 Non sufficit † allegare impedimentum nisi etiam probetur, quod si non fuisset impeditus adimpleuisset illud, ad quod tenebatur, quod latè probant *Viscon. & D. per eum allegati in concl. impedimentum Lu-*
21 *dou. decis. Lucen. 44.* & quomodo † probetur impedimentum *Ricc. coll. 2890. Seraph. de priu. iuram. priu. 35.* & quæ debeat probare impeditus *Petr. ad Capy. decis. 123. lit. B. & ad Gram. decis. 52. in fin.* & quod cessante impedimento debet adimplere ea, quæ si non fuisset impeditus adimpleuisset *Petr. ad*
22 *Gram. decis. 52. nu. 6.* & de impedito quod † excusetur à contumatia, & restituatur in lapsu instantiæ, & quod non teneatur mittere procuratorem, & de alijs vide *Ricc. collect. 155. & Nouar. in alleg. post collect. Ricc. 3018. ver. essem tamen voti, & collect. 2742.*

N. 10. ibi ¶ quia si iudex ignorat impedimentum infirmitatis, & procedir ad vlteriora processus, & sententia non est nulla ¶

Hæc est magis recepta in praxi. opinio
23 quod data † ignorantia infirmitatis, vel mortis, & de eis Iudici non constito processus, & sententia sunt validi, quam probat *Mising. dicta obseruat. 85. Gail. d. obseruat. 109 num. 4. lib. 1. Guid. Papa. decis. 86. n. 2. in fin. & in comm opin. 710. Gama. dec. 324. Mastrill. qui alios cumulat decis. Sicil. 137.* vbi testatur secundum eam decisum in Cōsistorio, & *Castill decis. eiusdem Reg. Sicil. 60.* ad quem se remictit *Rouit. inf. cit. Marant. 4. p. distin 16. num. . . . & p. 6. ver. & demum fertur sententia num. 107.* licet in contrarium citet *Cornazz. decis. Lucen. 145. Verall. decis. 140. 3. p. Ricc. coll. 1529. in prin. vide Gratia. discep. Foren. 18. p. 1.* vbi multa reperies, & *Tbor. in ver. sententia lata contra eum, qui lite pendente.*

24 Et ad supradicta adnotes, quod ea quę † dicta sunt circa nullitatem sententiæ latæ contra mortuum ex iuribus alleg. *& l. pen. ff. quæ sen. sin. app. rescin.* non procedunt quando sententia esset lata contra prælatum Ecclesiæ iàm mortuum, nam prælatus
25 representat Ecclesiam, & Ecclesia † nunquam moritur, vt dixi sup. num. 8. ita notabiliter limitat *Rouit. pragm. 5. de offit. S. R. C. num. 29.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Nobilitas quid, & unde dicta. Nobilitas filij, an porrigatur ad patrem. Dignitas filij gloria patris.*
2 *Nobilitas patris transmittitur, ad filios, & quid de nobilitate matris n. 3.*
3 *Doctoris priuilegium trasit ad filios mortuo patre.*
Delictum patris, an noceat nobilitati filij.
4 *Nobilitas fratris, an transeat in fratrem.*
5 *Nobilitas ex quibus exercitijs amictatur, & an proprijs manibus colens agrum.*
6 *Exercitium, an sit vile attenditur reputatio illius loci.*
7 *Mercatura Ianuæ non reputatur inter artes viles.*

8 No-

AD DECIS. X.

1 DVm in praesenti decis. tractatur de nobilitate filij, an porrigatur ad patrem, sciant Tyrones quòd nobilitas appellata fuit à noscibilitate, quasi quod nobiles sunt, quia generis claritate, gestorum virtute, & bonis moribus noti fiunt hominibus, vt ex multis probat nouissimè *Gait. in tract. de cred. c. 2. tit. 7. q. 5. nu. 1085. & seq.* vel secundum aliquos nobilitas per syncopen quasi notabilitas dicta est, quae praerogatiuam aliquam astruit in subiecto. Non enim de per se quicquam est, sed alteri potius inest, qualitas s3. bonū aliquod excellens connotans in re, quae dicatur nobilis, quo rebus, vel aliis preferatur vt habetur in *tract. de dignit. legum c. 1. in prin.* Verum accedendo ad id, quod dicitur in praesenti decis. Quod nobilitas filij non porrigatur ad patrem apertissimè probatur *in l. 1. cum ibi no. per glo. & Bar. ff. de Senat. & per Io. de Rayn. tract. de nob. in 13. q. 5. q. prin. dicit Pascal. in tract. de virib. patr. pot. p. 4. c. 2. n. 27.*

Sed quod dignitas filij, & laus, & gloria patris habetur *in §. generaliter in fin. Auth. const.*

Const.quæ dig.vbi glo.& per Oinot. & Mysing.in §.filius fam.instit.quib.mod.ius patr. pot.solu.num.4. Sed quod è contra nobili-
2 tas patris † transfundatur,& ad filios trans
mittatur, & dignitas patris transeat in fi-
lios. *Viscon.in concl.incip. ciuilitatis in fin.*
vbi refert decisionem factam in filio cuius-
dam Medici, & ipsum vidisse seruari in filio
3 cuiusdam Doctoris. Et de priuilegio † Do-
ctoris, quod transeat ad filios patre mor-
tuo optimè *Barbos. in l. quia tale num.37. sol.matr.fo.157.* Sed an delictum patris ob-
sit nobilitati filij *Anna.cons.17.* & nobilitas
matris,an transeat ad filios *Gait. vbi sup.n.* 2126. Quod autem nobilitatis in causa fi-
lius non dicitur eadem persona cum patre
Gama.decis.174.& vide *Ricc.collect.*733. An
4 autem nobilitas † fratris transeat in fratrē
vide tex.*in l.1.§.fin.cum trib.seq de lib.agnos. Pascal.vbi sup.num 69.D.de pont.cons.167. num.4. vol.2. Rouit. cons.80. & nouissimè Gait.d.c.2.tit.3.num.622. & Anna cons.80. nu.16.& 17.*

In prin.ibi ¶ quia artem Sutoriam exercuerat ¶

5 Per exercitia † artium mæchanicarum
perditur nobilitas *Pascal.d.c.2. Tiraq. de nobil.c.33.Ricc.collect.37.*& an qui proprijs
manib. proprios agros colunt *Guid. Pap. decis. 393.* & de prædictis omnibus *Anna cons.34.Petra.ad Gram.decis.34.nu.3. Gait. vbi sup.num.2030.*

Et quæ sint vilia exercitia, ex quibus no-
bilitas amittitur, vide plenè *Cephal. cons. 237.per tot.vol.2.Tiraq.de nobil.c.33.& seq. Viscon.in concl quæ incip.nobilitas in fin.* &
6 quod debeat † attendi communis reputa-
tio illius loci,an illud exercitium reputetur
pro vili *Alciat. de præsump.reg.1. præsump. 48.num.12. Ceph.cons.612.num.29. vol.4. Pascal.vbi sup.nu.48.& seq.* prout est mer-
catura Ianuæ,Florentiæ,Venetijs,nam licet
7 † mercatura inter viles artes sit *Ricc.collect.* 2177 *Guid.Pap.decis.196. D.de Franch. dec. 128.& probat Pascal.vbi sup.num.41.* secus
tamen reputatur in aliquib.Ciuitatibus, vt
paulò ante mentionatis.*Gait.loco sup. cit.n. 2101.& seq.*vbi de Baronibus Neapolitanis
qui propter hoc dedignantur mercaturam
exercere, & ibi narrat casus in quibus ob
mercaturam non amittitur nobilitas, & vi-
de *Petr.ad d.Gram.decis.34.nu.3.* de Baro-
ne exercente mercaturam, an amittat no-
bilitatem,& dixi infra ad secundæ part. de-
8 cis.80.sed si cupis habere casus † in quibus
nobilitas amittatur adeas *Ricc.collect.278. 279. & 2177. & in suis resolutionibus reso-lut.* . . . *Nouar.d. colllect.24. num.8.* &
quod nobilitatem amittunt,qui conducunt
vectigalia.*Doct.cita.per Pasca.vbi sup.num. 65.* & de vili exercitio patris, an noceat fi-
lio *Anna d.cons.80.n.8.*

N.2.ibi ¶ non posse inficiari docto-ratum esse dignitatem ¶

9 Quod Doctoratus sit dignitas † non est
ambigendum latè .n. id probat *Pascal. p.2. c.5.num.69.D.de Franch.decis.161.n.3.Barbos.in d.l.quia tale num.32. ff sol. ma.* imò
10 Doctor † quod sit illustris,& dicatur habe-
re dignitatem dicit *Bar.in l.ex.eo.ff. de test. mil.Bal.in l.1.C.de aduo.diuers. iud. no.in l. prouidendum C.de postul.Saly. in prima Cōstit.Cod.& ibi Bar.num.10.Idem Bar. in l.1. C.de dign.lib.12.& in l.omnes C. de decurio. lib.10. Affl.in Constit.constitutione num.4. 3.lib. fo.201. & in constit. Sancimus de iur. protom.in proam.num.3.vbi dixi,*& de Do-
ctoribus, & eorum priuilegijs multa repe-
ries apud *Petr.Leuander.in tract de Doct.& eorum priuil.6.vol.tract.vers.164.* & apud
Salutat. in elegantissimo tract. de nobilitat. legum. Thor.in Compen.decisio. Reg. in ver. Doctor,qui pro suo delicto, vbi multa repe-
ries not.digna. De quo etiam non desinas
videre *Muscatel.in tra.de Doct. dignit. post prax.de appell.* vnde lex ipsa connumerat
11 doctores † inter nobiles, & nobilissimos
habetur *in l.2.§.fin.& in l.diximus §. si pater ff.de excus.tut.* Vbi Vlpian. propter legis
scientiam nobiles, & nobilissimos appellat
probat *tex.in l. prouidendum C. de postul. Affl.in proam.feud.num.9. & in c. quis dicatur dux.col.5.num 10.Rip.in l.centurio de vulg.& pupill.num.15.*eos illustres vocan-
dos dicit *Luc. de penn. in l. mulieres col.2. ver.quinimò C.de dign.* quod facit contra
12 cętus † nobilium, qui dedignantur accep-
tare Doctores contra omnem rationem,
13 nam ipsa nobilitas † à virtute originem
sumpsit, imò ab ipsa virtute creata dicitur
Bar.in d.l. 1. C.de dign. & ibi Luc. de penn. lib.12. omnes enim vnico descendimus ab
Adam,vnde inoleuit illos appellari nobiles
qui maiorum suorum claritate conspicui
sunt non quidem antiquitate sanguinis,sed
antiquæ denominatione familię, quæ suum
nomen virtute pro genitorum fama,
gloria,potentia,dignitatibus diuitijs diù fa-
mosum potuit conseruare maxime cùm de-
14 terminatum non reperiatur nobilitatem
ex genere nobilitati ex scientia præferen-
dam,imò cōtrarium *ex Senec.in 3. ad Ebur.*
vbi nemo altero nobilior, nisi cui rectius
ingenium est,actibusq; bonis abundet, quo

proba-

probatur prudentiores nobiliores de quo latè *Thor in ver. doctor qui pro suo delicto*, *& D. de pont. in tra. de potest. proreg. tit. 3. §. 8. num. 23. fo. 89.* dicit quod merita scientiæ nobilitant homines, & qui sua virtute meruit nobilitatem habere magis dicitur nobilis, quam hi qui descendunt ex nobili genere, de quo vide etiam omninò *Staphil. de liter. grat. fo. 137. Molf. 2. p. ad consue. Neap.* & patet ex electione, quam fecit Moises cùm diuisis tribus Israel dixit ad populum. Date nobis viros sapientes, & Gnaros, de quo *in d. tract. de nobil. leg. cap. 1.* & patet clarè ex Prouerb. c. 8. vbi nobilibus sapientia est nobilior, & *ex l. cum acutissimi C. de fideicom. Affl. in d. c. quis dicatur dux.* decem nobilitatis species esse asserit, easq; secundū maioritatem ponendo, sapientiæ nobilitatem dicit fore primam scientiam verò legis secundam ita demonstrat *Cyn. in d. l. prouidendum, vbi Saly. & alij, & Abb. in c. venerabilis, & in cap. de multa de preb.* & per doctoratum acquiri nobilitatem latè *Viscon. d. concl. nobilitas Pasca. loco cit.* Hinc
15 Doctor † in ciuili debet dominus appellari
16 probat *Pasca loc. cit.* gaudetq; † omnibus priuilegijs concessis militibus *Gram. qui alios citat vot. 1. num. 6. vbi num. 9. & 10.* ni-
17 mium Doctores extollit. De alijs autem † prętogatiuis Doct. vide *Pasca. præcit. loco, et Doct. per ipsum cit. quib. addo Molf. in addit. ad consue. Neap. in addit. ad consf. 9. num. 36. 2. tom. De pont. conf. 14. num. 42. Mastrill. decis. 130. Guid. pap. decis. 389.* & de quinquè insignibus Doctoratus *Masull. ad Capy. de-*
18 *cis. 48. num. 2. in fin.* Quare iniuria † commissa in Doctorem est grauior, & punitur *l. Iulia de vi publ. Guid. pap. q. 88. Socc. cons. 257. col. 4. lib. 2.* quos refert *Crau. cons. 168.*
19 *post num. 168* maximè si sit Doctor † actu legés, vel qui legerit per xx. annos qui propterea est effectus Comes Palatinus *l. 2. & ibi Bar. Cod. de profess. qui in vrb. Constantinop. & in d proem. Cod. Franch. decis. 115. Ricc. coll. 1848. Mastrill. de Magistrat. lib. 4. 2. p. c. 10. num. 3. Camil. de Curt. diuers. iur. feud. in c. feudorum num. 22. in fin.* quos citat *Thor in Compen. decis. vers. Doctor legēs*, nam isti Doct. qui legunt, & scribunt videntur veram assequi doctoratus dignitatem,
20 non autem alij Doctorelli, siquidem illi sūt veluti stellę in firmamento cęli perpetuò permansuræ, vt no. *in Rub. & in c. quanto de mag.* quia non solum sibi laborant, sed omnibus exquirentibus veritatem *Luc. de penn. in l. mulieres C. de dign. ver. 36. lib. 12. col. pen. Cassan. in catalog. glor. mund. p. x. cōsider. 28.* & isti sunt præferendi alijs Doctoribus etiam antiquioribus vide *Carauit. in*
21 *in rit. M. C. V. 101. nu. 6.* & de prælatione † in sedendo Doct. subrogati in locum nobilis alijs nobilibus ex genere *Thor. in in compen. decis. in ver. Doctor subrogatus*, vbi refert decis. R. Collateral. cons. *Ricc. d. collect. 1848.*
22 Adeò autem doctor consequitur † nobilitatem, vt si relegatur pro delicto, & carēs cautione de seruandis finibus iuraret pęnā triremium in casu fractionis relegationis non posset condemnari, siue exequi pęna triremium contra ipsum, vt fuit decisum in Collat. Conf. coram Excellentiss. Com. Lemen. de anno 1610. refert *Thor. in loco præcit. ver. Doctor qui pro suo delicto.* Vbi validissimis rationibus per 4. col. id cōprobat, vt ibi per eum. *Capibl. de Baro. prag. 7. n. 40.* vide *Bellag. ad spec. prin. de form. & ordin. rub. 6. & alios citat Petr. ad Gram. dec. 32. n. 18.*

Et in Doctore inquisito de falsa moneta,
23 quod Regentes noluerunt illum condemnare pęna triremium idem *Thor. in ver. Nobilis, an debeat.*
24 Sed an prædicta in doctoribus † extendantur ad medicos vide integrum *tract. de nobil. legum. dixi ad decis. D. de Franch. 564.* vbi de Chirurgo, qui non fuit pęna plebeiorum condemnatus, & vide *Anto. Fab. dec. 9. Boer. dec. 222. nu. 11. & 323. n. 22.*

N. 14. ibi ¶ quin pater cohonestetur nobilitate filij ¶

25 Adde *Anto. Gama decis. Lusit. 112. per tot. et Pasca. de vi. patr. pot. cap. sup. cit. n. 29.*

N. 15. ibi ¶ pęnas viles non esse infligendas personis honestis ¶

26 Pęnæ quibus plectuntur † nobiles sunt diuersæ ab illis quibus plectuntur plebei, *Petr. ad Gram. decis. 32. num. 14. D. de Frāch.*
27 *decis. 452.* nam quando tractatur de pęna † mortis nobili obtruncatur caput in hoc regno colligitur *ex prag. 8. tit. de arm. vbi Nouar. collect. 24. D. de Franch decis 96. num. 9. 240. num. 4. & 569. vbi dixi Thor. in Compend. decis. in ver. doctor qui pro suo delicto ver. quare Farin. de pan. temper. q. 98 nu. 98. Pascal. d. p. 4. c. 2. num. 61. latè Ricc. coll. 19. et 232. Viscon. d. concl incip. nobilitas col. 2. Capibl. sing. 122.* pęna verò furcarū datur ignobili, vt ijdem pręcitari DD. dicunt pęna relegationis nobili pęna triremium ignobili *Fab. de anna cons. 34. col. 1.* Verum fallit, & in crimine proditionis *Mars. sing. 15. Rouit. prag. 1. num. 12. & seq. de pan.* & in crimine lęse Maiestatis pro quo nobiles furcis suspen-

spenduntur, vt tenent DD. citati per *Thor.*
in comp.decis. & ipse refert obseruatum, &
*Ricc.collet.*2177. & in quodam Barone Ca-
labro in ver.nobilitas in crimine lęsæ Maie-
statis licet cōtrariū dicat hic Author, & in
causa hæresis vide *dec.Ricc.*221.*p.*2. *& col-*
lect 278.2.*p.Nouar. d.coll.*24. *num.*8. vbi
quid in crimine falsi, & ob enormia delicta
furcis fuisse nobiles suspensos in contigen-
tia facti *D. de pont.cons.* 36. *vol.* 2. & magi-
stratus, *vide Baiard.ad Clar.q.*62.*num.*96.*et*
97.*& in §.furtum ver.est igitur.Gandin.de*
*Malef.tit.de pęn.*2002.*num.*58.*vbi* 8. casus
enumerantur quibus nobiles furca suspen-
duntur apud quos multa, & ego multa ad-
duxi *ad dec.* D.*de Frāch.*569.vbi etiam dixi,
quod non modo pęnæ sunt distintæ inter
nobiles, & ignobiles verum etiam carceres,
28 carceres .n. † nobilium sunt diuersi à car-
ceribus ignobilium, vt testatur *D. de Frāch.*
*decis.*630.*Nouar.d.collect* 24.*nu.*7. *Carabb.*
sing. 125. *Thor. d. ver. Doctor qui pro suo*
delicto, & de carcere nobilium loquitur *Bo-*
*uadill.in sua polit.tom.*2.*fo.*355.*&* 544.
29 Et de carceribus titulatorum † quod hi
non possunt carcerari inconsulto Prorege
nec contra eos capi informatio, nec citari
quamuis criminibus grauioribus maculati
*l grauis C.de dign.lib.*12.*Capibl.sing.*148. &
quando carcerantur, detinentur in Castro
nouo, vel Oui, & ita vidi seruari, & seruatur
hodie *Surg.de Neap.Ill.lib.*1.*c.*2. licet vide-
derim in carceribus nobilium, & in d.Ca-
stris carceratos non nullos, qui nobilitate
non gaudent, nec sunt titulati.
30 Et isti titulati † si damnantur ad mortem
non fit exequutio institiæ in publico pati-
bulo, & in loco delicti, sed in carcerib. *Surg.*
*de Neap.illustr.lib.*1.*c.*2. vbi subdit quod ea
31 ratione Io. & Paulus † fratres Iuliani Imp.
non fuerunt publicè, sed in carceribus de-
collati (Non (inquit) decet vos intra au-
lam Regiam nutritos, vt publicè occidami-
ni.) Vide quæ refert *Cassan. in Catal. glor.*
*mund.p.*6.*consid.*38.*& Surg. vbi sup.Bened.*
in c.Raynutius in ver. & vxorem nomine
adelasiam in materia success. ab intest. num.
808. & de aliis prærogatiuis istorum titula-
torum *Mastrill.de mag.lib.*4. *cap.*13. ad quē
se remictit *Capibl.sing.*148.*incip.persona Il-*
lustres.
32 Prædicta autem prorogatiua † gaudent
non modò titulati, sed etiam milites, & pa-
tritij priuati vulgò (Caualliert) qui morte
non mulctantur, vbi cęteri facinorosi mul-
ctari solēt, sed in carcerib. *Surg.frater in an*
*notat.ad fratr.lib.*1.*c.*21.*fo.*373.*priu.*4.vbi
refert in nobiles seditios ex humanitate
Comit.Oiua. Proreg. pęnam fuisse ad O-
stium Palatij M.C.V.exequutam.
33 Sed quid in bastardis † titulatorum vide
*Surgē.vbi sup.*vbi dicit quod sūt nobiles, &
admictuntur ad assumendum habitum Hie-
rosolimitanum absq; legitimatione *Surg.*
*lib.*1.*c.*23. *n.*14.
Et vt redeamus ad carceres sicuti dixi,
quod sunt nonnulla crimina pro quib. etiā
nobiles furcis suspenduntur, & vide *Rouit.*
*in prag.*1.*de pęn.num* 14.vbi quod pęna tri-
remium quandoq; nobilibus imponitur, vt
illis seruiant proprijs sumptibus, & an tunc
debeant habere rationem *nu.* 15. ita etiam
34 poterunt † pro illis in carceribus plebeio-
rum nobiles carcerari, & ideò in crimine
furti nobilem posse carcerari in carceribus
plebeiorum dicit *Carabb.sing.*60.quod an
sit verum, & procedere posset cogita; nam
*Pręses de Franch.decis.*569.*nu.*6.dicit quod
pro furto nobiles puniuntur pæna capitis
per cap.Reg. quod incip. placuit, vbi Niger.
quæ est pęna nobilium sicuti plebei pęna
furcarum, & sic videtur sopita illa quæstio
35 † si per furti delictum amictitur nobilitas
de quo per *Pasca.de vir.patr.pot. p.*4. *c.*2.*n.*
61.*Tu vide* Capibl.*d.sing.*122. *& De Pont.*
*de pot.proreg tit.*1.*§* 2. *& decis.D. de Franch.*
36 571. in qua dicit Clericum † pro magno
furto fuisse degradatum Cur.seculari tradi-
tum, & furca suspensum.
37 Et an satisfiat statuto † dictanti quod
quis pro delicto detineatur carceratus si
nobili assignatur Palatium, vel tota Ciuitas
pro carcere, quod sic, *Ang.in l qui in carce-*
*rem ff.de eo.quod me.ca.Pasca.d.p.*4. *c.*2. *nu.*
79.pront satisfit etiam ritui nostro dictanti
vt quis aduersus instrumenti liquidationē
non audiatur nisi in vinculis, si nobili assi-
gnatur tota Ciuitas pro carcere, vt dicit
*Pasca.ibi num.*81.*ex Bartholom.de cap. su-*
*per d.rit.qui incip.Quod si debitores num.*16.
quod ego seruari hucusq; non vidi.
38 Sed an huic priuilegio † nobilis sibi con-
cesso circa carcerationem, & pęnas igno-
miniosas renuntiare possit, quod non *Ce-*
*uall.q.*689.quem refert Paschal.*vbi sup.nu.*
88.qui refert ibi aliam opin.*Amesc.de pot.in*
39 *semet ipsum lib.*2.*c.*3.& de renuntiatione †
priuilegij nobilitatis, an possit, & valeat fieri
*Capibl.pragm.*7.*de Baro.num.*38. Verum si
40 est electus † nobilis ad aliquod offitium
populare potest cogi illud acceptare, sed
debet cum protestatione citra præiuditium
nobilitatis, vt dicit *Thor.in ver.nobilis si*
fuerit electus.
41 Nobiles autem † vndè dicti sunt *Surg.de*
*Neap.Illust.lib.*1.*c.*23.*n.*1.*Gait.in prin.huius*
decis.

decis.cit. Et quis propriè dicatur nobilis *Paris.de Pute.tra.de re mil.vol.6.tract.fo.32.n.4.* Et quod tribus modis quis dicatur nobilis *Meno.de arbitra.cas.67.*

42 Et an forensis † in aliena patria di-
catur nobilis quod non *Bal.in c quæ in Ec-
clesiarum de offit.ordin.Baiard. ad Clar. d.q.
62.nu.93 vbi n.95.* declarat quomodo intel-
43 ligendum quod † mitius puniuntur nobi-
les, quam ignobiles apud quem multa in
materia nobilium reperies.

Quæ autem diximus de nobilibus de pę-
44 nis infligendis † extēdas ad populares diui-
tes hi.n.dicuntur nobiliter viuentes *Fab.de
Anna d.cons.34 n.5.* de quo meminit *Thor.
in d.ver.Doctor.qui pro suo delicto 3.col. fo.
151.Farin.d.q.98.num.90.Pascal. vbi sup.n.
62 De Pont.de pot.proreg.tit.de diuers. priu.
fier.solit.§.2.nu.2.fo.11.per tex. in l. capita-
lium §.serui ff de pæn. Viscon d.concl.nobili-
tas,& Capibl.d.sing.122.* Quorum non me-
minit *Petr.* idem tenens ex d. cons. Annæ
ad Gram.decis.32.nu.25.

N.16 ibi ¶ si mulier nobilis nupserit viro plebeio quo casu amictit nobilitatem ¶

45 Quod obumbratur nobilitas † mulieris si
viro plebeio nubit *est tex. in l.fin C.de nup.
Lopez in rub.de dona.in vi.& vxor. §. 31.n.
6.& §.32.num.1.* & istam ignobilitatem re-
46 tinet † mulier etiam post mariti obitum
*Guid.Pap.decis.349.& 380. Pascal. d.c. 2.n.
35.* qui refert ad alia, quæ apud eum videre
poteris.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Remissio an fieri possit sub conditione afferuntur decis.n.3. & 4.*

2 *Guidatica quando sub conditione conceduntur, quod non accedant ad locum quomodo obseruanda.*

AD DECIS. XI.

1 DE hoc art. an remissio † possit fieri sub conditione vide *Thor. in compend. decis. Reg.in ver.Remissio obtenta ab hæredibus offensi fo.459.Rouit.prag.8.de composit.num.16.& seq.* vbi refert quid decisum *Mastrill. decis. 38.* vbi refert plures decis. & *in tra. de indult.q.24.à num.34.fo.216. Gama. decis.Lusitan.63.& 368.Pasca.de vi.patr potest.p. 2. c.1.n.124 fo.181.cum alijs per eum cita. Viu. com.opin.574 Farin.3.vol.q.107.num.262. cum seq.* vbi diffusè. *Capibl.de Baron.prag.6. nu.47.fo.164.Carauit.Rit.275. 3.q. Baiard. ad Clar. q.77. in fi.Vrsill.ad Affl.dec.350.n. 5.nouissimè Viscon.in conclus.incip Remissio siuè pax.* vbi refert decisiones sua tempestate emanatas latè *Giurba cons. 74. crim.* qui alios citat, & de remissione si requirat scripturam, & quomodo fieri debeat *Petr. ad Gram.dec.24.*

2 Et de conditione † simili, quæ apponitur
in guidaticis, quod non accedat ad locum
partis offensæ obseruanda, & quid si non
obseruatur vide omnino *Capibl.d. prag.6.n.
158.& seq.Rouit.d.prag.8.de compos nu. 8.
nouissimè Thor.in 2.p.Compen. decis.Reg.in
ver.Guidaticum,& ver. Guidatus. Nouar.
lib.1.qq.Foren.q.130.incip. Guidaticum.*

Et quia supracitatus art. fuit olim agitatus tempore Regen. Salernitani in S. C. emanataq; super illo decisio, quam habeo ad pennam, & non est impressa ideò hic inserendam sum arbitratus.

Fuit dubitatum in S. C. an ille qui remis-
3 sionem † fecit parti inquisitæ de aliquo de-
licto omnis iniurię passæ, vel actionis com-
petentis contra inquisitum nihil sibi reser-
uando nisi quod inquisitus non possit morari, vel ingredi in tali Ciuitate alias, quod prædicta remissio sit nulla, & inualida, & habeatur pro non facta; si demum inquisitus contrauenit, possit pars offensa, quæ tali modo remissionem fecit accusare, & accusationem prosequi.

Dubium facit tex. in *l. si vnus §. pactus ne peteret ff. de pact.* ibi (quia primo actio sublata est, & posterius pactum inefficax est ad agendum, & decisio *Bart. in d. §. pactus* vbi determinat, quod si legatus absoluat præfectum sub certis pactis alias, quod reincidat in pęnas prædictas si non est superior qui potestatem legis condendæ habeat cuius contractus vim l.obtinet, vel per stipulationem non adiecta pęna pecuniaria talis adiectio clausularum nihil operatur, & idem *Bar.in l.tale pactum §. qui prouocauit ff.eo.tit. & in l.non solum §.iniuriarum ff. de iniur.* & maius dubium facit tex. *in l.quānis C.ad Turpil.* vbi videtur casus prima fronte: Fuit conclusum, quod aut post dictam pacem, & remissionem à parte offensa habitam modo prædicto sequuta est Indulgentia Principis, qui simpliciter, & nō cum dictis qualitatibus indulsit, & tūc quia Principi placuit indulgere sine dictis reser-

uatio-

uationibus,& pôt Princeps hoc facere fine remiſſione partis, vt tradit *And. quæ ſint regal.in ver.& bona nonnulla* 1.*col.* & tunc etiam quod ſequatur contrauentio non po teſt pars offenſa aliquid prætendere poſtquam indulgentia extinſit crimen, vel criminis iuditium *l.indulgentia C. de abolit.* & iſto caſu quandoq; S. C. iudicauit in fauorē inquiſiti. Aut verò ſequuta non eſt Indulgentia Principis,& ſic remanet contractus remiſſionis in puris terminis prout celebra tus eſt, & tunc ſi eſt factus ſub dicta conditione,vel pacto,quod ſit pars dicti contractus,ſequuta contrauentione,non prohibetur pars,quę remiſſionem fecit accuſationē ſuam proſequi, nam per dictam remiſſionē non eſt extinctum delictum, ſed tantum eſt impeditum ius accuſandi, vel accuſationem proſequendi, & ideò ſi contrahentes hoc modo voluerunt contrahere,& nō aliter nihil impedit quominus poſſit, quia ex eodem actu ex quo oritur remiſſio, oritur facultas proſequendi accuſationem, & iura clamant in re propria quemlibet moderatorem, & arbitrum, & rurſus id quod alicui ineſt non poſſe ab eo ſine eius facto euelli,& cum conſenſus contrahentium ſit indiuiduus infertur,qui ſi pro parte non ſuſtineatur debet corruere in totum tex.*in l. tutor §.curator ff.de min.cum ſim.ibi per glo. adductis.* Et illa quæ ſupra dubium faciebāt ceſſant quia *tex.in d.§.pactus* loquitur quādo pactum propter cuius contrauentionē prætendebatur remitti debere actionem, fuit ex interuallo appoſitum, vt patet ibi (& poſt.) Bar.verò loquitur non in conuētione facta inter partes, ſed in gratia conceſſa à ſuperiore,qui poterat facere gratiā, non autem poterat prouidere, quod actiones reuiuiſcerent, & ſic eum intelligit ibi Alex.tex. verò *in d.l. quamuis* magis fundat contrarium,quia ibi loquitur in abolitione, quæ per accuſatorem impetrabatur à Præſide ex cauſa cognita, quę impedit quò minus agi poſſit iterato, quo caſu licet accuſator,& accuſatus pacti eſſent de aliquo,vt de hoc facta abolitione accuſatori præſtaretur,vt no.ibi gloſ. tamen accuſator erat impetraturus abolitionem à Iudice, quæ abolitio impetrabatur ſimpliciter, & ideò ſi accuſator ſic illam impetrauit etiam non adimpletis promiſſis non reddit ad accuſationem, quia conuentio contrahentium nihil poterit operari ex conſenſu ipſorum in actu,qui non dependebat ab eorum voluntate, ſed à ſuperioris ordine concedentis abolitionem,quæ tanquam actus legitimus neq; tempus,neq; conditionem recipiebat *l.actus legitimi ff.de reg.iur.*quæ omnia ceſſant in quæſt.de qua agitur.Quare fuit iudicatum, quod dictus querelans admictatur ad faciendam partem in iuditio die primo Aprilis 1568. Hæc ille.

3 Mihi autem magis placet diſtinctio † relata *per Rouit.d.prag.8.nu.16.& deciſ.S.C.* per ipſum ibi adducta,quam ſequerer.

Ioſeph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Sententia ſi ſunt plures condemnati in certa ſumma, & tenebantur inſolidum cenſentur condemnati pro rata.*
2 *Extenditur etiam quoad condemnatos in expen.fructus,et ſimilia,& vide remiſ.n.3*
4 *Tutor, quę teneatur adimplere antequam incipiat adminiſtrare.*
5 *Sententia eſt indiuidua,& quando, & quid ſi continet diuerſa capita.*
6 *Hypotecaria eſt indiuidua pro Affl. contra Capy.*
7 *Vtile per inutile quando vitietur,& nu.8.*
9 *Actio hypotecaria eſt pediſſequa actionis perſonalis.*
10 *Hæres tenetur proportionibus hæreditarijs.*

AD DECIS. XII.

Regula,quæ deſumitur ex *l.1. C. ſi plur.vn.ſen.* de qua per Autho. inf.num.2.ver.ſecundò dicebar,
1 eſt quod plures,qui tenebātur † inſolidum,ſi ſimpliciter condemnentur in certa ſumma, intelliguntur cōdemnati pro rata,quam regulam exornat *Ricc. coll.246* & per d.tex.ita alias iudicauit S.C. de quo per *Affl.deciſ.215.* quorum nouiſſimè meminit *Gallupp in ſua recep.prax.S.C. p.3. c. 2.n.12.*nulla facta mentione de *Gram.deciſ. 68.*cuius meminit *Amend. ad D.de Franch. dec.228.in prin.*apud quem de materia *d. l. 1.& apud Boer deciſ.59.n.8.& 310.nu 4.& 6.Rot.Genuæ dec.28.n.11.Caual.deciſ.38. n. 2.Cartar.deciſ.28.n.3.D.de Franch.dec.680.* quorum neq; meminit *Ricc loc.cit.*benè tamen nouiſſimè illorum meminit *Viſcon. in in concl.quæ incip.ſententia condemnatoria fo.258.*qui alios citat,ſed non meminit *Maſull.* qui de eadem materia tractat. *in addit.ad Capy.dec.8.num.1.& Capibl.rub.de Baron.nu.59.* & eam extendit etiam ad cōdemnationem in expenſis ad fructus, & ad alia,vbi per eum. Et

3 Et de pluribus † condemnatis ad expensas, an teneantur insolidum, vel pro rata *Borrell. in 2. p. sum. decis. tit. 39. num. 235. cum seq.*

N. 1. ibi ¶ quamuis inuentarium, & solemnia non confecerat, & proindè non poterat administrare. ¶

4 Tutor † quę teneatur præsertim adimplere antequam administret, vide *Viscon. & DD. per eum longa serie cit. in concl. incip. tutore minus legitimè constituto fo. 278. Altimon. in prax. tut. in ver. vel acceptans sollemnia adimpleat per tot. Caual. de tuto. & curat. nu. . .*

N. 2. ibi ¶ quia sententia est indiuidua. ¶

5 Quod sententia est † indiuidua, & quando vide *Gail. lib. 1. obser.* . . . & de sententia continente diuersa capita vide *Tiraq. de retra. conuen. in fi. n. 142. fo. mihi 1013. Viscon. concl. incip. sententia.*

6 Hypotecaria quoq; est indiuidua † vt per *Affl. dec. 213.* cōtra quam pugnat *Capy. dec. 173.* qui diuiduā dicit, etiam *dec. 122. & Anna sing. 73.* sed magis verā dicit *dec. Affl. ibi Vrsill. n. . & Guttierez. pract. qq. lib. 1. q. 67. Capibl. prag. 8. 2. p. n. 200. de Barō. fo. 289.* nō mirum igitur, si ratione hypotecæ, & indiuidui, cum hic fuerit actum, non modò actione reali, verum etiam hypotecaria, assistētia poterat exequutioni mandari contra possessorem, nā etiā si debitores plures essent, & obligassent omnia sua bona, sequuta sententia condemnatoria super obligatione de necessitate debet intelligi insolidum, & nō in virili ratione indiuidui, sicut est hypoteca, ita *Ludo. de peguer. dec. 181.* quam re colligit vbi sup. *Ricc.* de quo vide *Capibl. in d. rub. nu. 59. & Bombin. in repet. l. 4. §. cato nu. 53. & seq. de ver. oblig.*

N. 2. ibi ¶ quo casu vtile per inutile vitiatur. ¶

7 Vtile † per inutile in contractib. an vitietur, & quando vide multas *decis. & DD. cumulatos per Viscon. in concl. quæ incip. vtile per inutile fo. 291. Tiraq. de retra. lig. in fi. n. 63. fo. 775. & alios cumulatos per Petr ad Capy. dec. 49. in ver. vtile &c. Cartar. dec. 39. n. 11.* omninò vidend. ad propositum huius decis.

8 Et quod quando est separabile † non vitiatur idē *Tiraq. ibi et Autb. inf. dec. 22 n. 29.*

N. 5. ibi ¶ tam quo ad caput actionis realis, quā quo ad action. psonal. ¶

9 Adde quod actio hypotecaria † est pedissequa, & sequela actionis personalis, vt dicit *Bal. nouell. in tra. de dot. p. 7. priu. 31.* & in proprijs nostris terminis dicit *D. de Franc. decis. 581. nu. 3.*

N. 6. ibi ¶ quod hæredes tenentur pro hęreditarijs portionibus ad onera hæreditaria, si fiscus sit creditor nisi intercedat pignus, vel hypoteca. ¶

10 Quod hęredes teneantur † pro portionib. hęreditarijs, & quod procedit, tā in exigendo, quam soluendo etiā si testator mandasset, vt vnus ex hæredib. solueret totū debitum cum ampliationib. & limitationib. dixi ad *D. de Franch. dec. 681. et dicam inf dec. 52.* & materiam latè tractat *Viscon. in concl. hęres est eadem persona Bombin. vbi sup. n. 9. 75. 102. & 104.* & alij *in d. decis. 52.* adducendi.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

12 *Bannitus qui obtinuit gratiam, sed non dum est à banno cancellatus, an possit occidi.*

13 *Bannitorum occisio quando sit licita, vel illicita remiss.*

14 *Bannitus, an possit bannitum capere, & premium consequi.*

15 *Bannitum, qui habet guidaticum dolosè occidens, an teneatur de occiso. Carceratus non potest offendi.*

16 *Bannitus iniustè, an possit impunè occidi, & an extra territorium bannientis nu. 17.*

18 *Consanguineis bannitorum datur ex fractus.*

19 *Banniti quando tractatur de eorum offensione, intelliguntur ij qui sunt foriudicati.*

20 *Banniti non habentur pro mortuis nisi fuerint foriudicati.*

21 *Banniuntur contumaces priusquam fiant foriudicati, & de forma banni.*

22 *Banniti in Regno differunt à foriudicatis.*

24 *Contumax praeceptis Principis ex eo, quod noluit praestare cautionem de non offendendo, an possit foriudicari, & banniri, & si vult contumatiam purgare coram quo debet se praesentare.*

25 *Furti pena in Regno.*

26 *Fures in Hyspania non gaudent immunitate Ecclesiae.*

27 *Furti pena imposita per cap. Regni, an habeat locum in crimine peculatus.*

28 *In furto quando procedatur ex offitio.*

29 *Mortis pena, an pro furto magno quis puniatur.*

30 *Clericus pro furto magno fuit degradatus, Curiae seculari traditus, & suspensus.*

31 *Mortis pena, an puniatur pro tribus paruis furtis, vbi de illis qui continuo furantur vulgò dicti (marioli) ad hoc, vt possint damnari quot furta requirantur.*

32 *Furtum magnum quando dicatur.*

33 *Furtum minimum commissum cum violentia, an puniatur pena mortis, & nu. 37.*

34 *Statutum habens plures qualitates omnes concurrere debent, vt habeat locum.*

35 *Furtum qualitates aggrauant, & ponuntur exempla.*

36 *Furtum minimum cum violentia siue intra siue extra vrbem pena mortis punitur.*

37 *Fures scalantes domos pena mortis puniuntur.*

AD DECIS. XIII.

1 QVòd pro omni crimine quis † foriudicari non debet, sed pro illo tantum, pro quo venit imponenda pena mortis naturalis, vel deportationis post *Isern. Affl. & alios tradit Reg. de pon. in suo tra. de pot. proreg in tit. de diuers. prouis. fieri solit. §. 4. nu. 47. & seq. fo. 30. Thor. in compen. decis. in ver. foriudicatio fo. 241. Molf. ad consue. Neap. p. 4. q. 47. & seq. Foller. prax. crim. in ver. banniantur num. 27. nouissimè vide omninò Giurba. cons. 83. vbi nu. 4.* meminit huius decis. *Campag. in c. si quis forbannitus num. 19. & in c. siue num. 2. 7. 18. & 19. D. Consil. Rouit. in pragm. 1. num. 34. tit. de sent. foriudica.* qui dicit, quod foriudicari quis debet in casu quo venit imponenda pena mortis naturalis tantum, nouissimè *Viscont. in conclus. foriudicatus col 2. fo. 101.* & ego antequam Viscon. edidisset illud opus citaui *ad decis. D. de Franch. 639. nu. 17.* & apud Viscon. vide quomodo † debeat constare de delicto, 2 vt possit expediri citatio ad informandum, & capitula, & deueniri ad foriudicationem, quam non admicti nisi in causis criminalibus ex *reg. cap. hic cit. per Authorem dicit D. Reg. Tappia ad rit. 166. tit. de liq. instr. nu. 25. fo. 240. lib. 3 iu. Reg.* & vide *Foller. prax. crim. ver. banniantur in prin. Leonar. prax. offitial. c. 13. nu. 24.* vbi tradit practicam.

3 Vndè non posse † foriudicari percutientem cum baculo, vel lapide dicit *Campag. in c. si quis cum ronca nu. 5. Thor. in ver. foriudicari, an poterit.* Et si fuit foriudicatus, qui ob delictum veniebat puniendus pena exilij, an si fuit captus, contra cum debeat exequi sentẽtia foriuditationis *Tho. in ver. foriudicatus si fuerit captus.* Et à quo offitiali possit fieri foriudicatio, an ab offitialibus baronalib. quod sic *Ricc. collect. 2576. 7 p.* ad exornationem Const. Reg. siuè quis, & ibi infra quantum tempus foriudicatus à curia Baronali per illã curiã assecurari, & à bãno extrahi possit, quod infra annum id agere poterit ex *Nouar. q. forens. 147.*

N. 4. ibi ¶ quod magis est aufugere à carcerib. quã citatus non cõparere ¶ Hæc eadem verba habes apud *Campag. in d. c. si quis forbannitus num. 10. 11. 12. & 13. fo. 145.* à quo habuisse credo Authorem eo non citato. Et adde quod effractor † 4 carcerum, & ab eis aufugiens non debet gaudere indulgentia *D. de Franch. decision 679. in fin. D. Consiliar. Rouit. pragm. 5. de abolit. num. 33.* vbi quod

per

5 per tale delictum † offenditur offitialis car-
ceris, quo casu non remictitur delinquens,
prout ita in facti contingentia practicasse
testatur in Audientia Calabriæ *Capibl. prag.*
6 *8. p. 1. nu. 225.* & de pęna † fugientis à car-
ceribus illosq; frangentis, opem præstantis,
& auxilium, vide *Clar. §. fin. q. 21. vers. 3. &*
ibi Baiard. & alios adden. Farin. de carceri-
bus, & carcerat. . . . .

N. 5. ibi ¶ constitutio permictens foriudicatos occidi posse per priuatos ¶

Cum ista constitutione dictante Bannitos
7 posse impunè occidi, quia est † extra Prin-
cipis protectionem, concordat ius com-
mune *in l. amissione §. qui deficiunt ver. sed*
ij quos Senatus hostes iudicauit, & ibi Bal. ff.
de cap. dimin. quam exornat *Ricc. collect.* 291.
Et quod possint Banniti impunè occidi
Clar. in §. homicidium nu. 49. & ibi Baiard.
num. 228. Meno. de arb. q. 90. num. 43. & seq.
vide Rouit. sup. pragm. rub. de exul. num. 1.
Giurb. cõs. 3. vbi multa de materia. *Mastrill.*
decis. 285. num. 14. & decis. 104. nu. 6. in qua
8 *decis.* vide an possit bannitus † occidi pro-
ditoriè, vel ex odio priuato. *Giurb. d. cons.*
crim. 3. Greg. Lopez. l. 3. tit. 27. p. 7. glo. 4. Nell.
de bann. 1. p. 2. temp. q. 12. Alber. 4. p. statut. q.
20. vbi quod taliter occidens peccat, & vi-
de *Ambrosin. in decis. Perusin. 23. nu. 25. Ca-*
rauit. in pragm. 1. de exul. num. 134. vbi an
taliter occidens consequatur præmium *Ba-*
iard. ad Clar. §. homicidium, & ibi alij adden.
num. 120. Foller. d. prag. 1. de exul. & de eo
qui occidit bannitum auferendo ei vestes,
& de antè dictis *Pascal. de vi. pa. pot. p. 4. c. 3.*
num. 26. 27. 28. D. de Franch. decis. 276. nu. 4.
Arno. soliloq. 40. & an captus per homines
priuatos resistens possit impunè occidi dic,
quod sic si est notoriè bannitus. *Penn. in*
l. quoties C. de exa. trib. lib. 10. Petr. ad Gram.
decis. 41. nu. 9.
9 Et quid † si in banno continerentur ista
verba (in lo miglior modo, e forma, che
potranno pigliarlo) an per ista verba po-
10 terit bannitus † vel delinquens impunè
etiam per pecuniam occidi *Bal. in l. addi-*
ctos num. 3. C. de epis. aud. de quo videndus
est in pulchro casu *Meno. de arbitr. cent. 6.*
cas. 588. & Petr. ad d. Gram. decis. 41. num. 8.
qui non meminit de *Scaglion.* qui videndus
est circa prædicta *in rub. de exulib. nu. 5. &*
Carrab. sing. 29. incip. bannitus.
Et an Iudex possit hoc mandatum con-
cedere, & quando *Foller. prax. crim. ver.*
notatos capiat de persona nu. 3. ver. si autem
esset foriudicatus, quam refert Petr. vbi sup.
num. 8. vbi num. 11. quod non debet conce-
di partibus offensis, & vide in materia
Amen ad de Franch. decis. 102. num. 25. vbi
an vxor, & pater possint foriudicatum vi-
rum, vel filium occidi facere *D. de Franch.*
11 *decis. 276. Grand. de bell. exul. fo. 161.* Et an †
pendente appellatione bannitus possit oc-
cidi *Viu. decis. 331.*
Et quod non modò banniti possunt oc-
cidi, sed eorum domus destrui *Nig. in c. cum*
apud Tranum Boer. decis. 230. sicuti etiam
domus receptatorum *Petr. ad Gram. decis.*
32. num. 5 & 71. num 9 sicuti domus com-
mictentium crimen lęsæ maiestatis diuinæ,
vel humanæ, vt optimè probat tex. *in c. feli-*
ces de pęn. in 6 & Cęned. qq. Cano. q. 16. num.
18. *fo. 152.* vbi multos cumulat ex quibus
eiusmodi delinquentium domus etiam ara-
tro subijci, et sale conspergi testatur, sed si
non est quis foriudicatus, sed habetur pro
foriudicato, vt est ille, qui recaptus crimen
commisit, an possit impunè occidi, quod sic,
vt in *Pragm. 12. de exul.* quia isti habentur
pro foriudicatis si non comparent inf. qua-
tuor dies post citationē, vt in d. prag. adeò
quod non est opus alia sententia declarato-
ria, vt distant verba dictæ Prag. & tenet ibi
12 *D. Rouit. n. 3.* & quid si bannitus † obtinuit
gratiam, sed non dum est cancellatus à ban
no, an possit impunè occidi *Pascal. d. c. 3. nu.*
8. ad quem te remicto, de alijs, & multis q.
13 circa licitam † & illicitam bannitorum oc
cisionem, & D. per eum adductos, nam per
tot. illud caput prosequitur materiam istã,
& alia per *Viscõ. in uer. foriudicatus*, & apud
Boss. et Farin. quorũ meminit *Viscõ. in cõcl.*
14 *bãnitus in prin.* habes an bannitus † possit
bãnitum capere, & illũ occidere, & præmiũ
15 consequi; & in fin. an occidẽs foriudicatũ †
dolosè qui habet saluum conductum, siuè
guidaticũ teneatur de occiso, vbi citat *Ca-*
pibl. prag. 6. de Baro. & an consequatur præ-
mium *Clar. in §. homicidium, & ibi Baiard.*
n. 120. & alij adden. Carauit. & Ambrosin.
vbi sup. qui alios adducunt, & de bãnito car
cerato, quod non possit offendi cum sit sub
protectione Curiæ est *tex. in l. fin. C. de cust.*
reo. Clar. d. §. homicidiũ ver. quæro etiã Petr.
ad d. Gram. dec. 41. n. 17. vide *Ambrosin. dec.*
16 *23.* & an si iniustè † quis fuerit bãnitus pos
sit impunè offendi *Mago dec. 128.* & an ex-
17 tra territoriũ † foriudicantis *D. de Frãch.*
dec. præcit. 276. vide D. Rou. d. prag. de exul. &
18 de exfractu cõsanguineorum bannitorũ, &
ad quid teneãtur consanginei illorum latè
Petr. ad d. Gram. dec. 32. n. 4. & de alijs in ma-
teria pręter sup. cit. vide *Ann. in constit. ter-*
minũ vitæ, et alios cit. per Viscon. ad d. D. de

Franch. decis.276. quibus adde nouissimè
Ambros.d.decis. 23. vbi multa reperies,quę
post hæc scripta vidi.

Illos autem intelligo bannitos, quando
præsertim de illorum offensione,& occisio-
19 ne tractatur,qui sunt † foriudicati, nàm in
20 hoc Regno solum banniti † non habentur
pro mortuis,nisi fuerint foriudicati *Viscon.*
d concl.bannitus ex Clar.ibi cit. *& Amen. ad*
*D.de Franch.decis.102,nu.13.& 22.*fiunt .n.
contumaces banniti priusquam foriudicen-
tur,vt per *Foller. in prax. ver. banniantur*
21 *vbi n.4* ponit formam † banni, & banniti
22 † in Regno differunt à foriudicatis *Baiard.*
ad Clar.q.96.Amē.ad d.de Frā. dec.276.n 6.

Sed secundũ Cõst.Põt.qui bãniti possint.
occidi,vide *Ambrosin.dec.Perus.23. à n. 12.*

Quid de assassinis,an possint impunè offē
di temicto te ad tradita exactissimè, & co-
piosissimè per *D. Syluium Maranta* virum
alioquin non minus eruditũ, quam integer-
rimum D.meum ad præsens R. Auditorem
in Prouintia Otranti *in libell.quem edidit de*
impunibili assassinorum nece, vbi etiam cu-
mulat omnes casus in quibus à iure promi-
ctitur quis offendi,

N. 5. ibi ¶ vt in eo tantum crimine locum habeat,pro quo si coram Iudice compareret, & de crimine conuinceretur, aut confiteretur,possit ad pęnam mortis iuditialiter condemnari¶

Hinc dixi supra ex Thor.quod si quis fuit
23 † foriudicatus ob delictum,pro quo venie-
bat puniendus pęna exilij si est captus con-
tra eum non debet exequi sententia foriu-
dicationis,& dicit *Campag.in c. si quis cùm*
*Ronca.n.5.*quem supra etiam adduxi, quod
non potest quis foriudicari si percussit ali-
quem baculo,vel lapide.
24 Quid si quis est † contumax,& inobediēs
pręceptis Principis, vt quianoluit præstare
fideiussionem de non offendendo, an possit
banniri,quod sic *Capy decis.141. Thor.in*
cõpen.dec.in ver,Bãniri,an possit contumax.

Et banniti si voluerint contumatiam pur
gare,coram quo Iudice debent se præsen-
tare vide *Ricc.collec.2825.7.p.*

N.7. ibi ¶ statuens pęnam mortis aduersus eos, qui furati fuerint rem excedentem valorem vntiæ, & ab augustali ad vnciam pęnam amputationis manus.Hæc pęna neq; in vsu est,& illam non practiçamus ¶

25 Adde *Iul.Clar.in §.furtum nu.7.* † *& ibi*
adden.lit.K.lit.M.& N.Campag.in c.ad hoc
n.8.Muscatell.in prax.delict.in gener.tit.de
pęn.fur.num.15. fo.178. & de pęnis apud
AEgyptios,Germanos,Græcos, & Roma-
nos *Meno.de arbitr.lib.2.cas.295.& seq* re-
latus à Giaceb.& Baiard. add.ad Clar. d. §.
*furtum lit.K.*quem etiam refert *Rouit.in*
pragm 1.de furt.noctur.& in hoc Regno ha-
bemus multas Regni Const. & pragm. de
quibus per *Muscatell.in prax.cogn.deli.in*
*genere,de pęn.furt.nu.2.& seq.*vbi quæ pęnę
sint in vsu.
26 Et in Hyspania † etiam simplicem furem
non gaudere immunitate Ecclesiæ testatur
Couar var.resol.cap.20.n.3. Cuius meminit
D.Regens Tappia in ius reg.in tit. de his, qui
ad Eccl.confug.num.33.fo.68. lib.1. Iu.Reg.
& vide *Viscon.in concl.incip. furtum.*
27 Sed an dispositio † cap.reg.de quo hic fit
mentio imponentis furanti vltra vntiam
pęnam mortis habeat locum in crimine pe
culatus,quod sic *D.de Franch.decis.315.* &
quę sit pęna peculatus *Straccà de mercatur.*
fo.77.nu.77.Menoc.de arbitr.iudic.cas. 586.
Et quod d.cap.habet locum concurrente
violatione pacis,vndè non est mirandum de
pęnis in eo inflictis dicit *Baiar. ad Clar. vbi*
*sup.num.25.*vide *Campag. in d. c. ad hoc D.*
de Franch. d.decis. 315. & 521. vbi habes
28 etiam quando in furto † procedatur ex of-
fitio,& quomodo probetur valor rerum
furto subtractarum *Amend.ad d.decis.315.*

N. 7. ibi ¶ nisi pro furto magno ¶

29 An pro furto magno quis † mori debeat
vide *Clar.in §.furtum num.9. & ibi adden.*
& pro affirmatiua *Caball resolut.58.Franc.*
*Marc.decis.6.p.2.*quod est verum si æquipa-
ratur tribus *Nouar. ad pragm. collet. 112.*
num.2.& Ricc.collect.1087. qui refert tres
casus in quibus quis pro furto punitur pę-
na mortis, vide etiam *Gomes.de delict.c.5.*
num.10.& seq. Et quomodo puniantur mi-
nores pro furto vide *prag.2.de furt.noct.&*
ibi Nouar.
30 Et pro furto magno † Clericum fuisse
degradatum Cur.seculati traditum, & fur-
ta suspensum dixi supra *ad decis. 10. num.*
36.
31 An autem quis puniatur † pęna mortis
tàm pro vno furto magno, quam pro trib.
paruis vide *Nouar.d.collect.112.* & quando
dicâtur plura furta *Giurb. cõs.93.n.2.& seq.*
Caball.resolut.19. Thor. in compend. decis.
in ver.fur diuersis vicibus fo.247.;*Gram. de-*
cis.48. iuxtà quam decisum testatur *Farin.*
tit.de inquisit.q.2.num.15. in fin.vt ibi per
Thor & Visc.in cõcl.fustigatio in fi. vbi de
illis cõtinuò furantib.quos vulgo mariolos
appel-

appellamus;quod ad hoc,vt possint ad mortem damnari sufficit, quod verificentur duo,vel tria furta *Gramat.decis.48* quo vide etiam *Draph.add.ad Clar.in d.§ furtum lyt.*
32 *S.fo.29.*& quando dicatur furtum † magnū *Baiard.ad Clar.d.§.furtum nu. 42. Menoch.*
33 *de arbitr caſ.295.n.10.* Et quid si furtum † sit minimum commissum cum violentia in strata publica, quod pęna mortis puniatur *Mastrill.tra.de indult.c.33.num.2. quem refert Viscon.in concl.furtum col. 4.* apud quē multa.*Giurb.d.consi.93.n.3.*

N. 7. ibi ¶ nisi concurrant cum furto aliæ qualitates ¶

34 Adde quod statutum † habēs plures qualitates omnes concurrere debent,vt locum habeat,probat *Muscatell. loco cit.* vbi in propria materia furti loquitur *n.40. & 41.*
35 Sed quando qualitates † aggrauant furtum vide *decis.Delph 6. n.4.* vbi de quodam magno furto de nocte cum gladio per fenestram commisso, quæ qualitates aggrauant refert *Baiard.ad Clar d n 42.* & de furo nocturno,qui cum armis aggreditur,pro vnico furto,quod punitur pęna mortis *Cassan.in consu.e.Burgun.* quem refert *Baiard.*
36 *vbi sup.nu.41.* & de furto minimo † cum violentia siuè intra vrbem,siuè extra;quod punitur pęna mortis *Mastrill.decis.147.Viscon.d.concl.furtum col.4.*Et de furibus sca-
37 lantibus domos,frangentibus,& scassantibus Ianuas vide *Ricc.collect.282. & pragm.* super hoc editam de. qua per Authorem infra *ad decis.78 in fi.*& vide *Viscon.d.concl. furtum,& Nouar.ad pragm.collect.255.n.1.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Fideiussionis iudicatum solui materia apud quos tractatur,& nu. 2. apud quos in terminis huius decis.*
3 *L.cum apud sempronium ff.iud.sol lim.*
4 *Fideiubens pro sorte, an teneatur pro interesse.*
5 *Fideiussores quomodo capi debent, & si appellatio fuerit interposita,an appellatio recipienda.*
6 *Fideiubens coram primo Iudice, an teneatur coram secundo. quid si mutaretur princeps nu. 7.*
8 *Fideiussor iudicatum solui, an mutato Iudice teneatur,& num. 10. Quid si principalis mutet statum,& efficiatur clericus.*
9 *Fideiussor,an teneatur si nomen Iudicis non est expressum.*
11 *Fideiussor, an teneatur si causa remictitur ad aliud tribunal.& nu.12.*
13 *M.C.V.& S.C.an sint idem tribunal.*
14 *M.C.V. est supremũ omnium tribunalium excepto S.C.& R C.*
15 *S.C.quis primo introduxit, & nu.16.*
17 *R.C.quas causas cognoscat,& an causas seu di nu. 18.*
19 *R.C.antiquitus quomodo appellabatur.*
20 *R.C.olim erat iuncta cum tribunali Sicla.*
21 *Carolus primus officium M.Camerarij creauit, eiq;curam patrimonij Regij dedit, sed Rex Alphonsus primus reduxit in hanc formam nu.22.*
23 *S.C.& R C.cum sint sub eodem Rege non sunt tribunalia diuersa.*
24 *Recursus habetur ad ipsum Principem à tribunali S.C. & R.C.*
25 *Tribunal S.C. & R.C. licet respectu partium sint competentia tamen respectu Principis sunt delegata.*
26 *Fideiussor de soluendo iudicatum per S C. remissa causa ad R.Cam.tenetur.*
27 *Tribunalia Neap.quis vniuit.*
28 *Fideiussor in prima instantia, an teneatur si perit instantia, & nu. 29.*
30 *Fideiussor in prima instantia, an teneatur in causa appellationis.*
31 *Fideiussio in causa appellationis, an si appellatio declaratur deserta subsistat,vel pereat obligatio.*
32 *Fideiussori de iudicatum soluendo non competit remedium excussionis.*
33 *Sententia lata contra principalem mandatur exequutioni contra fideiussorem de iudicatum soluendo absq; nouo processu.*

AD DECIS. XIV.

1 Fideiussionis iudicatum solui materiam † de qua hic, vide apud *Menrot.consi.21. & 49. plenè Muscatell. in prax.fideiuss.p.1. mod.12.Cartar. Rot.exequut.Genuæ decis 119. Marsill.in Rub.de fideiuss.n 350.& ins.citan.*
2 Sed in terminis decis nostræ vide *D. de Franch.decis.601.* & propè † illos terminos vide *Thor.in compen.decis. Reg. in ver. fideiussor iudicatum solui in vno tribunali fo.216.Ricc.collect.620.& 2717.Marta vot.2.nu.10.Molfes.ad consue. Neap.p.4. q. 16.num.30.1 tom.& p. 4. q.63. in 2.tom. Amend.in addit. ad D. de Franch. decis. 344.* plenè idem *ad decis.208.& decis.320.*

E 3 Pasca.

*Pafca.de vi.pa.poteſt.p.1.c.4.n.*200. qui multos cumulat *Gallupp.in ſua recen.prax. S.C. p.1.c.3.n.38.fo.6*4.*&ſq.ad n.42.Maſtrill.dec.126.Meno.de arbitr.caſ.* . . . .

N.2.ibi ¶ l.apud ſempronium ¶

3 Hanc l.limitat † *Bal.in l.fin.q.10.C.de cõtrab.emp.Curt.Iun.conſ.36.n.4.*quos refert *Amend.ad d.D.de Franch.decif.208.n.17.& ad decif.320.*vbi alios adducit.

N. 3. ibi ¶ fideiuſſores tenentur, quia in omnem caſum, & cauſam videntur interceſſiſſe. ¶

4 Sed an fideiubens † pro ſorte teneatur
pro intereſſe dic regulariter,quod non, ſecus ſi indeterminatè fideiuſſiſſet, quod ex
multis probat *Viſcon.in concl.fideiuſſio pre-*
5 *ſtita voce circa fin.*& vt teneantur ſemper †
fideiuſſores,debet capi fideiuſſio prout docet *Bocr.decif.315.* & an talis fideiuſſor teneatur ad expẽſas creditori *Marſil. in rub. de fideiuſ.n.187.Amen.ad d.dec. D.de Frãcb.208.nu.*12. & an ſi appellauerit eius appellatio recipienda *Maſtrill.dec.*302. *4.p.*

N. 5. ibi ¶ quod vbi fideiuſſio eſt data coram vno Iudice, qui non iudicauit,ſed ſucceſſor, qui reputatur idẽ Iudex, fideiuſſores tenentur ¶

6 Quòd fideiubeas † coram primo Iudice
teneatur coram ſecundo *Franc. Marc. dec. 252.877.p.1.& 357.p.2.* D.*de Franch. decif.*
208.*& 320.Rolan.conſ.*18.*vol.*1 *Teſaur.decif.*202 quos refert,& ſequitur *Amen. decif.*
344 D.de Franch.nu.9.Thor.in 1.p.compen.
*ver.ſtipulatio,an cõmictatur fo.6*60. & quid
7 † ſi mutatur Princeps,an extinguatur obligatio iudicatum ſolui *Afſl.in conſtit in conſulibus n.47.Amen.ad d.dec.* 208.*n.10.*
8 Et de murato Iudice,& ſucceſſore † in officio, ſi is iudicet, an fideiuſſor teneatur *Thor.in ver.fideiuſſor 1.p.compen.* quem vide etiam in *2.p.nouiter impreſſa ver.ſtipulatio.an commictatur fo.6. 60. Muſcatel. in prax.S.C.glo.expen.nu.35.* & de alijs *Guid. pap.dec.26 .Ric.collect.2717.* vbi etiam quid ſi mutetur actio; & quid ſi quis fideiuſſerit, & ſe obligauerit ſoluere quicquid principalis,factis computis,debere conſtiterit, an poſſit cogi ad talem ſolutionem faciendam mortuo principali nullis factis computis vide *Allegatio.Nouar.poſt d. collect.ſup.cit.*2717. Et quid ſi principalis mutat ſtatum, & efficitur Clericus, an ſi fertur ſententia contra principalem poſſit exequi contra Clericum vide *D.de Franch.decif.*400. *Muſcat.de fideiuſſ.p.2.q.9. num.35. & ſeq.*

N.7.ibi ¶ ſi Iudicis nomen non eſſet expreſſum ¶

9 Quid ſi in ſtipulatione nomen † non eſt expreſſum,an pena debeatur, & an fideiuſſor de iudicatum ſoluẽdo poſſit eſſe Iudex, & de alijs quæſt. adeas *Borr. decif. 314. & 315.Amen.ad d decif.D.de Franch.* 208.*n.4.*

N. 9. ibi ¶ quare ſi Iudex mortuus fuerit, vel recuſatus, aut alias impeditus ¶

10 Quid ſi fideiuſſio † fuerit preſtita coram vno Iudice,& deinde actor obtinuit coram variato Iudice *Marſil.in rub.de fideiuſſ.q.7. Amen.ad de Franch.decif.320. in fin.* vbi limitat.

11 Et quid ſi cauſa remictatur † ad aliud tribunal; & quid ſi reus eſſet abſolutus à Iudice coram quo eſt datus fideiuſſor, *Molfeſ. d.q.63.n.2.& 3.2.tom.fo.167.*

N. 10. ibi ¶ de ſoluendo quicquid fuerit iudicatum per M. C. ¶

12 Si fideiuſſor fideiuſſit † de ſoluendo quicquid fuerit iudicatum per M.C. an ſi poſtea
fuerit iudicatum per S. C. fideiuſſor teneatur,quod ſic vide *dec.D.de Franch.601. ſup.*
13 *cit.*quia M.C. & S.C. † vnum tribunal videtur,ſed de veritate vide *Muſca in prax.de appell.glo.tenebitur n.27. & tradita per Teſaur.dec.202.de qua per Ricc.d. collect.2717.*
14 Eſt verum quod M. C. ſuprema † eſt omnium Curiarum excepto S.C.& R.Cam.dixit *Borrell in ſum.decif.2.p.tit.32.num.271.* verũ quod M.C. ſit Tribunal ſubalternatũ, & ſubordinatum ad S.C.*D.de Franch.decif.* *341.*ex quo Senatus Regis perſonam gerit *Afſl.decif 120.poſt num 6.* de quibus meminit nouiſſimè *Thor.in 2.p.compen. ver. condemnatus ad remigandum 2. col. circa med.*
15 Sacrumq; Conſil. primò † introduxit Alphon. primus,vt teſtatur *Marinus Frecc. de ſubfeu.lib.1.tit.de antiq.ſtat.Reg.n.38.*vt refert *D.Reg.Tapp.de offit.S.C.in proam.nu.6.* vbi dicit,quod licet *Surg.de Neap. Illuſtr.c.17.n.45.*dicat Ferdinandum Regem primũ fuiſſe authorem ex *pragm.2.de offit.S.* C. tamen Ferdinandus fuit is,qui primus in formam Conſilij maiori adhibito numero cum Præſide erexit, ſed tamẽ Alphonſus Primus inſtituit,conſiliarioſq; conuocauit,& corã ipſo congregari iuſſit. vndè dictum eſt Sacrum,quia Regis Conſilium erat, & ideò ſupplicationes,quæ porriguntur continent rit.S.R.M.quia regi porriguntur eiuſq; nomine Præſidens ſupplicationes decretat, & ſenten-

ſententiæ,quæ per S. C. proferuntur nomi-
ne R.Maieſtatis proferũtur *Affl.deciſ.1.96.
& 386.* adeſt *R Pragm.6. quæ incip. ſacrum
propterea de offit.S.R.C.Maran.conſ.25.n.2.
Imbitan.in tra.de primo.& ſecundo benefit.*
16 *confid.2.n.42.*& de introductione † S. C.
quo tempore fuit introductum *Affl. in cõſt.
vt vniuerſis n.40.Rouit. in Rub.de offit.S.C.
nu.3.& 4.* & vnde dicitur Conſilium *Iſern.
cita.vbi ſup.per Rouit.& Tapp. in Rub.de
off.S.C.lib.2.iu.Reg. ver. Conſilij.*
17 Regia Camera quoquè † eſt ſupremum
tribunal,& cognoſcit de cauſis fiſcum tan-
gentibus,& habetur *in l.& proponas C. de
bo.proſcrip.l.2.vbi Det.& tot.tit.C,vbi cauſ.
fiſ.l.1.C.de offit.procur. Caſ.Nouar.ad prag.
coll.165.* ſiuè fiſcus ſit actor,ſiue Reus *Ro-
uit.ad prag.62.de offit.procur.Caſ.n.2.de quo
per Pereg.in tra.de iur.fiſ.lib.7. tit.1.per tot.
Caſſan.in catalog. glo. mund.p.7. confid.15.*
18 Et an dictum † tribunal poſſit cognoſcere
cauſas feudi *Rouit.vbi ſup.n.4.* ad quem te
remitto circa cõcernentes cauſas dicti Tri-
bunalis *in prag.64.& alios ſub tit. prædicto
de off.procur.Caſ.*
19 Antiquitus † autem dicta Regia Camera
appellabatur Audientia rationum,vt teſta-
tur *M.A.Surg.de Neap.Illuſt.c.7.num.7 fo.*
20 *44.*Hocq; tribunal † olim erat iunctum cũ
Tribunali Siclæ.*Frece.lib.1.de ſubfeud.cap.de
offit.Mag.Cam.Surg.vbi ſup. nu.2.* Carolus
21 deinde † primus officiũ Mag. Camer.crea-
uit,cui patrimonij curã comiſit, ſed in hanc
22 formam Rex Alphonſus primus † reduxit,
vt teſtatur *D.Regens Tappia in rub. de offit.
procur.Caſar.num.5.lib. 2.iu.regni.fo.174.*
apud quem multa de hoc Tribunali reperies,vbi in fin. d. Rub. ex quot officialibus
dictum Tribunal conſtet , & ſub dicto tit.
multa notatu digna à tãto viro ediſces . Tu
etiam de prædictis omnibus tribunalib. M.
C.V.S.C.R.C.& aliorum tribunalium vide
*Thor. latiſſimè in præfat.compend. deciſ. 1.
p.* quibus adde tu accurate, quod licet
23 iſta tribunalia † appareant diuerſa, tamen
quia ſunt ſub vno eodemq; Rege non poſ-
ſunt dici diuerſa,ſed dumtaxat ſunt diuerſa
pro diuerſis cauſarum generibus,ad decidẽ-
dum enim facilius lites diuerſa fuerũt à Re-
ge inſtituta Tribunalia iuxta *l. properandũ*
24 *C.de Iud.*à quibus tribunalibus † ad ipſum
Principem tanquam vltimum,& ſupremum
Iudicem recurſus haberetur , quorum tri-
bunalium Iudices licet reſpectu partium
25 competentes † & ordinarij dicantur tamẽ
reſpectu Principis delegatorum vice fungũ-
tur *Surg.vbi ſup.cap.27.num. 42.& c.19.
ante num.9.* & ideò in contingentia facti ex
deciſ.D.de Franch.601, dixi quod fideiuſſor
qui ſe obligauit ſoluere quicquid fuiſſet iu-
dicatum per S.C. cauſa remiſſa ad Regiam
Camerã tenebatur etiam ſoluere quicquid
26 eſſet iudicatum per d *R.*Cameram in cauſa
Marci Antonij Calò cum illis de brancia.
27 Supradicta autem † Tribunalia S. C. M.
C.V.& R.C.S.in vnum , vt hodie videmus,
vniuit D.Petrus de Toledo olim huius Reg.
Prorex pro litigantium commoditate , vt
teſtatur *Surg.d.c.7,n.9.*

N. 11. ibi ¶ & quando fideiuſſor in
prima inſtantia ¶

28 De fideiuſſoribus † in prima inſtantia vi-
de *Bart.in l.græcè §. & poſt ff. de fideiuſſ.
Marſ.in rub.de fideiuſſ.n.108.* & quid ſi in-
ſtantia perit, an pereat fideiuſſio de iuditio
ſiſti,& iudicatum ſoluendo *Bar.in l.cum li-
te mortua ff.iud.ſol.quod ſic Paſcal. vbi ſup.
nu.202.& 203.Muſca.in prax.S.C.p.3. glo.
expenſ.n.35.Amend.ad d.deciſ.D.de Franch.*
29 *344.num.10.*qui limitat nu.11.quando † ex
diſpenſatione prorogatur inſtantia ex mul-
tis per eum allegat.

N.11.ibi ¶ concludit durare in cau
ſa appellationis ¶

30 Contrarium,quod imò fideiuſſor † accep-
tus in prima cauſa, non tenetur in eo quod
iudicatur in cauſa appellationis,tenet Hip-
pol.*in rub.de fideiuſſ.num.208. Amen. ad d.
deciſ.208.num.2.Teſaur. d. deciſ.202.& vi-
de deciſ.Rot.de anno 1602. coram Coccino re-
latam per Ricc, ibi.*
31 Et quid ſi in appellationis inſtantia †
promittatur iudicatum ſolui , & Iudex ad
quem declarat appellationem deſertam,an
obligatio pereat,vel ſubſiſtat *Affl.in conſt.
vt vniuerſis n.29. Amend.ad d.deciſ.208.nu.*
32 *11.vbi in ſeq.* habes quod non competit †
remedium excuſſionis huic fideiuſſori , &
33 quod ſententia † mandatur exequutioni
contra hunc fideiuſſorem abſq; nouo pro-
ceſſu dummodo ſententia fuerit valida , vt
ibi per eum.

Ioſeph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Delictum morte delinquentis vnà cum pœ-
na extinguitur,ſed quid faciendum de ca-
daueribus eorum qui pendente inquiſitio-
ne moriuntur,& quid de illis qui mortem*

ſibi

sibi consciuerunt, & quibus casibus memoria defuncti damnari possit.
2 *Delinquens si post condemnationem, aut delictum efficitur furiosus, an debeat in exequutione sententiæ si fuerit ad mortem damnatus super sederi.*
3 *Delinquens damnatus ad triremes si se debilitauit, vt redderetur in utilis puniendus.*
Cadauera rebellium, an reducantur in Ciuitatem.
4 *Appellare quando liceat in criminalibus.*
5 *Appellatio in criminalibus recipitur in regno.*
6 *Appellatio si est interposita post tempus ad appelandum an iuuet.*
7 *Appellatum si non fuit in criminalibus differenda est exequutio donec sit elapsum tempus ad appellandum.*
8 *Appellans per simpliciem appellationem interpositionem impedit exequutionis, & effectum sententię.*
9 *Appellatio extinguit prenuntiatum.*
10 *Appellans nō dicitur condemnatus, quia ex appellatione non acquiescit sententiæ.*
11 *Nullitatis causa pendente supersedendum in exequutione.*
12 *Appellatio de iure non admictenda si fuit admissa de facto, an suspendet exequutionem sententiæ.*
13 *Damnatus pęna capitis, & confiscatione bonorum si appellatione pendente decesserit, an extinguatur bonorum confiscatio, & quid si decedat pendente tempore ad appellandum.*
14 *Regnum Neap. quare latronum frequentia funestatur, & quando adest magnus incursus latronum quod teneantur ad expensas vniuersitates, vel Rex.*
15 *Bannitum interficienti si fuerit propositum præmium, & aliquis interfecerit illum, qui non erat bannitus punitur.*
Assassinus an possit etiam recepto pretio occidi.
16 *Præmium quando promictitur inuenienti bannitum debet intelligi de eo qui bannitum cępit.*
17 *Præmium prædictū de cuius bonis soluitur*
18 *Præmium cui debetur si duo concurrunt in captura banniti.*
19 *Præmio reuelantium delicta, & de statuto dante præmium indicanti bannitum, an habeat locum in socio criminis, & an in eo qui non vltro, sed casu occidit.*
20 *Bannitus capiens alium bannitum, an consequatur præmium.*
Gratia concessa capienti bannitum, an concedenda ei qui post bannum commisit homicidium.
21 *Indultus in Regno conceduntur bannitis, vt extirpentur, & de impunitate promissa à Principe etiam authori delicti ibi.*
22 *Bannitus quando possit alterū occidere, & quid si sint criminum impares, & quid si priuato odio occiderit.*
23 *Bannitus occidens alium, an possit alteri cedere beneficium sibi per bannum concessū, vt indultetur loco sui.*
24 *Latrones publicos apprehendens facile si delinquens est, Indulgentiam à Principe consequitur.*
25 *Latronum appellatione, an veniant latrones qui in mari furantur, & qui dicantur latrones.*

AD DECIS. XV.

DVm in hac decis. tractatur, an sit exequenda sententia contra cadauera inquisitorum, & delinquentium, morte naturali defunctorum.
1 ctorum. Adde quod delictum morte † delinquentis vna cum pęna extinguitur *l. defuncto ff. de public. Iud. & l. pupillum §. in hæredem, & ibi Cagno. & Det. ff. de reg. iur.* vbi an hæres teneatur *Vifeon. in concl. delictum.*

Sed quęro quid de illis, qui moriuntur pendente inquisitione? dic quod si sunt insignes delinquentes cadauera suspendūtur; in frusta diuiduntur, & sepulturę non traduntur. Sed bestijs traduntur, quod ex multis probat *Petr. ad Gram. decis. 32. n. 3.* & vide eundem *ad decis. 44. nu. 5. & 6.* & quid de illis, qui mortem sibi consciuerunt vide *Meno. de arbitr. cas. 284. Bonacoss. com. opin. relatus 2. tom. fo. 557. n. 80. & 81.* vbi adducit multas decis. Delphin. Franc. Marc. latè *Vifeon. in concl. incip. occidēs se ipsum Mars. in l. fin. num. 40. ff. de quæst. Farin. var. quæst. in q. 10. nu. 77. cum seq.* vbi latè, alios adducit *Baiard. ad Clar. q. 51. nu. 43. Clar. d. q. 51. num. 15. ver. sic & vidi alios, & ibi alij addē.* & *Thor. in 2. p. compen. decis. Reg. ver. condemnatus ad remigandum,* vbi de ista decis. plura dicit, & si procedat, vel ne, occasione quæstionis, quæ contigit in facto si condemnatus ad triremes accedere debeat ad seruiendum pendente reclamatione sententiæ per quam fuit condemnatus ad quinquennium, reformando sententiam inferiorum Iudicum, per quas fuerat condemnatus ad decennium vide *Boss. de exeq. sent. nu. 18. Gigas de crim. lęs. maiest. q. 33. Petr. ad d. Gram. decis. 44. num. 5. vide latè Guazzin. in tra. ad defens. reo. defens. 38. c. 6. & c. seq.* an corpora damnatorum sepelliri possint, & quid de eo qui in carceribus se interficit *defens. 39.*

Et

Et in quibus casibus memoria defuncti possit damnari *Cyrill. in sum. crim. in tit. ex delict. defunct. §. 2.*

2 Et an sit supersedendum † in exequutione si post cōmissum delictum delinquens efficiatur furiosus, vel debet supersederi donec conualuerit, vide *Ioseph Ludo. decis. Perus. 77. num. 7.* Et quod in hoc Iudex debet diligentissimè inquirere, quia multi se furiosos fingunt, vt pęnam euadant *Cyrill. in d. sum. tit. de pęn. §. 3. nu. 8. ver. Iudex.*

3 Et quid si damnatus † ad triremes se debilitauit, vt redderet se inutilem quomodo puniendus *D. Reg. Constantius in l. vn C. de classicis nu. 44.* & ad materiam huius decis. vide *Cartar. de exequut. sent. cap. fin nu. 466. Carrer. in §. homicidium vltim. sub num. 13.* & quid dicendum de cadaueribus rebelliū, & relegatorum, an possint sine licētia Principis redduci ad Ciuitatem in qua viui stare non poterant, quod non, *secundum Bar. per illum tex. in l. si quis in insula ff. de cadau. pun. Card. in clem. 1. de pęn. & remis. Bal. in l. 2. C. qui test. fac. poss. Staph. in tract. de liter. grat. & iust. tit. de rescrip. in form. breu. fo. 191. ver.* quando autem.

N. 2. ibi ¶ quia pendet appellatio in S. C. quæ de iure suspendit iudicatum. ¶

4 Appellare quando † liceat in criminalibus
5 *Clar. in §. fin. q. 94. n. 14.* & quod appellatio † in hoc Regno in criminalibus recipitur *Baiard. ad d. q. 94. n. 9.* quicquid alias seruari de consuetudine Italiæ dicat *Clar. §. fin. q. 96. Farin. in prax. q. 101. n. 1.*

6 Sed quid † si appellatio fuit interposita post tempus ad appellandum *Couar. lib. 1. var. resolut. c. 1. in fin. Baiard. d. q. 94. n. 2.*

7 Et si non fuit appellatum † ad huc donec non sit elapsum tempus ad appellandum exequutio sententiæ in criminalibus differenda est *Det. in l. qui vltimo vbi Bar. ff. de pan.* de quo vide *Clar. d. q. 96.* & ampliationes, & limitationes ad prædicta apud *Ricc. collect. 1974. Farin. vbi sup. nu. 3.*

8 Et quod appellans † per simplicem interpositionem appellationis impediat exequutionem, & effectum ipsius sententiæ, vt
9 hic, & appellatio † extinguat pronuntiatū *Capy. decis. 202. num. 8. Add. ad Affl. in Const. appellationum tempora ver. suspendit,* in-
10 tantum, quod appellans † non dicitur condemnatus ad tex. *in l. 3. ff. de pęn. Feder. de Sen. cons. 198. nu. 9.* & ex appellatione non dicitur quis acquiescere sententiæ *D. de pont. cons. 61. nu. 31. Mastrill. in decis. 166. n. 11.* multa adducit *Viscon. ad concl. incip. appellatione pendente,* & *ibi D. per eum citat. Farin. d. q. 101.* apud quem multa reperies materiam cōcernentia ad eum te remitto.

11 Quid pendente causa † nullitatis, an supersedendum est similiter in exequutione, quod sic *Boss. in tit. de null. aduers. sent. nu. 4. Ias. in l. 3. §. si seruus nu. 9 ff. de acq. poss. Clar. d. q. 94. nu. 13.*

12 Quid si appellatio † fuit de facto admissa quæ de iure non erat admittenda, an exequutionem sententiæ suspendat, quod sic *Gomes. tit. de delict. c. 13. nu. 32.* contrarium tenet *Boss. in tit. de appell. n. 26. vide Baiard. d. q. 94. nu. 14.*

13 Et si fuerit quis † damnatus pęna capitis, & bonorum confiscatione, & appellauerit, appellationeq; pendente decesserit, an extinguatur bonorum confiscatio, & quid si decedat pendente tempore ad appellandum *Clar. d. q. 94. nu. 7. & 8. & q. 51. nu. 14.* vbi quando transeat ad hæredes hæc pęna confiscationis.

N. 13. ibi ¶ delinquentibus, & publicis latronibus, quibus hoc Regnum valdè abundat. ¶

14 Quod hoc Regnum † magna latronum frequentia funestatur, & quare id sit *Baiard. ad Clar. d. q. 94. nu. 10.* & quando in aliqua ipsius Regni prouincia insurgit magnus incursus latronum, an vniuersitates teneantur ad expensas erogandas, vel sit onus Regis vide *Mut. Surg. de Neap. Illustr. c. 22. priu. 42. ver. cæterum,* & post eum *Thor. in compend. decis. Regni ver. contribuere, an teneantur vniuersitates fo. 125.*

N. 13. ibi ¶ quandoq; occiduntur insontes ab his qui sperant pręmium ¶

Adde quod assassinorum cędes etiam prętio recepto fieri licet *Gregor. Lopez. l. 3. tit. 27. p. 7. glo. 4. Alberic. 4. p. statutor q. 20. Nell. in tra. bannito. 1. p. 2. temp. q. 11.* quorū meminit eruditus *Syluius Maran. in suo libell. de impuni. assassin. nece. ver. licebitq; Syluest. in sum. ver. assassinus nu. 3.* & quod prę-
15 mium † propositum interficienti bannitū, non modò non lucrabitur afferens mendaciter se bannitum occidisse, quinimò loco pręmij morte punitur, & ita in contingenti casu decisum testatur Parisijs *Bened. in c. Raynutius in ver. mortuo itaq; testatore el. primo num. 341. de testam. Baiard. ad Clar. q. 27. num. 16. qui nu. seq.* subiungit, quod quando
16 datur pręmium † inuenienti bannitum, debet intelligi de eo qui bannum cęperit fecū dum *DD. in l. 1. §. fin. ff. quod quisq; iur.* &
17 præmium istud † de cuius bonis soluatur

Clar.

Clar.d.q.27.nu.13.vbi nu.seq. an debeatur offitiali de quo latè *Giurb. conf. crim.* 11.

18 & quid si duo † concurrerêt in captura cui præmium debeatur *Baiard.ad Clar. d.q.* 27. *nu.* 25. & de præmio occidenti bannitum quando debeatur late *Ricc.collect.* 2617.7.

19 & de præmio releuantium delicta *Clar. vbi sup.Capibl.in prag.6.de Baron. nu.* 138. 143.vbi an fieri possint per Barones, & an statutum dans,præmium ei, qui malefactorem in dicat, habeat locum in socio criminis indicante socium criminis, quod nô *Afflict.in const.si damna clandestina nu.*50. Et an consequatur præmium is qui occidit non vltrò, sed casu, & forte se defendendo, & ignorans,vide *Bart.in l.omnes populi num.* 38.*ff.de iust.& iur.Marant.sup.cit.ver.dum autem vsq;ad fin.*qui refert duas opin.

Et de impunitate à Principe in suo banno promissa etiam authori delicti, & illius complicibus, si author manifestat delictum & quid teneatur *Giurb.conf.crim.22.per tot. Ricc.vbi sup.*

20 Et quid de bannito † capiente alium bannitum, an consequatur prȩmium à statuto promissum quid sic si verba banni id dictât. *Maran.in sing.incip.bânitus. Viscon.in côcl. incip.bannitus Baiard. ad Clar.§. homicidiû num* 266. *Petr.ad Gram. decis.*41. *num* 10. alias si verba banni generaliter loquuntur non comprehendunt bannitum, *vt ibi per Viscon.*qui ad idem adducit *Farin.3. tom.q.* 103.*nu.*121. Et de gratia concessa per bannum capienti,vel occidenti delinquentem, an concedenda ei qui commisit homicidiû post publicationem bâni in Ciuitate Neap. ante publicationem banni in terra in qua homicidium commisit vide *D. de Francb. decis.*360.*Consil.de Anna add.ad sui Genitoris alleg.*55.*Nouar.in coll. ad pragm.* 1. *de abolit.Mastrill.de indult.c.*74.*nu* 91.

21 In hoc tamen regno † conceduntur indultus bannitis altero alterum occidente, vt in tit.de exul.Prag.Ducis Ossun.quia hoc modo extirpantur multi cętus latronum,vt contigit hoc anno 1627. quod cum esset in Apulia maxima turba latronum,quę totam infestabat Apuliam,inter se eiusmodi indulto fuit illorum maxima pars extirpata de quo vide *Ricc-coll.*2022.*vbi alleg.decis. de Franch.*330.360.& 463.403. 433. & 468.

22 Et quando bannitus † possit alterum occidere, & quid si fint criminis impares *Capibl.d.prag 6.n-*147.*& seq.*vbi de hac materia, & an occidens odio priuato bannitum consequatur præmium, sed solum impunitatem criminis vide omninò *Ambrosin. decis.Perusin.*23 *num.*25. alios adducentem, & apud eum vide multa de proditoriè occidente bannitum, & de alijs dixi alia *sup. ad decis.*13.

23 Et an occidens † alium bannitum possit beneficium sibi per bannum concessum alteri cedere, vt indultetur loco sui *Rouit. rub.de exul.num.* 24. vbi quæstiouem disputat ad partes.*Viscon.vbi sup.*

24 Et quod publicos latrones † apprehendêtes,delicti veniam à Principe facile obtinent *Præses de Amat.consf.*72.*n.*13. & de ista indulgentia in pluribus casib. loquitur *Nouar.coll.*1.*ad pragm.nu.*32.*& seq.* & de omnibus supradictis,& alijs ad materiam faciê tibus à num. 15. vide nouissimè *decis. Am-*

25 *brosin.*23.*per tot.* & an latronum appellatione veniant latrones maris vide *D. de Franch.decis.*142.*nu.*2.*& seq. Mastrill.in tra.de indult.c.*33.*num.*10. *Viscon. in concl. furtum* 3. *col.*

Et qui dicantur latrones famosi dixi inf. *ad decis.*58. *n.*30.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Qualitas quando profertur à lege, statuto, vel rescripto debet probari.*
2 *Duo quando exponuntur, & vnum est de per se sufficiens non refert si vnum cesset.*
3 *Duo si concurrant, & vnum de per se non est sufficien. nihil operatur vinculum duorum.*
4 *Actus factus ex falsa causa non sustinetur ex vera.*
5 *Citatio si est nulla sententia, quoq; foriudicationis est nulla.*
6 *Foriudicatio sumit vires à citatione.*
7 *In citatione.quæ concurrere debent.*
8 *Citationis ad informandum, & ad capitula materia apud quem tractetur.*
9 *Capitula an sint danda.*
10 *Copia citationis ad informandum, & ad capitula, an sit danda, & quomodo notificanda.*
11 *Citatio an reddatur nulla, si tempore illius fuerunt allegata iusta impedimenta, & si fuit expedita sine legitimis inditijs.*
12 *Vagabundus quomodo citetur, & an sufficiat si citetur in domo vxoris.*
13 *Homicidium quomodo dicatur proditoriû & quomodo differat homicidium proditorium ab homicidio ex insidijs.*
14 *Vulnus proditorium quod dicatur.*

15 *Alapa*

15 *Alapa an sit grauis iniuria, & quomodo puniatur, & quid si fuerit data offitiali nu. 16. etiam in sindicatu intellige, vt ibi.*
17 *Offitiali ficas faciens qua pœna puniatur.*
18 *Clericus alapa percussus, vel baculo, an percutiens incidat in excommunicationem Papalem.*
Nobilis ad euitandam alapam à plebeio potest illum occidere.
19 *Proditor quis sit, & quot sint speties proditorum nu. 20.*
21 *Proditor, an dicatur occidens amicum reconciliatum, & quid si percussit inimicum suum à retro n. 22.*
22 *Proditor vere quis dicatur ad finem, vt non possit immunitate Ecclesiastica gaudere iuxta Bull. Greg. XIV.*
23 *Qualitas delicti si non constat à principio, an pendente iudicio, & processu poterit addi, vt pœna grauatur in sententia.*
24 *Qualitas si non fuit probata, & sententia fecit transitum in rem iudicatam, nec fiscus, nec alia persona potest restitui.*
Qualitas proditionis aggrauat omne crimen.
25 *Foriudicationis sententiæ nullitas non existente carcerato foriudicato à nullo potest allegari, & quando allegantur nullitates, quæ prouisio solet fieri.*
26 *Foriudicati agnati, an possint opponere exceptionem, & quid in exceptione clericatus, & ibi de praxi quando præsentantur Bullæ Clericatus.*
28 *Contumax licet à statuto habeatur pro confesso, & conuicto tamen potest probare suam innocentiam.*

AD DECIS. XVI.

AD hanc decis. adde ea quæ DD. no-
stri dicunt in simili de lege, statu-
to, seù rescripto requirente in eo-
rum verbis aliquas qualitates,
1 quod quando † ab aliqua lege, statuto seù
rescripto profertur aliquid cum qualitate,
debet illa qualitas probari, vt per *Felin. in
c. examinata nu. 4. & 5. de Iud. Det. cons. 49.
col. 1. & Hipp. in rub. de probat. num. 437. &
pluribus seq. & in sua pract. in §. quoniam n.
57. & seq. Ozasch. decis. 88. nu. 6.* & probatio
debet etiam plena, nec sufficit semiplena
Seraph. dec. 162. nu. 6. què vide de qualitate
probanda *dec. 326. & 1058. & Gratia. decis.
71. nu. 7. 89. n. 2. & 148. n. 3. & 224. & 228.
Barz. decis. 115. nu. 7.* & magis ad proposi-
tum huius decis. *Barz. decis. 136. num. 22.* &
2 quod quando duo exponitur † & vnum est
de per se sufficiens, non refert, si vnum ces-
set, vt hic, & explicat *Ozasch. loco cit.* Ita si
3 vnum † de per se non est sufficiens, etiam si
duo concurrant nihil operatur vinculum
duorum faciũt dicta *per Surd. cons. 113. vol.
2.* quem ad aliud propositum citat *Rouit.
prag. 11. de feud. nu. 15.* Sed contra prædicta
videntur tradita per *Masull. ad Capy. decis.
4 162. num. 5.* vbi quod actus † factus ex falsa
causa non sustinetur ex vera licet probata.

N. primo ibi ¶ si illa qualitas absit
reddit citationem, & sententiam for
iudicationis nullam. ¶

5 Non est dubium, quod si citatio est † nulla
sententia quoq; foriudicationis est nulla *D.
de Franch. decis. 514.* quia foriudicatio sumit
vires à citatione *Idem dec. 322. Ricc. coll. 140.
ver animaduertas 3. Reg. Tapp. in Const. ci-
tationis litteræ*, & quæ concurrere debent
7 in citatione, vt valeat *Maran. in specul. 6. p.
ver. citatio Gail. pract. obser 4º. 49. 54. lib. 1.
Mising. obser 10. cent. 1. Amen. ad de Franch.
decis. 514. nu. 10.* qui in prin. de hac citatio-
ne ad informandum, & foriudicandum *ad
Gram in cons. 1. post decis. alios adducit Vi-
scon. ad d. decis. 514* quibus adde *Thor. in cõ-
pen. decis Reg. in ver citatus ad informandum
& ad capitula*, vbi de quadam inualiditate
8 citationis, & de ista citatione † ad informã-
dum, & ad capitula vide *Borrell. in sum. de-
cis. tit. 44. de citatione nu. 43 & seq. Foller. in
prax. ver. dentur capitula*, & capitulorum
9 datio † quibus casibus habeat locum *Ro-
uit. prag. 2. de iuris. inui. non turban. nu. 69.
10 Nig. in c. regni si iuste nu. 14.* & an † sit dan-
da copia citationis ad informandum, & ad
capitula. vide *Carabb. sing. 14. in ver. copia
citationis* cuius citationis formam ponit
*Foller. in prax. in ver. vel eos verbaliter cita-
ri faciat num. 3. & seq.* & de forma citatio-
nis, quando peruenitur ad foriudicationem
idem *in ver. foriudicentur nu. 4. vide Rouit.
in rub. de sent. foriud. nu. 3. & seq.* & quod in
citatione ad capitula debent adhiberi te-
stes *D. de Franch. decis. 560. Thor. in ver. ci-
11 tatio*, & an reddatur nulla † citatio si tem-
pore illius fuerunt allegata iusta impedimẽ-
ta *Foller. d. ver. foriudicentur n. 34. Masull.
ad Capy. decis. 131.* & de validitate citationis
ad informandum expedita non præceden-
tibus inditijs legitimis vide *Clar. & Foller.
cit. per Rouit. pragm. 39. de offit. mag. iustit. n.
12 3.* & quomodo † citetur vagabundus, & an
sufficiat si fiat citatio in domo vxoris *Gui.
pap. decis. 445. Medo. de præsump. lib. 2. præ-
sump. 27. Rouit. prag. 3. n. 10. de cit.*

N. 1. ibi ¶ homicidio appensato, &
proditorio ¶

Homi-

13 Homicidium † quando dicatur prodito-
rium *Boer.decis.217.nu.21.* quem ad hoc ci-
tat *Capibl.de Baron.prag.6.n.164.vide Clar.
in §.homicidium §.proditoriè, & §.ex insi-
dijs,vbi add.D.Rouit.pragm.11.de abolit.nu.
55.Thor.in comp.decis. in ver. proditorium
D.de Franch decis.713.vbi dixi. Alex. Am-
bros.in commen.ad Bull.Greg.XIV.c.6.* De-
*tian.in tract.crim. lib.7. tit.de prodito. cum
duob.seq.tom.2.Guttierez lib.1.pract.qq.c.2.*
14 *per tot.* & de homicidio † proditorio,& ap
pensato *Caball.nu.471.* quem citat *Viscon.
in concl.incip.homicidium,* & quomodo dif-
ferat homicidium proditorium ab homici-
dio ex insidijs *Pasca.de vir.pa pot.p.3.c.6.D.
de Franch.decis.713.* & de vulnere quando
dicatur proditor um *Viscon. in concl. incip.
indultus.omninò videndus.*

N.1.ibi ¶ alapa in faciem percussus
à Lœlio grauissima apud nos offensa,
& iniuria. ¶

15 An alapa sit grauis iniuria † & quomodo
puniatur *Pascal.c.10.nu.61.* & de pęna ala-
pæ *Ricc.collect.1782. Thor.in ver. pęna qua
puniri debeat,& ver.alapam, & ibi cit. per
eum D.de Pont.de pot.Proreg.tit.1.§.2.num.
17.& seq.Gram. decis.14.* vbi pro alapa fuit
data pęna exilij,qui *dec.36.nu.4* dicit quod
16 si alapa † fuerit data offitiali est pęna mor
tis,vt etiam habetur,in *prax.offit.c. . . n.
13.fo.13.* etiam si data fuisset tempore sindi-
catus dummodo illata ex causa officium tā-
gente. *Mars.sing.179. Guid.pap. decis.557.
Petr.ad Gram.decis.7.nu.2.& ad decis.Capy.
27.& vide Tesaur.decis.229.* vbi de eo, qui
17 ficas † fecit in contemptum offitialis, qua
pęna fuit punitus.Et de clerico,qui verba in
iuriosa protulit Iudici laico. *Ricc. collect.
2552.7.p.* quem vide *collect.2552.* de pęna
offendentis offitialem,& de materia *Farin.*
18 *q.105.nu.207.* Et quid si Clericus † fuit ala-
pa percussus,an incidat percutiens in excō-
municationem Papalem,vide *Petr. ad Ca-
py.dec.161.ver.nec est enorme delictū fo.417.*
& ad euitandam alapam à Plebeio,an nobi-
lis possit impunè occidere, quod sic vide
Viu.decis.46.nu.12. quem refert, & sequi-
tur *Petr.ad Gramat.dec.98.* vbi subdit quod
nobilis potest cogere inferiorem ad sibi ce-
dendum locum in Ecclesia ex *Petra sancta
in sing.11.* etiam quod acquisiuisset locum
per appositionem chirotecæ per quam ap-
positionem posse in Ecclesia locum acquiri
dicit *Pascal. tract.de vir.patr.pot.p. . . c.
. . nu. . .*

Et quod alapa percutere est maius deli-
lictum,quam percutere pugno;nam alapa
percussus tractatur pueriliter *Nig. in c.
Regn.149.num.13.Petr.ad d.Gram.decis.17.
num.3.*

N.5.ibi ¶ ille dicitur proditor vul-
gari, & communi sermone &c.

19 Quis sit ꝓditor, & quot sint speties ꝓdi-
torū vide *Nig.in c.13.Regn.quod incip.Nu-
per apud Transum sub rub. de pęn. & vind.
prod.* cuius non meminit *D.Rouit. in rub. de
bonis proditor.nu.1.& 2.Luc.de penn.in l.fi.
circa med.C.de delato lib.10.& Fari.q.18.n.
79.Petr.ad Capy. decis.30.in ver. qui prodit
patriam fo.354.*

20 Et quod proditor † sit ille qui fingit se
amicum,& tractat eum vti inimicum *Fol-
ler.in prax.in ver.item quod commisit crimen
lesa maiestatis num.9.& 10.fo.92.* vide *Am-
brosin.decis. Perus. 23.num.22.Detia. lib.7.
c.9.tract.crim.*

21 Et an occidens † amicum reconciliatum
dicatur proditor, quod non *Ricc. decis.168.
p.1.* quam refert, & sequitur *Nouar. collect.
2.super prag.11.de abolit. num.9.* de quo la-
tè per *Giurb.cons.crim.60.à n.7.* vbi an gau
deat Ecclesiæ immunitate.

Et quid si quis latet in loco appensatè,
vt vulneret,vel occidat, an dicitur per insi-
dias occidere *Giurb.cons.crim.2 num.34.&*
22 *seq.* Et quid de eo † qui percussit inimicum
suum à retto *Ricc.decis.80.p.1. Pascal. d.c.6.
num.18.vbi alios citat,* quibus adde *Nouar.
vbi sup.num.10.* quos ego adduxi in causa
cuiusdam Clerici de Sciotto de Barulo co-
ram Illustriss. D. Fabritio Carafa delegato
S.Sedis Apost.D.meo Colendissimo Episco
po Bitontino, & annuit author noster hic,
& multa exempla tradit *P. Megala 3.p. ir-
stit.pereg.lib.4.c.2.nu.18.& seq.* quis dicatur
propriè proditoriè occidere.

23 Et quis dicatur verè † proditor,vt non
possit gaudere immunitate Ecclesiæ, & sic
exceptuatus à Bulla Greg. XIV. vide latè
*Alex.Ambrosin.ad Bull.prædictam cap.6.per
tot.* & ad saturitatem multa de proditorib.
reperies apud *Det. & Guttierez. locis cit. &
alios D. pracit.Giurb.cons.crim.10.à nu. 17.
& seq.* vbi de vulnerante cum ictu Scoppit-
tæ latè,& de proditore manifesto quis pro-
priè sit *Rouit.prag.1.de bon. proditor. nu.6.
& seq.*

N.15.ibi ¶ non errauit etiam cum
dicta qualitate proditoria, quia con-
stabat aliquatenus per depositionem
patris matris,& fratris occisi. ¶

De qualitate probanda in delictis vide 1.
tom.

tom.com.opin.ver.qualitas num.258.fo.505.
23 Quid si de qualitate non constat † à principio, an pendente Iudicio, & processu poterit addi, vt pęna grauetur in sententia, quod sic *Gomes de delict.c.11.nu.28.* vbi de communi testatur secus post sententiam, vt idem *Gomes.d.c.1.nu.28.* quem sequitur *Baiard ad Clar.§.fin.q.67.* vndè dicit *Bertaz. cons.196. & 197.* quem sequitur *Baiard. ad Clar.q.85.*
24 *nu.20.* quod si qualitas † non fuerit probata, quod nec fiscus, nec alia persona priuilegiata poterit restitui si sententia fecit transitum in rem iudicatam ad probandam qualitatem. Et quod qualitas proditionis aggrauat omne crimen *Rou.d. prag.1. n.113.*

N. 16. ibi ¶ Quod pater inquisiti prædictam exceptionem allegans non erat audiendus. ¶

25 Sicuti nõ esset † audiendus neq; pater neq; alius si diceretur de nullitate sententiæ forindicationis non existente foriudicato carcerato, quia hoc debet opponere idem carceratus foriudicatus, vt dixi *ad decis.D de Franch.688.* vbi an Baro pro suo interesse poterit admicti *Rouit.in rub.de sent. foriud. nu.24.dixi ad decis.de Franch.639. & 673.et 674.* & non existente foriudicato carcerato si dicitur de nullitate solet fieri prouisio, quod veniat foriudicatus ad se representandum cum guidatico duorum mensium.
26 Sed an agnati † ad impediendam foriudicationem possint opponere exceptionem, & quid in exceptione Clericatus *D. de Franch.decis.329.Roui.in rub.de sent.foriud. nu.10.Reg Tapp.in rit.65 num.4.fo.24.* vbi
27 ponit practicam, & nouissimè in vltima editione *Rouit.in loco etiam cit.nu.11.* tradit ex d.D.Præside practicam, quod scripturæ clericatus ponũtur extra processum, & super sedetur in foriudicatione, quod non solum obseruari dictat in clerico benefitiato, sed etiam in simplici clerico exhibita bulla Clericatus primæ tonsuræ, & fide seruitij, imò ex *Præsid.eiusdem de Franch.decis.688.* actendi solum validitatem Bullarum nulla requisita fide seruitij, quam pract. optimam, & necessariam dicit.

N. 17. ibi ¶ nisi inquisitus ipse compareat, & de sua iustitia, & innocentia doceat. ¶

28 Adde quod licet contumax † habeatur à statuto pro confesso, & conuicto tamen potest probare suam innocentiam *Baiard. ad Clar.in §.falsum nu.126.* vbi refert decis.S. C. & est de mente *Arno.in Soliloq.19. & 14.* *vbi latè Mele filius Meus.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Contumax banno supponitur annotantur eius bona, & bannitorum traditur pract.*
2 *Annotatio bonorum contumacis quomodo facienda, & quorum bonorum.*
3 *Foriudicatus inter alias pęnas patitur publicationem bonorum.*
4 *Excommunicatus persistens per annum in excommunicatione patitur publicationem bonorum.*
5 *Foriudicationis sententia profertur elapso anno.*
6 *Annus currit à die forbanni. Quomodo sententia foriudicationis exequutioni mandetur, & quid in commictentibus recaptum.*
7 *Anno elapso fiscus poterit propria authoritate bona annotata capere si non adest legitimus contradictor.*
8 *Foriudicati bona quomodo diuidantur, & quid in bonis Neapolitanorum.*
9 *Annus foriudicationis potest per Proregem abbreuiari.*
10 *Annus foriudicationis in quibus casibus reperiatur abbreuiatus, & quando abbreuiatur per Reg.Coll. Cons. sub quibus verbis fiat.*
11 *Cap.post commissum per quos exornetur.*
12 *Absentia quando allegatur quomodo fiat decretum.*
13 *Absentia inquisiti si fuit allegata, & visus non gaudet.*
14 *Iudex superior si expediuit prouisiones directas Iudici inferiori, quod prouideat super grauamine absentiæ, an interim potest inferior procedere ad sententiam foriudicationis.*
15 *Absentia regulariter est admictenda secundam distantiam loci qualitatis personarum &c.*
16 *In criminalibus licet non admictatur procurator admictitur tamen ad allegandam absentiam, & in casibus in quibus venit imponenda pęna relegationis, vel exilij.*
17 *Absentia quando allegatur Iudex actendere debet, an sit verisimilis, quia si malitiose non debet admicti, & quando malitiose censeatur allegata.*
18 *Procurator an sicut admictitur ad allegandam absentiam ita ad infirmitatem.*
19 *Absentia, & infirmitas æquiparantur.*
20 *Foriudicandus prius est citandus cum affinibus, & consanguineis.*

2 *Citatio quomodo facienda, & quomodo in beneficialibus.*
21 *Citandus si non habet domum, et affines sunt absentes quid faciendum.*
22 *Citatio vagabundo quomodo fiat, & an sufficiat si fiat in domo vxoris.*
23 *Citata si fuit vxor in ædibus viri, an valeat citatio.*
24 *Citatio debet fieri in loco, in quo verisimiliter perueniat ad notitiam inquisiti.*
25 *Principis potestas ordinaria ius dominij tollere non potest.*
26 *Princeps quod facit in alterius iniuriam facere non debet.*
27 *Princeps quando vtitur potestate absoluta sine causa peccat.*
28 *Princeps an possit tollere ordinẽ iuditiarium.*
29 *Rex noster inuictissimus nunquam potestate absoluta vtitur.*
30 *Princeps, an possit de plenitudine potestatis bona demanialia alienare.*

AD DECIS. XVII.

DVm agitur in hac decis. de anno ad foriudicandum statuto, & an possit abbreuiari, sciendum est à tyronibus in praxi, quod citato inquisito, & effecto contumaci forbannitur, vt docet *Foller. in prax. crim. in verb. ban-*
1 *niantur*, quia cũ † quis reputatur contumax dicitur banno esse supponendum vt ibi per *Foller. in prin.* & post sententiam forbãni condemnatoriam annotantur bona, vt per *Peregr. de iu. fis. lib. 1. tit. 1. nu. 196.* quem citat *Rouit. in rub. de sent. foriud. nu. 12.* vbi adducit tex. *in l. si quis intra prouintiam C. de bon. proscrip.* docentem quo pacto sit fa-
2 cienda † annotatio prædicta, & quæ bona confiscantur *Rouit vbi sup. n. 15. Foller. ver.*
3 *annotentur num 6. & seq.* est .n. inter alias † pœnas foriudicati publicatio bonorum, vt in constit. Regni incip. Grandis vtilitas, sed *Foller.* prius ponit annotationem bonorum *in ver. Annotentur bona*, deindè bannum, quod
4 idem est † in excommunicato persistente per annum in excommunicatione, *vt per Viscon. in conclus. incip. excommunicati* deindè statur per annum quo elapso profertur
5 sententia foiudicationis *D. de Franch. decis. 515. n. 4. & 5. & 589. num.* .. *Foller. in prax. crim. in ver. banniantur nu. 1. Masull. ad Capy. dec. 131.* & adest *Reg. constit. incip. foriudicatorum*; *Rouit. vbi sup. n 2.* qui etiã dicit ille
6 annus currit à die forbãni, & annotationis factæ, vt in d. constit. Grãdis vtilitas *Ric. collect. 1401.* & quomodo sententia foriudicationis est exequutioni demandanda tradit *Petr ad dec. Gram. 24. nu. 7.* quod facta recognitione personæ sunt foriudicati morti tradẽdi pro exequutione sentẽtiæ foriudicationis, sed an hoc procedat in committentibus crimẽ recaptus qui si non comparent infra quatuor dies post citationem habentur pro cõtumacib. & foriudicatis iuxta *prag. 12. de exulib.* vel sit opus sentẽtia declaratoria, vide *D. Rouit. d. prag. 12. à n. 3. vsq. ad fin.* & de istis personis, quæ cõmittũt recaptũ, & quomodo contra eos procedatur, quod procedatur leuato velo ad modũ belli, & manu militari *Mastrill. de indul. c. 33.* vbi quod sunt exclusi ab indultu, [redacted] *Viscon. in concl. incip. furtum col. 4.*

Quid si nulla est facta annotatio, an currat annus à die forbanni, quod sic, vt in cõst. pœnã eorũ in prin. ibi (à die banni editi) *D. de Frãch. d. dec. 515. Rou. vbi sup.* & ꝙ elapso
7 anno † fiscus poterit bona annotata propria authoritate capere si non adest legitimus contradictor, qui alias esset audiendus *Rouit. vbi sup.*
8 Quomodo autem † diuidantur foriudicatorũ bona in hoc Regno, & an stãte gratia Neapolitanis concessa remaneãt penes eũdem foriudicatum, vel applicentur successoribus *Pascal. de viri patr. pot. p. 4. c. 5. n. 43. D. de Franch. decis. 563. nu. 1.*

Et dum hic tãgitur abbreuiatio illius anni post quẽ fertur sententia foriudicationis,
9 & quod † põt abbreuiari per Proregẽ adde *Masull. ad d. Capy. dec. 131. & 141. Molfes. ad consue. Neap. p. 4. q. 47. nu. 10. D. de Pont. dec. 22. num. 1. Mastrill. de indult. c. 30. Carauit. prag. 1 de exul. nu. 12. & seq. Ricc. coll. 1401.*
10 In quib. autem † casib. ille terminus anni possit abbreuiari vide *Rou. vbi sup. nu. 6.* qui adducit primũ casũ in crimine osculi violẽti *Masull. ad d. Cap. dec. 131. n. 4.* secũdũ in duello. Tertiũ in recapto, vt est prouisum per *d. pragm. 12. sub tit. de exul.*

Adde quartum in ictu scoppictæ, vt per *prag. Com. de Lemos in anno 1616. & Duc. Ossunæ*, & in supradictis casib. vide *pragm. cita. per Viscon. ad dec. D. de Frãch. 213 nu. 35.* vbi quando abbreuiatur istud tempus à Collaterali Cõs. dicitur pro ista vice tantũ in alijs autẽ delictis arbitrio Proregis, siuè per eius commissarios quib. talis potestas quandoq; ab eo conceditur, abbreuiatur, vt per *D de Frãch. dec. 213. n. 6. hic cit. n. 15.* & tali abbreuiatione facta elapso termino habetur pro mortuo *Ricc. vbi sup.*

N. 9. ibi ¶ cap. Regni post commissũ denegans audientiam excusatori. ¶
11 Cap. hoc † vltra *Campag. exornat Ricc. coll. lect. 2318. Baiard. ad Clar. q. 34.*

N. 9. ibi ¶ quando inquisitus fuit visus tempore delicti. ¶

12 Absentia quando † allegatur fit decretum hoc modo. Fuit reputatus contumax verũ si infra dies tot. comparuerit deleatur &c. si fuerit visus, vel captus non gaudeat, vide *Amen. ad decis. D. de Franch. 327.* vbi annuit dictam decreti formulam, & aliam adducit practicam quando allegatur absentia, & *Nig. d. c. post commissum n. 7. Foller. in verb. audiantur excusatores num. 12. fo. 63.* Vndè quando allegatur absentia, & in decreto apponitur illa clausula, si fuerit visus, vel cap-
13 tus &c. si inquisitus fuit visus † in die delicti, vel post quod absentia non est admictenda, si id constiterit iudici coram quo allegatur absentia, vt ponit practicam, *Amend. ad d. D. de Franch. decis. 327. num. 2.* quam decis. vide cum alia *D. de Franch. 589.* Sed si fue-
14 rit aditus Iudex † superior qui prouisiones expediuit, quod prouideat Iudex inferior super grauamine absentię non admissę, an possit per Iudicem inferiorem procedi ad sententiam foriudicationis, vide *D. de Franch. d. decis. 327. Baiard. ad Clar. q. 34. n. 9. Thor. in compen. decis. ver. absentia Ricc. coll. 472.*
15 Verum quod absentia † nõ aliter constito de prædictis Iudici est admictenda secundũ distantiam loci, & qualitatis personarum alias terminus angustus esset nullus, *Carabb. sing. 2. Baiard. d. q. 34. n. 3.* & secundum qualitatem personæ, vt per Authorem hic in fin. & de alijs materiam concernen. vide *Baiard. loco sup. cit.*

N. 9. ibi ¶ tunc benè admictitur, & audietur excusator allegans absentiam inquisiti. ¶

16 In criminalib. † licet non admictatur procurator, admictitur tamen ad allegandã absentiam, *Masull ad Capy. dec. 5. nu. 3. & seq. Clar. d. q. 34. Baiard. ad Clar. q. 32. & 34.* vbi de omnibus casib. in quib. procurator admictitur in criminalibus, *Ricc. collect. 856. 1035 & 2622. Foller. d. ver. audiantur excusatores n. 1. & seq.* & tu no. quod circa hoc dicit *Rouit. in prag. 2. de iurisd. inui. nõ turb. n. 59. in allegat. pro nostro deuotissimo S. Nicolao Barensi,* quod Procurator interuenire põt in casib. in quib. venit imponenda pęna relegationis, vel exilij, secus si venit imponẽda pęna corporis afflictiua, & non modo procurator, sed quilibet ad allegandam absentiam admictitur, *Baiard. d. q. 34. nu 7.*

17 Et circa absentiã, Iudex † actendere debet, an sic verisimilis, quã annuit *D. de Frãch. dec. 589.* nã si videt malitiosè allegari illam non debet admictere, & quando absentia præsumatur malitiosè allegari, *Baiard. loco cit. nu. 15. & seq.* vbi ponit multos casus inter quos est, si quis personaliter fuit citatus, *Carauit. rit. 266. nu. 7.*

18 Et an sicuti admictitur † procurator ad allegandum absentiã ita quoq; ad allegandũ
19 infirmitatem cum absentia, & infirmitas ęquiparentur, *c. cũ in tua qui ma. accus. poss. & Bar. in l. si potest ff. de acq. her. nu. 7.* poteris hanc q. decidere ex adductis per *Costa. de portio. rata. q. 117. & Clar. d. q. 34.*

N. 12. ibi ¶ vbi citandus de persona reperiri non potest, citari possit domi in qua vxor filij, vel alia spetialis familia commoretur &c. ¶

Nullus foriudicari potest nisi prius citetur *And. in sup. cit. cõst. D. de Franch. dec. 514.* requiritur etiam consanguineorũ cit. & affinium qui omnes debent spetialiter, & singuli citari, nec sufficit citatio generalis per proclama *D. de Frãch. dec. 516.* & in faciẽda citatione. Primo debet de iure diligentia fie-
20 ri † si quis potest citari de persona, deinde debet citari ad domum, vt probat iurib. & authoritatib. *Vãt. in tra. de nullit. tit. de nullit. ex def. ci. citat. n. 83.* quẽ vide etiã *n. 93. eo. tit. & nu. 88.* & pręsertim in benefitialibus *Frãc. Marc. dec. 121. p. 2. Amend. ad dec. D. de Frãch. 515. n. 7.* & quomodo faciẽda est cit. domi *Amẽd. ad d. D. de Frãch. dec. 515. n. 1. et seq. & n. 11. & 17. Thor. in cõpen. dec. ver. Relatio nuntij omnino, & in 2. p. ver. citatio ad informandum col. 1. in fi.* vbi meminit huius decis. sub hoc nu. 12. & in fin. illius verbi.

21 Quid si citandus † nõ habet domũ, & affinis, & cognati sũt absẽtes, vel sint in prouincia in qua M. C. V. non habet iurisdictionẽ quomodo prouidẽdum *D. de Frãch. dec. 516. Amend. ad d. dec. 515. nu. 13. Ricc. collect. 1401. Thor.* qui alios citat in ver. citatio ad
22 *foriudicandum,* & quomodo fiat citatio † vagabundo, & an sufficiat si citatio fiat in domo vxoris, *Guid. Pap. dec. 445. Meno. lib. 2. presump. 27. Rouit. pragm. 3. nu. 10. de cit.*
23 *vbi num seq.* dicit quod si vxor † citetur in ædibus viri valet citatio, etiam si vxor alibi habitaret, & quis dicitur vagabundus *Rouit. in rub. de vagabun. nu. 1. Gail. lib. 1. obser. 1. nu. 34. & eo. lib. obser. 57. nu. 4.*

N. 12. ibi ¶ non refert quod citatio non perueniat ad notitiam inquisiti. ¶

24 Sed quod aliàs citatio debet † fieri in loco in quo verisimiliter citat. possit puenire ad notitiam citati *D. de Rot. decis. 5. de recep.*

in nouiss. Amen. ad d. decis. 515. num. 5.

N. 16. ibi ¶ malè fa cit Princeps vtẽdo potestate absoluta, quia peccat cum debeat vti ordinaria. ¶

25 Adde quod Principis † potestas ordinaria ius dominij tollere non potest *Capy. decis. 69. Ioseph Ludou. decis. Perus. 45.* quod enim
26 facit Princeps † sine alterius iniuria facere debet *Affl. decis. 186.* debent. n. sui actus regulari à iustitia poli, & fori, & sibi placere debet, quod iustum, & verum est *Gail. obser.*
27 *14.* & quando vtitur † potestate absoluta sine causa, & non ordinaria licet nemo possit dicere Principi cur ita facis, tamen peccat apud Deum *Capy. decis. 196.* quem cum supradictis refert *Ricc. collect. 2428.* vbi multa subdit concernentia dicta hic, *& Capibl. prag. 1. de Baron. nu. 167. & seq. Pascal. de vi. pa. pot. p. 1. c. primo nu. 87. & seq.* vbi multa reperies.
28 Et an Princeps † possit tollere ordinem iuditiarium *Ricc. coll. 2108.* & an possit rem alteri tollere *coll. 1858. 1952. & 1966.* & de Principis potestate, & authoritate eundem *collect. 407. & 2022. Capiblan. de Baron. prag. 6. nu. 131. & seq. & prag. 14. num. 25. Pascal. vbi sup. p. 1. c. 1. vbi num. 101.* quod
29 Rex † noster inuictissimus nunquam absoluta potestate vtitur, & ibi plenissimè
30 disputat. an Princeps possit † de plenitudine potestatis bona demanialia alienare. Super quo *Bambacar.* edidit pro Ciuitate Bitonti Ciuitatis demanialis tempore quo venditio tractabatur cum Principe Hostiliani.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Homicidium commissum ab iniuriato post quatuor annos à die recepta iniuria qua pœna ordinaria, vel extra ordinaria puniendum.*
2 *Iracundiæ tempus quanto tempore durare præsumatur referuntur opin. num. 4. & 5. 6.*
3 *Apostoli dictum. Sol non occidat super iracundiam vestram explanatur.*
7 *Honor omni commodo præferendus aquà lance perpenditur cum vita num. 6. rebus, & vita præponitur num. 9. nihil est homini carius nu. 10*
11 *Homicidium commissum in personam illius qui homicidam prius alapa percussit, qua pœna puniatur.*
Nobilis ad euitandam alapam à plebeio potest illum occidere.
12 *Homicidium commissum pro defensione vitæ, & propter inimici insidias quas sine magno periculo vitæ occisor euitare non poterat excusat etiam à peccato, & restitutione.*
13 *Defensio membrorum licita.*
14 *Defensio pro rebus licita.*
15 *Defensio pro honore, & pudicitia licita.*
16 *Defensio pro amicis, & proximis licita.*
17 *Defendere tenetur Vassallus dominum vir vxorem pater filium, & è contra consanguineus consanguineum affinis affinem cognatus cognatum &c. num. 18.*
19 *Iniuria facta patri censetur facta filio, & facta vxori censetur facta viro, & vni de agnatione omnibus, et ob iniuriam factam filio offenditur pater sine cuius consensu remitti non potest.*
20 *Defendere potest filius patrem etiam aduersus Clericum, & è contra absq; censura. Inimicus consanguinei mei, an sit meus inimicus.*
21 *Defensio in continenti, paribus armis, & cum moderamine inculpatæ tutelæ non diuertendo ad extraneos actus cum defensio sit omni iure ciuili naturali, & diuino permissa non est punibilis.*
22 *Homicidium committens solam defensionem intendens non peccat, nec tenetur restituere. Et quid de occisore, qui grauiter prouocauit occisum nu. 23.*
24 *Prouocatus primo quando possit prouocantem offendere, & quis dicatur, & præsumatur aggressor, & quod mitius punitur prouocatus ad delinquendum.*
25 *Homicidium committens post receptam iniuriam ex interuallo diuertendo ad extraneos actus punitur, et peccatũ nõ euitatur.*
26 *Verbum (in continenti) quas interpetrationes recipiat, & nu. 28. & 29.*
27 *Homicidium quando dicatur præmeditatum, vel ex impetu, & rixa.*
30 *Iniuria, an possit vlcisci ad defensionem.*

AD DECIS. XVIII.

AD hanc decis. vide tradita per *Giurb. cons. 86. vbi nu. 8.* meminit huius decis. quæ quidem notabilis est dum in ea concluditur, q̃ com
1 mittens † homicidiũ post 4. annos à recepta iniuria puniendus sit pęna extraordinaria, & q̃ post dict. tẽpus dicatur incontinẽti patra-

patratum homicidium, cùm magis larga licet communiter recepta opinio in hac materia sit illa *Luc. de penn. in l. omnes C. de de-*
2 *curio lib.* 10. extendēs tempus † caloris iracundię vsq; ad 30. dies, quā sequutus est *Dec. in l. quicquid calore ff. de reg. iur. per tex. in l. si vindicari C. de pęn. Farin. conf.* 2. *num.* 8. quanquam nonnulli ab ea discesserunt putantes calorem iracundiæ non posse vltra 12. horas durare iuxta illud *Apost.* sol non occidat super iracundiam vestram *Barz. de-*
3 *cis.* 132. *nu.* 26. Verum ista authoritas † parum suffragatur illi opinioni. Apostolus .n.
& his verbis non decidit, quod iracundia non potest vltra 12. horas durare, sed consulendo illis verbis (irascimini, & nolite peccare sol non occidat super iracundiam vestrā) suadet, quod vnusquisq; temperet iram suā, nec vltra progredi faciat, vnde nonnulli ar-
4 bitrati sunt iracundiam illam † posse durare vsq; in sequentem diem, de quo per *Menoch. conf.* 107. *num.* 4. *vol.* 1. alij vsq; ad tres dies proximos *Gail lib.* 1. *pract. obser. obser.* 16. *num.* 1. & 13. *Barz. d. decis.* 132. *num.* 29.

Verum quia secundum *Bar. in l.* 2. *§. cum*
5 *igitur ff. de vi. & vi arm.* arbitrio Iudicis † id semper remittitur pro personarum, & rerum qualitate *glo. in c. an sit vbi no. & ibi add. de appell.* Ideò iste qui recepit iniuriam habito respectu ad qualitatem personæ offensę honoris sui causa vlciscendi, illam iniuriam continuò præ oculis præsumitur habuisse, illamq; ruminasse seruando sub pectore vulnus iuxta illud Virg. lib. 1. AEneid. de Iunone.

Oeternum seruans sub pectore vulnus.

Fuit conclusum, & arbitratum per S.C. illud homicidium etiam post longum tempus commissum à die receptæ iniuriæ fuisse incontinenti commissum, nam alias extendi posse ad spatium decem annorum *dicit Barz. d. dec.* 132. *antè num.* 32. *Vrsill. ad Affl. decis.* 289. *num.* 36. vide omninò *Giurb. conf. crim.* 86. *nu.* 20. & *D. de Pont. in tra. de potest. proreg.* quod vis in continenti propulsari dicitur, & si ex interuallo quando vis est continuata, & permanens *tit.* 2. *§.* 3. *num.* 21. & *Guazzin. in tit. ad defens. reorum defens.* 29.
6 *c.* 4. *num.* 9. & 31. fuit. n. habitus † respectus ad qualitatem personæ, & defensionem ho-
7 notis, qui omni commodo † est præferen-
8 dus *Carauit. rit.* 5. *nu.* 11. imò æqua lance † perpenditur cum vita *Gram. decis.* 98. *no. in l. isti quidem ff. quod me. ca. Barz. d. decis.* 132.
9 *nu.* 13. vbi quod honor † rebus, & vitæ pręponitur *l. Iulianus ff. si quis omiss. ca. testam.*
10 & honori † nihil est homini carius nihil pretiosius *Laderch. conf.* 182. *num.* 4. *Bertaz. conf.* 111. *nu.* 5. & 135. *nu.* 15. *Gram. conf.* 29. *nu.* 5. multos cumulat *Pascal. de vi. pa. pot. p.* 3. *c.* 6. *num.* 23. *vide Vrsill. ad affl. decis.* 289. *num.* 36.

N. primo ibi ¶ alapa in faciem percussum. ¶

11 De eo qui † occidit percutientem cum alapa vide *Socc. Iun. conf.* 117. *vol.* 3. *per tot.* quē refert *Pasca. d. c.* 6. *n.* . . & quod nobilis ad euitandum alapam à plebeio potest illum occidere impunè *Bero. conf.* 173. *Viu. decis.* 46. *nu.* 12. quos refert *Petr. ad Gramat. decis.* 98. *nu.* 1. *dixi sup. ad decis.* 16. *nu.* 18.

N. 2. ibi ¶ pro defensione vitæ. ¶

12 Homicidium commissum † pro defensione vitæ etiam propter inimici insidias quas sine magno periculo vitæ occisor vitare non poterat excusat etiam à peccato, & restitutione *Reu. P. Megala instit. Perag.* 1. 2. *lib.* 3. *c.* 1. *n.* 10. & 11. *Pascal. d. c.* 6. *n.* . .

N. 2. ibi ¶ & corporis proprij ¶

13 Adde quod etiam defensio † membrorum licita est pront licita defensio vitæ *Megal. d. c.* 1. *nu.* 7. *Pascal. d. c.* 6. *nu.* 1.

N. 2. ibi ¶ rerum ¶

14 Adde quod defensio pro rebus etiam † licita est *Megal. d. c.* 1. *nu.* 8. *Pasca. d. c.* 6. *n.* 36. qui declarat quomodo id procedat *Anna conf.* 7. *nu.* 16. & 17.

N. 2. ibi ¶ honoris ¶

15 Sicuti pro vita licita, & necessaria † est defensio ita pro honore, vt enim supra diximus honor vitæ æquiparatur *Megal. d. c.* 1. *nu.* 6. 7. 8. *Pascal vbi sup. num.* 23. Idem pro tuenda pudicitia dicit *Megal. d. c.* 1. *n.* 9.

N. 2. ibi ¶ amicorū, & proximorū. ¶

Adde quod sicuti personam nostram tueri possumus, ita proximorum consanguineorū filiorum, & vxoris, imò amicorum *Ann. cōs.* 7. *Pascal. vbi sup cit.* Sicut. n. metus amissionis vitæ propriæ dicitur iustus, ita vitæ, & Affiniū *Meno. de arb. cas.* 135. *nu.* 8. Et si lici-
16 ta est defensio † pro amicis, & proximis, vt per *Megal. d. c.* 1. *nu.* 17. & *lib.* 2. *c.* 18. *nu.* 10. *Pascal. d. c.* 6. *n.* 28. & *seq.* tenebitur etiam
17 Vassallus † defendere dominū suū *Pascal. d. c.* 6. *n.* 32. etiam contra proprium patrem fratrem vel filium *Clar. in §. feudū q.* 21. *ver. sed nunquid Petr. ad Gram. dec.* 67. *nu.* 1. sed quod Vassallus potest se contra dominum defēdere *Ann. d. cōs.* 7. *n.* 25. vbi alios allegat,

F 3 & mul-

18 & multò magis † vir vxorem pater filiũ, & e contra, cum illi sint vna, & eadem caro, isti vna eadẽq; persona *Anna d. conf.7.n.13.* & consanguin. consanguineum affinis affinem, cognatus cognatum, & sic deinceps
19 cum iniuria † facta patri censetur facta filio imò ex iniuria facta filio, magis offenditur pater, quam filius *l. in personam ff. de pact. vbi D.* qui dicunt quod filius non potest remittere eam, sine consensu patris, vt per *Petr. ad Gram. decis. 23. n.4.* qui alios adducit, & ibi limitat, quibus adde tradita per *Consil. Pascal. in tra. de uir. pa. pot. p.1.c.20.n.3. & sequen.* & iniuria facta vxori censeatur facta viro *Viu. decis. 167. n.3. & 322. per tot. Barz. d. decis. 132. nu.1.2.3. & seq. Petr.* qui de prædictis non meminit, solum de supradicta decis. *Viu. 167. ad dec. Gram. 23. nu 3.* sed quod vxor non agat pro iniuria viri viuentis, sed benè post mortẽ viri vide *Consil. Theod. alleg. 9. nu 3.* & iniuria facta vni de agnatione censeatur facta omnibus *Ozasch. decis. 104. nu. 3. & Barz. d. decis. 132. num. 5.* quod ampliat *Pascal. d. c. 6. n. 33.* & quod ẽt
20 aduersus clericum, vt quis † teneatur ad defensionem patris, filij & similium personarum absq; censura. *Anna d. cõs. 7. n. 8.* Hinc sicut oritur inimicitia capitalis ex offensa propriæ personæ, ita ex persona consanguinei *Gig. in tra. de crim. læsæ ma. tit. quom. & per quos q.2.* & propterea inimicus consanguinei mei dicitur inimicus meus *Bar. et add. in l. tutor §. si tutor ff. de susp. tuto.* cum alijs alleg. per *Petr. vbi sup. nu.2.* vbi idem in consanguineo inimici mei & ibi nu. 1. an dicatur fractor pacis, qui offenderit consanguineum illius cum quo facta est pax, & an consanguineum percutiens clerici illius intuitu excommunicationem incurrat.

N. 3. ibi ¶ & dicitur incontinenti facta defensio quando extraneus actus non intercessit. ¶

21 Quando defensio † iuxta not. in Vulg. *l. vt uim ff. de iust. & iur.* fit in continenti, paribus armis, & cum moderatione inculpatæ tutelæ non diuertendo ad extraneos actus, cum defensio fit de iure ciuili, naturali, & diuino, ne per *Afft in constit. pacis cultum 6. no. post nu. 50. & in const. asperitatem nu. 18.* cum alijs latissimè cumulatis per *Viscon. nouissimè in sua concl. incipit defensio*, eo modo facta defensio non est punibilis *Meno. de arbitr. cas. 277. & 278. Guazzi. in tra. ad defens reor. defensio 27. c 5. num. 2.* vers. si circa
22 tempus. Hinc etiam homicidium † committens solam defensionem intendens non peccat, nec restituere obligatur etiam si ipse prius aggressor fuerat *Megal. 1.2. lib. 3. c.*
23 *1. nu. 4.* Idem est si occisor † fuga propriam vitam saluare poterat dummodo ipse occisor ad offensionem occisum grauiter non prouocauerit, vt idem *P. Megala d. c. 1. n. 16.*
24 Et quando prouocatus † qui primò fuit possit impunè prouocantẽ offendere *Barz. decis. 133. Tira de pen. temperan. caus. 1. nu. 10 Pascal. vbi sup. nu. 7.* Et est optimus *tex. in l. quoniam multa C ad l. Iul. de vi. pub.* quẽ adducit *Mastrill. decis. 291. n.* & de prouocato ad delinquendum, quod mitius puniatur *Mars. in l. 1. ff. de sicar. Petr. ad Cap. decis. 58. & ad Gram. decis. 5. post nu. 1.* qui dicit ad id conferre *decis. Boer. 168.* Et quis præsumatur aggressor si vnus ex rixantibus reperiatur mortuus. *Idem ad decis. Gram 25. nu. 6. vers. verum si quis latè Ambrosin. mox visus, & post hæc scripta dec. Perus. 22. tot.*
25 Verum si quis ad extraneos † actus diuertendo post receptam iniuriam ex interuallo se defendit, seu mauis iniuriam vlciscitur ista defensio est punibilis, & in hoc versatur arbitrium iudicis, an iste excessus ex interuallo factus sit puniendus pœna ordinaria, vel extraordinaria attenta qualitate personarum, & rerum *per glo et Abb. in dicto c. an sit*, si fuit in continenti facta per iniuriatum vltio, & si calor iracundiæ tempore patrati delicti durare poterat de quo latè *per Meno. de arbitr. cas. 361. Tesaur. decis. 178. Viscõ. in concl. Homicidium Pascal vbi sup. Farin. de pen. temper. q. 91. Gail. lib. 2. obser. 110. Barz. d decis. 132.* omninò viden. vbi latissime explicat illud verbum in cõtinenti quas
26 interpretationes recipiat. *Ascia latè in tra. de solut. in durior. caus. glo. 4. per tot.* & de isto ver. in continenti omnino *Crauett. cons. 156. nu. 18. & 19.* & hoc casu non euitatur peccatum quando pro reintegrando honore amisso fit homicidium nisi in consulto calore id faciat *Megal. vbi sup. n. 12.* ad quem recurras ad sciendum quando defensio sit licita, vel non.

N. 4. ibi ¶ homicidium factum ex causa. ¶

27 Homicidium † quando dicatur præmeditatè factum, vel ex impetu, & rixa declarat *Mastrill. omninò viden. decis. 297. Giurb. cons. 2. nu 29 & 44. & cons. 63. num. 20. & cons. 51. nu. 2.*

N. 5. ibi ¶ quia illud in cõtinenti. ¶

28 Hoc verbum (in continenti) † secundum materiam huius decis. vltra *Barz. sup. citat.* qui vt dixi, latissimè explicat, *Meno. d. cas. 361. Tesaur. decis. 178. circa fin. ver. intra* quot

quot dies. Pascal.d.c.6. Giurb. conf. crim.86. num. 4.

N.5.ibi ¶ illud in continenti etiam in causis ciuilibus ¶

29 Hoc verbum † in continenti, quid importet in causis ciuilibus vide optimum tex. quem tex. ego appello tex. & glo. idem .n. tex. est glo. *in l. fin. C. de erro. adu.* quem post hęc scripta reperij cita à Morot. *conf.8. num. 32.* quem vide de hoc ver. (in continenti) vide *Affl. in conflit. Reg. lib. 1. rub. 31. de cultu iustitiæ nu.* 8. *Barz. d. decis.* 132. *nu.* 32. *Seraph. decis.* 660. *Petr. qui multos enumerat casus ad decis. Capy.* 167. *lit. D. Amen. ad decis. D. de Francb.* 289. *n.* 10. latè de dicta dictione (incontinenti) *Cened. sing.* 56.

N. 5. ibi ¶ dicatur in continenti se vindicasse. ¶

30 Vide optimum tex. † in *l. scientiam §. in aliter, & ibi glo. in ver vlciscēdi ff. ad l. aquil.* vbi habes, an possit vlcisci iniuria ad defensionem.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Pactum in capitulis matrimonialibus, vt vir faciat perpetuum incolatum in aliquo loco, an sit validum, & de statuto simili.*
2 *Roma erat communis patria.*
3 *Vrbs Constantinopol. quoquè suo tempore communis patria.*
4 *Neapolis hodie cum sit Metropolis Regni, & ibi residcat Vicarius Principis, & tot supremi Magistratus, dicitur communis patria.*
5 *Regnum Neap. dicitur pratiosa hæreditas pomerium, & Iardenum amenissimum.*

AD DECIS. XIX.

HVius decis. meminit nouissimè *Thor. in compen. decis. 2. p. ver. pactum fo.* 409. vbi multas alias decis. & authores adducit, & *Apicel. alleg. 6. num. 11.* post hæc scripta visus, sed
1 contra decis. istam, quod imò pactum † in capitulis matrimonialibus de perpetuo incolatu appositum sit inualidum multis rationibus probat *Petr. ad Capy. decis. 135. lit. D. per duas col.* contra dictam *Capy. decis.* idē quod in ista concludentem. Cuius Capy. decis. licet corruptè meminit *Thor. in compen. decis. Reg. in ver. Maritus, & pater, & ver. pactum*, & rationibus adductis ibi per Petr. ad stipulantur rationes adductæ licet ad aliud propositum per *D. Consiliar Scip. Rouit. in pragm.* 8. *de comp. à nu.* 8. *vsq; in fin.* quorum dicta de seruiēt hic pro additione.

& de statuto contra libertatem matrimonij, ne possit mulier viro extero nubere vide *Pascal. de vi. pa pot p.3. c.2. nu. 30.*

N.27. ibi ¶ cum sit hæc Ciuitas Metropolis, & domicilium totius Regni ¶

2 Sicuti Roma † quando erat caput mundi erat communis patria *l. Roma communis*
3 *patria ff. ad municip.* & vrbs † Constantinopolitana suo tēpore, quoquè commun is patria dicebatur, vt per *Bal. in rub C. qui accus. non poss nu.* 11. *Det. in c.* 1. *nu.* 1. *de pre-*
4 *ben.* cum id extendatur † ad locos, vbi residet Cur. & vbi residet princeps, vel eius Vicarius *c. fin. de foro comp. vbi Abb. Castr. in l. 2. C. de iurisd. omn. Iud nu. 5.* Et in Ciuitate Neap. residet Principis Vicarius, & tot supremi Magistratus, vt Author noster dicit hic possumus iure merito Ciuitatem Neap. dicere cōmunem forum, vt probat *Capibl. Pragm. 8. de baronibus p.2. nu 66. fo. 271. in vltima impress.* maximè cum sit Metropolis totius Regni *Pragm. 1. de immun. Neap. conces. D. de Francb. decis.* 360. *nu.* 4. *Thor. in 2. p. compen. ver. Baro externæ nationis 1. col. cir*
5 *ca fin. fo.* 38. quod Regnum † dicitur pretiosa hæreditas, quia in eo adest abundantia victualium, & fructuum *secundum Affl. in proem. constit. §. esi igitur, & in cap. reg.* 110. dicitur hoc regnum pomerium, & iardenū amenissimum de quibus, & de alijs laudibus huius Regni vide *Viscon in concl. sua. Cuius est initium Regnum Neapolitanum.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Resoluto contractu, an debeantur vsuræ conuencte ex illo contractu.*
2 *Interesse an debeatur contractibus habitis pro rescissis in graduatione.*
3 *Rescisso contractu tertiæ non vocantur tertia, sed interesse.*
4 *Agi an possit exequutiuè pro interesse post liquidationem.*
5 *Contractu annullato, an debeantur fructus.*
6 *Interesse debetur etiam post sententiam ex mora*

mora debitoris condemnati, & non soluentis intellige nu.7.

8 *Moram quando quis ipso iure incurrit, illa mora non operatur effectum producendi interesse nisi sequatur sententia declaratoria.*

9 *Interesse absq; mora non debetur, & mora sine scientia, & interpellatione non comittitur.*

10 *Interesse ex quotuplici mora debeatur, & quando contrahatur.*

11 *Morosus debitor, an teneatur soluere interesse lucri cessantis, & quid si ob paupertatem soluere non potuit debitum principale.*

12 *Creditor plus debito petens non constituit debitorem in mora etiam ratione partis vere debitæ, & nu.12.*

13 *Creditor plus debito petens in expensis condemnatur, & amissione iurium num.19. & 21.*

14 *Quid si petijt, & non exegit cum effectu.*

15 *Apocas falsas præsentans, & pecuniam non exigens, an incurrat pęnam.*

16 *Petens debitum solutum. si effectualiter non exegit, an incurrat pęnam pragm.7.de fals. & quid si est deuenctum ad actum exequutionis.*

17 *Petere, verbum quid importet.*

18 *Creditor plus debito petens si non est in dolo non condemnatur.*

Idem si adest clausula saluo iure, vel omni modo meliori &c.nu.20.

21 *Probatio quę fieri debet per scripturas, an sufficiat si fiat per testes.*

22 *Debitor citatus super tenore instrumenti si appellet à citatione quas prouisiones obtinebit à tribunal. superioribus.*

23 *Creditor petens totum cùm debeat petere partem, an incidat in pęnam prag.7.de fals.*

24 *Et quid si petat partem debiti, quod fuit integrè solutum.*

25 *Creditor petens ante tempus plus petere dicitur, & quam pęnam patiatur.*

26 *Debitores fauore publicę vtilitatis possunt, antè tempus conueniri.*

27 *Carcerarij plus debito peten. possunt puniri, & qua pęna.*

28 *Offitsales debent sportulas iuxta pandectam exigere Idem in actuarijs contra quos sunt emanatæ R. Prag. &c. Reg. quæ recensentur.*

29 *Actore petente plus in qualitate, an reus possit totum negare debitum.*

30 *Actore agente assistentia, & peten. plus debito, an sententia sit nulla.*

AD DECIS. XX.

N.1.ibi ¶ resoluto contractu non debentur amplius vsuræ conuentæ &c. ¶

1 AN resoluto † cōtractu debeātur vsuræ cōuentę ex illo cōtractu videatur omninò *D.Consil. Scip. Rouit.in prag.1.de cens. nu.39.& in prag.1.de cessio.bono.num.21. &*
2 *à nu.12.*quid in contractibus † pro resciſsis habitis in graduatione quid in debitore de-
3 cocto, & quomodo vocentur † illæ vsuræ resciſso contractu, quod non dicantur amplius tertiæ, sed interesse, & quare, & quod
4 † exequutiuè pro illis agi non poterit post liquidationem *Carauit.rit.167.Rouit.d.nu. 39.Capibl.pragm.1.de Baro.nu.292.& seq.* vbi de supradicta principali q.de qua etiam *Viscon.in concl.incip.interesse 3.col.* vbi non meminit de Rouit. solum adducit *cons. Lanar.63.Mariscott.var.resolut.c.63.* quem adducit *Capibl. d.loco* apud quem quid de
5 fructibus † annullato contractu à *nu.* 221. & an fructus debeantur ex nunc, vel vt ex tunc *nu.* 275.

N.2.ibi ¶ quia contractus resoluitur culpa debitoris morosi. ¶

6 Quod interesse † debeatur etiam post sententiam ex mora debitoris condemnati, & non soluentis *Capibl. vbi sup l.Kalendis ff.de re iud.c.mora vbi Dyn.de reg iur.in 6.* intel-
7 lige tamen quando sententia † continet certam, & liquidam quantitatem, secus si incertā, & liquidandā, vt *Gallupp.declarat in recen.prax.S.C p.3.c.2.num.39.& seq.fo.237.* cui addo *Viscont.in concl. mora purgatio circa med.* vbi adducit *Afft. & Vrsill.decis.205. Lanar.cons.28.num.24. Surd.decis.179.nu. 15.Fab.de ann.cons.93.nu.23.* tu vide *Ricc. collect. 241.*

8 Et quando quis † incurrit moram ipso iure, vt in casibus no. per *Meno.de arbitra.cas. 220.lib.2.nu.8.& seq.* tunc illa mora non operatur effectum producendi interesse, nisi adhuc sequatur sententia declaratoria iudicis, vt per *Meno.ibi nu.7.*

9 Et quod interesse † absq; mora non debeatur, & mora sine scientia, & interpellatione non committatur, quoniam solum aduersus eum locum habet, qui in dolo prę-sumpto, siuè lata culpa versatur *Rot.diuers. decis.771. p.4.* quam adducit *Ricc. collect.*
10 *2464.ver.aduerte, vbi in seq.* interesse † ex quotuplici mora debeatur, & quando illæ contrahantur *Verall.decis.108.p.2.*

11 Sed an debitor † morosus teneatur soluere

re interesse lucri cessantis vide *Visc n. in ver. interesse in suis conclus. cum D. per eum adductos*, & quid si ob eius paupertatem sol uere non possit debitum principale *Afflic. dec. 20. num. 3.* quem cum alijs adducit *Viscon. loco antè cit.*

Verum magis propè ad dicta in hac de-
12 cis. descendendo dico, quod dum † creditor plus debito petit, non cōstituit debitorem in mora *Consil. de Georg. alleg. 1. nu. 27.* etiam ratione partis, verè & realiter debitæ nisi protestetur separatam recipere aliam partem iux doctr. *Bar. communiter receptam in l. qui solidum vers. aliter ff. de leg. 2.* de qua per *D. Gizzarell. inf. nu. 16. Præses de Amat. consi. 92. nu. 22. vbi n. seq.* respondet doctrinæ eiusdem *Bar. in l. 1. §. si stipulanti ff. de ver. obl.* dicentis ratione partis non verè non posse totum negari, vide omninò quia nimis erudite loquitur more suo.

N. 9. ibi ¶ quod qui per dolum plus debito petit cōdemnatur in expen. ¶

Adde *Rot. Auenio decis. 35. Tesaur. decis. 231. Masull. ad Capy. decis. 49. nu. 3.* alios referr *Carrabb. sing. 191. incip. petēs plus debito*
13 Et quod Iudex † plus vero peten. debeat in expen. condemnare vide Viu. decis. 340. ad quam se remittit *Nouar coll. ad pragm. 93. num. 1. & 141. nu. 5. Caball resol. 260.* quod
14 limitat *Barz. decis. 76.* in eo † qui petijsset tamen non exigisset cum effectu etiam si ad actum exequutionis deuenisset, & ita decisum testatur *in S.C. Nouar. collect. 93. & alteram decisio. Ricc. 70.* loquentem de præ-
15 sentante † Apocas falsas banci, & non exigente pecuniam nulla facta mentione de D. *Rouit.* à quo habuit d. decis. quam idem *Rouit inf. cit.* dicir obtinuisse ipso Adnoca-
16 to. Idem in petente † debitum solutum, vt non incidat in crimen de quo per *pragm. 7. de fals.* nisi effectualiter exegerit *Ricc. decis. 40. p. 1.* etiam si ad actum exequutionis deuentum esset probat late *Rouit. ad d. prag. 7. nu. 4.* vbi testatur decisum *Gennarell. in commen. ad eamd. pragm. nu. 25. vbi num. 24.* quid importet illud verbū † petere de quo in nouissimo *tract. de assisten. glo. 8. num. 1. & seq.*

Aliam limitationem adducit *Nouar,* ibi
18 vbi non adesset † dolus quia cessante dolo, vt ex his verbis elicitur, plus debito petens non condemnatur imò excusatur *Barz. d. decis. 76.* quam sequutus est *Rouit. d. prag. 7. de fals. nu. 6.* nulla facta mentione *Gennarel. ad d. pragm. 7. nu. 16.* qui idem copiosè probauit, & *d. Gennarell.* fuit primus commentator d. pragm, vt ibi per eum *num. 3. Viui.* *decis. prædicta 340. Ricc. collect. 1781. Capy. decis. 49. Ricc. collect. 437.* vbi in fin. adducit
19 *decis. Viu. 427.* si petens † plus debito debeat vltra condemnationem in expen. puniri in amissione suorum iurium.

Præterea aliam lim. adducunt *Nouar, vbi sup. in fin. & Ricc. d. collect. 1781.* quan-
20 do † in libello apponitur saluo iure superflui ambo adducunt *decis. Ludo. Perusin. 51, qui decis. 117.* dicit idem procedere quando in libello fuit apposita clausula omni modo meliori in quo *Nouarr.* adducit etiam *decis. Rot. coram Blanchetto,* & præter *Ludo. d. decis. 51. dicit Gennarel. d. pragm. 7. nu. 35. in fin.* quem vide in materia peten. debitum iam satis factum ad Saturitatem.

N. 9. ibi ¶ & priuatur iure suo. ¶

21 Qua pęna † puniatur plus debito exigens dixi sup. vbi vide supra cit. DD. quibus addo *Menoch. de arbitr. cas. 443.* & creditor plus petendo adhoc, vt debitum amittat quatuor requiruntur de quibus *per Thor. in compen. decis. Reg. in ver. creditor petens plus debito* vbi adducit *Capy. decis. 49. nu. 4. Ricc. d. collect. 437.* & vide *Add. ad d. Capy. decis. 49.* Et quia adhoc, vt incurratur pęna prag. debet satisfactio probari per scripturas, vel per apocas de iure validas, vt ead. prag. dictat; adhuc si probatur satisfactio testibus non est exclusa pęna à iure communi statuta, quia generi per spetiem non derogatur *Foller. in prax crim. ver. audiantur excusatores num. 135. Petr. ad decis. Capy. 49. à nu. 3. & ad decis. Gram. 28. num. 27.* verum quod supradicta pragm. Ducis Oxunæ non habeat locum quando satisfactio probatur per testes *Galter. in prax, liq. instr. ver. aut facta liquidatione nu. 58. in fin.* quem refert, & sequitur *Carabb. d. sing. 191.*

N. 12. ibi ¶ nisi præstet cautionem de parendo mandatis S.C. ¶

22 Hæc praxis † in olenit in omnibus tribunalibus superioribus, ad quæ cum appellatur à citatione super tenore instrumenti expediuntur prouisiones in hanc formam. Comparente N. debitore personaliter, & præstanre cautionem de parendo mandatis v.g. M.C.V. vel R.A. & de se pręsentando coram Iudice declarando transmittat acta, & per dies, & ita practicatur vide *prag. 9. §. item vogliamo de off. mag Iust.* & ibi *Rouit. & dixi inf. decis. 72.*

N. 15. ibi ¶ in debitore à quo creditor perat totum cùm non debeat nisi partem. ¶

An

23 An creditor † petens totum cùm debeat petere partem incidat in pœnam supradictæ *pragm.7.de falſ.*quæ imponit pœnam peten. bis debitum vide *Gennarell. ad ſupradictam*
24 *pragm.7.nu.34.*vbi etiam quid ſi creditor † petat partem debiti, quod fuit integrè ſatiſfactum.
25 Et quia qui petit † antè tempus plus petere videtur, quæro quid ſit ſtatutum contra creditorem, qui antè tempus petit,dic, quod debet ſtare alterum tantum tempus ad conueniendum debitorem *Alex. conſ.9. verſ.vndè videmus nu.1.Caual.de tuto.num. 194.fo.387.*
26 Verum licebit † fauore publicæ vtilitatis antè tempus petere, debitores .n. publici poſſunt antè tempus conueniri ſi publicam exactio concernit vtilitatē,vt firmat *Loſſ.in tract.de iur.vniuerſ.p.3.c.6.in prin.*

N. 16. ibi ¶ ex communi opin.ab omnibus recepta in d. l. qui ſolidum quo loci Bar.&c.¶

Iſtam *Bar.opin.* latè defendit *Ama. conſ.92. nu.22.*vt dixi ſup. *ad nu.2.ver.verum magis omninò viden.*

N.27.ibi ¶ iura communia tam antiqua,quam noua,ac iuris noſtri interpretes deteſtati ſunt creditores peten. plus debito.¶

27 Non modo iura † loquuta ſunt contra creditores,ſed etiam contra alios petētes plus. vnde carcerarij petentes plus,poſſunt, & debent puniri,& qua pœna,vide *Capiblan.de*
28 *Baron.pragm.19.nu.41.*& ab offitialibus † ſportulæ non ſunt exigendæ plus quàm dictat Pandecta, vt per *Thor. in compen.ver. ſportulæ*:quod malè ſeruatur, & maximè ab actuarijs, contra quos eſt emanata *Reg. Pragm.38.de off.mag.iuſtit.*quę pragm.continet pandectam,emolumentorum, & diritiuum ſpectantium ad officium magiſtri actorum,qui exigentes vltra dictam pandectam puniuntur etiam pœna corporali arbitrio Proregis, vt in *c.vlt.de gratijs conceſſis per Ducem Oſſuna in anno 1585.*inter capitula, & Priuilegia Neap. vt notat ibi *Rou.* qui ſubdit, quod actuarij neq;à ſpontè dantibus poſſunt vltra illam taxam exigere.

N. 27. ibi ¶ licitum eſſe reo negare totum propter partem plus debito petitam.¶

29 Sed quid de actore † plus re in qualitate petente, an liceat reo negare totum debitum. *Teſaur.deciſ.291.* quam ſequitur *Nouar.ad pragm.collect.141.num.6.* vbi etiam
30 quid de actore † qui egit aſſiſtentia, & petijt plus debito, quod illa ſententia non dicatur nulla *per Capy.deciſ.51.*

Ioſeph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Beneſitiorum petendorum practica.*
2 *Beneſitia introducta cauſa an putantur,et quid hodie nu.3.*
4 *Beneſitia, vt poſſint obtineri,an requiratur leſionem probare.*
5 *Beneſitijs,an poſſit minor renuntiare in preiuditium aduerſariorum, & an minor cōuentus ex contractu paterno,vel minor ſuccedens maiori habeat beneſitia.*
6 *Vniuerſitates habent reſtitu.in integ.et gaudent omnibus priuil.minorum.*
7 *Vniuerſitates habent fori electionem.*
8 *Vniuerſitas 30.focularioru, an habeat beneſitia.*
9 *Beneſitia, an poſſit quis cogi ad petendum praxis.*
10 *Preceptum vnicum, vt quis petat beneſitia, an ſufficiat,vel requiruntur plura,& n.13.*
11 *Monitio vna,an trina requiratur, vt quis amictat beneſitia ob non reſidentiam.*
12 *Præcepta plura requiruntur in recognitione apucæ.*

AD DECIS. XXI.

Hvius deciſionis meminit *D. Marchio Belmontis Regens de Tappia in Conſt.minorum iura nu.10. 3. lib iur.reg.fo.196.*vbi tradit † pra-
1
cticam circa petenda beneſitia,& *Viſcon. in additio.ad deciſ.D.de Franch.261. verſ.in eadem deciſ.nu.9.*ex qua *D. de Franch.deciſ.*
2 *nu.9.& 10.*habemus,quod cauſa † introducta neq; ſcripturæ præſentantur neq; beneſitia conceduntur quanquam contrarium admiſerit *Minado. deciſ.15.* quam adducit Author hic,& ita his temporibus ſeruati te ſtatur *D.Reg.Rouit. prag.53.de offit.S.C.nu. 2.*qui de materia remictendo ſe ad *Teſaur. deciſ.33.* dicit opin. primam de qua *in d. deciſ.261.*eſſe veriorem *ex pragm. 63.§. per lo preſente ancora,de offit.Procur.Cęſ.*& illam ſuſtinuiſſe, *Affl.in conſtit.obſcuritatem q.9. n. 13.Carauit.rit.71.*verum idem *Rouit. ſuper pragm.11.incip. curſu dilationum ſub tit.de ord. Iud.* dicit,reperijſſe tempore Antonij Capicij poſt latam ſententiam, & intimatā manda-

mandatum de parendo fuisse concessa ista beneficia retardando exequutionem sententię de anno 1533. actuar. Cioffo. Sed per aliud decretum S. C. latum post Capy. de anno 1535. fuisse prohibita beneficia post descriptam causam in lista, & de anno 1579. in causa Dianæ Carafæ cum multis creditoribus actuar. Roppulo fuisse per S.C. decretum referente Lanario procedendum esse ad expeditionem causæ, vt testatur *Gallupp. in sua recenti prax. S.C. p. 2. c. 29. n. 15.* Tu vide *Thor. in Compen. decis. in ver. benefitium, an sit concedendum, & in ver. minor, siuè pupillus.* Sed ego in causa propria cum Illust. Comitissa Briatici Delia Sanseuerina practicaui referente Fabio Riccardo in anno 1601. quod introducta causa fuit dictæ Comitissæ ex cuius parte in Rota fuit petitum beneficium concessum actuario Vaxallo, non obstante, quod fuerit replicatum non concedendum esse, quia erat introducta causa patrocinante pro me Domino Io. Vincentio Macedonio Aduocato acutissimo, & eruditissimo Domino meo Colendissimo, sed de prædictis omnibus vide *Imbrian. in tra. de primo, & secundo benef. consid. 5. per tot. & præsertim à num. 15. fo. mihi 136. Amend. ad d. D. de Franch. decis. 261. & 421. nu. 5.*

3 Hodiè verò † per prag. Eminentiss. Card. Zapata uidetur sopita quæstio, statuitur enim per illam terminus 20. dierum ad petendum benefitium à die publicationis, & secundum 30. dierum sequentium de qua Pragm. meminit *Gallupp. p. 2. c. 29. nu. 18. fo. 222.* Idem Madritia lege terminatum testatur *Couar. pract. qq. c. 14. n. 3. Imbria. d. considerat. 5. nu. 34.*

4 Et quia † pro obtinenda restitutione in int. requiritur lęsio, vt per *Gallupp. p. . . c. . . n. 6. fo. 281.* an ad obtinendũ benefitium necessè sit probare lęsionem, quod non *Rouit. d. prag. cursu dilationum n. 27. Idẽ Imbrian. in d. tra. consid. prima nu. 51. vsq; ad nu. 67. vide Capy. dec. 109. nu. 7.*

N. 3. ibi ¶ si minor ipse repudiat restitutiones, & benefitia. ¶

5 Sed an minor † possit renunciare benefitijs in præiuditium aduersariorum *Affl. in Consit. obscuritatem nu. 78. & seq. Vrsill. ad Affl. decis. 89. & de Franch. decis. 269.* quos refert *Gallupp. vbi sup. num. 14. Nouar. collect. 171. nu. 7 vide Thor. in ver. benefitium concessum* Illud autem est vulgatum apud causidicos, quod pupillo conuento ex contractu paterno non competit restitutio in integrum de Iure Regni, vt per *Rit. M.C.V. 234. D. de Franch. decis. 234. & 364.* Idem quando minor succedit maiori, *Affl. decis. 212. Viu. dec. 250.* quod intellige quando cum pupillo nullus est actus factus, vt *per Petr. ad Gram. dec. 52. nu. 1. & 2.* quod not. quia non omnes, ita intelligunt; vndè *Petr.* ibi damnat quemdam D. qui non ita intelligebat articulum istum.

N. 8. ibi ¶ an vniuersitates restituantur iure minoris, vel iure maioris ex generali clausula. ¶

Adde *Lofæ. in tract. de iur. vniuers. p. 3. c. 18.*
6 *fo. 220.* & quod vniuersitas † gaudet omnibus priuilegijs minorum *l. respub. ex qui cau.*
7 *maio.* vndè habet † fori electionem, quod latè probat, & decisum refert *Gallupp. p. 2. c. 6. nu. 58.* sed non omictas videre *Pasca. de viri. patr. pot. p. 2. c. 2. nu. 103.* vbi refert contrar. opin. & ex Carau. refert decis. sed quod
8 vniuersitas † etiam si esset 30. foculariorum habeat benefitia *Affl. in prælud. constit. q. 5. nu. 4. tu vide Lofæ. d. tract. p. 3. c. 18. nu. 16. & Gallupp. p. 2. c. 28. nu. 8.* qui subdit secus esse quando causa esset cum aliquo prętendenti se esse de nobilibus de quo per *Thor. in ver. Restitutio in integrum, an competat cętui.* vide eund. *Gallupp.* qui dicit aliud verbum circa supradicta *p. 3. c. 7. n. 21.*

N. 12. ibi ¶ & decreta quod peteret secundum beneficium. ¶

9 Praxis quomodo † verfetur, vt quis possit cogi ad petenda benefitia, & quę personæ cogi possint traditur *à D. Reg. Tapp. loco sup. cit. nu. 12. Gallupp. vbi sup. nu. 7. & alij cit. it. per Thor. in compend. decis. in ver. mulier inuita, & in ver. minor, siuè pupillus, an cogi possit Capy. dec. 110. vide Imbrian. in d. tract. de primo, & secundo benef. consid. 5. num. 22.* vbi quod Iudex, & parte instante, & ex officio poterit mandare parti, quod benefitia petat cum comminatione, & qualiter comminatio fieri debeat ibi docet nu. seq. & vide *inf. decis. 85.* & de prædictis vide etiam *Rouit. prag. 11. de ord. iudit. nu. 39.*

10 An autem quando fit præceptum personæ priuilegiatę, quod petat beneficium, alias precludatur via sufficiat vnicum præceptũ, vel requirantur plura præcepta, nemo ex nostratibus, quos vidi id tangit, sed dubium facit *decis. Capy. 205.* ego in ea sum opinion. quod non requiratur nisi vnicum pręceptum, vnicaq; monitio; bina .n. monitio requiritur in illis casibus in iure spetialiter expressis, qui præsertim sunt quando quis venit à principio, & deinde, funditus priuandus iure suo, vt videtur *Idem Capy.* sentire contra *Ang. opin. in d. decis. 205.* vt est in casu

priua-

priuationis principalis actionis, vel accusationis iuxta terminos *l. diffamari C. de ingen. & man.* vltra quod contra *Ang.* dicentem requiri binam monitionem tenet *Alex. in l. titia C. de accus. Rom. in l. quandiu §. 1. ff. de acq. poss.* per multas rationes, & regula est in contrarium, quod sufficit vna monitio *per Fel. in c. ex literis col. 6. de constit.* & ego in S. C. ita practicaui.

11 Faciunt ad prædicta tradita per *Oced. in tract. de incompatibil. benef. 1. p. nu. 12. 24 25. & 26.* vbi vtrum vna monitio requiratur ad incurrendam amissionem benefitiorum ob non residentiam, vel requiratur trina.

12 Post hęc scripta vidi *Apicell.* in opere quod inscribitur *tutam. pauper. tit. de dilatiõ. Quinquenn. nu. 14.* vbi in præceptis pro recognoscenda apoca dicit duo requiri *ex glo. in §. si quis aut. ver. admonitus Auth. de hær. & falcid.* vel vnicum cum contumatia, *ex Curt. in l. 2. nu. 26. C. de æden.* Sed in recognitione apocæ tria requiri pręcepta, & ita seruari in prax. & dixi inf. *ad decis. 49. num. 16.* & nouissimè reperij *Imbria, in d. tra. de primo, & secundo benefitio in d. consid. 5 nu. 23.*

13 vbi in terminis nostris, quod vna sufficit cõminatio dummodo fiat cũ illis verbis (aliàs non audietur) secus si fiat cum verbis (alias prouidebitur, vt iuris, nam tale præceptum non dicitur vim peremptorij obtinere, vt præcedens ex doctr. *Bar. in l. si apparitur C. de Cohortal. lib. 12. Bal. in l. ad peremptorium ver. 2. quæro ff. de Iudit. Marant. de multipl. alie. nu. 341.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *AEstimatio an debeatur feudo donato sine assensu sicuti legato feudo dec. 22. num. 1. & quid si donatur contemplatione matrimonij n. 2.*
3 *AEstimatio loco rei quando sit prestanda.*
4 *AEstimatio, an debeatur legatis bonis emphiteuticis.*
5 *Promittens impetrare assensum, an teneatur ad interesse si non impetrat, & fecit suum posse.*
6 *Promittens factum alienum quando teneatur ad interesse si promittit se facturum curaturum, & ibi de marito promittente renuntiationem vxoris, an teneatur si nolit renuntiare.*
7 *Donator, an teneatur de euictione, & quid in donatione remuneratoria.*
8 *Impossibilia, quæ dicantur, & quot modis sumatur impossibile, et impossibilitas à quibus exeusat.*
9 *Donatio matrimonij dicitur ob causam, & est irreuocabilis. Et non potest præiudicari illis quibus est ius quæsitum num. 10. & 13. & quid si matrimonium declaratur inualidum num. 14.*
11 *Donatio contemplatione matrimonij computetur in legitimam.*
12 *Donatio contemplatione matrimonij, an dicatur facta filio, vti filio, vel vti heredi, & num. 16.*
15 *Matrimonium, an sit causa finalis, vel impulsiua donationis.*
17 *Antipherna vndè dicitur.*
18 *Antiphatum vndè dicitur.*
19 *Donatio matrimonij contemplatione, et propter nuptias quomodo differant.*
20 *Donationis remuneratoriæ materia.*
21 *Donatio si fit ob remunerationem adhuc mediætas æstimationis debetur.*
22 *Donatio remuneratoria habetur pro contractu oneroso.*
23 *Donatio contemplatione matrimonij non potest reuocari vitio ingratitudinis.*
24 *Donatio quando reuocatur vitio ingratitudinis qua actione agatur.*
25 *Donatio contemplatione matrim. an rescindatur prætextu ætatis metus reuerentialis læsionis, vel per superuenientiam liberorũ.*
26 *Tenor inuestituræ non est mutandus, sed semper seruandus.*
27 *Patronus benef. iur. patr. an possit mutare tenorem fundationis.*
28 *Clausula non aliter, nec alio modo.*

AD DECIS. XXII.

IN nouissima editione commen. super Pragm. *D. Consiliar. Rouit.* meminit huius decisio. *in pragm. 1. tit. de abus. in scrib. subl.*

N. 1. ibi ¶ an æstimatio deberetur, vbi pater donat filio primogenito feuda. ¶

1 An donato feudo † sine assensu debeatur æstimatio quemadmodum, & legato feudo debetur æstimatio, de quo inf. *decis. 36.* tractarunt multi ex nostratibus questionẽ istã *Anna in Consilt. diuæ memoriæ nu. 139. et seq & alleg. 126. & seq. Anna filius cons. 81.* vbi allegat decem. & septem DD. tenentes quod legato feudo non debetur æstimatio quibus adde, *Surd. cons. 327. num. 54. vol. 3. Meno. cons. 986. n. 28. vol. 10. & alios. Camill. de*

de Curt.diuerf.iur.feud.in cap. incip. multoties num.83.eum feq.Octau. Bambacar.in c. omnes filij num.68. fi de feud. fuer. controu. & omninò *Thor.* qui refert decifiones *in ver.æftimatio feudi legati,& in ver. æftimatio,an debeatur fo.23.* & in puncto huius decif. vide omninò *D. Confil. Rouit. in d. pragm.1.in tit. de abufu in fcrib. fubl.num. 129. cum multis feq. vfque ad fin.* vbi defendit latè validifsimis rationibus, quod
2 donato † feudo etiam contemplatione matrimonij non debeatur æftimatio, cuius fcripta deferuient pro add. ad præfentem decif. omnia enim tacta per authorem hic reperies apud eum, ibi enim funt allegationes factæ per dictum D.Rouit.in hac eadem caufa eo patrocinante pro Cliente donante.

3 Extra tamen materiam huius decif. quando præftanda fit æftimatio † loco rei debitæ, quæ præftari non poteft vide cumulatas decif. per *Ricc.collect. 1315.* Et in materia vltimarum voluntatum, *Peregr. de fideicommiff. artic.10. numer. 97. & fequen.*

4 Et fi legatis bonis † emphiteuticis debeatur æftimatio vide *Ama.decif.39.*

N. 6. ibi ¶ & quoad affenfum quem impetrare promifit dicebat fe porrexiffe preces fuç maieftati, & feciffe fuum poffe, fed fua Maieftas noluit affentire. ¶

5 **An** promittens † expediri facere regium affenfum à Prorege, vel eius Vicario teneatur ad intereffe? quæftio ifta diftinctione abfoluitur, aut enim promittitur fuper folitis, & tunc fi promittens non adimplet promiffionem tenetur ad intereffe, aut fuper infolitis, & quia tunc videtur promittere, quid impoffibile à Principe, & non tenetur *tex. eft in l. apud Iulianum §.fin. ff. de leg.1. vbi not. D.Ann.alleg.140. num.15. Surd. decif.183. num.5. Molfef. conf.12. num.18. & feq. D. de Pont. decif. 6.num.10.& feq.* alios nouiffimè cumulat, *Vifeon.conclus.promittens expediri*, vbi adducit etiam *Rouit. loco cit. num. 135.* quo loci *Vifcon.* declarat conclufionem, & docet, quid facere debeat promiffor etiam quando promiffio fuper infolitis verfatur ne fibi imputetur. Vide etiam *Medi. examí.17.num.77. Vifcon.in concl.affenfus Regius col.3.* vbi citat *Lanar. conf.32. num.4. & 5.* omninò videndus,& *Io. dom.de ann. poft alleg.Ann.in fuo conf.nu.10.*

Et quando fuper impoffibili, & impoffibilitas fuit præuifa, *Rouit.d.pragm.1.præfertim nu.176.& feq.*

N.6. ibi ¶ quia docuit feciffe fuum poffe. ¶

6 Promittens † factum alienum,& fe facturum, & curaturum quando teneatur, vel non,ad intereffe, & excufetur à periurio, *Caroec. latè in tract.de loca. tit. de facti alien. promiffore* omninò videndus *fo. 215.* vide *decif.D.de Franch.624. Maran.difp.7. Pafca.de uir.pa.pot. p. 2. c.9. numer.120.in allegatio. ibi pofitis. Vifcon.* qui alios cumulat *in concl. incip. Promittens factum alienum D.Regen.de Pont. de pot.proreg.tit. de fucceffionibus mulier. num. 11.& in conf. 153.num.3.vol.2. Mafull.ad Capy.decif.93. Molfef.p.4 tit.de renuntia.q. 10. numer.24. & conf.11.num.45.& in tit.de renun. q.11. numer.24.Thor.ver.promittens. Mufcatell. in prax. de fideiuff. mod. 19. per tot. Regul. in 2.tom. regular.in ver. permiffio facti alieni.*

Et quod promiffio facti alieni abfq; iuramento non tenet eft tex.*in l.eum qui §. Iulianus el.2. ff.de Conftit. pecun. D.de Pont. loco fupr. cit. & in dict. reg. promiffio. dixi ad dict. Domini de Franch. decifion. 624.*

Et de marito, an teneatur ad intereffe, fi promifit, quod vxor renuntiaret, & noluit renuntiare vide fupra citatos, & *D. de Franch.decifion.625.Gram.q.2. poft eius decifion.*quibus adde *Valenz. conf.14.* adductus nouiffimè per *Maurit. Apicell.in add. ad tutam.paup.fui Genitoris nu.695.*poft hæc fcripta vifum.

N. 7. ibi ¶ donatorem de euictione non teneri. ¶

7 An donator † teneatur de euictione vide *Ricc.collect.1030.*an debeatur euictio ex donatione remuneratoria *Thor.cum D. per eum cit.in ver.euictio an debeatur* vide eundē *in ver. euictio, an fibi locum vendicat fo. 182.*& vltra alios innumeros ibi cit. *Vifcon. in concl.euictio 2.col.in fin.fo.73.* & quid in donatione reciproca. *Seraph. decif. 534 num.3.*

N. 8. ibi ¶ impoffibiiium nulla eft obligatio.¶

8 Quæ impoffibilia † dicantur,& quot modis fumatur impoffibile. *Cagno.in l. impoffibilium num.2.ff de reg.iur. Pract.pap.in form.excipiend.contra pofit.num.1.fo.109.& ad reg.principalem Pereg. vbi fup.* & vide *regulistas in ver.impoffibilium.*

G Et

Et à quibus impossibilitas excuset, *Mar-*
*fil.*recenset omnes casus in *l.1.§.præterea.n.*
120.cum seq.ff.de quæstio. quem refert *Petr.*
ad Gram.decis.52.num.6.& quod impossibi-
lia dicuntur,quæ pendent à potestate Princi
pis,*Medi.examin.17. nu.78,*

N.14.ibi ¶ ex causa necessaria nem pè contemplatione matrimonij. ¶

9 Quòd donatio † contemplatione matri-
monij dicitur ob causam probat, *Pasca.de*
vi.pat.po.p.1.c.4.n.39.Ann.cons.73.& Mo-
*rot.cons.43.nu 7.*vbi ex hoc per superuenien
tiam liberorum non reuocari firmat idem
Morot. D.de pont.decis.39.nu.28. quem se-
quutus est *Molfes.4.p.q.25.ante nu.8.in com*
men.ad consue.Neap. cuius dicta deseruiunt
per addit,ad dicta hic sub .n. hoc 14.*à nu.7.*
vsq;ad num.9.add.Fab.decis.2. C.de reuo.do-
*nat.*quem citat *Ricc.coll.463. vide Viscont.*
ad decis.D.de Franch.205.ver.an donatio fa-
cta,qui multos adducit decisionantes,& cō-
10 sulentes,& quod eiusmodi donatio † sit ir-
reuocabilis *Mastrill.decis.211.num.4.& 12,*
vti pars ipsius contractus matrimonialis ad
quod multos citat *Pascal.vbi sup.nu.36.* vi-
de etiam *Molfes.cons.2.& 11.* vbi de mate-
ria huius donationis,& *Regen.de pont.de pot.*
proreg.tit.de assen.super dot.§.2.num.21. vbi
eruditissimè fundat,quod nec pater, nec filij
possunt aliquo modo præiudicare vxori, &
alijs, quibus est ius quęsitum ex tali dona-
tione, *Thor.in ver.donatio facta à patre,&*
11 *seq.fo.166.* & quod talis † donatio sit irre-
uocabilis, & computetur in legitimam do-
natario.*Tesaur.decis.45.num.11.*& an facta
12 † filio dicatur facta filio, vti filio, vel filio,
vti hæredi *De Pont.d.dec.nu.2.et cons.80. Pe-*
reg.de fideico.art.36.post nu.134.Mastrill.d.
decis.211. num.16. & an reuocari † possit,
Cappell. Tolosan.q.454. Anna cons.53.vol.
1.num.22. Reg.de Pont. cons.25. & d.cons.
14 *80.* Et quid si declaratur † matrimonium
inualidum,an valeat donatio facta contem-
platione illius matrimonij, vide *Viscon. in*
concl. quæ incip. donatio omnium bonorum
13 *inter viuos fo. 57.* Et an † matrimonium
sit causa finalis, vel impulsiua donationis,
vide *Molfes.& D.sup. cit.* quibus adde tra-
dita per *Surd. dec.322. num.84. Mastrill.*
dec.301.num.9.& 11.seq. 4.p. Amen.ad d.
D. de Franch.decis.205. & aliqua per eun-
dem *ad dec. eiusdem Domini 436. à num.*
19.& per Viscon. ad d.decis.205. & an in-
16 telligitur facta † filijs, vti filijs, vel vti hęr.
& an pater disponere possit de tali dona-
tione,& de alijs *Mastrill.dec.301.4.p.Molf.*
cons.10.

N.17.ibi ¶ huiusmodi donationes antiphernas nuncupat Imperat. ¶

17 Antipherna † dicitur ab anti, quod est
contra,& pherna,quod est idem, quod dos
quasi contra dotem data, vt exponit, *glo.*
in l.cum multa hic cit.C.de don. ant.nup. si-
cuti dicimus in Regno antiphatum ab an-
18 ti † quod est contra, & phatum idest mor-
tem quasi contra mortem, quia vxor lucra-
tur ob mortem, ita explicat *Molfes. p.7.q.*
1.num.12. de quo vide *Schard. in suo lexi.*
19 *iur. ver. antipherna.* Quomodo autem †
differat donatio ob causam matrimonij à
donatione propter nuptias, vide *Mastrill.*
d.dec.211.nu.19.

N.17.ibi ¶ esse donationem antidoralem,& remuneratoriam. ¶

20 De remuneratoria † donatione, *Petr. ad*
Capy decis.121. ver.reuocari fo.307. & ad
21 materiam, quod si donatio fit † ob remu-
nerationem adhuc medietas æstimationis
debetur cum ius illud antidorale à patri-
monio absit, & decisum testatur, *Ann.*
sing.202. Ama.cons.6. num. 13. vbi nu-
mer.14. quod interesse illius æstimationis
non debetur ex *Minad. in constit. in ali-*
quibus in 1. p. rub. numer. 30. & fin.
22 Et quod donatio † remuneratoria habe-
tur pro contractu oneroso, *Magon. de-*
cis. Florent. 77. num. 22. & vide alia
dicta per *Thoro in ver. donationes immensa*
fo. 167.

N.20.ibi ¶ prædicta donatio non potest reuocari vitio ingratitudinis. ¶

23 Quòd donatio † contemplatione matri-
monij non potest reuocari etiam ingratitu-
dinis vitio. *Fab.decis.1.C.de reuo.don.*quam
adducit *Ricc.coll.467. in prin. Molfes.p.4.*
q.25.num.27. Sed qualiter procedat expli-
cat *cons.2. num.10.50.& seq. Nouar.col-*
lect.139. num.7. vbi quod donatio ob cau-
sam, vt est illa non reuocatur ob ingrati-
tudinem, *Boer. decis. 27.* Et quia regulari-
34 ter donatio † ingratitudinis vitio reuoca-
tur, qua actione possit agere ille, qui illo
vitio intendit reuocare donationem, &
contra quem tradit, *Viscont. in concl. incip.*
donans licet fo.57. & de reuocatione dona-
tionis ingratitudinis ob vitium, *Pasca. de*
vi.pat.pot.p.1.c.8. num.103. & seq. Et an
25 eiusmodi donatio † rescindatur prætextu
ætatis, motus reuerentialis, & lęsionis, &
an per superuenientiam liberorum, *Thor.*
in ver. donatio contemplatione matrimonij
facta fo.162.

N.25.

N.25.ibi ¶ & mutantes inuestiturę tenorem. ¶

26 Adde quod tenor † inuestituræ non est mutandus sed semper seruandus, vt probat *Viscon. in concl.incip. Tenor inuestituræ*, vbi multos adducit, vide tradita per *Ric. collect. 1625. Capibl.in pragm.8.de Baron. num.13. & seq.*

27 Sed an compatronus † benefitij possit mutare tenorem fundationis, & de iure patro. hæreditario facere gentilitium scripsi multa pro D. Antonia Labini pro negatiua contra D. Lucretiam Labini, & licet Cur. Episcopalem Bitonti fuerit decisum pro dicta D. Lucretia, tamen pendet appellatio. vide Allegationes positas *inf.ad decis.28.*

N.33.ibi ¶ talem protestationem non aliter, nec alio modo. ¶

28 De ista clausula † multa dixit sup. author sub num.5. quib. adde tradita per *D. Consiliar. Rouit. loco citato sup.* & quod inducat formam *Benuen. Stracc. de mercato. fo.mihi 116. num.7.* & de ista clausula vide *Scraph. in decision. 114. 483. 838. & 1063. Ricc. collect. 526.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Exulatus à propria patria dicitur exulatus ab eius territorio, & districtu.*

2 *Patria, & Ciuitas licet idem sunt, tamen latius est verbum patria, quam Ciuitas, & num. 3.*

4 *Prohibito ingressu in propriam patriam prohibetur ingressus in Ciuitatem.*

5 *Guidatus prohibitus intrare in Ciuitatem si fuit captus extra muros est excarcerandum.*

6 *Interdictum Ecclesiasticum extenditur etiã ad suburbia Ciuitatis.*

7 *Exulatus à Ciuitate si accedit ad suburbia, & portas Ciuitatis, an incidat in exilium.*

8 *Extensio non fit in pęnalibus de persona ad personam, nec de vno casu ad alium fallit, vt nu.9. & 10. & 13.*

11 *Pactum pęnale per quod interdicitur pomerium, aut suburbium extenditur ad Ciuitatem.*

12 *Prohibitus per sententiam ab honore minori, censetur etiam prohibitus à maiori.*

14 *Vsus communis loquendi plus est, quam quęlibet propria verbi significatio, & est seruandus etiam in materia odiosa, & pęnali num.15.*

16 *Ciuitas, & patria sicut sunt vnum, & idem ita, & municipium.*

17 *Ciuitatis appellatione venit districtus, & territorium.*

18 *Probatio, quod locus sit in districtu, quomodo fit.*

19 *Villa, castra, territoria adiacentia quando veniant appellatione Ciuitatis in materia fauorabili.*

20 *Ciuitas est caput territorij.*

21 *Ciuitas, & casalia sunt vnum corpus, & quę appellatione ciuitatis veniant.*

22 *Territorium quod dicatur.*

23 *Feudo vendito veniunt casalia, & suburbia solita accedere.*

24 *Territorium, an contineat mare.*

25 *Bannitus à territorio, an censeatur bannitus à mari adiacenti, & nu.27.*

26 *Testamentum factum in littore maris, vbi factum censeatur.*

27 *Mare eius est imperij cuius est territorium illi adiacens.*
Natus in territorio dicitur natus in Ciuitate.

28 *Territorij ambitus, quæ comprehendat.*

29 *Captus in territorio quando quis dicatur.*

38 *Ecclesia an dicatur de territorio, & habeat territorium.*

31 *Bannitus captus extra territorium bannientis, an valeat processus, & exequutio contra bannitum.*

32 *Territorium quomodo distinguatur à districtu, à comitatu diœcesi, & alijs.*

33 *Exulatus an possit per mœnia, et territoria à quibus fuit exulatus permanere per modicum tempus, & per diem, & noctem, & 37.*

34 *Transitus simplex exulatis non censetur prohibitus.*

39 *Exulati animus quomodo possit probari.*

36 *Guidatus an possit transire per loca prohibita.*

38 *Exilium, vt quis dicatur fregisse quid requiratur.*

39 *Extensio fit quando tractatur de delictis puniendis.*

40 *Alex. Turam. laudatur.*

41 *Exulare, an possit Iudex aliquẽ extra suam iurisdictionem.*

42 *Exulatus finito tempore exilij potest redire ad locum à quo fuit exulatus absq; licentia & decreto.*

43 *Relegationis, & exilij à loco fugientis pęna.*

Fugiens à triremibus qua pęna puniendu s.
44 *Nobilis exulatus, vel relegatus si in ca. casu fractionis exilij.vel relegationis iurasset triremes, an possit ad triremes cum effectu condemnari.*
45 *Nobilis quo ad se potest renuntiare nobilitati.secus quo ad alios.*
46 *Exilium frangens pietatis,vel amoris furore an excusetur à pęna*
47 *Amoris furore facta excusantur.*
Exilium frangenti ex probabili causa, an duplicetur.
49 *Exilium vndè dicatur, & an si simpliciter proferatur intelligatur de perpetuo, vel temporali.*
50 *In exilium condemnato,an possit dari facultas redimendi.*

AD DECIS. XXIII.

HVius decis. nouissimè meminit, *Rouit prag. 1. de relegat. nu. 6. in vlt. impress. Ricc. nouiss. collect. 2680. 7. p.* vbi multa reperies ad materiam huius decis.

In qua duplici ratione concluditur, quod
1 exulatus à ppria patria dicitur exulatus ab
eius territorio, & districtu. Primò quia in sen
tentia præcedebant illa verba à Ciuitate
Neap. eius territorio, & districtu, quæ censentur repetita in illis verbis (à propria pa
tria) Secundò quia etiã circumscriptis prę-
dictis exulatus à propria patria cẽsetur exu
latus etiam ab eius districtu, & territorio,
2 quia licet patria, & Ciuitas † idem sint tamẽ
latius est verbum patria, quam Ciuitas, & in
plus se habet, quã Ciuitas, & ideò continet
etiam territorium per alleg. hic per Authorem n. 9. alias exilium redderetur elusorium,
quib. adde tradita per *Pasca. in tra. de vi. pa. pot. p. 4. c. 3. nu. 23.* vbi per dvos tex. probat,
3 ꝙ patria, & Ciuitas † sunt sinonima, cuius
dicta videntur aduersari huic decis. dum cõ-
4 cludit, quod prohibito † ingressu in propriã
patriam, quod prohibetur ingressus intus Ci
uitatẽ, & dicit, quod cum à R. A. Salerni fuis
5 set captus de anno *1596.* guidatus † extra
muros Ciuitatis, quã fuit prohibitus intrare
fuit per Excellẽtiss. Com. Mirandæ tũc huius
Reg. Proreg. eiusq; Coll. Cõs. ordinatũ quod
si fuerat captus extra muros Ciuitatis statim excarceraretur, & ita exequutum.

Verum id fuit, quia fuit prohibitus intrare, & accedere ad Ciuitatem, de quo in guidato vide *Nouar. ad prag. coll. 113. n. 3. et seq.* secus est per hanc decis. quando quis exulatur ab aliqua Ciuitate, quia alias exiliũ redderetur elusoriũ per tradita hic per Authorem, quæ adiuuãtur ex *c. si Ciuitas de sen. ex-*
6 *com. in 6.* vbi Ecclesiasticum interdictũ † etiã
ad Ciuitatis suburbia extenditur, ea ratione
particulari ne illius edicti sententia vilipendatur. Verum adhuc, *Capibl. in pragm. 7. de Baron. nu. 47. fo. 193. in nouiss. impress.* tenet
7 quod si aliquis † fuit exulatus à Ciuitate,
& ille accedit ad suburbia, vel ad portas,
quod non incidit in exilium si præcisè non
fuit interdictum territorium per doctrinam *Bart. in l. 1. ff. de Cloacis §. hoc interdictum l. 2. ff. de ver. sig. & Meno. de arbitrar. q. 99.* Sed an patriæ appellatione veniant suburbia, vide *Graff. cons. 5. num. 21. sub tit. de regular. tom. 2.*

N. 3. ibi ¶ in pœnalibus non fit extensio. ¶

8 In pęnalibus † non fit extensio de persona ad personam, *Farin. cons. 85. num. 72. Giurb. cons. 41. num. 1. & seq.* quod declarat *num. 20. et 22.* nec de vno casu ad alium not. *scriben. in l. si verò §. de viro ff. sol. ma. in auth. quas actiones C. de Sacros. Eccl. in Clem. 1. de elect. & est tex. not. in l. at si quis in §. diuus autem marcus ff. de relig.* quem tex. extollit, *Bal. in l. 3. in prin. C. de epis. & Cler. Dec. & Cagno. in l. factum suum §. pęnalibus col. 2. ff. de reg. iur.* & communem dicit, *Ias. in l. cum quidam num. 10. & 24 ff. de liber. & postb. latè Crau. de antiq. p. 5. nu. 17. Viu. com. opin. ver. extensio ver. in odiosis* innumeros cumulat, *Giurb. cons. crim. 6. num. 17.* Quos consultò omitto. Prædicta tamen regula
9 non procedit qñdo † est eadem ratio, quia
tunc in pęnalibus fit extensio de vno casu ad alium ex identitate rationis expressę, *Giurb. d. cons. 6 num. 7.* & probat *tex. in l. cum mulier, vbi Alex. ff. sol. matr. Gem. in d. c. si Ciuitas §. 1. in prin. de sen. excom. in 6. Det. in d. l. si factum §. in pęnalibus in 7. Fallen. Ias. in d. l. cum quidam 5. fallen.* quos vide circa alias fallen. d. regul. & vide alios nouissimè adductos per *Apicell. in comm. de suspit. offit. num. 117. & filium add. ibi num. 815. fo. 70. post hec omnia scripta visi*, inter quas illam non omictant, quia facit aliqualiter ad hanc decis. & est, quod non solum ex identitate rationis, & in pęnalibus
10 fit extensio, verum etiam à maioritate †
rationis, vt inquit *Vrsill. ad Affl. decis. 334. in fin. & 369. num. 4.* alios cumulat, *Giurb. d. cons. 6. num. 17.* præter quos vide, *Alex. in addition. ad Bald. in l. mancipia ver. turbans de ser. fugit. Rocc. de Curt in repet. c. si. de consuet. in 7. lim. facit tex. in l. cui pacto*
11 *ff. de ser. aspor.* vbi pactum † pęnale

per

per, quod interdicitur alicui pomerio, aut
suburbijs extenditur ad Ciuitatem, vt à for-
tiori ad Ciuitatem accedere non valeat, &
tex. similiter *in l. relegatorũ §. potest ff. de in-*
12 *terd. & releg.* vbi prohibitus † per sententiã
ab honore minori à fortiori censetur prohi-
bitur à maiori. Et quamuis *glo. & scrib. in d.*
13 *Auth quas actiones* tenent † quod in corre-
ctorijs non debeat fieri extensio à maiori-
tate rationis, & sit communis, vt inquit
Dec. in l. non debet cui, quod plus ff. de reg. iur.
nu. 4. tamen dubium non est, quod talis ex-
tensio fieri debet quando si non fieret, resul-
taret absurdum, prout concludunt, *Doct. in*
l. in suis ff. de lib. & posth. Dec. in c. quia in-
tantum de praben. nu. 6. & concludit Author
noster hic nu. 12.

N. 6. ibi ¶ & si aliter esset communis
vsus loquendi. ¶

14 Adde quod communis † vsus loquẽdi plus
est quàm quæuis propria significatio voca-
buli *l. labeo ff. de supell. legat. c. 2. et c. quãuis,*
& ibi Abb. de verb. signific. tex. in l. librorum
§. quod tamen cassius ff. de leg 3. Euerar. in
centiloq. argumen. in loco à commun. vsu lo-
quen. Mozzi. de contract. tit. de stipulatio. nu.
33. fo. 70. Pecch. de testam. coniug. lib. 5. cap. 2.
nu. 1. vbi multos cumulat, & in fin. d. lib. 5. &
omni regulæ omniq; cõstitutioni derogat in
interpretationibus faciendis, *glo. in l. libro-*
rum hic alleg. §. quod tatem cassius ff. de leg. 3.
cum alijs alleg. quibus adde *c. 1. de in iur. &*
dam. dat. lib. 6. Alex. cons. 69 in fin. lib. 6. in-
cip. perspectis his, & cons. 25. consideratis ver-
bis nu. 13. vol. 7. Socc. cons. 152. in prin. incip.
casus iste vol. 1. Estq; communis vsus loquen
15 di tanti momenti, vt etiam in materia odio-
sa, & pęnali seruandus sit, *Abb. in c. 2. de arb.*
in prin. Crauett. omninò viden. cons. 166. n. 10.
& cons. 293. nu. 6. Ac etiam in statutis com-
munis vsus loquendi præualet, licet statuta
strictè intelligantur, & quando id procedat
Giurb. consuc. Messin. glo. 1. n. 9. p. 1. c. 1. quem
vide in alijs locis *ad d. consuet. cit. per Api-*
cell. fil. in add. ad cõmẽ. de susp. off. n. 320. fo. 70

N. 9. ibi ¶ Ciuitas, & patria idem
sunt. ¶

Adde *Pasca. d. p. 4. c. 3. nu. 23. Losa. in tract. de*
jure vniuer. p. 1. c. 2. nu. 30. fo. 30. & sicuti Ci-
16 uitas † & patria idem sunt ita etiam muni-
cipium, & Ciuitas dicit *ibi Losę.* apud quem
multa similia.

N. 9. ibi ¶ & ideo comprehendit ter
ritorium, & districtum. ¶

17 Adde quod etiam Ciuitatis † appellatione
venit districtus, *Ricc. collect. 1387. ver. nota*
tamen, & quod venit Ciuitatis appellatione
territorium *glo. in l. 2. C. de mun. & orig. lib.*
10. vnde conuet. Ciu. Neap. comprehendit
etiam casalia, & districtus *D de Franch. decis.*
18 *604.* vbi etiam habes quomodo admictatur
probatio, quod locus sit in districtu ex *Se-*
19 *raph. decis. 1370.* Et quando Villæ † Castra,
territoriaq; venianr adiacentia ad ipsam Ci-
uitatem in materia fauorabili, *Losa. d. tract.*
20 *p. 3. c. 3. nu. 2. vbi nu. 4.* quod Ciuitas † est ca-
21 put territorij, & quod Ciuitas † & casalia
sunt vnicum corpus *Consil. de Georg. alleg. 15*
in prin. & vide quę dicam *inf. ad decis. 74.* &
latè quæ veniant appellatione Ciuitatis, &
si veniant suburbia, & quod in hoc standum
est vsui communi *D. Iaco. de Graff. in cons. 5.*
sub tit. de regular. ferè per tot. vol. 2. & an ap-
pellatione patriæ suburbia *sup. nu. 7.*
22 Quod autem dicatur † territorium, *Ricc.*
collect. 1633. vbi latè de territorio, *Meno de*
præsump. lib. 3. præsump. 97. num. 3. & 6. &
quod sit nomen generale, *Affl. inf. cit.* &
quomodo differat à districtu, *Capibl. de Ba-*
ron. pragm. 8. p. 2. num. 14. & 15. fo. 265. vbi
23 vendito † feudo veniunt casalia, suburbia
solita accedere. *De Pont. cons. 57. Capibl.*
vbi sup. in prin. & num. 13. Et an territo-
24 rium † contineat mare vide DD. quos ad-
ducit, *Affl. in const. si damna clandestina nu.*
9. D. Regẽs Cõstan. nouissimè in l. vn. C. de clas-
25 *si. lib. 11. fo. 173.* vbi bannitus † à territo-
rio non dicitur bannitus à mare territorio
adiacenti de quo ibi per eum *num. 6.* apud
quem multa similia *num. seq.*
26 Et testamentum factum † in littore ma-
ris, vbi factum censeatur *decis. Delphin.*
346. nam mare eius est imperij, cuius est
territorium illi adiacens, vt latè probat no-
uissimè, *Giurb. cons. 79. num. 30.* vbi subdit,
quod propterea bannitus à territorio dici-
tur etiam bannitus à mari, *Felin. in c. Ro-*
dulphus num. 12. de rescrip. Mars. de banni.
ver. Ciuitate nu. 150. & natus in territorio
dicitur natus in Ciuitate probat, *tex. in l.*
qui ex viro ff. ad municip. glo. in l. 2. C. de mu-
ni. & orig. lib. 10.
28 Quæ autem comprehendat † ambitus
territorij docet *Bal. in c. licet causam an-*
tè num. 7. & ibi Felin. ante num. 2. de proba.
& in c. Rodulphus de rescrip. ad sciendum,
29 an quis capiatur † in territorio, vel extra,
& an captus in Ecclesia dicatur captus in
30 territorio, & Ecclesia dicatur † de territo-
rio, & habeat territorium *Pasca. vbi sup. nu.*
25. & seq. vbi refert decis. S.C.

31 Et de bannito capto † extra territorium
bannientis si valet processus, & exequutio
contra bannitum *Reg.Constan.vbi sup.num.*
125.fo.206.Pasca.de vi.pa.pot.p. . c. . n. .
Quomodo autem † distinguatur territo-
rium à districtu vide *Benedell.de iur protom.*
in prin constit.Sancimus nu. 16. vbi quid sit
territorium; quid districtus quomodo vnum
distinguatur ab altero, & à Comitatu diœce-
si, & alijs &c. adde dicta *per Sebard. in suo le-*
xi.iur.in ver.districtus, & ver. territorium.

N. 10. ibi ¶ quod esset si extra mę-
nia patriæ complere posset exilium.¶

33 Sed an possit exulatus † per męnia, & ter-
ritoria à quibus fuit exulatus, vel in illis per-
manere per modicum temporis spatium, vt
per diem, & noctem, quod sic, quia non dici-
tur venisse, qui non stetit *c.a.de iud.* & fingi-
tur non fuisse in loco, qui ibi breui tem-
pore permansit *l.ex facto ff.de hær.inst.* cum
alijs alleg. per *Pasca.p.4.c.3.nu.22.* vbi sub-
34 iungit, quod simplex transitus † nunquam
censetur prohibitus, *Viu.decis.505. Petr.ad*
Gram.decis.34 n.2 11 quod varijs modis pro-
bati idem tenet *Foller.pragm.1.de exul.nu.*
45. & post eum, *Rouit. pragm.1.de Guida.nu.*
45. & nouissimè, *Capibl.de Baro.pragm.7.nu.*
43. fo. 193. qui ex multis docet quomodo
35 possit † probari illius exulati animus *n.seq.*
& in guidato vide, *Petr. ad Capy.decis.155.*
Nouar. ad pragm. collect. 113, num. 3. &
36 *4.* si guidatus potest transire per loca pro-
hibita, vel non, & quia *Pascalis* exemplifi-
37 cando *loco sup.cit.* moram † modicam illam
exemplificat in quatuor dies, ego valdè du-
bito de hoc exemplo, redderetur .n. exilium
elusorium si quis posset. stare per spatium
quatuor dierum in loco à quo fuit exulatus
vndè per transeo cum *Rouit. & Capibl.* fir-
mantibus, quod transiens non incidat in
exilium dummodo appareat de animo, po-
teris cogitare.

38 Vt autem quis dicatur incidisse in exiliũ †
an debeat capi, & comprehendi intra confi-
nia ei prohibita, vel sufficiat esse visum in lo-
co prohibito vide *Capibl.loco cit.num.42.* &
quod requiratur apprehensio dicit seruari
in M.C.V. *Viscon.in concl. incip. relegatus si-*
ue exulatus, vbi idem dicit tenere, *Viu.decis.*
505. licet aliter seruari in Regno Cataluniæ
testetur *Peguera decis. 90.*

N. 11. ibi ¶ nè delicta remaneant
impunita fit extensio. ¶

39 Quod fiat extensio † quando tractatur de
delictis puniendis, & coercendis *Franch.de-*
40 *cis.315.num.8.* si delicta † remaneant impu-
nita extensione nõ facta. *D. Alex. Turamin,*
pręceptor meus lector Primarius tempore
quo I I. studio in Ciuitate Neap. operam
nauabam in Alma Academia Neap. vir cele
berrimus *in l.non puto ff.de iu.fis.p.1. c.3.n.*
64. Farin.fragm.p.1.num.148.& seq.Osasch.
decis.67.num.6. cum alijs nouissimè cit. per
Giurb.cons.crim.6.nu.18.

N. 13. ibi ¶ tam à propria patria,
quam eius territorio, & districtu exi-
lium censeri datum.¶

41 Sed an Iudex † possit exulare, vel relegare
aliquem eius subditum extra prouintiam, &
locum suæ iurisditionis non subiectum *Clar.*
& ibi Baiard.q.71.nu,12.Rouit.pragm. de
contumat & Farin.6.vol.fragm.p.1.num.69.
& 70. Apicell.alleg.3.nu.23. Ricc.decis.28. p.
2. ad quos se remictit *Viscon.in d.concl. exu-*
42 *latus,* vbi etiam quod exulatus † potest fini-
to exilio recedere; & ad patriam reuerti
absq; licentia, & decreto superioris, quia
dies illa vltima licẽtiat relegatum, siuè exu-
latum ex *decis.Surd.75.num.3. & 244. Ricc.*
lect.72.& 139. p. 2. & alij, quos cumulat
Amend.ad decis.D.de Franch.116. nu.3. vbi
ex *Franc.Marc.decis.362.* dicit quod exula-
tus debet probare seruasse fines exilij.
43. De pęna autem † fugientis. ab exilio de
iure communi, & Regn. *Amend.vbi sup.nu.*
9. vide *Clar.Gomes.Gaball.& Farin. cit.per*
Viscon.vbi sup.quibus adde *Giurb.nouissimè*
cum alijs per eum cit.cons.crim.47.num.1. &
seq. & de pęna rumpentis deportationem
vide *Thor.in compend.decis.ver.deportati rũ-*
pentes fo.146.Nouar collect.202.nu.3. Petr,
ad Gram decis.6.nu.4. vide *inf.decis.vlt. n. 1,*
& de iure regni quomodo infligatur pęna
exilium frangenti *D.Rouit. pragm.2. de rele-*
gat.num 2.& 44.in 3.& vlt.impress. Capibl,
vbi sup.n 35.& seq. vbi de pęna fugientium
à tryremibus, & deportatione ex Prouisio-
ne R.Pragm, vbi *nu.38.* habes quod si nobi-
44 lis relegatus † vel exulatus iurasset tryre-
mes in casu fractionis relegationis, vel exilij
quod potest ad tryremes condemnari, nam
45 potest nobilis † quoad se priuilegio suę no-
bilitatis renuntiare secus in pręiuditiũ alio-
rum, vt ibi *nu.39.* & an debeat puniri vnica
pęna, vel duplici s3. pęna prag. & fideiussio-
nis *Petr. vbi sup. nu 3.& 5.vide Pasca. post*
alios in tract. de iur. patr.pot.p.4.c.2.nu.88,
46 Et quid si quis frangit † exilium pietatis
causa puta videndi parentes infirmos, an
puniatur pęna frangentis exilium, vel excu-
setur, vide *Anna alleg.40. & Petr. ad Gram.*
decis.6.nu.3. post hęc scripta visus.
Et quid si rumpat exilium furore amoris,
an

an excusetur à pęna, quod sic *Giurb. d. cons. 47. per tot. Clar. q. 60. nu. 37. & q. 68. n. 11.* &
47 amoris † furore facta, quæ defendunt recenter *Ricc collect. 2117. & 2106.* & quod amore captus æquiparatur furioso, & quod mitius puniatur si deliquit *Pascal. d. p. 4. c. 5. num. 61.* adde latè tradita *per Omo. in §. erat instit. de success. subl. num. 7. & per Felician. tract. de censib. lib. 2. c. 2. n. 15. fo. 16.* & amor, affectio, affinitas, & sim. quam excusationem præbeant à delicto *Tiraq. de pęn. temp caus. 22. Petr. ad d. decis. Gram. 6. nu. 2.* In illis autem, qui ex probabili causa frangunt exiliū fit prouisio, quod redeant in causam suam absq; additione duplicationis exilij, vel alterius pęnæ prout tradit *D. Rouit. in prag. 7. de condemnatis in fin. in vlt. editione*, & quando
48 tractatur de dupplicatione exilij, quod non duplicetur in pęna remigationis vltra decennium vide *Reg. Pragm. 4. sub tit. de releg.*

Et quid si fracto exilio, vel relegatione efficiatur clericus *de Franch. decis. 395.*

49 Exilium † verò vnde dicatur, & an prolato verbo exilium intelligatur de perpetuo, vel de temporali tradit *D. Reg. Tappia in Const. ea quæ in tit. de offitial. in Regn. constit. num. 31. & 36. D. Rouit. in prag. 2. de iurisd. iniu. non turb.* & aliqua in materia exilij per eundem *in d. pragm. 1. de releg.*

50 Et quando quis † condemnatur ad exulandum, an possit ei dari facultas redimendi dic, quod non si non adest remissio partis prohibente *Regia pragm. 45. sub tit. de offit. mag. iust.* secus existente remissione partis, quia tunc loco compositionis habetur, & ita in dies practicamus, & testatur, *Petr. ad Gram. decis. 37. nu. 6.*

Ioseph Mele.

SUMMARIUM.

1 *Rit. M. C. V. 49. est triplicatus sub nu. 51. & 61. & loquitur de excessibus offitialium puniendis ab ipsa M. C. cuius materia apud quos tractetur.*
2 *An extendatur ad omnes offitiales, etiam actuarios.*
3 *Actuarij sunt offitiales, & quomodo, & an sint annales, & nu. 44. & an possint esse in propria patria.*
4 *Sindici electi, camerarij, & baglivi offitialium nomine non comprehenduntur n. 45.*
5 *Offitialium nomine comprehenduntur solum illi qui iurisd. habent.*
6 *Offitialium nomine, an comprehendantur actuarij, an servientes, & quando, & nu. 7. & an comprehendantur scribæ nu. 8. & an cives associantes fam. Curiæ nu. 6.*
Et an scribæ possint acta scribere.
10 *Actus qui sunt rogati à scribis substitutis si ab actuarijs signantur, sunt, ac si ab eisdem actuarijs fierent.*
11 *Scribæ possunt omnes actus facere præter obligationes penes acta, contrarium tamen servatur.*
12 *Instrumenta, an possint liquidari contra Mag. actorum S. C. & an contra eorum scribas refertur decisio.*
13 *Actuarij S. C. non recognoscuntur à M. C.*
14 *Regij Consil. non cognoscuntur à M. C. vide n. 16. Sed visitantur à Regio visitatore n. 16.*
15 *Barones an recognoscantur à M. C. & quid in R. Consiliarijs.*
17 *Præsidum, & Reg. Auditorum delicta, an recognoscantur à M. C.*
18 *Offitiales conueniuntur sub quo militant.*
19 *Offitiales an cognoscant de delictis eorum servientium, & iniurijs eisdem illatis.*
20 *Offitialis procedens, vti delegatus à quo cognoscatur.*
21 *Offitialis delinquens intuitu offitij recognoscitur à M. C. & non aliter extende, siue delictum fuit passiuum, siue actiuum n. 22.*
23 *Gratia facta inquisito de diffida data contra offitialem extra offitium, an valeat.*
24 *Offensa quæ dicatur facta offitiali, & an debeat esse grauis, vel sufficiat minima, & quando dicitur facta ob offitium nu. 27. & qua pęna puniatur offendens offitialem.*
25 *Offitiales quando dicantur delinquere in offitio, vel intuitu offitij.*
26 *Offitiales qua pęna puniuntur in statu Ecclesiastico.*
28 *Offitialis delinquens in offitio intuitu offitij, an possit post offitium finitum recognosci à M. C. & an in propria patria.*
30 *Offitialis si durante offitio inquiratur, an erit offitio, & exercitio offitij priuandus.*
31 *Offitialis delinquens non intuitu offitij, sed extra à quo recognoscendus distin. vsq; ad num. 37.*
32 *Præses potest cognoscere de delicto commisso per offitialem non intuitu offitij dummodo id faciat cum licentia D. Proregis.*
33 *M. C. V. quando citat Reg. offitiales id facit cum licentia Proregis.*
34 *Reg. Audientiæ hodie cognoscunt de delictis offitialium, & an de delictis Baronū. n. 35.*
35 *Reg. Audientia Baren. & Hydruntina habent titulum Sacræ, & possunt spiritum insufflare.*
37 *Offitialis delinquens extra offitialium non priuatur offitio.*

38 Ba-

38 *Baronibus, an sit concedẽda remissio per Vassallos offendentes offitiales latè.*

39 L. *nullum* C. *de test. in quibus casibus procedat.*

40 *Offitiales baronum, an possint dici Regij.*

Barones Regij offitiales dicitur.

41 *Baro quod non possit cognoscere de delictis offitialium quomodo intelligendum.*

42 *Curialium appellatione veniunt aduocati, procuratores, actuarij, & scriba.*

43 *Actuarij destinati ad conscribendum acta cum Iudicibus faciunt vnum corpus.*

45 *Castellani, & Iudices Baiulorum à quibus cognoscendi.*

46 *Offitiales non debent secreta reuelare, quod procedit in actuariis.*

47 *Secretum quod dicatur.*

48 *Actuarij malè faciunt propalando inquisitis processus informatiuos, & tenentur pęna falsi.*

49 *Actuarij ante publicationem processus in ciuilibus non possunt parti ostendere articulos partis aduersa, sed debet penes se secretò retinere articulos, & examen alias pęna falsi tenebitur.*

50 *Actuarius Sindicatus non potest querelas pendente termino ad porrigendum demostrare sindicando, & partibus sub pęna falsi.*

51 *Actuarius secreta reuelans Iudicis arbitrio punitur, vbi de Consiliarijs assessoribus Iudicibus, & sim.*

52 *Secreta Principis reuelans dicitur proditor.*

53 *Fideiussiones capiuntur per actuarios, & modi fideiussionum diuersi.*

54 *Obligationum pęnes acta, & fideiussionum capiendi modus nouissimè Reg.*

55 *Fideiussiones capiuntur risico actuariorum, secus si mandato Iudicis nu. 56. & quomodo de tali mandato debet costare n. 57.*

58 *Casus, in quibus actuarius non recipiendo idoneum fideiussorem excusatur.*

59 *Idoneus fideiussor quis dicatur.*

60 *Fideiussionum, quę stipulantur penes acta, et illarum, qua stipulantur per Notarium & per actum publicum differentia.*

61 *Assertioni Notarij, vel actuarij asserentis hac verba. Talis de tali fideiussit pro tali, an credatur.*

Iuratoriam ad cautionem quibus casibus quis admictatur.

62 *Obligationes penes acta per actuarium capiuntur, & scribũtur, & nõ perscribas 65.*

63 *In obligationibus capiendis actuarij semper dicuntur habere mandatum Iudicis.*

64 *Actuarij debent conficere librum in quo tales obligationes scribant, & quomodo iste liber confici debeat.*

65 *Obligationes penes acta accusantur nulla praeuia citatione etiam à creditore in cuius absentiam fuerunt stipulatæ, & de parata illarum exequutione, & quod liquidantur etiam per procuratorem.*

66 *Obligationes penes acta, an habeant exequationem contra haredes, & quid si est obligatus laicus, qui postea est effectus clericus num. 67.*

67 *Obligationes penes acta, an semper, & omni tempore habeant exequutionem paratam, et quid si opponatur exequutio nullitatis, & hostica.*

68 *Instrumenta elapsis annis triginta à die natę actionis liquidari non possunt.*

69 *Obligationes penes acta habent exequutionem paratam si tamen sint liquidę, & quid in obligationibus Cur. Baiulorum.*

70 *Actuary in capiendis obligationibus penes acta quid obseruare debeant, & nu. 73.*

71 *Notarij, & actuarij de iure communi non tenentur ad aliud, quam ex eorum assertionibus cognoscere contrahentes.*

72 *Testes an teneantur cognoscere contrahentes.*

74 *Obligationes penes acta, an die friato capiuntur, & extra curiam.*

75 *Obligationum penes acta non modo originalia, sed exempla habent exequutionem paratam intellige, vt nu. 76.*

76 *Obligationis penes acta si prasentatur copia, & originale non reperitur, copia nõ probat.*

77 *Obligatio penes acta si capitur per actuarium alterius territorij, an habebit exequutionem.*

78 *Actuarius Vassallus, an prohibeatur capere obligationes pro suo Barone affertur decis.*

79 *Actuarius secundarum causarum, an possit capere obligationes penes acta.*

80 *Obligationum penes acta, & instrumentorum discrimen.*

81 *Actuarius de mandato Iudicis examinat testes, etiam ab futuros nu. 83.*

82 *Testium examen an, & quando possit per Iudicem actuario commicti.*

83 *Testibus in recipiendis examinator non potest alium substituere, sed proprijs manibus scribere, & in quo examinatore procedat num. 84.*

85 *Actuarij in criminalibus quomodo testes recipere debeant.*

86 *Actuarij dicta testium, tam pro, quam contra fiscum scribere integre debent inuehit contra illos, qui contrarium faciunt.*

87 *Actuarius in criminalibus, an possit cogere testes ad testificandum extend. nu. 88.*

89 *Iudex sine magistro actorum etiam non potest, quia nulla sunt acta ab actuario non scripta.*

91 *Dicta*

90 *Dicta in offitialibus militant in actuarijs.*
91 *Actuarij debent esse annales.*
92 *Offitiales non possunt esse in propria patria, item actuarij.*
93 *Regina Ioanna, de qua meminit Author in hac decis. quae fuit.*
94 *Actuarium interficiens, an gaudeat indultu.*
95 *Offitiales, & ministros offendentes, & occidentes non gaudent indultu.*
Et de quibus ministris intelligitur, & an offensio intelligenda intuitu offitij.

AD DECIS. XXIV.

DE hac decis. cuius meminit, *Viscon. ad D. de Franch. decis. 407. ver. adde, & Mari. Giurb. cons. crim. 89. nu. 6. Ricc. collect. 2658. et & 2776. Thor. in compend. decis. in verb. occidens magistrum actorum fo. 399. in ver. remissio, & in ver. actuarius, an offitialis dicatur,*
vbi testatur nouissimis tẽporibus fuisse per
plures decisiones S.C. per eum relatas iudicatum contrarium. Et dum in hac decisione
fit mentio de *Rit. M C.V.* sciendum, quod
1 dicti Rit. sunt secundum ordinem *Carauit.*
49. 51. & 61. ijsdem verbis compositi, & triplicati, & hęc verba continent omnes. (Itẽ
quod Curia ipsa, & quælibet ipsarum cognoscat de excessibus offitialium aliorum delinquentium in eorum offitijs ea exercendo, &
non aliter.) hæc sunt verba d. Rit. quorum materiã exornat Ricc. collect. 433. & 2285.
illosq; in viridi obseruantia esse in hoc regno
testatur *D. de Franch. in cit. hic decis. 407. & 274.* de qua materia vide *Mastrill. decis. 147 nu. 26, & 188. num. 21. D. Reg. de Pont. intra de potest. proreg. fo. 84. num. 3. D. Reg. Tappia in constit. magister num. 1. lib. 2.* lu. reg. fo. *261. Nouar. in prag. coll. 164. Baiard. ad clar. q. 16 nu. 10. fo. 125. & q. 35. num. 10. fo. 179. Gallup. in recen. prax. S.C. p. 2. c. 6. nu. 103. fo. 100. Capibl. pragm. 5. de Baron. nu. 57.* qui ex-
2 tendit d. rit. vt intelligantur de omnibus †
offitialibus etiam in actuarijs in pręsenti de-
3 cis. quos offitiales etiam † esse Thor. in ver.
actuariorum delicta. *De Ponte cons. 53. nu. 19. Carabb. de Sind. p. 1. nu. 162.* Et quod actuarij
sint offitiales videtur posse suaderi ex eo,
quia sunt annales sicut cęteri offitiales, vt
per *Ann. sing. 369. Nouar. collect. 31. n. 7. Viscõ. ad de Frãch. dec. 407. Ricc. coll.* 2008. Beneuerum, quod absolutus in Sindicatu pro
vno anno potest exercere pro sequenti *Nouar. vbi sup nu.* 8. vbi refert decis. *Capibl. d. prag. 5. num. 129.* Sed nouissimè vide eundẽ,
Thor. 2. p. compen. decis. Reg. Si actuarius sit
offitialis *in ver. actuarius, an offitialis dicatur fo. 6.* vbi refert multas decis. vbi meminit
huius decisionis. Item hoc ex alio suaderi,
quod sicut cęteri offitiales non possunt esse
regulariter in propria patria. *D. de Franch. dec. 98. Ricc. coll. 1358. lim. 1. Capibl in prag 5. de barõ. n. 57. Thesaur. dec. 268. Amẽ. dec. 98. n. 6.* sic actuar. Et quomodo actuarij sint offitiales, vide *Carau. rit. 9. n. 4 Petra ad Capy. dec. 121. Maurit. Apicell. alleg. 3. nu. 29.* & alios
per eum alleg. *in addit. ad comm. sui Genitoris de suspit. offit nu. 716. Amend addit. ad de Franch. decis. 407. D. Reg. Tapp.* quem refert
Capibl. prag 5. nu. 518. de Baron. vbi sup. nu. 12. ver. intellige primo, vbi licet dicat varie
fuisse decisum tamen, quia per prag. Com.
4 Oliuares fuit declaratum inter offitiales †
non comprehendi Sindicos electos, Camerarios, & Balliuos; tenet ipse, quod inter offitiales includantur actuarij de qua pragm.
nouissimè meminit, & ei dat intell. *Petr. ad Gram. decis. 40. nu. 17. & Capibl. in pragm. 1. de Baron. nu. 60.* & ita seruari in M.C. affirmat, *Rouit. in comm. ad pragm. in rub. de offitial. & quæ ijs prob nu. 4.* quod licet *D. de Franch. d. decis. 407. &* Carau. *d. rit.* dixerint
5 comprehendere † offitiales iurisdictionem
habentes, & propterea dubitauerint, an
actuarij comprehendantur *in d. rit. 49. Petra vbi supra,* nihilominus fuit interpretatus,
6 quod etiam actuarij † & seruientes cõprehendantur quando intuitu offitij commissũ
est delictum, & in sequelam iurisdictionis, &
& in tribunalibus dictam interpetrationem
receptam, & secundam eam iudicatum refert in S.C. *Anna sing. 48.* circa med. quem
sequitur nouissimè, *Viscon. in add. ad d. D. de Franch. d. decis. 407. ver. adde,* vbi vt dixi meminit huius decis. & nulla de hac decis. facta
mentione idem, *Viscon. in concl. quæ incip. Actuarius, sequitur Rouit. vbi supra, & Capibl. vbi sup. num. 69.* & practicari etiam cir-
7 ca seruientes † offitialium testatur *Mastrill. d. decis. 147. nu. 26.* & illos qui in contrariam
iuere sententiã recẽset, *Viscon. d. cõcl. Actuarius,* & vide nouissimè, *Ricc. 7. p. collect. 2502. Maur. alleg. 77.*

Sed retenta prima opin. in tribunalibus
8 recepta, an quod diximus † de actuarijs extendatur ad eorum scribas? dicerem, quod
sic hi .n. seruiunt etiam offitialibus in omnibus prout actuarij, & si dictus rit. per supradicta habet locum in seruientibus porterijs,
& alijs huiusmodi, & *Rouit. vbi sup. nu. 5.* ex-
9 tendit † etiam ad Ciues associantes familiã
Curiæ de quo etiam *Capiblan. d. pragm. 5. n. 69.* multò magis in istis actuariorum scribis
sine quibus maximè in magnis Ciuitatibus
actuarij eorum offitium complere non possunt,

sunt,multoties.n.per scribas eorum offitiũ
exereetur in capiendo informationes, obli-
gationes actitando,& alia faciendo,quæ re-
censet hic author quando loquitur de il-
lis, quę actuarij facere valent, verum isti
scribæ non possunt acta scribere si actuarius
est absens,vel impeditus, aduertit *Petr.ad
Gram.decis.27.nu.9.* vndè si acta scribuntur
ab illis debent semper ab ordinario actua-
rio signari,& sic habebũtur acta illa,ac si fa-
cta essent ab actuario ad latè tradita per
eundem *Petr.ad Gram.decis.50.* omnino vi-
10 dendum omnes .n. actus † rogati à scribis
substitutis si ab actuarijs signantur,sunt, ac
si ab eisdem actuarijs fierent ad quod vide
omninò,quæ latè tradit *Petr.ad d. Gram.de-
cis.50.à nu 2.vsq;in fin.& D. ibi per eum cit.*
quibus adde, *Mobeda decis.347.*quam addu-
cit *Nouar.collect.ad pragm.4.num.*1.vbi no.
11 quod omnes † actus possunt fieri à scribis
exceptis obligationibus penes acta ita di-
ctãte *prag 9.sub rub.de actuar.& scrib.*quod
ego non vidi vnquam obseruari maximè in
partibus,vbi indistinctè obligationes pęnes
acta capiuntur ab actuarijs, & eorum scri-
bis.

Sed prædictis videntur aduersari dicta
per *Thor.in Compen.decis. Reg.in ver.instru-
menta,an possint liquidari contra mag actorũ
S.C.*vbi dicit,quod licet alias per S.C.fuisset
12 alias decisum,quod sicuti instrumenta † nõ
possunt liquidari contra mag.actorum S. C.
alibi,quam in dicto tribunali,vt per *D. Reg.
Tapp.ad pragm.24.incip.magistros actorum
num.3.de offit.mag.Iustit.fo.201.* & testatur
decisum idẽ de anno 1602. die 6. Martij *lib.
2.Iur.Regn.fo.281. In commen.ad rit.incip.
præsentationibus instrumentorum*, de quo
Thor.ibi non meminit,ita etiam contra eo-
rum scribas non alibi,quam in eodem S. C.
instrumenta liquidari non posse,tamen vlti-
mo loco contrariũ testatur decisum.cogita.
13 Ex cuius dictis est no. quòd † actuarij S.
C.non recognoscuntur à M. C. & de Regijs
14 † consiliarijs loquitur, *Capibl.prag.12.de
15 Baron.nu.6.*vbi quid † in Baronib.& quòd
16 Regij † Consiliarij cognoscantur à M.C.vi-
de tex.*in l.Curiales C.de decurio. lib.10.add.
ad Capy.decis.9.Anna sing.57. Nouar.collect.
37.ad pragm.in fin.*quod mihi videtur non
obseruari,nàm hi visitantur à Regio Visita-
tore,qui mittitur à Regia Maiestate singulis
quindecim annis, licet prius omni triennio
visitabantur,vt per *Surgen. de Neap. illustr.
fo.161.Capibl.de Baron.pragm.5. nu.150.* de
qua visitationis materia, vide *Mastrill.in
tract.de magistr. lib.6.c.2.*
17 Et an cognoscat † M.C.de delictis Præsi-
dum,& Auditorum prouintialium, inclinat
in affirmatiuam, *Capibl.d.pragm.5. n.* . . . vbi
dicit pendere in facto.
18 Et quod offitiales † conueniantur sub
quo militant,loquendo de maioribus, vel
minoribus Iudicibus, *D.de Pont.decis.36.n.
38.*& an Baro possit punire Nuntios,& Cõ-
missarios Regios delinquentes in eorum ter
ris extra offitij causam *Capibl.sing.12.*
19 Et an magistratus † cognoscat de delictis
eorum seruientium,& iniurijs eis illatis, vi-
de *Leonard.in prax.offitial.cap.9.nu.11.Ricc.
collect.2362.Mastrill.decis.300.Viscon.in
conclus.quæ incip.offitialis maioris in fin.fo.
209.*
20 Et quid si offitialis † processit, vti dele-
gatus à quo cognoscatur.*Viscon.loco cit.Ca-
rabb.sing.*180.

In prin. ibi ¶ vbi magister actorum
deliquit in offitio ipsius offitij intui-
tu. ¶

21 In hoc dumtaxat casu M. C. † cognoscit
de delictis offitialium nempè quando intui-
tu offitij committuntur,verba sunt clara d.
rit.ibi (delinquentium in eorum offitijs ea
exercendo,& non aliter) vt obseruauit, *D.
Præses de Franch.in decis.274.nu.7.* & post
eum *D.Consiliar.Rouit.* dicta verba ponde-
rando *in dicta Rub.de offitial.nu.4.* cuius di-
cta vide etiam in *pragmat.5. de abolitionib.
nu.7.D.Marchio.Belmontis Regen. Tappia
lib.2.Iur Regn.in comment.ad Constit. Ma-
gist.nu.20.*
22 Id autem,quod diximus,quod M.C. † co-
gnoscit de delictis offitialium intelligãt Ty-
rones,tàm de delictis actiuis,quam passiuis,
vt M.C.cognoscat,tam de delictis per ipsos
offitiales commissis, quam de delictis per
alios in personam offitialium commissis, vt
per eundem,*D.Regen.Tapp.in Constit.excu-
santes nu.41.fo.39.lib.iur.Regn.*& per *Dom.
de Franch.cit.decis.274.nu.4.& 505.num.6.*
cuius in hoc meminit dictus *D. Tapp. in di-
cta Constit.magister num.10.*& affirmat au-
thor noster hic *nu.1.& Capibl.d. prag.5.nu.
70.Nouar. ad pragm.collect.164. nu.1. Ricc.
collect.433 in prin.& collect.2285.*& ita paſ
sim practicari testatur *Rouit. loco cit. nu.6.
Nouar.vbi sup.* dummodo committantur,
vt supra dictum est intuitu offitij, vt per *D.
de Franch.d.decis.274.nu.7.*licet dubitauerit
*d.dec.407.D.de Frãch.*si dictus ritus sic debe
bat interpetrari, sed deinde decidit punctũ
cum *Carauit.in d.decis.505.*dummodo offen
sa,& delictum sit ex causa offitij, vt aduer-
tit, *Capibl.d.prag.5.num.71.* & quod Gratis
23 † facta inquisito de diffida data contra of-
fitialem

fitialem extra offitium valeat non obstante Regia pragm. loquēte de offensis officialium vt opus sit etiam partis remissione refert decisum *Thor. nouissimè in 2. p. compen. decis. ver. Gratia fo. 254.*

24 Et quę dicatur † offensa *Rouit. pragm. 5. de abolit. nu. 32.* & quod debet esse grauis nō minima *Capibl. loco paulò ante cit. num. 72.* & qua pena puniatur offendēs officialem, *Ricc. collect. 2552. 7. p.*

25 Et quando offitiales † dicantur delinquere in offitio, & intuitu offitij, *Ricc. ubi sup.*

26 vide *Clar. q. 73 vbi n. 4.* qua pęna † punitur in statu Ecclesiastico, vide *Viscon. cum ibi cit. in concl. incip. offitialis maioris fo. 209. Rot. Rom. decis. 754. p. 1 in nouiss.* ad quam se remictit *D. Consil. Rouit. vbi sup. nu. 8. Ama. dec. 36.* vide *Carauit. rit. 99. in fin.* ad quem se remictit *D. Reg. Tapp. d. Consi. magister in fi.* vbi allegatur vitio impressoris *Carau. d. rit. 99.* voluit. n. allegare *rit. 49.* vbi optimè declarat quando offitialis dicatur delinquere in exercitio offitij *nu. 27. Viscon. vbi sup. & Giurb. consf. crim. 65. nu. 47.*

27 Et quando offensio † dicatur facta ob offitium *Farin. q. 19. nu. 41. Capibl. loco cit. nu. 71. Ama. d. decis. 36. nu. 10. & seq. cuius nouissimè meminit, Ricc. 7. p. collect. 2552.*

28 Sed quid si quis † offitialis delinquat in offitio intuitu offitij, an possit post offitium finitum à M. C. cognosci de illo delicto tempore offitij commisso, vide *Capibl. in d. prag. 5 nu. 60.* vbi refert decis. affirmat, *ex Affl. & Isern. in constit. magister Iustitiarius D. de*

29 *Franch. d. dec. 407. vbi Amēd. n. 4.* Et an offitialis absolutus in Sindicatu possit in propria patria conueniri, & de ordine Proregis iterum conueniri, *D. de Pont. dec. 36. Petra ad Gram. decis. 40. nu. 5.*

30 Et si officialis † inquiritur durante offitio, an erit offitio, vel exercitio offitij priuādus, an pęna incurratur ipso iure, vel requiratur declaratoria, *Gabr. comm. opin. concl. 8. de probation. D. de Pont. consf. 1. 42. 66. Petr. ad Gram. d. decis. 40. nu. 1.* Et in quibus delictis offitialis pendente administratione inquiratur, & ei debeat administratio offitij interdici optimè declarat *Viscon. post D.* per eum cumulatos quos vide in *d. conclus. offitialis, quibus adde Petr. ad Gram. decis. 40. nu. 7 & per eum cit. Nouar. collect. 198, & Capibl. d. prag. 5. nu. 56. Giurb. nouissimè consf. crim. 65. nu. 45. & seq.* omnino videndus praesertim in eo quando offitialis delinquens priuandus, & puniendus veniat, vel non.

Verum quod accusato Barone suspendatur iurisdictio, *Gram. consf. ciu. 162. Capy. dec. 131. vbi Petr. Idem Petr. ad Gram. d. decis. 40, nu. 8.*

31 Sed quid † si offitialis non intuitu offitij deliquit, sed extra à quo erit cognoscendus? In hoc distinguēdum, quod aut offitialis est officialis Regius, aut Baronalis. Primo casu distingue, aut deliquit non in terra, aut Ciuitate in qua est offitialis, sed in terra Baronis, aut in Ciuitate quam ipse regit, Primo casu ille offitialis, & si Regius poterit puniri per Baronem, seu eius offitialem secundum, *Carau. d. rit. 49. nu. 14.* dummodo id notum faciat superiori suo, *Baiard. ad Clar. q. 38. n. 89.* cum alijs alleg. per *Viscon. in d. concl. offitialis maioris.*

Aut deliquit † in illa Ciuitate, cuius est offitialis, & eo casu, quia nō obstant rit. praedicti deciderem, quod spectat delicti cogni-

32 tio ad Praesidem per ea, quę tradit *Carau. d. rit. 49. nu. 1.* ad quem ante rit. spectabat cognitio per iura, & authoritates per eum alleg. cum hoc tamen, vt faciat cum licentia D. Proregis Regni eiusq; Collater. Cons. nā

33 si id facere debet M. C. † quando vult citare Regios officiales quorum cognitio ex d. rit. spectat ad ipsam, vt per *D. Tapp. loco cit. num. 21.* quanto magis praeses? licet hodie

34 etiam R. Audientiae † cognoscant etiam de delictis offitialium, vt testatur *D. Tapp.* practicasse in R. A. principatus citra, *vbi sup. n. 3. & seq.* tempore quo erat Auditor in illa Prouintia de quo videndus est *Petr. ad Grā. d. decis. 42. nu. 16. & seq.* qui post haec scripta cōpleta ad meas manus per venit, vide etiā *Capibl vbi sup. num. 70. & de Leon. in prax. offitial. c. 3. nu. 67. & seq.* vbi quod R. A. sicut M. C. cognoscunt de delictis offitialium maximè in hac Prouincia Baren. & Hydrunt. R. A. cognoscunt de delictis offitialium, & ita multoties vidi practicari, & contra Offitiales capi informationes de quibus certioratur deinde S. E. habent. n. hae R. Au-

35 dientiae † Baren. & Hydruntina, quae erant prius vnitae, titulum Sacrae dicebatur. n. S. C. quae R. A. Hydrūtina residebat prout hodiè residet in Ciuitate Litij, vti Metropoli illius partis huius Regni, quae contigerat in portionem Regis Catholici in diuisione facta cum Rege Gallorum, vt per *Rouit. ad pragm. in Rub. de Instan. caus. non restit. num, 17. & 18.* vbi quod istae R. Audientiae possunt insufflare spiritum vitae, & *Capibl. pragm. 8. p. 1. num. 264.* In istis. n. Audien. praefuit Rex Alphonsus II. vt testatur *D. Tapp. lib. 2. Iu. Reg. Rub. de off. S. C. nu. 40. fo. 142.* dixi ad *decis. 593. D. de Franch. nu. 31.* Quod ego nunquā vidi practicari circa insufflationem spiritus. Et non modo offitiales possunt, vti delinquētes à praeside cognosci, sed etiā Barones, qui alias sunt Ciues Neap. & illorum

forum

sorum sortiuntur, vt per *Capy.decis.59. Anna sing.57.Thor.in compen. in prim. ver.Baro,& in 2.p.ver.Baro extera nationis 2. col. circa med.*

36 Aut sumus † in offitiali baronali, & tunc quando delinquit extra offitium, aut est vna iurisditio, & tunc cognitiò spectat ad Baronem, *Capibl.vbi sup.nu.75.* aut sunt duæ iurisdictiones, vna vz. ciuilis, altera criminalis, si deliquit offitialis iurisdictionis ciuilis potest cognosci à criminali, *Rouit.vbi sup.nu. . . Capibl.d.prag.5.num. . D.Reg Tapp. in d. constit. magister iustitiarius Capy.decis.27.* alias decis. cumulat *Nouar.d.collect.164.nu. 6.Ricc.d.collect.sup.cit.* & vide *Baiard. ad Clar.q.35.nu 11.*

Si verò deliquit offitialis criminalis, delicti cognitio spectat ad ciuilem *Nouar.d.collect.164.num.6.in fin.* & vide *Gail. de arrest. imp.c.4.num.7.* quando consors offitij possit consortem delinquentem punire. & quid si Baro deliquit in territorio alterius Baronis cuius ipse est Vassallus, an possit peti remissio à Vassallo domino, & ad quem delicti cognitio spectat, vide latè *Thor.in comp. decis. 2.p.ver.Baro.extera nationis per tot. fo. 38.*

37 Illud tamen sciendum, quod quando † offitialis deliquit extra offitium, quod non priuatur offitialis offitio, vt per *Giurb. cons. crim.65.num.50.* & quando dicatur offitialis delinquere extra offitium, *Baiard.d.q.35. nu.13.Capibl.vbi sup.*

In prin. ibi ¶ & inclinat pro Barone, cui hoc casu remissionem faciendam esse annuit. ¶

38 An Baronibus † sit concedenda, vel deneganda remissio per Vassallos offendentes offitiales cum vt dictum est de his solis sola M.C cognoscat? *Thor.in compen. decis 2. p. ver.remissio.* Et quod regulariter sit denegāda talis remissio Baronibus fundat *Mastril. decis.147.nu.16.& seq.* per tex. *in l. nullum*
39 *C.de testib.* per quem tex. derogatur † omni priuilegio speciali, qui tex. licet loquatur in teste falsum deponente, & per eius falsū testimonium iudicem coram quo deponit offendente, tamen semper ille tex. fuit intellectus quomodocunq; Iudex offendatur, vt per *D.de Franch.dec.722.* vbi subdit quod in isto casu erit maior ratio, vbi facto offitialis offenditur, quam in casu d.tex. vbi verbis dumtaxat offenditur, & propterea ita decisum ibi testatur *d.D.de Franch.* per S. C. secundum, quam decisionem testatur in Regno Siciliæ etiam decisum, *Mastrill.d. decis. 147.num. 17.* vbi dicit fuisse denegatam remissionem Comiti Moac prætenden. remissionem nonnullorum Vassallorum ob offensionem, & resistentiam factam cuidam porterio M. C. & duas alias decisiones refert *Amen.add.ad D.de Franch. decis.407. nu.11.* latè *Carau.d.rit.49. Rouit. vbi sup. num.8. Ascia determ.107. Campag. in c.ad quietem D.Reg.Tapp.in d.Constit.magister nu. 15.& seq.* vbi dicit quod licet fuit decisus articulus iste in *d.decis. D. de Franch. 274.* tamen in aula nostri Authoris pluries fuit decisum pro illis Baronibus, qui in priuilegio habebant clausulā, quod possint cognoscere de omnibus, etiam de quibus sola M.C. cognoscit, *Ricc.collect.453.ver.limita secundo, & collect.2285.* cùm virtute huius clausulę videatur communicata illa pręheminentia licet postea idem *D.de Franch. in decis. 458.* articulum istum fuisse controuersum, vt ibi per eundem *D.Tapp.* quem sequitur *Capibl. d.prag.5.nu.63.* de quo vide *Nouar d.collect. 164.n.5.* vbi refert decis. S.C. de anno *1580.* Circumscriptis tamen priuilegijs continentibus d.clausulam quam habent nonnulli barones, quos enumerat *Capiblan.vbi sup.* offitiales Baronum comprehenduntur in d. rit. *Nouar.d.collect.164.nu.3. & seq. vt per Carauit.ibi,* quem sequitur *Tapp.loco cit.nu 4.* vbi reprehendit *Foller.* aliter sentientē; pos-
40 sunt .n. † offitiales Baronum etiam dici offitiales Regij *Carau.d.rit.49.nu.7.Affl.in tit. quæ sint regal.ver.potestas nu.2.* alios nouissimè adducit *Thor.in 2.p.comp.ver.electio seù variatio in fin.2.col. Alcia.in rub. de offit. eius nu.30.& ibi Alphan.nu.123.& seq.* vbi id limitat nisi in aliqua constit. vel prag. specialis fiat mentio regiorum offitialium, quia tunc non comprehenderentur offitiales Baronum, sed regij tantum, vt ibi per eū, qui num. seq. dicit quod licet Barones offitiales regij dicuntur, tamen appellatione Regiorum offitialium non veniunt.

Et adde quod Barones etiam R. offitiales dicuntur *D.de Franch.decis.274.num. 3. & decis.211.num.7.* ex quo Barones gerunt vices principis *Mastrill.decis.145.n.4.* imò dicuntur consiliarij idem *Mastrill.decis.263.n. 13.Thor.in comp.decis.2.p. ver. Baro extera nationis 2 col.in prin.fo.39.*

41 Quando verò Baro † dicitur, quod non potest cognoscere de delictis offitialium intelligitur quoad punitionem secus quoad capiēdam informationem de excessibus pro quibus veniret offitio priuandus, quia pro reliquis remictēdus est Sindicatui prout intelligit *Mastrill.d.decis.188. num.25.* quem refert, & sequitur *Capibl.vbi sup. nu.61.* Et quando Baro capit informationem intelligendum est quando intuitu offitij, vt supra

dictum

dictum est, delictum est commissum ad quod multos adducit, *Capibl. vbi sup. num. 66. D. Reg. Tapp. vbi sup. nu. 20.* secus si delictum est fer commissum non intuitu offitij, quia tunc cognitio spectat ad Baronem ibi etenim sortitur forum *Capibl. vbi sup. nu. 67.*

N. 1. ibi ¶ quia ipse est persona mediata per quam peruenitur ad actum iurisdictionis, & iustitiæ cognitionem, & exequutionem est enim patrator, & conseruator actorum, & processuum. ¶ Hac eadem ratione *D. Reg. Tapp. lib. 2. iur. Reg. in commen. ad constit. statuimus sub rub. de off. mag. iust. num. 14. fo. 252.* dicit appella-
42 tione † curialium venire aduocatos procuratores, actuarios, & scribas, nam licet isti non sint astricti Curiæ; tamen absq; illis Curia regi non potest, sunt. n. cooperatores ad rectam iustitiæ administrationem quid. n. facere possint Iudices si deessent, qui acta conscriberent, quiq; processus compilarent, cùm offitiales non possint scribere acta *Capag. in c. 280.* alias acta sunt nulla *Viu. decis. 48. Nouar. collect. 4. num. 3.* nisi tenue sit offitium, vt offitium pagorum *Capibl. pragm. 8. de baron. p. 1. nu. 369. fol. 252.* vnde actua-
43 rij † destinati ad conscribendum acta cum Iudicibus faciunt vnum corpus quod ex pluribus membris constat, & propterea his, quoquè curialibus cōpetere declinatoriam fori dicit *D. Reg. Tapp. vbi sup.* practicasse in S.C. & in R.A. & de istis curialibus vide *Muscatell. in pra. glo. competentes nu. 74. Nouar. in prax. elect. for. p. . sect. num. Ricc. collect. 2312.*

N. 1. ibi ¶ in concernentibus eius offitium exercet quodammodo iurisdictionem. ¶

44 Illi, qui sensiere actuarios † non comprehendi appellatione offitialium ea ratione moti sunt s3. quod actuarij non exercent iurisdictionem, vt per *Ricc. sup. cit. collect. 2502.* & quod rit. loquitur de offitialibus iurisdictionem haben. Hodie tamen habe-
45 mus Reg. Pragm. † Com. Oliuar. per quam declaratur appellatione offitialium non venire Sindicos, electos, Camerarios, balliuos, & de ea meminit *Ricc. collect. 433. & collect. 2285.* eamq; exornat *Nouar. vbi sup. & D. Reg. Tapp. loc. cit.* & meminit *Capibl. vbi sup. nu. 60. qui nu. 74.* dubitat quid de Castellanis, & de Iudicibus baiulorum, quod cognoscendi sunt à M.C.V. *nu. 60. & 67.* cuius contrarium tenet *D. Consil. Rouit. loco cit.* cui respondet ibi *Capibl.* quem vide.

N. 2. ibi ¶ & ideò tenetur seruare secretum sicut Iudex. ¶

46 Offitiales † non debent secreta reuelare, vt latè per *Carau. rit. 3.* & appellatione offitialium veniunt actuarij, vt per eundem *Carau. rit. 9. numer. 4. Trois rit. 4.* Ideò actuarij quoque tenentur seruare secretum vt per *Baiard. ad Clar. q. 73. numer. 6. &*
47 *num. 8.* vbi quod dicatur † secretum, de quo vide omninò *Viscon. in conclus. incip. aduocatus post prin.* & nouissimè *Mar. Giurb. eruditissimus vir.* qui meminit huius decis. sub hoc num. *cons. 86. numer. 6.*
48 & ideò malefaciunt † actuarij quando propalant inquisitis processus informatiuos ante concessionem copiæ repertorum quin imò tenentur pęna falsi *Ang. de Perus. in tra. de test. numer. 17. fo. 98.* nec
49 possunt † antè publicationem processus in ciuilibus ostendere articulos parti aduersæ *Paris. de sind. in rub. de excess. aduocat. Graph. decis. aur. eas cons. lib. 2. de falsit. c. 35. Carabb. sing. 4. incip. actuarius.* Examinator. n. debet pęnes se secretò retinere non solum articulos, sed etiam examen, & attestationes super illis factas, & si ostenderit, & illorum dederit copiam pęna falsi tenebitur, & sic iudicatum Paduæ testatur *Alex. in l. is apud quem C. de eden.* refert *Ga. lupp. in recen. prax. S.C. p. 2. c. 23. numer. 14. fo. 205.* & de prædictis & alijs vide *Petr. ad Gramat. decis. 103. à nu. 36.* vbi alios adducit, post hæc scripta visus; vbi de signis contra actuarium ostendentem processum informatiuum inquisitis, de teste reuelante dictum suum parti de quo etiam dicit ad *Capy decis. 142. à numer. 2.* & de aduocato scripturas sui clientis aduersario ostendente *Menoch. consil. 311. numer. 11. Graph. vbi sup.* & in actuario
50 sin dicatus † quod non potest quærelas pendente termino ad porrigendum demonstrare sindicando, & partibus quas interim tenetur in sectero habere, & non reuelare sub pęna falsi *Carabb. dict. sing. 4.* vbi adducit tex. *in l. 1. in prin. ff. de fals. & pęna l. si quis aliquid la 2. §. si quis instrumentum, & §. instrumen-*
51 *ta ff. de pęn.* & de actuario † qui secreta causæ reuelat, & pandit, quo . iudicis arbitrio puniri debeat *Menoch. de arbitr. cent. 6 cas. . . numer. 6. Viscont. dict. concl. aduocatus circa med.* qui se remictit ad eundem *Menochium* de alijs personis, scilicet Consiliarijs, assessoribus Iudicibus, & alijs secreta pandentibus

H &de

52 & de reuelante † secreta Principis vltra *Te-*
saur decis.1 vide quæ abundè scripsit *Regens*
Valenzuola in tra.stat.& bell.p.4. consider.2.
*num.13.fo.153.*apud quem multas reperies
notatu digna, & quod reuelator secretorũ
dicitur proditor *not.in l.athletas ff.de his qui*
no.inf.Guid.Pap.decis.191.in fin.

N. 2. ibi ¶ nam capit fideiussio-
nes. ¶

Hæc omnia verba posita hic per Authorẽ
repetit *Giurb.nouiss.cons.crim.86.nu.6.* cir-
53 ca quæ scias, quod fideiussiones † capiunt
actuarij,& modi diuersi sunt, quos recenset
*Muscatell.in sua prax.fideiuss.per tot.*Hodie
54 circa modum capiendi † notandum secun-
dum ius nouissimum Reg.quod tàm fideius-
siones,quam obligationes sunt firmandę ab
ipso principali fideiussore, & duobus testi
bus,qui cognoscant fideiussores,& principa
lem de quo vide Pragm. emanatam per Ill.
D.Fran.de Castr.olim huius Reg.Proreg.de
anno 1603. & quid si alius obligationi se
supposuit *D.de Franc.decis.262. Nouar coll.*
16.de actuar.

55 Et quod fideiussiones † capiantur risico
actuariorum no.*in l.generaliter C. de Epis.et*
*cler.Ricc.coll.1258.& 1404. Thor.*qui super
hoc refert nouissimas dec.*in 2.p.cõpend.dec.*
Reg.ver.actuarius qui idoneum il 1.2. & 3.
Petr.ad Gram.dec.60.nu.11. Muscatell. in
prax fideius.p.1.mod.9 nu.11. & prax. S. C.
p.3.glo.expen.nu.39.ver.sedecce, quem vide
in materiam fideiussoris idonei, & de pro-
pro teneri actuarium si fideiussor non est
idoneus *Fusc.sing.61.D.de Franch.decis.480*
Thor.in comp.decis.Archiep.Cur. Neap. ver.
Actuarius Farin.de delict.& pœn. q.24.num.
82.est tex.in l.2. §.vlt. ff. de mag.conuen.&
in §.sciendum instit.de satisd. tut. Caball. re-
sol.crim.73.Gratia.decis.69.& decisum refert
in Rot. Rom. Nouar. nouissimè in collect.
5.num.2. quiduè disponat ius Reg. vide
pragm.15 sub rub.de actuar. Muscatel.in
prax.fideius.p.1.mod.9.num.11. Thor.in
ver.actuarius qui fideiussorem, & seq. Petr.
*vbi sup.*Quod est intelligendum si ipse actua
56 rius capiat fideiussionem, secus † si mãdato
Iudicis quia non tenebitur actuarius, sed Iu-
dex *Ludo.dec.Luc.33.* de qua meminit *Petr.*
ad Gram.decis.vbi supra, in hoc tamen sint
57 cauti actuarij, vt † de mandato Iudicis fa-
ciant constare in scriptis,& mandatum scri
batur per alium actuarium roboratum, &
subscriptum manu ipsius Iudicis, vel offitia-
lis id mandantis ad *Affl.decis.317.* quem re-
fert,& sequitur *Nouar.collect. ad prag.5.nu.*
11. & an si non apparet mandatum creda-
tur actuario *Scaff.decis.Aragon.83.nu.6.* sunt
58 tamen multi casus † in quibus actuarius nõ
recipiendo fideiussorem idoneum excusatur
de quibus per *Ricc.coll.49.* vltra quos *No-*
*uar.loco præcit.*ponit alterũ casum §3. quod
excusatur actuarius, quando principalis est
satis idoneus,idem si fuit idoneus tempore
fideiussionis latè *Farin.pract crim. tit.de car*
cer.q.33. Carau.rit.35.Lip.ad Iser. quæ sint
*regal.ver.vectig.alia nu.13.*vel si de volunta-
te partium minus idoneus reciperetur *Ricc.*
decis.49.incip.Notarius p.2. de qua meminit
Thor.in comp.decis. Cur.Archiep.ver.actua-
rius Petr ad Gram.d.decis.60.nu.11. vbi etiã
idem dicit si cum approbatione actuarius fi-
deiussorem recepit, & procedere in fideius-
sore iuditiali, secus in fideiussore cõtractus.
59 Quis autem † dicatur fideiussor idoneus *D.*
R.Tappia lib.3.iu.reg rit.160.n.1.fo.116.

60 Et de discrimine † inter fideiussiones,quę
stipulantur penes acta per actuarium,& de
illis, quæ stipulantur per Notarium extra
iuditium, & quomodo diuersimodè proce-
ditur ad accusationem *Muscatell. d. prax.*
mod.1.num.8.& seq.

61 Sed an credatur actuario † vel Notario si
in bastardello reperiatur scriptum talis fi-
deiussit pro tali,quod non *Amend. ad dec.D.*
de Franch.185.nu.1.

Et quid si asserit fuisse admissum aliquem
ad iuratoriam cautionem, & in quibus casi-
bus quis possit admicti ad iuratoriã cautio-
nem vide *Petr.ad Gram.dec.33.n.6.cum seq.*
Gail.de arrestis c.3.nu.10.

N.2.ibi ¶ Obligationes. ¶

62 Obligationes quoq; penes acta † vt supra
annuimus per actuariũ capiuntur,& scribũ-
tur,in quib.requiritur mandatũ,vel præsen-
tia Iudicis,sed nõ sẽper quia in d. obligatio-
63 nib.capiendis † actuarij semper dicũtur ha-
bere mandatũ Iudicis per alleg.ab *Vrsill.ad*
Affl.dec.3.nu.8.Gait.tra.de cred.c.3.tit.2. qui
alios adducit *n.22. & seq.* post hæc omnia
scripta visus *Altimon.in prax.liquid.instr.in*
*ver.in publicã formã n.39.*vbi aduertit quod
64 actuarij † conficiant librum in quo descri-
bant tales obligationes illius anni, in cuius
initio faciant rubricam; indè Capitaneus,
seù Gubernator concedat licentiam actua-
rio recipiendi obligationes, & se subscri-
bat, quia tunc dicentur omnes illæ obli-
gationes receptæ Iudice mandante, &
habentur, ac si ipsemet iudex caperet,
quia omnia nostra facimus &c. *Altimon.vbi*
65 *sup.n.41.*Debet autem ipse actuarius † per
se scribere dictas obligationes non autem
per scribã,& si.n. scribæ possunt omnia alia

acta

acta cõscribere,tamen excipiuntur obligationes penes acta, quas scribere scriba nequit,vt per pragm. 9. sub rub. de actuar. & scrib.& ibi per *Nouar.collect.* 4.*nu*. 2.dc quo per *Gait*.mox visum *sup.cit.tit.* 2 *nu*. 75. Sed hoc ego non video seruari, de consuetudine .n. quotidiè scribæ capiunt obligationes, illasq; proprijs manibus in libros obligationũ redigunt promiscuè cum actuarijs in capite maxime in his Curijs inferioribus siue
66 regijs,siuè baronalibus,& semper istæ † obligationes habent exequutionem paratam *Ricc.coll.* 2666. *Affl.decis.* 387. *Capy. decis.* 46. *Franch.dec.* 200. *Capibl.de baro.prag.* 8.*p*. 1.*n*. 355. & ibi quod exequutio fit realiter, & personaliter prout in instrumento via ritus, & quod possunt accusari per procuratorẽ, & hoc quia habetur eiusmodi obligatio, vti confessio iuditialis, & sententia transacta in rem iudicatã *Capibl.d.prag.*8.*p*.3.*n*.18. *Gait. vbi sup.nu.* 13. & accusantur nulla præuia citatione *D.de Franch. decis.* 218. vbi in fin. tradit pract.exequutionis harum obligationum etiam si non essent iuramento Vallatę *Affl.decis.*30.*nu*.4.& 6. *Altimon. loco cit. nu.* 43.*fo*.53. item accusantur per creditorem, etiã qui in obligatione non interuenit *Affl. dec* 135.*in fin.Gait.nu*.56.quod secus est in accusatione instrumentorum,vt per *Capibl. vbi sup.* & de nimia parata exequutione, quam habent huiusmodi obligationes *Tesaur.decis*.26.*Rou.prag*.2.*de iurisd. in iu.non turb.n*.9.*Graui.decl*.14.*p*.3.*nu*.35. *Io.de ami. consf.*21. multos cumulat *Gait.tra.de cred.c*.3. *tit*.2.*n*.5 *& seq.*vbi tot.illo cap.tractat de his
67 obligationibus.Sed an habeant † exequutionẽ contra hæredes vide *Gait. loco sup.cit. nu*.14.*& seq.& D. per eum cit. & Altimon. ver.aduertat nu*.32.*fo*.198.*& seq.* & an si est obligatus laicus,qui postea est effectus clericus possit cõtra illũ vigore illius obligationis exequi vide *prax.epis.cap.*6.Et an † sẽper eiusmodi obligationes, & omni tẽpore habeãt exequutionẽ paratã, dic ꝙ nõ nisi infra decenniũ elapso.n.decẽnio à die natę actionis non possunt accusari,sed expeditur citatio ad dicendũ causã quare non debet accusari,& exequi *Carau.rit.* 128. *Carcabb.sing.* 20.*incip.obligatio.Rober.de liq.instr.consid*.2. *n*.4.*D.de Franch.d.dec.*118.*Gait.vbi sup.n*.68 *& seq.Canar.q*.43. *Altim.in ver. præsentet n*. 8. vbi dicit ita seruari per doctrin. *Affl. & Iser.*ad similitudinem instrumentorũ quę li-
68 quidari non possunt trãsactis annis viginti à die natæ actionis,vt per Rit.& ibi *Carau. Al tim.d.ver.præsentet n*.8.*fo*.287. & quid si aduersus illas opponitur exceptio nullitatis vide *Affl.d.dec*.387.*& dec*.30. vel opponeretur exceptio hostica *Masull.ad Capy dec*.33 de quib.apud *Ricc.nouiss.d.collect.* 2666 7.*p*. 1.*&* 2.*ampl.* & quid si obijceretur, quod est sine causa,vel quod est stipulata sine iuramẽto vide *Gait.vbi sup.nu*.50.*&* 52. & an exceptiones contra has obligationes opponi possint extra cerceres,*Gait.vbi sup.n*.70. & quando dicimus eiusmodi obligationes ha-
69 bere † exequutionem paratam intelligendũ est si tamen sint liquidæ,secus si essent illiquidæ *D.de Franch.dec* 292. *Gait.vbi sup.n*.65. *& seq.& nu*.76.*Carabb.sing*.130.Sed an obligationes Curię baiulorum habeant exequutionem vide *D.Regen.Tapp.in rub.de off.Baiul.Capibl.de baro.prag.*8.*p*.1.*nu*.355.
70 Aduertant tamen actuarij † in capiendis huiusmodi obligationibus, vt obseruent *pragm*.16. *sub tit.de actuarijs* sub dat.Martij 1603. per quam mandatur actuarijs, vt obligationes non capiant nisi adhibitis duobus testibus notum habentibus obligatum cum subscriptione obligati propriæ manus, vel actuarij si nesciat scribere alias incurrũt in pęnam ducatorum mille per actuarium soluen. Regio fisco vltra damnum partis *Altimon. in ver. in publicam formam nu*.3.
71 In quo corrigitur ius commune † per quod Notarij,& Actorum magistri non tenentur ad aliud, quam ex eorum assertionibus cognoscere contrahentes,vt per *D.de Franch. decis.*262.de quo latè per *Ricc.collect.*713. &
72 an testes † teneantur cognoscerę contrahentes *Nig.in cap.Reg.fo*.99.*num*.10. *à terg. D.Regen.Tapp.in cap.caueant in ver. pęna falsi lib*.2.*iu.reg.tit.de offit.nota.fo*.442.
73 Supradicta autem prag. quæ † fuit emanata à D.Francisco de Castro declaratur per aliam pragm. sub die 9. Maij 1603. vt habeat locum quando concipiuntur obligationes continen.summam supra quinquaginta ducatos;infra verò sufficiat subscriptio principalis obligandi si sciat scribere, si verò nesciat scribere loco sui se subscribat actuarius absque testium subscriptione, *Altimon. in ver. in publicam formam numer.* 38.*vers. alterum verò*,de quibus prag. nouissimè meminit *Gait. vbi sup. num*. 72. *& seq.* quod si actuarij pragm. prædictæ sollemnitates neglexerint obseruare tenebuntur ad omne damnum, & interesse creditorum arg. *tex. in l. fin. C. de mag. conuen. facit decis. Rot. Lucen. Ludou.*33. *Nouar. collect.*6.*n*.3. vbi quod actuarij tenẽtur ex eorum culpa, & errore. Sed an sollemnitas ista introducta per dictam R. Prag. in conficiendis obligationibus requiratur etiã in illis cassandis, vel sufficit, quod cassentur per actuarium, vide *Nouar. qq. foren.*

H 2 *lib*.1.

lib.1.q. 154. eius nouissimè meminit *Ricc. collect.2776.*

74 De tempore autem † capiendi eius modi obligationes breuiter dico,quod omni tempore possunt capi etiam de die feriato, & semper habent exequutionem paratam, & ita obseruatur de quo per *Viu. decis 35. Altimon.vbi sup.nu.42.Gait.vbi sup.nu.28. vbi nu.30.*adducit in contrarium opin. *Scaccia.* sed non discedit à prima opin.vide tamen nu.49. Verum quod aliter sit dicendum circa incusationem eiusmodi obligationum vt die feriato incusari non possint vide eundem *Gait. ibi nu.42.& seq.*& possunt in omni loco dictæ obligationes capi in Curia, & extra Curiam *Affl decis.335.* & ita obseruati testatur *Ricc.d.collect.2666.ver.& an capi. Gait.vbi sup.nu.26.*

75 Et non modo originalia † habent exequu-
76 tionē,sed exempla † autentica, intellige tamen præuia citatione ad dicendū causā quare quādo accusatur in alio loco, quam vbi facta est,vt *in d.dec.D.de Frāch.118.n.9. Affl.dec.3.Gait.vbi sup.nu.58. & seq.Rouit.vbi sup.n.5.*& de ratione *Altimō.in d.ver.in pub licā formam n.45.*quod limitat *Pute.dec.415.*
76 *lib.1.*quando præsentaretur copia † & originale non appareret in libro originali, quia in tali casu exemplum non probat, nec fidem facit.*Nouar.vbi sup.nu.7.*

77 Quid si talis obligatio † capitur per actuariū alterius territorij *Molf.ad consue. Neap. in 2.vol.in add.ad q.10.n.20.vol.2.Altim.fo. 52.num.4.*

78 An vero actuar. † Vassallus prohibeatur capere obligationes pro suo Barone quemadmod. m Notarius stipulari instrumenta vide *d.dec.D.de Frāch.118.*quod nō *Ricc.collect.187,*Sed contrariū testatur decisū *Nouar.lib.1.qq.Forens.q.156.nu.11.*quē refert *Thoro in cōpen.dec reg.2.p.ver.obligatio penes acta recepta fo 397.*vide *eundem in d. 2.p. ver.obligationis penes acta stipulatæ fo. 398.*

79 Et quid de actuar. † secundarū causarū, an capiāt has obligationes, & captæ habeāt exequutionē sicut illę,quę capiūtur p actuariū primarū causarū vide *Rouit. super prag. vn.de iurisd. inui. non turban. vbi latè. Gait. ubi sup. num.63.*

80 De discrimine † autem inter obligationes pęnes acta,& instrumēta dixi in tra. de Notar.ver. obligationes, vide etiam *Capibl.d. pragm.8.p.1.nu.118.& 359.*

N.2.ibi ¶ recipit testes,quib. etiam iuramentum exhibet. ¶

81 Adde *Giurb.consi.89.nu.6.*Intelligas tu dè † mādato Iudicis,actua. .n.nō recipit testes sine mādato Iudicis *Cott.in memo.in uer.Not. Affl.& Vrsill.dec.* 315. cū alijs allegatis per *Petr.ad dec.Grā.27.n.8.*de quo etiā idē *Petr. ad eundem Gram. dec.60.n.32.*vbi alios citat vndè cū Iudicis mandato recipiendi testes ab actuario de quo latiss.per *Farin.tra. de testi.q.77.in.cap.4.fol.* 311. vbi habes an,& quā

82 † testium examen possit per Iudicem actua-
83 rio cōmicti.Hinc est quod actuarius † iuramentū testiū etiam affuturorū recipere non pôt absq;Iudicis commissione *Crescen dec.1. de iur.iur.*refert *Nouar collect.1.super prag. 4 de actuar.nu.4.*& de praxi circa hoc vide nouissimè *Gallupp.prax.S.C.p.2.cap.23.n.13 fo.205.*vbi paulò antè dixit, quod examina-
84 tor † in recipiendis depositionib.testiū non potest aliū substituere, sed proprijs manib. subscribere ex *prag.16. de off.S.C.* & ita ser-
85 uari testatur,sed hoc † procedit in examinatore S. C. sed alij actuarij maxime in partib. absq; mandato Iudicis testes recipiunt illis què iuramentum exhibent etiā per eorum scribas,per quos etiam illorū depositiones scribuntur; nam semper Iudicis mandatum præsumuntur habere, & ita in dies videmus seruari, tam in ciuilibus quam in criminalibus.

85 In criminalibus † autem quomodo testes recipere debent vide *prag.6.*sub tit.de actu. & circa testium receptionem disponit alia
86 *prag.8.sub eo.tit.* Et quod in criminalibus † debet actuarius integra dicta testium scribere,tàm pro,quam cōtra inquisitum *Cartar. de extq.sent.c.2.n.26.& 27.Ludou. dec.Luc. 13.n.64.Bursa.cons.346.nu.4.vol.4 Petr.ad Gram.dec.96.n.3.*qui citat prædictos quibus adde *Capibl.prag.3.de Barō.n.115. per prag. 6.tit.de actuar.*quod not. cōtra illos Diabolicos actuarios,& ferè omnes, qui omictendo scribere id quod testes dicunt pro inquisito,dumtaxat in scriptis redigunt,quæ contra illum deponunt.

Et de actuario testes falsos examinante vide *Petr.ad Gram decis 27.nu.21.*

87 In assumendis † autem informationibus, an actuarius possit cogere testes ad testificandum,quod sic etiam de iur. Canon. probat *Foller.in pract.crim.Cano.fo.121. num. 134.in fin.Tartagl.pract.crim. M. C.V. c.6. num. 2. Leonard.in prax. offitial. cap. 13. num.24.*

88 Quod intellexit † Tartagl. vbi sup.etiam si testis esset in magistratu per tex. *in l. ob carmen.§.1.ff.de test.*& etiam si testes semel testimonium prohibuerit, *l. fin. C.de testi.*

N.3.

N. 3. ibi ¶ at Index regulariter, & perneceſſe ſine magiſtro actorum eſſe non poreſt ergo pars quotitatiua Iuditij eſt &c. ¶

89 Iudex ſine † magiſtro actorum eſſe non poteſt, quia nulla ſunt acta ab actuario non ſcripta *Maran.de iud.p.6.act. 10. ver.actum nu.21.Cornaz.deciſ.201.nu.9.Viui.deciſ.* 48. etiam ſi à Iudice conſcripta ſint *Guazzin.de deſen. reor.deſenſ.20.cap.14.nu.3.Capibl.de Baron.prag.8.nu.165.nouiſſimè Giurb. conſ. crim.89. num.7.* vbi hæc omnia verba Authoris ſigillatim recitat faciendo bis mentionem huius deciſ.ſub *nu.6.& 7.*

N.4. ibi ¶ Regina Ioanna enumerat inter offitiales.¶

90 Et meritò, quia ea omnia † quę militant in offitialibus militant quoq; in actuarijs vndè ſicut offitiales debent eſſe annales, vt *in pragm.3.de Baro.D.Reg.Tapp.lib.2. iur. reg. fo.107. Anna alleg.15. Nig.in c. item ſtatuimus tit.de ſindica.nu.55.fo.128. De Pont. de poteſt.proreg.rub.de elect.offitial.nu.1.fo.84. Carabb.ſing.179.Petr.ad Capy.deciſ.121. lit. C.*præſertim baronales, vt per *pragm.5. de Baron.*quam exornant, *Capibl.Leonar.in prax.offitial.fo.75.num.68.*idq; tam de iure communi, quam de iure Regni, vt per *D de Franch.deciſ.409.l.1.ff.de fer.Amend.ad d.D. de Franch.deciſ.num.6.* qui allegat alia iura, *Paſcal.de vi.pa pot.cap.10.nu.9.fo.528.Ricc. collect.317.*infra quem annum, an poſſit ob delictum remoueri, *Capibl.d.prag.5.nu.55.*

91 Ita actuarij † quoquè debent eſſe annales *Petr.loco cit.Viſcon.in add.ad d.D.de Frãch. 409.*refert iudicatum in S. C. in anno 1599. in actuario Oliueti refert *Nouar. collect.31. num.8.Anna ſing.369.ver. officia. Carau.rit. 295.num.6.quem citat Anna filius ibi addens,* licet, vt ſupra dictum eſt ſi actuarius fuit abſolutus pro vno anno poteſt anno ſequenti etiam exercere, vt deciſum teſtatur *Nouar.loco pracit.*

92 Secundo quia ſicuti offitiales † non poſſunt eſſe in propria patria *l.ſi eadem ff. de offit.aſſeſſ.Ricc.coll.* 1358. ita & actuarius *D. de Franch.deciſ.98. Capibl. de Baron.prag.3. nu.142.Petr.add.ad d.deciſ.Capy.121.Amẽd. ad deciſ.D.de Franch.403.num.*10. *vide Leonard.in prax.off.c.2.nu.93.fo.20. Pariſ. de ſind.ver.aſſeſſor.Teſaur.deciſ.268.*

93 Quæ autem fuit iſta Regina † Ioanna de qua meminit hic Author.vide *Leonard.in d.prax.c.9.nu.52.D.Reg. Tapp.lib.2.iur.reg. fo.113. nu. 7.*

N.12.ibi ¶ fuit interfectus magiſter actorum. ¶

94 An interficiens † magiſtrum actorum gaudeat indultu, quo non gaudent offendentes

95 † & occidentes offitiales vide *D. de Frãch. d.deciſ.403.Nouar.collect.1.nu.30. Maſtrill. de indultu c.36.per tot. Thor.in ver. Indulgentia. Ricc.in addit.ad d.D.de Franch.deciſ.* 403.& 407.& de quibus miniſtris intelligatur pragm. quando loquitur de indultu non concedendo illis, qui miniſtros regios offenderunt, & an offenſio conſideranda erit intuitu offitij, vel non *Rouit. prag.5. de abolitio.nu. 26. & ſeq.* & quomodo puniatur occidens offitialem, *Nouar.collect. 1. nu...* & quod crimẽ committit offendẽs R. Cõſiliariũ *Leonard.d.c.9.n.12.vbi n.ſeq.* de inferente alapam offitiali de quo per *Paſcal.in tra. de uir.pa.pot.p.1.c.10.nu.61.*

Ioſeph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Conatus, an puniatur.*
2 *Ictum ſcoppictæ emittens ſi leuauit de focone, & non de canna qua pęna puniatur.*
3 *Animus occidendi in emittente ictum ſcoppictæ quando præſumatur, & 11.*
4 *Animus occidendi, & animus deliberatus, & doloſus differunt.*
5 *Sclopi exoneratione ille contra quem fuit exoneratus dicitur offenſus etiam non percuſſus.*
6 *Sclopum emittens, an gaudeat indultu abſq; partis remiſſione.*
7 *Delictum proditoriũ excluditur ab indultu.*
8 *Sclopi an ſint arma proditoria.*
9 *Sclopus rotatus, an faciat delictum proditorium.*
10 *Sclopi ſunt arma determinata ad offendendum, & occidendum.*
12 *Ictum ſcoppitta emittens ad ſui defenſionem non incidit in pęnam prag. ſub tit. de ict. ſcopp.*
13 *Ictum ſcoppictæ emittens in rixa, an puniatur, & quid ad defenſionem.*
Offitialis ſi emiſerit ictum ſcoppictæ quando puniendus.
14 *Pragm. de ict. ſcopp. quibus concurrentibus habeat locum, & quid exiſtente aliqua cauſa ob quam mors non fuit ſequuta nu. 15.*
16 *Prag.prædicta nõ comprehendit clericos, ſed, an opem dantes, & emittentes ſagittas.*

17 *Pragm. nouiss. recensentur Comitis de Lemos, & Ducis Ossunæ contra emictentes ictum scoppictæ.*

AD DECIS. XXV.

EAndem materiam, de qua in ista decisione perbellè more suo tractat *Mastrill.* omninò videndus in facti contingentia *in decis. 155.*

N. 1. ibi ¶ affectum deductum ad actum proximum pro effectu consumato haberi. ¶

1 Quæstio ista, an conatus † puniatur [distin-
ctione resoluitur, quod aut quis attentauit,
& non fecit quod in se erat, & tunc non pu-
nitur pęna ordinaria, aut deuentum est ad
actum proximum, & fecit quod in se erat, &
mors sequuta non fuit, & tunc est locus pę-
nę ordinariæ ad *tex. in c. 1. de hom. Baiard. ad
Clar. §. adulterium num. 48. Gram. dec. 2. nu.
12. Vrsill. ad Affl. decis. 21. num. 14. Ludo. de-
cis. 80. nu. 3. Tesaur. decis. 243. Tiraq. de pen.
temp. cas. 37. Mastrill. decis 293. Foller. in com
men. ad pragm. ad restringendum nu. 2. & 49.
Muscatell. in prax. delict. in gener. tit. de ictu
scopp. nu. 23.*
2 Exemplum est in eo qui † emisit ictū scop-
pictæ, & leuauit de focone, & non de canna
nam ignis fecit effectum suum, & percutere
volens fecit cooatum suum, nec per eum
stetit, cùm pro parte emictentis nil vltra
agendum remanebat, vt deueniret ad effe-
ctum, intentione, opere, & affectu, & si non
occidit, id fuit iuditio Dei vt per *Mastrill. d.
decis. 155. num. 7.* quem sequitur *Nouar. col-
lect. 114. nu. 3.* & hoc casu credo quod loqui-
tur pragm. quam adducit Author hic, quæ
est prima sub rub. de ict. scopp. incip. ad re-
stringendum dnm sanciuit, quod emictens
ictum scoppictæ, vel balistæ ad nocendum
etiam non sequuto effectu pęnam mortis
naturalis incurrit, considerauit .n. prag. ani-
mum nocendi, & nō factum, qui animus fuit
ordinatus pręparatus, & exequutus ad ea-
sum, vt dicunt *Mastrill. & Nouar. ibi.* Qui
3 † animus quot modis poterit à fisco pro-
bari quando ictus scoppictæ fuit emissus
*Muscatell. d. prax. delict. in gen. tit. de ictu
Scopp. nu. 11. & 17.* & quando præsumatur
animus occideodi, *Foller. ad d. prag. num. 19.
seq. & 45. Mastrill. d. decis. 155. nu. 10. & seq.*
& multa reperies apud *Giurb. nouissimè in
cons. 63. vbi nu.* 1. facit mentionem huius de-
4 cis. qui *nu.* 10. facit differentiam † inter ani-
mum occidendi, & animum deliberatum, &
dolosum, & *n. 13. & 31.*

5 Et quod ex emissione † & exoneratio-
ne sclopi ad nocendum dicitur ille contra
quem est immissus offensus post. *Bar. Castr.
& alios* tenet *Octauia. Vulpel. in cons. 88 nu.
6.* etiam si non sit percussus per tex. *in l. item
apud labeonem §. 1. ff. de iniur.*
6 Et in tali casu emictentem † sclopum
licet non percutientem non posse gaudere
indultu absq; partis remissione tenet *Viscon.
in conclus. incip. indultus ver. hinc si quis ani-
mo deliberato, licet* contrariū teneat *D. Con-
sil. Rouit.* ad præsens Præses R. C. Summariæ
in prag. 5. de abolitio. Et quia delictum † pro-
ditorium excluditur ab indultu, vt per *D. de
7 Franch. dec. 713.* ideò quæro, an sclopi † sint
8 arma proditoria, vide *Foller. vbi sup. num.
9 7. & seq.* & an sclopus rotatus ex se faciat
delictum proditorium idem *D. de Franch. d.
decis. 713. num. 11. & 21.* vbi dixi *nu. 7. Ricc.
collect. 1363.* adest *R. Pragm. 52. sub tit. de
arm.* qua cautum est, vt delinqueotes cum
talibus armis reputentur proditores, sed q
10 sclopi † sint arma determinata ad offendē-
dum, & occidendum *Foller. vbi sup.* & ex
11 huiusmodi armorum † genere animus oc-
cidendi pręsumitur *Giurb. d. cons. 63. nu. 22.*
12 quod intelligas quando quis † emisit deli-
beratè ad nocendum, secus si ad se defendē-
dum, quia tali casu non incidet in pęnam
pragmat. *Giurb. d. cons. 63. num. 17. & 33.* &
antè enm *Caball. resol. crim. cas. 88. D. Consil.
Rouit. d. pragm. ad restringendum nu. . No-
uar. d. collect. 114. nu. 4. Pascal. de uir. pat pot.
post part. 4. c. 10. & in addit. ad par. 3. c. 6. nu. 1.
in fin. oper. nu. 16 fo. 535. Mastrill. d. dec. 155.
13 in fin.* vbi quòd pęna † non procedit in ictu
scoppictæ emisso in rixa. *Burg. de mod. proce-
den. ex aprug. q. 27. nu. 180. Giurb. d. cons. 63.
num. 33.* Et non mirum, quia etiam emictens
ictum scoppictæ ad defensionem non incidit
in prag. quia idem est si quis se defendit cum
armis prohibitis, vt non incidit in pęnam
à prag. inflictam contra asportantes arma
prohibita *Caball. resol. 62. Ricc. decis. 48. p. 1.
Nouar. coll. 24. ad prag. 8. de arm. n. 3.* Et quid
si fuerit de ictu scoppietæ inquisitus offitia-
lis, an expectandus exitus sindicatus, quod
sic *Thor. in 2. p. comp. ver. offitialis inquisitus
fo. 404.*

N. 10. ibi ¶ censuit prag. prædictam esse rigidam, & quod non vendicet sibi locum, nisi duobus concurrentibus. ¶

14 De illis duobus requisitis † latè *Mastrill.
d. decis. 155. & Foller. ad d. prag. vbi* multa
ad materiam, & apud *Giurb. præcit. cons. 63.*
& quod consimilis ordinatio est in Regoo
Lusitaniæ *Gama decis. 170.*

N. 12.

N.12.ibi ¶ non esse locum rigorosæ dispositioni d.pragmaticæ. ¶

Idem testatur *Mastrill. d. decis. 155.* quod
15 concurrente † aliqua causa vbi mors non interuenit, vel vulnus, fuit recessum à pęna d.pragm.consulto tamen Prorege, cum Iudex non possit pęnas minorare, *Muscatell. vbi sup.nu.24.Foller. vbi sup. nu.62. vide Thor.in 2.p.compen.ver.pęna.*

16 Et an d.pragm.comprehendat Clericos, quod non *Ricc.coll.dec.592.*& an opem dantes,& emictentes sagittas, *Troisi.rit 276. Muscatell.vbi sup. Foller.vbi sup.nu.63.& 68.* vbi quid in emictéte sagictas cum arcu.

Sed præter d. pragm. ad restringendum
17 habemus † alias nouellas pragm.alteram Com. de Lemos alteram Ducis Ossunæ sub tit.de ictu scopp. contra emictentes ictum scoppietæ, vt possint foriudicari infr. dies quindecim, quæ pragm. fuit emanata de anno *1616.*

Quæ quando, & contra quos sibi locum vendicent consulas *Thor. in 2. p. compend. ver.prag.de ict.scopp.& in ea.2.p. in ver.conuictus fo.108.* vbi nonnulla reperies ad materiam huius decis.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Cęcus non potest delinquere, sed non potest semper à delicto excusari, & à quibus excusetur.*
2 *Surdus,& mutus quãdo possunt delinquere.*
3 *Mutus,& surdus non æquiparantur infanti,& quando possint esse in iuditio num. 4. & quid de cęco nu. 5.*
6 *Mutus,& surdus imprudentes, & imbeciles à iure iudicantur.*
7 *Cęcus impotens redditur ad munera Ecclesiastica.*
8 *Surdus,& mutus prædictam personam agere non possunt,nec esse arbitri,nec Iudices.*
9 *Cęcus an possit esse Papa.*
10 *Cęcus potest iurisd. & magistratum iam adeptum retinere,& ad alia non aspirare.*
11 *Cęcus an possit Baroniam, & feudum retinere paternum,& in ijs in iurisdictione succedere.*
12 *Cęcus an possit esse curator.*
13 *Cęcus an possit testari.*

AD DECIS. XXVI.

1 DVm in prin. huius decis. dicit Author, quod cęcus † non potest delinquere, aduerte quod non semper cęcus est à delicto exemptus quandoq; .n. cęcus potest delinquere hinc dicit *Bal.in l.1.5.col. ver. idem si cęcus mandat C.de ser.fug.* quod si cęcus mandauit fieri falsam scripturam,teneatur de mandato,& excusari teneo ab illis delictis, in quibus requiritur præcipuè sensus visus ad illa perpetranda,& consumanda.Et quando sur
2 dus † & mutus possint delinquere vide post *Bellug. Rouit. prag.8.de extract.animal.n.26.*

N.1.ibi ¶ siquidem cęcus,mutus,& surdus sunt æquiparati,& mutus ęquiparatur infanti. ¶

3 Contrarium,quod mutus † & surdus non æquiparantur infanti, *Vant. in tra. de nullit. in loco inf.allegando nu.25.& 26.* sed absenti,& mortuo *l.iubemus C. de testam.* probat *Farin.tra.de testi.q.61.n.38.* & quando mu
4 tus † & surdus possint esse in iuditio, *Vant. de nullit.ex defect.inhabil.num.6.fo.148.* &
5 quid in cęco vide eundem *Vant. ibi nu.27. fo.152.*

N.2.ibi ¶ quia non possunt esse prudentes. ¶

6 Mutus, † & surdus non modo imprudentes, verum etiam imbecilles à iure iudicantur *l.discretis C.qui testam.fa poss.* cum alijs cumulatis per *Farin.de testi.q.61.num. 37. fo.106.*

N.4.ibi ¶ Cęci vtriusq; oculi luce carentes excusationem merentur à muneribus publicis, & personalibus.

7 Adde etiam quod cęcus † impotens redditur ad munera Ecclesiastica *c.apostolo. dist.76. c.hinc etenim §.cęcus distin.49.Maiol.de irregularita.c.20.in prin.qui c.25.* idem dicit de
8 surdo † & muto quod publicam personam agere non possunt,nec esse arbitri,nec procuratores, *Vant.de nullit.ex defect. inhabil. seu mandat.comparen.n.25 fo.151. Speculat. tit.de arbitr.§.potest nu.3.Io.Bap.de san.blas. tra.de arbi.q.14.*

9 Sed an cęcus † possit esse Papa *Maiol. d. c.20.nu.3.& ibi* quid de Surdo *n. 4.* & quod
10 possit † cęcus iurisdictionem, & magistratum iam adeptum retinere, & ad alias aspirare non posse, *Vant.in tra.de nullit. ex defect. iurisd.d.leg.n.42.fo.132.vbi num.43.* an
11 possit baroniam † & feudum paternum retinere,& in ijs succedere in iurisdictione de

que

quo vide tex.in *l.cæcus vbi Bar.ff.de iud.*

12 Verum quod cęcus † in totum non possit esse curator est tex in *l. luminibus C. qui tuto.da poss.*secus est monoculus *l. monoculus C.de adm.tuto.*quo textu cęcus vno oculo tantum non excusatur à tutela,sed cęcus in totum non potest esse tutor *l.1. §.1. ff.de tute.*dixi cęcus in totum,quia cęcus, qui parum videt non dicitur cęcus *Bal.in tra. de schisma. in fin.§.itē Surdus instit. quibus non est permiss.facer.testam.*Sed an cęcus possit esse testis *Farin.vbi sup.*& esse in iuditio.*Vāt. d.tit.de null. ex defect. inhabil.seu mad. compar.nu.27.*

13 Et an possit testari vide *Bertach in ver.cęcus fo.274.& §.cęcus instit.quib. non vt permiss.facer.testam.*& nota quod in huius sollemnitate testamenti necessario debet præcedere hæredis institutio aliter, si secus fiat inualidatur, quod non est in alijs; ita tenet *Cyn.in l.hac consultissima ff.de testam.Bartholome. Cępol.cautel.90.*

Et dum hic dicitur, quod excusatur à muneribus personalibus, quid de oneribus personalibus, & an cogatur soluere collectas quod non *Bar.in l.1.C.qui morb.lib.10.Rom. sing.ver.cęcus ver.quæro,sed nunquid & c.licere,& ibi Abb.de censib.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Audientia testium commictitur in causa repulsæ quid quando testes sunt in diuersis prouintijs 2.*

3 *Audientia testium commictitur in ciuilibus offitialibus locorum partibus non suspectis etiam actuarijs.*

4 *Audientia testium alicui commissa, an poterit alium substituere.*

5 *Audientiam testium, an poterit offitialis vnius iurisditionis alteri offitiali commictere.*

6 *Audientia testium commissa capitaneo, an possit explicari per eius locum tenentem.*

7 *Audientia testium,an commictatur indistinctè in omnibus causis siue arduæ, siue non, & quando commictatur nu.8. & 10.*

9 *Audientia testium,an commictatur in causis suspitionum offitial.nu.9.& in causis benefitialibus.*

11 *Examinatoribus S.C. commictitur receptio testium,siue in Curia,siue extra recipiātur.*

12 *Examinatorum Sac.Consi.ad instan.fuerunt expeditæ prouisiones rer Reg. Coll.Consi.directas S.C.quæ recensentur.*

13 *Examinatorum S.C.apud quos materia tractetur,qui debeant eligi, de eorum salario, de modo recipiendi testes, an possint alium subdelegare si debeant eorum manu depositiones scribere.*

14 *Examinatores S. C. an debeant permictere, quod testes se referant ad aliud examen.*

15 *Examinatores S.C.possunt suspecti allegari.*

16 *Testes an possint peti examinari in S. C. coram Magnifico causæ Commiss.*

17 *Audientia testium in causa criminali non commictitur,& nu.20.& quid quando testes sunt extra regnum nu.21.*

18 *Audientia testium an commictatur in causis criminalibus,quæ agitantur per remedium appellationis.*

19 *Audientia testium in criminalibus quando concedenda,vel deneganda.*

22 *Causæ criminales,quæ dicantur.*

23 *Audientia testium in feudalibus, an commictatur.*

24 *Causæ feudales quæ.*

25 *Causa ardua,an sit commictenda, vel Iudex iubebit ad se venire.*

26 *Causa magna quę,& quę modica.*

AD DECIS. XXVII.

HVius decis.meminit *D. Reg.Tapp. lib.2.Iur.Reg.super pragm. Ducis Alcala nu.3.fo.71.* In qua dum concluditur, quod in causa † re-
1 pulsæ commictitur audientia testium, & ita seruari ait Author noster, antè eum id dixit *Vrsill.ad Affl.decis.351.num.3.* Cuius miror quod non meminit, prout de eo idem referens *D.Consil. Rouit.* meminit *in prag. 11. de ord.Iud.n.19.*& post eum *Thor. in comp. ver.Audientia testium, an sit commictenda in causa repulsæ, & D.Reg. Tap. super rit. 149.fo.152.Gallup.in prax.S.C.p 2.c.22.nu. 7.fo.200.*qui non meminit de *Rouit.* qui limitat prædicta nisi tractaretur de examinandis duobus testibus tantum, quo casu commictenda esset audientia testium in partibus
2 offitialibus, & quid quando testes sunt in diuersis prouintijs *Thor.in ver. Audientia testium.*

3 Regulariter autem audientia † testium in ciuilibus à Tribunalibus superiorib.commictitur in partibus offitialibus ordinarijs locorum non suspectis not.*in l.Iudices C. de fid.instr* & habetur. In *Constit.Reg.in pecuniarijs D.Consil Rouit,prag.7.de ord.Iud.nu. 31.Vestr.in prax.lib.6.c. vlt. & ibi Additionator.D.Reg.Tapp.lib. . Iu.reg. sub tit. de offi.*

*testi.Farin.de testi.q.77.fo.302.*quandoq; cō-
4 mictitur † actuarijs, vt per *Carau. rit.155. Rouit.prag.9.de ord.iud.nu.11.in prin.*dum-
modo non sint partib. suspecti *Gallup.prax. recen.S.C.p.2 c.23.nu.4.fo.299.*& an ij quib.
commictitur possint alios subsistuere, *Musca.vbi sup.glo.suspectorum p.5. n.44. Rouit.*
5 *d.prag.9.nu.11.*& an offitialis † vnius iuris-
dictionis possit alteri commictere, quod sic
per *D.Reg.Tapp.vbi sup. n.2.* vbi multos al-
legat quibus adde *Barz.decis. Bono.88.*
6 Et an audientia † commissa Capitaneo
possit explicari per eius locum tenentem
*Musca.vbi sup.nu.46.*Et an in omnibus cau-
7 sis † indistinctè commictatur audientia te-
stium nulla facta distinctione si sint arduæ,
vel minimæ *Muscatell. d.glo. suspectorum n. 10.D.Reg.Tapp.vbi sup.nu.1.* quem etiam
vide *in Constit. in pecuniarijs Gallupp. vbi sup. nouissime Thor.2.p.Compend.ver. nominatio testium.*
8 Et an, & quando audientia † testium cō-
mictatur vide *Petr.ad Capy.decis. 90. lit.C. Grimal.in add.ad prax.Tartagl.c.4. vers.antiquitas. Carau.rit.146.nu.4.fo.299.*& an
9 audientia † testium commictatur in causis
suspitionum offitialium *Rouit.in prag.9.n.5. de susp.offitial.& in d.pragm.7.de ord.iud.*ad
quem se remictit *Gallup.vbi sup.* In multis
10 autem casibus † audientia testium etiam
in ciuilibus non commictitur de quibus *Farin.d.q.77.c.1.per tot. fo. 302. Muscat. vbi sup.Carauit.rit.158.nu.2.& seq.*qui materiā
explicat *rit.83.87.141.142.156.& 158.* ad
quem se remictit *D.Regens Tapp. in d.Constit.in pecuniarijs n.3.fo.142.Ricc.coll.1607. 1721.1586.Menoch.de arb.cas.250.à nu. 10.*
Et an in causis iurispatronatus idē *coll.1576*

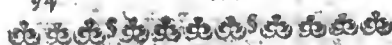
N. 5. ibi ¶ alicui ex examinatoribus S. C. ¶

11 Istis examinatoribus † commictitur recep
tio testium siuè in Cur. siuè extra recipian-
tur *D.Reg.Tapp.in d.Const. in pecuniarijs n.*
12 *4.*& ad eorum instantiam † nouissimè fuisse
expeditas prouisiones per Coll. Cons.dire-
ctas S.C.per quas prohibentur R. Consilia-
rijs,& Præsidis S.C. commissiones testium
recipiendorum ordinarijs locorum,vt testa-
tur *D.Reg.Tapp.vbi sup.nu.1.fo.171.* Et de
13 materia istorum † examinatorum vide latè
D.Rouit.ad dict.prag.9.de ord.Iud.& qui de-
beant eligi,& de eorum salario,& modo re-
cipiendi testes,& an possint alium subdele-
gare, & si debent eorum manu testium de-
positiones scribere vide *Gallup.p.2.c.23.nu. 12.& seq.dixi sup.ad decis.24.nu.* & an
14 debeant † permictere, quod testes se refe-
rant ad alterum examen *Rouit. d.prag. 9.nu. 21.Nouar.ibi nu.3.collect.181.*& circa suspi-
15 tiones † examinatorum vide decisiones col
lectas per *Nouar. loco præcit.*
16 Et an in S.C.possit peti † testes examina-
ri coram Magn.causæ commissario, & cuius
expen. *D.Reg.Tapp.d.constit. in pecuniarijs post.nu.5.*

N. 7. ibi ¶ in receptione testium etiam in causa criminali potest Iudex ex causa delegare receptionē testiū. ¶

17. Sed quod in causa criminali audientia † te-
stium non commictatur est tex. *cum Auth. ibi posita in d.l.Iudices*, quam exornat *Ricc. coll.228.& D.Reg.Tapp. in d.Const.in pecuniarijs in prin.lib.iur.reg. fo. 143.* qui dicit
18 quod in criminalibus † causis, quæ coram
R.Consiliarijs agitantur per remedium ap-
pellationis non per examinatores S. C. sed
per scribas fiscales,aut offitiales locorū exa
minatur *lib.3.iu.reg. fo.148.* & de audientia
19 † testium concedenda per aliquod Tribu-
nal,vel deneganda in criminalibus latè *Farin.d.q.27.c.2.fo.305.* regulariter tamen au-
20 dientia † testium in criminalibus non con-
ceditur,sed testes accersuntur ad locum iu-
ditij infra terminum nominationi præscrip-
tum nisi quando testes essent valetudinarij,
aut aliter iustè impediti quo casu transmi-
ctitur Commissarius Doctor ad illorum di-
cta recipiendum,vt per *D.Consil.Rouit.loco cit.Nig.in c.Reg.incip. quia de Vicarijs num. 10.Carau.d.rit.155.Foller.in prag. post prax. crim.num.95.& 100 fo.376. Musca.vbi sup.*
21 & quid quando testes † sunt extra Regnum
idem *Foller.in prax.crimin.v.videtur copia capitulorum in rub.facta litis contestatione*
22 *nu.7.fo.248.*& quæ dicantur † causæ crimi-
nales explicat *pragm.11.sub rub. de iurisd. non turb.*
23 Et quod neq; in feudalibus † audientia
testium commictatur *Gallup.vbi sup. nu.6.*
de quo vide *Muscatell.prax. S.C. d.p.5.glo. suspectorum nu.13.Thor.vbi sup.* & quæ sint
sint causæ feudales explicat *Milanes.dec.Si-*
24 *cil.6.* & quid si causa fuerit ardua † an sit
commictenda,vel Iudex iubebit ad se venire
testes *Muscatell.vbi sup.num.11.* & quæ sit
causa magna,vel modica *DD. in l.admonendi sup.glo.magna ff.de iur.iuran. Thor.in d. 2.p.compen.ver.Nominatio testium fo. 382.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Camillus de Curte oppugnauit decis. S.C.*
2 *Feudatarius, an possit de feudo testari absq; assensu.*
3 *Successor in feudo debet habere duo requisita.*
4 *In feudo hereditario successor, ut heres vocatur.*
5 *Constit. an sint Ius commune in Regno.*
6 *Heres verbum, quod importet.*
7 *Haeredum appellatione, qui veniant, an particulares, & quid quando additur verbum successoribus, & quid quando adycitur verbum in perpetuum, & quid important verba haeredes, & successores.*
8 *Tenor inuestiturę inspiciendus.*
9 *Iacobi de beluisio doctrina hic cit. intellecta in feudo ex pacto, & prouidentia, & affertur decis.*
10 *Haeres feudi hereditarij si inuentarium confecit non ei prodest, & quid in feudo ex pacto, & prouidentia.*
11 *Feuda omnia in Regno sunt hereditaria.*
12 *Successor in feudo hereditario non modo tenetur ad solutionem onerũ, & debitorum sed legatorum unde potest cogi vendere feudum, & si renuit carcerari.*
13 *Feuda hereditaria si perueniunt contra, siue preter voluntatem testatoris pro legatis, & debitis, veniunt feuda in ęstimatione. Intellige, ut nu. 14.*
14 *Feudum quando dicatur hereditarium, & quando ex pacto.*
15 *Fundator iur. pa. in limine fundationis potest mutare.*
16 *Patronus an possit mutare voluntatem fundatoris iur. pa.*

AD DECIS. XXVIII.

1 NOn nominat Author illum, qui se opposuit decis. S.C. sed fuit † *Camill. de Curt. in diuers. iur. feud in cap. multoties nu. 60. & seq. fo. 49.* Cuius oppositiones, si libet, poteris in fonte videre, qui sequitur *Ann. alleg. 126. n. ... & seq.* sed contra *d. D. de Curt. & Consil. de Georgio inf. cit.* tenet *D. de Pont. in tra. de pot. proreg. fo. 279. & 280.* quem citat *Viscon. in addit. ad decis. 1. D. de Franch.*

Et in articulo huius decis. vide *D. Consil. de Georg. alleg. 19. & 20.* quę allegationes fuerunt per ipsum factae in hac eadem causa pro Fabio Galeota contra Ascanium Comũ vt ibi per eum *Viscon. in concl. incip. feudi hereditarij in fin. fo. 85.*

In prin. ibi ¶ praeter, vel contra voluntatem. ¶

Adde *Viscon. in concl. incip. Vassallus intestamento fo. 281.*

Ibid. ibi ¶ sed quia testamentum caruit assensu. ¶

2 An feudatarius † possit de feudo testari absq; assensu distingue, vt per *Viscon. in cõcl. incip. feudatarius, an possit fo. 83.* Et quid si fuit concessum, vt possit testari reseruato assensu, *Io. Dom. de Anna in respons. post alleg. Io. Vin. Ann. nu. 32.*

N. 4. ibi ¶ quod sit de sanguine. ¶

3 De istis duobus † requisitis, quod succedẽs in feudo haereditario debet esse haeres sanguinis, & haeres progenitoris vide *Amen. ad*
4 *decis. D. de Franch. 1. nu. 51. & 52.* vbi quod † in feudo haereditario successor, vt haeres vocatur *Io. Dom. de Ann. in sup. cit. respõs. n. 89.*

N. 10. ibi ¶ quae constitutio &c. ¶

5 An constit. † sint ius commune in Regno vide *Campag. in prelud. ad cap. Reg. Affl. in proem. d. Constit. Gram. decis. 2. D. de Franch. decis. 102. Affl. decis. 404. Nouar. in prelud. collect. ad prag. nu. 4.*

N. 19. ibi ¶ tamen verbum illud heredis. ¶

6 Hoc verbum † (heredes) quid importet,
7 & quod appellatione † haeredum veniunt vniuersales non autem particulares, etiam si addatur verbũ successores, quia verb. heredes veniunt haeredes de iure ciuili, & ver. successores de iure praetorio *Pereg. de fideicom. art. 32. nu. 84. Prases de Ama. cons. 18. n. 7. & cons. 74. num. 48. Ias. in l. quędam §. nihil interest ff. de eden.* & ante eũ *Imo. in d. l. quędam §. nihil interest. Caldas peiera in tra. de nominat. emph. lib. 2. q. 24. nu. 3. & seq.* Verum quod contineãtur etiam particulares. *Alex. cons. 192. vol. ... Det. cons. 185.* & alij quos adducit *Bonauogl. in add. ad Ias. in d. §. nihil interest,* quibus adde omninò, *Pinell. in l. 2. in fin. C. de bon. mater.* qui impugnat d. opin. *Imo. in d. §. nihil interest,* & distinguendo docet quando, & in quibus casibus appellatione heredis non veniat particularis. Sed quid importent ista verba (haered. & succes.) & an comprehendant successores particulares, & quid quando adijcitur verbum quibuscunq; nouissimè *Theodor. alleg. 30. nu. 18. & 19.* & quid quando sumus in bonis non transitorijs ad eqrundem bonorum incapaces idem *alleg. 50. num. 46. & 48,* & quos com-

comprehendant illa verba quando adijcitur dictio in perpetuum *idem alleg.40.nu.13. & seq.*

N.35.ibi ¶ Hinc formas inuestiturę inspiciendas. ¶

8 Quod inuestitura † eius tenor sint inspiciēdi
Viscon. latè conclus. incip. inuestitura post
multos per eum adductos quos non recen-
seo quibus adde *Neuiz.cons.10. nu.1. & inf.*
decis. seq. nu. 35.

N.36.ibi ¶ nec authoritas, & doctrina Iacob.de Beluisio. ¶

9 Quod hæc doctrina † Iacobi de beluis. Fuit
recepta, & intellecta in iuditijs in feudo ex
pacto, & prouidentia non autem hæredita-
rio vltra alleg. hic vide *D. de Franch. decis.1.*
& decis.704.num.2. vbi testatur ita fuisse cō-
clusum in Regiò Collater. Cons. coram duo-
bus Regētibus, & Ferrante Fornario Locū-
tenente R. Cam. Sum. & habitum pro indu-
bitato, sed vide *D. de pōt. de pot. proreg. in tit.*
de assen. sup. dot. §.1 nu.23. fo.263. & Ann. al-
leg.96. & ibi filium adden. lit. B.

N. 38. ibi ¶ at filius non potest habere feudum nisi sit hæres patris, & consequenter tenetur agnoscere debita, & onera saluo benefitio inuentarij. ¶

10 Hæres † feudi hęreditarij si inuentarium
confecit non ei prodest *Io. Domin. de Ann.*
d. respons. nu.25. ex multis probat *Viscon. in*
concl. incip. feudi hęreditarij, vbi quid in feu-
do ex pacto, & prouidentia. *Anna cons.5. per*
tot. vbi quod inuentarium non iuuat in feu-
do ex pacto nouo per tot. ibi etiā quod feu-
dum ex pacto nouum non differat ab hære-
ditario *ex decis. D. de Franch. 364. n.4.* & alijs
11 probat, & quod in Regno omnia feuda †
sint hæreditaria ex communi forma inuesti-
turarum, & sic præsumuntur *D. de Franch.*
decis.6. nu 3. & 9. Consil. de Georg. d. alleg 19.
in fin. D. de ponte de feud. lect 20. nu.19. & si
nu.20. & 21. teneat contrarium, *Camerar.*
in c.1. an agna. nu. 146. Et non modo succe-
12 dens † in feudo hæreditario tenetur ad de-
bita, & onera, verum etiam ad solutionem
omnium legatorum pro concurrenti valo-
re feudi. Vndè potest cogi vendere feudum,
& si renuit potest carcerari, vt per *D. de*
Franch. d. decis.704. D. de pont. lect. de feud.11
nu.58. Thor. in compend, decis. in ver. Feudum
fo 139 & 207. refert *Viscon. in add. ad d. D.*
de Franch. decis.1. ver. in eadem decis. nu.24. et
in suis concl. in concl. quæ incip. exequutio sen-
tentia, & in alia quæ incip. feudi hæreditarij.
& dixi ad d. D. de Franch. decis. 704. in prin.
vbi ad id adduxi *Gallupp. in prax. S.C p.3. c.3.*
fo.247. num.15. vbi dicit quod etiam si feu-
13 da † hæreditaria peruenissent contra, siuè
præter voluntatem testatoris, quod pro le-
gatis debitis veniunt feuda in æstimatione,
& dicit fuisse decisum in S. C. in causa Iuliæ
Piscicellę cum Fabio Galeota referente R.
Consiliario de Haro. actua:io de Felice, in-
14 tellige secundum ipsum quando feudum †
peruenisset ad hæredem vti hęredem, secus
si peruenisset vni ex hæredibus non vigore
institutionis, sed iure successiuo feudorum,
quia ad nihilum tenebitur ex *Anna alleg.96.*
nu.3. & 126. vt ibi per eum, & vide D. *Con-*
siliar. de Georg. alleg.19. vbi quando dicatur
feudum hæreditarium, & quando ex pacto,
& prouidentia, de quo per *Mysing. cent.4.*
obser.2. & per D. de Franch. dec.387. Affl. de-
cis.240.

N. 47. ibi ¶ quare solus Rex potest mutare, & alterare formam. ¶

Adde omninò tradita per *D. Rouit. cōs.79.*
num.11. & seq. lib.1. & idem, quod hic, dic in
15 fundatore † benefitij in limine tamen fun-
dationis per ea, quæ dicam *inf. in seq allegat.*
16 Sed an patronus, qui non sit fundator pos
sit mutare formam à fundatore iuris patro-
natus factam, habui in facto in causa D. An-
toniæ Labini, cum D. Lucretia Labini. Et pro
Domina Antonia ego scripsi seq. allega-
tiones.

IN anno *1397.* Henricus de Labinis instituit quodam ius patronatus sub titulo S. Io. Euangelistæ, & disposuit, & in eo haberent ius præsentandi Henricus eius Nepos, & deinceps hæredes descendentes ex dicto Henrico.

Cumq; in anno *1543.* per multas manus dictum iuspatronatus peruenisset ad Franciscum Antonium de Labinis, in suo vltimo, cum quo obijt testamēto, alterauit ipse dispositionem primi fundatoris circa successionem in dicto iurepatron. & disposuit, vt in eo succederet Sanctorus eius filius, eiusq; filij primogeniti masculi, & deficiente linea masculina, voluit, vt succederent filiæ fęminæ eodem modo, prout disposuerit vltimus de linea masculina, & hæc eius dispositio caret assensu Episcopi, licet post eius mortem consensu Vicarij Generalis fuit Vallata.

Mortuus fuit Sanctorus relicto sibi hærede vniuersali Cęsare eius filio, qui similiter cum moreretur instituit sibi hęredes Io. Mariam eius filium secundogenitum, & D. An-

toniam

toniam de Labinis eius Nepotem ex Io. Donato filio primogenito, statuitq; vt in d. iurepatronatus succederet dictus Io. Maria eiusq; filij masculi primogeniti, quibus deficientibus succederent etiam fœminæ, & deficiente in totum linea masculina, & fœminina succederet dicta D. Antonia, quæ postmodum renunciauit, & cessit dicto Io. Mariæ eius patruo hæreditatem dicti Cesaris eius Aui reseruatis sibi iurib. competentibus in dicto iurepatronat.

Nouissimè fuit ab hac luce subtractus dictus Io. Maria, qui carens filijs masculis Dominam Lucretiam eius filiam ad dictum iuspatr. vocauit. Vnde super ius præsentandi contendunt dictæ Dominæ Lucretia, & Antonia videndum quid iuris?

Præseos consultatio ad duos articulos principaliter reducitur. Primus est an dicti Franciscus Antonius, & Cesar potuerint dictum iuspatr. quod à primo fundatore fuit erectum liberum, vt ad hæredes etiam extraneos transiret; restringere, & in eo conditionem apponere, vt ius præsentandi spectaret ad Sanctorum eius filium, & descendentes, & primogenitos masculos. Secundus, est articulus, an dicta D. Antonia, quæ hæreditatē Auitam cessit, & renunciauit dicto Io. Mariæ, reseruatis tamen sibi iuribus competentibus super dicto iurepatr. per dictam Renūciationem sibi præiudicauerit non obstante reseruatione prædicta.

Quod attinet ad primum negatiuè respōdendum arbitror non potuisse supradictos Franciscum Antonium, & Cesarem in dicto beneficio eiusmodi conditiones apponere, & illius naturam, quam ab instanti suæ natiuitatis fuit adeptū, vt transiret ad quoscūq; hæredes etiam extraneos, immutare, illud restringendo ad primogenitos, quicquid .n. contra illius naturam apponitur contra ius esse dicitur, not. *in c. 1. de iurepatr. Clem. plures eod. tit. & in c. significauit de testib. Abb. in c. cum seculum de iurepatr. glos. in l. si operarum ff. de oper. lib. glos. & Archid. in c. considerandum 16. quæst. 7. glos. et Card. in Clem. fin. de iurepatr. Bald. in c. si decenti, qui feud. dar. poss. Lambert. in tractat. de Iurepatr. 4. art. 2. q. prin. 2. p. 1. lib. V iu. Comm. opin. 606.* in fin. & ideò naturam illius nemini licet præuertere, vel immutare, nisi tantum in limine fundationis, secundum doctrinam *Bal. in l. 2. in princ. C. de in ius vocan. glos. in c. si quidem 10. q. 1. c. 1. de condit. apposit. c. si quis Laicus 16. q. 1. c. insinuante qui Cler. vel Vouent. Fran. Marc. decis. 476. nu 6. Fastol. dubit. 18. incip. quartum dubium*, & fuit decisum in vna Toleta. Cappellan. de Barazas 15. Februarij 159. coram Card. Pamphilio, & in ea 3. Martij 1598. & 4. Iunij 1590. coram Illustriss. Mantica, vt per *Garz. de benefic. p. 2. c. 5. nu. 222. & 223. & 224.* & fuit resolutum in vna Fauen. beneficij 20. Nouembris 1613. 3. Iunij 1614. coram Buratto *Verall. decis. 290. 2 p. nu. final.* idq; cum expresso consensu Episcopi *Lambert. in 4. art. 2. q. princ. 1. p. lib. 1. nu. 13. per tex. in c. eum dilecti de donat.* imò post perfectum actum fundationis, nec etiā operaretur consensus Episcopi secundum *Imol. in c. cum dilectus in 19. col. versic. item aduerte de Iurepatr. Hostiens. in c ea quæ de stat. Regul. Io. Andr. & Dominic. in c. ex eo §. fin. de Elect. in 6. Innoc. in c. Lateranensis de Præbend. tex. in c. nobis. & ibi omnes de Iurepatr c. Eleuterius 13. q. 12.* & alij, quos allegat *Lambert. in 9 princ. quæst. 1. p. lib. 1. num. 90.* vbi subdit, adeò conditiones, quæ contra ius sunt in limine fundationis esse apponendas, quod non sufficiat illas apponi per ipsummet fundatorem tempore traditionis bonorum, naturalia .n. sunt immutabilia vulgat *§. naturalia instit. de iur. natur. gent. & ciu.* & ait *Bald. in rubr. Feudor. in §. quarta diuisio nu. 46.* quod natura nihil aliud est nisi qualitas innata à principio generationis, quæ semper inest, ideò immutabilis est *l. Senatoris filius ff. de Senator. l. filius §. 1. ff. de condit. & demonstrat. l. assumptio in princ. ff. ad municipal.* non obstante quolibet accidenti ex causa superueniente. *Luc. de Penna in c. Regni cura nobis*, quem refert, & sequitur *Afflict. in constit. eos, qui scienter in. 2. q.* qui allegat *l. non putauit §. si quis Emancipatum ff. de bonor. possess. contra tab. D. de Franch. dec. 162.* ad quod vide *Massobr.* post hæc scripta visum *in tractat. de concursu ad Parochial. p. 7. dub. 9.* sic etiam dicimus naturam feudi esse immutabilem iuxta *not. per Bald. in vsib. Feudor in rubrica quid sit inuestitura §. præterea*. Hinc communiter concludunt Feudistæ, quod post declaratam naturam feudi à Rege non potest Vassallus illius naturam mutare, imò nec ipse Rex, vt optimè concludit *D. Consil. Gizzarell. decis. 28.* & quod validum sit argumentum de feudo ad beneficium, & è contra notatur *in c. 1. de Vassall. decrep. ætat. & in c. 1. § huius autem generis. Ex quib. caus. feud. amict. & in c. 1. Quæ sit caus. benef. amitt. per totum Card. in clem. 2. de Pœnit. in 1. quæst. Io. Vincent. de Anna in repetit. d. c. 1. de Vassall. decrep. æta. nu. 34. cum sequenti Hisern. in c. 1. §. quicunque de Pac. tenen. col. 1.* & hoc quia feudum etiam beneficium appellatur *Camil. de Curt. in diuers. iur. feud. c. in hoc igitur nu. 31.*

Et quod conditiones appositæ per dict. Franci-

Franciſcum Antonium,& Cęſarem ſinr cõtta primæuam naturam, & originem ipſius iuſpatr.poſt longum Tẽporis ſpatium 300. decurſorum à die fũdationis patet ex actis, & Bullis antiquis, ex quib.conſtat hoc iuſpatron.ab initio ſuæ natiuitatis proceſſiſſe liberum cum vniuerſitate bonorũ in quoſcunq;hæredes, & cum libera facultate præſentãdi quemcunq;extraneum, quod etiam per verba enunciatiua probare ſufficeret, vt per *Grauin. in ſuo tractat. de ver. enun. lib.2.q.1.nu.95.*

Et quod hęc ſpecialis,& expreſſa natura, & origo huius Iuſpatron.ſit adeò iuri communi conſentanea, quod quidquid contra eam fuit appoſitum, contra ius eſſe dicitur patet ex adductis,& allegatis, ergo conſequenter dicendum eſt, quod illæ qualitates adiectæ per ſupradict.Franciſcum Antoniũ, & Cęſarem cum ſint contra originalem naturam ipſius Iuſpatr.ſunt contra ius cõmune,ideoq;non potuerũt apponi, & habẽtur pro non appoſitis *d.c.dilecti de donat.*& fuit dictum in vna Caſſanenſ.beneficij 29. Aprilis 1540.& Floren.iuſpatr.10. Martij 1603. & 11.Feb.1604.corã Illuſtriſſ. Lancellotto.

Ad idem fortius adduco,quæ dicit *Romã. conſ.368.*quod intantum ſeruanda eſt natura ipſius Iuſpatron. quæ abhorret tranſlationem titulo particulari,vt non poſſit principaliter,& abſolutè,ſed tantum acceſſoriè, & concomitanter cum aliqua vniuerſitate tranſire in feudum de primogeniro in primogenitum per multa iura per ipſum allegata, quæ doctrina licet aliquantulum diuerſa videatur, nihilominus illam ad proprios terminos caſus noſtri, & benè quidem inducit, *Lambert. art.20.2 q.princ.1. lib.num.* 2. & reddit validam ſuæ inductionis, rationem, ſcilicet, quia hoc eſſet præuertere naturam ipſius Iuſpatronat. imò plus dicit, quod nec etiam conſuetudo immemorabilis, & præſcripta hoc poſſet inducere, vt ibi per eum, addo quod dicit *Tiraquell.de iur. Primog. q.36.* quod Iuſpatronat. ab hæreditate gubernatur, vt qui hæres eſt, illud obtineat, qui non eſt, abſtineat. Non obſtat id quod dicit *Lambert.* ſibi contrarius *in 4.art.4.q. prin.p.2. lib.1. poſt numer.3.* nam ſi vera eſt, prout eſt veriſſima ratio per ipſummet adducta in *d.art.20.*vt ſupra non eſſe præuertendam naturam Iuſpatr. conſequens eſt, vt ſit falſa opinio,quam tenere videtur *in d.art.4.*dum dicit poſſe adijci Iuripatr. conditiones alterantes,& immutantes ipſius naturam.

Præterea illa ratio quam *Lambert. in d. art.4.*adducit non eſt vera, nec bona dum dicit tranſire Iuſpatr. cum vniuerſitate,eſt inductum fauore patronorum, qui poſſent ſuo fauori renunciare, hoc enim falſum eſt, nam tranſlatio Iuſpatronat. cum vniuerſitate eſt de propria natura ipſius, & ſucceſſiue inducta in ipſius Iu.patr. fauorem,quia ſecundum *Roman. dict. conſ.368.* cum ſit quid ſpirituale, vel ſpirituali annexum *c. de iura,de Iurepatron.c.quanto de Iudic.c.quæſitum de rer. permutat.* non licet patrono titulo particulari, & principaliter abſque hæreditate transferre,ne pactio particularis interueniat *c.prętera de tranſact. c.quod verò 16.q.7.* nè videantur laici ad ſui libitum ſpiritualia tractare *c.ſecundum, & c.decernimus de Iudic.c.omnes Baſilicę 16.q.7.c.fin.de Reb.Eccleſ.non alienan.* ſpernendo authoritatem ſuperioris, & poteſtatem Clauium *c. quoniam de Iurepatr.c quis Epiſcopum 16.q.5.*ſed tantum acceſſoriè,concomitanter, & per viam appendicis cũ hæreditate permiſſa eſt patrono tranſlatio Iuriſpatr. *c.ex literis de Iurepa.Gugliel.de Benedictis in c.Raynutius verb.abſq;literis el.2.de compend.ſub ſtit.n.24.de teſtam.ſubtilis Emanuel à coſta in c.ſi Pater p.3.verſ.Trebellianica n.4.verb. nnmrum eod tit in 6.* & fuit deciſum in vna Aretin.Cappellaniæ 8.Nouemb. 1599. coram Bubalo. Quomodo igitur *Lambert.* poteſt dicere inductum in fauorem patroni, id quod ipſe Patronus non poteſt efficere, niſi efficiat titulus habilis ad trãſlationem prædictã *l.ſi mercedẽ §.ſi cum fundũ ff. de action. empt.l.quidam ff.de acquir.rer. domin. Innocentius,& omnes in d.c.cum ſęculum?* potius dicendum erit,quod ſit inductum in fauorẽ Eccleſiæ,& odium Patroni,quia ſi Patronus poſſet quocunq;tit.vellet, tam particulari, quam vniuerſali tranſferre ius patronatus, & non in hæredes,vtiq; difficilius Eccleſia poſſet aſpirare ad libertatem. Eſt ergo falſa ratio adducta per *Lambert.*& ceſsãte ratione ceſſat diſpoſitio *c. cum ceſſante de appel-lat.l.adigere §.quamuis de Iurepatr. D. de Franch.deciſ.468. nu. 1.*

Amplius dico,ꝙ dicta qualitas ſuccedẽdi iure primogen.dũ excludit alios,eſt cõtra libertatẽ,& vtilitatẽ Eccl.quidquid dicat *Lãbert.*multoties ſibimet cõtrarius,idq;ſundatur in magiſtrali doctrina *Card. Hoſtienſ. in ſũma tit.de Iurepat.§.qualiter trãſferatur n.6.*vbi tenet nõ ſolũ non grauari Eccl.Patronis multiplicatis,ſed imò magis alleuiari,nã vt ipſe ait plures habet defenſores *c.filijs 16. q.7.*idẽ.n.ius cõpetit plurib.quod cõpeteret vni,& vbi vnicus eſt patronus eſt quaſi Tyrannus,& ex multiplicitate poſſunt oriri diſcordiæ arg.*c.qui diuerſitatẽ de cõceſ.prębẽ.*

c.super literis de rescriptis, ideoq; poterit Episcopus ad sui libitum Ecclesiam ordinare, vel poterit alias propter inuidiam alterius remictere ius suum Ecclesiæ, & sic fieri libera, vt innuitur, *in c.1.de iurepatr.* Cuius Eminentiss. Card. authoritas, & ratio, quam in praxis contingentia quotidie obseruamus proculdubio absorbent contrariam opinionem.

Vlterius rem perstringendo dico, quod dicta qualitas primogenituræ non modo non potuisset apponi, extra limen fundationis, quod supra probatum est, sed nec etiam in ipso instanti, & actu fundationis, in quo fundatores habent largiores habenas, si Episcopi expressus, non interuenerit assensus, vt not. *in c.illud, in c.cum laici in c.cura, & in c.suggestum de Iurepatro.* quan tominus à compatronibus extra limen fundationis.

Et licet nimis videatur vrgere illud, quod per partem aduersam opponitur scilicet, quod Iuspatron. potest donari, quod est magis, ergo potest alterari, quod est minus ad Regulam tex. *in l. non debet ff. de Reg. iur.* tamen facili negotio soluitur oppositio, & dicitur quod negari non potest Iuspatro. donari, & legari posse, verum id expleri non potest absque consensu Episcopi, vt post *Card. Florentin. voluit Io. And. in d. c. cum seculum de Iurepatro. ibique Abb. num.6. Lambert. de Iurepatro. q.6. & sequen ti p.2. lib.1. Menoch. cons.90. numer.98. & 99. volum.1.* vbi *numer.* 207. communem esse testatur, hanc eamdem sequitur *Rocch. de Curt. in tractat. de Iurepatron. versic. pro eo, quod Diocesani quast. 2. numer. 5.* vbi alios allegans, etiam de communi testimonium facit, prout de ea similiter testatur *Ludouic in libr. commun. opin. in titulo de Iurepatronat. Concl. vnic. versicul. acquiritur etiam amplius quast. 2. Rot. in antiquis decision.* 857. *Verall. decision,* 144. *numer. 4. libr.* 1. *Rota in nouis decis.* 404. *Cost. in decision. nouiss. Rom.* 165 *p.2.*

Quod quidem verum est etiam si in compatronum fiat legatum secundum *Io. Andr. in cap. ex insinuatione de Iurepatron, ibique Abb. numer. 4.* & secundum omnes communiter, vt infert *d Rocc. de Curt. in loco supra allegato numer. 4. in fin.* vndè cum in casu nostro Episcopi consensus non interuenerit, planè dispositiones d. Francisci Antonij, & Cœsaris locum obtinere non possunt.

Nec iuuari possunt consensu Vicarij, de cuius potestate non constat, nam Vicarius, vti Vicarius non habet talem potestatem ex priuata iurisdictione est. n. Episcopale *lui Abb. cons.59. & cons.89. per c. cum contingat de for. competent. Lambert. art.14. 2. q. principali p.1. lib.1. & in 20. art. eiusdem p. q & lib. . numer.14. & alibi; Federic. de Sen cons.264. in prin. Dec. in cap. cum accessissent numer. 9. vbi Felin. 15. de Constit. Calderin. cons.1. de offic. Vicar. Rot. decision. 598. ante numer.7. p.1. Sbroz. de offic. Vicar. lib.2. quast.31. Garz. de benefic. p.5. c.9. numer. 75. & nouissimè Narbona de appellat. à Vicar. ad Episc. numer.215. latè Ferrett. cons. 327. per totum 345. & 314. & cum Ferrett. tenuit Rot.* in vna Placen. Parocch. de Mirabel. *19.* & vlt. Ianuarij coram Orano *Bursat. cons.310. nu.29.*

Dato tamen, sed nunquam concesso, quod Vicarius talem habuisset potestatem adhuc eius assensu ex duobus inualidus esset, ex quibus etiam si Episcopi assensus, & authoritas interuenissent, minimè valeret, & primò quia dictus Vicarius assensum, & authoritatem præstitit per triennium post mortem Francisci Antonij testatoris, quo casu nihil operatur *Abb. in dispût. Angerio patronatus Soccin. Iun. cons. 79. numer. 37. vol.3. Afflict. decis. 335. numer.14. Duran. de art. testand. in titulo de legat. fol.67. num.2.* & licet multi DD contrarium senserint, tamen hæc opinio verior est, & communium, vt ex d. *Duran. vbi supra* colligitur.

Et dato quod assensus tempore congruo interuenisset adhuc frustatorius fuisset, nam illud, quod dicitur Iuspatro. posse legari, & donari cum consensu Episc. fallit, & limitatur quotiescunque ex tali legato, siue donatione præiudicaretur Agnatis quib. esset ius quæsitum, siue ex fundatione, siuè ex dotatione, siuè ex priuilegio, siuè ex alia causa, *Couarr. lib.2. variar. resolut. c.18. numer.9. ver. sed quaritur* omninò videndus; sic etiam videntur sentire *Ruin. cons.108. num. 4. volum.1. Crauett. cons.53. numer.5. Archidiac. in c. considerandum 16. quast.7. & in c. præsenti numer. 2.20. quast.3.* quem refert, & sequitur, *Dec. consil. 149. numer.1. Paris. 48. numer. 5. & per tot.*, & est communis opinio, vt post multos alios relatos testatur *Ioseph. Ludouic. in lib. commun. opinion. titulo de Iurepatronat. Concl. vni. vers. requiritur etiam Iuspatronatus in prima, & septima fallentia*, & ratio est, quia destrueretur, & immutaretur lex fundatoris, quod planè implicat, vt considerat *Lambert. artic.30.7. quast. 1. p.1. libr. 2.* Vndè cum cum clarum sit per primum fundatorem fuisse D. Antoniam vocatam

cum

cum sit de descendentib. ex prædictis sequitur nullum ei preiuditiũ testamentũ Frãcisci Ant. afferre potuisse, & tantò minus Cesaris dispositio ei potuit præiudicare, quæ legem destruit, & neq; Epis. neq; Vic. authoritate fulcitur. Tantò magis quod per illos non donatur, neq; legatur iuspatronatus, sed mutatur, & destruitur lex fundatoris, & nõ valet illa consequẽtia iuspatronatus, potest donari, & legari, ergo potest mutari, cũ magis sit donare, & legare, quam mutare ex Regula tex. in l. non debet cui 22. ff. de Regul. iur. quia negatur, nam magis est mutare, quam donare, & legare, quando .n. quis donat iuspatro. à se abdicat illud ius, quod habet, & in alium trasfert, quod potest, idem quando quis legat, ius .n. quod quis habet in alium transferre potest, cum iuris, & Rei suę quilibet sit moderator, & arbiter *l. in re mandata C. mandati*, sed quando quis mutat iurispatr. naturam, & de hereditario restringit ad Gentilitiũ, in hoc ei ius resistit, & contra ius disponit ius .n. prohibet naturalia illius mutari arg. *d. §. naturalia*, & in specie, quod natura beneficij non potest mutari *Ioseph. Ludouic. vbi sup. ver. regulariter*, & patet ex supra allatis. Insuper dictat ius, vt voluntas fundatoris, vt lex seruetur iuxta *tex. in §. disponat Auth. de nupt.* & Patronus alias disponendo illam destruit, cum vt lex ratam haberet teneatur *l. eum à matre C. de Reiuendic.*

Secundus articulus est, an dicta D. Antonia, quæ hæreditatem Auitam cessit, & Renunciauit dicto Io. Mariæ reseruatis tamen sibi iurib. competentib. super dicto iurepat. per dict. Renunciationem sibi præiudicauerit non obstante reseruatione prædicta?

Et videtur prima facie dicendum, quod sic Regulatur .n. iuspatron. ex hæreditate etiam inter filios, & sic filius, qui non est hæres non succedit in iurepatr. *Abb. in c. eũ seculum nu. 5. de iurepatr.* Hinc *Petr. de Ancbar. in c. ex insinuatione eo. tit.* voluit, quod si ex forma statuti stantibus masculis femina excludatur à successione, vt est in hoc Regno nostro, etiam excludetur à iurepatr. quem refert, & sequitur *Roceb. de Curt. in tract. de Iurepatr. super versic. ipse, vel is quæst. 8. num. 11.* Adde *Rot. in Lucan. Iur. patro. 6.* Nouembris 1589. Coram Licta, & in Aret. Cappellan. 15. Iunij 1584. Coram Bubalo, quod similiter procedit in filia, quæ vti dotata renunciauit hæreditatẽ Patris secundum *Abb. & Roceb. vbi supra*, & licet *glos. in c. considerandum 17. q. 7.* voluerit quod filius renuncians hæreditatem paternam retineat Iuspatronatus per *tex. in l. filij ff. de Iurepatro.* vbi expressè dicitur filij, qui se abstinent ab hæreditate paterna, Iuspatronatus, quod habent in liberos non amittunt, tamen dicta glos. communiter reprobatur teste *Couarr. lib. 2. variar. Resolut. c. 18.* quibus sic stantibus nihil prosuit dictæ Dominæ Antoniæ reseruatio Iurispatronar. quando renunciauit cum per ipsam non possit illud retineri absque qualitate hæreditaria, ad quod facit doctrin. *And. in cap. 1. col. fin. vers. sed filia de nat. succ. feudalib.*, vbi ait quod protestatio, quæ fit per filiam, vel sororem in dotis promissione, quod non renunciat per hoc successioni feudi, non valet, quia per factum obuiat suæ protestationi, vt refert *Præses de Franch. decision. 52. numer. 14. & 15.* vbi in hoc, quod reseruatio contrario facto nihil operetur, optimè loquitur.

His tamen non obstantibus dictam D. Antoniam posse ad prædictum iuspatronatus, vt hæredem venire censeo, verum est enim illam hæreditatem aui adijsse, illiusq; hæredem Præuio præambulo fuisse declaratam, quo sit, vt quamuis postea dictam hæreditatem renunciauerit in beneficium Io. Mariæ eius patrui, non per hoc hæres esse desijt, per Regulam. Qui semel est hæres nunquam desinet esse hæres *l. sicut maior C. de Repud. hæredit. l. Ei, qui soluendo ff. de hær. instit.*, nisi per viam restitutionis in integrum quando esset minor tot. titulo si min. ab hæred. se abst. quod non est in casu de quo agitur, & maxima est differentia, an quis hæreditatem repudiauerit, an verò alteri renuntiauerit, cesserit, seu donauerit, quia repudiando in nihilo tenetur, & conueniri non potest, sed cedendo, & renunciando rectà via à creditoribus conuenitur *l. hæreditatem ff. de donat. Præses de Franch. decision. 14. nu. 22.* Quin imò etiam si hæreditatem quis vendat ea lege, vt emptor creditoribus hæreditarijs satisfaciat adhuc conueniri poterit *l. 2. C. de hæred. vel act. vendit. vbi glos. primo* ratione Assignat, quia non ideò, quod vendunt, desinunt hæredes esse, vel teneri per tex. *in l. 1. C. de Reuoc. his, quæ in fraud. credit. & in l. quamuis hæres ff. de leg. 1.* & si creditores vellent emptorem iuris conuenire de rigore iuris non teneretur, vt habetur per *de Franch. decision. 273.*

Quę adeò vera sunt quod etiã hæreditate nõ adita ex sola hæreditatis cessione, quis cẽsetur adire, quia necessariũ antecedẽs ad cessionem est aditio *l. si auia C. de iur. deliber.*

ber.vbi Paul.de Castr. ait quod per vnicum actum duo in instanti fiunt, acquisitio sc. ex parte ce- entis,& translatio dominij in cessionarium declarat *Pres.de Franch decis.14. nu.9.16.& 19.*& licet *Paul.de Castro*, vt refert idem de *Franch.decis.52.nu.10*, tenuerit, quod dicta aditio per supradicta procedat ad finem validandi cessionem, non autē vt cedens consequatur, & teneatur ad omnia ea, ad quę heres simpliciter adeundo teneretur, tamen cōtrarium fuit *in d.decis* decisum. Si igitur quis dicitur ex sola cessione verus hęres, quid dubij remanet in hoc casu, in quo Domina Antonia hæreditatē adiuit, & per decretum fuit hæres declarata?

Iacto igitur hoc fundamēto, quod fuit hęres, & remansit hæres etiam post renunciationem iure licito poterit sibi retinere iuspatronatus, & tāquam hæres habebit in eo ius pręsentandi, & sic resoluuntur, omnia in contrarium adducta, quæ loquuntur in simplici repudiatione, siuè renunciatione nulla data aditione, ita quod in repudiante, siuè renunciante nullo modo qualitas hæreditaria considerari possit, quod penitus cessat in casu de quo agitur.

Sed vt omnis prorsus cessat dubitatio, & difficultas adduco tex. punctualem *in c. ex literis de iurepatro.* vbi deciditur, quod iuspatronatus transit cum vniuersitate temporalium, nisi fuerit exceptum, ex quo *Abb. ibi in summario* desumit hanc regulam, & ait esse casū notabilē, & quotidie allegari.

Igitur D. Antoniæ vti hæredi pro dimidia Cęsaris Aui competit in solidum ius præsentandi in dicto iurepatronatus, quod cum sit indiuisibile cōsistit penes hæredes in solidū, vt notat *glos.in c.1.de iurepatr.* & declarat optimè *Abb.in c.querimoniā n.3.eo.tit.*& defertur pro portionib.hereditarijs *Clem.plures eo.tit.*& traditur fusè per *Lambert.de iurepatr.art.25.p.9.prin.2.p.lib.1.*

Quib.actentis per sententiā Archiepisc. Cur.Barēsis in anno *1504.* fuit d.D.Ant.super d.Iurepat.Cōpatrona declarata, q̄ sententia trāsiuit in rē iudicatā, & ideò ꝓ veritate habetur *l.res iudicata ff.de reg.iur.* super quo pulchra cōgerit *Cons.Scip.Rou.super Prag. 2.n.40.de iurisdict.inuicē nō Turban.* Ex his igitur tum ex optimis iuribus, tum ex rei iudicatæ Authoritate satis credo de dictæ D.Antoniæ iustitia constare.

Post has alleg.ad manus peruenit *7.p. collect.Ricc.* quē videas in materia *collect.2247. & 3153.Farin.dec.171.Mastrill. dec.56.à n. 19.idem Ricc.collect 2796. & alleg. Nouar. post d.collect.& Massobr. in tractat. de concurs.Parocchial.p.7.dubit.9.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Clausula reseruato assensu suspendit, vnde alienatio feudi si sit facta saluo Reg. assensu, & fiat reuocatio feudi si assensus sequatur facta reuocatione nihil operabitur.*

2 *Clausula saluo iure Domini, tam in alienatione feudi, quam emphiteusis, quid operetur remiss.*

3 *Et quid quando adijcitur clausula non aliter, nec alio modo.*

4 *Resoluto contractu venditor tenetur restituere rem cum vsuris, & emptor rem cum fructibus.*

5 *Quid quando contractus rescinditur ob lęsionem.*

6 *Et quid rescissa venditione actione redibitoria.*

Fructus compensantur cum vsuris, & quod reliquum est restituitur.

7 *L.2.C.de pigno.dispositio cessat quando adest clausula ita quod specialitas, & in alijs casibus remiss.et quid in obligatione in forma Cam.*

8 *Statutum tollens exceptiones non erit seruandum, vbi quis lucratur cum damno alterius, & de ratione nu 9.*

10 *Statutum predictum non est seruandum quando vnus ex contrahentibus non adimpleuit ex parte sua.*

11 *Contractus quando resoluatur ob adimplementum non sequutum.*

12 *Contractus non potest dissolui ab vno ex contrahentibus.*

13 *Contractus venditionis rerum, quæ consistunt in pondere numero, & mensura est conditionalis, & quando dicatur perfectus & detur penitentia.*

14 *Prætium, an succedat loco rei.*

15 *Alienationem feudi reuocat emptor prout venditor.*

16 *Tenor inuestituræ attendendus.*

AD DECIS. XXIX.

Causæ, de qua in hac decis. meminit *Capibl.pragm.4.de Baro.num. 88.* apud quem multa reperies.

In prin.ibi ¶ reseruato assensu. ¶

1 Ista clausula † reseruato assensu suspendit contractū etiā, quod assensus nō fit necessarius ex multis probat *Theod.alleg.19. nu.6.* vnde alienatio feudi. Alienatio feudi si sit facta saluo Reg.assēsu, & fiat reuocatio feudi vigore *Constit.Diu.memor.* vt hic, quod fieri po-

ri potest tam ab emptore, quam à venditore, vt per *D. de Franch. decis. 540. nu. 1. Viscon. in concl. incip. emptor, & in add. ad dict. decis.* Etiam si assensus subsequatur facta reuocatione nihil operabitur *Affl. decis. 335. & ibi Vrsill. Capy. decis. 106.* quos colligit, *Nouar. ad prag. collect. 104. nu. 13. Theod. vbi*
2 *sup.* Et de dicta clausula † saluo iure domini tam in alienatione feudi, quam emphiteusis vide latè *Socc. reg. 292. incip. Vassallus fo.*
3 *537. in 2. fallen.* vbi quid † quando adijcitur clausula non aliter, nec alio modo.

N. 1. ibi ¶ resoluto contractu venditor tenetur restituere pretium cum vsuris, & emptor rem cum fructib. ¶

4 Adde tradita † per *Capibl. d. prag. 4. nu. 87. & per Viscont. ad dec. D. de Franch. 373.*
5 Quid quando contractus † rescinditur ob lęsionem, vide *Præsid. de Amat. consf. 87. num. 6.* vbi in fin. habes decis. S. C. vide *decis. D. de*
6 *Franch. 496. num. 3.* Et quod venditor † rescissa venditione actione redhibitoria tenetur restituere pretium cum vsuris, & emptor rem cum fructibus *Anna alleg. 42. nu. 4. & seq.* vide quæ dixi *ad D. de Franch. decis. 675. nu. 11.* & *Capibl. in prag. 1. de Baron. nu. 272. fo. 61.*

Sed aduerte, quod isto casu fructus intelliguntur compensati pro currenti quantitate, cum vsuris adeo, quod facta compensatione reliquum restituendum est, quod excedit, vt per *D. de Franch. decis. 527.* & ita declaratur apud *Thor. in 2. p. comp. dec. reg. ver. compensatio opposita vers. secunda max. est. fo. 92.*

N. 4. ibi ¶ L. 2. C. de pigno. quia etiam in cōtractu adest clausula, quod spetialitas generalitati non deroget, nec è contra quo casu cessat dispositio d. l. 2. ¶

7 Quòd dispositio † *d. l. 2. C. de pign.* cessat quando adest clausula illa ita, quod spetialitas generalitati non deroget, nec è contra vide *D. de Franch. decis. 5. Cacbera decis. 159. hic cit.* alios cumulat *Ricc. coll. 73. & 198.* vbi colligit multas limitationes *ad d. l. 2.* alias ponit *Surd. dec. 44. Amend. ad d. D. de Franch. decis. 5.* vbi inter alias limitat *d. l. 2.* in obligatione in forma cameræ *Caroce. de excuss. bon. lib. 2. q. 55.* multos cumulat *Viscon. in add ad d. decis. 5.*

Sed contra supradicta vide *Mising. obser. 94. cent. 6.* alios adducit nouissimè, *Barbat. in tra. de affil. glo. 10. nu. 51. & seq.*

N. 9. ibi ¶ quod si statutum tollit exceptiones non erit seruandum, vbi quis lucraretur cum damno alterius. ¶

8 Adde † *Abb. in c. ex parte el. 2. & ibi Dct. de offit. deleg. Dct. in l. iure naturæ num. 3. ff. de reg. iur.* vbi infert ad multa, idq; ea ratione
9 huiusmodi statutum seruandum † non est, quia dolo malo facere dicitur, qui ex aliena iactura lucrum capit *l. si quis e mancipijs §. fin. ff. de instit.*
10 Eiusmodi quoq; statutum † non erit seruandum, quando vnus ex contrahentib. non adimpleuit ex parte sua, quia semper exceptio non adimplementi non obstante tali statuto opponi poterit, vt post multos per ipsum alleg. tenet *Viscon. in conclus. incip. exceptio non adimplementi fo. 75.* vbi infert ad
11 multa, & quando defectus † implementi nō sequuti resoluat contractum, vel non, vide eandem *Viscon. concl. contractus nominatus fo. 42. & concl. incip. exceptio non adimplementi Gratia. decis. 159.*

N. 14. ibi ¶ non licet altero inuito ex contrahentibus discedere à contractu, & illum reuocare.

12 Et hoc quia contractus † est duorum plurimuè in idē placitum, & consensus; & nihil tam naturale est, vt id eo vinculo dissoluatur quo ligatum fuit vulg. *l. nihil tam naturale ff. de reg. iur.* ideò perfecto contractu non licet ab illo discedere vni ex contrahentib. altero inuito; benè verū possunt omnes contrahentes dissensu à pacto cōuento discedere *c. pra*
13 *terea vbi DD. de sponsal.* idq; in cōtractu † perfecto, secus in imperfecto, vt in venditione rerū, quę cōsistunt in pondere nu. & mēsura, quæ est cōditionalis, vt *in l quod sępe § in ijs ff. de cōtrah. emp* qui tex. mihi fecit magnum honorem, & de eo meminit *Guttierez. de Gabell q. 70.* Verum quando venditio bonorū consistentium in pondere, num. & mensura dicatur perfecta, vel nō, & in ea detur Pœnit. vide *Visc. in concl. vēditio facta bonor. fo. 283*

N. 16. ibi ¶ Res succedit loco ptij. ¶

14 Sed an pretium † succedit loco rei vide latè *Viscon. in concl incip. pretium*, vbi refert multos, quos videre poteris, quib. adde *Barbos.* omninò viden. in hac materia *in 3. p. rub. solut. matr. nu. 74. & seq. Ricc. collect. 740. & 1850. Magon. decis. 9 n. .. Alphan. in repet. §. l. quod dicitur ff. de impen. in reb. dotal. fact. c. 15. n. 9.* vbi nouam explicationem adducit, & ad saturitatem vide nouiss. *D. Gait. tra. de cred c. 4. q. 11. à n. 1388.* post hęc omnia scripta visus.

N. 25. ibi ¶ quia ad paria iudicatur. ¶

35 Quod emptor † reuocat alienationem seu di fine assensu prout venditor per constit. Reg. Diuæ memoriæ *D. de Franch, dec. 540. vbi dixi*, vide *D. ve Pont. in tract. de pot. proreg. fo. 264. num. 31, Viscon. in concl. incip. emptor reuocat fo. 70.*

N. 35. ibi ¶ formas inuestituræ esse inspiciendas, ¶

36 Inuestituræ † verba, attendenda dixit author supra *in anteced decis. n.* , vbi alios adduxi quibus adde *Meno. lib. 3, præsump. 92. n. 2.* & ad literam illius tenorem seruari, & actendi ex pluribus probat *Viscon. in concl. incip. tenor inuestituræ fo. 268. & in concl. incip. inuestitura latè Capibl. pragm. 8. p. 1. nu. 13 & 15. Camill. de Curt. in diuers. iur. feud. fo. 37. nu 64. & seq.* vbi alios adducit, & *Ricc. nouiss. collect. 3087, 7. p.*

Ioseph Mele,

SVMMARIVM.

1 *Offitialibus discessus prohibetur, antè aduentum successoris de iure communi nu. 2. & de ratione nu. 4.*
3 *Præsidi non licet discedere, antè successoris aduentum.*
5 *Iustitiarij, & R. Auditores pro discessu debent obtinere licentiam à Prorege, & an sufficiat litera vnius Regentis.*
6 *Offitialibus prohibetur discessus ab offitio nō solum de iure communi, sed de iure reg. & recensentur iura reg.*
6 *Offitialis deserens offitium infra annum punitur.*
8 *Offitialis tenetur etiam vltra annum expectare successoris aduentum, & quod capiat possessionem.*
9 *Offitialis non potest pernoctare extra Ciuitatem, nec per breue tempus etiam animo redeundi deserere offitium absq; licentia Baronis si fuerit baronalis, vel Proregis si fuerit Regius, & 10. alias incurrit pœnam inhabilitatis ad similia offitia exercenda num. 11.*
Offitialis discedens ab offitio ante finitum tempus perdit salarium.
12 *Offitialis an possit ante aduentum successoris per dies deponere offitium declara num. 13. quid obseruetur nu. 14.*
15 *Offitialis quid obseruare debeat præsentatis literis desistentiæ.*
17 *Offitialis an possit renuntiare offitium, & quid offitial. Baron. nu. 18. & an possit inf. annum renuntiare, & ab administratione recedere nu. 19. & ibi refertur decis.*
20 *Offitialis quando discedit, an possit discedere relicto substituto.*
21 *Offitialis creantis substitutum, & substituti pœnæ recensentur.*
22 *Offitialis Regius non potest loco sui alium substituere, & de ratione.*
Electa industria persona non datur potestas seruiendi per substitutum.
23 *Regens M.C.V. alium Regentem sine licentia Regis, vel Proregis substituere non potest.*
24 *Prorex an possit substitutum, vel Locumtenentem sibi facere, & 55.*
25 *Vicarius an possit alium Vicarium substituere.*
26 *Offitiales qui habent potestatem substituendi quales teneantur facere substitutos.*
27 *Offitiales, an teneantur pro delicto, & excessu substituti.*
28 *Subrogatus an possit esse minus vno anno, & si substituens moritur substitutus potest continuare vsq; ad aduentum successoris.*
29 *Offitialis Baronalis, an possit Locumtenentem relinquere, & per quod tempus, & an iste Locumtenens possit alium Locumtenentem substituere.*
30 *Gubernator regius habens penes se Iudicem Regium, si Iudex decedit, vel discedit, an possit alium loco illius Iudicis subrogare.*
31 *Offitiales Regij omnes creantur à D. Reg. Prorege.*
32 *Offitialium creatio est de regalibus.*
33 *Princeps semper consulendus quando tractatur de subrogando offitiali.*
34 *Offitia ad quem transferantur interest Regis scire.*
35 *Offitialis electio si irritatur per mortem electi, vel aliam causam superuenientem ius eligendi, vel substituendi aliquem in locum deficientis pertinet ad illum qui prædictam electionem fecit.*
36 *Contemnere propriè quid sit, & an in contemptu debeat concurrere voluntas.*
37 *Contemptus duplex.*
38 *Contemptus principis quomodo puniatur, & quid si fuerit factum præceptum pro quanto habet caram gratiam 39. & quid importent verba R. indignationis, & indignationis S.P. & Pauli.*
40 *Principi non obtemperatis, & inobedientis pœna.*
41 *Principi an semper obtemperandum, & quid si seus.*

si fecere aliquid mãdet quid inferior facere debeat. Et an iussus superioris excuset.

42 *Præsidis nomen generale habet maius imperium omnibus post Principem* 43.

44 *Præses Prouintiæ, an semper debeat stare in vno loco, vel visitare Prouintiam, & per illam discurrere.*

45 *Præses Prouintiæ habet Capit. Campaneæ eum Comitiua, & de eorum ortu, & ad quid dicti Capitanei sint destinati.*

46 *Preses Prouintiæ, an possit dare licentiam deferendi arma.*

47 *Presidis in sindicatu quid obseruandum.*

48 *Præsidis ante præsentiam, & vbi residet R. A. an possit exilatus residere.*

49 *Præsides tenentur bannitis latronibus, & malis hominibus purgare Prouintias quod extende ad Barones offitiales, & vniuersitates.*

50 *Pena capitalis, quæ dicatur, & quomodo intelligitur statutum illam imponem,* & 51. & 52.

53 *Mors ciuilis idem cum pena capitali,* & 54 & 56.

55 *Pena capitalis, & an possit commutari in publicationem bonorum, & quid in crimine lesæ Maiestatis.*

57 *Prorex ob impedimentum infirmitatis, an possit sibi constituere Locumtenentem, & quid in alijs offitialibus.*

AD DECIS. XXX.

HVius decis. nouissimè meminit *Ricc. 7. p. collect. 2542. ver. sed præses*, in qua collect. multa ad propositum huius decis. reperies, ad cuius materiam dum in ea tractatur quando non potest offitialem deserere eius officium

1 adde quod discessus † officialibus prohibetur ante aduentum successoris per ius com mune *tex. est vulg. in l. meminisse ff. de off. pro consf. & leg. & in l. 1. ff. de off. præfect. August.* de primo meminit *D. Regen. Tapp. in c. regni scire vos volumus, & ibi Campag. qui meminit de vtroq; & Leonard. in prax. offitial. c. fi.*

2 *num. 2.* Vndè non licet † offitiali, & Rectori loci sine licentia superioris ab eo discedere *l. i illud vbi Bal. de offi. præsid. Paris. de Sindica. ver. licentia offitialis fo. 316.* & in præsi-

3 de † habente iurisditionē de quo in hac decis. quod ei non liceat discedere vsq; ad successoris aduentum est tex. *in l. si fortè ff. de off. præsid.* de quo meminit, idem *Leonard. in*

4 *d. prax. offit. loco cit.* Et de rationibus † quare offitialibus prohibeatur discessus vide eundem *Leonard. ibi.*

5 Et quod Iustitiarij † & R. Auditores pro discessu debent obtinere licentiam à D. Regni Prorege, & an sufficiat litera vnius Regentis Reg. Cancellariam vide eundem *Leonard. c. 8. d. prax. nu. 4. fo. 85.* vbi quid obseruetur in alijs offitialibus, & Capitaneis ex *Carau. rit. 8. incip. Quod nullus*, qui loquitur de discessu officialium à Ciuitate Neap.

6 Et vltra ius commune † prohiben. offitialibus, quod non discedant ab offitio, nec illud deserant etiam illo finito nisi expectato successore, multæ fuerunt super hoc editę prouisiones in hoc Reg. quas congerit *D. Reg. Tapp. lib. 2. iur. Reg. fo. 377. sub rub. de offit. iud. primo est cap. Reg. 235. incip. scire volumus*, quod ibi seruari dicit idē *D. Tapp.* fuisseq; idem confirmatum per Regias ptag. quarum vna est secunda in ordine altera decima sub tit. de off. iud. *prag. 4. & 10. sub tit. de Baron. vbi D. Rouit. nu. 2. D. Reg. de pont. tract. de potest. proreg. tit. 7. §. 6. nu. 21. fo. 222. & ibi Thor. adden.* qui alios regnicolas cumulat, & supradictis in materia talis discessus prohibiti offitialibus adde *Capibl. pragm. 5. nu. 140. Rouit. pragm. 1. de sind. offit. nu. 36. & Grauinen. in tract. de sind. q. 1. Carau. rit. 7. num. 8.*

7 Vndè si offitialis † infra annum offitium deliquerit grauiter puniri debet *Paris. de sind. ver. licentia*, tenentur etenim offitiales residere *Viu. decis. 356. Capibl. d. pragm. 5. n.*

8 *10.* & quod vltra annum † debent expectare successoris aduentum, & quod capiat possessionem, & interim non relinquere offitiū *add. ad Capi. decis. 151. D. de Franch. dec. 393. Capibl. vbi sup. nu. 140. Campag. vbi sup.* In

9 tantum quod R. †† officiales, nec etiam possunt per noctare extra Ciuitatem in qua offitiales sunt *D. de Pont tra de pot. proreg. tit. 3. §. 6. nu. 8. fo. 83. D. Consil. Rouit. prag. 2. de offit. iudicam. & alio. offit. nu. 2. fo. 431.*

10 Et ideò offitiales † animo redeundi etiam per breue tempus non possunt deserere offitium, & recedere à loco administrationis absq; licentia Baronis si fuerint Baronales, & absq; licentia D. Proregis si fuerint Regij, quod multis iuribus comprobat *D. Consil. Rouit. ad dictam prag. 2. de offit. Iud. nu. 2.* & ante eum *Campag. in d. c. scire vos volumus. Paris. inf. cit.* vide *Carau. d. rit. 7. n. 4.* & quod

11 contra faciens † incurrat penam inhabilitis ad alia offitia similia exercenda vide *d. pragm. 2. & Paris. de sind. in rub. de mod. & form. sind. in prin.* & per *Leonard. d. c. 8. nu. 3. Carau. d. rit. 7 nu. 7. in fin.* & quod officialis si se absentauit ab officio antè illud finitum perdit totum salarium *Bal. in l. edem. C. locat.* refert *Campag. in c. statuimus vt quoties n. 6.* vbi infert *Bald.* ad salaria Doct. medici sti-

pen-

pendiarij Fabri, & aliotum.

12 Sed an offitialis † per dies ante aduentũ
succeſſoris poſſit offitium deponere, vide
Camp. loco cit. Pariſ. vbi ſup. vbi declarat
13 quomodo † procedat illud, quod per duos
dies antè aduentum ſucceſſoris debet offi-
tialis offitium deponere per *tex. in §. illud*
auth. de collat.

14 Ego autem vidi obſeruari † in Regijs of-
fitialibus; quod offitium non deponitur an-
tè aduentum ſucceſſoris niſi de licentia D.
Proregis, & in pleno Regimine vniuerſita-
tis ut vide *Pariſ in tract. de ſindica. in ver.*
Rex conceſſit nu. 5. Leonar. d. c. 8. nu. 2. Præſen
15 tatis; † literis deſiſtentiæ quid facere de-
beat offitialis annuit *D. Reg. Tapp. vbi ſup. et*
docet Folter. per eum, & Leonar. cit. in prax.
crim. in ver. & taliter ſe gerat, & Pariſ. in tit.
qualiter offitial. debet ſe haber. depoſ. offit. ver.
viſo de modo proced. quæ ego nunquam ſer-
uari vidi.

16 Sed an offitialis † poſſit renuntiare offi-
tium vide *Capibl. d prag. 5. nu. 11. & ſeq.*

17 Et quid ſi offitialis † diſceſſit cum licen-
tia ad tempus tales .n. licentias ad tempus
vidi à D. Prorege conceſſas, an licentia ſuf-
fragetur ei ſi extra terminum in licentia cõ-
tentum offitialis reuertatur, dic quod non
ſed habetur, ac ſi ſine licentia deceſſiſſet,
Carau. vbi ſup. n. 5. per tex. in l. 3. §. ſi ad diem
ff. de re mil.

18 Et an prædicta militent in offitiali Baro-
nis, an poſſit cum illius tantum licentia re-
luctante vniuerſitate diſcedere vide *Capibl.*
d. prag. 5. n. 9. Carrabb. ſing. 179.

19 Et quod offitialis † Baronis nõ poſſit in-
fra annum etiam cum conſenſu Baronis re-
nuntiare, & recedere ab adminiſtratione of-
fitij fuiſſe in occurrenti caſu factam proui-
ſionẽ offitiali, quod continuaret, & ſi ſe ab-
ſentauit, quod ſub pęna rediret ad offitiũ
D. de Franch decis. 409. Capibl. in prag. 3. de
Baron. num. 138. Maſtrill. decis. 188. nu. 22. et
de Magiſtrat. lib. 1. cap. 23. nu. 25. 50. & 51.
D. Reg. Tapp. d. prag. 5. de Baron. Paſcal. de
vir. pa. pot. 10. nu. 9. refert *Thor. in Compen.*
d. ciſ. ver. offitialis creatus fo. 370.

20 Et quando offitialis † diſcedit, an poſſit
diſcedere relicto ſubſtituto latè materiam
tractat *D Reg. Tapp. lib. 2. iu. reg. omninò vi-*
den. fo. 126. vide multa *per Thor. in addit. ad*
D. de pont. tit. de pot ſubſtit. in off. fo. 174. Ricc.
7. p. collect. 2657. ad exornationem *c. Reg. 28.*
& 29. Reg. Siciliæ Regis Alphonſi, vbi mul-
ta, & quod non poſſit *D. de pont. decis. 28. per*
Reg. Conſtit. Leonard. d. c. 8. in prin. vbi quod
21 tam ſubſtituens, quam ſubſtitutus capitali
pęna tenebatur, quæ pęna deindè fuit angu-
ſtata ad pęnam publicationis bonorum vl-
tra, quod remouetur ab offitio, vt in *Con-*
ſtit. Reg. duram vind. multę fuerunt editæ
prouiſiones in Regno &c. reg. quod offitia-
les de perſona ſeruiant, & non per ſubſti-
tutos, quæ recenſet *Nouar. ad prag. 24. de*
offit. S. C. collect. 69. & Leonard. d. c. 8. nu. 1. &
de materia vide *Grauin de ſind. q. 76. Capy.*
decis. 151. & ibi add. Afflict. in d. conſtit. duran.
& diram. Nig in c. quia de Vicarijs n. 11. No-
uar. vbi ſup. Baiard ad Clar q. 41. poſt nu. 6.
fo. 106. vbi tractat de offitialibus Regijs, &
Baronalibus, & *Pariſ. per Carau. cit. d. rit. 7.*
nu. 3. Capiblan. d. prag. 5 nu. 94. & ego dixi in
ſing. meis incip. offitialis Regius, vbi quod offi-
22 tialis † Regius non poteſt loco ſui alium
ſubſtituere, quia nemo poteſt exercere iu-
riſditionem, nec merum, nec mixtum impe-
rium ſine licentia Regis, eſt. n. induſtria per-
ſonæ electa, & electa induſtria perſonæ non
admictitur poteſtas ſeruiendi per ſubſtitutũ
Azeu. l. 6. nu. 4. tit. 5 lib. 3. recop. Scaglo. rit. 2.
nu. 1. Auenda. c. 4. prat. nu. 43. lib. 1. Giurb. in
proprijs terminis conſ. 35. à num. 1. vſq; ad nu.
4. Thor. & Nouar. vbi ſup. nàm aliter dice-
retur vſurpaſſe iuriſditionem, & puniretur,
vt in *d. conſtit Diran. & Duram.* Ex quo in-
23 fertur, quod ſubſtituere non poteſt † Regẽs
M. C. V. alium Regentem ſine licentia Re-
gis, vel Proregis alias ipſe, & ſubſtitutus in-
cideret in pęnam illius conſtit. vide *Muſca-*
tell. in prax. de appellat. glo. 1. nu. 180. & de
materia habes vltra prædictam conſtit. aliã,
quæ incip. offitia, quæ de perſonis de qua in
Iu. Reg. D. Tapp. fo. 125. lib. 2. & conſtit. Quia
de Vicarijs fo. 137. & c. Reg. item quod prędi-
cti, vide D. Conſiliar. Rouit. in rub. de admin.
& quæ perſ. in ſeru. vbi nu. 8. & ſeq. an Pro-
24 rex † poſſit ſibi ex aliqua cauſa ſubſtitutũ,
& locum tenentem ſibi facere de quo etiã
D. de Pont. de pot. proreg. fo. 33. nu. 11. & conſ.
139. vol. 2. Nouar. d. collect. 69. n. 8. & *Capibl.*
ſing. 174. incip. ſubſtituere, qui ponit regulam
negatiuam, quod in offitio ſuo quis ſubſti-
tuere non poteſt, & ad d. reg. ponit nonnul-
las limit. quas ibi per te videre poteris; &
vide *Maſtrill. de magiſtr. lib. 1. c. 29. Viſcont.*
in concl. ſua incip. locum tenens D. Reg. Tapp.
in d. Conſtit. offitia quæ de perſonis nu. 12. lib.
2. Iu. reg. fo. 126. Gallup. in ſua prax. recen S.
C. p. 1. c. 3. nu. 6. nouiſſimè D. Regen. Coſtan. ad
l. 60. de decur. lib. 10. nu. 53. vbi perfunctoriè
loquitur.

25 Et quid de Vicario † an poſſit ſubſtituere
alium *Gallupp. vbi ſup. nu. 5. Boer decis. 152.*
Ricc. d. coll. 2542.

26 Sed quando offitiales † habent poteſta-
tem ſubſtituendi, quales teneantur facere
ſubſtitu-

substitutos *Rouit.loco cit.nu.6. Nouar. vbi sup.nu.7.* vbi ad hoc citat *R.Pragm.6.de off. iud.*

27 Et an teneatur † pro delicto, & excessu substituti vide *D.Reg.Costan.loco cit.nu.57. Rouit.in prag.1.de Sind.offit.num.53.vsq,ad 57.Giurb.d conf.36. num. 4.* vbi alios citat *Thor.in 2.p.comp.ver.Baro*, *an teneatur ad exhibitionem circa med.* vbi habes an Baro teneatur per delicto officialis,& ad illius exhi-
28 bitionem,& an subrogatus † possit esse minus vno anno *Capibl.prag.5.n.9*. & si moritur substituens, quod potest substitutus exercere vsq;ad nouam creationem, & aduentum successoris *per tex.in l.curatorem ff. de tut. & cur.dat.ab his Boer.decis.149. D.de Franch.decis.255.Giurb.dec.9.* tenet *Nouar. d.collect.69.nu.6.*

29 Et an officialis † baronalis possit locum tenentem relinquere; & per quod tempus, *Capibl.vbi supra nu.16.& seq.D de Franch. d.decis.409.vbi Amen. & Viscon.*

Et si ille locum tenens possit alium locum tenentem substituere *Viscon. in d cõcl. locumtenens.*

Sed quia in multis Ciuitatibus solent es-
30 se Gubernator † & Iudex, an si discedit ex aliqua causa, vel decedit Iudex possit Gubernator alium loco illius Iudicis subrogare,hic casus multoties accidit, & in contingentia facti dixi adesse *Reg. Const. quę incip. de quæstionibus §. statuimus de iurisd.* quæ dictat,quod ob absentiam Iudicis Camerarius potest eligere alium,sed *d.Constit.* non seruari ait *D.Regen.Tapp.ibi lib.3.iu.Reg.fo.*
31 *34.* ex quo omnes officiales eligit † D. Reg. Prorex,vt per *Giurb.conf.19.nu.8.* quem vide *conf.65.in prin.* ad quos spectet officialis
32 creatio cũm officiales creare † sit de Regalibus *Capyc.decis.130. nu. 26.* probat latè *Giurb.d.conf.65.nu.11.& seq.* de facto tamẽ seruari vidi, sed ego semper dixi in tali casu
33 cõsulendum Principẽ,& sic S.E. si fuerit per Gubernatorem processum ad electionem alicuius consultoris in locum deficientis Iudicis causa non impediendi negotia,& decisiones causarum pro quibus ipse non est suf-
34 ficiẽs,interest.n. Regis scire ad quem † officia transferantur per quem possideantur, & exerceantur cum ex hoc totum pendeat negotium.*Giurb.conf.36.nu.3.* apud quem multa,& clari iuris est,quod si officialis ele-
35 ctio † irritatur,vel per mortem electi, vel per aliã causam superuenientem ius eligendi,vel substituendi alium in locum defuncti, remoti vel exclusi ad illum pertinet, qui primeuã electionem fecit, vt perbellè probat idem *Giurb.conf.65.n.3.* omnino videndus ibi.n. infert ad multa, & interim vidi seruari,quod R.P.A.prouidet.

N.6. ibi ¶ Principem contemnere dicitur &c. ¶

36 Adde quod contemnere † est propriè spernere superioris præcipientis potestatem, *Fel.in c.si quis de maioritate,& obed.Baiard. ad Clar §.1.nu.21.* multos cumulat *Giurb. conf.32.nu.24.* vbi quod dicitur contemnere si voluntas in id dirigitur, & nolit obedire,cum non omnis inobediens dicatur contemnere.

37 Et aduerte, quod contemptus † potest considerari bifariam,vel in cõmitendo, vel in omictendo, & quomodo puniatur in re non magnæ considerationis *Guazzi. de defens.reor.c.33.p.8.n.2.* & in alijs casibus iuxta negotij qualitatem *Meno. de arbitr.cas. 363.num.1.4.Grama.decis.40.nu.20. Farin. q.19.nu.12.Caball.cas.30.nu.3.Giurb. d.cõs. 32.nu.22.* quem vide *nu 21.* quomodo pu-
38 niatur † contemptus Principis.
39 Et quam pęnam † in currat contemnens mãdatũ principis si ei fuerit iniunctum pro quanto habet caram gratiam Regiam *Grama.d.dec.40.nu.22.* quam refert,& sequitur *Baiard.q.73.n.10.fo.mihi 302 à ter.* multos cumulat *Giurb.d conf.32.nu.1.Meno.de arbitr.cas.365 n.4.* Et quam pęnam importẽt verba indignationis Regis, & in rescriptis PP.indignationis Petri,& Pauli *Ias.in l.1.ff. si quis ius.dicen.non obtemp. Afft.in const.paternorũ.Lip.ad Isern.c.1.§.sed quæ sit prim. caus.benef.amict.Menoc.de arbitrar.cas.365. Borrell ad Bellug.in specul.Princ.rub. 11.§. restat*, & alij de quibus per *Petr. in add.ad Gramat.decis.40 nu.23.* post hæc scripta visus,quibus adde *Rouitum prag.1. de pęnis n. 13* Et an istæ pęnæ regulariter extendãtur vsq;ad mortem idẽ *Rou. prag.5. de off. mag. iustitiar.nu.6.& 8.* & de supradictis omnibus vide *Foller.super prag.de sodomia n. 44.*

N.6.ibi ¶ vt qui non obediret principi morte moriatur. ¶

40 Adde quod ista † mortis pęna in non obediente Principis mandatis habetur [illegible] *lib.1.c.7.& lib.1.Reg.c.16.* Qui non obedierit principibus morte moriatur, quod relatum est in *c.2 de maior. & obed.* vt hic per authorem,vbi *Felin.* mulra scripsit, & de prædictis omnibus meminit *Meno. de arbitr.d.cas.365.Surd.in tract.de alim.tit.7. q. 3.nu.2.& seq.* apud quos multa de pęnis nõ non obtemperantis mandatis principum,
41 & an semper illis † obediendum,& quid si seuerius aliquid mãdant, an sit parcendum

non

non obtemperantibus *Clar.q.60. nu.54.* & an iussus superioris excuset vide *Guid.Pap. decis.340.Viu.decis.394. Rauenn. sing.304. Petr.ad Capy.decis.132.& ad Gram dec. 36. nu.9.* vbi subdit offitiales, quando Princeps aliquod iniustum ordinat, debent supersedere, & rescribere Principi ex *Maran. disp. 1.& Affl.in const. pacis cultum* maximè si actus sit retractabilis per tex.not. *in l.si vindicari C. de pęn.* qui idem dicit in Episcopo vidente literas PP.præiuditiales, & de iussu superioris, quando excuset *Foller. vbi sup. in d.pragm.sub tit.de Sodom.n.38.*

N.10. ibi ¶ ad pręsidis officium spectat. ¶

42 Præsidis nomen † generale est, vt per *Nig.in c.regn.quod incip. In forma nu.7. fo. 199.Scbard.in suo lexi.iur.ver.præses fo.777.* apud quem multa, pręter, quę scias, quod
43 Pręses † prouintiæ maius imperium habet omnib. post Principē *l.4.ff.de off. præsid. D. Reg.Tapp.in rit.de liq.instrum. nu.14 lib.3. iur.reg.fol.239.* & habet ius gladij *l. illicitas §.qui vniuersas ff.eod.tit.* & ex eod. tex. probatur, ei data potestas damnandi in metallum, & relegandi *l.relegatorum §.1. ff. de interdict.& releg.*

Sed an ipse poterat deportare affirmat *Hotoman.lib.3.obseru.cap.12.* Sed ego contrarium per multa iura tenerē scilicet talē Pręsidem deportare non posse, ita clarè *in l.2.§.1.ff.de pęn.* qui tex.cauillari non potest sic *in l.inter pęnas §.1. ff.de interd. & releg.l. 1.§.2.ff.de legat.3.* vndè habes limitationem magnā ad Regulā, qui potest magis potest minus, & de Pręsidibus Prouintiarū multa reperies apud *Leonar.in prax. offit. cap. 3.*
44 Qui præsides † an semper debeant stare in vno loco, vel visitare Prouintiam, & discurrere per eam *Affl. in constit. Iustitiarÿ non per Kalendas Nig.in c.reg.hac edictali nu.13. fo.83.* & an sibi debeat prouidere de alimentis *Surd de alimen.tit.1.q.61.nu.1.* & quod
45 habent pęnes † se Capitaneos Campaneæ cum sua militum cohorte, & de eorum ortu *Capibl.prag.19. nu.51.* & quod isti Capitanei campaneæ sunt destinati ad persequutionem malefactorum, & per ipsorum stipēdio fuit facta impositio triū granorum pro quolibet foculari *D.Reg.de pont. de pot. proreg.tit.de regal.imposit.§.1.nu.59.* & an pos-
46 sint Præsides dare † licentiam deferendi ar-
47 ma, & quid obseruandum † in eorum sindicatu *Rouit.in rub.de armis num.11.* Et an
48 exiliati † qui non possunt residere, vbi residet Princeps possit accedere, vbi residet Tribunal Præsidis, & R. Audientiæ vide *Capiblan.prag.7.de Baron.num.20.& seq.*

N.9.ibi ¶ quo tempore illa prouintia erat bannitis, & latronibus vndiq; referta. ¶

49 Præsides tenētur † bannitis, & latronibus & alijs malis hominibus purgare prouintiam, vt probatur *in l.congruit, & l.præses ff. de offit.præsid. Bart.de Capua in c. regni hac edictali, & ibi Nig.num.13.fo.83.* Sed cuius expensis, vide quæ *dixi sup.ad decis.15.sub num. 14.* Quod etiam extenditur ad Barones, vniuersitates, & eorū offitiales ad quos spectat etiam per tex. *in d.l. congruit* purgare loca malis hominibus ad quod compelli possunt ad tradita per *Capibl. prag.19, nu.35.& seq.de Baro.* & maximè offitiales, qui ad id ex necessitate officii tenentur, nam licet tex.loquatur per verbum potest, illud verbum imponit necessitatem prout *in l. Gallus ff.de lib.& posth.* & ideò si negligentes fuerint tenebūtur de negligentia in syndicatu, de quo per *Campa.in c.crescit nu. 18.* & de pœna Iudicis negligentis *Meno. de arb.cas.341.*

N. 14. ibi ¶ pęnam capitalem non esse intelligendā de morte naturali. ¶

50 Pœna capitalis † quæ dicatur tradit *Clar.*
51 *q.67.in prin.fo.mihi 282.* & statutum † de pœna capitali quando intelligatur de morte naturali *Baiard.ad Clar.q.67.nu.6.& seq.* omnino videndus.
52 Et an pœna † vitæ ipso iure imposita per pragm. vel statutum intelligatur de morte
53 ciuili, tum mors ciuilis † idem sit cum pœna capitali *l.iusta ff.de manu.vind. Padill.in l.transfigere nu.34.C. de transact.* & appella-
54 tione pœnæ † capitis intelligitur de ciuili secundum communem, de qua post *glo.in l. vn.C.ne Christ. man.* testatur post alios *Farin.de delict.& pęn.q.19. nu.13.* de quo latè *Mastrill.decis.155.nu.21.& seq.* & an pos-
55 sit cōmutari † pœna capitalis in publicationem bonorum, & quid in Regno in crimine lęsæ maiestatis, vide *Capy. post And. in Constit.offitia.in decis. 130. nu.25.*
56 Et quod mors † ciuilis, & naturalis æquiparentur, & quando mortis appellatione comprehendatur ciuilis vide per me notata *in decis.D. de Franch.562.nu.4. & seq. & in decis.689.* quibus adde tradita nouissimè *per Giurb.cons.65.num.26. & per Francisc. Mele filium meum in Annot. ad Arnon. Soliloq.1.num.36.cum duob.seqq.*

N.18.

N. 18. ibi ¶ qui sui discessus rationem reddiderunt ob grauissimæ vxoris infirmitatis repentinum nuntium acceptum. ¶

57 Infirmitatis ob impedimentum † an Prorex possit locum tenentem sibi constituere *Rouit.in rub.de admin.& per qu.perf.seru.n.* *13.*& quid in casu absentiæ necessariæ ibi *n.* *12.& seq.*vide *D.Regen. Tappia decis. supremi sent. Ital.9. Nouar.prax.elect.for. sect.2. q.7* quarum meminit *Ricc.d.collect.2542.* Et de prædictis, & alijs vide *Nig in d.c.Statuimus nu.7.fo.181.Carau.d.rit 7.*qui loquuntur in alijs offitialibus inferioribus, vt etiã existentibus dictis impedimẽtis,& alijs causis ibi per eundem *Carau.* enumeratis semper petant licentiam à superiore.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Huius decis.meminit D. Reg.Costan.*
2 *Vniuersitas quando eligit ærarium Camerlingum, & similes personas quas tenetur dare Baroni tenetur eligere idoneum alias tenetur.*
3 *Baro quando habet facultatem eligendi ærarium,& similes personas,& eligit non idoneum mala electio est in culpa,& vniuersitas non tenetur.*
4 *Vniuersitas,quæ Sindicum non idoneum eligit sibi imputet.*
5 *Vassallus duplex feudatarius, & burgensis, & quid sit feudatarius, & burgensis, & eorum differentia n.6.& quis eorum possit prorogare iurisditionem nu.7.*
8 *Angariæ, & perangariæ,quid significent habitiones,& de angarijs, & per angarijs.*
9 *Baro quando eligit ærarium Camerlingũ,et sim.debet eligere iuxta solitum,& qualitatem personæ.*
10 *Doctores,& nobiles non debent eligi à Barone ad offitia vilia.*
11 *Vassalli feudatarij quatenus æquiparentur libertis.*
12 *Vassallus potius liberto, quam seruo æquiparatur.*
13 *Vassalli,an dicantur serui,& nu.15.*
14 *Vassallus de iure Romano quomodo appellatur.*
16 *Vassalli angarij, an dicãtur,qui Baroni Camerlingum præstare tenentur.*
17 *Eligens tenetur eligere idoneum alias tenetur ad interesse in foro poli, & in foro fori,& eligens indignum, an scienter præsumatur elegisse.*
18 *Superior scienter eligens inhabilem, an videatur cum illo dispensare.*
19 *Inhabilis electus quam pœnam incurrat.*
20 *Electio mala est in culpa,etiam si minus idoneus eligatur.*
21 *Electionis inualiditatis pendente controuersia,an interdicatur administratio electo.*
22 *Eligens inhabilem,& non idoneum,an possit iterum eligere.*
23 *Baro eligens offitialem exterum,qui deliquit in offitio,an teneatur pro illo, & pro mala electione,& an teneatur ad exhibendum d. offitialem.*

AD DECIS. XXXI.

Meminit nouissimè huius † decis.*D.Reg.Costan.* omninò in illius materia videndus *in l. 60.C.de decurio.lib.x.* vbi hoc idem,quod in hac decis. concludit, prout etiam *Capibl pragm.16.de Baro,nu.77.* vbi
2 quando † vniuersitas eligit personam, quã de iure ipsa tenetur dare, vt Camerlingum, ærarium &c. quod tenetur eligere idoneum alias esset obligata in subsidium ad periculũ *per l.1.C.de peri.nom.lib.10.& inf.nu.5.* Ve-
3 rum quando Baro † habet facultatem eligẽdi tunc mala electio est in culpa, *vt inf.n.7.* & vniuersitas ad nihilum tenetur *Nig. in c.*
4 *reg.15.* & vniuersitas † quæ non idoneum elegit sindicum sibi imputet *Montaner. ad pragm.2.de admin.vniuers.num.322. & Capiblan.loco cit.* refert,& sequitur *Thor.in Compend.decis.Reg. in ver. electio offitialium hoc est ÆErarij,vel Camerarij fo.177.*

In prin.ibi ¶ Vassallos burgenses. ¶ Pro tyronibus dum hic fit mentio de Vas-
5 sallo burgensi sciendum, quod Vassallus † duplex est s3.feudatarius, & burgensis;Feudatarius est, qui tenet feudum ab aliquo, cuius ipse dicitur Vassallus, & ratione feudi,dicitur illius Vassallus,vt est Baro, cæterisq;dominorum feudi; Burgensis verò dicitur ratione iurisditionis, cui subest, vt est Vassallus Baronis, de vtroq; vide *And.de Isern.in c.1.§.præterquã n. 11. si de inuest.in dom.& Vass.lis oriatur Affl. decis. 304. D. Consil.Rouit.pragm.11.de ord.Iud.nu.15.fo. 507.* & de istis Vassallis burgẽsib. vide *Ann. alleg.105.Isern.in Constit. Reg.incip. prosequentes*, & de eis mentionem facit nouissimè *D.Reg. Constan. in l.vnic. C. vt armor.*
6 *vsus lib.11.num.27.*& de differentia † inter Vassallos feudi,& Vassallos burgenses vide

Capibl.

Capibl.de Baronib.pragm.10.nu.66. vbi adducet *c.in causis §. Vassalli. de pace Cost. &*
7 *Capy.decis.262.nu.14.* & quis † eorum possit prerogare iurisditionem. Idem *Capibl. prag.8.p.1.nu. 122.*

N.1.ibi ¶ ex forma inuestituræ,quę fit cum angarijs,& perangariis. ¶

8 Hæ ditiones † angarię,& perangarię quid significent,vide *DD.cit.per Petr. add.ad Capy.decis.168.lit.B.fo.mihi 468.Rouit.pragm. 16.de Baron.num.1.& seq.*vbi multa de istis angarijs,& per angarijs de quibus etiam videndus est *Capibl.pragm.10.de Baro.nu.55. Frece.tract.de subfeud.auth. Nouar.ad prag. collect.39.*& an,& quando Vassalli dicantur angarij,& perangarij *Amen.ad D. de Franc. decis.79.nu.18.*

N.2.ibi ¶ quod potest Baro eligere in ærarium suũ vnum ex vassallis &c.¶

9 Aduerte quod licet possit Baro † vt hic, eligere vnum ex Vassallis in ærarium tamẽ tenetur eligere personam iuxta munus, & qualitatem personarum considerare,nam non potest eligere nisi iuxta solitum, veluti doctorem,vel nobilem,cum officium debet iniungi iuxta regionis consuetudinem *l.sem-*
10 *per §.legem ff.de iur.immun.*vndè nobiles † & doctores eximuntur ab his,vt refert decisum *Capibl.de baron.pragm.16.n.98. & in prag.16.*& eandem decis.relatam *d.n 98.per Capibl.*in S.C.refert *Thor.in d.ver.electio officialium.*

N.3.ibi ¶ sicut libertus tenetur patrono suo naturaliter ad prętandum opera &c. ¶

11 Vassalli feudatarij † quatenus æquiparentur libertis docet *And.in c.1.num.5.qui mo. feud.amict. D.Consil.Rouit. in rub. de seru. manumiss.nu.4.fo.583.* multos alios cumulat *Capibl d.prag.16.n.49.* vbi multa de istis
12 angarijs à *nu.8.*Et quod Vassallus † potius æquiparetur liberto, quam seruo *Cam.de Curt.in diuers.iur.feud.fo.8. nu. 44.*
13 Et an Vassalli dicantur † serui vide *Mastrill.consf.vnic.post decis.100.nu.2.nu.50.51. 52.& 53.Anna in rub.de Vass.decrep.etat n. 13.& antè.* Vide de iure Romano quomo-
14 do † appellatur Vassallus *R.Pat.Megala in summ.instit.Preg.ver.Vassallus. Schard.in*
15 *lexi.iu.ver.Vassallus.* Et quod Vassalli † non dicuntur serui *Bal.in l.in summa ff. de stat.hom.*Et quod à Vassallagiis non possint recedere.

N.3.ibi ¶ Quorum postea Baro vnũ eligit in Camerlinghum. ¶

16 An dicantur Vassalli † angarij qui tenẽtur dare Camerlingum, ærarium, & exactorem Baroni,quod non quia illa dicuntur munera. *Capibl.d.prag.10.nu.62.*& an hi Vassalli si recedunt alibi habitando possint à Barone cogi,vt veniant ad habitandum, quod non refert decisum *Thor.ver.Vassalli angarij fo.561.Capibl.sing.14.incip.Barones posse reuocare.*

N.4.ibi ¶ Si tempore administrationis non fuerunt reperti idonei.¶

Tenetur quis eligere idoneum,quia nomi-
17 nans † & eligens minus idoneum tenetur ad damna,& interesse,tam in foro poli, quã in foro foti explicat *Capibl. d.pragm.10. nu. 133.& seq.* hinc dicit author nu. seq. quod eligens, & nominans aliquem suo periculo nominat, & an scienter eligendo indignum præsumatur scienter elegisse *Bar. & alij in l.si patronus ff.de conf.tut* itaut priuatur potestate alium eligendi *D.de pont.consf.44.nu. 13.vol.2.et consf.2.n.46 vol.1.*de quo,& alijs hanc materiam concernentibus vide nouissimè *Apicell.fil.ad tit.3.tutam paup.nu.654. fo.45.*post hæc omnia scripta visus.
18 Sed quid in superiore † an si scienter eligat inhabilem censeatur,& videatur cum illo dispensare *Capy.decis.178 nu.2.*vbi *nu.3.*
19 inhabilis † electus ad offitia si exerceat in quam pęnam incidat.

N.7. ibi ¶ mala electio eligenti est imputanda.¶

Adde *D.Regen.Constan.in supra cit. l.60.de*
20 *decurio lib.10.nu.60.*vbi dicit quod † non modo mala electio eligenti impntanda verum etiam dicitur esse in culpa, qui minus idoneum eligit per *l.quod si nolit §. culpa ff. de adil.edict.cum concord.* & quando teneatur minus idoneum eligens *Capibl.d.pragm. 10.nu. 33.*
21 Et mala,& inualida † electione facta donec de illa pendeat controuersia, an interdici debeat administratio electo, quod fic *D.de Franch.decis.419.*cuius meminit *Petr. ad Capy.decis.178. in fin.* & in taliter electo vniuersitatis *pragm.2.nu.43 de admin vniuer.fo.29.& in ea.pragm.Montanar. n.362.*
22 Et an eligentes † inhabilem, & non idoneum possint iterum eligere *Loff. de iur. vniuers.p.1.nu.103.*
23 Et quid si Baro † eliget officialem, qui deliquit,& fuit exterus, qui non potest eligi offitialis,an teneatur pro illo, & ad illum exhiben-

exhibendum vide *Thor. in 2. p. compen. decis. ver. Baro, an teneatur ad exhibitienem fo. 42.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Res quelibet presumitur libera, et allodialis.*
2 *Castra omnia titulo decorata præsumuntur allodialia.*
3 *Castrum habitatum cum Vasallis licet in Regno præsumatur feudum quaternatum limitatur per And.*
4 *Bona quando potius feudalia præsumantur, quam allodialia.*
5 *Barone possidente feudum, omne, quod possidet intra fines feudi dicar feudale limitatur nu. 6.*
7 *Feudalia quando præsumuntur predia sita in territorio Castri*
8 *Feudalem rem, an possit testator facere allo dialem.*
9 *Feudum quæ augmenta accrescant.*
10 *Castrum quando dicatur de per se, & quando de Comtatu, & membrum illius.*
11 *Castrum, an differat à Villa.*
12 *Castro vēdito præsumūtur vēditę pertinētiæ.*
13 *In concessionib. principum veniūt pertinētię.*
14 *Adiecta alteri rei loco adiectionis cedere dicuntur.*
15 *Pertinentia, an aliqua sint ad castrum, vel ad Ciuitatem, destinatio attendenda.*
16 *Destinatione fundorum nomina & res non natura constituuntur.*
17 *Castro nihil incorporale est deputatum, quod sit eius pertinēt, sed assignatur ab hominib.*
18 *Pertinentię quæ dicantur.*
19 *Pertinentiæ feudi, quæ dicantur, tam de iure, quam de consuetudine, & an compreben dant titulo particulari quæsita.*
20 *Castro vendito veniūt munitiones, annonę, arma, bombardæ, & sim. destinata pro fortalitio, et quæ pertinētiæ dicantur nu. 21.*
22 *Castro vendito, an veniant Molendina aquę pascua, Valles, herbagij.*
23 *Palatia edificata in terra, an cedant feudo, & quid de palatio Regio nu. 24.*
25 *Castro concesso, an veniat merum, & mixtū imperiū, & iurisdictio aliunde quæsita, et an iurisdictio, & territorium, quæ Castro sunt annexa nu. 26. an prædia Castro adiacentia nu. 28.*
29 *Fundo Vendito veniunt dolia, & quid fundo legato. nu. 30.*
31 *Prædio vendito, an veniant fossę.*
32 *Venditare continentur alia ad eam pertinentia.*
33 *Domo vendita, vel legata, quæ veniant nu 34. 36. 37 40.*
35 *Aedifitia continentia iudicantur eodem iure quo principalia.*
41 *Domo legata cum instrumentis, vel domo, et instrumentis, quæ veniant.*
42 *Fundo instructo legato, quæ veniant animalia, & vendita vacca, vel equa, an veniat vitulus, vel pullus.*
43 *Differentia inter venditionem, & legatum fundi, & venditionem, & legatum fundi instructi.*
44 *Differentia non est inter legatum fundi instructi, & legatū fundi cum integro statu.*

AD DECIS. XXXII.

In prin. ibi ¶ prætendente Ducissa fabricam prædictam esse burgensaticam, & non feudalem. ¶

1 Adde quęlibet res † de sui natura prę- sumitur libera, & allodialis *And. in c. 1. de controuers. in mascul. & fem. ver. item si sit. Ardizo. in sum. in rub. cui incumb. prob. in ca. feud. Anna. sing. 195.* multa iura ad id adducit *D. Consil. de Georg. alleg. 10. n. 2.* quib. adde *DD. in c. 1. §. si verè de mili. Vassal. c. 1. §. callidis de prob. feu. a ie. Mascard. de probat. q. 79. Genuen. pra. Eticabil. Eccles.* ..... et vide omninò *Capibl. prag. 11. de baron. n. 53. et prag. 8. p. 1. nu. 32. & seq.* vbi multa se se de inhibit. *c. 5. §. 10. Meno. de præsump. lib. 3. præsump. 90.*

Vnde dicit *Georg. vbi sup. nu. 3.* quod receptum est communiter apud Doct. quod
2 etiam † castra tit. decorata præsumuntur allodialia refert *Capy. in inuest. ver. feu. allodia, & alij per eum ibi cit.* vbi quod li-
3 cet in regno castrum † habitatum cum vassallis semper præsumatur feudum quaternatum, vt per *glo. in constit. iustitiarij nomē, & normam de offit. iustitia. ver. pręter in pen. glo.* tamen eadem limitatur *per And. ibi super ver. de feudis,* vt ibi per eum.
4 Et quando potius bona † præsumantur feudalia, quā allodialia *Alber. Brun. cōs. 127. vol. 2.* ad quē se remittit *D. Consil Rouit. in rub. de feud. n. 1.* qui subdit, quod licet regula
5 sit quod Barone † possidente, quicquid est intra fines fendi præsumatur feudale tamen
6 ista † regula limitatur multis modis, vt ibi per eum, & *per Capibl. prag. 11. de Baron. n. 53. & 54.* vbi de d. regul. quem *Rouit.* corruptè allegat *prag. 8. nu. 200.*
7 Et prædia sita † in territorio Castri, vel terræ quando præsumantur feudalia *Meno. lib. 3. præsump. 101. per tot.*
8 Et an testator † possit rem feudalem facere

K allo-

allod.& è cōtra *Cōſ. de Georg.alleg.50,n.15*

Ante n.1.ibi ¶ augere pretium, & valorem.¶

9 Quæ augmenta † accreſcant feuda *Anna.al*
leg.29.Pereg.de fideicom.art. 50. de Curt. di-
uerſ.iur.feud.fo.83.Capibl.d.prag.8.p.2.n.18

N.1.ibi ¶ vnicū feudum eſt, in quo ſitum eſt,& fabricatum caſtrum. ¶

10 Caſtrū † qñ dicatur eſſe de per ſe,et quādo
de comitatu,et mēbrum illius,vide *D Conſ.*
Rou.in prag.1.n.97. et ſeq.in tit. de abuſu in
ſcribē.ſubl.fo.630.et Capibl.prag.8.p.1.n.49.
vbi multos allegat quos conſulto non recē
11 ſeo,& Caſtrum † an differat à villa *Bar. in*
l.1 §.ſiuè autem ff.de no.op.nun.

N.1.ibi ¶ vendita terra venit Caſtrum in eo ædificatum. ¶

12 Vēdito † Caſtro,vel terra,ſiuè oppido pſu-
mūtur vēditæ corū ptinentiæ *Bar.in l.inter*
eos ff.de acq.rer.dō.Corſet.in ſing.in ver.prin
ceps,Melchior.palaez.tra.de maiorat. p.4 q.
*20.col.*1.cū alijs cumulatis per *Meno. lib. 3.*
13 *præſūp.99.n.1.& ſeq.*vbi ꝙ in cōceſſionib. †
principū contineātur ptinentię,pbari dicit
ex *l.ſi quando la pri.C.de bō.Vacā.lib.10.* ibi
(cū adiacentib.& omni iure ſuo) & rationē
14 adducit,quia quæcunq; alteri rei † adiecta
sūt loco adiectionis cedere dicūtur,*l.in rem*
§.ſi quis,& §.quicunq;ff.de rei vend.l.ſed et ſi
ex meis §.proculus ff.de acq.rer.dom. de quo
vide *pract papiē.in form.libell actio.real.ver.*
*cū omni iure,& pertinētijs.*Quoties tamē de
15 pertinētijs † cōtrouerſia incidit vtrū talis
fundus,villa,ſuburbia caſalia,& cœtera ſint
pertinētia ad caſtrū ,vel ad Ciuitatem antè
omnia deſtinationē attēdendā dicit *Capibl.*
16 *prag.8,p.2.n.* 1. .ſ. nū fundus † fuerit deſti-
natus conſuetudine,vel priuilegio ad feudū;
de quo videndus *Gail.de pace pub.c.6.n. 29.*
deſtinatione .n. fundorū nomina, & res nō
natura conſtituuntur *l.quod in rerū §.ſi quis*
*ff.de lega.1.*cum alijs per eum ibi cumulatis,
17 caſtro .n. † nil incorporale eſt deputatū, ꝙ
ſit eius pertinēs, ab hominib.tamē, & eorū
ſtatutis cūſueuit caſtro,vel Ciuitati certum
territoriū aſſignari *DD.in c.ſi Ciuitas de sēt.*
excom.in 6. & Regis ſola deſtinatione fit
Baronia *Anna.filius conſ.44.num.7.& ſeq.*
18 Quæ aūt † dicātur pertinētiæ docet *Me-*
no.loc.cit.n.7.et Schard.lex.iur.ver.ptinētię.
19 Et feudi pertinētiæ † quæ ſint tā de iure,
quā de conſuetuetudine,& an cōprehēdant
bona allodialia tit.particulari quæſita *Cōſil.*
de Georg. alleg.50.n.9.& 10.D.Reg. de Pont.
cōſ.63.vide Capibl.d. prag.8.de Baro.p.2.n.5

N.2.ibi ¶ & hoc caſu veniūt etiam munitiones,quæ ſunt ad defenſionem Caſtri. ¶

20 Quod vēdito † caſtro veniunt munitiones,
annonæ in illo repoſitæ,arma, bombardæ,
manganellæ,baliſtæ,catapulſæ,machinæ, &
& ſimilia deſtinata pro fortalitio *Bal. in c.1.*
§.ſi quis de manſo.de controu.inueſtit. Luc.de
penn.in l.quicunq;C. de fun.limitroph.lib.11.
Iaſ.in prælud feud.col.8.ver.& per hoc,quod
feudū,Cott.in memor. in ver. Caſtro mihi cō-
ceſſo,Gail de pace publica.lib.c.6.n.28.Capibl.
in prag.8.de baron.p.2.n.5.& 6. multos cu-
mulat *Tiraq.de retra.lign.§.1.glo.7.n.96.&*
*ſeq.& §.36.gl.3.n.4.Meno.vbi ſup.n.8.*apud
21 quos reperies verum iſta † ſint pertinētiæ
proximæ,vel remotæ,& an referat ſi ſint di-
ſtinctę,vel affixæ, & ibi Tiraq. allegat opti-
ma iura,quorum miror, ꝙ hic Author non
meminerit,& *Meno.lib.4 præſūp.154.n.21.*
vbi legato caſtro quid veniat. *Gail.vbi ſup.*
omninò videndus.
22 Et an veniant in eiuſmodi † venditionib.
& conceſſionib.molēdina,aquæ paſcua, val
les,herbagij,vide *Meno.loc.cit.n.10.Capibl.*
d.p.2.prag.8.n.25. & ſeq. & quid de palatio
23 † edificato in terra, an cedat feudo *Tiraq.*
de retract.§.23.n.35.Capibl.loc.cit.n.5.18.&
24 quid ſi adeſt palatium † regium in caſtro,an
illo cōceſſo cenſeatur,quoq; conceſſū pala-
tiū regiū vide nouiſſ. *D.Reg.Coſtan.in l.vn.*
de palat.lib.11.nu.1.& 2.fo. 236.
25 Et an conceſſo † caſtro veniat merū, &
mixtū imperiū, & iuriſdictio aliūdè quæſita
D.Reg.Tapp.lib.2.iu.reg.n.21.& 27.fo.133.
Georg.alleg.50.n.11.Rocc.ſelect.2841.7.p.&
26 an veniat † iuriſdictio,& territoriū,quæ ca-
ſtro sūt annexa vide latè *Capibl.d.prag.8.p.*
1.nu.48.ver.conceſſo caſtro,& p.2.n.3. & 5.
*Meno.lib.3.præſum.97.& 98.*poſt alios per
28 eos cit.& an † caſtro prędia adiacentia *eo.*
lib.3.Meno.præſūp.100.Capibl.d.n.3.& 5.

N.3.ibi ¶ vendito fundo accedere etiam dolia.

29 Quod vendito fundo † veniāt etiā dolia illi
affixa eſt *tex.in l.dolia ff.de cōtrah.emp. l.gra*
naria l.pen.§.ſi dolia ff.de act.emp.& integra
liter vendito fundo quod veniant ei adiacen
tia latè *Bertazz.de clauſ.inſtr.clauſ.26.glo.7.*
cuius meminit *Petr. ad Grā.dec.97 n.5.* Sed
30 quid legato † fūdo an veniāt dolia negatiuè
videtur reſpōdendū ex tex.*in l. Lutius §.col*
*legio ff.de leg.3.*qui tex.videtur ſupra allega-
tis paulò antè iurib.aduerſari, niſi dicatur,
quod in iſto ſit menda, vt per *Tiraq.de re-*
tra.§.1.glo.7.n 98.fo.mihi 102.

Et

31 Et vendito † prædio, an veniant fossæ *Alex.conf.54.nu.4.vol.5.*

N.4. ibi ¶ ædibus distractis, vel legatis accedere ea, quæ pars ædium vel propter ædes habentur. ¶

32 In venditione † cuiuslibet rei continentur alia ad eam pertinentia probant *l.fistulas in prin.& l qui fundũ §.1.ff de con. emp. l.si venditor in fin.& l.Iulianus cum multis seqq.ff.de act.emp.Meno d.præsum. 99. nu.3.* & propterea dicit Author hic quod distractis ædibus accedunt partes illarum. Hinc
33 vendita † domo venit hortus ad domum paratus sicut camera, cellarium, & alia mẽbra ad domum parata,& seruentia, quia tota dicitur vna domus,& vnum corpus, sicut manus,pes, & alia membra constituunt
34 vnum corpus.Comprehenditur † etiam appellatione domus ostium ipsius,scala,area, vt ex multis iuribus probat *Reg. Costan.in d.l.vn.C.de palat.lib.11.nu.18.fo.239.* Idque locum habet siue simus in vltima voluntate,vt in legato,siuè in contractibus, vt per *Io.de Ami. conf.1. verf.nunc ad propositum cum seq.* vbi dicit,quod appellatione domus venit hortus horreum. Sed an veniat porticus.vide eundẽ *Io.de Ami.d.conf.1. ver.plus dico Reg.Costan d.l.vn.nu.19.* vbi latè,& ibi
35 quod ædificia † continentia iudicantur eodem iure quo principalia *l.ædificia l.in continentibus ff.de ver.sig.* secus in pęnalibus,vt ibi per eum.
36 Sed an vendita † domo veniat fistula extra domũ,& de alijs ad materiã concernen tib.recurrere ad *d.conf.1.Io.de Ami.* vbi om nia iura circa prædictam materiam coacervat,ad quæ poteris in occurrenti casu recurrere,& an veniat apoteca,vide *Ricc. collect. 669.* vel hortus *Gail.vbi sup.nu. 22. & Mysing.cent.4 obser.69 nu.3.*
37 Et quid de † columnis,& alijs affixis domib.vide *Tiraq.* post alios per ipsum congestos citatos *d.§.1.nu.114.fo. mihi 108.*
38 Et aduerte quod vt veniant istę † columnæ vendita domo debent esse ita affixæ, vt perpetuò sint in loco remansuræ iuxta *tex. in l.Iulianus §.si.eum l.seq.& l.fundus §. labeo ff.de act.emp.* ex quo *§.labeo.* plus dicit *Cephal.conf.92.n.26.lib.1. Mysing.cent 4.obser. 69.n.3.* quod non sufficit destinatio perpetua,sed quod sint affixæ applumbatæ,vel terra contentum,& sic etiam Castelli Fistulæ, & similia,quia taliter affixæ statuæ dicuntur immobilia *l.quæsitum § papinianus ff.de fun. instr.Ceph.d.conf.92.n.10.* ad quẽ recurras ibi enim *n.16* habes quod in vẽditione domus non veniũt conositi,nec transennę licet sint positæ in domo,vt ibi perpetuò maneãt,& ita refert decisũ in *Rot.Florẽ.de mẽ.Iul.1578*
39 Sed quod veniãt claues † hostij fenestrę, & ferraturæ *Ceph.d.cõf.92 n.33 et 34.* & de prædictis omnib. vide *Io. Ludo. concluf. vnica.de ver.fig.in 3.tom.com opin.fo. 541.*
40 Et domo † legata,quæ veniant *Meno.lib. 4 præsump.154 nu. 1.vide D.Regen. Constan. loco cit.* quod domo legata omnia eius additamenta veniant ex *l. prædijs* quam allegat *§.pen.& fi.ff.de leg.3.* Et quid quando lega-
41 tur † domus cum instrumentis, vel domo, & instrumentis *Meno.d.præsump.154.n.18.*

N. 10. ibi ¶ qua ratione etiam boues aratorios, & alia ad instructionem fundi parata,& destinata venire.¶

42 Fundo † instructo legato, an veniant boues,& cętera animalia fundi addicta *Meno. d.præsũp.154.n.6.* & quid de seruis adscriptitijs *Tiraq.d.§.1.glo.7.num.118 fo.109.* vbi etiam de bobus,asinis,& alijs,& vẽdita vacca,vel equa, an veniat vitulus,& pullus distingue cum *Fab de Anna conf.64.nu.8.*

N. 12. ibi ¶ secus in fundo simpliciter legato,vel vendito. ¶

Constituit differentiã hic Author n. præ-
43 ced.& in hoc n.12. inter venditionem † & legatum fundi, & venditionem,& legatum fundi instructi.De materia vide omninò *Meno.d.præsump.154.* vbi distinguit plures casus,& ex illis casib.colliges facillimè differẽtiam hic ab authore positam, & præsertim *in prin.& nu.14.* & aliis ex diuersitate casuum per eum congestorum.
44 Sed an sint diuersa † legare fundum instructum, & fundum cum integro statu, quod non *Georg.alleg. 50.nu. 24.*

N. 14. ibi ¶ conseruandi fructus gratia veluti granaria. ¶

45 Vide *Io.de Ami.* † *d. conf. 1. verf. nunc ad propositum.Meno. d præsump.154. lib.4.nu. 10.vsq.ad nu.14.præsertim nu.13.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Annus à quo tempore incipiat.*
2 *Annus incip. à primo die Ianuarij ex Reg. Prag.Com de Lemos.*
3 *Indictio quid sit.*
4 *Indictiones à Romanis quare instituta, & quando incipiant.*

K 2 *Fru-*

5 *Fructus feudi ad quem spectent mortuo feudatario post Kalen. Martij.*
6 *§. His consequenter . . . . . materia.*
7 *Feudales consuetudines fuisse approbatas, & toleratas per usum sufficit.*
8 *Feudalia iura qui dicunt in se non continere rationem sunt bestiæ.*
9 *Anni mores diuersarum regionum, qui tractent.*
10 *Annus quotuplex sit.*
11 *Annus quod constat ex diebus 365. vbi probatur.*
12 *Anni quando fit mentio intelligitur de vtili.*
13 *Annus Romuli fuit 10. mensium.*

AD DECIS. XXXIII.

AD hanc decis. vide tradita per *D. Marchionem Belmontis Regen. Tapp. in c. Regni electionem lib. 2. iur. Reg. fo. 106.* vbi de casu huius decisionis *Ricc. collect. 3089. ver. dubium tamen est.* & cùm in ea fuerit dubitatum à quo tempore sit computandus an-
1 nus † respectu fructuum, qui inter hæredes diuidendi sunt, & æstimandi mortuo feudatario de anno, & à quo tempore incipiat vide *Reg. Consiliar. Theodor. alleg. 21.* apud quē multa reperies in materia huius decis. & *D. Rouit. pragm. 4. de feud. nu. 88. And. in §. his consequenter col. pen. tit. hic finitur lex* cuius meminit *Amen. ad decis. D. de Franch. 19. nu. 3. & 13.* & extra materiam decis. quādo annus incipiat vide nouissimè *Gait. in tract. de credit. c. 3. tit. primo nu. 140. Capibl. in prag. 5. de Baron. nu. 29. vbi nu. 31.* quod annus incipiat à media nocte, vel ab aurora.

N. 1. ibi ¶ à die primo Septemb. ¶

2 In multis locis † Apuliæ annus incipiebat à primo die Septembris, & in alijs locis Regni, vt testatur *Theodor. d. alleg. 21. num. 7.* & ibi quia mundus fuit creatus de mense Septembris, sed hodie ad tollendas varias computationes ex quibus iurgia oriebantur prouisum per Reg. Pragmat. Com. Lemos recolendæ memoriæ, quod annus in omnibus Regni partibus inciperet à die primo Ianuarij meminit ibi *Capibl. & Theodor paulò antè cit.*

N. 2. ibi ¶ annum sumi posse ab indictione. ¶

3 Indictio † quid sit vide *Altimon. in prax. liquidat. Instrumen. vers. in publicam formam numer. 9. & sequen sum. Roland.* apud quem multa de indictione reperies *fo. 517. Schard. in suo lexi. iur. in ver. indictio. Gait. d. tract. de credi.* qui nouissimè alios refert *c. 3. tit. 1. nu. 153.* post hæc scripta visus, &
4 quòd indictiones † olim à Romanis fuerūt institutæ maximè ad cauendum errorem, qui de temporibus eorumq; calculo nasci poterat, dum anni fortè medio Princeps aliquis Romanus interibat moxque alius existebat eruditissimè tradit more suo *D. Ant. Contius lib. 1. lect. iur. ciu. cap. 7. præsertim num. 5.*

N. 2. ibi ¶ quæ incipit in men. Septembris.

Annus indictionis, quod apud multos incipiat à men. Septembris vltra sup. cit. *Hostien. in rub. de fid. instr. col. 3. nu. 4. Affl. in §. his consequenter hic finitur lex. nu. 1. Theodor. d. alleg. 21. nu. 8.*

N. 5. ibi ¶ decedente feudatario ante Kalen. Martij. ¶

Sed quid mortuo feudatario post Kalen.
5 Martij † ad quem spectent fructus ad hæredes Vassalli, vel ad dominum vide *D. de Franch. decis. 572.* vbi addidi, *Anna fil. cons. 173. Morot. cons. 12. Surd. de alim. tit. 7. q. 14. nu. 34 Cost. de portio. Rat. q. 87. Couar. lib. 1. var. resolut. cap. 5. nu. 14. Capy. ver feudorum fructus Thor. in compen. decis. ver. fructus feudi D. Rouit. prag. 4. de feud. nu. 88. Capibl. d. prag. 5. de Baron. n. 36. D. de Pont. decis. 12. & cons. 49. 2. tom. & in lect. feudor. lect. 14. nu. 39. Gail. lib. 2. obser. 154. nu. 1. Molin. de primogen. Hyspan. lib. 3. c. 11. D. Reg. Tapp. in d. cap. Reg. electionem sub tit. de offit. in Regn. Constit. in fin. lib. 2 iur. Reg. fo. 106. Ricc. nouissimè add. ad decis. D. de Franch. 572. Viscō. in addition. ad decis. eiusdem Domini 19. & in concl. incip. fructus feudi fo. 105.* qui inferunt ad multa, & qui fructus diuidendi iux. *§. his consequenter* omninò *Fab. de Anna cons. 20.* vbi quod d. §. intelligitur de fructibus industrialib. probat ex multis *Peregr. in tra. de fideicom. art. 49. nu. 108. fo. 278.*

N. 10. ibi ¶ & de tex. in §. his consequenter nulla fuit habita ratio. ¶

6 De isto tex. † vide latè *D. Consil. Rouit. d. prag. 4. nu. . de feud. D. Reg. Tapp. in d. cap. electionem*, & nouiss. *Scipionem Theodor. alleg. 21 nu. 21. & seq.* multos cumulat *Anna. d. cons. 20. nu. 43.*

N. 10. ibi ¶ quia nullam ille tex. in se continet rationem. ¶

7 Satis est cōsuetudines † feudales esse approbatas, & toleratas per vsum licet nō habeāt omni-

omnimodam rationem *Bal. & Aluarot. hic cit n.11.in c.vn.de feud. cogn.* & esse bestias
6 illos † qui dicunt iura feudalia in se non habere rationem *Capy. in c. imperialem fo.4.* quos adducit *Viscon.in add. ad dict. D.de Franch.decis.19.* apud quem multa reperies in materia huius decis.& apud *Theod. d.alleg.21.nu.3.& seq.*

N.12.ibi ¶ annus & si multipliciter sumitur secundum varios regionis mores.¶

9 Mores diuersarum † nationum circa annum recensentur à *D.Regen.T.app.loco cit.seu seu mauis ab V.I.D.Reg.Consil.Io.Bap. Meliore,* qui fuit Aduocatus in causa præsentis decis. cuius esse labores testatur *D. Regens ibi,* & si cupis mores totius mundi legere circa annum incipiendum, & terminos varios illius adeas *Sebard.in suo lexi. iur. ver. Annus,& Pelliccia ad consue. Auersan.cap. 9.nu.185.& seq.Escobar.de ratiocin. computatio.21.nu.1.& seq.*

N.12. ibi ¶ aut enim est naturalis, & legalis,aut industrialis,seu communis.¶

10 Quotuplex † sit annus vide *Luc. de penn. in l.siuè C.de exact. tribut.* quem refert *Capibl.pragm.5.de baro. num.28.* vbi de anno vsuali,ceremoniali,naturali, & emergenti, & de emergenti loquitur *D. de Franch. decis.306.* vide *Bertaz.de clauf.glo. 4.clauf.1. Pelliccia vbi sup.& Escolar.loco cit.num. 4. & seq.*

N. 12. ibi ¶ constat indifferenter, ex tercentum sexaginta quinque diebus,& sex horis.¶

11 Annus † quod constet ex 365. diebus vltimo tex.hic alleg.est tex. in *l. ita vulneratus §.æstimationem ff.ad l.aquil. glo. in l.3. §.minorem ff. de min.Capibl.d. pragm. 5.nu. 23.vbi nu.seq.*de anno bisextili *Pelliccia vbi sup.& Escobar.d.computatio.21.nu.3.* Et cũ
12 Iurisconf.dicunt de anno † quod intelligitur de vtili,qui constat ex diebus 365.*Anto. Gouean.lib.1.lect.iur.var.cap.10.*

13 Et quod annus † Romuli fuit decem mẽsium vide *Iacob.Reuard.lib.1.iur. ambiguit. c.20.nu.8.Pelliccia vbi sup.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Nix est in fructu.*
2 *Niuem vendentes si pro venditione fructus debetur gabella debent soluere gabellam.*
3 *Manna quæ de celo cadit est in fructu, tam quæ est de frondibus,quam de corpore n. 4.*
5 *Frondes arborum sunt in fructu.*
6 *Fructus feudi,an sint feudales,& an possint vendi absq;assensu.*
7 *Fructus nomen generis est, & quæ contineat in genere sumptum hoc nomen.*
8 *Fructus propriè qui dicatur.*
9 *Fructus vndè dicitur.*
10 *Vsufructuarius non habet id quod in fundo non renascitur.*
11 *Obuentionum verbo,quę contineantur, & num.16.*
12 *Obuentiones quomodo à fructu differant, & num.15.*
13 *Fructus verbum,redditus pro ventus obuentiones,& emolumentum quid important.*
14 *Fructus ab obuentione differt, & quandoq; vnum pro alio accipi.*
17 *Venationes piscationes aucupia, an sint fructus.*
18 *Venatio in fructu est.*
19 *Fructus piscationis publicus nisi adsit ius probibendi.*
20 *Flumina,& maria publica.*
21 *Rota per quam ducetur aqua in fructu.*
22 *Fructus licet non perfecti fructus dicimus exemplum in Oliua,feno, & vindemia.*
23 *Aqua est in fructu.*
24 *Aqua vbi venditur alimentorum appellatione venit.*
25 *Aqua vnde dicitur.*
26 *Aqua nascens in fundo priuato est Domini fundi,& potest diuerti, & alienari in præiuditium inferioris etiam si per mille annos non diuertit à suo cursu.*
27 *Palea est in fructu.*
28 *Nuzzoli, siuè nuclei, qui percipiuntur ex trituratione Oliuarum sunt fructus,& 30*
29 *Barones solent habere ius nuzzoli,& an nuzzoli possint esse feudales nu. 30.*
31 *Fructus appellatione quid contineatur.*
32 *Fructus an contineatur sub vocabuli vsus fructus.*
33 *Fructus an veniat sub nomine interesse, & nu. 34.*
35 *Fructus si veniant vti fructus, vel vti interesse differentia est.*
36 *Fructus appellatione,an veniat vsura.*
37 *Salaria fructus ciuiles dicuntur,& quare fructus ciuiles dicantur.*

8 *Præsentatio,& collatio est in fructu.*
39 *Offitiales eligere,& nominare fructus est.*
40 *Opera seruorum, an sint in fructu.*
41 *Fructus nomine quid contineatur in seruis.*
42 *Operę hominis in fructu sunt.*
43 *Fructus intelliguntur deductis expensis.*
44 *Mercedes magistrorum, & fabrorum sunt in fructu. an salaria,offitialium, & distributiones quotidianæ.*
45 *Lac,pilus,& lana sunt fructus,& quomodo appellantur,& an sint naturales, vel industriales.*
46 *Caseus,an sit fructus.*
47 *Agni,vituli,& hædi, an sint in fructu, & pertineant ad vsufructuarium.*
48 *Examina apium,an sint in fructu.*
49 *Vestimenta non sunt in fructu.*
50 *Partus ancillæ,an sit in fructu,& 55.*
51 *Redditus quid sit, & de differentia inter fructum, & redditum 52. est nomen generale 54.*
53 *Fructus omnis consistit in redditu non è contra.*
56 *Vecturæ bestiarum, & nauium sunt in fructu.*
53 *Vectura nauium naulum appellatur.*
58 *Naulum extenditur etiam ad vecturas iumentorum,& operas seruorum.*
59 *Lapidicinę,argenti fodinę sunt in fructu.*
60 *Minæ auri,argenti,sulphuris,æris,plumbi, & ferri sunt in fructu.*
61 *Marmor,quod renascitur in Gallia,& Asia est in fructu,sed cum distinctione.*
62 *Venę auri,& argenti, an sint in fructu, & quando ad Regem,& quando ad priuatum perueniant.*
63 *Lapides,vt marmor, porfidi, & similes sunt fructus naturales si in fundo priuato reperiantur,& quid de pipernis, & cæmentis nu.64.*
65 *Lapides,qui nõ manu hominum excisi sunt, sed ceciderunt,an veniant in concessione cedendi cementa,& pipernos.*
66 *Salinę, an sint in fructu. Sunt de regalibus pertinent ad Principem etiam quod in feudis,& fundis priuatis reperiantur.*
67 *Salinę reperta in fundo priuato, an sint fisci,vel a iqua pars domino fundi detur.*
68 *Salinæ publicæ à priuatis de iure communi distinguuntur.*
69 *Salinæ Regiæ in apulia fiunt ex aqua maris propè Barolum, & sunt maximi Redditus Regi.*
70 *Protocolli, quod reddunt, an dicatur fructus,& an vxor relicta vsufructuaria habebit talia emolumenta.*
71 *Exemplum vnum ex protocollo sumi potest, & non aliud nisi ex magna causa.*
72 *Tesaurus quid sit.*
73 *Tesaurus impropriè dicitur si reperitur pecunia cuius depositionis memoria extat.*
74 *Tesaurus,an consistat solum in pecunia, vel in alijs speciebus.*
75 *Tesaurus cuius sit si reperiatur in fundo priuati.*
76 *Tesauri de inuentione R.C.cognoscit.*
77 *In inuentione Tesauri offitialis non debet procedere ad capturam personæ nisi certiorato Rege.*
78 *Differentia inter Tesaurum, et venam auri.*
79 *Arbores cęduę in vsufructu veniunt,secus si non essent cedua,& magna.*
80 *Syluа cedua, quæ sit,qualiter eius arbores excidi possint,& quæ dicantur arbores cremiales.*
81 *Arbores vi.ventorum Euulsæ ad quem spectent ad Dominum, vel ad conductorem, & an istæ arbores sint in fructu 82.*
83 *Prouentus,an pęnæ sunt fructus iurisdictionis,quia si non in specie in genere vedentur renasci.*
84 *Prouentus non sunt sicuti cęteri fructus certi, & naturales vndè potius obuentiones vocantur.*
85 *Consiscationes bonorum sunt fructus iurisdictionis.*
86 *Prouentus pertinent ad eum, qui iurisdictionem exercet.*
87 *Prouentus,& pęnas, an restituere teneatur maritus,qui habet castrum in dotem.*
88 *Prouentus ad quos pertineant, quod tempus inspiciendum, & quid in conductoribus talium pęnarum 89.*
Et an pro uentuum appellatione veniant commutationes pęnarum.
90 *Fructus alij naturales,alij industriales, alij ciuiles,& qui sint.*
91 *Fructus naturales qui.*
92 *Industriales qui.*
93 *Oliua, & vua qui fructus sint naturales, vel industriales ponitur opin. Authoris.*
94 *Fructus ciuiles, qui & quomodo differunt ab industrialibus.& naturalibus.*
95 *Niuis vsus, an noceat, vel prosit humano corpori.*

AD DECIS. XXXIV.

HAEc est notabilis decisio, cuius nouissimè tempore,quo additiones istæ erant sub prælo meminit *Rendell. in nouiss. tract. de Pascuis forestis,& Aquis* 1.p.*cap.vlt.fol.* 55. *vers.quid dicendum de niue,* vbi ad hanc decis.addendum ait *Senec. lib.*4.*q. nat.* 13. & *vlt.cap.in fin.d.libri.*

In

In princ. ibi ¶ an nix de cęlo cadens sit in fructu. ¶

1 Nix est † in fructu, quia colligitur, quæritur, & conseruatur, pro ut quæruntur, & conseruantur fructus *l. si à patre §. fructus ff. de pet. hered.*

2 Et si pro venditione † fructuum debetur gabella, an vendentes niuem soluere debeant gabellam vide *Guttierez. de Gabell. q. 35. nu. 33.*

3 Et an manna † quæ de cęlo cadit, & in medicamentis vtimur augeat fructus feudi dicerem, quod sic per rationes adductas in hac decis. quæ sicut in niue sic militant in manna.

4 Quid in manna † quæ vocatur de corpore, quæ nascitur ex arborum incisione dic idem, quia hæc est magis certa, quam illa, quæ cadit de celo.

5 Et de frondibus † arborum vide *Pascal de vir. patr. pot. p. 1. c. 3. nu. 122.*

Ibid. ibi ¶ & quod sit in fructu, & augeat fructus, & redditus feudi. ¶

6 Sed an fructus † feudi sint feudales, quod non sed burgensatici *D. de Franch. decis. 18. num. 10. Paris. de reinteg. feud. in rub. de fini. feud. cap. nunc videndum nu. 20.* quem adducit *Thor. in 2. p. compen. decis. Reg. ver. electio facta per Clericum col. 1. circa med. fo. 177. Freec. tra. de subfeud. lib. 2. 6 lim. n. 64. Surd. in tract. de alimen. tit. 4. q. 10. nu. 26. Gratian. lib. 1. discep. foren. cap. 42. Camer. in c. imperialem D. Consil. Rouit. in pragm. 4. nu. 54. de feud.* alios cumulat *Viscon. in concl. sua incip. exequutio sententie late fo. 77.* vbi an isti fructus possint vendi absq; assensu, & *Meno. de arbitr. cas. 560. col. 1. & 2.* alios adducit *Thor. d. ver. electio.* qui idem dicit de fructibus benefitij.

N. 1. ibi ¶ quicquid ex rè, vel propter rem ad nos peruenit fructus dicitur. ¶

7 Adde quod fructus † nomen generis est, adeò quod fructus quandoq; dicuntur, quod advsum hominis paratum est, vt in *l. in fructu ff. de vsuf. Pract. pap. in form. libell. in actio. real. in ver. simul cum fructibus Carocc. de locat. q. 10. nu. 50. fo. 248.* Ideò eo nomine significatur ea omnia, quæ in terra gignuntur, vt sunt fruges. Item referrur hoc nomen generale ad omnem rei corporalis, & incorporalis prouetum; vndè merces rerum, quæ locari solent, & omnes res, ex quibus commodum, & emolumentum aliquod percipitur fructuum nomen obtinent *l. videamus l. vltima ff. de vsur. & l. mercedes, & l. ancillarum ff. de pet. hered.* vel pensiones à colonis, vel inquilinis perceptæ, operæ seruorum, vecturæ nauium, vel iumentorum, omnes item actiones, & iura, & alia vt per *Azor. in sum. 3. p lib. 4. c. 2. ver. 4. quæritur fo. 224.* de quibus inf. suo oportuno loco dicemus.

Sed an fructus appellatione veniant spolia, & mortitia de quibus per *Boer. decis. 224* vide *Gallupp. in sua recen prax. S. C. c. 1. nu. 24.* & an distributiones quotidianæ *Ricc. collect. 1451. Escobar. infr. cit. nu. 41. Couar. lib. 3 var. resol. c. 13. nu. 1. Viu. com. opin. 194. in prin. Viscon. in concl. incip. distributiones quotidianæ versus finem.*

8 Propriè tamen fructus † dicitur, qui ex corpore rei singulis annis percipitur *l. vsura 118. ff. de verb. signif.* quod ergo non renascitur, & non reproducitur fructus propriè dici non potest, & inter fructus non connumeratur *Barbos. in l. diuortio §. si vir. num. 4. & 36. ff. sol. matr. fo. 523. glo. in l. si ex lapidicinis 33. ff. de iur. dot. Amen. ad decis. D. de Franch. 172. nu. 5. & 6.* vide *Escobar. de ratiocin. c. 29. nu. 4.*

9 Dicitur autem fructus † à ferendo, siuè potius à fruẽdo quasi quod rebus, quas fundus fecit, & quæ in fundo feruntur fruamur. *Conna. lib. 4. c. 1. nu. 2.* Ideò fructus emolumentum ex fundo est *l. item §. 1. ff. de vsuf.* & ex corpore natum *l. vsura ff. de ver. sig.* quod indè percipi, & renasci potest *d. l. diuortio §. si vir.*

N. 2. ibi ¶ legato vsufructu quicũq; redditus est ad vsufructuarium pertinet. ¶

10 Intelligas, & de reddìtu † qui renascitur, nam in vsufructu non cõtinetur id, quod in fundo non renascitur, vt in *d. l. diuortio §. si fundum, & §. si uir. ff. sol. matr.* quare lapis qui non renascitur non est in vsufructu, cum vsufructum dicimus quicquid in fundo nascitur, & quicquid indè percipi potest *Azor.* optimè explicat in *d. 3. p. suæ sum. c. 26. ver. 3. quæritur*, vbi de rebus, quæ pertinent, vel non pertinent ad vsufructuarium *fo. 83.*

N. 2. ibi ¶ quęcunq; obuentiones.

11 Hoc verbum † obuentiones comprehendit omnia, quæ ex facto hominis proueniũt *c. vbi maius §. prouisiones de elect. in 6. Clem. statutum eo. tit. l. obuenire ff. de ver. sig. glo. in l. 1. §. exercitorem ff. de exercito. c. præsenti §. porrò de off. delega.* & vide *Boer. decis. 224.* vbi quid obuentionis nomine veniat, quem citat ad hoc *Petr ad Gram. decis. 46. num. 1. &* dif-

12 differunt à fructu † quia propriè fructus percipitur ex re, vt supra diximus, vt frumẽtum ex prædio, obuentiones propter rem, vt pensiones ex domo locata, vt per *Alber. in l. vsufructu legato in prin. ff. de vsufr. Carocc. de loca. fo. 248. nu. 54.* apud quem ibi *à num. 50. vsq; ad fin.* reperies quid importet
13 verbum † fructus quid verbum redditus, quid, verbum prouentus, quid verb. obuen
14 tiones, & quid verbum † emolumentum, & quomodo inter se differant, & vnum pro alio quandoq; accipiatur in iure. De differẽ
15 tia † tamen inter obuentiones, & fructus vltra *Alber. loco cit. vide Ias. in l. si vrbana n.*
16 *6. ff. de cõdit. indeb.* & quod obuẽtiones † significant, quæ vel ex ipso rei corpore, vel hominis industria accedunt veluti mercedes, pensionesq; ex locationibus prædiorum vrbanorum debitas, vecturas iumentorũ naulorũ nauiũ *l. 1. §. exercitatores ff. de instit. l. 7. ff. de vsuf. l. 34. ff. de vsur. l. 5. §. non passim ff. de reb. eor.* quamuis fructus, redditus, obuẽtiones, vt plurimum eadem significatione appellantur. Idem & dicendum de verbo pro ventus, quia nomẽ generale est de quo per *Cassan. consue. Burg. tit. des droit ven. à fare les faciles §. 17. nu. 28. Petr. vbi sup.*

N. 5. ibi ¶ Venationes, piscationes, & aucupia in fructu esse. ¶

Venationis, & aucupij differentiam ponit eruditissimè *Gail. de pigno. obser. 24. nu. 4. D. Rouit. pr gm. 1. de aucup. & venat. nu. 2.* vbi etiam multa tradit de venatione. Adde *Azor. in sum. d p. 3. tit. quid nam vsusfructus*
17 *cõtineat fo. 84.* qui ait quod aucupia † venationes, & piscationes sunt fructus fundi, quando fructus fundi ex his constat, secus
18 si ex his non constat, & quod venatio † sit in fructu *Maynard. decis. 39.* quem refert *Nouar. ad pragm. collect. 27. in fin.* Fructus
19 tamen † piscationis publicus est sicut flu
20 mina, & maria † sunt publica, & ipsius Regis, nisi adsit ius prohibendi legitima præscriptione quæsitum *Ann. alleg. 79. & sing. 35. Affl. decis. 140.* quorum, & aliorum meminit *Amen. ad decis. D. de Franch. 183. in prin. de quo etiam per Capibl. pragm. 14. nu. 31. & seq. Rouit. vbi sup. n. 4. & seq.* & quando Principes possint prohibere venationes, & piscationes vide *D. de Franch. decis. 158. & ibi adden.*

N. 7. ibi ¶ rota per quam trahitur aqua. ¶

21 Adde doctrinis adductis † hic per authorem loquentibus de rota qua trahitur aqua tex. *in l. 2. ff. com. præd.*

N. 8. ibi ¶ etiam oliuam, & si immatura lecta sit. ¶

22 Idem quod dicitur hic de oliua † & fœno dic de vua adempta, quia quamuis non dum frumentum, aut oleum factum sit, vel vindemia coacta, fructus percipi dicimus *l. si vsufructuarius. ff. qui. mo. vsuf. amitt.* & sic etiam de alijs.

N. 8. ibi ¶ item fęnum m. ¶

Fenum esse in fructu *Ludo. decis. 106. n. 11. Pascal. de vi. pa. pot. p. 1. c. 3. nu. 122.* vbi de frondibus ficomorum, & alijs, & de canneto arundinum *Ludou. loco cit.*

N. 9. ibi ¶ aquam. ¶

23 Aquam † esse in fructu habemus in *l. mala §. fin. ff. de alimen. lega.* & vendi *Guttierez. de*
24 *gabell. q. 35. n. 33.* & vbi venditur † alimentorum appellatione continetur *l. 1. ff. de*
25 *alim. lega* dicitur autem † aqua *secundũ Fa stumà* qua iuuamur, vel à qua. i. sine qua viuere non possumus.

Et de aqua nascenti in fundo priuati,
26 quod sit † Domini illius, & possit diuerti, & alienari etiam in præiuditium inferioris etiam si per mille annos non diuertit à suo cursu, & de alijs vide *tex. in l. 1. cum ibi not. de flumin.* vide *Viscon. in concl. incip. aqua nascentes Ricc. collect. 3091. 7. p.* & aliqua per *Amend. ad d. D. de Franch. decis. 183. & ibi Viscon. Add.* & per *Thor. ver. Aqua nata* optimè *Capibl. prag. 8. de baron. p. 2. num. 28. & seq Anna. alleg. 28. Vrsil. ad Affl. decis. 338. Tesaur. decis. 245. Mascard. concl. 123. Viscõ. in concl. incip. Molendinum.*

N. 10. ibi ¶ paleam in fructu computari. ¶

27 Quod palea † sit in fructu vide *Capibl. in pragm. 11. de Baron. nu. 70. & pragm. 14. nu. 11.* allegat *Ann. sing. 192. & alleg. 94. D. de Franch. decis. 103.* quem vide, & *in prag. 14. nu 10. Ludou. decis. 14. nu. 9. & 10. Pascal. de uir. pa pot. p. 1. c. 3 post nu. 122. Amen. ad de Franch. decis. 172. nu. 6.*

N. 11. ibi ¶ quamuis commoditatem, & vtilitatem ex re, vel propter rẽ quomodocunque peruenientem fructum esse existimauit. ¶

28 Ideò Nuzzoli † siuè nuclei, qui proueniũt ex trituratione Oliuarum fructus esse probat *Capibl pragm. 14. de Baro. nu. 11.* Vndè
29 solent Barones habere ius nuzzoli, quod esse in fructu feudi arbitror, & de hoc iure nuzzoli, quod habent Barones vltra *Capibl. loco cit.*

*cit.*meminit quoquè *Viscon.in concl.quæ in-*
*cip.exequutio circa med.*hos autem nuzzolos
30 fructus fructuum dicerem,sed qui verè sint
fructus fructuum habes *in l.cum autem re-*
dhibitio §.cum redhibetur mancipium ff.de
edil.edict.& quod dicti Nuzzoli possunt esse
feudales vide *Castill.decis.15. Ricc.nouissimè*
collect.3172,7.p. Viscon.in concl. incip.exe-
quutio sententiæ,ver.an ius Nuzzoli,vbi ad-
ducit Borrel.cons.3. & alios.

N.12.ibi ¶ omne id quod ad vsum hominis inductum est venit appellatione fructus.

31 Fructus appellatione † quid contineatur
annuimus supra in prin.declarat *Roma sing.*
155. Cassan.in consue. Burgun.rub.4. §.17.
glo.& faire à nu.1. Amend.ad de Franch. de-
cis.172.nu.6.Viu.decis...& an vsus rei sine
fructu puta equi, serui comprehēdatur no-
32 mine fructus quod sic. Sed an fructus †
cōtineatur sub vocabulo vsusfructus, quod
sic *Varro.lib.4.de ling.lat.* quē refert *Azor.*
in sum.loco cit.ver.tertio quærit.

N.12. ibi ¶ sub nomine interesse venire fructus. ¶

33 Quod sub nomine interesse † venit fructus
probant iura allata per Authorem hic præ-
sertim *l.loci corpus §. in confessoriam ff. si*
ser.ven.& in l.si quid C.de seru. & aqua vbi
*Bal.nu.3.*quibus adde *l.si fortè §.fin & in l.*
minor 25.ann.cui §.1.ff.de mino. nam inte-
resse, quod ex re sequitur licet re vera fru-
34 ctus non sit comprehenditur tamen sub
nomine fructus *l.si quid. & ibi Bal. ff.de*
*seru.Guttierez.de Gabell.q.36 nu.19.*Verum
35 est differentia,an fructus † veniant, vti fru-
ctus,vel vti interesse de quo per *Barbos.in l.*
de diuisione nu.16.sol.matrim.
36 Sed an veniat † vsura vide tex. *in l.vsuræ*
ff.de vsur.& quid interest inter vsurā,& fru
ctus vide tex.*in l.item §.pen. ff.de pet. hæred.*
& sæpe fructus pro vsufructu poni *Cuia. ad*
l.38.§.si quis ita ff.de ver.obl.

N.15.ibi ¶ in fructu esse actuarij,& tabellionis salarium. ¶

37 Ista salaria † fructus ciuiles dicuntur sicu-
ti,& pensiones,dicuntur.n.ciuiles,quia iure
percipiuntur,vide quæ dicam *inf.adn.43. &*
*41.*de salario offitialium.

N.16.ibi ¶ presentationem, quoq; iuris patronatus in fructu esse. ¶

38 Quod præsentatio † & collatio est in fru-
ctu ex multis DD.cumulo, probat nouissi-
mè, *Giurb.consil.65.nu.65.quibus adde Ca-*
pibl.pragm.5.de Baron num.111. Gonzal. in
*reg.8.Cancel.glo.45.§.2.nu.8.& seq.*omninò
videndum *glo.in c.cum olim ver.capitulo, &*
ibi Fel.de maio.& obed.Cassad. decis.3. nu 6.
*de pensio.*Idem *Gonzal.* qui alios cumulat *ad*
d.reg.8.§.4.probem.nu.61.& glo. 56. nu 42.
D.Consiliar Rouit.cons.81.nu.7. Indè infer-
tur,vbi an hoc ius transeat in conductorem
ad breue tempus, vel ad longum tempus.
Sed de collatione beneficiorum, quod non
sic verè,& propriè fructus, sed tantum lar-
gè, & impropriè *Suarez.5.tom.de censur.*
disp.27.sect.1.nu.33.Garz de benef. p.5.c.1.
nu.691.qui in addit. ad d. nu. 691. citat dec.
Farin.600. Moscou. de Maiest.milit. Eccles.
p.3.lib.3.c.3.

N.17.ibi ¶ potestas conferendi eligendiq; inter fructus annumeratur. ¶

39 Idem est dicendum de potestate † quam
habent nonnulli nominandi,& eligendi of-
fitialem;creare .n. offitialem est fructus *Fe-*
lyn.in c.cum olim de maio.& obed. D.Reg.de
Ponte cons.31.& in tit.1.§.1.sub nu.6.in tra.
de potest.proreg.Capibl.d pragm.5.nu.111.fo.
142.quem vide nu. 113.Rouit. cons.81.nu.6.
*& 8.*exemplificari potest in eligente Iudicē
Ciuitatis Tarenti,& Auditorem Portulani
residentis in Ciuitate Baruli.

N. 21. ibi ¶ quicquid ex opera hominis prouenit est fructus, quia illa opera fructum parit, vt puta mercedes colonorum, opera seruorum. ¶

40 Operæ † seruorum, an sint in fructu *Bar-*
41 *bos.in d.l.de diuisione num.93.* & in seruis †
quid fructus nomine contineatur habetur
in l.in hominis ff.de oper.seruo. & l fructus
42 *eo. tit.* & in fructu † hominis operæ sunt,
vt in cæteris rebus fructus, & intelliguntur
43 hi fructus sicut cæteri deductis expen. *Azor.*
loco cit.ver.sextò quæritur, & deductis alijs,
quæ deduci ex fructibus solent, de quib. per
eundem *Azor.d.p.3.lib.4.c 2.ver.animaduer*
tendum fo.22.4.
44 Sed an mercedes † magistrorum, & fa-
brorum sint in fructu vide *Caroc in d.tra.*
de locat.fo.246. q.10. & quid de salario offi-
tialis,an sit in consideratione fructus, quod
non *D.de Franch.decis.216. in fin.Frecc.de*
subfeud.aut.b.3.Anna.c.1.de Vass.decrep.ęta.
*nu.223.*quos refert *Capibl.d.prag 5.n. 116.*
& an distributiones quotidianæ *Escobar. &*
ratiocin.c.29.16.dixi sup.nu.7.

N.22.ibi ¶ sic & pecudum lac, pilus,& lana. ¶

45 Hos fructus † extraordinarios appellat
Varro.

Varro.lib.2.de re rustica c.2. de quibus fru-
ctibus videndus est Meno de arbitr.caf.710.
nu. . Et quod fint fructus,& an fint natu-
46 rales,vel industriales;& quid de calco † vi-
de Vaco.à Vacun.lib.2. declarat.iur. declar.
47 41.nu.12.& seq.fo.mihi 69.& de lacte † pi-
lo,& lana,item de agnis,hædis,vitulis, quod
sint in fructu,& ad vsufructuariũ pertineant
Azor.in sum.loco cit.ver.quinto quæritur fo.
84.3.p.Consil.Pascal.de vi.pa.potest. p.1.c.3.
nu.120.Meno.de arbitr.caf.120.num.2. & si
isti fętus sint in fructu vide Anna.cõs.64.n.6
& seq.& cõs.seq.et 79.Pincl.de resci.vẽd. 3.p.
c.4.n.52.Bocr.dec.224. quos adducit Capibl.
d prag.5.nu.48.& an agni qui sugunt lac di-
cãtur fructus separati Anna.d.cons.64.n.15.
48 Et quid de examinibus † apium vide tex.
in l.si fund.ff.de vsufr. Azor.loco cit. ver.ter-
tiò quæritur ver.celsus 1.col.in fin. & lib.1.c.
13.fo.46.

N.23. ibi ¶ vestimenta, & scyphus
fructus non sunt.¶

49 Ideò vestimenta non † sunt in fructu, quia
si locantur,vt hic consumitur substantia rei,
& ea,quorum substantia consumitur non
sunt in fructu Sarmient. lib.3.select. interp.
c.10.num.4.

N.27. ibi ¶ partus ancillę non est
in fructu. ¶

50 Prisca fuit quæstio,an partus † ancillæ in
fructu sit,teste Cic.lib.1.de finib. bonorum l.
vetus ff.de vsufr. de quo vide Azor. optimè
loco cit.vers.7.quæritur,& lib.4. c.2.vers.6.
quæritur,p.3.fo. 226. vbi latissimè per inte-
gram col.Escobar inf.cit.nu.20.& Pascal.de
vir.patr.pot.p.2 c.3.nu.120.& seq.fo.46. vi-
de tex.in l.in pecudum §.portus ff.de vsur.vbi.
isti fructus sunt in redditu,& serui ex ancilla
dotali, an sint fructus dotis vide Escobar de
ratiocin.c.29.nu.29.

N.31.ibi ¶ quare differentia est in-
ter fructus,& redditus. ¶

51 Redditus dicitur quicquid ex re aliqua
obuenit,& redit l.pen. ff.de vsu. & vsufr.
leg l.si reditus ff.de fun.instr. l.titia ff. de so-
lut. Azor.lib.4.c.2.vers.hanc veterum fo.226
vide Carocc.loco cit.
52 Differentia tamen est inter fructus † &
redditus, quia redditus vocabulum, vt ait
Conna.lib.4.c.1. propria est in eo agro, qui
nummo locatur,idem in ædibus dici potest,
fructus verò in eo qui naturalibus emolu-
mentis,vt sunt fruges, & similia,quæ in ter-
ra coalescunt,& renascuntur, vt hic nu.33.
& de differentia inter verb. fructus, & ver.
redditus glo.fin.in c.generali 13.de elect.in 6.
Alex.in l.deducta §.hæreditatem num.4.ff.ad
Trebell.Coras.lib.1.Miscellan.c.8.nu 7. Me-
noch.cons.66.num.10.vol.1.Barbos.in l. fru-
ctus nu.33.ff.sol.matrim. Carocc.d. q.10.nu.
51 fo.248.Scbar.omninò vidend. in lexi. iur.
ver.redditus fo.8;4 2.col.
53 Verum omnis fructus † consistit in red-
ditu,sed non è contra de quo vide glo. in
clem.1.de reb. Eccles.non alienan in ver.red-
ditus,& in ver.fructuum,& quod verb.red-
54 ditus † est nomen generale Scbard.loco cit.
uer.redditus nomẽ general.est fo.844.1.col.clẽ.
1 de exces.prælat.glo.in c.grandi glo.in c.gran
di ver.redditus de supplen.neglig.prælat.in 6.
vbi quod verbum redditus est nomen gene-
rale,& plus est in redditu, quam in fructu,
55 nam partus † ancillæ est in redditu,& tamẽ
non est in fructu l.in pecudum §. partus ff.de
vsur.§.pecudum ver.partus instit. de rer.di-
uis.declarat optimè Gonzal.ad regul.8. Can
cellar.in proœm.§.7.num.194.& seq. fo. 79.
Escobar.vbi sup.nu.20.

N.32.ibi ¶ iumentorum,& nauium
vecturis quæsitum in fructu est. ¶

56 Vecturæ † bestiarum,& nauium quod sint
in fructu Carocc.loco cit.Pascal.de vi. pa.pot.
p.1.c.3.nu.120.fo.46. Afsl.decis.44. num.6.
Couar.varia.resol.c.3.num 6. Azor.3.p.sum.
lib.4.c.2.vers.quartò quæritur fo.224.Pereg.
de fideicom.art.49.nu. 72.
57 Vecturæ autem nauium † naulum appel-
latur vulgo (nolo)vt apud Vlpian.l.6.ff.qui
pot.in pig.& in l.39.ff.de leg.1.
Quod verbum etiam ad vecturas iumen-
58 torum † & operas seruorum extenditur,&
de dicto Naulo vide Bencuẽ. Stracca tract.de
nauib.nu.31 Scbard.in lexi iur. ver.Naulũ,
& quod naulum sit in fructu Pereg vbi sup.

N.54.ibi ¶ lapidicinæ argenti fodi-
næ,auri fodinæ,creti fodinæ, quæ non
renascũtur non dicũtur esse fructus. ¶

59 Lapidicinæ † seù mauis secundum alios la-
picedinæ, cretifodinæ, argentifodinæ, quod
sint in fructu Azor.d.3.p.summ. lib.1. c.26.
ver.tertio quæritur per tex.in l. arbores ff. de
vsuf.Verũ in vsufructu non contineri, quia
non renascuntur per tex.hic allegatum in l.
diuortio §.si fundum,& §.si vir ff sol.ma. &
fructus sunt illi,qui renascuntur], vt hic, &
per Alph.in l. quod dicitur ff. de impen. in
reb.dotalib fact.c.15.n. . Verum in fructu
60 esse minas † cretæ,arenæ,auri, argenti,sul-
phuris,ęris,plũbi,ferri, & ideò vsu fructua-
rium fundi legati lapidicinis, vti posse, sicut
& alijs ex eo prouenientibus ex supradi-

ctis

ctis fodinis, quæ res locabiles sunt, vt pro-
bat *Gutticrez. de gabell. q. 36. n. 11. & 12. vbi
n. 15. & seq.* respondet ll. in contrarium ad-
ductis 13. ad *d. §. si fundum, & §. si vir.* vbi
61 habes de marmore † quod renascitur in
Gallia, & in Asia, de quo etiam per *Barbos.
in d. §. si vir. in prin.* quod esse in fructu
Garz. etiam testatur *in tract. de expen. c. 33.
n. 4.* si illius excauatio sit vtiliter, secus si red
dit fundum inutilem, & cum hac distinctio-
ne pertransit *Barbos. vbi sup.* cum qua ar-
guit contra *Isern. c. 1. nu. 93. quæ sint regal.*
62 *vbi num. 15.* quid in venis † auri, & argenti
Barbos. d. §. si vir nu. 13. vbi nu. 18. quando
perueniant ad Regem, & quando ad pri-
uatum.

63 Et quod supradicti lapides † vt marmor,
porfidi, & similes sint fructus naturales fun
di, si reperiantur in fundis priuatis *Capibl.
prag. 8. p. 2. num. 61. de Baron.* vbi quando ve
niant in inuestitura feudali.

64 Quid autem de cæmentis † & pipernis,
an sint in fructu, dicerem idem, quod in alijs
lapidicinis, solent. n. concedi tot cannæ mõ
tis cum facultate ibi cedendi cęmenta, &
65 pipernos, in qua concessione, an veniant la-
pides, qui non manu hominum excisi sunt,
sed ceciderunt, quod non *Paris. de reinteg.
feud. q. 79. n. 1.* per tex. *in l. cũ manu fata So.
§. sylua ff. de contrah. emp. Petr. ad Capyc. dec.
14 vers. non est venditio perfect. in fi.* & quid
66 de salinis † dic idem, & de illis salinis loqui
tur *Barbos. ibi nu. 28.* & quod sint de rega-
libus *Boss. in tit. de vectigal. in prin. Bertach.
& Scbardi. in lexi. iur. ver. salinæ. Rouit. in
rub. de sale vendendo num. 1.* siuè in locis pu-
blicis, siue priuatis, & ita videmus in Cala-
bria adesse montes salis, qui exciditur sicut
lapis, & sũt Regis, & similiter in Gallia om-
nes salinas esse principis, et locari publica-
nis affirmat *Cuiac. obseruat. lib. 3. de Salin.
& salinarum vectigalib. c. 31. Forcatul. in
penu. iur. ciu. c. 19.* et quod salinæ sint Regis
etiam, quod in feudis priuatis reperiantur,
Capibl. d. prag. 8. p. 2. nũ. 55. vbi idem dicit de
uenis auri, argenti, et ferri.

67 *Et nu. seq.* quod si salinæ † reperiantur in
fundis priuatis, quod de iure sunt Domino-
rum fundi, sed debet dari decima fisco; de
consuetudine tamen omnia esse fisci affir-
mat, et aliquid solere præstari dominis fun-
di, quod ex multis confirmat, vt ibi per eũ,
et per *D. de pont. de pot. prorg. tit. de regal.
impos. §. 8. nu. 36. Farin. q. 104. & nouissimè
Prosp. Rendell.* virum omni eruditione refer
tum *in tract. de Vinea. ad l. barbaricum C.
quæ res pig. asport. poss. uer. esse potest ratio fo.
61.* vbi ex *Isern. c. 1. ver. redditus piscatorum
nu. 72.* dicit Salinas ad R. Curiam pertinere
etiam, quod in agris priuatorum reperian-
tur, post hæc omnia scripta visus.

Et quod de iure communi distinguntur
68 salinæ † publicæ à priuatis vide *Rouit. vb
sup.* et habetur *in l. 17. ff. de ver. sig. l. 3. ff. de
publ. in l. 4. §. Salinæ ff. de censib. l. 5. §. 1. ff. de
reb. cor. l. 8. §. in ministerium ff. de pęn.*

69 In Apulia autem fiunt salinę † propè Ba
rolum ex aqua maris, et istæ salinę sunt fru-
ctus Regij, qui maximè augent Cattholici,
et inuictiss. nostri Regis Philipp. redditus in
annuis ducat. quib. arrendantur, de quibus
salinæ meminit *Rendell. loco paulò ante cit.
vbi dicit*, quod salinæ, quæ ad pręsens sunt
Baroli primo loco erant Tarenti.

N. 35. ibi ¶ non venit illud, quod
percipitur ex exemplatione prothocol
lorum. ¶

70 Quod percipitur † ex prothocollis, an sit
in fructu *Bart. in d. §. si vir. nu. 3. & in l. quę-
dam §. nihil nu. 6. ff. de eden. & cons. 50. in fi.
Boer. decis. 19. nu. 5. & decis. 224. num. 4. Socc.
cons. 100 num. 4. lib. 1.* alios cumulat *Consil.
Pascal. in tra. de vir. patr. pot. p. 1. c. 3. nu. 322.*
vbi in negatiuam inclinat ea ratione, quia
71 ex prothocollis † vnum tantum exemplũ
deduci potest, et non aliud nisi ex magna
causa *l. si quis ex argentarijs §. fin. in fin. ff. de
eden.* contra quam opin. tenent multi relati
per *Barbos. in d. §. si uir. num. 37.* vbi refert
etiam nonnullorum distinctionem, quam ip
se respuit probando opin. Bar. et contrarijs
respondendo, de quo vide eundem *Barbos.
ibi num 40.* Tu vide *Escobar. d. c. 29. num. 6.*
vbi quod si vxor fuit relicta vsufructuaria à
marito non habebit sportulas scripturarũ.

N. 36. ibi ¶ in tesauro. ¶

72 Tesaurus † quid sit, et quod sit depositio
pecunię vetus, cuius non extat memoria, vt
iam dominum non habeat dicit tex. *in l.
nunquam §. Tesaurus ff. de acq. rer. dom. D. in
l. 1. C. de Thesau. lib. 10.* adeò quod si memo-
73 ria † extaret cuius fuerit illa depositio pe-
cuniæ diceretur Thesaurus impropriè *l. itẽ
labeo in prin. ff. fam. hercis. l. Thesaurus ff. ad
exhiben. Affl. in Const. dohanæ secreti n. 2. Mu
scatell. in prax. delict. in gen. in rub. de ex-
tract. & Thesaur. inuent. nu. 72. & seq. vbi n.*
74 74. an thesaurus † consistat solum in pecu-
nia, vel in alijs speciebus, de quo *Capibl. d.
75 prag. 8. p. 2. nu. 58.* et cuius sit † si reperiatur
in fundo priuati *Muscatell. vbi sup. nu. 137.
& seq. Thor. in add. ad D. de pont. de pot. pro-
reg. tit. de Thesaur. nu. 2. 3 4 & seq.* vbi de
Tesauro inuẽto in loco religioso, et publico

Ciui-

Ciuitatis, & quod Tribunal Regiæ Cameræ cognoscit de inuentione Tesauri *Capibl. vbi sup. nu. 59. Muscatell. loco cit. num.* 113. vbi
77 quod offitialis nō debet procedere ad capturam personæ, nisi certiorato Rege, vide *Cap. regn. prædicti magistri procuratores, vbi Campagn. nu. 16. & 17.* nisi apparerent iuditia verisimilia *nu. 18. Thor. in add. ad D. de ponte de Tesaur.* & de alijs materiam concernentibus vide apud eos, & apud *Pereg. de iur. fis. tit. de Tesaur. & apud Campag. in c. regni.* Quia docet, & apud *D. de pōt. in tra. de potest. proreg. d. tit. de Tesaur. & ibi Thor. Barbos. in l. si fundum ff. sol. matr. num. 26. &*
78 *in d. §. si uir. vbi nu. 22.* de differentia † inter thesaurum, & venam auri.

N. 36. ibi ¶ in arboribus, quæ non renascuntur. ¶

79 Arbores † tamen cęduę in vsufructu veniunt, vt salices, populi, & id genus *l. in Sylua ff. de vsufr.* & vide *Thor. in 2. p. com pen. ver. possessor rei lite pendente 2. col. & 3.* secus si arbores non essent ceduæ, sed magnæ *per l. arboribus ff. eo. tit. de vsufr. Azor. d. p. 3. sum. lib primo c. 26. vers. tertio*
80 *quæritur.* Quæ autem † sit silua cedua, qualiter eius arbores excidi possint, & quę dicantur arbores cremiales explicat *Barbos. in d. §. si fundum Pinell. in l. 1. nu. 59. C. de bo. mater. 2. p. Pascal. de vir. patr. pot. p. 4 c. 6. nu. 57.*
81 *vbi nu. 48.* de arboribus vi. ventorū † euulsis ad quem spectent ad dominum, vel ad conductorem, vide *Ludou. decis. 58. Gratia.*
82 *lib. 1. discep. forē. c. 21.* & quod istæ arbores † vi tempestatis, vel terremotu euulsæ sicut arbores siccę non sunt in fructu *Gratia. decis. 208 num. 16. Fuscus sing. 139.* nouissimè *Viscon. in concl. incip. colonus, qui tenetur fo. 31.*

N. 37. ibi ¶ in pęnis pecuniarijs resultantibus ex bannis, & malefitijs ratione feudi, seu Castri. ¶

83 Quòd pęnæ † delictorum, & prouentus sunt fructus iurisdictionis *Boss. in prax. crim. tit. de crim. læsæ maiest. nu. 85. & tit. de pæn. n. 32. Bal. in l. vltima n. 7. ff. sol. matr. Mastrill. decis. 12. Molin. de primog. lib. 1. c. 25. nu. 72.* nouissimè *Consil. Theodor. alleg. 47. nu. 5. Rouit. prag. 24. de feud. n. 5. Pereg. de fideico. art. 50. nu. 7. & in tract. de iur. fis. tit. de conductor. nu. 43. Tiraq. de retra. conuentio. ad fin. tit. nu. 110.* nouissimè *Cenceus in tract. de censib. p. 1. c. 3. q. 1. nu. 21. Paris. de sind. ver. prouentus, & Escobar de ratiocin. c. 29. nu. 1.* optimè *D. Reg. Costan. in l. 1. C. de pæn. fiscal. lib. 10. nu. 70.* vbi dixit, quod istæ pęne, & condemnationes sunt fructus iurisdictionis, ac quodamodo si nō in spetie, in genere tamen renasci videntur, vt per *Barbos. in d. §. si vir.*
84 *nu. 41. in fin.* tamen reuera non sunt † sicuti cœteri fructus certi, & naturales, vndè potius prouentus, & obuentiones vocantur, vt per *Frecc. de subfeud. in 3. author. in fin.* Sicuti etiam confiscationes bonorum sunt fructus iurisdictionis *Viscon. in concl. incip. fructus iurisditionis*, vbi multos cumulat, quos non recenseo, quibus adde *Barbos. loco cit. Cassan. in consue. Burgun tit. de iustices rub. 1. §. 7. n 2 Gallupp. in recen. prax. S. C. p. 2. c. 1. nu. 24. Capibl. de Baron prag. 4. nu. 75. & prag 5. nu. 14. Capy. decis. 28 Paris. de sind. ver. prouentus*, & nouissimè *Guirb. cons. 8. nu. 7. & cons. 75 n. 6.* & quid de bānis *Bal in d. §. si uir. D. Reg Costan. post d. nu.*
86 70. & quod isti † fructus pertinent ad eum, qui inuestitus est de mero, & mixto imperio, & ad eum, qui iurisditionem exercet, *Mastrill. decis. 145. nu. 1. 16. & 17.* Et an ma-
87 ritus † qui habet Castrum in dotem teneatur vxori restituere has pœnas, quæ sunt in fructu *Marant. in tra. de multipl. alienat. nu.*
88 *127. Escobar vbi sup. nu. 3.* Et ad quos † pertineant hi fructus, & quod tempus actendatur, Si initij delicti, litis contestationis, vel sententię *Capibl. d. prag. 5. nu. 44.*
89 Et quid in conductoribus † talium pęnarum, & prouentuum, quod tempus actendatur *Barbos. vbi sup. num. 43. ver. iuxta hæc vsq; ad nu. 57. Mastrill. d. decis. 12.* huiusmodi tamen pęne, & prouentus licet fructus sint non tamen ueniunt in liquidatione releuiorum decisum bis testatur *Thor. in 2. p. Comp. in ver. pęnæ fo. 447. & Reg. Moles, & Constan. ibi cit.*

Et an prouentuum concessione facta s3. illorum, qui fiunt ex offitio Capitanei veniant commutationes pęnarum, quæ fiunt per Barones commutantes personales in pecuniarias vide *Petr. ad Gram. dec. 4. n. 10.*

N. 41. ibi ¶ fructus reperiuntur in triplici differentia, aut sunt naturales, aut industriales, aut ciuiles. ¶

90 Qui sint fructus naturales † qui industriales, & qui ciuiles vide *Vaco. lib. 2. declarat. iur. declar. 41. Meno. de arb. c. 2. c. 20.* ad quem se remictit *Capibl. prag. 5. de Baron. num. 48. Pascal. de vi. patr. pot p. 1. c. 3. nu. 119. Azor. in sum lib. 4. c. 2. ver. quinto quæritur Pereg. in tra. de fideicom. art. 49. nu. 128. Fontan. in tra. de spol. lib. 4. num. 11. Consil. de Anna. cōs. 20. num 5. Megal. instit. Peregr. ver. fructus*, vbi de fructibus naturalibus industrialibus, & mixtis, dicens quod naturales sunt illi in quibus

quib. quærendis modica industria est necessaria, vt poma, & similia. Industriales sunt illi, in quibus sola industria interuenit, prout sunt illi, qui percipiuntur ex feruo, naui, & domo, mixti sunt illi in quibus quærendis hominis industria, & solicitudo vna cum natura concurrit, vt frumentum vinum, oleum, & similia *lib. 2. c. 32. num. 44. & lib. 2. c. 6. num. 215.* & sic declarat terminos istos iste R. Pater ab alijs discedendo. Tu vide *Oino.* optimè, & dilucidè more suo declaran. *in §. si quis à non domino nu. 3. de rer. diuis.*

N. 42. ibi ¶ naturales sũt ex terra. ¶

91 Naturales fructus sunt quos natura hominum causa procreauit, natura enim omnes plantas, omnia animalia, omnesq; fructus, aliauè quæ ad viuendum homini necessaria sunt produxit *Arist. 1. polit. & Genes. c. 1. & 2.* omnes igitur fructus, qui ex terra, & animalibus percipiuntur naturales appellandi sunt; hos .n. natura spontè producit, illisq; hominum industria non dat initium, vt poma, lac, pilus, lana, agni, vituli hædi, fuculi &c. *l. fructus ff. de vsur.* & quæ generaliter medici simplicium nomine intelligunt, quæ in terra producuntur aluntur, vegetantur, at quod omnes plantæ sunt naturales docet *Arist. 2. phisico. in prin.*

N. 42. ibi ¶ Industriales sunt. ¶

92 De his † fructibus industrialibus, quos natura non profert citra hominis industria, & operã, vt sunt segetes, & fruges omnes *d. l. fructus ff. de vsur.* vide *Meno. de arbitra. d. cas. 210. Forcatul. in pena iur. Ciu. c. 18. Vi de eundem Meno. de recuper. poss. remiss. q. 40. num 577. Coras. lib. 5. Miscel. c. 9* Sed quid
93 de oliua, & vua vide *Pereg de fideicom. art. 49. num. 128. fo. mihi 2-9.* vbi dicit quod oliua, & vua, sunt fructus industriales, & oliuas esse fructus industriales *Bart. in l. ex diuerso ff. de rei vend. Abb. in c. grauis de rest. spol. Pinel l. 2. p. 2. c. 4. num. 52. Castill. de vsufr. lib. 1. q. 36. num 54. Hartam. Pistor q. iur. lib. 1 q. 24. num. 90.* Ego autem opinor esse fructus naturales, & præsertim oliuam, quæ absque hominis industria à natura producitur, & licet circa eam versetur hominis industria, id fit vt perfectior fructus oliue cultura, & hominis industria reddatur, sed negari non potest, quod absque hominis industria ille fructus à natura producatur experientiaque docet in Arboribus oliuarum, quæ in vijs publicis sitæ sunt, quæ non coluntur, & tamen fructus reddunt, benè tamen oleum, quod exindè premitur fit ex industria hominis. Tu vide nouissimè *Rendell. in supr. citato tract. de vindem. q. 63.* vbi quod vinum sine dubio industriale est, ad quod adducit *Corn. cons. 139.* & quod sint fructus naturales, & industriales *Ricc. collect. 3089 ver. restringe 7. p. fo. 231.*

N. 43. ibi ¶ ciuiles vero sunt.

94 Hos fructus D. Gizzarell. iure satis diuersos ab industrialibus, & naturalibus appellat, nam neque spontè nascuntur, vt sunt naturales, neque ex facto hominis, sed iure percipiuntur. vt sunt salaria, mercedes, pensiones ex locatione ædium, vecturæ iumentorum nauium &c. & in summa proueniunt ex re non producente fructus, vt in *decision. Rot. Rom. Coram Vbal. 4. Decembris 1623.* post *addit. ad tra. Cency de cens. in ordine 135. num. 1.* & de mercede pro pensione domorum, quod est fructus *D. de Franch. decision. 572. num. 4. & 5.* est quoq; differentia inter naturales, & ciuiles, quia in naturalibus inspicimus tempus collectionis; in ciuilibus tempus cessionis, quo deberi inspiciunt, nisi fortè debeantur ratione fructuum naturalium, vt per *Bal. in tit. de vsufr.*

N. 49. ibi ¶ eius vsus immoderatus interficit, & potius causa infirmitatis. ¶

An vsus niuis proficiat corporibus humanis, vel sit damnosus vide *Monardes de vsu niuis, & alios medicos de materia tractantes.* Verùm de vsu refrigerandi potum quo tempore, & à quo inuentus, & quod antiquitus ad delitias bibebant calidum, vide authores eit. nouissimè per *Rendell. d. tra. de vinea fo. 88 & 89.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Aestimatio, an debeatur feudo legato, & num. 2. & 4 quid si instituatur hæres, & quis hæres teneatur ad æstimationem.*
5 *Feudum est alienabile, & alienatione transfertur quatuor concurrentibus.*
6 *Feuda non possunt alienari sine assensu, & num. 11.*

7 *Aßensus qui requiritur in alienatione feudi, an sufficiat tacitus quid de iure comm. & quid de iur. reg & nu. 9.*

8 *Prӕsentia Principis, an sufficiat in alienatione feudi pro assensu.*

10 *Aßensus an requiratur in alienatione rei feudalis, si Vassallus contrahit cum ipso Principe, vel R.Cam.*

12 *Emptor feudi pretium amictit, si non fuit impetratus assensus.*

13 *Assensus an requiratur in alienatione feudi plani, & de tabula, vel sufficiat assensus Baronis.*

14 *Assensus an requiratur in adiudicatione feudi exequuti, vel quando capitur in vim iudicati, vel venditur sub hasta.*

15 *Assensus, an requiratur si in instrumento est data potestas capiendi bona propria authoritate, & vendendi, & alienandi, & quid si impetratur post conclusionem in causa.*

16 *Assensus an requiratur si fiscus cessit alicui iura, etiam super feudalibus.*

17 *Assensus requiritur quando feuda dantur in dotem, & quomodo procedat.*

18 *Aßensus non requiritur quando feuda sunt concessa cum potestate alienandi.*

19 *Assensu impetrato feudum non distat ab allodio.*

20 *Assensum quando possit Prorex prӕstare & quando impetrandus à Rege.*

21 *Proreges in hoc regno passim assensum prӕstant in alienatione feudorum.*

22 *Assensus à forensibus impetrandus à Rege, & quid si lite pendente forensis fit Ciuis.*

23 *Assensus quibus casibus impetrãdus à Rege.*

24 *Regentes R.Cancellariam, an valeant mortuo, vel absente prorege prӕstare assensum, & ea facere, quӕ poterat prorex.*

25 *Prorex an possit prӕstare assensum si adhuc non cœpit possessionem, licet sit ingressus Regnum.*

26 *Proregis iurisdictio incipit à capta possessione, & postquã prӕstitit iuramentũ in maiori Ecclesia, & publicatur eius commissio nam antea prӕdecessor administrat.*

27 *Prorex prӕstat assensum authoritate ordinaria omnib. obligationib. & alienationib. rerum feudalium, quia subditi non debent, quӕrere regem extra regnum.*

28 *Assertire potest prorex in omnibus casibus prӕter nouem.*

29 *Princeps tenetur assentire, intelligas de congruo.*

AD DECIS. XXXV.

IN decis. 22. fuit summis labijs, & per transennam tactus hic articulus, de quo in prӕsenti decis. per Authorẽ, vt per eum ibi nu 12. & nos in prin. illius decis. modo in hac decis. plenè illum tractando concluait, & concludendo testatur decisum per S C. iunctis aulis, quod le-
1 gato feudo † sine assensu debetur ӕstimatio. Idem restatur, *D. de pont. in tra. de potest. proreg. tit de assens. sup. dot. §. 1 sub nu. 2. & §. 2. num. 20.* & eo relato *Mulfes. ad consue. Neap. p. 2. tit de bonis q. 7. nu. 9 & 10.* vbi le-
2 gato † feudo non deberi ӕstimationem iudicatum refert iunctis Tribunal. R.C.& S.C. licet idem *de pont. cons. 87. Anna. cons. 80.* dicant diuersimode iudicatum per S.C. *Facchin. lib. 5. controuers. iur. c. 37.* de quo vide *Io. Dom. de Anna post alleg. & sing. Ann hic cit. num. 19 Thor. in Compend. decis. ver. ӕstimatio, an debeatur fo. 23 & in ver. ӕstimatio feudi legati,* vbi refert decisiones, & nouissimè ex magis communi, & veriori opinione supradictam opin. receptam testatur *Prӕses Anellus de Amat. cõs. 7. n. 35. & cons. 8. nu. 26.* post *Regen de pont. de feud. lect. 11. num. 37. Pereg. de fideicom. art. 33. num. 23.* de quo omninò videndus *Amend. ad de Franch. decis. 1 num. 8. D. Consil. Rouit. in pragm. 1 de abus. in scriben. subl.* cum alijs per me *cit. in prin. sup. d. decis. 22.* Et an
3 quӕ dicuntur † de legatis procedant in hac materia circa hӕredis institutionem *Ama. loco citato,* sed quis hӕres teneatur ad extimationem feudi legati hӕres in feudalibus, vel hӕres in burgensaticis, vide *Thor. in 2. p. Compen. ver. hӕres in feudalibus fo. 258.*

N. 3. ibi ¶ & antesignanus pro opinione affirmatiua. ¶

4 Quindecim DD. † enumerat Author tenentes hanc opin. affirmatiuam, quod legato feudo debetur ӕstimatio, decem, & septem DD. enumerat *Consil. Fab. de Anna cons. 87.* tenentes legato feudo non deberi ӕstimationem, cuius consilij idem de Anna meminit in *Addit. ad Constit. diuӕ memoriӕ Commen. sui genitoris ad num. 139.* quibus addit *Surd. cons 327. num. 54. vol. 3. Meno. cons. 986. nu 48. vol 10. & alios. Adde Camill. de Curt. p. p. diuers iur. feud. c. incip. multoties nu. 83. cum seq Bambacar. in c. omnes filij num. 66. si de feud fuer. contro.* quos adducit *Rouit. loco cit. nu. 129.*

N. 23.

N. 23. ibi ¶ feuda esse alienabilia iussu Principis. ¶

5 Non est dubium, quod feudum est † alie-
nabile, & alienatione transfertur *And. in §.*
sed, & tres col. 1. per quos fiat inuestit. Anna.
in repet. rub & c. 1. de v assall. decrep. ętat.
ver. qui feudum num. 103. sed hoc quatuor
concurrentibus, de quibus per *Ricc. coll.*
1621. & in primis assensus Principis, vt per
Ozas decis 166. D. de Franch. decis. 663. alie-
6 nationes † .n. feudorum tũ de iure cõmu-
ni, tùm Constit. Reg. nõ possunt fieri sine
7 Reg. assensu, qui assensus † de iure cõmuni
sufficiebat tacitus, de iure verò Cõstit. Reg.
requiritur expressus, dũ dicitur in Constit.
diuæ mem. NISI DE SPECIALI LICEN-
TIA NOSTRAE CELSITVDINIS. *Capy.*
decis. 100. ante nũ. 6. & decis. 156. nu. 25. Li-
pacul. ad Isern. in c. 1. §. hac edictali de pro-
hib feud. alien per Lotha. Anna. in d. Const. n.
48. quos adducit *Petr. ad d. Cap. decis.* 100.
ver. debet etiam expressus nouiss. *Theodo. al-*
leg. 96. nu. 18. vbi adducit *D. de Pont. de pot.*
proreg. tit. de assen, §. 1 & 9. & Maurit. Api-
ce. l. alleg. 13. n. 26. licet multi teneant etiam
de iure communi requiri assensum expressũ
quos allegat *Anna ibi nu. 105. vbi nu. 103.*
8 vtrum præsentia † Principis hodiè in actu
sufficiat pro assensu, quod nõ sufficiat *Capy.*
d. dec. 100. n. 16. cuius contrarium refert de-
cisum *Gallupp. in recenti prax.* S.C. In causa
Eligij de Marra. *p. 4. c. 25. n. 15. & 16. fo 189*
9 & in quo feudo sufficiat † tacitus in quo
expressus, & à quo debeat iste assensus im-
pettari *Camill. de Curt. diuers. iur. feud. fol.*
11. nu. 20. & 21.

10 Et quid quando Vassallus † contrahit cũ
Principe, vel cum Reg. Cam. an requiratur
in alienatione Rei feudalis assensus, quod
non Princeps. n. specie sibi authoratur *Theo*
dor. alleg. 81. n. 27. Gram. decis. 65. num. 47. &
alij citati per *R. Consil. Pascal. de vi. pa. pot. p.*
1. c. 6. nu. 61. fo. 96. quem vide *nu. seq.* dixi su-
pra *dec. 3. nu. 21.* vide *Maurit. Apicell alleg.*
13. nu. 25. & seq.

11 Sine assensu igitur nulla † fit translatio
feudi d. Const. diuæ mem. ad cuius exorna-
tionem vide multa vltra per *Ann. in suis*
Commen. Ric. collect. 863 & 1818. Quin imò
12 emptor † præt um amictit *c. 1. §. si quos de*
probib. feud. alien. per Lothar. et in c. imperia-
lem §. scriba. Anna vbi sup. num. 112. Quid si
quis ignoranter sine assensu emerit rem feu
dalem an poterit emptor iste venditorem
conuenire pro interesse, quod sic vide *D.*
Rouit. in prag. 1. tit. abusu in scrib. subl. nu.
171 & 172.

13 *E*t an habeat locum † in feudo plano, &
de tabula, quod nos subfeudũ appellamus
in cuius alienatione sufficit consensus Ba-
ronis, *Gram. decis. 77 Frecc. de subfeud. lib. 2.*
§. pluribus nu. 38. Affl. decis. 242. Ricc. collect.
1621. vbi multas alias habes limitationes,
& quod d. Cõstitutio habeat locum in om-
ni feudo, *Affl. ibi nu. 86. Apicell. d. alleg. 14.*
num. 13.

14 Et quid in adiudicatione † feudi exequu-
ti, an requiratur assensus, vel quando in
vim iudicati, vel quando venditur sub hasta
quod non *Ann. in d. Constit. diuæ mem.* quẽ
refert *Petr. ad d. decis. Capy. 100. lit. A.* quod
intelligit si præcessit obligatio cum assensu
Dec. in l. singularia n. 10. ff. si cer. pet. Gallupp.
in prax. S. C. p. 3. c. 3. n. 11. secus si in obliga-
tione non esset assensus, quia debet peti à
Rege, qui tenetur assentire, quando nõ ha-
bet iustam causam contradicendi, & ita ser
uari in praxi, vt ibi per *Gallup.* apud quem
vide quo pacto possint exequi feudalia *n. 9.*
& seq. fo. 242. in premissis autẽ si assensus su
per contractu obligationis possit extendi
super adiudicatione, de qua in assensu nihil
apponit expressum latè *Surd. dec. 183 à nu.*
32. & nouissime *Maurit. Apicell.* qui alios
adducit *alleg. 14. num. 17. & seq.* & si in in-
15 strumento † debiti data est potestas ca-
piendi bona propria authoritate, vendendi,
& alienandi, & Rex simpliciter assentit *Ca-*
py. decis. 51. n. 10. vbi *nu. 10.* an assensus Reg.
requiratur quo ad assistentiam, vel quo ad
adiudicationem, & quid si fuit interpositus
post conclusionem in causa. Et quid si fue-
rit datus assensus cũ potestate capiendi, an
extendatur ad cessionem, & dationem inso
lutum *Apicell. d. alleg. 14 nu. 24.*

16 Et an requiratur assensus † si fiscus cessit
alicui iura etiam super feudalibus, quod nõ
refert fuisse iudicatum *Gallupp. in cit. prax.*
p 1 c. 21. nu. 15.

17 Et quod assensus † requiratur etiã qñ feu
da dantur in dotem *Affl. dec. 111. Cacheran.*
dec. 162. Milanen. dec. Sicil. 5. et 7. lib. 1. quod
quomodo procedat, & in quibus casibus
locum habeat adeas *Ricc. collect. 2149.*

18 Verum quod assensus † non requiratur
quãdo feuda cõcessa sunt cũ potestate alie-
nãdi multos allegat *Molfes.* ad id probandũ
in 2. tom. ad consue. Neap. p. 2. tit. de bon. ad q.
8 nu. 6. fo. 84.

19 Impetrato verò assensu, qñ requiritur †
feudum non distat ab allodio *Frecc. de sub-*
feud. lib. 3. sub rub. differen. in feud. ex pacto
q. 6. in fin. de Pont. de pot. proreg sub rub. de
refutat. feud. §. 8. nu. 16. & 18. Amat. cons. 9.
num. 2.

N.41.ibi ¶ proreges absq; difficultate nomine Regis assentiunt. ¶

30 Quando Prorex possit † præstare assensū, & quando est impetrandus à Catholica maiestate vide *D. de ponte loco cit. Rouit. prag 4.de feud.nu.34. & in prag.1. de abusu in scriben.subl.n.101.& in prag.10. de feud, eundem cons.31.n.14. Borrell. in summa de-ris.tit.36.n.33.& seq.p.1.* Et quod proreges
31 † in hoc Regno passim concedunt assensū in alienatione feudorum, idem Author noster testatur *sup.decis.36. nu.41.* nouissimè *Consil.Theodor.alleg.52.* vbi ad faturitatem,
32 & ibi *nu.4.& seq.* quid circa assensus † forē sū,qui seruata forma R. Prag.debet à Rege obtineri;dic quod si fuerit à Prorege super obligatione feudorum per feudatarios exteros præstitus nulla facta mentione exteritatis est nullus *Thor.in 2.p.Compē. ver. assensus præstitus per Proregem*, de quo etiā per *Galluрр.in prax.S.C.c.3.n.66.fo.67.* vbi quærit, an si forensis agat ex illo validetur auditum si lite pendente efficiatur ciuis, & se remittit *ad Rouit.prag.27.n 6. de feud.* & alios casus in quib.assensus est impetrādus
33 † à Rege enumerat *Camill. de Curt. in diin diuers.iur.feud.cap.sed vnde digressi n.18. & seq.* omnino circa prædicta etiam videndus,quia antè *Consil.Theodor.* tractauit de intelligentia d.R.Pragm.
34 Sed an Regentes † R.Cancellariā valeāt mortuo,vel absente Prorege prēstare assensū,& ea facere,quæ viuo Prorege faciebat vide *Camerar.in c.imperialem fo. 79. lit. N, D.de pont.de pot.proreg.tit.de assen. §.5. Lypar.ad Isern.in d.c.Imperialem n 12.de prohib.feud alien. per Federic.* quem citat *Petr. ad Capy.dec.114.vers.alia collegia fo.281.& ad dec.100.lit A.in fin.fo.252. nouiss.Theodor.alleg.93.nu.5.dixi sup.ad decis.2. nu. 9.*
35 Et in casibus in quibus † prorex potest assentire,an si non cępit, adhuc possessionē possit assensū præstare credo,quod nō,quia
36 eius potestas,& iurisditio incipit à tempore quo per eū actualis possessio capitur, & præstitit iuramentū de bene administrando iuxta morem in maiori Ecclesia,& interim prorex prædecessor administrat omnia, & facit gratias *D.de pont.de pot.proreg.tit.de assen.reg.§.6.n.15.et requiritur,* ꝙ commissio fit publicata ex *l.1.C.de offit.præfect. august.l.pridie ff.de fer. Paris de Sind. ver. electio in cap.incip.in offitijs* quorum meminit *Theodor.alleg.56.n.8.* vbi infert ad multa, qui non meminit *de.Regen.de pont* & *de D. de Franch.decis.393.* quam adducit ibi *D. de Pont.qui n. seq.* tractat à quo tēpore Proregi debeatur salariū. Quod idē in cęteris offitialib.firmat ex multis *Capibl. pragm.5. nu.101.& seq.de Baron.*

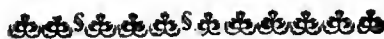
N. 42. ibi ¶ ea quæ pēdent à potestate Principis non censentur impossibilia. ¶

Adde quæ dixi *sup.ad decis.22.sup.nu.6.*

N. 43. ibi ¶ supplicant concedi proregibus liberam in omnibus alienationibus assentiendi facultatem.¶

37 Prorex † præstat assensum authoritate ordinaria omnib.obligationib.& alienationib.rerū feudalium,quia subditi non debēt quærere Regem extra Regnū probat latè *Isern.in c.Imperialem n.12.& 13.de prohib. feud.alien.per Feder.* vbi alias sub nectit rationes,quas nouissimè recenset *Theod.d.alleg.52.n.2.*qui *nu.* 3. subdit quod in Regno
38 nulla est dubitatio,quod Prorex † possit præstare assensum in omnibus casibus præter nouem quos declarat Prag.edita de anno 1535.incip. Carolus Quintus.
39 Verū qñ dicitur quod Princeps † tenetur assentire intelligas de congruo, quia assensus sēper est gratia probat *Theodo. d.alleg. 52.n.7.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

19 *Vita*

19 *Vita,& militia debetur secundo genito, etiã si pater aliquid ei legauerit,& quid in feudo nouo.*

Vita & militia debetur filio naturali.

20 *Vita & militia debetur secundo genito etiã diuiti,& quid si habeat allodialia.*

21 *Vita,& militia põt priuari filius ingratus.*

22 *Vita,& militia quid sit, & quomodo appelletur in Gallia.*

23 *Paragium non debetur in linea Collaterali, sed solum in descendenti.*

24 *Paragium quid importet, an sit onus feudi, vel sit ius personale nu.26. & 33.*

25 *Paragium competit, in feudalibus, & burgensaticis.*

27 *Paragium,an sit idem,quod legitima.*

28 *Paragio,an pater possit onus imponere.*

29 *Paragium, an debeatur mulieri si potest aliunde dotē consequi,& quid si dotata sit à viro,vel extraneo,vel à patre minus legitima.*

30 *Paragium,an peti possit à tertio possessore, & si possessores sint plures,an possint insolidum conueniri, & nu. 32.*

31 *Paragij pro consequutione,an possit agi contra fratrem,vel alium patris successorem, actione personali,& cogere illum ad feudi venditionem.*

33 *Paragium,an praestandum,à corpore feudi, vel ab illius fructibus.*

34 *Pro paragio filia praefertur creditoribus cum assensu.*

35 *Paragium quomodo liquidandum,& quomodo in monaca nu.39.*

36 *Paragii quantū sit a fratre sorori debitum, an, ascēdat ad totam portionē ab intestato, an possit esse minus legitima nu. 37. & 38.*

40 *Paragiū,an trāsmittatur ad haeredes,et quid si mulier moriatur antè nubilē ętatē n.41.*

42 *Mulieri donec peruenerit ad nubilem aetatem,an debeantur alimenta,vel interesse paragij.*

43 *Adobam primogenitus tenetur soluere.*

44 *Adoha,an minuat paragium.*

45 *Clericus,nec feudum retinere, nec in eo succedere potest.*

46 *Clerico debetur vita,& militia etiam Cardinalib.& alijs praelatis, & an monaco.*

47 *Vita,& militia debetur iure actionis.*

AD DECIS. XXXVI.

FVit in hac decis.conclusū,& decisū pro D. meo Marchione Cāpaneae Dño Monaci quod vita, & militia

1 † non debetur in linea Collaterali. Hanc decis.adducit,& de ea meminit *Molfes.cōs.9.n.6.*vbi refert aliam decisionē relatam etiā à *Thor.in ver.vita,et militia* 1. p. in causa Principis Hostiliani cū eius fratre vt ibi,meminit etiam huius decis. & eam fuisse ab authore ei relatam testatur *Viscō. in addit.ad decis.D.de Franch 73.Consil.de Theodoro,* qui pro D.Marchione allegauit *alleg.20.& Fab.de Anna cons. 6.* qui etiam in dicta causa consuluit. *Marta de iurisd.p. 4.cas.23.n.20.*quorum meminit *Rouit.prag. 24.de feud.n.12.*in nouiss.impress. quem vide etiam *nu.49.*vbi meminit huius decis. & *cons.Camil.de medicis,*qui in hac causa consuluit contra fratrem nouissime de ea meminit *Thor.in Compen.decis.2.p.ver vita,& militia* post haec scripta visus,& *Consil.de*

2 *Georg.in alleg.8.n.21.*vbi tenet, quod vita † & militia debeatur, etiam in linea Collaterali sequendo *Capy.*de quo hic in fin. & *cons.1. Minado.*& quod licet hic fuerit decisū cōtrariū id fuit, quia frater tertiogenitus habuit vitam, & militiam in feudo paterno à primogenito fratre, quo defuncto successit secundo genitus,à quo quia petebat tertio genitus super eodē feudo vitam, & militiā, ideò fuit exclusus, ne idem feudum grauaretur duplici onere;tu vide *Nouar.prag.col*

3 *lect.107.n.17.*& quod vita, & militia † non debeatur in linea transuersali *Amend.ad decis.D.de Franch.20.nu.10.& ibi Viscon.* qui multos allegat.

N.14. ibi ¶ vita,& militia non subrogatur loco legitimae.¶

Vitam,& militiam successisse loco legitimae ex plurib.probat *Theodor.alleg.81.n.4.*

4 & vita,& militia † an successit loco portionis haereditariae, vel loco legitimae vide cūdem *d.alleg.20.n.21.& seq.*& DD.per eum cit.quib. adde *Amen.ad decis.D.de Franch. 20.n.9.& ibi Viscon.*qui alios cumulat.*Cāpagn.in c.Reg.261.incip. alienationis nu.10. Rouit.prag.24. de feud.nu.82.Fab.de Anna. cons. 6. & 120. Capy. decis. 2.& 211. & ibi adden.Borrell.in sum.decis. p.1.tit.40.de vit.& milit.n.10.& 11.Mastrill. dec. 85.n. 17.& 165.n.11.*alias cōgeric decis.*Nou.collet.ad pragm.107.nu.3.Molfes.p.5.q.4.n.23. & cons.8.nu. . Tiraq.in tract. primogen q. 75.n.8.Praeses Anell.de Amat.cons.11.n. 30. Minad.in consil.in aliquibus,et in cons.*quem refert. *Viscon.in conclus.incip. Primogenitus,*& vide omninò *Merlin.tract.de legitim. lib.2.q.3.num.5 Giurb.*& cit.per eum *decis. 24.nu.24 ver. siuè eorū deniq;*

5 Et an vita,& militia † taxetur ad instar legitimae,& quomodo *Rou. prag.4. de feud. n.10. Mago.dec.61.nu 1.Nou.d.collect. 107. nu.21.Mastrill.decis.64.nu.2.& 9.Campag.* vbi

*vbi sup.nu.15.Borell.d.tit.40.nu.18. & 19. & seq.*vide *Theodo.d.alleg.81,num.5.*de quibus omnibus videndus *Petr.Greg.de vita, et milit. Merlin.vbi sup.*

N. 14. ibi ¶ legitima est quota bonorum.

6 Quòd legitima † sit quota bonorum, &
non hæreditatis *Boer.decis.24.nu. 12. Ama.*
*dict.cons.11.nu.4.*tu vide D. citatos nouissi-
mè per *Thor.in 2.p.compen. in ver. legitima*
filiæ fo.331.& Amend. ad de Franch. decis.
133.nu.3.& quod legitima est ius Agnatio-
nis *Apicell.alleg.11.nu.3.*& nouissimè *Mer-*
*lina in tra de legitima vbi sup.*vbi quod pari-
7 ter, & paragium sit quota † bonorum
Ama.vbi sup.ex And.in Constit.in aliquibus
col.8.§.sed hoc paragium. & propterea, tam
8 paragium † quam legitimam in proprieta-
te deberi dicit *Anna.alleg.70. num.6. And.*
vbi supra Molfes.d.cons.9. nu.17.

Et an filius possit eligere vnum corpus bonorum hęreditariorum pro eius legitima vide plures nouissimè cit. per *Apicell. alleg. 11.num.23.*qua actione filius legitimam petat, & an possit propria authoritate capere,& de multis alijs *Petr.ad Gram.dec.90.*

N.14.ibi ¶ quia soluitur de fructibus feudi. ¶

9 Vita,& militia † an præstetur de feudo, vel de fructibus feudi *Molfes.cons.9. num.9. Idem in a.tom in addit.ad d.cons.9.* vbi citat *D.de pont.& alios,& D. de Franch.*

Vbi quod præstatur de fructibus feudi, ad hoc,vt feudi proprietas reddatur inutilis ex *Meno.cons.852.nu.7.lib.4. Thor.in Compen.decis.in ver.liquidatio Campag. d.c. alienationis num.4. Borrell.vbi supra nu.7. Paris.de reinteg.feud.cap.nunc videndum,* vide *Giurb.decis.24.nu.24.ver.nihilominus.*

10 Et quod deducatur † à medietate omniũ fructuum feudalium diuidendo inter omnes filios connumerato primogenito, *Rouit. prag.2 de feud.nu.90.* vide omninò *Merlin. d.q.4. nu.5.*

11 Et si vita, & militia † debeatur habito respectu ad fructus *Amen. ad decis. D. de Franch.121. nu.4.*

12 Et quid si fructus † non sunt re colleti, vel sint amissi,an debeatur vita,& militia, quod sic *Minado. dec.10.*

Et quid quando fructus non extant *Amẽ. ad de Franch decis.121.nu.2.Rouit.vbi supra nu.6.*vbi quod soluitur in tribus tertijs.

13 Contrarium, quod imò vita, & militia † debeatur ex corpore feudi tenet *Consil. de Anna,*cui respondet *Molfes.d.cons.9.num.9.* sed tu vide omninò *Giurb.decis.24.num.24. ver. nihilominus*, & quod sit onus feudi,& ius reale ad feudum vide citatos per *Thor. in Cõp.decis.2.p.ver. vita, & militia, el pri.*

N. 14. ibi ¶ legitima transmictitur ad filios. ¶

14 Legitima † transmictitur ad hæredes etiã quoad proprietatem *Surd. decis.25. nu.26. Molfes.cons.9.num.23. Merlin. d.q.4.nu.6. Borrel..in Summ.decis.tit.40.num. 14.* & ad quos hæredes *Affl.decis 252.nu.5. Isern.in Constit. Comitibus vers. item nunquid debet cũ alijs ibi cit.per Merlin.n.7.*sicuti etiam paragium transmictitur *D.de Franch.decis.618 nouiss.Apicel.alleg.11.nu.26.*

N.14. ibi ¶ vita,& militia non trãsmictitur, sed transmictitur cum vita secundo geniti. ¶

15 Vita,& militia † an sit transmisibilis *Con-*
sil de Georg.allegat.21.nu.43. Consil.Rouit.
Pragm.24.de feud.nu.4 vide *Molfes.d.cons.*
9.nu.21.D.de Franch.decis.542.n.3. vbi di-
xi,& alios cit.per *Viscon. in addit. ad eund.*
*D.de Franch.dec.61.Merlin.sup cit.*Sed quid
16 si frater promisit † non petere vitam, &
militiam,an fructus ad hæredes transmictat
Borrell.in summ.decis.1.p.tit.40.n.40.et seq.

N. 15. ibi ¶ item differt vita,& militia ab alimentis. ¶

17 Sed quod vita, & militia † successit loco
alimentorum latè probat *Greg.de vita, &*
milit.nu.4. Minad.cons.1.nu.56.Amat.cons.
12.nu.5.& ideò morte finiri sicut alimenta
Molfes.d.cons.9.nu.22.Mastrill. dec.165. n.
6.Nouar.ad pragm.collect.107.nu.3. Rouit.
18 *prag.4.de feud.nu.12.*& an vita, & militia †
sint alimenta, vt putauerunt *Isern. in con-*
stit.Comitibus,& ibi Affl.nu.6.& seq. & de-
cis.252.nu.5.Frecc.d.subfeud.lib.3.q. 19.n.2.
Intrigl.de feud cent.1.q.57.n.39.& seq. Reg.
de pont.in tra.de potest.proreg.rub. de assens.
reg.§.4,à nu.28.& alij relati per *Giurb. dec.*
*24.nu.24.*vel vita,& militia sit legitima, vt
per Doct.sup.cit.supra nu.14. & alios rela-
tos per *Giurb.d.decis.24.nu.24.uer. siue eo-*
*rũ,*vel non sit,nec legitima,nec aliměta,sed
ius quodam separatum, & detiuarum à le-
gitima, & alimentis, & portio loco partis
hæreditariæ,vel feudalis,in qua iure Longo-
bardorum secundo geniti succedere debeãt
æqualiter cum primogenitis *Anna allegat.*
23.nu.5.Anna filius cons.4.nu.46.D.de pon-
te de feud.lect.2.nu.55.Giurb.d. decis.24 nu.
24.vers.siuè eorum deciq; & in quo vita, &
militia sit magis priuilegiata quam legitima
Rouit.vbi sup.n.14.

Verum

19 Verum quod vita, & militia † debetur fi-
lio secundo genito etiam si pater ei legaue-
rit aliquid, vide *Greg. de vit. & milit. q. nu.* ..
Affl. decis. 138. Tiraq. de prim. q. 75. & alij
cit. per *add. ad d. Greg.* & ego habui in facto
quod cum Io. Donatus gentilis vtilis Do-
minus Ciuitatis Bitecti legasset secundo
genito Michaeli gentili annuos duc. 300. vi-
ta durante, non obstante tali legato dixi di-
cto secundo genito deberi etiam vitam, &
militiam ex traditis ibi per *Tiraq.* quicquid
dicat *Vrsill. ad d. decis. Affl.* 138. quod idem
confirmauit D. Alexāder Palmerius vir eru-
ditissimus D. meus Colendissimus; pendet
nunc causa coram integerrimo D. Consilia-
rio Camillo petio in qua causa fuit petita
vita, & militia contra tertium possessorem
contra quem potest intentare iuditium se-
cundo genitus *D. de Franch. decis. 119. &
cap. Regn. incip. alienationis.*

Et an debeatur vita, & militia secundo genito habenti allodialia *Affl. d. decis. 138. Rou. d. pragm 24. de feud. num. 9. & 16.* cuius dicta conferunt supradictis cum dicat quod vita, & militia non compensatur cum legato nisi expressè dicatur.

Sed quid in feudo nouo vide *D. Præsid. de Ama. cons. 96. nu.* 31. quòd sic, secus in feudo non ex patris pecunia, sed aliter quæsito *Idem nu. 36.* quem vide etiam *nu. 47.* an debeatur interesse medio tempore.

Sed an vita, & militia debeatur filio naturali, sicut alimenta vide *Mastrill. omninò decis. 85. nu. 1. & Campagn. vbi sup. num.* 17. *Affl. d. decis. 257. & in d. Constit. Comitibus, Borrell. vbi sup. n. 34. Isern. & Paris. vbi sup. Merlin. postea visus vbi sup. cit. nu.* 12.

N. 15. ibi ¶ at vita, & militia debetur secundo genito etiam diuiti. ¶

20 Quod vita, & militia † debetur secundo
genito etiam diuiti probat *Mastrill.* post
alios per eum cit. in *d. decis. 85. n. 30.* vbi po-
nit rationem *Affl. decis. 138. nu. 4. Borrell. d.
tit. 40. nu. 15. & seq. Merlin. d. q. 4. n. 9.*

N. 39. ibi ¶ an frater possit priuari vita, & militia ob ingratitudinem. ¶

21 Quicquid sit in fratre, in filio tamen † ab-
solutè verum est, quod si est ingratus potest
priuari vita, & militia ob ingratitudinem
ad instar legitimæ, vt testatur *D. Rouit. d.
prag. 21. de feud. n.* 13. multa adduxi circa in-
gratitudinem eiusq; effectus supra *ad decis.* 4.

N. 43. ibi ¶ quid sit ista vita, & militia. ¶

22 Quid sit † vita, & militia vide *Petr. Greg.
tra. de vita, & milit. in prin. Molfes. cons. 9.*
& quod sit tertia illius quam habiturus es-
set ab intestato *Borell. vbi sup. nu. 19. & seq.*
vide quæ dixi ad *D. de Franch. decis. 542. Ma-
strill. d. decis. 85. nu. 16. Nouar. ad prag. Col-
lect. 107.* & quod hæc vita, & militia in Gal-
lia dicatur appannagium à pane quotidiano
et sic prouictu, et vestitu ex multis nouissi-
mè probat *Merlin. lib. 2. tit. 1. q. 4. num. 3. fo.*
85. post hæc omnia scripta visus.

N. 51. ibi ¶ certum est paragium non competere nisi in bonis parētis. ¶

23 Hinc paragium non debetur † in linea col
laterali, sed solum in linea descendenti, vt
per *D. de Franch. decis. 87. R. Consil. Theodor.
alleg. 21. num. 31.*
24 Et hoc † paragium quod importet *D.
Præsid. Amat. cons. 59. n. 11.* et quòd sit onus
feudi, et ex illius visceribus debeatur *Idem
Præsid. Ama. cons. 42. num. 10. & 11.* et quòd
25 competat super burgensaticis, et feudali-
bus remansis in hæreditate patris *D. Rouit.*
26 *vbi sup. nu. 56.* et an sit † ius personale, *idē
D. Rouit. ibi num. 65. Thor. in Compen. decis.
ver. Paragium non tantum, Ama. cons. 11. n.*
27 23. et an sit † idem quod legitima *D. de
Franch. decis. 559. & 618. vbi addidi, Affl. de-
cis. 162. Theodor. alleg. 81. nu. 2.* et an pater
28 possit † imponere onus in paragio *Loffr.
cons. 26. D. de pont. cons. 55. vide D. de Frāch.
decis. 196.* alios cumulat *Viscon. in conclus.
paragium*, quem vide in materia, et quid si
29 fęmina † possit aliundè dotem consequi, an
ei debeatur *Ama. cons. 75. num. 30.* et quid si
fuisset dotata à viro, vel ab extraneo, *Mol-
fes. ad consue. Neap. p. 4. q. 24. num. 2. & seq.
Thor. vbi sup. ver. paragium à fratre*, et quid
si fuit dotata à patre minus legitima *Thor.*
30 *ibi in ver. paragium, an possit*, et an possit †
peti à tertio possessore *Ama. cons. 71. nu. 17.
Gram. decis. 90. Affl. decis. 162. D. de Franch.*
31 *decis. 374.* et an possessores à muliere † pe-
tente paragium possint insolidum conueni-
ri *Thor. in 2. p. Compen. ver. tertij possessores
D. Rouit. d. pragm. 24. n. 58. & 65. Thor. ver.
paragium, an petatur, Theodor. d. alleg. 81. n.
29. vbi nu. 30.* quid de interesse, *& alleg. 7. n.
8. & 12.* et an pro illius consequutione pos-
sit agere mulier contra fratrem, uel alium
patris successorem actione personali, et co-
gere illum ad feudi venditionem pro inte-
grali satisfatione *Rouit. vbi sup. nu. 65.*

Sed quod pro vita, et militia possit agi contra tertium *Theodor. alleg. 7. nu 3. & 81. num. 28.*

32 Et quid si fęmina † fuisset nuptui tradita
Ama. d. cons. 75 nu. 31. Thor. ver. paragium.

Et

33 Et an præstandum † à corpore feudi, vel à fructibus feudi, & in pecunia idem *Ama. conf. 42. nu. 21. Molfes. p. 4. q. 8. nu. 7.*

34 Et quod præfertur filia † creditoribus cum assensu decisum refert *Ama. d. conf. 42. nu. 9. Thor. in ver. paragium debitum sorori, an concurrentibus.*

35 Quomodo liquidandum † *Rouit. vbi sup. nu. 57. Molfes. p. 3. q. 7. nu. . & p. 4. q. 16.* & quomodo taxandum in maritata *Thor. in ver. paragium quomodo 1. p.*

36 Et quantum sit paragium † à fratre sorori debitum *Afft. decis. 160. Riccius collect. 13. & 746. & 1803. Gramat. dec. 101. Thor. in ver. paragium Compet. 1. p.*

37 Et an possit ascendere ad totam portionem ab intestato competentem *Mastrill. decis. 48.* & an ad virilem, *idem decis. t. Thor. in ver. paragium regulariter 1. p.*

38 Et an possit esse minus legitima *Gram. d. decis. 101. D. de Franch. decis. 61. Pascal. de vir. pa. pot. p. 2. c. 4 nu. 180. Thor. in ver. paragium, an aliquando 1. p.*

39 Et in monaca † paragium quomodo liquidetur, *Molfes. p. 4. q. 8. nu. 15 & q. 16. nu. 11. Rouit. vbi sup. nu. 17. D. de Franch. decis. 44. Afft. decis. 348. Balb. decis. 22. Ricc. collect. 2246. ver. paragium. Thor. in Compend. 1. p. ver. paragium debitum fo. 377. & in ver. dos monialium.*

40 Et an istud paragium † transmictatur ad hæredes *Gram. decis. 57. D. de Franch. d. decis. 618. Apicell. d. alleg. 11. n. 26.*

41 Et quid si mulier † moritur antè nubilē ætatem, quod sic *D. de Frāch. d. dec. 618. Consil. de Georg. alleg. 11. Vrsill. ad Afft. dec. 160. in fin.* alios refert *Viscon. in d. concl. paragii*

42 *fo. 218.* quos vide, an interim donec † ad nubilem ætatem perueneerit debeantur alimenta, vel interesse paragij, *Thor. in Compend. decis. in ver. paragium debitum per fratres sororibus.*

Et de prædictis omnibus, & satis abundè de alijs in materia paragij, vide *Petr. Greg. in tra. de dot. de paragio per tot.* qui ad manus per venit post hæc scripta.

N. 88. ibi ¶ Quoad adhoam respondet Afft. d. decis. 252. Quod illa soluitur à primogenito tantum. ¶

43 Quod primogenitus † teneatur soluere adoham, non autem secundo genitus, vide eundem *Afft. vltra cit. decis. in consl. comitibus, D. de Franch. decis. 20.* alios adducit *Rouit. prag. 24. n. 10.* & an secundo genitus teneatur contribuere in debitis hæreditarijs, *D. de Franch. decis. 1. nu. 24.* cuius meminit *Viscon. in concl. incip. Primogenitus* addens

44 alios ad d. decis. & an minuat † adoha paragium *Theodo. alleg. 81. nu. 39.*

N. 89. ibi ¶ Et quod detur clerico. ¶

45 Clericus licet † feudum retinere, nec in feudo succedere possit, vt per DD. nouissimè cumulatos per *Theodor. allegat. 58.*

46 tamen, quod vita, & militia, etiam † debeatur elerico *D. de pont. in tra. de pot. proreg in tit. de assen. Reg. §. 4. n. 28. Campag. vbi sup. nu. 16. D. de Franch. d. decis. 20.* Sicuti etiam debetur Cardinalibus, & alijs prælatis *Amend. ad D. de Franch. d. decis. 20. nu. 7. Borrell. vbi sup. num. 25. Thor. in Compen. decis. 1. p. in ver. vita, & militia,* vbi testatur decisum, & tunc quomodo taxetur *D. de Franch. d. decis. 61. nu. 8.* & quid in Monaco, *Afft. Constit. Comitibus nu. 6. 7. & 11.* Prout etiam Clericis, & religiosis debetur legitima, sicuti laicis, vt *per Afft. dec. 348 Borrell. ad Bellug. ad specu. prin. rub. 14. ver. nunc videamus lit. R. Thor. in Comp ver. maritagium nouissimè M. Apiceil. alleg. 11. n. 5.* vbi de paragio pro dote *Thor. ver. dos monialium.*

N. 93. ibi ¶ Iure actionis competere. ¶

47 Quod vita, & militia † debeatur iure actionis vide *D. de Frāch. dec. 114. & 714. est cap. reg. ante cit. incip. alienationis. Molfes. d. consl. 9. nu. 12. D. de pont. consl. 1. nu. 19. Campag. d. c. alienationis nu. 15.*

De alijs materiam vitæ, & militiæ concernentibus, vide supra cit. doct. in casibus occurrentibus, multa etiam scribit *Mastrill. ad Capyi decis. 211. cit. per Authorem hic, & Thor. in Compend. decis. ver. vita, & militia.* multa adduxi *ad d. D. de Franch. decis. 542.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Vendere quis cogi potest rem cohærentem Ecclesiæ, non tamen pro construenda, sed pro amplianda, & n. 12. 19. & an pro amplianda Cappella nu. 13.*

2 *Nemo cogitur inuitus emere, vel vendere etiam iusto pretio, quæ regula procedit in locatione num. 3. & de ratione nu. 4. fallit dicta regula ex causa necessitatis, vel publica vtilitatis n. 5. etiam viliori pretio nu. 7. fallit in alijs casibus nu. 33. & seq.*

6 Pauper

6 *Pauper cogitur vendere Palatium destructum diuiti volenti illud ædificare.*
8 *Vendere quando quis cogitur intelligitur regulariter iusto prætio, & quid sit iusti prætium num. 14. sed non tenetur de eo fidem habere nu. 15.*
9 *Victualia cogitur quis vendere viliori prætio tempore carestiæ, quando habet vltra vsum proprium nu. 10 dummodo compulsio sit generalis, & nu. 1*
16 *Vendere, an possit cogi priuatus domum pro ampliando palatio Regio.*
17 *Vendere quis cogitur domum pro ampliatione mænium, sed si postea mænia non sint ampliata debet restitui domus.*
18 *Vendere an quis cogatur prædium pro erectione furcarum.*
20 *Vendere, an possit quis cogi domum pro ampliatione hospitij religiosorum, & an pro ampliatione chori, & nouitiatus nu. 21. & an pro ampliatione seminarij nu. 22.*
23 *Vendere, an quis cogi possit pro erigendis domibus.*
24 *Ampliationis necessitas remictitur Iudicis arbitrio.*
25 *Immunitas concessa Ecclesiæ censetur atrij concessa.*
26 *Porticus, & domus promiscuè ponuntur.*
27 *Atrium, & de atrio remis.*
28 *Ecclesia si vult ampliare, & petit partem domus, et non vult totam, an ei concedēda.*
29 *Ecclesia si petit domum pro ampliatione, quæ non est contigua ob viam inter mediam, an concedenda inuito domino.*
30 *Vicinus, an possit cogi ad tollendum parietē, ne habeat prospectum ad Monasterium si adest via intermedia.*
31 *Religiosorum secreta non debent scrutari, vbi multa circa hoc.*
32 *Ecclesia an possit aliam Ecclesiam cogere ad vendendum pro ampliatione.*
34 *Vassallus cogitur domino vendere res venales.*
35 *Regia Curia cogit sibi vendi sal, & aurum.*
36 *Vendere quis potest prohiberi, donec vendun tur res Curiæ.*

AD DECIS. XXXVII.

HVius decis. meminit nouissimè *D. Reg. Costan. in leg. 1. C. de venden. reb. fis. lib. 10. nu. 89. fo. 42.* vbi innumeros congerit Authores ad probandum, quod non modo pro construē-
1 da † sed pro amplianda Ecclesia quis cogi potest ad vendendum; de quo videndus est *D. Reg. de Tapp.* qui in ista decis. interuenit tempore quo erat Regius Consiliarius, & de ea meminit *in lib. 1. iur. reg. in Commen. ad prag. 3. sub tit. de monialibus fo. 51.* Sicuti etiã de ea nouissimè meminit *Thor. in Compend. decis. Reg. 2. p. ver. vicinus fo. 731.* & de materia huius decis. vide *Merēd. nouissimè lib. 1. controuers. iur. c. 30.* omninò *Couar lib. 3. var. resol. c. vlt. & Mastrill.* qui in proprijs terminis huius decis. loquitur *decis. 280. Carabb. sing. 248. & D. de Franch. decis. 675. cum alijs inf. cit. Nouar. ad pragm. coll. 78. & 138. & vide inf. decis. 87. 2. p.*

N. 1. ibi ¶ posse vicinum compelli ad vendendum domus suas. ¶

2 Regula † est vulgata desumpta ex *l. dudū ex l. nec emere C. contrah. emp. & l. nec emere C. de iur. delib.* quod nemo inuitus cogitur vendere, quod suum est, neq; cogitur inuitus emere etiam iusto prætio. Quam regulam exornat *Carabb. & Couar. locis cit. Socc. reg. 530. incip. vendere, & Duen. regul. quæ incip. vendere. Reg. de pon. tra. de po. prore. tit. 4. §. 1. nu. 66. & ibi Thor. Affl. in præ lud. constit. q. 3.* quem vide *in const. iustitiarius nomen, & normam num. 9.* vbi de lim. regulæ, *Tiraq. de retra. in præfat. nu. 15. Nouar. collect. 28. nu. 16. & 138. nu. Capibl. de Baronib. pragm. 1. nu. 115. n. 182. & seq. & in sing. 182. Rouit. in d. pragm. prima de Baron. in prin.* & de ea vide *Boer. decis. 312. D. de Franch. dec. 6. Franc. Marc. dec. 511. Giurb.*
3 *decis. 86.* eamq; procedere † etiam in locatione probat tex. *in l. inuitos C. loca. l. neq; ab initio C. de nupt. latè Carocc de loca. tit. de*
4 *mercede coacta fo. 12.* ratio est quia omnes † contractus debent esse liberi *l. sicut C. de actio. & obligatio. l. 1. §. si conuenerit ff. depos.* & præsertim hic contractus emptionis, & venditionis, qui est de iure gentium; vndè non potest Princeps cogere quempiam ad emendum, & vendendum, vt probat *Capibl. ibi. Qui n. 169. fo. 48.* iuxta materiam præsentis decisionis limitat dict. regulam,
5 quòd non procedat quando adest † causa necessitatis, vel vtilitatis publicæ, quia potest quis cogi ad vendendum, & emendum à Principe *Petra de pot. Prin. q. 4. nu. 39.* & sufficit, quod sit fauor publicus illius loci ex *Alex. cons. 101. vol. 1.* quo publico fauore inspecto, quis cogitur fundum proprium vendere *l. vendidit §. si constet ff. comm. præd. Gomes. decis. 5. q. 7. Farin. dec. 353.* vbi quod
6 pauper † habens palatium destructum cogitur vendere diuiti volenti illud ædificare *Nouar. d. collect. 28 nu. 22. Suarez. in §. diui*
7 *nu. 18.* & fauore publicæ vtilitatis † posse quem cogi ad vendēdum etiam viliori prætio probat *Consil. Rou. vbi sup. n. 2.* adhibito

tempe-

temperamento, de quo per Couarru. d. c. 14
8 nam regulariter quando † quis cogitur vẽ-
dere intelligitur iusto prætio, & non aliter;
nam etiam Princeps, si mandauit aliquid
destrui pro communi bono, tenebitur iu-
stum prætium domino præstare Lauren.
decis. Auen. 127. de quo per Mastril. d. decis.
280. nu. 20. & seq. omnino viden. & tex. in
l. si quis sepulchro in prin. ff. de relig. & sũp.
funer. Tiraq de retra. lign. §. 1. glo. 18. nu. 1.
& seq. cum alijs alleg. per Viscon. conclus.
quæ incip. Vendere quando quis cogitur fo.
9 281. apud quem de vendendis victualibus †
viliori prætio tempore carestiæ pro anno-
na latè, & per D. de Franch. decis. 9. per ip-
sum ibi cita. & Capibl. vbi sup. diffusè, & D.
Reg. Tapp. lib. 1. iur. reg. tit. de epis. & Cler. n.
10. fo. 31. Viscon. in add. ad d. D. de Franch.
decis. 9. & ibi Amen. apud quem de priuile-
gijs penurię Mastrill. dec. 14. Thor. in Com-
pen. decis. 1. p. ver. Ecclesia, & Clerici, & de
10 cogendis † personis circa victualia haben-
tibus vltra vsum proprium ad vendendum
vniuersitati indigenti. Capibl. sing. 119. in
fin. vbi quod compulsio debet esse genera-
11 lis, vt ipse ibi dicit in fin.

Sed descendamus ad materiam huius decis.

N. 1. ibi ¶ pro construenda, vel ampliand a Ecclesia posse compelli vicinum ad vendendum. ¶

Adde Amen. ad de Franch. dec. 222. Socc. in
reg. 530. q. Fallen. vbi ꝙ in ædificatione, vel
12 ampliatione † Ecclesiæ Domini inuiti te-
nentur domus vicinas, & loca vicina ven-
dere, vt per eum cit. quibus adde Gram. de-
cis. 75. Valasch. decis. 22. D. de Franch. decis.
223. n. 5. hic cit. per authorem & alios quos
citat Nouar. d. collect. 28. nu. 18. vbi nu. 19.
13 id extendit etiam in ampliatione † Cap-
pellæ referendo Ricc. decis. 147. lib. 1. vltra
quem vide D. Reg. Tapp in pragm. 3. de mo-
nialib. nu. 6. Valenzuol. cons. 18. Petr. ad Ca-
py decis. 75. Thor. in Compen. decis. ver. Eccle-
sia, & ver. vicinus, & in add. ad D. de ponte
de pot. proreg. tit. 2. §. 4. nu. 18.

Idq; tamen, vt sup. diximus iusto prætio
14 quodam considerari habeat † habita con-
sideratione ad rei qualitatẽ, an verò ad prę-
tium factum habito respectu ad valorem
fabricæ vide Thor. in Comp. decis. ver. pra-
tium soluendum fo. 411. vbi refert decis. S. C.
iunctis aulis.
15 Sed quod † qui cogitur vendere, quod nõ
teneatur habere fidem de prætio Mastrill.
d. decis. 280. nu. 24. Tiraq. de retra. lignag. §.
9. glos. 3. nu. 1. & seq. fo. mihi 403. Valas. de.
22. Giurb. decis. 86. vbi limitat, Ricc. collect.
2611. 7. p. Et non modo pro Ecclesia, sed
pro decore, & ornatu Ciuitatis pro am-
pliandis vijs possunt dirui domus priuato-
rum; & prohiberi ædifitia, & pro hoc impo-
ni collectæ Lanar. cons. 4. Reg. de pont. de pot.
proreg. tit. de regal. imposit. §. 1. num. 66.
fo. 101. & ibi Thor. add. fo. 56. vbi alios ad-
ducit, & fuisse practicatum Neap. in am-
pliatione Plateę S. Luciæ Maris testatur.

N. 3. ibi ¶ extendens etiam ad ampliationem scholarum. ¶

16 Sed quid pro ampliando † palatio regio,
an domus priuatorum capi possint, & do-
mini cogi possint ad vendendum iusto prę-
tio, quod sic probat nouissimè D. Reg. Con-
stan. in l. vn. C. de palat. lib. 11. nu. 40. fo. 243.
quod ex Auil. & alijs ibi cit. extendit ad
ædificia publica.
17 Vndè pro ampliatione † mænium etiam
potest quis cogi ad vendendum rem cohę-
rentem, sed quid si fuit capta domus pro
ampliatione mænium, an si postea non fue-
runt mænia ampliata, sit restituenda, quod
sic Anna. sing. 84. incip. Ciuitas, Thor. in Cõ-
pend. decis. in ver. domus priuatorum, sed an
18 pro erectione furcarum, quis possit cogi
vendere prædium Socc in l. 1. num. 62. ff. sol.
matr. & pro carcere construendo domus
aliena capi potest Auiles c. 18. prætor. glo.
carcel. Fari. pract. crim. q. 27. vsq; ad 35.
Rouit. prag. 20. de Baron. nu. 3.

N. 4. ibi ¶ siue pro Ecclesia ædificata, siuè pro ædificanda. ¶

19 Ecclesia si non est constructa † sed est
construenda, an possint vicini cogi ad ven-
dendum agros D. de pont. de pot. proreg. tit.
2. §. 4. nu. 18. fo. 46. & ibi Thor. adden. & in
locis cit. sup. Ias. in l. 2. nu. 4. ff. sol. matr. qui
alios cumulat Paul. de Cittad. tra. de iur. pa-
tro. q. 33. Capol. tit. de seruit. num. 4. Gram. d.
decis. 75. hic cit. num. 6. Borrell. in cons. 26. &
vide inf. cit. per Autho. nu. 6. vltra quos Ca-
roc. decis. 26. nu. 15. quibus adde quod; quan
do quis cogitur vendere non tenetur rem
tradere, antequam incipiatur ædifitium si
ædificium differtur illius rei, cuius causa
vendere cogitur Ricc. d. coll. 2611. Nouarr.
lib. 1. qq. foren. q. 31.

N. 5. ibi ¶ ampliat ẽt pro claustro. ¶

20 Adde Amen. ad de Franch. dec. 222 num. 2.
& D. Tapp. per ipsum cit. Sed quid pro am-
pliatione hospitij religiosorum negatiuè
Nouar. d. coll. 28. nu. 19. Gram. decis. 75. rela-
ta à Ricc. collect. 130. Ricc. decis. 138. p. 1. &
decis.

decis.x.ead.p.1. quæ decis. videntur aduer-
sari octauæ fallen.positæ per Socc. in supra
cit.regul.

21 Et quid pro ampliatione Chori † & no-
uitiatus, Thor.in Compend.dec.2.p. ver.am-
pliatio.vbi de pulchro casu.

22 Sed an pro ampliatione † seminarij af-
firmatiuè Carocc.d.decis.26. Nouar.vbi sup.
nu.20.Ricc.collect.76.vbi de supradictis om
nibus,& alias decis.eiusdem Ricc. & aliorũ
cumulat Thor.vbi sup in Compen.decis.Cur.
Archiep.Neap.ver.vicinus quem vide etiam
in 2.p.d.ver.ampliatio.Ricc.d.collect.130.vbi
de supradictis omnibus,& alijs, & infra apo-
nendis.

N.5.ibi ¶ Et domibus de nouo fa-
ciendis.¶

23 Quod pro domibus † erigendis quis pos-
sit cogi ad vendendum vide D.Regen.Tapp.
loco cit. vbi refert decisionem Ricc. d. decis.
138.& 147. Valenz.d.cons.18.Thor.d. ver.
Ecclesia,& ver.vicinus. Amen.ad de Franch.
dec.222.nu.2.

N.5. ibi ¶ aut alijs necessarijs agen
dis pro Monasterio virorum, & mo-
nialium. ¶

24 Necessitas † ampliationis remictitur ar-
bitrio Iudicis Gramat.d. decis.75. vbi latè
Didac.de mari in add. D.de Franch. d.decis.
223.D.de pont.vbi sup.n.18.vbi refert alias
fuisse denegatam ampliationem petitam,
refert Thor.in d.ver.ampliatio.

N.7.ibi ¶ num pro atrio conficien-
do antè fores Ecclesiæ, competat idẽ
priuilegium &c.

Adde Amen.d.dec.222.nu.2 Hinc immu-
25 nitas † Ecclesiæ datur Atrijs, vt participi-
bus D.Reg.Costan in l.vn. C.de priu.lib.11.
nu.19 fo.239.col.2.vbi ad id citat tex.in l.si
25 quando C.de oper. publ. vbi porticus † &
domus promiscuè ponuntur.

27 Et de atrio † vide D.Reg.Tapp.vbi sup.
Schard.in suo lexi.iur.in ver.Atrium.

N. 18. ibi ¶ Ecclesia poterit com-
pellere vicinos ad vendendum do-
mos &c. ¶

28 Sed quid si Ecclesia † non vult integram
domum cohærentem,sed illius partem Ga-
spar.Thesar.q.forens.64.quem adducit Ricc.
d.collect.76.

29 Sed quid si domus † non sit contigua
Ecclesiæ,sed adsit via intermedia, an coga-
tur pro ampliatione Ecclesiæ quis vendere
illam domum,quod sic, vt decisum in Rot.
Rom.die 29.Feb.1608. testatur Farin.de-
cis.213.p.7.tom.1.refert Nouar.collect.138.
num.5.

30 Et existente via intermedia † an possit
vicinus cogi ad tollendum parietem,nè ha-
beat prospectum ad Monasterium D. de
Franch.d.decis.223.Nouar.d collect.138.n.
1.Capibl.prag.1.de Baron.nu.176. D.Tapp.
loco cit.Thor.in ver.vicinus 1.p.qui 2.p.in
d.ver.ampliatio col.3. ad hoc propositum
31 obiter dicit, quod debet † euitari vt reli-
giosorum secreta scrutentur obuicinitatẽ
loci ex Calcan.cons.125.nu 22.& ideò,quod
domus contiguæ Ecclesiæ, & habitationes
Monacorum non possunt Laicis locari, nõ
tantum,quia sunt religiosæ,& diuino cultui
deputatę,vt dicit Calcan.ibi,sed nè ex vici-
nitate locorum,& facili aditu ad habitatio-
nes religiosorum percipi possint eorum se-
creta, quæ secularibus debent esse aliena,
si .n. eorum secreta scrutarentur de facili
forsan scandalizarentur seculares ob vici-
nitatem, vicinus .n. præsumitur scire facta
vicini l.si vicini; C.de nup. Guid. Pap. sing.
917. maximè quia prohibitum est negotia
religiosorũ perscrutari arg. §. si vero Auth.
de Monach.ibi nequaquã .n.damus licentiã
nulli penitus perscrutari,quę eius sunt &c.

Et quid si bona sunt fideicommisso su-
biecta vide Thor. in 2.p. Comp. ver. Bo-
na fideicom.subiecta l'vltimo fo.52.

32 Sed an Ecclesia † possit cogere aliam
Ecclesiam ad vendendum aliquid suum pro
ampliatione ipsius, quod non Nouar. qui
testatur decisum in Cur. Archiep. Neap.
collect.138.nu.7.contra quam extat d.decis.
Mastrill.omnino videnda 280 p.3. quam
ipse antequam ad manus peruenissent col-
lect.Nouar.notaueram ad Affl.de iur. Pro-
thom.Commen.in præfat. ad nu.4. fo.19.

Et pro complemento sciendum,quod su-
praposita regula ex d.ll.nec emere,& l.dudũ
33 non modo fallit † in casibus expressis per
Authorem hic pro ampliandis scholis, vijs,
Ecclesijs earum atrijs &c. Verum etiam in
multis alijs casibus,de quibus Socc.in d. reg.
Affl.in prælud.Constit.q.7.nu.7.& seq. My-
sing.cent.5.obser.27.Rom.& alij in l.2. ff.sol.
matr. Fely.in c.quæ in Ecclesiarum de con-
stit.& c.1.de re iud. Fabia.de monte in tract.
de emp.& vend nu.38. glos. in l. Iulianus §.
Celsus ff.de act.empt.Doct.in c.1. de emp. &
vendit.Plate.in l.1.C.de Cupres.lib.10. alios
cumulaui in d Commen. ad Afflict. & inter
34 alias ibi notaui, quod Vassallus † cogitur
domino vendere res venales.

35 Item Reg.Cur.cogit sibi vendi sal,& au-
rum, Luc.de penn.l.1.C. de metal. lib.11. &
cum

cum sal sit de regalibus potest Princeps cogere subditos ad emendum ab eo. *Tapp. in rub. de Const. prin. Capibl. prag.* 10. *de Baron. num.* 14. & è contra cogitur quis non ven-
36 dere, donec vendantur res Curiæ, vt *in Constit. Regn. magistri Procur. §. illud.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Contribuere tenetur etiam priuilegiatus pro reparandis, & reficiendis muris Ciuitatis, & in alijs concernen. commune bonum, et publicam vtilitatem etiam patres onusti.*

2 *Princeps, qui concessit priuilegium non dicitur contrauenire, si omnes cogit æqualiter ad onera, & præstationes pro communi bono.*

Priuilegium immunitatis extenditur ad nouam oneris impositionem.

3 *Impositiones fiunt in regno pro turribus ædificandis, & conseruandis, ne à piratis damnificetur; item pro pontibus stratis, salubritate aeris &c. in quibus omnes contribuunt.*

4 *Priuilegij concessio non consideratur, vbi imminet casus publicæ necessitatis, & vtilitatis, & quid in veteranis, an via sternendæ habeant immunitatem.*

Immunitas concessa simpliciter intelligitur à muneribus ordinarijs tantum, non ab extraordinarijs traditur intell. ad l. 4. de veteran.

5 *Immunitas non comprehendit casum belli, & quid in patre onusto 12. filiorum.*

6 *Militaribus ab oneribus nemo exemptus etiam domus Augusta, etiam pater duodecim filiorum.*

Offitiales Regij an sint exempti à muneribus collectis, & functionibus.

7 *Puteus si reficitur, & vicinus non contribuit, & est contumax dominium perdit.*

8 *Socius tenetur ad expen. refectionis communis parietis per alterum socium refecti, & quæ sit pena renitenti nu. 10. & quid de socio resistente partem superiorem domus an possit cogere socium partis inferioris ad reficiendum.*

9 *Socius tenetur pro rata contribuere in remissione obtenta à R.C. promissione debiti.*

11 *Clerici, & Ecclesiast. persona, an sint exêpti à contributione expen. prædictarum quid de eorum familiaribus; de militibus, & baronibus.*

Laici an teneantur contribuere si tractatur de reparanda, vel de construenda Ecclesia.

12 *Offitialis, vel deputatus ad construenda, vel reficienda opera publica, an possit in illis eius arma, & insignia apponere.*

AD DECIS. XXXVIII.

Decis. huiusce meminit nouissimè *Thor. in 2. p. Compend. decis. Reg. in ver. vicini*, quod ad meas manus peruenit tempore quo illam transcribere volebam.

N. 1. ibi ¶ qui sentit commodum debet sentire, & onus. ¶

Hanc regulam perbellè explanat *Cagno. in l. secundum naturam ff. de reg. iur.* vbi adducit id quod vulgo aiunt.

Commoda qui sentis iugas onus emolumentis de quo per *Castr. in l. ad instructiones C. de sacr. san. Eccl.*

N. 4. ibi ¶ murorum instaurationẽ, siue extructionem, omnes, nemine immune, certatim tenentur conferre. ¶

1 Quod pro reparandis † muris Ciuitatis, vel illis reficiendis ob communem vtilitatem priuilegiatus non potest ab hoc solutionis, & contributionis onere se excusare est tex. *in l. fin. C. de his qui mun se excus. lib. 10.* & an vniuersitates possint molestari, pro noua constructione, vel reparatione veterum ædificiorum, vide *Rouit. in prag. 1. de salar. eo. qui micit num* 12. *& seq.* & quod supradictũ est amplia in ceteris oneribus importantib. commune bonum com moditatem, & necessitatem *l. ad opus C. de oper. publ.* & ab illa contributione non excipi patres onustos decidit R. Camera *Ric. collect.* 1950. *ver. mixtum Capibl. sing.* 118. de quo meminit nouissimè *Thor. in Compẽ. decis. reg. 2. p. ver. immunes fo.* 262. ad manus post hæc scripta peruentum, qui nullam de *Ricc.* mentionem facit, & pro dicta decisione faciunt allata per eundem *Capibl. in*
2 *sing.* 121. vbi princeps † qui concessit priuilegium non dicitur contrauenire si concessum priuilegium non seruat cogendo æqualiter personas ad onera, & præstationes immunitate circumscripta, sed si quis habet priuilegium immunitatis, quod extendatur ad nouam oneris impositionem post concessionem immunitatis superuenientem ex *Alex cons.* 195. *nu.* 8. *vol.* 2. *decis. Pedam.* 136. *n.* 1. *in fin.* & alijs probat *Consiliar. Ann. cons.* 61. *nu.* 17. quod intelligo nisi sit impositio pro communi vtilitate, nam quod

quod pro communi vtilitate exponitur om nium contributione explendum est *l. 1. ff. ad l. Rhod. de iact. Hiero. de Lauren. dec. Aueno. 140.* vbi *n.* : quid in oneribus personalibus. Vnde pro Turribus † ædificandis,& conseruandis, nè Regnum à Piratis, & Saracenis damnificetur fit impositio, similiter pro stratis, & pontibus Regni, & pro salubritate aeris fit impositio, quæ tanquã continens publicum beneficium obligat omnes ad contribuendum, cum omnes de vtilitate participent *Auenda. de exeq. mand. lib. 2. c. 1. D. de ponte in tra. de pot. proreg. tit. de regal. imposit. §. 1. à num. 61.* apud quem multa de prædictis, & alijs, & *in §. 8. nu. 58.* & ibi *Thor. add.* vide *Maran. conf. 80. Tesaur. decis. 257. & 149. Capibl. prag. 8. de Baro. p. 1. nu. 267.* vbi de commoditatibus pascuorum, medicorum, & concionatorum.

3

4 nulla .n. concessio † eximit aliquem ab oneribus in casu concernente publicam vtilitatem, & necessitatem, vbicunq; .n. superuenit necessitas valdè insolita, concessio immunitatis locum non habet, vndè immunitas concessa simpliciter intelligitur à muneribus ordinarijs tantum, non autem extraordinarijs *D. Regens Tapp. in rub. de Cõst. prin. c. 4. n. 104.* de quo meminit *Thor. in 1. p. Compend. ver. immunitas concessa simpliciter fo 262. 2. col.* vbi testatur super hoc duas Regias declarationes emanatas alteram Regis Federici, alteram Phil. II. felic. mem. registratas in R.C. propterea veterani viæ sternendæ, immunitatem non habent *l. 4. de de veteran. nec ob. l. 1. ff. de munerib.* quia ille tex. loquitur de eo, qui electus est, vt cõpellat eos, qui propè viam publicam possidet sternere viam, vt declarat optimè *Sebard. lexi. iur. ver. munus publicum.* Hinc est quod

5 immunitas † non comprehendit casũ belli insolitum, & casum concernentem necessariam Reip. defensionem *Ozas. decis. 38. n. 14. DD. in l. si ex toto ff. de leg. primo, Petr. ad Gram. dec. 4. nu. 3.* quid si immunitas concedatur cum aliquo verbo vniuersali, regulariter .n. nullus quouis priuilegio suffultus etiam si pater onustus 12. fil. esset *Tesaur. dec. 267 n. 15. Maran. conf. 81. n. 14. Viscõ. in conc. incip. immunitas 3. col. 3 ver. hinc ratione oneris,* & quidem optima ratione, nam si

6 domus † ipsa augusta ab oneribus militaribus immunis non est *l. sunt munera ff. de mun. & hon. l. vacuatis C. de decurio. lib. x. l. 1. & tot. tit. C. de mun. patr. & tot. tit. C. de qui mun. seu præstat. li. se excus. lib. 10.* quantò minus alij priuilegiati. sed quid in Regijs officialib. an sint exempti, & à quib. munerib. collectis, & functionibus vide latè *Thor. in Comp. dec. 1. p. ver. immunitate collectarum fo. 264. vide Petr. ad Capy. dec. 148. ver. pedagium Rou. in rub. de appretio nu. 18.* dixi *ad dec. D. de Franc. 532.*

N. 5. ibi ¶ Vicinus Ciuitatis, vel loci teneri ad contribuendũ ad puteũ. ¶

7 Vicinus † si non contribuit, & est contumax dominium perdit *Cremen. sing 97.* adde *Cott. in mem. ver puteus fo. 573. Ludo concl. 53, ver. & ideò fo. 128.* alios citat *D. Reg. Costan.* post hæc scripta visus *in l. 1. C. de vend. rer. fis. nu 91. fo. 43.*

N. 7. ibi ¶ quod si quis parietem communem, vel domum reficit. ¶

8 Adde quod socius † etiam inuitus tenetur, & cogitur contribuere in expen. refectionis, seu reparationis muri communis per alterum socium refecti *D. Reg. Costan. d. l. 1. C. de ven. rer. fis. n. 91.* apud quem multa ante, & præsertim *num. 88. & seq. Viscon. in concl incip socius habens rem communem,* vide *tex. in l. si vt proponis C. de ædif. priu.* cum alijs alleg. *per Tesaur decis. 41. n. 3.* vbi dicit id multò magis esse verum in structura ædificiorum pro communi Reip. bono, nè deformetur Ciuitas Ruinis, & quod reficiens partem superiorem domus possit cogere dominum inferioris partis ad reficiẽdũ expen. si alias erat peritura *Thor. in Compen. decis. Reg 2. p. in ver. dominus domus, & in ca. 2. p. ver. expensæ factæ per dominũ,* vbi

9 refert decis. & quæ † sit pœna socij renitentis in facienda contributione expen. *Viscõ. d. concl. socius,* & quod socius teneatur ad expen. *Viu. dec. 217. Costan. vbi sup.* & quod socius teneatur ad contributiones pro eius rata in remissione obtenta à Reg. Cur. pro remissione debiti pro rata *Affl. decis. 319. à nu. 10. Tho. in ver socius fo. 514. 1. p.*

N. 8. ibi ¶ quemadmodum ipsa Ecclesia non excusatur. ¶

Adde omninò tradita per *Viscon. in concl. quæ incip. Ecclesia. la. 1. & in concl. incip. Gabella,* & à quibus gabellis Clerici sint exempti, etiam minor. ordin. *Graff. decis. cas. conscien cap. 125. & Gratian. lib. 2. disceptat. foren. cap. 390. à numer. 17.* & an

10 † Clerici sint exempti à contributionibus, de quibus hic, vide *Abb consil. 3. p. 1 & cons. 37 Gail lib 2. obs. 52 numer. 15. D. de Tappia tit. de Episc. & Cleric numer. 3. & seq lib. 1. iur. Reg fo. 31. vsque ad num. 10.* vbi *num. 6.* distinguit si sit aliquod ex prædictis ex necessitate, vel ad ornatũ, & ex volũtate, & an pro custodia Ciuitatis, & de alijs ad ornatũ

l. ad instructiones C. de sacros. Eccl. vide *Luc. de Penn in l. 7. C. de aqua duct. lib. 11. Nig. in elem. de vit. & honest. cler. nu. 115. & seq. Tesaur. decis. 149 nu. 10. & 11. Pascal. p. 4. c. 5. n. 30. Borrell. cons. 74. latè Bal. cons. 312. si de iure p. 3. Nouar. collect. 17. nu. 14. vers. tertio*; sed clerici quando tenerentur, ad contributionem, quod cogendi sunt à Iudice Ecclesiastico *Guid. Pap. dec. 78. Nig vbi sup. D. de pont. de regal. imposit. §. 1. nu. 62. Benedo Capr. cõm. opi. tit. de foro cõp. n. 6.* & alij, quos adducunt *Thor add. ad d. D. de pont. d. n. 62, Viscon. in d. conel. Ecclesia, & Gabella.*

Sed quid de familiarib. domesticis, seruiẽtib. & Vassallis clericorum vide *D. Rouit. in rub. de appret. n. 16.* Quid de militib. an etiã ipsi sint exempti, vide si faciunt dicta per *Thor. in 2. p. comp. ver. milites fo. 352. circa med.* & an Barones, vide *Capibl. de Baron. pragm. 19. n. 37.* & an forenses *Gal. vbi sup.* Et quid si tractatur de constructione, vel reparatione Ecclesiarum, an vniuersitates, vel Ciues Laici possint cogi ad contribuendum *Velasc. consul 172. tom. 2. Villadieg. in Polit. c. 5. §. 23. nu. 14. & 27.* quorũ meminit *D. Rouit. in pragm. 1. de salar. eo. qui mitt. pro seru. Reg. Cur. nu. 17.*

Et quando aliquid reparatur, vel cõstrui-
12 tur, an offitialis† vel deputatus possit in illis ędificijs apponere propria arma, & insignia, vide *D. de Franeb. dec. 443. vbi latè Ric. D. de Pont. cons. 4. vol. 1. Auend. de exeq. mãd. Reg. p. 1. c. 1. nu. 4. Molin. c. 14. num. 5. & seq. vol. 1.* Vide quæ copiosissimè circa appositionem insignium, armorum siuè Glisarum scribit nouissimè *Maurit. Apiell. alleg. 23.* vbi de probando iurepatr. per Glisam in menibus Ecclesiæ.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Creditor ex mercium venditione cęteris creditoribus in mercibus traditis non præfertur, etiam si creditor solam personalem anteriorem habeat nu. 2.*

3 *Vendens merces quarum transtulit dominium non habet hypotecam super eisdem mercibus, & super illis non præfertur creditoribus, anterioribus ementis.*

4 *Mercatores Veneti, & Bergumen habẽt priuileg. quod non obstante, quod vendunt merces, possunt vendicare à possessoribus.*

5 *Statutum præferens dominum in re propria an procedat in alia re perueniente à prima, vt in farina redacta ex frumento.*

6 *Vendens in re propria vendita, an præferatur in Regno Portugalliæ.*

7 *Mercatores, qui contraxerunt cum aliquo mercatore intuitu alicuius negotiationis, an sint potiores in mercibus d. negotiationis creditoribus, qui extra illam negotiationem contraxerunt.*

8 *Baneberij, an præferantur.*

9 *Vendens herbam pastoribus pro pastura animalium præfertur anterioribus.*

10 *Res empta ex pecunia mea, an possit à me vendicari.*

11 *Venditor præfertur in re vendita si reseruauit sibi dominium.*

12 *Pactum reseruationis dominij facit, vt venditor remaneat dominus, non creditor, vndè præferendus in re vendita stante dicto pacto, & non debet in concursu graduari.*

13 *Venditio sumit vires à solutione pretij non à traditione.*

14 *Venditor cum dicto pacto reseruationis dominij præfertur non modo super ipsa re, sed super meliorationibus in ea factis, et 16.*

15 *Vendita si fuit res cum dicto pacto reseruationis dominij, an si emptor fuit pupillus, & emit absque decreto, an pactum opituletur venditori, vt præferatur omnibus creditoribus hypotecarijs pupilli effecti maioris.*

17 *Pacti reseruationis dominij, & de illius validitate.*

18 *Pactum reseruationis dominij, an faciat contractum conditionalem & an sint plures contractus nu. 19. & interim cuius sit periculum.*

20 *Venditor vendens cum dicto pacto reseruationis dominij potest petere associationem familiæ curiæ.*

21 *Associatio Curiæ, quæ petebatur à creditoribus iuxta l. creditoris de pigno. recessit ab aula.*

22 *Obigatio specialis, an operetur idem quod pactum prædictum reseruationis dominij.*

23 *Debitor antè solutum debitum non est dominus rei emptæ.*

24 *Venditor an habeat fidem de pretio, vel non, interest, nam si non habet fidem de pretio potest vendicare rem, si habet fidem agit ex vendito actione personali ad pretium, et nu. 25. & nu. 27.*

26 *Fidem de pretio dupliciter dicitur venditor habere.*

28 *Fidem de pretio quando quis dicatur habere.*

29 *Fides*

29 *Fides de pretio non habetur, nec haberi præsumitur in venditione rei fiscalis.*

30 *Procurator constitutus ad vendendum, an possit fidem habere de pretio, & an factor, & institor procurator fiscalis.*

31 *Fidem de pretio non tenetur habere coactus vendere à l. vel à statuto.*

32 *Baro, an possit cogere vassallum ad habendum fidem de pretio.*

AD DECIS. XXXIX.

MEminit huius decis. *Viscon. in addit. ad D. de Franch. 506.* & nouissimè *Thor. in Compen. decis. Regni 2. p. ver. venditor animalium*, & ad huius materiam vide tradita per eundem Authorem *inf. decis. 62.* cuius etiã meminit *Viscon. vbi sup.* vide *Tesaur. q. foren. 74. p. 1. Rip. in l. si venditor §. 1. ff. de priu. cred.* & nouissimè *D. Gait. in tract. de credit. c. 4. quæsit. 11. num. 1216. fo. 379.* vbi etiam meminit huius decis.

N. 1. ibi ¶ iam perfectam fuisse venditionem, factam fuisse consignationem, & translatum dominium. ¶

1 Non est dubium, quod creditor † ex mer-
cium venditione cęteris creditoribus in il-
lismet mercibus iam traditis non præfertur
per tex. hic cit. & *Bar. in leg. si cum dotem §.
si. ff. sol. matr. Negus. in tra. de pign. p. 4. prin.
num. 34. & seq. p. 5. memb. 2. nu. 8. Suarez. in-
ter comm. opin. lib. 2. tit. de reuocan. his, quæ
in fraud. cred. fo. 332. ver. creditor* latè *Bar-
bos. d. §. fin. num. 32. ver. his expeditis fo. 245.
Bal. in l. fin. C. commod. Ias. in l. creditor nu. 5.
ff. si cer. pet.* Quod ampliat loco cit. *Suarez.
ex Negus. p. 2. memb. 1. nu. 13.* ad creditorem
mutui per tex. in *l. quidam fundum. ff. de in
rem ver. & Ias. loco cit. & Negus. d. num. 34.*
2 id etiam ampliat ad creditorem † solam
personalem anteriorem habentem sequi-
3 tur *Surd. decis. 39. n. 4.* non. n. vendens † mer-
ces, quarum transtulit dominium, habet hy-
potecam super eisdem mercib. & per con-
sequens non præfertur creditoribus ante-
rioribus ementis *Viu. & alij com. opinio. tit.
credit. ex merci. vend. c. 23. lib. . . . fo. 28. Car
rabb. sing. 116.* qui supradicta limitat in mer-
4 catoribus † & ciuibus Venetis, & Berga-
mi, qui habent priuilegium ab Inuictiss. Ca-
rolo V. & Reg. Philipp. II. & III. quod non
obstante, quod vendant merces in Regno
possunt vendicare illas à quolibet possesso-
re, ipsumq; vidisse dictum priuilegium testa-
tur de anno 1613. & de simili statuto præ-
ferente dominum in re propria loquitur
5 *Surd. d. decis. 39.* vbi discutit † an dictum
statutum procedat in farina redacta ex fru-
mento vendito, & sicut creditor præfer-
tur in frumento, vti in re propria, ita etiam
in farina ex illo redacta, & quid seruetur in
6 Regno † Portugalliæ si res vendita simpli-
citer tradatur *Barbos. d. § fin. numer. 36. fo.
246.*
7 Et quid in creditoribus † qui contraxe-
runt cũ aliquo mercatore intuitu alicuius
negotiationis, an sint potiores in mercibus
dictæ negotiationis quocunq; creditore, qui
extra illam negotiationem contraxisset, vi-
de omninò *Magon. decis. Lucen. 1. num. 5.* &
8 quid in bancherijs *D. de pont. cons. 56. Pe-
9 guera decis. 37. Ricc. collect. 473.* Et de ven-
dente herbam pastoribus, quod pro pastu-
ra animalium præferatur anterioribus *Mar
chesan. de commiss. 2. tom. fo. 483.* vbi refert
decisionẽ corã Mellino de anno 1599. & do
cet quomodò articulandũ, & dixi *in sing.
meo incip. Herbagium, fo. 63. Pascal. par.
quarta c. 6. nu. 67.* vbi quid in vendente mer-
ces *Thor. in Compen. ver. venditor ex causa.
Caualca. decis. 27. sub nu. 32. 2 p.*
10 Et quid in re empta † ex pecunia mea,
an à me vendicari possit *Maran. sing. incip.
res empta*, & vide si faciunt dicta per *Thor.
in 2. p. Compen. ver. rem empta fo. 589. & per
Viscon. in concl. incip. res empta.*
Sed circumscriptis priuilegijs, & sta-
11 tutis prædictis si venditor † transfert do-
minium in emptorem non præfertur in re
vendita, nisi in venditione reseruauerit
dominium, & apposuerit pactum, quod non
intelligatur illud translatum pendente so-
12 lutione, quia tunc non dicitur † credi-
tor, sed dominus, adeò quod omnibus
creditoribus emptoris in eius re vendita
érit præferendus, etiam in concursu credi-
torum, quo casu non debet graduari, ra-
13 tio est, quia venditio † ipsa sumit vires à
solutione pretij, non à traditione probat
*Marta. vot. 43. per tot. Viscon. in concl.
quæ incip. venditor fo. 283. D. de Franch. d.
14 decis. 506.* vbi quod præfertur venditor †
super ipsa re, ac etiam super melioratio-
nibus in ea factis refert *Galupp. in prax. S.
C. p. 3. c. 3. num 45. fo. 255.* vbi quid si em-
15 ptor † sit pupillus, & emit absque decre-
to, an tunc dict. pactum opituletur vendi-
tori, vt in concursu præferatur super re
vendita omnibus creditoribus hypoteca-
rijs contractis à dicto pupillo effecto ma-
iore, ad quod adducit tex no. *in l. 1. C. de
his, qui sub tute.* Et de eo quod dixi-
16 mus † de prælatione in meliorationi-

bus vide *Amen.ad d.D.de Franch.decis.506.*
num.1.
17 Et de dicto pacto reseruationis † domi-
nij, & illius validitate vide *Beneu.Stracca.*
tra.de decocto.3.p.n.7.Affl.decis.238.nobilis.
Reg.Consilia.Pascal.tra.de vi.pa.po.p.4.c.6.
*nu.67,ver.an autem fo.489,*latè *Tiraq. de*
retra.lign.§.1.glo.2.nu.56.cum seq. Mago.
decis.Lucen.31.Apicell.tutam.Paup. tit.4.n.
84.Gail.lib.2.obser.15.D.de pont.de pot.pro-
reg.tit.8.§.3.de dicto pac.in feudalibus n.8.et
*n.9.*in allodialibus,*& tit.8.§.3.n.15. & seq.*
18 Et an illud pactum † faciat contractum
conditionalem *Gratia.decis.13.nu.2.D.de*
pont.tit.de refut.§.3.n.15.Couar. lib.3.var.
*resolut.c.11.nu.6.*Et an sint plures contra-
ctus,*Idem num.22. Ricc.collect.1636.* quod
19 manus † in actionis appellat, & ideò si fuit
20 alienata res † super qua fuit reseruatum
dominium, potest dominus petere assotia-
tionem familiæ Curiæ iux.tex.in *l.creditores*
*C.de pigno.*fundat *Viscon. in supra cit. con-*
clus. incip. creditor publicum instrumentum
21 quam assotiationem † in alijs recessisse ab
aula testatur *D.Consil.Rouit.in pragm.* 1.*de*
*conseruato.*vbi latè, & an stante dicto pacto
periculum cedat in damnum emptoris, vel
venditoris latè *Thor. in 2.p. Compen.ver.*
periculum, & vendite fo.449. & nouissimè
de venditione cum dicto pacto reseruatio-
nis dominij, vide *Tho.in 2.p. Compen. ver.*
venditor fo.729. post hæc scripta visus, vbi
nouissimam S.C.decisionem refert.
22 Et an idem, quod † dictum pactum ope-
retur si mercator vendens, res venditas si-
bi specialiter obligasset *Stracca.loco cit. &*
D de Franch.d.decis.506.nu.8.ver.2.& quid
si obligasset res venditas cum generali hy-
poteca, quæ vim spetialis obtinet *Rip.ob-*
ser.34.Tesaur.fil.decis.74. Ricc.collect. 473.
& vide omnino *Amen,ad D. de Franch.de-*
cis.97.& Gail.& alios per eum cit.de quib.
memini inf.*ad dec:62. & Ceuall.comm. con-*
tra comm.q.756.nu.9.
23 Et quod debitor † antè solutum debi-
tum non est dominus rei emptæ *Gratia.d.*
decis.13.num.4. D.de Franch. d.decis.506,
num.13.& 14. quia interim dicitur potius
locatio, quam venditio *Surd. decis. 157,*
numer.3.decis 200.num.15.& 305. numer,
39.& 40.Viscon.d.concl. creditor, qui pub-
*licum instrumentum habet in fin.fol.44.*vn-
dè venditor non tenetur, ad rei traditio-
nem, nisi integrum pretium soluatur qua-
propter poterit venditor integram rem
retinere donec sibi soluatur vnus numus
ad complementum conuenti pretij *Tiraq.*
de retra.conuent.§.4.glo.6.num,24. nisi fue-
rit habita fides de pretio *Rom.sing.310.nu,*
1.Tiraq.cit.glo. num.77. quorum meminit
Thor id addit.ad D.de pont.in add. ad tit.8,
§.3.num.13.fo.130.D.de pont.de pot. proreg.
d.tit.8.§.3. num.13. vbi loquitur de reser-
uationis dominij pacto.

N.2.ibi ¶ quod non videtur habe-
re fidem de pretio. ¶

24 Non inutile est scire quando venditor †
dicatur habere fidem de pretio, nam
25 quando non habet fidem † de pretio, etiã
quod tradat rem, dominium non transfer-
tur *§.vendita instit.de rer.diuis.l. quod ven-*
didi ff.de contrah.empt. & hoc casu rem
suam extantem vendicare poterit vendi-
tor, & omnibus præferri *l. si procuratoris*
§.si planè, & ibi Castr.num.3.ff.de tribut. se-
cus si habet fidem de pretio, quia tunc age-
re nequit venditor ad rem ipsam recupe-
randam rei vendicatione, si res est penes
alium, nec in ea habet priuilegium, vt
præferatur, nec hypotecam nisi conue-
niat.vt per *D.in l.licet C. qui pot.in pig.* &
est commun.opin.de qua per *Viu. & Sua-*
rez.sup.cit.Griuel. decis. Dolan. 56.num.1.
Ceuall.comm.contr. comm.q.744 numer.3,
Sed debet præcisè agere ad pretium *l.in*
ciuile C.de rei vend. Maran.sing.ver.vendi-
tor,Barbos.d.§.fin.num. 32. Strace de deco-
ctoribus p.3.numer.5.& seq. Thor. in d.2.p.
Compen.ver. venditor ex iuris dispositione
fo.729.
26 Dupliciter autem venditor fidem † de
pretio habuisse dicitur; primò quando ven-
ditor certum terminum statuit solutioni,
nam tunc transfert dominium etiam si di-
cat confido de te vsq; ad decem dies *l. ea*
C.de pact.in emp.& vend.glo. vbi Cyn.Bald.
& Saly.in d.l.in ciuile C.de rei vendicat. Se-
cundò fidem de pretio habere dicitur, quan
do venditor simpliciter rem tradit, nam
in dubio videtur sequi fidem emptoris *Bar-*
bos.vbi sup.num.6. maximè constituto pre-
tio *Penna.in l.3.in præsump. 112. C.de apo.*
pub.lib.10. ex l.si soluturus in fin. ff. de so-
lut.hic alleg.num.3. quam refert, & sequi-
tur *Meno.de præsump.præsump. 79.num.4.*
nisi contrarium appareat fortassè, quia
dixit emptor se pecuniam præsentem ha-
bere pro satisfatione pretij, vt solitum
est in nundinis statim solui merces *glo. in*
d.l.in ciuile, & d.§.vendita ver.fide, ideò di-
stingunt in hoc DD. quod aut vẽditor per-
misit rem asportari non misso nuntio cum
re, & videtur sequi fidem emptoris, aut
non permisit rem asportari, vel cum
ea nuntium misit, & non intelligitur
fidem

27 fidem emptoris sequi,& poterit † rei vendicare,si res est apud alium, quod non potest si habuit fidem de pretio venditor,quia hoc casu,vt supra dictum est venditor habet actionem personalem ex vendito contra emptorem ex iuribus, & doctrinis allegat. quib.adde *tex.in l.quamuis ff.de in rem.ver. l.1.in fin.ff.de reb.cor.Surd.dec.220.n.33.& 344.nu.33.* vbi extendit hoc idem in mercibus venditis,vt per *Barbat.nouiss. in trad. de assisten.glo.12.n.48.vide Magon. decis.Lucen.1.& Pasca.d.p.4.c.6.nu.67.*

28 Et quando quis dicatur habere † fidem de pretio optimè explicat *Pōtan.post Doct. per eum cit.in tract.de spol.lib.2.cap. 14. nu. 89.ver.pariter fo.52.*omninò videdus.*Alex. cons.92.n.2.lib.1.Thor.add.ad D. de pont.d. §.6.n.7.* vbi quod per terminū concessum ad soluendum dicitur expresse, & tacite habita fides de pretio,vt per *Alex. d cons.92. & Suarez.per eum cit.*sicuti per patientiam detinendi non præsumitur habita fides de pretio *Alex.cons.86.num.6.lib 6.vide Thor. vbi supr. & omnino Gail. supr. cit.* vbi multa.

29 Quod scire non prodest in venditione † rei fiscalis,nàm fides de pretio,nec haberi, nec præsumi potest in instrumento venditionis fiscalis per subhastationem,quia talis fides haberi nequit *l.si procurator §.1. ff. de iur.fis.l.eum vendente C.vbi ea.fiscal.Pontā. loc.cit.n.90.et* nouiss.*D.Reg.Consil.in l.1. C. de ven.re.fis.n.69.fo.35.& D. de pont. tra.de pot.proreg.tit.4.§.6 n.7.et 8.*& ibi *Thor.addens,*alios *Mōtan.prag.5.§.13.n.18.de adm. vniuers.*successiuè per supradicta pretio nō soluto posset statim res vendicari,licet cōtractus diceretur perfectus *Bar.in l. licitatio q.1. ff. de publican.* cum alijs cumulatis per *Pontan.vbi sup.*& quid in Ecclesia, & minore *D.de pont.vbi sup.nu.9.& seq.& ibi Thor.add.*qui alios citat *de pont.loco cit.n.13*

30 Sed an procurator † constitutus ad vendendum possit fidem de pretio habere, an factor,& institor mercatoris vide *Bal.in d. l.in ciuile,Bertach. in ver. procurator ad negotia.Pont.loco proximè cit.* & de procuratore fiscali ibi per *D. de pont. nu.8.*

31 Et an vendere † coactus à lege, vel à statuto teneatur habere fidem de pretio, *Tiraq.de retra.consang.§.3.glo.3.num.1.fo. 403.*

32 Et an Baro † cogere possit Vassallum ad habendum fidem de pretio vide *Capibl. in pragm.1.n.137.de Baron.* ad quem se remittit *Thor.d.§.6.ad D.de ponte nu.9.fo.70.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Tertiorum materiam in iuditio comparentium apud quos tractetur.*
2 *Tertius veniens ad infringendum, an & quando impediat,& an impediat liquidationem instrumenti nu.3.*
4 *Tertius quando venit ad infringendum, an habeat locum tex. in l. is à quo ff. de rei vend.*
5 *Tertium malitiosè se opponentem iudex non debet audire.*
6 *Tertius comparens debet summariè docere de suo interesse,alias non auditur,& an doceat si per iuramentum nu.7.*
8 *Tertius pro suo interesse, an possit proponere exceptiones.*
9 *Tertius an possit impedire expeditionem causæ inter principales, donec de iure ipsius nō fuerit cognitum.*
10 *Tertius docens de iure suo, an impediat exequutionem sententię.*
11 *Tertius quando comparet quæ praxis seruanda.*
12 *Substitutus si moritur antè institutum cui facta est substitutio, substitutio euanescit.*
13 *Substitutiones ante euentum conditionis non transmictuntur etiam ad descēdentes.*
14 *Tertius auditur in terminis, in quibus causa reperitur.*
15 *Tertius comparens post publicationem, an possit examinari facere testes.*
16 *Electionis fori beneficium, an competat miserabilibus, personis quando vti tertiæ comparent in iuditio.*
17 *Prabandi via præclusa principali erit etiam præclusa tertio comparenti pro suo interesse,intellige cum distinctione num. 18. & 19.*
20 *Benefitia competunt personis priuilegiatis etiam si venirent ad adiuuandum alium.*
21 *Beneficia non competunt tertijs venientibus post introductionem causæ, & quid antè introductionem.*

AD DECIS. XL.

AD materiam huius dec. vide DD. citatos per *Thor.* non modo *in ver.benefitia.& in ver. tertius cōparens post conclusum*, vbi meminit huius decis.sed etiam in *subsequenti ver. incip. etiam Tertius comparens*, quorum maiorem partem ego adduxeram antequam ipsum vidissem, nunc non recenseo

M 3 habes

habes.n.apud eum cumulatas præcisè multas decis.continentes materiam tertiarum
1 in iuditio comparentium † qui possunt ad iuditium multipliciter venire,vt *ex Imbria. in tract. de primo,& secundo benef. consid. tertia,& Marebes. de commissio.p.2 §.vn.per tot.Barbat nouissimè in tra.de assisten. glo.3. num.14.cum seq.* & vltimo loco vide multa tacta remissiuè per *Apiecll.filium ad tutam. paup.sui Genitoris tit.1.ad nu.61.à nu.133. vsq;ad nu.37.fo.11.* post hæc scripta visum.

N.1.ibi ¶ ad coadiuuandum iura eius fratris, & infringendum iura sororis. ¶

2 Distingunt DD.an tertius, qui † venit ad infringendum impediat, & quando impediat,de quo latè *Anna alleg. 96.* quem citat *Thor.vbi sup.& Amen.ad* D.*de Franch. de-*
3 *cis.261.n.2.*vbi quod is,qui venit † ad infringendum impediat liquidatiouem instrumẽti,si tamen non malitiosè *Frecc. de præsent. instr.p.10.& seq.*quem citat etiam *Viscont.* adhoc *in addit.ad d.D.de Franch.decis.261. ver.an tertius comparens,* & vide quia conferunt dicta per *Apieell.tuta.paup. tit.1.nu. 175.*post hæc scripta visum.
4 Et an quando quis † venit ad infringendum habeat locum tex.*in l.is à quo ff. de rei vend. Amen.vbi sup.num.7.* vbi de pluribus circa materiam *d.l. is. à quo* post alios vbi sup. cit. per *Thor.*

Et de tertio comparente ad infringendum *Vrsill.ad Affl.dec.235.*& alij citati per *Amen. ibi*

N.3.ibi ¶ istæ oppositiones multoties fiunt calumniæ causa.¶

5 Adde quod Iudex † quando videt tertium malitiosè se opponere,illum nequaquam debet audire *Grauat.ad vestri.in pract. lib. 5.c.fin.nu.25.*

N.7.ibi ¶ sufficit quod de iure tertij constet apparenter.¶

6 Adde quod tertius † comparens debet saltem summariè docere de suo interesse, alias non debet audiri *Mastrill.decis. 31.n. 13.*multos allegat *Barbat.d.glo.3.nu.15.& 16.& Amen. ad d.decis.261. in prin.* & ibi *Viscon.*quem vide etiam *in d. concl. incip. tertius.*
7 Et an interesse † possit probari per iuramentum *Ludou.decis.Perus. 26.n...*
8 Et quando † comparet tertius pro suo interesse, an possit proponere excommunicationes vide cit.per *Riee. collect.2284.*
9 *Mastrill.decis.257.nu.7.* & an possit † impedire expeditiones causæ inter principales,donec de iure ipsius non fuerit cognitum *Barbat.vbi sup.num.22.Thor.in d.2 p. ver.tertius,*vbi multos cumulat, quibus adde *Pascal.de vi.pa pot.p.1.c.8.n.157.fo.140.*
10 Et an tertius docens † de iure suo impediat exequutionem sententiæ *Viu. dec. 291. nu.4.Barbat.vbi sup.num.23.Thor.vbi sup. Amen.ad D.de Franch.decis.83. nu.2.*
11 Et quando † comparet tertius, quæ praxis seruetur,tradit *Gallup.in sua rect. prax. S.C.p.3.c.4.nu.39. Ricc.collect. 106.*

N.9.ibi ¶ & erat expectandus casus mortis si sine liberis decederet. ¶

12 Hinc est,quod si substitutus † moritur antè institutum,cui facta est substitutio, substitutio euanescit *Viu.com.opin.843. nu.1. & seq.p.1. Anna sing.487. Lanar.cons.62.n. 88.Pereg.de fideicom.art.31.Dilect.de art.testan.tit.de substit.caut.23.& 26.* alios cumulat *Viscon.concl.incip. substit. vers.fin. fo.266.*

N.10.ibi ¶ ius substitutionis non transmictitur ad hęredes etiam si liberi sint.¶

Adde omninò dicta per *Morot. respon.5.*
13 *nu.17.* & quòd substitutiones † conditionales,siuè vulgares,siuè pupillares, siuè fideicommissariæ, paritercę omnia relicta conditionalia antè euentum conditionis, quod non transmictantur ad hæredes etiã descendentes *Boer.decis.354.num.13.Sfort. Odd.in tract.de substit.p.6.art.2.nu 8. et 12.* vbi multos cumulat. Infinitos adducit *Pereg.d.art.31.nu.6.* vbi rationes adducit *nu. 7.& nu.seq.*subiungit multas limitationes, & coniecturas,de quibus ibi per eum, vide quæ infra latè dixi *ad decis.79.nu.16.* & ibi *D.Gizzarell.nu.4.*

N. 14. ibi ¶ Quod etiam extendit fauore reip.¶

Adde *Ludou.decis.26.nu.5.*

N. 15. ibi ¶ in terminis, in quibus causa reperitur. ¶

14 Quod tertius † auditur in terminis,in quibus causa reperitur *Giurb.decis.1. Nouar. prax.elect.for.q.18.sect.2. Ricc.collect.2284. ver.ipsa causa.Affl.decis.235.num.2. Benintend.decis.75.nu.4. Magon.decis.Lucen.96. num.22.Viu decis.291.*& an faciat supersedere in causa *Couar lib.pract.qq. c.14 post nu.4.Ludou.d.decis.26.nu.26. D.de Franch. d decis.261.post nu.12.& ibi Amen & Viscon. add.* quem vide etiam in d. conclus. tertius,

tertius, *Barbat.dict.glo.3.nu.17.* Sed an pos-
15 sit † examinari facere testes, si post publicationem in causa comparuit *Nouar.ad prag.collect.220.nu.19.& 20.*

N. 16. ibi ¶ censuimus benefitium primum, & secundum successiuè esse concedenda. ¶

Hanc decis. refert *Thor.in 2.p. compen.in ver.beneficium,* sed contrarium videtur sentire *Nouar.in prax.elect.for.q.18.sect.2.* vbi
16 firmat benefitium † electionis fori competens miserabilibus personis minimè cõpetere quando comparent, vti tertij, & ita obtinuisse testatur in facti contingentia, & in ea.*q.18.nu.16.* firmat etiam, quod præ-
17 clusa via † principali vlterius probandi erit etiam præclusa via, tertio pro suo interesse comparenti *Gratia.decis.147. Fräc. Marc.decis.161.p.2.* quos refert, & sequitur *Ricc. collect. 2284.* Verum in hoc cum illa
18 distinctione procedendum est, quod aut tertius ignorauit litem, & potest de nouo testes producere etiam, quod veniat post didicita testificata, vt per *Bar.bic cit. in l. si perlusorio ff.de appell. Afflict.decis.235.* aut sciuit litem motam, & non poterit audiri nisi super nouis, non autem super iisdem, vel contrarijs per tex.vulg.in *c. fraternitatis de*
19 *test.lib.* Aliam distinctionem refert *Vrsill. ad d. Afflict.decis.235.* ex mente *Afflict.* quod aut tertius venit ad coadiuuandum, aut de per se principaliter pro suo interesse. Primo casu, aut sciuit litem motam, & tunc audietur in eo statu, in quo causa reperitur *Crauett.consil.104.nu 3.Gail.lib.1.obser.70.nu.4.*
20 quod limitat in personis † priuilegiatis quibus competunt benefitia etiam si venirent ad adiuuandum alium *Afflict. decis. 15. Couarr.d.c.14.nu.3. Ludo.d.decis.26. nu.5.* & fuit decisum in hac decis. & id quod dicit de personis priuilegiatis extendit *Ludo.* ibi vt sit idem etiam si intersit Reip. & habetur hic *n.14.* aut ignorauit litem motam, & potest nouos testes inducere, nisi fuisset persona supposita militiosè, vt per *Afflict.d. decis.235.nu.5.* de quibus distinctionibus vide *Barba.vbi sup.num.18.& 19. Nouar.d. collect.220.nu.19.*
21 Sed an benefitia † concedenda sint tertio venienti in causa post introductionem causæ pro suo interesse, quod non *Gallupp. in prax.p.2.cap.28. num.15.* refert decisum in S.C.iunctis aulis nouissimè *Thor.in 2.p. Compen.ver. Beneficium, an concedi debeat*
22 *tertio fo.45.* qui similiter *in seq.ver.* refert decisum, quod neq; tertio venienti antè introductionem causæ, si de iure suo non cõstet benefitium est concedendum *Gallupp. vbi sup.nu.16.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

24 *Ter-*

24 *Terminus ad concomitãdum, an concedẽdus, si non fuerit petitus terminus ad impugnandum.*
25 *Terminus ad concomitandum post publicatum & conclusum in causa, an detur in scripturis priuatis.*
26 *Scripturæ, quæ possunt concomitari.*
27 *Termino ad concomitandum concesso, contentus potest contra scriptores probare.*
28 *Terminus ad impugnandum scripturas, si petitur quando causa est in limine expeditionis, an concedendus.*
29 *Termino concesso ad concomitandum, qui articuli admictendi.*
30 *Termino ad impugnandum concesso, quid articulandum.*
31 *Interrogatio, an admictatur ante, & post litem contestatam.*
32 *Interrogationes in qua parte iuditij fiant, & quid de interrogatione si tenet, & possidet* 33.

AD DECIS. XLI.

Decis.huius mentionem facit *D. Gait.tra.de cred.c.2.tit.8.n.* 2974. *fo.186.& nu.3033.fo.189.Thor. in Compend. decis.2.p. in ver.Recognoscere.*

In prin.ibi ¶ post conclusum in causa recipiuntur scripturæ, tàm publicæ, quam priuatæ. ¶

1 An scripturæ post conclusum præsentatæ ponendæ sint in processu *Maran.p.6.act.*8. *nu.47.cap.*126.quem adducit *Rouit prag.*2. *de iurisd.inui.non turban.nu.*102. & adde quod non modo scripturæ possunt præsentari post conclusum, sed practicatur etiam præsentari vsq;ad listæ affixionem, ac etiam tempore relationis causæ testatur *D.Regẽs Tapp.in pragm.*14. *secundum eius compilationem de ord.iud lib.3.iu.reg.fo.*173. & hoc
2 quia causæ † in regno sunt summariæ, & in illis proceditur sola facti veritate inspecta, vt per *cap.reg.detestantes, & hic num.*2. *Viscon.in concl.incip.instrumenta, & aliæ scripturæ fo.*123.apud quẽ multa, & quod propterea si fiat conclusio non præcluditur via præsentandi scripturas, imò vt innotescit etiã infimis procuratoribus semper Con-
3 clusio † fit cum termino præsentandi scripturas, de qua praxi *Maran.in suo aureo.specul p. . . . . Muscatell.prax.S.C.glo.conclusio.n.*quibus adde *Gallupp.in recen.prax. S.C.p.2.c.27.nu.7.fo.*218.qui subdit, quod licet non fieret expresse reseruatio in cõclusione præsentandi scripturas ex antiqua practica semper intelligitur facta ex *D.de Franch. decis.* 631. *ver. an verò.*

Sed descendendo ad hanc decis.dicit *Af-*
4 *flict.decis.*272.quod scripturæ † quæ præsentantur post conclusum intelliguntur scripturæ publicæ, vel priuatæ, quæ per se aliquã fidem faciunt, vt ibi per *Affl. num.2. & per Ang.in l.scripturas C.qui pot. in pigno.* prour est scriptura trino teste notata, vt *Vrsil. ibi*, & *Genua de scrip.priua.lib.1.3.consid.fo.* 67.*D.de Franch.d.decis.*631. *col.1.2. & 3. Viscon.d concl. Instrumenta*, vbi quid de in-
5 strumento † non subscripto à testibus in numero oportuno seruata forma Constit. Regni. nam alias scriptura priuata regulariter non probat *Genua lib.1. q.4.*
6 Et quid de copia † scripturæ priuatæ *Genua in d.tract.fo* 59 *Rouit.prag.1. de fid.instrum.nu.9.*vide *Affl.dec.*282.& *l. procurator ff. de edendo*, quæ adducit *Rou.prag.2.d e iuris.inui. non turban. nu.*103.
7 Et an scriptura priuata habens solam fidem, vel subscriptionem Notarij plenè probet *glo.in l.1.ver.inferenti in fin. C.de apo.pub.lib.*10.*vide D.Consil.Rouit. pragm. 1.de Notar.nu* 22. *Gait.in tra. de cred.*

N.2.ibi ¶ vt procedatur in hoc Regno sola facti veritate inspecta. ¶

Ista pragm.Reginæ Isabellę, de qua mentionem facit author, est *prag.1.quæ incip dispendia litium sub tit.de ord. iud.* secundum ordinem *Consiliar.Rouit.*ad cuius Commẽ. recurras circa dispositionem illius, & de
8 clausulis summariè † simpliciter, & de plano, sola facti veritate inspecta; de quib.omnibus etiam ad saturitatem videre poteris, *Mising.cent.2.obser.44. & cent.3.obser.70. Lanfran.de Oria in Clem.sępè de verb.signif. Marcell.Calà in Commen. ad d.prag.dispendia*, cum qua concordat *cap.detestantes*, vbi *Marcell.Calà super claus. sola facti veritate inspecta nu.57.fo* 43.citat *cons.Bello nu.* 63. plures sunt dubitationes *num.11.ver. similiter licet post conclusionem*, vbi quod quãdo proceditur sola facti veritate inspecta
9 possunt † nedum facta publicatione in causa, sed etiam post conclusum examinari testes, quia sollemnitas, & rigor, & alia de iure ciuili introducta reijciuntur sequitur *Afin.in sua prax.iudit.§.3.cap.18.nu.1.ver.*
10 *præterea etiam*, sed tu de veritate † huius dicti vide *Ozasch.decis.1.nu.26. ver. virtute etiam huius clausulæ.*

N.3.ibi ¶ si post conclusum in causa præsententur scripturæ priuatæ, & per præsentantem petatur, quod aduersarius illas recognoscat. ¶

Sed

11 Sed facta † conclusione cum termino, vel
reseruatione producendi scripturas si pro-
ducitur scriptura priuata sine testium sub-
scriptione, & producens voluerit illam te-
stibus comprobare, an talis probatio ad-
mitti debeat vide *Ricc.in add.ad d.D. de Franch.decis.261* vbi refert decis.S.C. quã
prius retulerat *Thor.in Compen. decis.ver. conclusione facta fo 107. col.1.* cuius non
meminit *Ricc.*

Et quando testibus non est comproban-
da, sed recognoscenda, quod est necessè
12 adhoc, vt probet scriptura enim priuata †
non probat neq; fidem facit, nisi fuerit re-
cognita *Genua.de scrip. priuat. lib.1.q. nu. 3.fo.6. l. instrumenta, & l.rationis iunct. l, exemplo C.de probatio.* Qualiter debeat fie-
13 ri recognitio, docet post alios *Rebuff. de Chirograph.recognit.Genua d.tra.q.14 à nu. 4.fo.15.& fo.55.Io.Noppen.decis.46.nu.27.*
14 Et quot modis † possit fieri recognitio
scripturæ priuatæ *Scaccia cit.per Genua. vbi*
15 *sup.num.10.& 11.& nu.seq.* vide si reco-
gnitio fieri possit per procuratorẽ, & si sit
præcisè necessaria, vel non, & de supradictis
omnibus, & alijs vide nouissimè, & ad satu-
ritatem *D.Gait.tract de cred. cap.2. tit.8.à*
16 *nu.1600.fo.158.* & quod fieri † possit post
conclusum in causa habetur hic, vide *Gait. vbi sup.nu.30.31.& seq.* Non tamen potest
peti declaratio principalis, Scaglio.in prag.
cursu dilationum, & sic receptum in prax.
testatur *Gallupp.in recen.prax.S.C.p.2.c.27 nu.5.*& maximè hodie ex *Nouell.prag.Ill. Com.de Lemos delli 28.cap.cap.7.* nisi in casu
ibi expresso.

17 Et an recognitionem apocæ † compel-
letur facere si fuerit tantum ostensa sub-
scriptio, vel sit exhibenda integra apoca,
dic, quod integra apoca est exhibenda *D. de Franch.decis.304.* quem ad hoc citat *Rou. pragm.8.de fals.in fin.Gait.vbi sup.*

18 Sed an Iudex possit † cogere ad reco-
gnoscendum scripturam priuatam vide
omninò *Viscon.in concl.incip. Iudex potest compellere.*

19 Et si fuerit petita † recognitio, an possit
peti remissio causæ vide *Rouit.in prag.64. sub tit.de offit.procurat.Cesar. num.49. cum multis seq. Muscatell.in prax.S.C glo. competentes num,99.D.de Franch.decis.190. Viscon, vbi sup.in fin.fo.133.*

N.4. ibi ¶ cum depositio principa-
lis in qualibet parte iuditij peti pos-
sit. ¶

20 Depositio † principalis vsq; ad quod tem-
pus peti possit *Thor.post D.per eum cit.2.p. comp. ver.depositio fo. 131.* Sed an hodiè de-
positio principalis peti possit, facta conclu-
sione ob nouellam pragm. supr.mentiona-
tam, vide *Thor.in Compen.decis.2.p.ver. tempus dicendi de nullitate fo.678.*

21 Et an depositio principalis possit peti in
materia litterarum cambij vide *Thor.in Compen.decis.ver.depositio principalis fo.145* quem vide in *d.ver* de alijs materiam con-
cernent.& in *2.p.in eo.ver.*& de prax.huius
depositionis vide post *Muscatell.Maran.et Rouit.per eum relat.Gallupp.in prax. S.C.p. 2.c.18, Maurit.Apicell.alleg.4.*

22 Et de depositione † procuratoris *Thor. in 2.p. ver. depositio specialis fo. 133. Gallup vbi sup.n.27.*videas quoquè in materia
Ricc,collect,141.

N. 4. ibi ¶ & proindè sit dandus
nouus terminus ad coadiuuandum. ¶

23 De isto termino † ad concomitandum vi-
de *Viscon.in conclus.incip. terminus ad concomitandum*, de quo etiã vide *D.Reg. Tapp.*
24 *vbi sup.nu.a.* Et an † concedi debeat iste
terminus si non fuerit prius petitus termi-
nus ad impugnandum vide *Thor.in 2.p.Cõpen. ver. terminus ad concomitandum fo. 679.*

25 Et an post publicatum, vel conclusum †
in causa detur iste terminus in scripturis pri
uatis *D.de Franch,decis.631.*vide *Thor.in 1.p. Compen.ver. terminus ad concomitandum fo.539.*

26 Et quæ scripturæ † possunt concomitari
*D.de Franch.d.decis.631.*vbi dixi *Carau.rit, 238.nu.3.Viscon.vbi sup. Affl.& Vrsill.hic cit.Muscatell.in prax.S.C.p.7.glo, conclusio nu.3.& glo.præsentatas in prin.* vbi etiam
quæ dicantur scripturæ priuatæ.

Et quod quando conceditur iste termi-
27 nus † producenti scripturas poterit con-
uentus probare contra illas scripturas *D. Tapp.vbi sup.nu 4 Marsil sing.168.* quem
post *add.fin.in consuet.Neap.incip.instrumentum tit.de iure quart.ver. stante statuto* re-
fert *Gallupp.p.2.c,27.n.11.fo.219.eius prax,*
28 & si petitur terminus † ad impugnandum
scripturas præsentatas à parte quando cau
sa est in limine expeditionis, an sit conce-
dendus *Thor.in 2.p.Compen. ver. terminus ad impugnandum fo.688.*

29 Sed dubium est, an articuli † producen-
di in hoc termino debent respicere conco-
mitantiam, & coadiuuantiam scripturarum
tantũ, quod sic, alias dicentur articuli im-
pertinentes, & daretur occasio post publi-
catum articulandi de directo contraria
contra tex.in *c. fraternitatis de testib.* faciũt

dicta per *D.Reg.Tapp.lib.3.iur.reg.rub.de art.impertinet & reyciend.in prin.fo.173.*& per *D.de Franch.d.decis.631.in fin.* & si cõtrarium diceremus,necessariò esset concludendum, quod id esset probare, & non coadiuuare,concomitare, vel cõprobare.

Et aduerso,quia diximus, quod conuen-
30 to † detur terminus ad impugnandum, an detur circa contenta in eis *Ann.sing.102. & seq.Viseon.qui alios refert conclus.incip. terminus. Petr.ad Capy. decis.68. lit.C. fo. 183.*

N.7.ibi ¶ in quacunq; parte iuditij,vel ad partis instantiam,vel ex offitio litigatores interrogare ¶

31 An interrogatio† admictatur tam antè, quam post lit.cõtestatam vide *Marsil.sing. 555.Capy.decis.15.Nostrates Regnico. in Cõstit.partes in iuditio,Meno.de arbitr. cas 33. Marã.in aur.spec.4.p.d.q Rou. optimè prag. 6.de ord.iudit. Anna.cons.58.* & in qua par-
32 te iuditij fiant † interrogationes *de Frãch. decis.263.num.10. Meno de præsump.lib.1. præsump.9.62.* ad quos se remictit *Rou.vbi*
33 *sup.nu.11.*& de interrogationibus † si tenet,& possidet *Rouit.ibi n.5.* ponit practicam,& *D.Reg Tapp. in d.Constit. partes in iuditio sub tit.de interrog.litig. fo.121.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Inuentarij tempus conficiendi,incipiendi,& per hęr.finiendi nu.2. & nu.3. & quid in inuentario tutoris.*

4 *Inuentarium si non confecit hares infra tempus à iure statutum, confunduntur actiones,quod quomodo intelligatur nu.5. & quid si plures sunt filij, qui se immiscuerunt,et adsunt maiores,et minores,an restitutio minorum prosit maioribus.*

6 *Inuentarium si confecit hares non tenebitur vltra vires hæreditarias,secus si non confecit.*

7 *An procedat in Fisco.*

8 *An in Ecclesia.*

Inuentarium per Laicum haredem Clerici in qua Curia conficiendum.

9 *Inuentarij tempore durante hęres neq; conuenire,neq;conueniri potest,sed fallit in multis casibus nu.10. De forma inuentarij conficiendi.*

11 *Regnum istud pro vna prouintia accipitur*

12 *Prorex est caput supremorum Tribunaliũ vniuersalem iurisdictionem habent super toto Regno.*

AD DECIS. XLII.

Compendiat decis.istam nouissimè *Thor in a.p.Compen.in ver.inuentarium.*

N.1.ibi ¶ non iuuare hæredem tanquam confectum post trimestre tempus.¶

1 De tempore † conficiendi inuentarij vide *Ricc.collect.463.Caual.de tuto.nu.80.Papo.lib.1.arrest.5.Guid.pap. decis.571.* & infra quantum tempus tutor inuentarium conficiat *Meno.de arb.cas.174.* ad quem se remictit *Amen.ad de Franch. decis.206.num.10.*

2 Et quando incipi, & finiri † debeat inuentarium vide *Vrsill.ad Affl.decis.66.Mago.decis.Lucen.40.nu.3. Crass. in ver.inuentarium Bero.q.62.* alios adducit *Viseon.in concl.incip.* hæres post mortem circa med. apud quem de alijs circa inuentarium.

3 Quod debet † incohari per hæredem, vel eius legitimum procuratorem intra 40. dies à die delatæ hæreditatis,vel aditæ, ita quod postquam sciuit eũ, de cuius hęreditate agitur,defunctum, & delatam sibi hæreditatem,& postquam eam adiuit, & in ea se immiscuit vltra id tempus non potest,vt per *glo.in l. is potest ff. de acq.har.* & perfici potest infra alios 40.dies vt est *glo. in l. fin.*
4 *§.fin autem C.de iur.delib.* Infra quod † tempus si non cõfecit inuentariũ si quas actiones habet contra defunctum aditione confusæ intelliguntur, nec quicquam amplius de hæreditate deducere poterit, quia non potest esse debitor, & creditor hæreditatis *l.si reus ff.de duo.rei.*quod quidẽ cessat cõfecto inuentario,cuius beneficium operatur, quod actiones non confundantur,sed hęres habet similem formam cum alijs creditoribus *d.l.fin.§.si vero,vbi glo.*Sed quid si lõgo interuallo non intereunte moram purgauit conficiendo inuentarium, vide quæ dicit *Plot.in inuen.tuto.in l. si quando §. 9. nu.26.de in lit.iur.fo.129.*

Et quid si pluses sint filij, qui inconsultò se immiscuerunt hæreditati paternæ,quorũ alter erat minor,an si non confecerunt inuentarium infra tempus præfixum, restitutio, quæ competit minori aduersus prædictam immixtionem, ad conficiendum inuentarium prosit maioribus, quod sic *Sforz Odd.in tract.de rest.in in.p.1.q.46.art. 5.per tot.in 4.exemplo.*refert nouiss.*Barbat.*

de

de assisten.glo.12.nu.58.ver. quartum exemplum fo.232.

Sed illud quod diximus, quod cessante in-
5 uentario † confunduntur actiones, & quod hæres nihil deducere poterit procedit quo ad actionem, & obligationem, secus, quoad retentionem, quia potest illud retinere in restitutione fideicommissi, vt *l.si debitor, & l.pater ff ad l.falc.Castr.in l.ita tamen § si ex Trebell.ff.ad Trebellian.*

6 Studeat autem semper hæres † conficere inuentarium intra legitima tempora, & cum requisitis sollemnitatibus, quia inuentarij beneficium tribuit hæredi multa commoda præsertim, quod non tenebitur vltra vires hæreditarias, sicuti tenebitur si non conficiat *d.l.fi.§.& si præfatam.* Quod
7 an procedat † in fisco vide *D.Regen,Consilia, in l.1.C.de pæn.fiscalib.num.157.& seq. Ceuall.eom.cont.comm q.822.* & an in Eccle-
8 sia † *D.de Franch.decis.536 nu.30.* vbi multa dixi, ad hanc materiam, *Viscont. in concl. incip.Ecclesia hæres instituta fo.64* dicā inf. *ad decis.58.nu.*. vbi dixi de alijs. Et inuentarium per laicum hæredem Clerici in qua Curia debeat fieri Ecclesiast.vel seculari, vide *Guid.pap.dec.267.* cuius meminit *Petr.ad Gram.decis.10.nu.15.*

9 Et an durante † supradicto termino inuentarij hæres possit conueniri, vel conuenire vide *D.Auth.inf.decis.79.D.de Franch. decis.352.vbi add.Surd.in tra. de alimen. tit. 8.priuil.11.nu.1.Viscon.d concl.hæres*, qui
10 ex *Surd.* colligit quinquè † casus, in quibus durante dicto termino potest hæres conueniri in vers.hinc etiam hæres durante dicto tempore, & de vno casu, quod si hæres inuentarium antè trimestre tempus confecerit, quod possit conueniri *Capoll. caut. 223.* alios cumulat *Merlin.de legitim. lib.5.tit.3. q.5.per tot.Viu.comm.opin. ver. exceptio opposita per hæredem D.Rouit.pragm.26. de feud.nu.18.fo.269.Boer.decis.41.nu.8.* dixi ad *d.D.de Franch.decis.536.* vbi multa reperies quæ hic nō repeto, & habes integros trac. in hac materia ad quos recurras. Et de modo, & norma inuentarij conficiendi diserte, & affabre *Det. cons.633. in 5.p. vol.2.fo.21.à num.2.vsq; ad nu.16.* post illos, qui integros, tract. ediderunt.

N. 12. ibi ¶ Regnum Neapolitanū pars Italiæ vna prouintia est. ¶

11 Quod Regnum † hoc Neap. accipiatur pro vna prouintia *D.de Franch.dec.622.nu. 2.vbi addidi Affl.* idem dicentem *in Constit. Sancimus de iur.protom.nu.2.M.Ant Surg. de Neap.Illustra.lib.1.c.12.nu.62. Luc. de Penn.in l.fin.C.de discuss.lib.10 Affl. decis. 109.D.de pont.in tract.de pot.proreg.tit.de prouis fieri solit.§.3.num 16. Lucas de Penn.* quem citat *Frecc.de subfeud.lib.1.tit. de off. mag.iust.num.6.Barbat.de assisten.glo. quod nu.36.* & ideò regnum dicitur vna prouin-
12 tia, quia est sub vno prorege † qui est caput supremorum tribunalium iurisditionē vniuersalem habente sui er toto Regno, vt de M.C. quæ est caput Regni, & illius caput Prorex testatur *Surg. vbi sup.* ad quem recurras, quia multa notab. reperies, & ad prædicta *Viscon. in concl.incip.Regnum*, vbi de laudibus Regni plura,

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Surdus, & mutus dicuntur iuris resistentiam habere in feudo.*
2 *Surdus, & mutus, an possint feudum in Regno habere.*
3 *Mutus, & surdus, & quilibet hæres in feudo, pro quo præstatur quid annuum succedit.*
4 *Feudum pecunia emptum, an dicatur propriè feudum.*
5 *Seruitium an sit de substantia, vel de natura feudi.*
6 *Seruitium non est de feudo, sed pro feudo.*
7 *Seruitia sunt incerta, & occasionaliter possunt euenire, vel non euenire.*
8 *Fidelitas feudi est de substantia feudi.*
9 *Seruitium quotuplex est in Regno.*
10 *Adoha quid remiss.*
11 *Seruitium personale quando Vassallus teneatur præstare.*

AD DECIS. XLIII.

De casu huius decis. meminit *D. Reg.de Tapp.in Commen. cap.reg. 35.quod incip. Item quod prædicti offitiales nu.6.lib.2.iu.reg.fo.116.* & iterum *in Constit.offitia, quæ personis nu. 17.d.lib.2.fo.127.* vbi enumerat Reg.Consiliarios, qui in hac decis.interuenerunt, & ibi inserit per extensum omnes allegationes pro vtraq; parte, & de ea nouissimè *Thor.in 2.par.Compen.decis Regn.ver feudatarius fo.*
1 *210.* Cui adde, quod surdus † mutus, & mancus iuris resistentiam dicitur in feudo habere, vndè docendum est de priuilegio dispensatiuo *Affl.decis.361.nu.15.* vide *Iser, in s.*

in c.imperialem §.illud de prob.feud. alie.per Feder. Luc.de Penn.in l.si coloni q. 30.de agricol.& censi.lib. 11 & si mutus † & surdus possunt habere feudum in Regno vide
2 *Amen. ad D. de Franch decis.20.n.5* vbi meminit huius decis.& *D.Tapp.sup.cit.*& vide *Thor.in 1.p.ver.feudum fo.211.* vbi de gibboso Principe Scaleæ. Illud tamen est verum,quod † mutus,& surdus, & quilibet
3 heres in feudo,pro quo præstatur quid annuum,succedit *Bald. conf.136. vol.1. Socc. conf.167.circa vol.1. Camill. de Curt.diuers. iur.feud.cap.licet autem nu.5.fo.83.* vide si conferunt tradita per *Rouit. pragm.4.de feud.nu. 30.fo.212.* & de materia huius decis.vide aliam *decis.79.infra in 2.p.*quæ de recenti ad manus peruenit,vbi addo.

N.16. ibi ¶ indistinctè feudum potest acquiri per pecuniam. ¶

4 Feudum pecunia † emptum, an dicatur verè,& propriè feudum *Cam.de Curt.in d. cap Reliquum est n.9.& in d.cap.licet autem nu.10.fo.80.*

N.23.ibi ¶ seruitium nanq;est de natura,non de substantia feudi.¶

5 Quòd seruitium † non est de substantia, sed de natura feudi ex Theorica *And.*tenet *Cam.de Curt.d cap.reliquum est nu 3.fo.79. à ter* vbi subdit ea,quæ hic habentur *nu.24.* de quo *Rouit.pragm.19.de offit. procur. Ces. n.3* & si seruitium est de substãtia, vel de natura feudi vide *Capibl.prag.8.p.1.nu.8. de Baro.*
6 Et quod seruitium † non est de feudo,
7 sed pro feudo,& quod seruitia † sunt incerta,& occasionaliter possunt euenire,vel nõ euenire *Theodor.alleg.81 nu.20.& seq.* qui
8 *nu.7.*quod fidelitas † est de substantia feudi non seruitium,& *nu. 14.* & an seruitium sit onus feudi idem *nu. 12.* & quotuplex sit
9 seruitiũ † in hoc Regno vide *Cam.de Curt. cap.cum igitur num. 40. & seq. fo.40.* apud quem vide multa *ver.seruitium.*

N. 31. ibi ¶ seruitium personale sublatum est,& subrogatum in pecunia,quam adhoamentum,seu adhoam nuncupant.¶

Idem ad literam dicit *Camill. de Curt. præcit.loco n.47.*& quomodo taxetur adoha *Rouit in prag de nu 51.fo 284. & prag. 19. de offit.procur.Cesar.*in qua prag.*nu.2.* dicit
10 quid sit † adoha,& alia multa circa adohã, siuè adohamentum, & *Nouar.collect.166. super pragm.nu 20.& seq.*
11 Quando vero Vassallus † teneatur præstare seruitium personale vide *D.Reg.Tapp. in rub.de constitut. Prin.c.2. n.60.* quem locum ipsemet citat *in constit.off.quæ personis nu.17.in fin.lib.2. iu.reg.fo.127.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Vxori datur retentio mortuo marito in bonis illius donec dotes ei restituantur, idem in filio nu.2.*
3 *Filio an detur retentio dotis matris,donec ei ab illa redditus fuerit computus administrationis.*
4 *Retentio an detur pro legatis in testamento minus sollemni relictis, pro quibus non datur actio, & an detur legatario.*
5 *Possessio in dubio iure familiaritatis præsumitur.*
6 *Vxor cum marito possidens dicitur iure familiaritatis possidere.*
7 *Vxor post mortem viri tenetur declarare animum suum quo titulo possideat,& quo tempore possit hoc declarare.*
8 *Filius an teneatur declarare animum suum circa possessionẽ rerum personarum, et 11.*
9 *Creditor cum cõstituto,& precario, pactoq; de capiendo, an possit petere associationem sam.*
10 *Hæres potest possessionem vacantem propria authoritate apprehendere.*
11 *Filius præsumitur titulo vtiliori sibi possedisse,& an, & quando præsumatur, vel non præsumatur hæreditatis paternæ aditio,& cautela super hoc.*

AD DECIS. XLIV.

Bis de hac dec. meminit *Thor. in 2. p.Compen.decis.in ver.vxor el.1.& 2.*cui adde, quod mortuo marito
1 mulieri competit † retentio in bonis illius pro dotibus, donec dotes restituantur *Capy.decis.119.nu.3.Gram.decis.58 num 3.& decis.92.nu.19. Bal. nouell. in tra. de dot.priu.6.13.lim. Muscatell.in prax. de appell.glo.adiudicantur nu.61. Ric.collect. 191. Maxill.ad consue.Bari in consue.marito ad inopiam vergente num.27 fo.73.*& adde ad hanc decis.tradita per *Pascal. in tra. de vi.pa.po.p.4.cap.1.n.28.& seq.& per Cartar.decis.73.excq. Genua & Ioseph Ludou. decis.Perus.109.in prin.* quæ videtur aduersari huic decis.vbi *Ludou.*dicit id non modo † proce-

procedere in vxore,verũ etiam in filio per alleg.per eum *nu*.2.quibus adde *Muscatell. vbi sup.nu.69.*

8 Sed an è contra † filius possit dotem matris, quæ tutelam ipsius administrauit retinere donec reddiderit computum administrationis vide *decis.D. de Franch.* 642.*vbi dixi* late *Viscon.in concl.incip.filius,an possit n.97*.vbi cumulat multos pro negatiua, & in *addit.ad d. D.de Franch.decis*.642. & vide *Ricc.collect*.1917.vbi adducit *cons. ciu. Gr.m.*114. *nu*.11. & testatur decisum in S. C.*Pusca de vi.pa.po.p.3.c.*10. *nu* 43. *Thor. ver.retentio,vel compensatio fo* 485. *& in seq.incip.retentio dotis Molfes.in add.ad p* 7. *q*.15.*&* 16.*nu*.5.

N.2.ibi ¶ licere mulieri etiam pro legatis à marito relictis.¶

4 Adde quod datur etiam † retentio quando non datur actio, vt in legatis relictis in testamento minus sollemni *Capyc decis* 89. quam adducit *Ricc.collect*.191 *in fi*. & adde hic *Cartar*.omninò videndũ *sup.cit.decis*.73 & quod legatarius si sine vitio adeptus est possessionem rei legatæ, illius ei datur retẽtio *Thor.in* 2.*p.Cõp.ver.legatarius fo*.321

N. 3. ibi ¶ quod mulier etiam iure familiaritatis possidens.¶

5 In dubio possessio † iure familiaritatis præsumitur no.*in l.qui iure familiaritatis ff. de acq.poss*.quã exornat more suo decisionibus *Ricc.in collect*. 1293. vbi adducit *decis. Cacheran*.140.*decis.Ludo. Perus*.69. *& Lu-*

6 *ccn*.641.quod vxor † possidens cum marito præsumitur iure familiaritatis possidere.

N.4.& 6.ibi ¶ post obitum viri non declarauit animum suum. ¶

7 An mulier † post obitum viri teneatur declarare animum suum habes hanc decis. cũ qua concordat *Achill.de ca possess. & proprietatis.& Paleot. dec*.422. vide *Barz. dec. Bonon*.73 *n* 31.*et seq Pascal.vbi sup*.sed cõtra hanc decis. videtur *decis*.305. *Ludo.Perus*.109.qui tenet quod requiritur declaratio omninò, vel saltem tempore turbationis,quod opus est aliqua declaratio prout in *d decis.Achill.& Paleot*.quibus adde *Caual in tra.de vsufr.mul.relict.n*.201.& an

8 filius † teneatur animum suum declarare quando possidet bona patris vide *inf.n*. 10

N.6.ibi ¶ creditor qui habet rẽ hypotecatã debitoris pòt si vacua sit possessio illã apprehẽdere propria authoritate pro conseruatione sui iuris.¶

9 Adde quod creditor † cum constituto, & precario pactoq; de capiendo habens instrumentũ contra suũ debitorem pòt petere à Iudice associationem super bonis debitoris ipso non citato *Viscon.concl.incip.creditor, qui publicum*, quod impugnat *Rout.prag*. 1.*de conseruato*.cit.per eundem *Viscon*. qui tandem pro concordan. opin.in fin.distinguit,vt ibi per eum.

10 Sed quod possessio vacans † potest ab hærede propria authoritate occupari *Ludo.d.dec.Perus*.69.*n*.4.*&* 13.& an à legatario *Tho.in* 2.*p.Cõp.in ver.legatarius fo*.321.

N.10.ibi ¶ quod filius in domo,vel alia re paterna remansit, quæ specialiter, vel generaliter pro dote materna erat obligata non videtur hæreditatem patris adire, sed pro dote materna insistere.¶

11 Adde quod filius † non præsumitur hæreditari paternæ se immiscu ss , nisi animũ suũ declarauerit se esse hęredẽ *Meno.lib.4.presũp.99.n.4*.filius.n.pòt retinere bona ex titulo sibi vtiliori,& non vt hæres iux.no.per *Bar.in l.gerit ff.de acq hæred.Crauett cõs*.33. *n*.11.quod procedit in præsũpta hæreditatis aditione,secus quando sumus in expressa,nã quando sumus in pręsumpta probatio in contrariũ recipitur,quando docetur alio titulo possedisse, & possidere potuisse, quia præsumitur vtiliori titulo possedisse, vt per *Bar.d.l gerit*,quia vna pręsumptio tollit aliã vt optimè declarat *Gornaz.decis.Lucẽ*.112. *præsertim nu* 16. dixi ad D.de Franch. *decis*. 536.*n* 7.optimè *Consiliar.Pascal.in tract.de virib.patr.pot.p*.2.*c*.1 *n*.21.*fo*.437. & in hoc ad euitandum controuersias tradit cautelam *Altimon.in prax.tutel.p*.2 *ver. vtiliter agat,& contrahat n*.52.*& seq.fo*.182.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Testes in testamento debent esse rogati,& de ratione nu*.2.*& intelligitur in omni testamento nuncupatiuo,& in scriptis nu*.3.*& an sufficiat si sint vocati nu*. 4.

5 *Testium rogitus in testamen. an præsumendus,& si probandus quot testes requirantur num*.6.

7 *Testes an præsumantur rogati si Notarius dicat præsentib.test.vocatis, & rogatis, &* N quid

quod si dicat vocatis &c nu. 8.

9 *Testium rogitus, an sufficiat si fiat incontinenti absoluto testamento.*

10 *Testes in testamento à quo debeantur esse rogati à Notario, vel à testatore, & quid in contractibus.*

11 *Notarius in testamento, an rogandus.*

12 *Testium rogitus in instrumentis, an sit necessarius, & Notarij, & an in matrimonio num. 13.*

14 *Testes in solutione debiti in scriptis redactis debent etiam rogari declara, vt nu. 16.*

15 *Testes in probatione confessionis extra iudicialis, an debeant esse rogati.*

17 *Testes septem in testamento de iure ciuili requiruntur secus de iure Cano quia sufficiunt duo nu. 18. & quales debeant esse n. 19. & quid in Regno.*

20 *In dubio fauendum opin quæ fauet religioni, & quia contrarium fecit Dynus fuit damnatus.*

21 *Testes quando sunt subscripti non est quærendum si sint rogati.*

22 *Testator an possit mandare, quod credatur vni testi.*

23 *Duo specialia an, & quando possint concurrere.*

24 *Milites & si possint testari quando, & quomodo volunt tamē in eorum testamētis requirūtur duo testes rogati, & de rōne n. 25*

26 *Milites quot priuilegia habeant in testando.*

27 *Milites qui sint qui gaudeant his priuilegijs, & an milites nostri temporis.*

28 *Clerici gaudent ijsdem priuilegijs quibus, & milites in testando, & quot testes requirantur in illorum testamen. sed quid in Regno Siciliæ nu. 29.*

30 *In ore duorum, vel trium ex leg. diuina stat omne verbum.*

31 *Sacerdos ex vulgari dicto rusticorum sicut habet septem ordines, ita æquipollet septem testibus.*

32 *Religiosi magis fide digni, quam seculares.*

33 *Testes sex seculares tantum probant quantum quatuor religiosi.*

34 *Testes duo æquipollent personæ Parochi. Testi confessori magna fides adhibetur.*

35 *Testamen conditum Venetijs adhibitis duobus, vel tribus testibus valet. Item in Ciuitate Senarum. In Hispania, & Romæ.*

36 *Casus in quibus quis potest testari minori n. 7. testiū nu. 37. 38. 39. 40. 41. vbi pri. est in Testamen. patris in liberos valet absq; nu. testium à l. requisito, dummodo ipsius manu scribatur.*

37 *Testamentum ad pias causas valet etiam si coram testibus non sit lectum.*

38 *Testamentum factum à rustico in rure non indiget 7. testibus.*

39 *Testamentum factum tempore pestis potest fieri coram duobus testibus.*

40 *Testamentum factum coram Principe valet sine numero testium.*

41 *Testamentum apud acta valet coram 5. testibus, & quid si fiat coram duobus.*

42 *Verbum (requisiti) contentum in c. cum esses quomodo intelligitur.*

43 *Testes duo sufficiunt in relictis ad pias causas, & quid si essent Monaci n. 44. vel inhabilis nu. 45.*

46 *Testes etiam si rogati non fuerint, sed ibi fortuito casu venerint valet testamentum.*

47 *Testamentum in liberos imperfectum, an valeat, & 49.*

48 *Clausula codicillaris virtus est supplere defectum sollemnitatis, non voluntatis, quæ sicut cetera substantiales censetur apposita de voluntate testatoris.*

49 *Testamētum imperfectum quod morte præuentus testator complere non potuit, an valeat.*

50 *Statutum, vel consuetudo, an possit minuere sollēnitates testamentorū, & an consuetudo cuius initij memoria hominum non extat nu. 51.*

52 *Forensis, an possit testari secundum morem, consuetudinem, statutum, & priuilegium Ciuitatis in qua testatur.*

53 *Statutum dictans minorem num. testium in testam. quis condere possit.*

AD DECIS. XLV.

QVæ continentur in hac decis. quā compendiat nouiss. *Io. Bap. Thoro in Compend. decis. reg. 2. p. ver. testamentū* recēsentur à *Gugliel. de Bened. in repet. cap. Raynutius in ver. testamentū el 1. à n. 58. vsq; ad n. 69. de testam.* vbi ponendo fundamēta omnia respōdet nimis accuratè omnib. contrarijs, & demū disputato articulo ad partes concludit, prout fuit conclusum hic per S. C. non te pigeat illum videre, & miror, quod D. Author de illo nullam faciat mentionem.

In prin. ibi ¶ ēt si test. nō sint rogati. ¶

1 In testamento testes † debere esse rogatos aperta sunt iura *l. heredes palā §. in testā. ff. de testam. auth. rogati C. de testib. l. fi. §. fin. ibi excepto testā. C. de Cod glo. in §. ver. adhibitis instit. de testā. gl. in l. ad fid[?] ff. de test. Boer. dec. 34 Socc. regul.* 420. estq; cōis opin. de qua per *Viu. in Sylu. cōm. opin. ver. testes in testā. Clar. in § testam. q. 58. Mant. de coniect. lib. 2. tit. 11. num. 1. & 2.* infinitos cumulat vltra prædictos glo. & authoritates *Farin. tract. de testib. tit. de opposit. contra person. testium q. 62. nu. 134. fo.* 120. vltra quos *Meno. lib. 4.*

præsump.

2 *præsump.8.nu.13.* & quare † debent esse rogati testes in testamento idem *Farin. ibi nu 136.* vt ex *Clar.& Mant.* tres affert ra-
3 tiones. Idemq; locum † habere tam in testamento in scriptis,& sollemni, quam in nuncupatiuo firmauit *Farin.* ampliando regulam *loco cit. nu.138.* post multos,quos allegat, vltra quos, vide *decis. Delphin. Fran. Marc.193.nu.7.* sed quid in testibus codicillorum *Ricc.collect.3078 7.p.* & an sufficiat
4 † si testes sint vocati adhoc,vt dicantur rogati. Idem *Farin.ibi nu.140.*& in quib. alijs casib. testes debent esse rogati optimè more suo explanat doctissimus *Gait. in tract. de cred.c.3.tit.1.nu.383.& seq.* post hæc scripta visus.
5 Et an rogitus † præsumendus *Meno. lib. 4.præsump.9.nu.2.Farin.vbi sup.num.143. & nu.159.cum seq. Bened.vbi sup. post num. 89. Socc vbi sup.reg.testes in testamento 3.Fallen.* qui alios allegat *Clar.in q.58.n.7. Fran. Marc.decis.193.nu.6.*
6 Et si rogitus † probandus per quot testes erit probandus *Farin. vbi sup.nu.159.*
7 Et quid si Notarius † dicat præsentib. talib. testib. vocatis,& rogatis, an præsumẽdi erunt rogati *idem Farin.ibi n.144. & 161.*
8 *& seq.*& quid qñ † dicit vocatis &c. idem *Farin vbi sup.n.164. Ang. à Gambaleonib. de testã.ver.et Galuano,* quod talis assertio probet rogitũ *Villalob. com.opin.lit.T.n.102.* & quod sufficiat si dicat præsentib.&c. *Mascar.concl.1354.n.15.lib.3. Petra. ad Gram. dec.62. nu.4.*
9 Et quod sufficiat si fiat † rogitus absoluto testam. in continenti *Farin.ibi n.157.* &
10 à quo debent † esse rogati testes à testatore, vel à Not. *Clar.d.q.58.n 6.* dicit vnũ verbum *Franc.Marc.d.dec.193.n.7.* multos cumulat *Farin.ibi n.155. cũ seq.* & quod sufficit à quocunq; rogari nomine testatoris ex cõmuni *Viu.d.ver.testes Clar.d.q.58. Ludo. dec.63.& Bocr.dec.34.Petr.ad Grã.dec.62.n. 4.* post hæc scripta completa visus.
11 Sed an Not. † sit rogandus vide *Affl in in Cõst. Baiulos n 23. Galter. de liq. instr. rub. 2.n.16. Frecc.inf.cit.* cum alijs nouiss. *cit.per Gait.vbi sup.nu.381.* quib. adde *Meno lib.4. præsũp.8 n.15. Ricc.d collect.3078.* & an præsumendum,quod sit rogatus *Galter. d. rub. 2.n.17.Clar.d q.58.nu.8.* & in contractibus quod sufficiat si Not. sit rogatus ab vna tantum parte v3. ab illa,qua mandante conficitur instrumentũ vide *Genua tract. de scrip. priuat.lib.1.fo.67.nu.27.*
12 Et quid in instrumentis,an rogitus † testiũ,& Not. sit necessarius *Farin loc.cit.nu. 132.* vide *Bellamer.decis.267.Capp.Tholosa. dec.183.Frec.de præsent.instrũ.p.4.n.13.Galt. vbi sup.* quẽ redarguit *Gait.loc sup.cit.* post hæc scripta visus *nu.384.& seq.*
13 Et an in matrimonio † *Socc. in reg. testes in testã 3.Fallen.circa med.*& an in diuortio *Farin.vbi sup.n 148.* qui in solutione debiti
14 † in scriptis redacti testes debere esse rogatos testatur ibi,de quo videndus est *Altimon.* qui idẽ scripsit *in prax.liqu.instr.2.p.3. p.ver.aut facta liquidatione n.56.*& ante eũ *Rober.de liquid.instr.consid.4. nu.54. & seq.* quod aduertit *D.Rouit.in rub.de liq.instr.n. 30.* omninò vidẽdus,de quo etiã *Calà in tra. de mod arti.n.61.fo.mihi 72. Viscõt.in concl. incip.instrumentum quando est liquidum* de quo meminit nouiss. *Thor.in 2.p. Compend. ver.testes de satisfactione fo.697.*
15 Et quid ad probandam † cõfessionẽ extraiuditialẽ solutionis *Cartar.dec.90.* Decla-
16 ra prędicta secundũ *Farin.d.q.63.n.246.de opposit.cõtra perso.testi.* quod in probatione solutionis debiti, de quo apparet scriptura requirũtur quinq; testes,nõ tamẽ rogati,vel duo q sint rogati, si verò debitũ non est in scriptis redactum, ꝙ sufficit vnicus testis,& iuramẽtũ suppletoriũ,vt ibi per eũ, ꝙ nota,
17 Prædicta tamen de iure ciuili procedunt, quo iure in testamento requirũtur septem testes,& in Regno vltra 7. testes requiritur Iudex ad contractus,sicut in alijs instrumentis *Petr ad Grã.dec.62.n.3.*& quod sint rogati,vt in *l hac cõsultissima C. de testã.* quam exornat *Ric.collect.229* adeò quod vno deficiente testamentũ est nullũ,cũ d.num. septenarius sit de forma *Maran.in aur. spec.p. 1.ver.ind.tel.aggred.n.22. Alber.d.l.hac consultiss.§ si quis autẽ, Petr.ad Grã.dec.62.nu. 1.* vbi subdit de caut. quam tradit *Duran.de art. test.tit.de test. ord. caut.* secunda,illi qui vult testari absq; n.7. testiũ. Et de supradicto Iudice ad contractus, & à quo creatur in Regno vide latè *Gait vbi sup nu.372.* quem vide etiam circa prędicta *n.401.* Sed quid de iure Canonico,quo vt habetur hic ex dispositione *c.cũ esses,& c.relatũ de testã.* sufficiũt duo testes tamen idonei,vt per *Clar. omnino viden.in d.§.testamentũ q.57.n.2.in fi.* an
19 etiã illi duo testes † debent esse rogati,hęc fuit controuersia in hac decis. de qua videndus est *Farin.loc.cit.n.145.* vbi ex *Ferdinã. Vasquez lib.2.§ 13.n.56 Crass.in tra.de success.tã ex testã.quam ab intestat q.58.n.2.* ampliando regulã prædictã in quinta ampliat. dicit testes etiam attenta dispositione *d.c. cũ esses,& c.relatũ* in testam. debere esse rogatos,& hanc opin. cõiter receptã restatur tã in Eccl. quam seculari, & seruandam, vltra quos vide *Lap. alleg. 31.* omnino *Ang.*

de Gamballeoni. in tract. de testam. vers. &
Galuano, & Mariano tribus testibus circa
fin. Contrariam tamen sententiam sequu-
tus est *Ludo.com.opin.concl.63.in 4. fallen,*
quem allegat ibi *Farin. in fin.* Sed vltra
eum vide *Tomin. decis. 4.* quem allegat
Ricc.collect.229. Bened.vbi supr. numer.58.
vbi allegat *Castr.cons.344.& D.in l.1. C.*
de sacros. Eccl.vbi Bened. loco cit. ver. ego
verò testatur de communi, de qua etiam
testatur *Soccin.in reg.cit. incip. testes in te-*
stamento in 2. fall. & de ratione, & quod
20 in dubio adhærendum † huic opin. quæ
fauet religioni, nè damnetur sicuti fuit
damnatus Dynus, vt testatus est quidam
Eremita, quia non fuit sequutus opiniò-
nem religioni fauentem idem *Bened. loco*
paulò ante cit. quos non allegat *Farin.* quan
do sequitur hanc opin. *loco cit.numer.152.*
vbi multos de communi testantes cumu-
lat,

21 Cessat autem omnis quęstio † circa ro-
gationem testium quando testes sunt sub-
scripti, quia præsumuntur rogati, & est cō-
munis opin. *Vin.Crass.aliorumq; cit. per Fa-*
rin.vbi sup.nu.165.Viu.com.opin. ver.in te-
stamento Petr.ad Gramat.decis.62.nu.5. an-
nuit, *Meno lib.1.præsum.9.nu.2.* & de rogi-
tu testium vide *Mago.decis.Lucen.32.n.6.*

22 Sed an testator † possit mandari, quod
credatur vni testi, vide *Affl.dec.321.nu.5.*

N. 2. ibi ¶ duo specialia non con-
currunt. ¶

23 Duo spetialia † an & quando possint cō-
currere vide *Rouit.pragm.1.de off.priui.fa-*
cien.reg.nu.19. vide *tex.& ibi D. in l.1. C.de*
dot.promiss.Bar.& alios in l.si is qui pro em-
ptore ff.de vsucap. Meno.*lib.4. presump. 4.*
numer.7. Maran. *de remed. possess. numer.*
135. Oinoto. in §. fuerat numer. 52. de
actio,

N.4. ibi ¶ quod de testamento mili
tis dispositum est, in quo quidem ius
ciuile relaxauit sollemnitates contèn-
tum tamen numero duorum testium. ¶

24 Milites † licet testari possint quando vo-
lunt, & quomodo volunt, vt per *Bened. vbi*
sup.nu.21. tamen in eorum testamentis de-
bent adhiberi duo testes rogati ad id spe-
tialiter dicit *Clar.q.58.nu.5. Natta in rep.*
l.hac consultiss.§.ex imperfecto n.164.glo.in
l.militis C.de testam.mil. Oinoto. in tit.de te-
stam.milit.nu.14.Mascar.Ludou. & alij ci-
tati per *Farin.vbi sup.n.149.Bened.vbi sup.*
nu.59. nam vt dicit ibi *Oino.* licet sollemni-
25 tates † iuris ciuilis sint remissę, vt per *Clar.*
in q. 15.& in d. q. 58. in §. testamentum
26 non tamen iuris gentium, & quot † priuile
gia habeant milites in testando recenset
Oino.ibi nu.15.& seq.& in repert. Meno.*de*
præsump.ver.miles.

27 Et qui milites † gaudeant his priuilegijs,
& quæ requirantur in milite latiss. *Bened.*
vbi sup.à nu.23.cum seq. Angelus à Gambal-
leon.loco cit. ver. primo quærendum quis di-
catur miles, vide *Thor.in 2.p.Comp. ver mi-*
lites Amend.ad de Franch.decis.4.nu.14. vbi
quod milites nostri temporis non gaudent
priuilegijs, quibus gaudebant antiqui.

28 Quod autem diximus de testamēto † mi-
litis idem de testamento Clerici dicas, Cleri
cus .n. pari militis priuilegio vtitur *Abb. in*
c.in præsentia de probat.c.quia nos de testam.
vbi quod Clerici possunt testari sine sollem
nitatib. iuris ciuilis *Dec.in d.c.in præsentia n.*
6.Bened.in d.ver.testam.el.1 n.32.Vasquez.
de success.creat.lib.3.§.22.lim.17. nu. 37. &
84.Crot.cons.421.n.21.lib.3. qui dicit, quod
propterea Clerici validè testari possunt co
ram duobus testibus, cuius contrarium te-
nuit *Sicar.cons.1.n.24.tit.de testam. Crass.in*
tra.de effect.Cler.effect.19.n.14. qui *effect.63.*
tenet contra *Siccar.* quod in testamen-
tis Clericorum sufficiunt duo testes tan-
tum cum præsentia Parochi per *d. c. cū esset*
& ibi no.Card.Floren. Valas.decis.74. per
tot. vbi quid in testamento laicorum in ter-
ris Ecclesiæ in temporalibus subiectis, licet
29 in *d.effect.19.* in Regno Siciliæ dicat Cleri-
cos non solere condere testamenta minori
num. quam septem testium, prout laici iux.
l.si vnus C.de testam.l.2.C.de bono.poss.secun
dū tabul. Clar. in §.testamentum q 56.nu.1.
& seq. cum alijs ibi per eum alleg. *d.effect.*
63.in prin.

N.6. ibi ¶ pro hac opin. facit lex di-
uina. ¶

30 Lex diuina † dictat, quod in ore duo-
rum, vel trium stat omne verbum *c.in*
omni negotio de testi. Mascar. de proba-
tio. quest. 17.numer.1. Campag. in c reg.
vulgaris famæ num. 32.44. & 46.not.in l.
vbi numerus ff.de testi. latè *Farin. vbi supr.*
numer.232.& seq. vbi multos cumulat, qui-
bus adde *Viscon.in concl.incip. testis si vnus*
col.2.

N. 7. ibi ¶ testimonium Parochi
æquipollet quinq; testibus. ¶

Adde quod dicit author *in seq.dec.n. 3.* ꝙ
31 rustici habēt hāc opin. ꝙ sicuti Sacerdos †
habet septē ord. ita ęquipollet septem testi
bus,

bus, & dicta per *Morot.consf.99. nu.4. & 5.*
32 quod magis fide digni † sunt religiosi, &
33 quod tantum probant quatuor testes † religiosi, quantum sex seculares ad quod multos adducit, tu vide *Ricc. collect. 3084.*
34 7.p. Sed quod duo testes † æquipolleant personæ Parochi videtur tenere *Abb. in d.c. cum esses.* vbi quod valet testamentum confectum corã quatuor testibus, sequitur *Bened. vbi sup. nu. 92.* ergo duo testes æquipollent Parocho *Bened. vbi sup. ver. hodie autẽ. Clar. q. 57. nu. 3.* vbi de communi testatur. Cumulando multos DD. & quod testi confessori magna fides adhibetur *Seraph. decis. 1177. num. 3. Gram. consf. ciu. 29.* citat *Viscõ. ad decis. de Franch. 483.* vbi an hæres, cui testator mandauit, quod faceret, quod confessarius dixerit, ei teneatur credere ad ꝗ citat *Nauar consf. 16. tit. de testam & alios.*

N. 8. ibi ¶ varias consuetudines, quę vigent circa testamenti factionem. ¶

Vltra relatas cõsuetudines hic ꝑ Auth. sciẽ
35 dum, quod Venetijs † quis põt testari adhibitis duob. testib. vel trib. vt in ipsa *l. Veneta in cõsultis authẽticis c. 19.* Itẽ in Ciuitate Senarũ in testamentis sufficiunt tres testes, etiam non rogati, vt illius statuto cauetur, vt per *Socc. Sen. consf. 83. col. 1. lib. 1.* & de hoc statuto meminit etiam *Ang. de Gãbaleon. in tra. de testam. in ver. & Galuano, & Mariano trib. testib.* & idem l. Regia sancitum in Hispania, vt quis coram trib. testib. & Not. possit testari *Couarr. in d. c. cum esses n. 1.* de quib. omnib. videndus est *Meno. lib. 4. præsump. 4. à n. 1 vsq; ad nu. 5. vbi in prin.* quod idem est Romæ.

Et vltra consuetudines, & statuta parti-
36 cularia, quæ vigent varijs in locis, de iure † dãtur multi casus in qnib. quis potest testari minori nu. testiũ requisitus à d. l. hac cõsultiss. primo est in testamẽto inter liberos de quo inf. dicemus ad n. 12. in quo quando tamen totũ est scriptũ manu testatoris nullus testis requiritur *Achill. de grass. decis. 1. tit. de testam.* & quod sufficit carta scripta manu testatoris, licet non sit corã testibus lecta quãdo testator disponit inter liberos *Rauden. dec. Pisana 28. n. 7.* quem vide etiam de testamẽto inter liberos, vt valeat, quid continere debeat *dec. 46. n. 3. & 4.* vide *Meno. lib 4. præsump. 7. à nu. 2.* vbi multa.

Secundus est in testamento ad pias cau-
37 sas † vt hic, & *in decis. Tomin. lyps. 4. Bened. vbi sup. n. 50. Clar. q. 6. & 56. nu. 5. Ang. de Gamballeo. in ver. suum testamentum in fin.*

Quod testamentum ad pias causas valet etiam si non sit corã testibus lectum, & sic nutu factũ, & alijs potitur priuilegijs *Rauden. decis. 46. n. 7.*

38 Tertius in testamento à rustico † facto in rure *Fab. decis. 26. tit. de testam.* de quo latè *Clar. d. q. 56. nu. 6.* Sed requiritur vtrunq; s3. quod sit rusticus, & testamentũ factũ in rure *adden. ad Clar. d. q. 56. lit. F. Bened. vbi sup. n. 12. et quot testes requirãtur in testã. rustici Bened. ibi*, vbi optumè declarat ꝑut ẽt *Ang. de Gamball. loco cit. ver. Rusticus autẽ.*

39 Quartus in testamento † facto tempore pestis, quod valet coram duobus testibus *Pute. decis. 372. & 382. lib. 7. Mising. cent. 1. obser. 95. Tesaur. decis. 180. Fabr. decis. 5. de testam.* de quo vide *Clar. in §. testamentum q. 56. numer. 3.* vbi latè, vide *Meno. consf. 224.* Sed quid tempore mortalitatis vide *Ang. de Gamballeon. in ver. suum testamentum fo. 275. à terg.*

40 Quintus in testamento † facto coram Principe, quia valet sine numero testium, solus enim Princeps sufficit *l. omnium C. de testament. Mascar. de probat. conclusion. 1352. numer. 47.* de quo etiam viden. est *Bened. vbi sup. num. 17. & seq. Mising. cent. 6. obser. 29. Clar. d. q. 56. numer. 7. Molfes. ad consue. Neap. tit. de renun. q. 10. n. 2.* qui alios citat.

41 Sextus in testamento † apud acta, quod valet coram quinque testibus *Fab. decision. 23. de testam.* imò duo sufficiunt probat *ex Bar. & alijs in l. omnium C. de testam. et Viu. com. op. ver. testium depositiones Petr. ad Grã. decis. 62. num. 3.* Idem si coram Iudice *Mising. lib. 6. obser 24. Bened. vbi sup. numer. 18.* quos casus refert cum sup. cit. decis. *Ricc. collect. 229.* quos inserere placuit, vt alios adderem idem tenentes vltra decis. per eum allatas vt què materiam habeas vnitam, & de dictis, & alijs casibus *Bened. vbi supr. & Ang. de Gamballeo. loco cit.*

N. 8. ibi ¶ vbi respõdet ad verbum requisiti. ¶

42 Verbum requisiti † contentum in *d. cap. relatum* quomodo intelligatur explanat doctissimè *Cugliel. de Bened. in d. ver. testamentum el. 1. n. 61. omninò videndus.*

N. 9. ibi ¶ sufficiunt duo testes etiam mulieres. ¶

Ex *Bal. in l. 1. C. de sacros. Eccles.* dicit Au-
43 thor hic quod in relictis † ad pias causas sufficiunt duo testes ẽt mulieres, ꝗ latius probat & euidentiss. rationib. *Bened vbi sup. omninò viden n. 64. Clar. q. 55. n. 3.* vide *Viu. cõ. opin. ver. testis esse non potest mulier Pet. qui alios citat, ad Grã. d. dec. 62. post n. 7.* vbi quid in hermaphrodito.

 Sed

45 Sed quid si testes † essent Monaci, an valeat testamentum ad pias causas *Farin. de testibus q.61.nu.127.Clar.d.q.55.nu.7.& q.56.* & an inhabiles † *Clar.d.q.55. nu. 10. Farin in d.tract.ver.inhabiles*, sed supra dictum est, quod testes sint idonei ex *Clar. d. q.57.n.2.in fin.*

N.11.ibi ¶ quod testes non sint rogati, sed fortuito. ¶

46 Quod valeat † testamentum si testes nõ sint rogati, sed ibi fortuito casu venerint, ac si rogati, & vocati essent concludunt *Bar. & Bal.& omnes in d.l.1. C. de sacros. Eccl. Spec.in tit.de instr. edit. §.nunc vero aliqua Panor.in d c.relatum Bened.vbi sup. nu.58.* sed quod testiũ subscriptio faciat præsumi rogitum, dicit communẽ *Viu.in com.opin. ver.in testamento*, quem refert, & sequitur *Petr.vbi sup.nu.5.*

N. 12. ibi ¶ ratione sollemnitatis inter liberos. ¶

47 De testamento † inter liberos dixi aliqua sup.ad *num.8.* hic quæro, an testamentum imperfectum inter liberos valeat, dic quod valet ratione sollemnitatis imperfectum, secus ratione voluntatis *Oino.de testam.tit.de sollem.test.nu.13.* etiam si sit appofita clausu
48 la codicillaris, cuius virtus † est supplere defectum sollemnitatis, secus voluntatis *Fab.decis.27.de testam. Viscon. in concl.incip. testamentum circa fin.* qui alios infinitos cumulat omninò viden. de qua clausula vide *Petr ad d.decis.Gram.62.num.5.* qui dictam clausulam sicut, & cęteras substantiales dicit appositas de voluntate testatoris, & contrahentium, sicut de testamento ad pias causas idem, quod de testamento inter liberos dicit *Mising.cent.5. obser. 28.Bened.vbi sup.nu.71.* habetur in *l.si quis ff.de testam.* declarat *A g de Gambail. in tra. de testam.in ver.in Ciuitate Senarum ver. secundo dicit Bar.Ric. coll:ct.781*, latè *Bened. vbi sup.à nu.81.* vbi quãdo testamentum
49 minus sollemne substineatur inter liberos de quo etiam viden.est *Morot.* post per eũ alleg.*D.cons.34 nu..., & Molfes. ad consue. Neap.p.4.q.62 nu. 10.& 22.* qui optimè declarat. Sed quid de testamento imperfecto puta si Notarius fuit accersitus, & cępit scribere, & non compleuit testamẽtum, an valeat vide *D.cit per Petr.loco cit.num.7.* tenentes testamentum non valere, quia imperfectum ratione voluntatis, de quo tu po teris videre *Rauden.* quam ipse non adducit *decis Pisan.& Marilian.decis.47.num.3. & seq. Oino.vbi sup. optimè declar.inst.de testã.* *tit.de soll.test.à nu.8.vbi vsq.*[illegible] cicta omnia explanat.

N.13.ibi ¶ si statuto caueatur sufficere in testamento duos testes. ¶

50 Statutum † vel consuetudo an possit minuere sollemnitates testamentorum latè *Ang.Gambalcon.tra.de testam.ver.secundum morem, & statutum nostræ Ciuitatis Regij*, & vide quæ dixi sup.ad *nu. 8.* & an tale statutum valeat vide *Bened d.ver.testamentum el.1.nu.54.& seq no.in l. si non spetiali C. de testam.*

51 Et quod valet consuetudo † cuius initij memoria hominum nõ exiitat *no. in l. si arbiter ff.de probat.& in l.2.in §.pen. ff. de aq. pluu.arcen.* quia habetur loco concessionis ab habente authoritatẽ concedendi *l. hoc iure §.ductus aquæ ff.de aqua quotid et æst. c.super quibusdam §.præterea, & ibi glo de ver.sign facit l.2.C. quem adm.testam. aper. ibi* (secundum leges moresq; locorum) facit *l.2.ff.de vulg.& pup.vbi D.refert Ang.de Gambalieor.in tract. de testam.. in ver. & Galuano, & Mariano tribus testibus*, vbi subdit, an quando statuto permittitur, vt quis possit testari tribus testibus illi testes debeant esse rogati, in quo refert varias *D.opin*, de quib. apud eum, apud quem etiã
52 habes an forensis † possit testari secundum morem, consuetudinem, statutum, vel priuilegium Ciuitatis in qua testatur.

53 Et à quo possint condi † eiusmodi statuta dictantia minorem num.testium in testamentis *Bened.vbi sup.d.nu.54.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Testamentum factum ad pias causas coram Parocho, & duob. testibus valet non modo in terris Eccles. sed imperij, & an duo testes supra numerati loco Parochi sufficiant.*
2 *Notarius Apostolicus, an possit in Regno facere testamentum, & nu. 5.& 6.*
3 *Testamentum stipulatum à presbitero etiã Parocho non valet.*
4 *Instrumentum stipulatum à Clerico absq; Iudice ad contractus non valet, vide n.6.*
5 *Instrumentum confectum à Not. Apostolico an valeat, & quid si de re Ecclesia, quod valet num.6.& quid si de re prophana.*
7 *Instrumentum fundationis iuris patronatus potest confici à Not. Apost.*

AD

AD DECIS. XLVI.

1 Testamētum † ad pias causas, quod iuxta hanc decis. quam compendiat *Thor. in ver. dispositio in 2. p. Compend. decis. regn.* factum corā Parocho, & duobus testibus valeat nō modo in terris Ecclesiæ statuq; Ecclesiastico *iux. c. cum esses, & c. relatum de testam. hic, et in praced. decis. cit.* verum etiam in terris imperij *Alex. cons. 105. vol. 4. latè Tiraq. de priu. piæ causæ Osno. instit. de testam. tit. de testamento sollemni. nu. 21. fo. 157. vide Mago. decis. Lucen. 32. num. 5. & ibi add. & omninò Clar.* optimè scribentem, & distinguentem in *§. testamentum q. 57 nu. 2.* Cuius miror, quod Author non meminit, sed solum de eo mentionem facit *q. 6. tantum*, vide etiam *Ang. à Gamballeo. in d. tract. de testam. ver.* præsentibus D. An. ganno Rectore, & Parocho Ecclesiæ S. Mariæ maioris, & in ver. & Galuano, & Mariano tribus testibus in fi. & nouiss. vide *Ambrosin. decis. Perus. 13. n. 24.* vbi de testamento in terris Ecclesiæ facto coram Notario, & quinque testibus, & quod duo testes supra numerarij loco Parochi sufficiant ex multis probat.

2 Sed an in hoc Regno Notarius † Apostolicus possit facere telamentū, vide *Affl. post Isern. in Const. instrumentorum robur num. 23. & 24. sequitur Io. de Amic. cōs. 115 num. 8. vide D. Reg. Tapp. lib. 3. iu. reg. fo. 164. Affl. decis. 245. vbi V sill. Boer. decis. 242. Valas. decision. 9. & vide Mascar. de probat. concl. 3* 3 48. & ideò stipulatum † à presbitero non valet etiam Parocho, & si facit nō obtinet robur, tanquam factum nō à persona publica, sed priuata, quod multis probat *Viscon. in concl. testamentum fo.* 270. *D. Roui. inf. cit. Marant. cons 3.* Id quod latius scripsi antequam eum vidissem *in tract. de Notar. art. 5.*

4 Et de instrumento † confecto à Clerico absq; Iudice ad contractus, an sit nullum *D. Reg. de Tapp. d lib. 3. iur. reg. fo. 159. & n. 11.* 5 habes de instrumento confecto per Notarium Apostolicum, & vide *Ann. in sing. in ver. instrumentum, vbi per 3. sing.* de instrumento confecto à Notario Apostolico, & ibi filium adden. vide etiā alios cit. per *Gallup. in prax. p. 2. c. 21. nu. 9. fo. 187.*

6 Verum de anno 1623. per S.C. fuit reputatum validum † instrumentum confectum à Notario Apostolico de re Ecclesiastica refert *Thor. in 2. p. Compen. ver. instrumentū confectum à Not. Apost. fo. 288. 2. col.* vbi citat *Rouit. pragm. 2. de contract. num. 12.* de quibus omnibus vide omninò *D. Gait. in d. tract. de credit. c. 3. tit. 1. nu. 45.* vbi alios adducit, *& n. 472. 482. cum seq.* post hæc scripta completa visum, & quod instrumentum confectum à Notario Apostolico sine iudice ad contractus, & testibus in num. oportuno, non potest liquidari secundum formā *Rit.* si confectum circa temporalia, nec vlla fides ei adhibetur vide *Regnicolas citatos per Viscon. in concl. incip. instrumentum quando col. 6. fo. 127.*

7 Verum quod Notarius Apostolicus possit conficere instrumentum iuris patronatus fundationis etiā in Regno, in quo pro-
8 hibetur conficere instrumenta quoad secularia nouissimè *Ricc. in prax. probatio iur. pa. seruat. form. concl. Trid. resolut. 32. mox impress.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Alimenta, an petantur iure actionis, vel offitio iudicis multum interest, & n. 11.*
2 *Alimentorum actio quando transmictatur ad haredes.*
3 *Alimenta debita ex statuto petuntur iure actionis.*
4 *Alimenta debita à marito vxori. & 5. & de illis infra annum luctus.*
6 *Alimenta, an debeantur vxori quando accusatur sub nomine viri.*
7 *Alimenta, an possit maritus denegare vxori adultera. & qua propter culpam recessit à viro.*
8 *Alimenta, an ex causa denegari possint.*
9 *Alimenta præterita, præsentia, & futura quando debeantur ex hominis dispositione ab hæredum hæredibus, & per hæredes hæredum.*
10 *Alimenta præterita non debentur Iudicis offitio, quia præterita non habent priuilegia, vt præsentia. Quomodo in illis agi debeat, & quæ sint.*
12 *Alimenta præterita debita, an possint cedi.*
13 *Alimenta præterita, an computentur in legitimam.*
14 *Alimentorum præteritorum, & futurorum differentia. Et quæ sint alimenta præterita, & quæ futura nu. 16.*
15 *Alimenta præterita non sunt ita fauorabilia sicut ea, quæ debentur in futurum, & non debentur lite pendente.*
17 *Alimentorum causa, an tractari possit diebus feriatis.*

18 Ali-

18 *Alimenta spurijs debentur, et n.24 nu.25.et quis dicatur spurius n.19. & ibi de legato annuo facto spurio si ad doctoratum perueniat, an censendum pro alimentis.*
20 *Alimenta quo iure debeantur naturalib. spurijs &c. & num.24.& 25. & ibi de legato facto spurio si ad doctoratum peruenerit.*
21 *Alimenta coram quo spurij petant.*
22 *Alimenta dum habent spurij, an teneantur operari, vel debeant sine onere habere, et an habeatur respectus ad dignitatem paternam.*
23 *Alimenta spurij, an transmittant ad haeredes, et num. 27.& an haeredes teneantur ad alimenta spurijs.*
25 *Iur Cano. quod dicta spurijs alimenta deberi, an seruetur in terris imperij.*
26 *Alimẽta debita ex consuetud. debentur iure actionis, sed ad lenta iuris dispositione petuntur offitio iudicij.*
28 Dos tradita *filiae spuriae, an transmittatur ad haeredes.*
29 *Alimenta quando transmittantur ad haer. an transmittantur pro integro anno, vel pro residuo anni.*

AD DECIS. XLVII.

In prin. ibi ¶ an alimenta praeterita transmittantur ad haeredem. ¶

IVre meritò pro decidenda hac controuersia Author noster distinguit quo iu-
1 re † alimenta petantur, nam si exiguntur iure actionis, poterunt de praesenti alimenta peti, quamuis in praeteritum non essent soluta; quando verò offitio Iudicis, soluuntur in subsidium quando quis aliundè sibi non prouidisset de alimentis, vt explicant *Neap. in consue. si aliquis nu.34. D. de Fräeb. decis.605. Surd. tit.1. de alim. q.5. num.11. & tit.9. q.32. n.2. Anna cons.71. & post eos Molfes. ad consuet. Neap. p.5. q.4. num.12. & seq.*
2 vbi quod actio † transmittatur, etiam ad haeredes ita, vt possit haeres exigere alimenta per testatorem non exacta per tex. *in l. de alimentis C. de transact. Surd.* qui alios cumulat *tit.5. q.1. n.40.* Secus quando per offitium Iudicis, quia non fit alimentorum trasmissio ad haeredes nisi in duobus casib. Primo quando illorum occasione contractum esset aes alienum *Affl. decis.10. post n.3. & ibi Vrsill.* Secundo quando esset intentata lis pro alimentis non praestitis, quia tunc alimenta dicuntur debita à die petitionis in futurum, & ita exiguntur, & declarant *D. de Franch. d. decis.605. & 203. Molfes. p.5. q.4. nu.14. Tesaur. decis.44. Molfes. cons.9 nu.31. & 36. Viscon. in concl. quae incip. alimenta, quae iudicis offitio,* & vide in materia multa nouissimè tradita per *Marchesan. de commissio. in ea. appellat. aliment. p.1. §.1.* & de actionibus transeuntibus ad haeredes, & contra haeredes in materia alimentorum vide *Surd. in tract. de alimen. tit. 7. q.22.*

N.1. ibi ¶ alimentorum quaedam sunt debita ex dispositione legis, vel statuti. ¶

3 Aduerte quòd alimenta † debita ex statuto debentur, & petuntur iure actionis nempè conditione ex statuto, quae conditio fortior est, & efficacior offitio Iudicis, vt per *Surd. in d. tract. de aliment. tit.3. q.6. per tot. Maxill. ad consuet. Bari incip. dos à patre profecta nu.160.* omninò videndus *Molfes. ad consuetud. Neap. p.5. q.4.* & quod statutũ, vel consuetudo tollens alimenta tanquam iniquum non valet *Marchesan. vbi sup. n.34*

N.2. ibi ¶ quae iubet lex praestari à marito vxori. ¶

De alimentis debitis à marito vxori, vide ad saturitatem *Surd. in tract. de aliment. tit. 1. q.32. Pract. Papiẽ. in form. libell. quo vxor agit ad dot. in ver vxor. quondam Thadaei n. 29.* Sed maritus non tenetur alere vxorem, à qua dotem non habuit vide *decis. relatam à Marchesan. vbi sup. nu.2. fo.1173. Surd. d. tit.1 q....*

4 Et de alimentis † quae debentur vxori infra annum luctus vide multa, quae dixi *ad D. de Franch. decis.605. num.4.* multa tradit *Medi. decis. Senen.80. & examin.54. Marchesan. vbi sup. nu.53. Pelliccia ad consue. Auers. c.7. ferè per tot.* & quod debeantur vxori quae est relicta vsufructuaria, & debeat cum filijs simul habitare in domo testatoris *Caual. de vsufr. mul. relict. nu.17. Apicell. alleg. 9. nu.22.* Sed an pro illis habeat vxor hypotecam, & possit illam intentare contra tertios possessores bonorum viri, quod sic *Castr. in l. si eum dotem §. fin autem in satisf. simo nu 3. sol matr. Ric. collect.2558 7.p.* vbi infert ad alia vide *Medi. decis. Senen. 38. fo. 296.*

N.2. ibi ¶ & eius operis vtitur. ¶

Adde *Molfes. p.5. q.2. nu.3. & 4. & omninò Viscon. in concl. incip. operari, & Molfes. p.5. q.6. nu 17. & p.6. q.11. nu.9. Pascal. de vi. pa. po. p.2. c.3. nu.115.* quorum dicta deseruiunt pro addit. hic.

N,2.

N.2.ibi ¶ propter vxoris temerita-
tem,& culpam.¶

6 Sed an debeantur † vxori alimenta quan
do accusatur sub nomine viri *Bellam decis.*
88.quam refert *Nouar.collect.154.nu.5.su-*
*per prag.3.de offit.mag.iust.*vbi multa repe-
ries in materia alimentorum,& in eo, an
7 maritus † possit denegare alimenta vxori
adulteræ,vel propter suam culpam, & sine
causa recedenti à domo viri *Molfes.d.p.5.q.*
*13.nu.12.*intellige,vt per *Marchesan. de*
comm.in caus.appell.alim. p.1.§.1. n.183.fo.
8 *1167.*Et quod alimenta † ex causa denega-
ri possint *Molfes.d.p.5.q.12.& d.q.13.n.26*
& causæ iustæ explicantur per eundem *d.q.*
12.nu.4.7.& 18.

N.5.ibi ¶ & sunt alimenta debita
ex hominis dispositione. ¶

9 Alimenta † præterita,præsentia,& futura
quando debeantur ex hominis dispositio-
ne,& ab hæredibus hæredum , & per hære-
des hæredum peti possint *Ozas. decis. 132.*
nu.12.13. Caualcan.de vsufr.mulier. relict.
nu.169 & in decis.8.incip. D.Ioanna à nu.
11.vsq;ad nu.56.p.3. refert Amend. ad D.de
Franeb decis.489.nu.6.

N. 6. ibi ¶ alimenta debita offitio
Iudicis sunt &c. ¶

10 Quod alimenta † præterita non debentur
quando officio iudicis præstantur *DD. in l.*
de alimentis C. de trans. probat *Anna cons.*
*71.nu.2.vol.1.*vbi refert decis. S.C. & quod
prædicta non habent priuilegia iuris,vt pre
sentia *D.de Franeb.d.decis.*203.& quod de-
bet agi via ordinaria,& si sunt plures hære-
des,omnes conueniri debent,& non agi su-
per vno corpore nouissimè *Apicell.alleg.9.*
num.26.& 27. post hæc scripta visus . Et
quæ sint alimenta debita iudicis officio de-
clarat *Alex.in l.de alimentis in prin. C.de*
trans.Vrsill.ad Affl.decis.x.sub nu.12. D.de
Franeb.decis 605.num.8.Viscon. loco cit. &
in conclus.incip.operari debet ille, vbi in fine
declarat etiam quę sint alimenta debita iu-
re actionis,& vide *Barz.decis.Bonon.69.nu.*
28.& 30.Marchesa inf cit n.22.& Maxill.
in d.consue.dos à patre profecta num.160. &
seq. & quod alimenta offitio iudicis petan-
tur licet hominis dispositione debeãtur pro
bat nouissimè *Apicell.alleg.9.n.25.post opus*
completum visus .

11 Et de vtilitate,quæ resultat in cognoscē-
do quo iure alimenta debeantur *Molfes.lo-*
co cit.nu.12.Marches.vbi sup.à nu.22.

N.8.ibi ¶ & hoc casu alimenta prę-
terita non possunt peti, nisi alendus
protestetur.¶

12 Sed si protestetur † ita vt possint peti , an
dicta alimenta prætetita possint cedi *Mol-*
fes.d.p.5.q.10.

13 Et an alimenta præterita † computētur
in legitimam, vt fiat compensatio illorum
Melfes.p.6.q.11.

14 Et quæ sit differentia inter † alimenta
præterita,& futura *Ricc.collect. 548.*

15 Et quod alimenta † præterita non sunt
ita fauorabilia prout illa, quæ in futurum
debentur *Molfes.d.p.5.q.10. n.12.* vndè lite
pendente non debentur *Affl.decis.10.nu.3.*
cum alijs quos recenset *Anna cons.71.n.3.*
vol.1.& non debentur nisi quando per illa
essent contracta debita tunc .n. debetur
alimentorum æstimatio iuxta tex. *in l. cum*
onus §.1. & l.de alimentis ff.de alim. & cib.
leg.Tesaur.decis.44.D.de Franch.d. dec.203.
& 605.Molfes.cons.9.nu.35.

16 Quæ autem sint † alimenta præterita,&
quæ futura definit *Giurba decis.4. num.47.*
Marchesan.vbi sup.nu.14.& seq.

17 Et an alimentorum † tam prẹteritorum
quam futurorum causa tractari debeat etiã
diebus feriatis *Borrell.in sum. decis.p.2. tit.*
38.num.125.& D.de Franeb.d.decis.605. n.
4.& 5.Marchesan.in commiss. appellat in
caus.alim.p.1.§.1.nu.5.fo.151. & nu.37.

N. 11. ibi ¶ at vbi alimenta petun-
tur per filios spurios,& incestuosos , &
ipsis debentur dicebam illa iure actio-
nis debeti.¶

10 Quòd alimenta † filijs spurijs debentur
D.de Franch.decis.645.num.5.Cotta in me-
mo.ver.spurijs Duen.reg.366. & 367. Ma-
sull.ad Capy.decis.164. Villalobb.com.opin.
ver.spurius.Couar.epito.4 §.6.nu.6. Rolan.
in tra.de testam.rub.18. de natural. liber.fo.
19.inter tract.de success.ab intest. Marchesan.
*vbi sup.à nu.65.*Molfes.d.p.5.q.3.à nu.3.&*
omnino Tesaur.decis.211.num.2. Viu.decis.
523.nu.7.& 26.Pasea.de vi.patr.pot. p.2.c.
3.à nu.21.cum seq.Ascia.in quæst. de fil.na-
tural.q.2.nouissimè Ricc. collect. 1212. &
19 3077.*p.7.*& quis dicatur spurius † & qua-
re ita appelletur *Ascia.ibi,in prin. & per*
tot. Et de annuo legato facto spurio si ad
doctoratum peruenerit si reputandum le-
gatum pro alimentis , & si debeatur etiam
si ad doctoratum non peruenerit *Thor.2.p.*
Comp.*ver. legatum factum filio fo. 325.*

20 Et quo iure † naturales filij,& spurij de-
beant alimenta habere *D. de Franch.d.dec.*
605.n.7.Ascia.d.q.2.

Et

21 Et coram quo † debeant ſpurij alimenta petere,& an teneantur operari,vel debeãt ſine onere habere *Paſcal.vbi ſup. nu.32.&*
22 *ſeq.*& an debeat † haberi reſpectus ad dignitatem patris *n.43.& ſeq.*

23 Et an ſpurij alimenta † tranſmictant ad hæredes vide *D.de Franch.dec.283 & Maſtrill.deciſ.121.num.40. dicam inf.num.27.* & an è contra hæredes teneantur ad alimenta ſpurijs vide *D. de Franch.deciſ.178. Amend.ad d.D.de Franch.dec.283.nu.17.* & ad ſaturitatem *Paſca.d.c.3.à nu. 25. Franc. filius meus in annot.ad Arnon.ſoliloq.25.*

N. 11. ibi ¶ quoad alimenta incognita de iure ciuili. ¶

24 An ſpurius † de iure ciuili debeat alimẽta habere à patre latiſſimè *Ioſeph Ludo. in cõcluſ.* 1.vbi de alimentis,& dote filijs ſpurijs conferendis.

N.11.ibi ¶ & in terris imperij. ¶

25 Quod ius † Canonicum dictans præſtari alimenta ſeruatur etiam in terris imperij *Marcheſan.vbi ſup.nu.98.Aſcia.d.q. ſecunda num.2.*vbi teſtatur de communi *Paſcal.d.c. 3.nu.30.*vbi allegat *Surd in tract. de alim. tit.1.q.10.nu.7.Rol.à Valle conſ. 54. nu.59. & ſeq.vol.2.D.de Franch.deciſ.645. num.5. Marcheſan.vbi ſup.nu.36.& 52.* & melius *nu 65.cum multis ſeq.& deciſ.ibi poſitam fo. 1176.*

N.12.ibi ¶ naſcitur actio ex illo nouo iure,ſtatuto,vel conſuetudine.¶

Adde quæ dicit *Viſcon.in d.concluſ.* ope-
26 rari,quod ex conſuetudine alimenta petuntur iure actionis,ſed actenta diſpoſitione iuris regulariter petuntur iudicis officio probat *Molfeſ.p.5.q.4.numer.4. & ſeq. vbi nu.6.ver.dixi* habes caſus,in quibus etiam de iure communi petuntur alimenta iure actionis.

N.15. ibi ¶ & ad illa ad ſuos hæredes tranſmictunt.¶

27 An ſpurij tranſmictant alimenta ad hæredes dixi *ſup.ad nu.11.*vbi adduxi *deciſ. D. de Franch.*283.de qua meminit *Maſtrill. dec. 121.nu.40.* qui id doctiſſimè more ſuo explicat,quibus adde eundem *D. de Franch.d.*
28 *deciſ.645.nu.6.* Et an dos tradita filiæ ſpuriæ trãſmictatur ad hæredes vide opin.hinc indè relatas per *Paſcal.vbi ſup. num.40.& ſeq.fo.199.Aſcia.d.q.2.nu.5.& 6.*

29 Et quando alimenta tranſmictuntur ad hæredes,an tranſmictantur pro integro anno à morte alimentarij,vel pro ſolo reſiduo anni,& quid ſi annus eſſet conuentus inter partes *Molfeſ optimè d.p.5.q.9.num.13. & ſeq.nu.17.& 19.poſt* D.*de Franch.deciſ.155 186.& 606.Aſcia.d.q.2.nu.5.Surd.in tra.de alimen.tit.4.q.17.nu.93.Paſca.d.c.3.nu.117 & ſeq.*

Ioſeph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Interrogationis rei ſi tenet, & poſſidet practica vndè deſumpta,& apud quos tractetur nu.2.*

3 *Interrogari an poterit reus ſuper titulo rei quam poſſidet.*

4 *Actor & reus,an poſſit cogi declarare.*

5 *Interrogari,an poſſint principalis, & teſtis poſt concluſum.*

6 *Interrogari quis poterit ſi eſt hæres, & de dicta interrogatione.*

7 *Declarans quod eſt hæres, an præiudicabit cum vno,ad inſtan. cuius declarauit, vel cum omnibus.*

8 *Hæreditatem ſi quis repudiauit, deindè alicui ſoluit creditori hæreditario, an ſibi præiudicabit,ita vt cæteris creditoribus hæreditarijs etiam ſoluere teneatur. Idem eſt in ſoluente legatum nu.10.*

9 *Conſentiens vno actui iudicij in reliquis non videtur conſentire.*

11 *Non reſpondens ad hoc,vt habeatur pro confitente,quæ requirantur remiſ.& n.13. & an ipſo iure nu.14.*

12 *Verba,alias habeatur pro facta, vel recognita prout ſibi deterius, ponuntur in præceptis pro haben. declarationibus, & in recognoſcen.apocis.*

15 *Declaratio ſi non fuerit facta, & debita præcepta nõ fuerint emanata,an iudex præiudicabit parti declarationem petẽti ſi proceſſerit ad vlteriora.*

16 *Apocæ quando recognoſcuntur fiunt tria præcepta pro recognitione, & in vltimo cominatur,alias habeatur pro recognita prout ſibi deterius, & an recognitio iſta comprehendatur in R.pragm.*

17 *Recognitione facta,prout ſibi deterius,expediuntur literæ exequutoriales realiter, & perſonaliter, & non admictitur exceptio niſi ſeruata forma R.Prag. & in qua apoca procedat hæc praxis nu.18.*

19 *Apocæ bancales recognoſcuntur mediantib. tribus præceptis, & priuatas etiam poteſt iudex compellere recognoſcere.*

20 *Confeſſionem erroneam defuncti, an hæres reuocare poſſit.*

21 Con-

21 *Confessio facta in articulis, & positionibus reuocari nequit nisi de errore doceatur, & quando confessio reuocari possit.*

22 *Positionem partim veram partim falsam, an principalis negare possit.*

23 *Confessio vera à ficta, quæ oritur ex contumatia quatenus differt.*

24 *Confessio ficta perit perempta instantia.*

AD DECIS. XLVIII.

In prin. ibi ¶ potest interrogari conuentus, quod declaret si tenet, & possidet. ¶

1 PRacticam † interrogãdi reum si tenet,
& possidet desumptam ex *Dot. in l. fin.*
ff. de rei vend. testatur *D Consil. Rouit. in*
pragm. 6. de qua fit mentio hic *de ordin. iud.*
circa quam adeunda in *pract. Pap. in form.*
interrog. fien cum reo act. real. Sed tu pote-
2 ris videre pract † quam ponunt Regnico-
læ, vt *Muscatell. in prax. S.C. p. 3. glo. hæredi-*
tare Carau rit 300. Maran. p. 6. mem. 7. no-
uissimè Galtupp. prax. S.C p. 1. c. 18. nu. 13. &
seq. vbi an practica procedat etiam in feu-
dalibus *D. Reg. Tapp. ad d. pragm. 6. lib. 3. iu.*
Reg. fo. 121. vbi multa practicabilia tangit,
3 & ibi an reus † poterit interrogari super
titulo rei, quam possidet, & de alijs vide etiã
Affl. in Const ab offitialibus nostris Couarr.
lib. . c. 2. num. 5. Carpen ad stat. med. c. 73. cit.
4 *per D Tapp.* quod actor † sicut reus potest
cogi declarare cit. pract.
5 Sed an principalis † & testis post conclu
sum possint interrogari *Calà ad prag. dispẽ-*
dia nu. . . fo. 46.

N. 1. ibi ¶ si est hæres. ¶

6 De ista interrogatione † si est hæres vide
sup. cit. latè *Rouit. d. prag. 6. nu. 9.* Sed quid
7 si quis declarauit, quod est hæres † an ista
declaratio præiudicabit quoad omnes, vel
respectu petentis tantum? dic quod respe-
ctu petentis, & non alterius *D. de Franch.*
decis. 694. Consil. Rouit. loco paulò ante cit.
Gallupp. vbi sup. nu. 15. & adde omnino per
me adducta ad *d. D. de Franch. decis. 694. &*
ibi Viscon. hinc ibi dixi, quod si quis repu-
8 diauit † hæreditatem, & postea soluat ali-
quod debitum hæreditarium, tanquam hæ-
res sibi non præiudicat quo ad alios credi-
tores *Bar. in l. fin. ff. de inter. act. Alex. cons.*
31. nu. 13. vol. 7. Caual. de tuto. nu. 76. ver. fa-
ciunt adducta. Pasca. de vi. pa. po. p. 7. c. 1. nu.
9 *26.* & de consentiente † in vno actu iudicij
quod in reliquis non videatur consentire
glo. in clem. sæpe ver. partib. de ver. sig. Surd.
in tra. de alim. tit. 4. q. 16. n. 32. Viscon. concl.
consensus.
10 Hinc hæres † qui agnouit legatum cum
vno potest aliorum solutionem recusare
Phanut. de inuent. p. 6. nu 20. & 121.

N. 1. ibi ¶ & quantum ad interrogationes prædictas habeatur pro confitente, vel negante prout deterius. ¶

11 Adhoc vt † quis non respondens habea-
tur pro confitente, quę requirantur *D. Reg.*
Tapp. rit. 70. lib. 3. iu reg. nu. 7. & seq. fo. 131.
12 Sed aduerte, quod circa hæc verba posi-
ta per Authorem hic versatur praxis in
istis declarationibus, & etiam in recogno-
scendis apocis in quibus factis præceptis
per Cur. vel quod declaret, vel quod reco-
gnoscat in vltimo præcepto ponuntur ver-
ba posita hic per Authorem, quod intelli-
gatur facta prout sibi deterius, vt in *d. prag.*
6 vbi Trois & Gallupp. vbi sup. nu. 14. Mu-
sca. vbi sup. nu. 8. D. Reg. Tapp. d. prag. 6. in
ver. pro confitente, vel negante M. Ant. Curt.
in tract. de mentien. n 378. quem citat *Rou.*
d. prag. 6. n. 6 et Carpen. cit. per D. Reg. Tapp.
Ioseph. Ludo. decis. Lucen. 4. vbi habes quan
13 do habeatur † pro confesso, & in materia
idem *decis. Perus. 8. Nouar. ad pragm. collect.*
180. nu. 9. super prag. 8. de ord. iud.
14 Et an tales † non respondentes habean-
tur pro confessis ipso iure, vel sit opus sen-
tentia declarat optimè *Rouit. d. pragm. 8. de*
ord. iud. nu. 45 quem vide in materia *nu. 42.*
& seq. cum decis. per ipsum cit.
15 Quid si non fuerit facta declaratio, † &
debita præcepta, vt hic non fuerint facta,
an Iudex præiudicabit parti declarationem
petenti si processerit ad vlteriora, quod sic
Meno de præsump. lib. 2. q. 1. nu. 31.
16 In apocis, quoq; recognoscendis † expe-
diuntur eiusmodi præcepta cum commina-
tione in tertio, & vltimo præcepto alias
habeatur pro recognita prout sibi dete-
rius, de quo per *D. de Franch. decis. 502.* vbi
an hęc recognito comprehendatur in *prag.*
63. §. item si supplica de off. procur. Cęsar &
D. Reg. Tapp. super d. §. nu. 2 lib 3. iu. reg. fo.
17 *249. vbi num. 5.* facta recognitione † iuxta
dict. pragmaticam prout sibi deterius ex-
pediuntur literæ exequutoriales realiter, &
personaliter, & non admictitur exceptio
18 nisi seruata forma d. R. prag. quæ praxis †
procedit in apocascripta, vel subscripta à
debitore secus in subscripta à testibus, quia
eo casu recognitio fit per testes iux. *Affl.*
decis. 272. & Stracc. de mercat. tit. n.
fo. 314. Gramat. decis. 84. Carrabb. sing. 126,
incip.

incip nolens, & alios quos cumulaui ad decis. *D. de Franch. 694.* vbi materiam latè tractaui circa recognitionem apocarum, vide tamen *Masull. ad Capy. decis. 139. n. 12.* vbi
19 loquitur de dictis tribus mandatis, & præceptis loquendo in apocis bancalibus, vbi dicit obtinuisse contra decis. *D. de Franch. 502.* de quo vide etiam *D. Rouit. d. prag. 62. à nu. 2. Muscatell. in prax. de appellat glo. vbi videntur n. 29. Thor. in Compen. decis. ver. apoca.* tu videas nouissimè ad materiã, & prax. *Apicell. tutam paup. tit. 1. nu. 14. & seq.* & ibi filium addentem, & optimè tradentem praxim circa prædicta D. meus *Gait. in tra. de credi. c. 2. tit. 8. nu. 29. 39. & seq.* vbi adducit *D. Reg. Tapp.* & alios post hęc omnia scripta visos, & quod Iudex potest cogere ad recognoscendum priuatam scripturam. *Viscon. in concl. Iudex potest compellere fo. 132.*

N. 3. ibi ¶ potest probare contrarium, & etiam hæres eius. ¶

An hæres † possit reuocare confessionem defuncti erroneam, quod sic *l. idcirco, vbi Padill. n. 1. C. de iur. & fact. igno. Affl. & ibi Vrsill. decis. 232. Thor. in Compend. decis. fo. 110. Viscon. in concl. incip.* Confessio verbalis ab aliquo facta. *Surd decis. 130. Mascard. de probat. concl. confessio erronea* alios cumulat *Maurit. apicell. ad patris tutã. paup. tit. de quinqu. dilat. ad nu. 16. nu. 28. fo. 3. & alleg. 14 nu. 54. & seq.*

N. 6. ibi ¶ etiam non allegato, & probato errore. ¶

21 Cõfessio † facta in articulis, vel positionib. ad positiones præiudicat, & reuocari nequit nisi de errore doceatur *Caputaq. decis. 151.* quẽ adducit *Ricc coll. 2347.* vbi an, & quñ confessio renocari possit docto, vel non docto de errore, multa congerit *Viscon. in d. concl confessio verbalis.*

N. 9. ibi ¶ an quis teneatur respondere positioni negatiuæ. ¶

22 Quid si principalis † negauerit positionẽ partim veram, partim falsam *Ioseph. Ludo. decis. Perus. 51. nu. 6. Surd. decis. 58.* quos refert *Rouit. d. prag. 6 nu. 4.*

N. 10. ibi ¶ fictè confesso D. dederunt facultatem reuocandi confessionem. ¶

23 Confessio † vera à ficta quæ oritur ex cõtumatia quatenus differt *Tesau. lib. 1. q. foren. 6.* quem citat *Pasca. de in tra. de vir. pa. pot. p. 3. c. 1. nu. 71. fo. 369.* & an ficta confes-
24 sio pereat perempta instantia, quod sic *Rouitus vbi supra numero 44.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Confirmare quid sit.*
2 *Confirmatio operatur supplementum defectus*
3 *Confirmatio superioris validat cõcessionem nulliter obtentam.*
4 *Confirmatio reddit actum maioris authoritatis, etiam si fiat à Iudice inferiore.*
5 *Confirmatio priuilegij in forma communi, vel in forma specifica.*
6 *Confirmari sententia nulla in quibus casibus possit, & quid parte opponente.*
7 *Confirmari, an possit peti à Iudice possessio nulliter capta*
8 *Confirmabile si est nullum confirmatio, quoquè erit nulla.*

AD DECIS. XLIX.

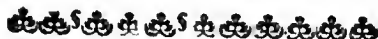
IN hac decis. in qua agitur de confirmatione contractus, de qua nouissimè per *Thor. in 2. p. Compen. ver. confirma-*
1 *tio*, sciendum quod confirmare † nihil aliud est, nisi rem firmam facere *c. inter dilectos de fid. instrum. Rouit. prag. 4 de poss. nõ*
2 *turba. nu. 23.* Hinc est quod confirmatio † operatur supplementum defectus *no. in l. adoptio non iure facta ff. de adop.*
3 Et per confirmationem † superioris validatur concessio nulliter obtenta *Capp. Tolosa. decis. 432.* & per confirmationẽ actus
4 † maioris authoritatis redditur *Frã. Marc. decis. 330.* Quod procedit etiam si confirmatio fieret à Iudice inferiore *Gail. lib. 2. obser. 1.* quos refert *Ricc. collect. 894.* vbi de effectibus confirmationis latè, & ibi multa reperies.
5 Et de confirmatione † priuilegij in forma communi, & in forma specifica vide *Rouit. ver. confirmatio Pascal. de vi. pa pot. p. 1. c. 1. num. 58. fo. 9.* ex quo multa *Nouar. ad pragm. collect. 194 & Capibl. prag. 1 1. n. Schard. in suo lexi. iur. ver. confirmatio.*
6 Et quod assensus † vim confirmationis habeat *Affl. decis. 398. sub nu. 2.*

N. 4. ibi ¶ quod in omnibus casibus in quibus dubitatur, an quis possit cõtractum petere infringi, quod pars potest petere confirmari sicut dicimus de sententia. ¶

In

6 in quibus casib. sententia † nulla possit peti confirmari, & quid parte opponente latè *Riec. ad exornationem l. si expressim de appel-*
7 *latio. hic cit. collect.* 1235. Et an possessio † nul liter capta absq; partis citatione possit peti confirmari à Iudice citata parte *no. per Ang. Imo. & alios in l. si finita in prin. ff. de dam. inf. & alibi per alios cit. per Ponta in tract. de spol. lib. 1. num. 45. fo. mihi 8. à ter. & lib. 3. nu. 143. & seq. fo. 117.*
8 Et an si confirmabile † est nullum confir matio sit nulla *D. Reg. de pont. de potest. pro-reg. tit. de diuers. prouis. & licentijs tit. x. nu.* 18 *& 19* & ad prædicta vide *decis* 38. *D. de pont. R. Collater. Cons.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Hæres non tenetur nisi pro hæreditarijs portionibus ratio nu. 2. in soluendo, & exigendo nu. 7. fallit n. 13. & seq.*
3 *Creditor licet non cogatur recipere solutiones particulares, tamen intelligitur in particulari debitore soluente, secus in eius hæred.*
4 *Hæredum quilibet poterit soluere debitum pro rata.*
5 *Hæredum si aliquis efficitur non soluendo, alij cohæredes non tenebuntur.*
6 *Legitima, an petatur pro rata ab hæredibus, & à legatarijs.*
8 *Hæres exigens pro sua rata illam cohæredi communicare non tenetur, quid in socijs num* 10.
9 *Hæres pro ea parte, qua est hæres poterit instrumentum liquidare.*
11 *Creditores, an possint conuenire vnum ex hæredibus, quem testator grauauit, vt solueret solus ipse debitum.*
12 *Filius hæres, an possit pro parte sua integram rem alienatam vendicare.*
13 *Hæres pro dote in solidum conueniri potest. Item in legato piæ causæ nu. 14. & nu. 16. & quid in alijs legatis nu. 18.*
15 *Loca pia quæ dicantur.*
17 *Hæres pro alimentis, an conueniatur in solidum, & pro quibus alimentis.*
18 *Hæres insolidum in actione reali poterit cõueniri, & quando intereesset pignus, vel hypotecea nu. 19.*
20 *Hæres vnus emphiteuta si defeerit à solutione, an omnes cadãt à iure, vel ipse solus.*
21 *Hæres, an teneatur insolidum in actionibus indiuiduis.*

AD DECIS. L.

TRita est regula, & satis nota etiam Tironibus delumpta *ex l. 2. cit. hic per Auth. C. de hæred. actio.* quod
1 hæredes † non tenentur nisi pro hæreditarijs portionibus prout etiam *no. in l. 1. C. si cer. pet & in l. in exequutione in prin. ver prima species ff. de ver. obli. Boer. decis. 66. Viu. dec. 333. Mastrill. dec. 234. n. 11. Gomes. tom. 2. c. 12. de contra. tit. de indiuiduis D. de Franch. decis. 581.* vbi dixi multos congerit nouiss. *Viscon. qui dictam regulã exornat in conclus quæ incip. Hæres,* quæ procedit etiã si fiscus sit creditor *Author supr. dec. 12. n. 6.*
2 ratio est quia quilibet † hæres representat defũcti personam pro illa parte, pro qua est hæres, in alia dicitur extraneus, & tanquam extraneus censetur in alios hæredes *l. cum à matre in fi. C. de rei vend Bar. post glo. in l. 2. §. fi. eol. pen. vers. ad hoc respondet nu. 3 ff. de præto stip. Bõbin. in l. 4. §. cato n. 97. ff de verb. oblig. apud quem multa ad exõrnationem d. regulæ à num. 75. Gomes. vbi supr.* vbi subdit
3 quod † licet creditor non cogatur recipere particulares solutiones tamen intelligitur in particulari debitore soluente, secus autẽ
4 in eius hæredibus, quorũ † quilibet poterit soluere debitum pro rata, & erit liberatus inuito creditore, quod est no. *Gratia decis. Rot. March. 146. n. 4.* vbi aliud magis me mo-
5 ria dignum dicit, nempè, quòd si aliquis † ex hæredibus efficiatur non soluendo alij cohæredes non tenebuntur pro illo.
6 Sed an id procedat † in legitima, vt etiam pro rata ab hærede, & legatarijs petatur *Gratia. decis* 181. *nu. 16.*
7 Et aduerte quia d. regula † procedit non modo in soluendo, sed etiam in exigendo
8 vndè quando hæres † exigit, si pro rata, ad eum spectante exegerit non tenebitur illam suo cohęredi communicare *Anna alleg. 4. Meno. cons. 46. vol. 1.* quem allegat *Anna filius in add. ad d. alleg. patris 4.*
9 Et similiter si sumus † in liquidatione instrumenti, nam hæres pro ea parte pro qua est hæres liquidare poterit *Alex. Socc. et alij in l. 2. §. 1. ff. de ver. obli. Altim. qui alios refert in prax. liquid. instrum. ver. aduertat creditor ad personam suam num. 14.* nisi dicto cohæredi accreuisset cohæredum portio, vt ibi per eum.
Et in quantũ ad illud quod diximus, quod
10 hęres † exigendo ratam non tenetur illam cõmunicare alijs cohęredibus quid in socijs

O compa-

comparantibus rem ex bonis communibus vide *tex. aureum in l. si patruus tuus C. cōm. vtriusq. iud. qui tex. in vna causa mihi fecit magnum honorem.*

11 Sed quid si testator † grauaret vnum ex hæredibus, vt ipse solus solueret totū, & integrum debitum creditorib.? dic q adhuc creditores non possent agere contra ipsum solum, sed pro rata contra omnes cùm iam per legē fuerit diuisa obligatio, licet tali casu cohæredes possent agere contra grauatū, vt soluat, de quo per *Gratian. in d. dec. 146. D. de Franch. d. dec. 581. & vide Viscon. add. ad decis. 483. D. de Franch.*

12 An autem filius † hæres pro parte possit vendicare integram rem alienatam refusa emptori illa parte pretij pro qua est hæres *Pinell. concludit quod sic in l. 1. 3. p. ver. ex his autem sub nu. 8. C. de bon. mat.* sed contrariū tenet *Valasc. decis. Lusit. 69. nu. 17.* quem adducit *Pascal. in tra. de vi. patr. pot. c. 2. nu. 79. fo. 27.*

13 Prædicta verò regula † locum non habet in dote, vt in præsenti decis. de qua nouissime meminit *Thor. in 2. p. Comp. in ver. Dos,* vide vltra conflictus *D. adductorum hic d. D. de Franch. decis. 581. Castla de ratio. rat. q. 23.* vbi plenè *Viscon. in addit. ad D. de Frāch. decis 203.* vbi *allegat multos, & in d. concl. hæres dicitur eadem persona Molfes. p. 6. q. 9. nu. 10.* qui adducit *Afflict. decis. 334. & ibi Vrsic. Cornaz. decis. Lucen. 35 nu. 6. Thor. in Compen. ver. legatum, Gomes. & sup. cit. D. de dicta regula tractantes.*

14 Et quia valet argumentum † de dote ad piam causam *Eucrar. in loco de dote ad piam causam.* An si fiat legatum piæ causæ ab vno possint omnes cōueniri *D. Consil. Rou. prag. 1. de legat. pijs nu. 6.* vbi quod cohæredes tenentur ad præstationem, cuius contrarium adducit *D. de Franch decis. 483.* vbi vide *Viscon. aaden.* sed existente vera *opin. Det. & Rom. ibi alleg.* credit ipse Ecclesiam teneri facere cessionem, & cedere iura contra illū cohæredem, à quo nominatim relictum est legatum, vt alius cohæres, qui soluit possit illud insolidum recuperare, vt ibi per eum, quod .n. tibi non nocet, & alij prodest facilè concedendum *l. 2. §. item verus ff. de aq. pluu. arcen. cum alijs vulg.*

15 Quę autem dicantur † loca pia *Noxar. ad prag. collect. 93.*

Sed quomodo procedat principalis regula † quando non ab vno relictum est legatum pium, an possint hæredes insolidum 16 conueniri *Gui. pap. decis. 576.*

17 Quid si legatum † respiciat fauorem alimentorum vide *D. de Franch. in decis. 203. Thor. in Comp. decis. ver. alimentorum fauore* vbi citat *Pelliec. consue. Auers. c. 17. nu. 160.* de quibus nouissimè meminit *Ricc. post hæc scripta visus in add. ad d. decis. 203.* & nouiss. *Apicel. alleg. 9. nu. 27.* post hæc scripta etiam visus, & vide *Viscon. d. concl. hæres* distinguētem inter alimenta præterita, & futura *Ioseph. Ludo. decis. Perus. 92. n. 1. 14. & 15. Surd. in tra. de alim. tit. 9. q. 14. nu. 5.*

18 Et qd in alijs legatis, an hęredes † possint conueniri insolidum, *Ludou. decis. Lucen. 30. num. 12. vsq. ad num. 21. Amen. ad decis. 237. in fin.*

In fin. ibi ¶ vbi quis agit actione reali potest conuenire vnum ex hæredibus insolidum, ¶

19 Quod in actione reali † possit vnus ex hęredibus insolidum conueniri, vide *Ricc. collect. 1544.* circa medium.

19 Et quod vbi intercessit † pignus, vel hypoteca, tunc potest rei obligatæ possessor conueniri *D. Author sup. decis. 12. num. 6. & seq.* vbi quod actio realis datur cōtra vnum ex hæredibus insolidum.

20 Sed quid in emphiteusi †, an si vnus defecerit à solutione cadāt omnes à iure suo, an pro parte non soluentis vide *Clar. in §. emphiteusis ver. quæro quid si emphiteuta, & Mising. cent. 3. obser. 66. num. 3. Viscon. in d. concl. hæres.*

21 Quid in obligationibus indiuiduis, *Ricc. collect. 528.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Præsenti & tacenti si aliquid promitto, si illud quod promitto, est illi vtile dicor pactum cum illo inire.*
2 *Pactum duorum consensu perficitur.*
3 *Consensus tacitus probari sufficit.*
4 *Consensus inducit mandatum quando actus pertinet ad vtilitatem illius, qui consensum adhibet.*
5 *Consensus colligitur ex præsentia, et taciturnitate illius, qui tacet cum de illius commodo agitur, secus si agitur de incommodo, & præiuditio nu. 6.*
Et quid quando tractatur de bono honorabili nu. 7.
Et quid si de modico præiuditio nu. 7. & in illis, quæ exigunt scripturam.
8 *Præsēt. et tacēs quādo videatur, et præsumatur*

tur consentire, & de creditore præsente venditioni rei sibi obligata.
9 *Consensus præstitus alicui actui quando facit ei perdere iura & actiones.*
10 *Scientia præsumpta probatio, an sufficiat quando tractatur de lucro, seu amissione iuris.*
11 *Consensus ubi requiritur sufficit præsumptus, etiam si debuit probari per instrumentum.*
12 *Coniunctus quando præsumatur habere scientiam à coniuncto gestorum.*
13 *Coniuncti quando præsumantur scire facta coniuncti, & quis dicatur coniunctus.*
14 *Scientia inter coniunctus sanguine præsumitur quoad iura sanguinis.*
15 *Testis, qui deponit de contractu, & dicit scire, quia coniunctus, vel vicinus, an dicatur reddere bonam causam scientiæ, & nu. 17.*
16 *Scientia non præsumitur in his, quæ continent tractum momentaneum, sed successiuum.*
18 *Duo specialia quando concurrere possint.*
19 *Absenti an requiratur ius irreuocabiliter Notario stipulante pro eo, & quid in constituto.*
Actio absenti quando quæratur per Notarium pro eo stipulantem.
20 *Donatio si fiat pio loco, an acquiratur ius irreuocabiliter Notario stipulante pro illo.*
21 *Donatio facta pauperi absenti, an valeat.*

AD DECIS. LI.

N. 1. ibi ¶ sufficit .n. præsentia, & scientia donatarij, & promissio, seù donatio expræssa donatoris, vt actus validus sit. ¶

Adde omninò tradita per *Meno. lib. 3 præsump. præsumpt. 42 à nu. 4.* vbi di-
1 cit, quod si præsenti † & taceti aliquid promisso, & illud quod promisso sit vtile, & proficuum ei, qui est præsens, & tacens dicor cum illo pactum inire, & dicit esse communem, & magis receptam *opin. ex Rip. in rub. de pact. nu. 5. Alcia n. 6. Torniell. in rub. de ver. oblig. n. 60.* quos ipse sequitur eo præ-
2 cipue argumento, quia pactum † duorum consensu perficitur *l. 1. §. 1. ff. de pact. & l.*
3 *pactum ff. de pollicitat.* & sufficere † consensum tacitum probari ex *l. 2. ff. de pact. & Meno. ibi qui respondet contrarijs.* Et consen
4 sus † inducit mandatum quando actus pertinet ad vtilitatem illius, qui consensum adhibet *Barb. in l. n. 18. solut. matr fo. 417*
5 Et quod ex præsentia † & taciturnitate, cum de tacentis commodo agitur consensus colligatur habetur *in l. qui patitur ff. mand. & l. semper ff. de reg. iur. vbi Det. nu. 2. Ioseph Ludo. decis. Perus. 9. nu. 23. in fin. Peregr. in tract. de fideicom. art. 52. n. 11. fo. 300.* verum in exigentibus scripturam consensus ex sola præsentia sicuti ex sola patientia nō inducitur, & quæ talia sint *Mars. sing. 330. Petr ab Gram. decis. 59. nu. 8.* Sicuti ex aduer
6 so † non præsumitur consentire si actus ille tendit in præiuditium præsentis, & tacentis probat *Meno. vbi sup nu. 10. & 24. Mascar. de probat. concl. 1210. & 1218. nu. 30. vol. 3. Vsu. decis. 17. nu. 15. & decis. 23. col. fin Surd. decis. 302. nu. 5. Camer. consi. vn. nu. 24. inter consil. Card. Zabarel. Morot. cons. 78. n. 3. nouissimè Vlscon. concl. decis incip. præsens in aliquo actu, & in concl. Tacens,* qui alios al-
7 legat, secus si de modico † præiuditio agitur *Med. reg. 5. incip. præsens habetur 2. tom. regul. fo. 22* . & quod quando agitur de bono honorabili præsens præsumatur consentire *Gait. de cred. c. 2. tit. 3. nu. 742. Escobar. de ratiocin. c. 27. nu. 49.*
8 Et quando præsens † & tacens præsumatur consentire latè *Meno. lib. 6. præsump. 99.* vbi multos ad hoc citat, quibus adde alios cit. per *Petr ad Gram. decis. 59. à nu. 9.* & vide nonnulla posita per *Gait in tra. de cred. c 2. tit. 3. nu. 741. & seq. fo. 46. Carocc. de loca. ver. præsent.*
9 Sed an consensus † præstitus alicui actui faciat consentienti perdere iura, & actiones. *Viscon. in concl. incip. consensus, Peregr. vbi sup Gait. vbi sup. n. 760. & seq.* & quid si creditor fuit præsens, & adhibitus testis in contractu venditionis rei sibi obligatæ, & se subscripserit in dicto contractu, an sibi præiudicauerit, & in quo vide *tex. in l. cauit ff. de pig. act. & l. sicut §. voluntate ff. qui mo. pig. vel hypo & ibi D.* & alios nouiss. adductos per *Thor in 2. p Comp. decis. Reg. ver. contractus emptionis 3. col. ver. sed uidens Isabella vsq; in fin. fo. 104.* & an talis consentiens repellatur exceptione cedendarum *Gratia. decis. 215. nu. 15.*

N. 3. ibi ¶ qui postmodum scientiam, & notitiam habuerit, nam sola scientia sufficit. ¶

10 Adde quod quando tractatur † de lucro, seù amissione iuris sufficit etiam probatio præsumpta scientiæ *Mohed decis. 160 de probatio. in fi. Putc decis 6 de probat.* & ita decisum in *Rot. Rom. in vna Curgen. Abbatis de fonceca die 7. Februarij 1569.* Coram Cantuccio testatur. *Ricc. collect. 1959.*

N. 4. ibi ¶ præsumitur sciētia, & acceptatio, ita vt amplius reuocari nō possit ¶

11 Adde quod consensus † vbi requiritur sufficit præsumptus *Barbos in l. nu.29.ff.sol. matr fo* 373. et si debuit ꝓbari p instrumē.

N.5.ibi ¶ quia ex coniunctione sanguinis præsumitur scientia.¶

12 Coniunctus † q̄n præsumatur habere sciētiam à coniuncto gestorū, vide *Meno.hic alleg.n.9.* licet falsò q̄a nō debuit allegari *lib. 6.præsump.23.sed lib.6.præsump.24 per tot.*

N. 10. ibi ¶ coniunctus præsumitur scire facta coniuncti.¶

Adde vltra *Duc.* † *reg.225.incip.coniūctus & Socc reg.98.hic cit. Meno.d.præsump 24. & melius lib 2.præsump.51.nu.43. & 44 et lib.3.præsump.124.nu.27.* vbi habes dilucidè quando coniuncti præsumantur scire facta coniuncti *Cachera.dec 71.nu.43.* & quis

13 † dicatur coniunctus *d præsump.124 n.28.*

N.11.ibi ¶ regula prædicta procedit quoad mores, iura sanguinis,& diuitias. ¶

14 Quod sciētia † inter coniunctos sanguine præsumatur quo ad iura sanguinis processusq; naturæ, seù ordine agnationis optimè explicat *Paul.Leon.in sollemni rep.l.qui Romæ §.duo fratres nu.470.ff.de ver.oblig.* procedit etiam in alijs casib. enarratis per *Farin.in tract de testib.q.70.à n.164.* qui prædictos etiam cumulat.

N. 11. ibi ¶ in contractu facto ab aliquo ex vicinis.¶

15 Sed an testis † qui deponit de cōtractu,& dicit scire, quia coniunctus, vel vicinus, dicatur reddere bonam rationem sui dicti *Farin.de testib.q.70.nu.181.fo.136. Meno.de præsum.d.lib 6.d.præsump.24.nu.5.& 6.* qui alios cumulat:& vide *inf.nu.17.*

N.12.ibi ¶ in his quæ continēt tractum momentaneum, vt est tractus, qui momento expeditur non præsumitur scientia, secus in his quę continent tractum successiuum. ¶

Adde omninò † *Meno.d.præsump.24. n.18. Cacheran.d.decis.71.n.43.* & alios per eum alleg.alios cumulat *Farin.d.q.70.n. 197.fo. 237.* qui nullam fecit mentionem de d. *Caeber.decis.*

N.13.ibi ¶ depositio testium dicentium contractum non esse factum per coniunctos, quia scit, vt coniunctus, vel vicinus.¶

17 Testis † reddens hanc causam scientiæ, quia coniunctus. vel vicinus, in quib.casibus dicitur reddere bonam rationē causæ scientiæ vide *Farin.d.q 70.n.164.fo.235. & Meno.d.præsump.24.nu.7.dixi sup.nu. 15.*

N.15.ibi ¶ in vno eodemq; subiecto concurrere duæ specialitates.¶

18 Duo † specialia q̄n possint concurrere vide *Maran.de rem.poss.n.135.& 143.* & alios quos citaui *sup.ad decis.46.nu.23.*

N. 20. ibi ¶ quia Notarius stipulatus fuit,& acceptauit pro absente. ¶

19 An Notario † stipulante, & acceptante pro absente donatario, acquiratur donatario ius irreuocabiliter antè suam ratihabitionem vide decisiones inter se repugnantes, alteram *Cacher.32.* alteram *Tesaur.70.* & quæ sit verior. *Ricc.collect.43. qui in fin. ex decis. Guid. pap.49.* dicit dominium rei donatæ absenti, Notario stipulante pro eo in donatarium transit, ex quo tantò magis procedit decisio ista. Tu vide nouissimè *Apicell.alleg.9.n.28.* quando quæratur actio absenti per Notarium pro eo stipulantem, & ibi, quid si antè ratificationem contraxit alius cum hypoteca *n.seq.* post hæc scripta completa visus,& nouissimè *Gait.in tra. de cred.c.4.quæsit.7.nu.819.fo.350.* vbi cumulando omnes decis.& D ex magis communi tenet donationem esse irreuocabilē, & ibidem *n.seq.* concludit contra *Neguf.& Barba.* & alios ex Notarij stipulatione etiā in constituto suppleri præsentiam partis *n. 823.* post hæc scripta visus, & vide eundem *Gait.eo.c.4.quæsit.11.num.1235.* in illa quæstione si donatarius præferatur creditorib. posterioribus, quamuis hypotecarijs post *Capibl.sing.1.Pasca.de vi.pa.potesta. p.2. c.9. n.45.* quorum dicta ipse longo sermone examinat.

20 Sed quid dicendum in donatione facta pio loco vide *Ioseph Ludo.decis. Perus.29. Capibl.pragm.5 nu.95.de Baron. fo.122.* in *vltim.impress.* & nouissimè decisionem relatam cum allegationibus insertis per *Io. Bap.de Thor.in 2.p.Compen.in ver. donatio irreuocabiliter fo.158.* qui ad manus peruenit tempore quo describebam hoc opus.

21 Et an donatio † facta pauperi absenti valeat *Amen.ad de Franch.decis.339.n.5.*

Ioseph Mele.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Meretrix an possit agere in iuditio, & per iudicem cogi facere virum ad sibi soluendum mercedem, quam promisit, vel solitã.*
Et quid in foro conscientiæ nu. 2.
3 *Meretrici data, an repetantur, & nu. 4.*
5 *Meretrix publica, vel occulta si sit, est differentia.*
6 *Mulier nupta vsum sui corporis vendere non potest.*
7 *Meretrix, an licitè quæstum sui corporis accipiat, & de illo elemosinam faciat, vt sibi prosit.*
8 *Meretrices regulariter nõ tenentur restituere ea, quæ ex meretricio acquisierunt. fallit in multis casib. de quibus sub nu. 9. & seq.*
10 *Persuadere est cogere, & compellere.*
11 *Stuprans virginem blanditijs, & amatorijs verbis perindè punitur, ac si per vim illam cognouisset.*
12 *Mulier, quæ accepta pecunia se immiscuit, an dicatur meretrix publica.*
13 *Meretricum Iudex est in Ciuitate Neap.*
14 *Meretrix an dicatur illa, quæ habet vnum amasium, & nu. 15.*
16 *Meretrix an sit mulier nupta, quæ comisit adulterium.*
17 *Stuprans suasionibus, & amatorijs verbis per vim dicitur stuprare.*
Stupri pęna n. 18. 19. & seq. & quid sit, quomodo probetur, & quomodo fiat recognitio virginitatis.
18 *Stuprum de nocte commissum cum scalis volente, & consentiente muliere, qua pęna puniendum.*
19 *Stuprum regulariter pęna mortis non punitur etiam si stuprata esset immatura nu. 20. sed vide nu. 23. & 24.*
21 *Stuprum violentum pęna mortis punitur.*
22 *Violentia omne delictum aggrauat, & in specie coitum.*
23 *Consensus nullus potest in puella immatura considerari.*
24 *Stuprans immaturam virginem qua pęna puniendus.*
25 *Stuprantis puellam 2. annorum pęna.*
26 *Osculantes virgines per vim pęna mortis puniuntur, sed vide n. 28. & quod dicta pęna habet locum solum in Ciu. Neap nu. 27.*
29 *Mulieres amplexantes causa cognoscendi per vim qua pęna puniendi.*
30 *Pueros osculantes qua pęna puniendi.*
31 *Pueros stuprãs per vim punitur pęna l. Iul. de vi. publ. sicut, & stuprans fęminas.*
32 *Puerum rapiens, & concludens, & tormentis affligens qua pęna puniatur, & an pęna affligatur puer nu. 33.*
34 *Osculum luxuriosum, quod dicatur.*
35 *Mulier an propter osculum, vel tactũ mammillarum amictat dotem, & an propter adulterium nu. 36. & an propter osculum consanguinei num. 36.*
37 *Mulierem si quis amplexatur tentans illam per vim cognoscere, sed non deosculatur qua pęna puniatur.*
38 *Virginem amplectens inuitam, & acclamãtem illius pudicitiam attentando in strata publica qua pęna puniendus.*
39 *Venereos actus committens inter crura, vel alia parte corporis, vel manibus abutendo, & semen mittendo qua pęna puniatur.*
40 *Stupra plura committens etiam sine vi qua pęna puniatur.*
41 *Stuprata viri potens, an possit cognosci stuprata mediante copula carnali.*
47 *Stupratæ mulieris confessioni, an stetur, & quid si mulier dicat se stupratã, & vir neget cui incumbat onus nu 49.*
Et de confessione pueri stuprati, quod inditium faciat.
48 *Stuprator an sub fideiussorib. relaxandus.*
50 *Mulier si dicat violentèr fuisse cognitam, sed simulasse violentiam pro honore conseruando, an ei credendum.*
51 *Violenter cognoscere quid sit, & quid interest inter violenter cognoscere, & violenter rapere nu. 52.*
53 *Stupratores in S.C condemnantur ad dotandum.*
54 *Stuprator euitabit pœnam si mulier post stuprum publicè se prostituit.*
55 *Stuprum vetus facit præsumi concubinatũ.*

AD DECIS. LII.

A*D* principalem conclusionẽ huius decis cuius nouiss. meminit *Ricc. collect 3053*, & quã *Io. Bap. Thor. registrat in Compen. decis. 2. p.* nunc in lucem edito *in ver. meretrix*, quod potest
1 † meretrix agere in iuditio, & per iudicem cogi facere virum ad sibi soluendam mercedẽ, quam promisit, vel solitam, quæ concurrere debeãt, breuib. explicat post *Isern. in c. vni. quib. mo. feud. amit n. 11. fo. 31. Graff. lib. 2 aurear. dec. cas. consci. hic cit. per Autho.*
2 *n. 3.* vbi quid in foro conscientiæ, an confessarius possit cogere ad soluendũ meretrici promissum, de quo etiam per *Nauar. in manual. cap. 17. ver. quinto. & quartò.*

N. 2. ibi ¶ huic opin. accedit Isern. ¶ Adde *D. Cons. Rouit.* qui se remictit in hoc etiã ad *Iser. hic cit. in rub. de meretricib n. 2.*

N. 2. ibi ¶ licet si soluatur repeti non potest. ¶

3 Meretrici † data an repetantur vide *Amē. ad D. de Franch. decis. 47. nu. 24. Greg. lib. 10. Syntagm iu. Syntagm. 10. c. 2. nu. 17.* quo loci
4 explicat an datum † meretrici ob turpem causam ipsam repeti possit citat *Menoch. de arbitrar. cas. 535. nu. 24.*

N. 3. ibi ¶ facit differentiam inter meretricem publicam, & occultam.

Istam differentiam † comprobat *Sot. lib. 4. de iustit. & iur. q. 7. art. 1.* ad secundum quē citat, & sequitur *Graff. vbi sup. nu. 6.*

N. 4. ibi ¶ meretrix domina est sui corporis, & materia vendibilis. ¶

6 Intellige de muliere † soluta, nam mulier nupta vsum sui corporis vendere non potest *Megal. instit. Fereg. ib. 1. c. 3. nu. 13.* sed si de facto illud vendat à restitutione excusatuvt ibi, & inf. post nu. 20.

N. 7. ibi ¶ quia non turpiter accipit. ¶

7 An merettix † licitè accipiat suæ turpitudinis quæstum vide iura. & *D. cumulatos per Pasca. in tra. de uir. patr. potest. p. 2. c. 10. nu. 39. fo. 358.* & an de illo questu elemosinam faciens sibi profit *Fusc. sing. 23. Bonacoss. ver. meretrix Amen. ad D. de Franch. decis. 47. nu. 25.*

N. 13. ibi ¶ vbi fraude, & dolo meretrix à fornicario extorserit tunc. n. teneturad restitutionem. ¶

8 Regulariter meretrices † non tenentur restituere ea, quæ ex meretritio acquisierūt 13. nonnulli contrarium sentiant, de quibus per *Megal. in Compen. instit. Peregr. ver. meretrices, & ver mulieres.* Fallit tamen hæc
9 regula primo quando † notabile prætium acceperunt ab eis, qui alienare non possunt. Secundo quando dolo, vi, fraude ex cessiuam quantitatem extorserunt. Tertio non modo quando vi, dolo, & fraude extorserunt, verum etiam quando blanditijs, & illecebris extorserunt de quibus per *Megal. vbi sup.* vbi an teneantur restituere ea quæ à militibus receperunt. Idem quando falsis, & importunis persuasionibus meretrices extorserunt, eiusmodi enim persua-
10 dere † plus est, quam cogere, & compellere *l. 1 § persuadere ff. de seru. corrup. l. 3. §. si quis ff. de liber. hom. exhib.* hinc est quod quicquid concurrit in metu reuerentiali, & minis concurrit in eiusmodi præcibus *Tesaur. decis. 32 num. 11.* Hinc etiam est quod
11 † stuprans virginem blanditijs, & amatorijs verbis perindè punitur, ac si per vim illam cognouisset *Scobar. de ratiocin. c. 19. n. 60* cuius contrariū videtur dicere *Author. hic post nu. 14. & vide inf. num. 17.*

Quarto si receperit animo fraudādi *Megal vbi sup. ver. mulier in Compen.*

Quinto si accepetunt à non habentibus ius dādi, quod quomodo intelligatur *Graff. vbi sup. nu. 3 & 10.*

N. 14. ibi ¶ vbi se virginem vendidisset, & asseruisset, cùm non esset, à nemine alio cognosci se patiatur, quam ab ipso solo, vel aliquo Magnate tantum. ¶

Hoc idem exemplum affert *Megala, vbi sup. ver. mulieres in Compen. instit. Pereg 22. lib. 1. c. 3. nu. 17.*

N. 20. ibi ¶ quia meretrix occulta verè meretrix est. ¶

De meretricibus occultis, & publicis solutis, vel maritatis, vide *Megala ver. meretrices Graff. vbi sup nu. 6.*

12 Sed an mulier † quæ accepta pecunia se immiscuit dicatur meretrix, ita vt dicatur
13 publica, & in eadem Iudex meretricum, qui est in Ciuitate Neap. habeat iurisdictionem vide *D. de Franch. decis. 68. ver. quid autem sit,* vide quoq; *Nouar. ad prag. collect. 131. n.*
14 *9.* Et quid de illa † quæ habet vnum amasium *Triuisan. decis. Venet. 33. col. 3.* tenet quod non contra *Affl. refert Gallup. p. 2. c. 6. nu. 206. nu. 58. fo. 91.* vide *Pasca. p. 2. c. 12. num. 2.* vide *Ricc collect 3053. 7. p.* vide *Carocc. decis. 124.* cuius meminit idem *Nouar. vbi sup. num. 7.* & quæ dicatur meretrix *inf. decis. 56. nu. 7. vbi dixi.*

15 Et quod meretrix † dicatur, quę vni prębuit corpus *Affl. in constit.* quæ passim, & in Constit. pateranotum, cuius contrarium sentit *Petr. ad Capy. decision. 44. & ad Gram. decis. 11. numer. 6. Amen. in add. ad d. D. de Franch decis. 68. nu. 13. ex Meno. de arbitr. cas. 328. & ex Caball. cas. 4. 123. & 171. quib. adde alios cita. per Viscon. in d. decis. 68. ad nu. 2. fo. 14. & per Baiard. ad Clar. q. 24. nu. 97 fo. mihi 149. Nouar. ad prag. collect. 132.* qui adducit *decis. Ric. 63. p 1. & Peguer. decis. 30.* nonnulla alia dixi *sup. ad decis 5. & dicam inf. ad decis. 56.* & an sit me-
16 retrix † mulier nupta, quę adulterium commisit. *Meno. de arb. cas. 535. nu. 6.*

N. 21.

N. 21. ibi ¶ condemnamus stupratores ad dota dum,& dotem arbitramur ex qualitate vtriusq; personæ. ¶

17 De pęnis stupri, vide *Menoch. latiss de arb.*
cas.294. Tesaur. decis. 148. Add. ad Gui. pap.
decis. 555. D. de Franch. decis. 333. multa dixi
ad eundem *D. de Franch. decis. 534.* qui ibi
distinguit *nu. 1.* prout etiam distinguit *Marta. in suis Digestis decis. 2. tom. ver. stuprum*
cap. 2. vbi quod aut stuprum est commissum
sine vi,& in tali casu pęna est dimidiæ partis bonorum fisco applicandorum, & relegationis iudicis arbitrio si stuprans vir honestus sit, vilis autem, vel infamis fustigatur, vel in exilium mictitur, quod etiam in
fęmina stuprata locum habere dicit. Aut stuprum est violentum, & punitur pęna mortis, quod extendit, vt eadem pęna puniatur
stuprum, si non fuerit violentum, & interuenit Lenocinium, precium, blanda verba,
suasiones promissiones, & similia adducit
Viu. decis. 299. & quidem iure merito, stuprans .n. virginem, blanditijs, & amatorijs
verbis perinde punitur, ac si illam per vim
cognouisset, vt dixi *inf. ad decis. 81. nu. 5. per Munoz Scobar. in tract. de ratioein cap. 19. n.*
60. Detian. lib. 8 c. 7. numer. 6. & seq. Petra ad Gram decis. 22. num. 1. qui de prædictis non
meminit, sed vide *Capibi. prag. 8. p. 1. n. 331.*
de Baron. Et supradictā distinctionē approbat, quoq; *Oino. in §. in duplum n. 12. Institut. de actio.* vbi subdit de pęnis legis *Mosaicae ex exod. c. 22. & iuris Canon. contra stuprantes*, quæ pęnæ de consuetudine non seruari dicit *Clar. in §. stuprum Tesaur. in dec. 3.* Sed stuprans tenetur, vel dotare, vel in
vxorem ducere attenta qualitate stuprantis,& stupratæ, de quo etiam nouissimè per
Petr in add ad Gram. 22 n. 1. & quando stuprator teneatur in foro interiori, & exteriori ad dotandum vide *inf. nu. 25.* & quando debetur dos stupratæ, an statim sit soluenda, vel expectādum sit tempus nuptiarum, vide multas decisio. nouiss. cumulatas
per *Ricc. 7. p collect. 2710.* & quid sit stuprū
D. Thom. 1. 2. q. 154 art. 6. & quomodo probetur *Meno. cas. 288. Viu. decis. 299.* & quomodo probetur virginitas *glo. in c. hæc imago. 24. q. 5.* & quomodo fiat recognitio in
probatione stupri *Tiraq. de præscrip. fo. 100.*
in praxi seruatur, quod obstetrices adhibentur, quæ examinātur, & cum iuramento deponunt si puella est virgo, vel stuprata, standum est enim in arte peritis *vulg. l. 7. mense ff. de stat. hom.* vide *inf. nu. 41.*

18 Sed quid si stuprum † fuerit de nocte cōmissum cum scalis cum consensu mulieris,
& sine vi, recurrendum est ad decis. *D. de Franch. 333.*

19 Regulariter igitur stuprum † non punitur pęna mortis licet contrarium dixerit
Dona. fina. lib. 4 regular. prout est tex. in l. si
quis aliquid §. qui nō dum ff. de pęn. etiam
20 si tractaretur de stupro † commisso in personam virginis immaturæ *Balb. dec. 22.* dum
21 modo cesset uis, quia interuedente † vi; vt
supra, dictum est, & habetur in *d. decis. D. de Franch. 534* stuprum mortis pęna punitur,
& vltra *alleg. ibi per D. Præsiden.* vide *Affl.*
per eum omnisum in hanc opin. inclinantē
in Constit. si quis rapere num. 16. ver. septimò
quæro Boss in tit. de Coit. dam. & pun. nu. 67.
22 *& 68.* & hoc quia violentia † omne aggrauat delictum, & in spetie coitū, vt per *Bar.*
in l. 1. ff. de extraord. crim. Gram. cons. 45.
Clar. in § fornicatio. in vlt. ver. Detian. lib. 8.
tract crim tit de stupr. & coit. viol. num. 2.
23 quod tantò magis † procedit in puella immatura in qua nullus consensus considerari potest, & de crimine violentiæ *Borrell. in sum decis. p. 2 tit. de appell. nu. 474. fo. 412.* sed
quod stuprum non præsumitur violentum
quando mulier reperitur prægnans *Boer. decis. 241. Petr. vbi sup. nu. 4.*
24 Et de stuprantis † virginem immaturam
pęna, vide *Thor. in Compen. decis. ver. stuprās*
virginem, immaturā, Molf. ad consue. Neap.
p. 7. q. 2. nu. 23. 2 tom. Meno. de arbitr. cas. 294
21 *Ricc. collect. 119* vbi de pęna † inflicta minori, qui stuprauit puellam 2. annorum, vbi
adducit *decis. Rot. Lucen. 7.* Quando autem
stuprator teneatur, & ad quam pęnam, &
quando ad dotandum, & in foro interiori,
& exteriori latè explanat *Nouar. ad d. D. de Franch. decis. 534.* post hæc omnia completa scripta visus.

Et non mirum si stuprantes per vim puniuntur pęna mortis, nam si in Regno nostro per *cap. Reg Rober. incip. ut sine, & per*
pragm sub tit. de osculan. mulier. disponitur,
26 quod deosculātes † virgines mulieres per
vim pęna mortis naturalis puniuntur *Viu. decis. 117.* quem citat *Ricc. collect. 1514.* ergo
multò magis stuprantes per vim, ita argumentatur, *Muscatell. in prax. delict. in gener.*
tit. de adulte. stupr. & c. nu. 35. & seq. de quo
etiam *Detian. vbi sup. nu. 8.* vbi adducit *Affl.*
decis. 270. & Gram. cons. 48. qui dicit, quod
27 dicta pęna † habet locū in Ciuitate Neap.
contra ibi deosculantes, non autem in villis
& eius territorio, refertq; *Detia. vbi supr.*
alios casus decisos alibi, & alias pęnas quibus puniuntur osculantes per vim. Tu autē
28 dicas quod eiusmodi osculantes † mulieres
non possunt componi, *ut in c. ut fine mortali*

circa fin.ver.super his cuius meminit Rou. in
*prag.*1.*de Compos.nu.*2. & quod poteſt tem
pus ſoriudicationis abbreuiari, vide quia
dixi *sup.ad decis.*17.*nu.*11. pœnaq; triremiū
aſſiciuntur *Ricc.collect.*2185 vbi quid in am
29 plexante † mulierem cauſa cognoſcendi
30 per vim, & quid in deoſculantibus † pue-
31 ros *Meno.caſ* 287.*de arbitr.* Stuprans † .n.
pueros pet vim ſicuti fœminas incidit in
pœnam *l.Iul.de vi.publ.l.*3.*§. præterea puni-
tur ff.ad l.Iul.de vi.publ.Detia d.lib.*8.*c.*5.*n.*
32 6.*& c.*15.*nu.*16.qui extendit, vt d pœna †
locum habeat contra eum, qui puerum ra-
puit concluſit,& tormentis aſſlixit, vt pro-
batur *in l.eum,qui ff.eo.*puer autem ſtupra-
33 tus † per vim nulla affligitur pœna *Ma-
ſtrill.decis.*295.*nu.*41.

34 Quod autem dicatur oſculum † luxurio-
ſum *Rou.prag.*1.*de oſculan.mul.nu.*3. *Tri-
uiſan decis.*47.*lib.*1.*Ricc.collect.*17. *vbi de
materia.*

35 Et an mulier † propter tale oſculum, vel
tactum mammillarum amictat dotem,
quod ſic *Bal.in c.tua de procur.* de quo la-
tius vide *Diaz.reg.*216.*incip.dotem ſicut per-*
36 *dit.in* 1.*tom.regul.fo.*444.2.*col.* & multo †
magis propter adulterium *in* 1.*tom.reg. fo.*
442.2.*col.*

Si tamen mulier oſculetur à conſangui-
neo non petdit dotem, quam amicteretur,
quia præſumitur conſanguinitatis, & non
libidinis cauſa oſcul tam fuiſſe *Affl. & Vr-
ſill.decis* 236.& an ſit licitum oſculum inter
Vaſſallum,& conſanguineas domini *Rouit.
vbi ſup.nu.*9.

37 Et quid ſi quis † amplexatur mulierem
tentando illam per vim cognoſcere,ſed nō
oſculatur, qua pœna plectetur *Rouit.prag.*1.
ſub tit.de oſcul.mulier.nu 1.*fo.*512.

38 Et de eo qui puellam † aliquamample-
ctitur inuitam, & acclamantem illius pudi-
citiam actentando in ſtrata publica qua
pœna ſit aſſligendus *Peguer decis.*7.

39 Et qua pœna puniatur † is, qui habuit ac-
ceſſum ad aliam committendo plures actus
venereos non per vas exterius, ſed inter
crura, vel alia parte corporis, vel manibus
abutendo,& ſemen mictendo *Peguer.decis.*
75. vbi in Sodomia quando emictitur ſe-
men inter crura.

40 Plura autem ſtupra † commictentē etiam
ſine vi puniendum pœna mortis dicit *Thō.
Gram.vot.*17.*per tot.vbi latè.*

41 Sed an viripotens † ſtuprata poſſit co-
gnoſci mediante copula carnali ſtupratam,
dic quod non, quia poteſt virgo deflorari
abſq;eo quod ab homine carnaliter cogno
ſcatur, vt impetuoſo menſtrui profluuio,&
alijs quæ teſtantur Medici,& ita in caſu no-
tabili teſtatur peritiſſimos medicos conſu-
luiſſe *Marilta.in l quoties num.*507. *C.de rei
vend poſt ſuas decis.*

42 Et an ſtupratæ † mulieris confeſſioni ſte-
tur *Peguer.decis.*71.*Boer.decis.*119.*Alex.cōſ.*
229.*vol.*6. vide ſi faciunt dicta per *Farin.
pract.crim.tit.de iudit.& tort.q.*43.*num.*87.
*cum ſeq.*vbi tractat vtrum dictum adultera-
tæ faciat inditium contra adulterantem, ſed
quod debent in propoſito concurrere alia
adminicula *Marſ.conſ* 28. & quid ſi fuit vi-
ſus exire,& fugere *Meno.lib.*1.*præſu.* 89. *n.*
119.Sed in propoſito noſtro vide *Ricc. col-*
48 *lect.*137. vbi an ſtuprator poſſit † ſub fi-
deiuſſoribus relaxari, & quis ſit Iudex cō-
petens in cauſa ſtupri.

Et quid de confeſſione pueri dicentis ab
alio ſtupratum, an talis confeſſio faciat in-
ditium ad torturam *Nouar.ad prag. collect.*
163.*nu.*14.

49 Si autem ſtuprator † neget commiſiſſe
ſtuprum, & ſtuprata aſſerat, cui incumbat
onus? dic neganti *Oino. qui alia in materia
cumulat in §.in duplum n.* 14. & *antè inſtit.
de actio.fo.*453. Stuprum autem quādo præ-
ſumatur coactum, & an credatur mulieri
dicenti eam per vim ſtupratam *Maſcar. de
probat.concl.*181.*nu* 34.*Farin. q.*43.*nu.*94.
omninò *Capibl.in prag.*8.*p.*1.*n.*329. *& ſeq.
de Baro.fo* 246.

50 Et quid ſi mulier † cognita diceret ſe vio
lenter cognitam, ſed ſimulaſſe violentiam
pro honore conſeruando, an ei ſit creden-
51 dum.*Detia.lib.*8.*cap.*15 *nu.*18. Et quid ſit †
violenter cognoſcere *Detia.lib.*8.*c.*7.*n.* 31.
*& d.c.*15.*in prin.*vbi diſtinguit inter violē-
52 ter † rapere,& violēter cognoſcere,& an
acclamatio mulieris probet violentiam, &
quomodo probetur acclamatio, & de alijs
in materia ſtupri vide *Petr. ad Gram. decis.*
22. In qua vt redeamus ad dicta per noſtrū
Authorem hic qui teſtatur in S.C.condem-
nari ſtupratores ad dotandum, Adde *Molſ.
conſ.*30.*per tot.tom.*2 *Ricc.collect.*23.tu vide
*Gram.vot.*17 *Clar.d.§. ſtuprum, Teſaur.d.
dec.*3.*Viu.decis.*299. *Capibl.vbi ſup.*

53 Sed tām dictam † pœnam, quam aliàs eui-
tabunt ſtupratores ſi mulier ſtuprata ſe
deindè publicè proſtituit, quia non tenebū-
tur dotare, neq; in vxorem ducere, quod
probat *Caroc.decis.*58.*per tot.Cancer.lib.*3.
*var.reſolut.c.*11.*nu.*251. quos refert, & ſe-
quitur *Paſcal.in tra.de vi.pa.pot.p.*1.*c.*5.*nu.*
40.vbi de ratione,& *Farin.conſ.*90. *per tot.
lib.*1.vide *Meno.de arbitr.caſ.*288 *num.* 14.
& ſeq.

54 Et prędictis ſub necte, quod vetus ſtuprū †
facit

facit præsumere concubitum *Gram.vot.4.* sequitur *Petr.vbi supr.num.5.* qui num. 6. subdit, quod potest meretricia vita probari per testes singulares, & per vnum testem nobilem, qui dicat pecuniam dedisse ob copulam ex *cons.Gram. 58.* & *alijs per eum cit.ibi.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Testes an, & quando repeti possint, tam in ciuilibus, quam in criminalibus, & an post publicationem, vel post conclusionem nu.2.*
3 *Testes examinati in vna causa, an possint repeti in alia.*
4 *Testes examinati in iuditio summario, an possint repeti in plenario.*
5 *Testes in iudicio momentaneo faciunt fidem in ordinario.*
6 *Testes examinati in vno iuditio ad vnum finem non probibentur in quocunq; alio iuditio repeti.*
7 *Testis examinatus in iuditio ciuili potest repeti in criminali.*
8 *Testes etiam mille non probant absq; citatione, vbi traditur praxis, repetuntur etiam facta publicatione ne delicta remaneant impunita.*
9 *Testes confrontati absq; alia repetitione probant, & ponitur pract.nu.10.*
11 *Testes legitime examinati inter eosdem in iuditio retinenda non faciunt fidem in iuditio recuperanda nisi de nouo repetiti.*
12 *Testes inter alios deponentes non recipiuntur ad probandum primum extremum in rem.c.reintegrande.*
13 *Testes non citata, & audita parte examinati non probant, & vsq; ad quod tempus possint repeti num.14. & quid si fuerant mortui, an probent nu.15.*
16 *Exceptiones multæ possunt opponi contra intētantem remed. c.reintegranda de quib. nu.20 & 21.*
17 *Testis, vt probet debet esse iuratus, & in quibus casibus exigatur, vel non exigatur iuramentum nu. 18.*
19 *Iudex potest summariam capere informationem ad hoc, vt possit discernere quis lite pendente manutenendus.*
22 *Probationes exactissimæ, & concludentes requiruntur in iuditio summario c. reintegranda.*
23 *Cardinalium depositio absq; iuramento non probat, & quomodo iurent.*
24 *Religiosi iurant in pectore.*
25 *Iudex circa restitutionem possessionis debet partem audire, & citare, & non procedere de facto, alias dicitur spoliare, & incidit in pœnam l.si meminerint C. vndè vi.*
26 *Iudex, qui non ritè processit non procedit, vt Iudex, sed vt priuatus.*
27 *Spoliatus de facto de facto debet restitui. Idē qñ deficit citatio, quando etiam sine citatione restituitur num. 32. & spoliatus ante omnia restituendus.*
28 *Citatio partis requiritur in rem.c.reintegrāde, adeo, quod si non interuenit, & pars ingreditur possessionem non incurrit in pœnā l. si meminerint C.vn.vi et quomodo debet esse citatio, an sufficiat per edictum nu.29. & quid in dominio* Mediolan.*31.*
30 *Missio in possessionem nulla prauia citatione nullum operatur effectum, & in quib. casibus non requiratur citatio n.32. & 33.*
34 *Citationis defectus in decreto pontificio, an operetur pœnā d.l.meminerint, & quid in concessione Principis ex certa scientia n.35*

AD DECIS. LIII.

N. 1. ibi ¶ in causa criminali, sed non repetiti.¶

1 Testes † an & quando repeti possint, tàm in ciuil.bus, quam in criminalib. *Ricc.collect.234.* & *1768.* & *vide decis. D. de Franch.716.* vide latè *Farin.de testib.q.66.à nu 255.fo.188.Viscon.in concl. incip. testes,*
2 & an testes † repetantur post publicationem, vel conclusionem *D. de Fran.dec.668.* & quæ ibi adduxi, & *decis. 716. numer.4.*
3 & quod testes † examinati in vna causa possunt repeti in alia inter diuersas personas, vide *Anto.de Butr.in c.per tuas num.9.vers. tertius casus quando testes sunt recepti, & Io. de Imo.ibi, & Feli.Farin.vbi sup.n.297.* qui
4 *à nu.299.*loquitur de testibus † examinatis in iuditio summario, quod possunt quoquè repeti in iuditio plenario, ex quo dicit *Gail.decis.103.p.1.* quem citat *Nouar. ad*
5 *prag.collect.219.nu.37.* quod testes † in iuditio momentaneo faciunt fidem in iuditio ordinario. Sed magis propè ad hanc decis.
6 *Farin.ibi nu.301.* dicit quod testes † examinati in vno iuditio ad vnum finem non prohibentur quādocunq; in alio iuditio repeti ad alium finem adducit *tex.in c. cum in tua.ver.quāquā, & ibi glo. in ver. ad aliud, & in ver.ob aliud, ver. & ita propter diuersum modum agendi ext.de testi.*ex quo infert
7 quod testis † examinatus in iuditio ciuili potest

potest repeti in iuditio criminali, vt ibi per eum, qui ad hoc citat *Montiecll. in repet. testi. rub. repetitio testium quibus casibus fiat fo. 176. col. 1. ver. 5.*

N. 2. ibi ¶ testes nullam probationem facere tanquam receptos ad informationem curiæ &c. ¶

8 Quòd in criminalibus † etiam si essent mille testes absq; citatione non probent, nec aliquam fidem faciunt *D. Consil. Rouit. prag. 1. nu. 14. de bon. prodi. latè adden.* ad *D. de Franch decis. 716. Galiupp. in recenti prax. S. C. p. 2. c. 23. num. 3.* & ideò testes repetuntur etiam facta publicatione, nè delicta remaneant impunita *Carau. rit. 69. Affl. in Const. terminum vitæ Gabr. de testi. concl. 21. nu. 25. Tesau. decis. 262.* Sed an fiscus poterit repetere testes in limine expeditionis causæ pro reparanda nullitate testium, quod non *Petr. ad Gram. decis. 28. nu. 5.* vndè ad euitandam repetitionem solet procurari, quod pars habeat testes pro legitimè citatis, & repetitis, quam aduertat Iudex, vt formiter fiat antequam concedat copias repertorũ reo iux. *decis. Capy. 74.* de qua declaratione multa apud *Petr. vbi sup. à nu. 3. vsq; ad nu. 21.* & quod quando habentur testes pro repetitis illa dicatur ficta repetitio, vide *Rouit. pragm. 3. de ord. iud. nu. 9 cum seq. dixi ad decis. D. de Franch. 716.* vbi de materia.

9 Sed quid si testes † examinati pro informatione Curiæ fuerint cum reo delinquente confrontati, & confirmauerunt eorum depositiones, an fidem faciant absq; alia repetitione *Clar. q. 45. ver. sed in hoc proposito, vbi Baiard nu. 60 vsq; in fin. Farin. de testib. q. 72. nu. 139. Bertaz. consi. 70. vo. 2. Honden.*

10 qui ponit practicam † vt deferatur iuramẽtum testi in confrontatione facienda in faciem inquisiti, & legi depositiones in sui præsentia de verbo ad verbum, *Caball. resol. 269. Ricc. decis. 84. & 243 p. 2. Viscon. in cõcl. incip. testes parte non citata,* de quo videndus est etiam *Farin. d. q. 70. n. 39. & seq. Ambros. Process. informat lib. 3. c. 1. n. 40. & seq. Ricc. decis. 213 p. 2. Thor. in Comp. decis. Archiep. Neap. ver intorrogatoria fo. 24. & ver. testes viri fo. 44. col. 2.*

N. 2. ibi ¶ & ad alium finem. ¶

11 Hinc testes † etiam legitimè examinati inter eosdem in iuditio retinendæ non faciunt fidem in iuditio recuperandæ nisi denuò sint repetiti *Mohedan. dec. 174. AEgid. decis. 3. 254 Pute. decis. 2 de iudit.* quos refert & sequitur *Ponta in tract. de spolio. lib. 2. nu.*

12 *99. fo. 53.* & testes inter alios deponentes non recipiuntur ad probandum primum extremum *in c. reintegrandæ. Mohed. decis. 178. Pute. decis. 25. de restit. spol. Pont d. tract. de spol. lib. 2. nu. 96. fo. 51.*

N. 2. ibi ¶ & parte non citata, & non audita. ¶

13 Testes † parte non citata, & audita regulariter non probant, probat sexcentis authoritatibus vltra *tex. in l. si quando hic alleg. & c. in nomine domini de testib. Viscon. in concl. incip. Testes parte non citata, nouissimè Galiupp. in recen. prax S. C. p. 2. c. 23. nu. 4. fo. 202.* & in testib. examinatis parte non citata in ciuilibus, & criminalibus latè *Farin. in tract. de testi. q. 72. vsq; ad nu. 160.* & in quib. casibus probat *Ricc. collect. 378. Foller. in prax. crim. ver. & repetantur nu. 4. & ver. & si confitebuntur nu. 42. Clar. & Baiard. in*

14 *quæst. 45.* & vsq; ad quod † tempus possint eiusmodi testes examinati parte non citata repeti *Gram. decis. 28. nu 6. Carau. rit. 75. nu. .. Baiard. ad Clar. q. 45. n. 21. vide D. de Frãc. cit. decis. 668. & 716. Viscon. vbi sup.* vbi quid

15 si testes † examinati parte non citata mortui sint, an probent ponit opin. pro, & cõtra, & quando repetuntur, quod requiratur citatio partis *Tesaur. decis. 28.* alios adducit *Petr. ad d. Gram. decis. 28.* apud quem multa reperies circa repetionem testium faciendam in criminalibus, quem post hæc scripta completa vidi. Et an sufficiat si testes parte præsente fuerint examinati, ita quod citatio non requiratur *Viscon. vbi sup. Rouit. in rub. de perseq. malefact. num. 8.* vbi citat *Peguer. decis. 5. nu. 35. Cauen. pragm. inolescit num. 26.*

N. 4. ibi ¶ multæ possunt esse causę, quibus d. remedium non competat. ¶

16 Adde quod multæ † possunt exceptiones opponi contra intentantem hoc remedium c. reintegranda, quas longa serie, & nimis accuratè recenset *Pontan. in tract. de spol. lib. 3. c. 2. à num 2 vsq; ad nu. 112.* quas apud eum videre poteris, ex quibus non nonnullas nos tangemus, de quibus apud *Authorem inf. ad n. 5. & 6.* ea occasione, quia illas author tangit.

N. 4. ibi ¶ Iudex potest procedere receptis probationibus ad sui informationem, & instructionem. ¶

17 Adde quod testis † adhoc, vt probet, & fidem faciat debet esse iuratus *vulg. est tex in l. iuris iurandi C. de testi. cap. tuis ex. co.* vndè non iuratus non probat latè *Ricc. collect.*

18 *263. 919. & 1532.* quod intelligitur in ijs † quæ

quæ plenam causæ cognitionem requirunt, secus quando examen fit ad instructionem iudicis, putà quia iudex vult se informare de possessione litigantium, nam tunc testiũ iuramentũ non requiritur *Alcia. respon. 386. nu. 1. Bologn. in l. naturaliter §. nihil commune ff. de acq. poss. p. 2. Meno. de remed. retin. nu. 39. Gallupp. p. 2. c. 23. num. 8. fo. 203.* Et quod

19 Iudex † possit ex offitio capi facere informationem summariam ad hoc, vt possit discernere quis lite pendente manutenendus *Ludo. decis. Perus. 59. Capy. decis. 13. Plot. in l. si quando §. 3. nu. 27. cum seq. C. vnde vi. Menoch. in remed. retin. fo. 288.* ponit practicam nouissime *Gallupp. p. 2. c. 3. nu. 43. fo. 65.* qui nullam facit mentionem de *Plot. nec de Anna alleg. 60.* qui ante eum id docuerunt, & *Maran. cons. 105. num. 7. & in tract. de multipl. alienat. nu. 328.* apud quos vide etiam si parte citata debet Iudex procedere, vel nõ.

N. 5. ibi ¶ vbi iusta causa quis cecidisset à possessione. ¶

20 Adde quod hæc exceptio †, vt dicit *Pont. loco cit. num. 19.* insurgit ex ventre canonis reintegranda, & adimit vires eiusdem constitutionis si agens spolio iusta de causa cecidisset à possessione, & sic proprio facto ratio est in promptu, quia d. Canon. prouidet ijs, qui ex iniustis causis ceciderũt à possessione, vt dicunt ibi *D. Alex. & Socc. in l. rem, quæ nobis ff. de acq. poss. Paris. cons. 1. nu. 164. Affl. decis. 392. nu. 27. Cassad. decis. 4. sub tit. de rest. spos. vt ibi per eũ, Ric. collect. 2236. lim. 5.* Hinc nõ restituitur spoliatus si de dominio spoliatoris constet ex publico instrumẽto *Meno. de re up. poss. rem. 1. n. 224. Lap. alleg. 24. Petr. ad Gram. decis. 45. n. 5.*

N. 6. ibi ¶ idem vbi quis cecidisset ex proprio contractu. ¶

21 Hæc est altera exceptio † contra intentantem *rem d. c. reintegranda*, quam etiam ponit *Pont. vbi sup. num. 20.* quæ exceptio quando, & quomodo procedat, & habeat locum vide eundem *Ponta. latè super illa tractantem. Ricc. vbi supr.* apud quem multas exceptiones reperies positis prius ampliationibus; ad eos in occurrentibus casibus recurras, & vide *Morot. cons. 96. n...*

N. 7. ibi ¶ quod hoc iuditium sit summarium. ¶

22 Adde quod licet hoc iuditium sit † summariũ adhuc requiruntur exactissimę probationes, & concludentes, dicitur enim iuditium possessorij plenarij, adeò quod non sufficit probare possessionem per vnicum testem quando actor intentat remedium cap. reintegranda, vt dicit *Affl. decis. 364. n. 6. Capy. decis. 55. nu. 11.* latè probant *Pontã, d. tract. de spol. lib. 2. nu. 81. & seq.* vbi cumulando multa demum ita dicit seruari in *Rota. & Plot. in d. l. si quando §. 3. nu. 45. Ludo. d. decis. 59.*

N. 9. ibi ¶ nam etiam si Cardinales deponerent absq; iuramento non probant. ¶

Adde *Gallupp. in recen. prax. S. C. p. 2 c. 23. nu. 6.* qui subdit, quod à iuramento † tactis

23 scripturis releuantur Cardinales, qui tenentur iurare supra pectus, quod quidem seruatur in omnibus personis religiosis *Vestr, in prax. Cur. Rom cap. 2. nu. 7. lib. 6.* vnde dicunt Notarij iurauit tacto pectore more

24 religiosorum, sed an Cardinali deponenti magis credatur, & aliquid asserenti, quam vni testi, vide latè *Farin. in tract. de testi. q. 63. à nu. 55. fo. 136.*

N. 10. ibi ¶ restitutionem possessionis parte non audita, & sic de facto &c. ¶

25 Adde quod Iudex †, vt dixit *Author. sup. n 6.* debet in hoc partem citare, & audire nã alias dicetur procedere ex inordinato processu, & iudex ipse spoliaret quos fortè spoliare nõ posset *iux. tradita in l. meminerint C. vn. vi.* in cuius, pęnã incideret, & decretum reintegrationis esset nullum, & ex decreto nullo dicetur Iudex illum contra quem tulit decretum, spoliare, & ante Authorem id dixit *Old. cons. 227. Põt. quinimis diffuse tractat de materia d. l. meminerint in*

26 *d. tract. de spol. lib. 1. c. 8. nu. 37.* Iudex enim † qui non ritè, & rectè processit, nõ vt Iudex, sed vt priuatus processit, quod ex multis probat *Visc. in concl. incip. spoliatus*, & ideò spoliatus per Iudicem debet restitui probat multis decisionibus *Ricc. collect. 2030. am-*

27 *plia. 13.* & si de facto † fuit spoliatus de facto etiam restitui, vt per *D. Conf. Rou. prag. 1. de conserua. nu. 10. in prima impressione*, spoliatus enim, vt in omnium ore est antè omnia restituendus *c. reintegrãda 3. q. 1. Anto. Gabr. libr. com. opin. tit. de rest. spolia. concl. 1. & in cap. Reg. incip. Grauamina, vbi Nig. vēr. 23. Men. de recup. rem. 1. nu. 324.*

28 Et quod requiratur omninò citatio † partis in hoc *remed. latè* Ponta *in d. tract. lib. 1. c. 8.* Adeò quod si licentia ingrediendi possessionem fuisset tributa ex alio defectu, quam citationis pars possessionem ingrediens, sine tamen vi, & excusaretur ab incursu pęnę *d. l. meminerint. Ponta. d. lib. 3. c. 8. n. 42* Idem si spoliatus in continenti recuperet non incidit

incidit in pęnam *l. si quis in tantam C. unde vi. Meno. de recup. poss rem. 9. num. 170.* est .n. permissum spoliato in continenti recuperare, & spoliare, vt per eundem *Meno. rem. 1. num. 384.*

Et non modo citatio requiritur, sed re-
29 quiritur † specifica adeò quod non sufficiat citatio per edictum *Bar. in d. l. meminerint, & cons. 91. Rip. in c. sępe de rest. spol. nu. 86. Pont. d. lib. 1 c 8. nu. 41 & d. lib. 3. c. 8. nu. 142. fo. 117.* & quod nullum operatur effectū
30 † missio in possessionem nulla præuia citatione *Ponta. d. lib. 3. nu. 144.*

Et de misso in possessionem nulliter si habet rem illam obligatam, an manutenendus in possessione, vel de illa eijciendus, vide *Thor. Comp. decis. 2. p ver. missus in possessionem, & Viscon. concl incip. tenuta.*

31 Et quid seruetur in dominio Mediolani, *Plot. vbi sup. nu. 26. & antè fo. 22.*

32 Fallit id quod supra diximus si is, qui primo possessionem recepisset absq; partis citatione recepisset, & eq; nulliter fuisset ingressus, quia isto casu nullitatis compensatio succederet *Inno. in c. querelam de elect. Bal. in l. si pacto C. de pact. Rip. loco cit. Roma. sing. 766.* Ponta. qui id declarat loco cit. n. 44.

33 Secundò fallit si Iudici, qui sine ordine processit notoriè prius constitisset de non iure reiecti ex cuius notitia res non egeret alia cognitione sui iuris *Alber. in l. si de vi. in fin. ff. de Iud. Det. latè cons. 191. in fin. Rom. d. sing. 766. ver possessio Pont. d. c. 8. lib. 3. n. 141.* faciunt dicta per *Ricc. collect. 2036. lim. 11.* Item quando citandus nullam posset opponere exceptionem, aut defensionem, non .n. citandus est is cui nulla competit defensio, vel exceptio *Bar. in l. 3. §. si causa cognita ver sed hodie ff. de bon poss. Sard qui alios cumulat decis. 39. nu. 20. & de communi Gabr. conclus. 1. de citat. nu. 348.*

34 Sed an in decreto Pontificio † citationis defectus operetur incursum pęnæ *d. l. meminerint* vide *Mobeda. decis. 86. in fin* & quid in
35 concessione † Principis ex certa scientia *Ponta d. c. 8. lib. 7. nu. 145.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Meretrices non possunt in vicinijs honestis cohabitare, & recensentur iura Regni, & de quibus meretricibus loquantur nu. 6.*

2 *Persona expellenda à Ciuitate remiss.*

3 *Meretrix expellenda à vicinia, an possit expelli à terra, & nu. 4.*

5 *Meretrix si conducit domum, & expellitur quis debet perdere pensionem.*

7 *Meretrices probibentur in bigis, & quadrigis ferri, quod erat etiam tempore Deocletiani, & possunt eis probiberi vestes honestę, vt cognoscatur ab alijs.*

8 *Scholares exteri, qui habitant sine mulieribus non possunt Neap. habitare in vicinijs, vbi habitant mulieres honesta ex cap. Regis Catho. quod quando habeat locum, & in quibus nu. 9. & an in licentiato n. 10.*

11 *Scholaris habitans cum Doctore, an expellendus. Viuens, & aliquid committens contra scholasticam disciplinam amictit priuilegium etiam fori.*

12 *Dicta in meretrice procedunt in Lenone. Lenones expelluntur in Ciuitatib. & quare.*

13 *Meretrix, an dicatur, quæ habet vnum amasium, & quæ dicitur meretrix nu. 14.*

15 *Vicinos malos habere malum est, & multa de malis vicinis, qui non sunt celandi à venditore emptori.*

16 *Meretrices nuptæ, an expellantur à vicinia honesta.*

17 *Raptus pęnam an excludat vita meretricia. pęna quæ sit, & quæ concurrere debeant, & quid in Regno remiss. & de conatu raptoris.*

18 *Meretrices si habitant proprias domus, an ab illis sint expellendæ.*

19 *Meretrices si habitent domus Ecclesiæ, an ab illis expellendæ.*

20 *Mulier regulariter carcerari non potest, & ex quibus causis possit carcerari, & an dicto benefitio renuntiare potest.*

AD DECIS. LIV.

TRactatur in præsenti decis. si mulieres nuptæ possunt expelli à vicis, & locis honestis etiam si habeāt alibi domos, de qua per *Tho. in 2. p. Comp. ver. mulieres inhonesta fo. 367.*

N. 1. ibi ¶ qua cauetur nè mulieres meretrices cohabitent inter bonas, quæ Constitutio postmodum confirmata, & aucta fuit ex priuilegio particulari huic fidelissimæ Ciuitati concesso per Reg. Ferdin. I. inter eius Capitula 59. ¶

Addè etiam *prag. 4. sub tit. de meretricib.*
1 qua mandatum est † vt meretrices exfrà stent à Ruua Catalana, idem est in Regno Cathalognæ, vt testatur *Peguer. decis. 12.* &

de

de iure communi testatur *Affl.in Consti. hic. cit.per Auth.incip quæ passim Rouit. d. prag. 4.nu.1.vide Meno.cas.*328. *nu.*14. vbi alios adducit *Viscon. in concl incip.meretrices,& in addit.ad D.de Franch.decis.*316. vbi enumerat alias † personas expellendas à Ciuitate, quas etiam ibi enumerat *Amend.nu.*4. *Capibl.sing.*73.*incip. Homines.Amen. ad decis.D.de Franch.*68.*& ibi Viscon. Luc. de Penn.in l.*4. *C.de spectis.lib.*11.*fo.*145.*col.*2. *D.de Franch.d.decis.*316. *Anna sing.*338. *incip.meretrices,*vbi de quibus meretricib. intelligendum, *Thor.in Compen.decis.ver.mulieres, Pasca.in tra.de.vi.pa.pot.p.*2.*c.*10. *nu.* 35.37.*&* 38.& de meretrice, quæ rapuit iuuenem loquitur *D. de Pont.de pot.proreg. tit.de diuers.proui fier.solit.nu.*16. *Auend.de exeq.mand. lib.*2. *nu.*6.

Et an meretrix † paupercula, quæ expellenda est à vicinia honesta possit etiam expelli à terra, quod nõ *Amen.ad d. D.de Frãc. decis.*316.*ex Rebuff.priu.*2.*de priuil. Schola.*

4 meretrices .n. † non sunt à Ciuitate expellendæ ad euitandum maius malum *Affl.in d. Consti.quæ passim n.*3. & circa materiam expulsionis meretricum apud quos tractetur, vide cit.per *Amen.ad d.decis.*316.*et Thor.in add.ad D.de Pont.tra.de pot proreg.tit.de diuers.prouis.n.*16.*fo.*3.post hæc scripta visus, vbi multos cumulat.

5 Et si meretrices † conduxissent domos, & fuissent expulsæ quis debet perdere pensionem, dic quod locans *Ricc.resolut* 133. *vol.*2. Idem sentit in locantibus scholaribus *Rouit.d.prag.* 1.*nu.*5.*& seq.ex Nauarr. in manual.confess.c.*17.*num.* 194.*& seq.* sed *Molin.Theologus in tract.de contract.* distinguit *in disput.*499.quem refert *Capiblan.in sing.* 105.*incip. meretrices* nulla facta mentione, nec de *Rouit.nec de Nauarr.*

6 Et de quibus meretricibus † sunt intelligendæ *Constit Pragm.& cap.Reg. Anna loco cit.*

7 Prohibentur etiam meretrices † in bigis, & quadrigis ferri, vt est cautum per *pragm.* 5. *sub tit.de meretricibus*, quod antiquitus fuisse Sancitum etiam tempore Deocletiani Imp.probat ibi *D Consil.Rouit.* qui de materia meretricum se remittit ad *Meno. cas.* 535.quem etiam vide *d.cas.* 328. *hic cit.& Grego.Syntagm.iur.lib.*10.*c.*2.Posset insuper habitus honestus meretrici prohiberi, vt cognoscantur à mulieribus honestis *Bened. in cap.Raynutius nu.* 61.1.*p. Foller.in prag.& quia perfidorum de Iudæis Amen. ad D.de Franch.decis.*68.*nu.*38.

N. 2. ibi ¶ scholares, seù studentes non possunt cohabitare in vicinijs in quibus nobiles, & ciues cum eorũ vxoribus. & familijs viuunt. ¶

8 Quod scholares † exteri qui habitant sine mulieribus nõn possunt Neap. habitare in vicinijs, vbi habitant mulieres honestæ est Regis Cathol.*cap.*66 cuius Author non meminit, sed vide *D. Consil. Rouit. in rub.de Scholar.doctor.num.*1.*& seq.* apud quem in

9 quibus locum † habeat *d.cap.* & quando habeat locum *Pasca.in tra.de vi.pa.pot. d.c.* 10.*num.*36.& quod non habeat locum in studentibus Neapolitanis, & Casalium, *D. de Franch. d. decis.*316. neq; in Doctore, & Clerico, *Nouar ad Pragm collect.*4.*in fi.* sed

10 an in licentiato † tangit *Amen.ad d.D. de Franch decis.*316.*nu* 7.

Sed an possit à d.vicinijs expelli scholaris

11 habitans cum Doctore, v de *Thor.in Compen.decis.ver.Doctor,aut Clericus. Anna sing.* 338.*incip.meretrices, Rouit.vbi sup. Viscon. ad d.decis.*316.*& Ricc. collect.*423. Circumscriptis autem iuribus Regni, scholares inhoneste viuentes, & aliquid contra scholasticam disciplinam committentes amittunt priuilegium etiam fori *Gonzal.ad reg.*8. *Cancell. glo.*56.*nu.*14.

N. 3. ibi ¶ meretrices, & Lenones. ¶

12 Idem quod in meretrice † dicit in Lenone *D.de Franch.d.decis.*316. *Affl.in d.Consti.quæ passim nu.*1. Lenones enim mulieres ad luxuriam alliciunt, ideò pelluntur à Ciuitatibus, vti castitatis corruptores §. *Sancimus Auth.de Leno.Ric nouiss.*7 *p.collec.*2705

N. 4. ibi ¶ declarat meretricem esse ad quam multi habent accessum. ¶

13 Sed an dicatur meretrix † quæ habet v nũ amasium dixi sup.*ad decis.*54 *nu.*14.*&* 15.&

14 quæ dicatur meretrix, vide *D.cit.hic in prin. Maran.cons.*1. *Affl.d.Consti.quæ passim n.*2. *Nouar.ad prag.collect.*131 *num.*5.*& seq.& collect.*132 *Rouit in d.rub.de meretri.n.*1.

N. 9. ibi ¶ quod malum sit malos habere vicinos. ¶

15 Adde *Affl.in commen.* † *ad Consti.Sancimus de iure Prothom.*§.3.*n.*3. *vbi addidi multa*, & in adagio est. Aliquid mali propriè malũ vicinũ *Duar.tit.de pact.c.*4 *Gail lib.*2. *obser.*69. 19.*& seq.* vbi multa de vicinis, & refert multos, q de ea re scripserũt, vnde res dicitur minus valere ob malum vicinũ *Alex. in add.ad Bar.in l.*3.*C.de præd.& omn.reb.nau.lib.*11. Hinc tenetur vẽditor malũ vicinũ nõ celere quẽ si sciuisset ẽptor ẽpturus nõ fuisset *tex.*

in l.quod sępè §. fin. vbi glo. ff.de contr.emp. Hinc Temistocles venditurus prædiũ præconi adde iussit, quod vicinos etiam haberet bonos, quasi vicini commendatione futurum esset longè vendibilius.

N. 10. ibi ¶ in muliere nupta luxuriosè viuente cum scandalo, & malo exemplo vicinorum. ¶

An meretrices nuptæ possint, vt cęteræ expelli à vicinia honesta *Amen.ad d.dec. 316.* & quod non possint expelli iuxta hanc decis. *Consil.Pascal in tra.de vi.patr.pot.d.c.10. nu.35.vsq;ad nu.38.* qui inter alios adducit *Capy.decis.44.* nouissimè *Ricc.ad d.decis.D.de Franch 316.post hac scripta visus.*

N. 16. ibi ¶ in meretrice raptus non est punibilis secundum magis communem opin. ¶

17 An raptus pęnam vita † meretricia excludat, vide *Cons.Burs.386.& 435. vol.4.* quæ consilia aurea appellat *Petr.ad Gram.decis. 36.num 4.* vbi quid in illis, qui cum schalis ascendunt domus meretricum de quo *D.de Franch.dec.333.*

Et raptus pęna quęsit, & quæ concurrere debeãt, vt locum habeat; & quid in Regno an habeat locum pęna ordinaria raptus, & multa in materia vide D.cumulatos per *Viscon.in concl.incip.raptus fo.243. Meno. cas. 261. Ric.collec.82.et 139.* & de conatu raptoris si sit punibilis latè *Meno. de arb.cas.360. à nu.30.vbi nu.35.* declarat nostram Regni *Consi.sub rub.de rap.& violen.man.illata.*

N. 26. ibi ¶ mulier nupta expelli põt etiam si in domo propria habitet. ¶

18 An meretrices † à proprijs domibus possint expelli vide *Tesaur. q.foren.33. Pascal. vbi sup.nu.38.Rouit.d.prag.4.nu.2.Ricc.vbi sup Nouar.d. collect.131.* vbi quid si mere-
19 trices † habitent domos alicuius Ecclesiæ, an etiam ab illis expelli possint.

N. 29. ¶ mulieres honestas pro debito ciuili nõ posse capi, nec carcerari. ¶

Regulariter de iure communi mulier ho-
20 nesta carcerari † non potest iux.tex.*in l. 1. C.de off.diuers.iud. Auth. sed nouo iure C.de custod.reor.Carol.de Grass. in tra.de excep. in prelud.à n.110.vsq;ad n.112.Papon. lib.arrestorum lib.24.arest.3.Farin.in tit.de carcere n... Meno.de arbitr.q.88.Iul. Clar.§.fi.q. 28.Carpan.ad stat.Mediolan.cap.243.* apud quos vide ex quib.casis potest etiam carcerari *Amend.ad dec.D.de Franch.229.n.4. & 518.nu.8.* apud quem vide, an mulier possit dicto beneficio ne carceretur renuntiare.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Renuntiatum ad ius non datur regressus.*
2 *Renuntiatione si quis fuit lęsus non potest dari cautela ex qua impediatur recursus ad arbitrium boni viri.*
4 *Voluntati alicuius se commictens, an liberum arbitrium censentur collatum.*
4 *Arbitrium liberum, qua verba importẽt, & qua verba arbitrium nu.6.& nu.10.*
5 *Arbitrium quid importet.*
7 *Arbitrium offitialis ad quid se extendat.*
8 *Remictens se gratijs Curię, & clementię Principis quid intendat.*
9 *Arbitrium boni viri, & absolutam potestatẽ qua verba importẽt, & quid importent ista verba (dammi quello che vuoi tu.)*
10 *Arbitrandi potestas data secundum liberam voluntatem, vel secundum voluntatem simplicicter quid importet.*
11 *Reductio ad arbitrium boni viri nullo modo potest euitari.*
12 *Reductio ad arbitr. boni viri datur à laudo arbitrorum.*
13 *Appellatio quod sit interposita, vel habitus recursus interest.*
14 *Reductio ad arbitrium boni viri petitur quando adest lęsio, & quanta debet esse.*
15 *Reductio nõ impeditur etiam si cũ iuramẽto fuerit enormissima lęsioni renuntiatum, et an eo casu petenda absolutio nu.16.*
17 *Reductio peti non põt si arbitris data est potestas procedẽdi secũdum liberã voluntatẽ.*
18 *Reductio an possit peti si in cõpromisso fuerit apposita claus. q. possint arbitri lędere vnã partẽ in totũ, et vni auferri, et alteri dare.*
19 *Vir bonus quis sit, & nu.20.*
21 *Reductio infra quod tempus peti possit.*
22 *Reductio coram quo iudice petenda sit.*
23 *Reductionis Iudex, an possit cognoscere nõ solũ de iniquitate sed etiã de nullitate laudi.*
24 *Reductio an pluries peti possit.*
25 *Appellatio nõ datur à Iudice adito, vti bono viro confirmante, vel infirmante laudum, & quid de iure Regni nu.26.*
27 *Reductio si petitur, an pęna exigatur.*
28 *Barones debent imitari pastores qui tondent non excoriant oues.*
29 *Barones sicut honorantur à subditis, ita debent reddere vices suas amando Vassallos, vt filios.*
30 *Barones maletractantes vassallos possunt feudo priuari, vel possunt cogi ad vendendum nu.31.in quo feudo intelligatur.*

32 Pater

32 *Pater male tractans filium potest cogi ad emancipandum.*
33 *Dominus male tractans seruum potest cogi ad vendendum* 34. *& an requiratur monitio nu.*35. *& an priuentur iurisdictione Vassallorum non procedente monitione comminatiua nu* 38.
36 *Barones quomodo possint castigare Vassallos.*
37 *Baronum excessus remis.*

AD DECIS. LV.

Refert decisionem istam *Io. Bap. Thor. in Compen. decis. 2. p. ver. Appellare*, & in vltima impressio ne *D. Cons. Rou. in rub. de compositio. num. 11. in fin.*

N. 1. ibi ¶ quia Vassallus renuntiauit omni iuri suo. ¶

1 Licet regula sit quod ad ius † renūtiatum non datur regressus *l. Herennius in prin C. de euict. cum alijs* cumulatis per *Barz. dec. 94. n. 13.* tamen quando quis per renuntia-
2 tionem † fuit enormissimè lęsus non poterit dari cautela, ex qua impediatur recursus ad arbitrium boni viri, de quo dicemus infra. Interim vide *Pascal. in tra. de vi. patr. potest.* dicta, quæ adhoc conferunt, & ad dicta per *Author. in fin. p. 1. c. 8. nu. 38.*

N. 2. ibi ¶ subijciendo se quis misericordiæ alterius, ita demum censetur renuntiare iuri suo si ille tanquam bonus vir se habuerit, &

N. 3. ibi ¶ qui submisit se alterius voluntati, his casibus gratia, misericordia, & voluntas debet ad arbitrium boni viri referri. ¶

3 Adde quod committens † se in sui aduersarij voluntatē tunc non libetū arbitriū censetur collatum, sed à iure regulatū *glo. in l. pen. in fi. ff. de arb. & ibi Bar. Bal. & l. 3. C. de dot. prom. Ias. in l. sic legatū n 30. ff. de leg. 1. hic à leg. per Author. Bar in l. sed & si vnius §. pretor ait in fi. ff. de iudi sed glo. Bar et Ias. supra allegati per Authorē fuerūt prius relati à Meno. tra. de arbitr. q. 7. nu. 6.* vbi declarat quomodo id procedat omninò vidē. ad materiā huius *dec. in tot. illa quæst.* vbi multa ad
4 propositū reperies circa verba qñ liberū † arbitriū conferāt quē vide ēt omninò *in q. seq. 8. presertim n. 10. et seq. & q. 9.* & quid im
5 portet † arbitrium, & quæ verba † arbitriū
6 importēt *Paris. de Put. in tra sind. ver. arbi-*
7 *triū per tot. fo. 170.* vbi multa de arbitrio † officialis, & ad quid se extendat. Et quod remittens se gratiæ, & clemētiæ Principis nō videtur, iuri suo renūtiare *Bonacos. tom. 2. cōm. opin tit. de cōfess. n. 38 fo. 289. et n. 154 fo 294*
8 Et de eo qui se † remittit gratijs Curiæ vide omninò *Campag. in cap. reg. quod incip. multorum n 14 fo. 165. Rou. loc. cit.* vbi quod inquisitus, qui se remittit gratijs Curiæ, q̄ in eo misericorditer est agēdū, ne illi inferatur grauamen ex *tex. in c. fane, & in c. venies de renun. Baiard. ad Clar. q. 48. num 63. And. in c. imperialem §. in super nu. 56. de probib. feud. alie. per fed. tetigit idem Rou. vt ipse met ibi testatur prag. 8. nu. 8. de compos.*

N. 5. ibi ¶ verba importantia liberam, & absolutam potestatem, & quæ arbitrium boni viri. ¶

9 De verbis, quæ † importani absolutam potestatem, & arbitrium boni viri tractat ad saturitatem, eaq; colligit accuratè *Meno. d. q. 7. & 8. & nonnullis q. 9. quib. adde dicta per Paris. de Put. loco cit. in d. ver. Arbitrium & per Carocc. in tract. de loca. tit. de socio personam exercente num. 14. & 15.* vbi de eo, qui se remittit ad aliquem, & de colono, qui dixit hæc verba (damni quello che vuoi che lo rimetto in te, & in tua mano, che io mi contento di tutto quello che vuoi tu,) quod intelligitur arbitrio boni viri.

Et non desinas videre *D. Consil. Rouit. in pragm. 2. num 6. & seq. sub tit. de arbitr.* vbi dicit vnum no. quod quando est data pote-
10 stas † arbitrandi secundam liberam voluntatem, vel secundam voluntatem simpliciter, illa clausula importat propriam, & liberam voluntatem non regulatam ratione, vnde qui habet liberam voluntatem potest iniquum æquo præferre, & quādo, & in quibus hoc procedat explanat *num. 8. & seq.* & ad eum in occurrenti casu recurras.

N. 6. ibi ¶ reduci debet ad arbitrium boni viri. ¶

11 Reductio † ad arbitrium boni viri nullo modo potest euitari *Rou. d. prag. 2. n 4. et 10* adeò quòd dixit *Meno. de arb. cas. 73. n. 1.* q̄ nulla cautela tradi pōt ad euitandū eiusmodi reductionem *Dec. cōs. 39. n. 6. col. 3. Gallup. qui de Meno. non meminit in prax. S C. p. 1. c. 4. n. 39. fo. 15. Barz. dec. 86 nu. 3. Pascal de vi.*
12 *pa. po. p. 1. c. 8. n. 38.* & hęc reductio † ad arbitrium boni viri datur à sētentia arbitri quā laudum appellamus, de qua vide latè nouiss. *Visc. in conclus. dec. ver. arbiter. ver. compromissum, & ver. laudū*, est. n. species defensionis *Tesaur. dec. 14. Ricc. collect. 2379. Bellamer. dec. 299.* & quod intersit † an sit appel-
13 latio, vel recursus *Barz. decis. 87. nu. 23.*

14 Et ista reductio † conceditur quando
adest lęsio,& quanta debeat esse lęsio Me-
no d.cas.73.Idē eo.tra.q.70,alios citat Barz.
d.decis.86.nu.3.4.5.Det.cons.11,col.5. vers,
4.principaliter,& cons 60.Cappell. Tholosa.
dec.277.Viu.dec.58.Pascal.loco cit.nu.41.
15 Et quod non impeditur reductio † etiam
si cum iuramento fuerit renuntiatum enor
missimę lęsioni occasione reductionis ad ar-
bitrium boni viri Balb.dec.168,Fran.Marc,
decis 111.vol.2.Papo.lib.6.arrest.1.Cappell.
Tholosa.decis.267. Cassad.decis 1.de emp.&
vend. quos collegit Nouar.ad pragm.collect.
20 nu.23.
16 Sed quid si fuit renunciatum † cum iura-
mento an absolutio petenda Ricc. collect.
2379.ver.& hanc cōmunem,Rouit.d prag.2.
num.16.vbi dicit quod petenda est absolu-
tio iuramenti,de quo videndus est,vltra eum
Pasca.d.c.8.n.38.& seq.Gallupp. qui ad eos
se remictit vbi sup.n.42.qui n.43. ex Abb.in
c.dilectus num.4.ver.nota benè de seq.poss.&
17 fruct.dicit quod si est data † potestas arbi-
tris procedendi secundū liberam volunta-
tem,quod tunc reductio ad arbitrium boni
viri peti nō potest,de quo videndus est Rou,
d.prag 2.nu.8.& 9, quia recte distinguit,vt
supra dixi.
18 Sed quid si in cōpromisso † adest clausu-
la,de qua per Authorē paulò sup.quod pos-
sit arbiter vni auferre,& dare alteri, vel lę-
dere vnam partem in totum,vel in partem,
an poterit peti reductio ad arbitrium boni
viri,vide Socc.Cōsil.220.in 2.difficultate vsq;
in fin.vol.2.vbi de materia Gallupp.vbi sup,
nu,44.optimè Barz d.decis,86. vbi alios ci-
tet quorum non meminit Gallupp.
19 Et iste bonus † vir quis sit Schard. in le-
xi.iur,ver. arbitrium,& ver. bonus vir. &
ver.vir bonus.
20 Et quod dictus bonus † vir sit Iudex or-
dinarius locorum, vbi fertur laudum habe-
tur in d.pragm.2. etiam quod causa delege-
tur à Principe cum conditione,quod in cau
sa grauaminis ad ipsum appellaretur refert
decisum Thor.in ver,recursus siuè appellatio
quem refert Gallupp.vbi supr,nu.45, & 46,
quē vide de reductione facienda à laudo la-
to a Clerico compromissario, infra quod
21 tempus † eiusmodi reductio peti possit, &
de alijs ad materiam n.seq.& Viscon.loc.cit,
22 Sed coram quo Iudice † petenda sit ista
reductio vide Affl.decis.51.Tesau. decis.14.
Borrell.in sum.decis.tit.63. de compromiss.n,
301.& seq.Gallupp.vbi sup nu.47. & an co-
ram Iudice rei,vel actoris Rouit.d.pragm.2.
nu.11.Pascal.d.c.8.nu.44. Tesaur. d.dec.14.
23 Et an iste † iudex reductionis possit co-
gnoscere non solum de iniquitate sed de nul
litate laudi Barz.decis.31. nu.86. nu.1.
24 Ista tamē reductio † nō potest nisi semel
peti Caual.decis.14.Boer,decis.284. Ricc.col-
lect.2379.ver.& hanc communem in fi. Hinc
25 est,vt subdit idem Ricc. ibi quod à Iudice †
adito,vti bono viro confirmante, vel infir-
mante laudum non appellatur, sed sentētia
exequutioni mictitur ex Pragm. 2. de arbit.
cùm à Iudice bono viro non detur in iure
appellatio Guid.pap.decis.456. Beninten.de-
cis.15.Pasca.d.c 8.nu. 46. vbi alios cumulat
licet contradixerit Barz. mendo sè cita.per
d,Ricc.ibi sub decis,6.cùm debuerit illum al-
legare decis.86.nu.16.tu tamen vide Rou. d,
prag.2.n.19.vndè ipse pro concordia distin-
guit ex Magon.decis.Lucen.37. & ex Rebuff.
ad Constit. Gall.tom.1.de arbi.& arbitrato.
26 art.1. glo 11. De iure tamen Regni † vt
ipse testatur ex Capy.decis.53. datur appel-
latio, sed non retardatur exequutio, quæ
exequutio quando pendente reuisione lau-
di impediatur Ludo.decis. Lucen.27. nu.39.
Anna sing.299. cum alijs cita.per Rouit. vbi
supr.numer.13. & seq. & quid in exactio-
27 ne † pęnæ appositæ in compromisso,Rouit,
vbi sup,nu.21.

In fin.ibi ¶ discant Barones conser-
uare,non excoriare Vassallos, ¶

Adde Capibl,ad prag.3.num.49.de Baro.
28 Barones † debent imitari pastores, qui ton
dent,non autem excoriant, oues, quinimò
dominus est loco patris Vassallorum D. de
29 Franch.dec.541.n.12.& sicut Barones † ho-
norantur à subditis,ita debēt reddere vices
suas amando Vassallos,vti filios eorū cōmo-
da procurando l.nam salutem ff. de offit.prę-
fect. vigil. & nō eis detrahere, alias nomen
dominorum non merentur habere Bal. cōs.
439.Crauett.cons.238.Affl.decis.265.Capibl,
vbi sup.nu,50,
30 Quod si Barones † cōtrariū fecerint ma-
lè tractādo Vassallos poterūt feudo priuari
§.sed et maior asperitas dominorū instit.de his
qui sunt sui, vel alien.iur. D. de Pōt.in tra.
de pot.proreg.tit.de electio.offitial.§.1.n.1. &
in fin.Frecc.de subfeud q.10.& 35. Authorit.
Petr.ad Capy.decis.18.ver.licet regulariter,et
decis.9.Masull.ad d.Capy.decis.18.nu.13, &
ad d.dec,9.n.4. vel possunt cogi ad vēdendū
31 Gram.cons.10.& dec,104.Boer.dec.304.Cā-
pag.in c.grauamina n.33.Thor.in Comp.dec.
ver.Baro malè tractans Vassallos fo.63.alios
cōgerit D,Cons.Rou.in prag.16.n.8. sub tit.
de salar.eor.qui mictun.per ser.Reg. Cur.nu.
53.Gonzal.ad regul.8. Cancell.glo.56.num.
22.& sequen. Camill.de Cur.in diuers.iur.
feud.

feud.in c.quod incipit licet autem verissima nu.45.fo.8. *& in cap.quod incip. licet autem mihi diffinitio.num.8.fo.83.Mastrill.in cons. vni.quod edidit post volum.decis.num.18. & ibi Borrell.se subscribens nu.9.Consil. Pascal. in tra.de iu.pa.pot.p.3.c.4. nu.34.* vbi infert
32 ad patrem † abutentem patria potestate de qua per eundem *p.1.c.2.num.*100. & ad
33 dominum † malè tractantem seruum, quod potest cogi pater ad emancipandũ filium dominus ad vendendum seruum, *vt in d.c.4. num.* 11.
34 Sed quo feudo † in tali casu Baro priuan
35 dus veniat, & an requiratur † monitio *Pascal.d.c.4.num.35.& seq.* apud quem vide
36 quomodo † Barones possint castigare vas-
37 sallum, & de excessibus Baronum, vide *Paris.de Put.in tra.synd.in tit.de excessib. Baronum fo.117.*
38 Et an possit † priuari iurisditione Vassallorum non præcedente monitione comminatiua. *Gail.lib.1.pract.obser.obser.17. nu.4. de Pont.decis.16.n.34.Gramm.decis.104.Mastrill.de magistr.lib.4.2.p. cap.16.num.238. Vrsill.decis.265.nu.15.& 16.Thor.in Comp. decis.ver. Baro male tractans Vassallos el. 2. fo.64.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Hæres inuentarium debet conficere, vt non teneatur vltra vires hæreditarias fallit quando maior est impensa, quam vtilitas num.2.*

3 *Tutor tenetur inuentarium facere. Fallit quando bona pupilli sunt modici valoris ita quod plus impenderet in confectione inuentarij, quam sit valor bonorum n.4.idem quando expedit ne paupertas pupilli detegatur n.5.& ne secreta hæreditatis pandantur num.6.*

7 *Inuentarij à confecti one, qua causa excusat.*

8 *Inuentary à confectione excipitur Ecclesia. An fiscus num.9. an pia causa, hospitale, & sim.nu.10.*

11 *Inuentarium si non confecit mulier, an inducat separationem bonorum, et quid si est paupercula nu. 12.*

13 *Expensas si important plus, quam importet valor rei, an teneatur erogare, quod non exempla traduntur in prælatis, & alijs administratoribus, quod in illis casibus non possunt de negligentia imputari.*

14 *Tutor si ostendit non remansisse in hæreditate, nisi talia, & talia bona ex quibus tantum, & non vltra percepit si inuentarium non confecit, non potest contra ipsum iurari in litem, & Iudex poterit se ex offitio informare.*

15 *Hæredi an sufficiat dicere non adfuisse in hæreditate nisi tot bona, & qui dicit contrarium probet.*

AD DECIS. LVI.

1 NVlli dubium est in iure cautum quòd ad hoc, vt hęres † non teneatur vltra vires hæreditarias debet inuentarium conficere de quo inuẽtario latè dixi ad decis. *D.de Franch. 536.& dicemus inf.ad dec.73.* & multa reperies, & collecta nouiss.per *Viscõ.in concl.incip.* Hæres post mortem. Sed in hac decisione habes casũ in quo hęres non conficit inuentarium, & tñ non tenetur vltra vires hę
2 reditarias, vt puta qñ maior † subesset impẽsa, quã vtilitas, quæ ex illo resultat ex *tex. in l.mediterraneæ C.de ann. & trib.* ad quod vide omninò *Molf.ad consue. Neap. tit.de*
3 *bon.q.23 in 2.vol.* idq; non modo procedit †
4 in hærede, verum etiam in tutore, qui non † tenetur facere inuentarium, qñ bona minoris sunt modici valoris ita, quòd plus impẽderet in inuentarij confectione, quam sit valor bonorum *Abb.in c.de appellationib. de app.Tiraq.in tra.de iud.in re exig. feren.ver. 45.Bar.in d.l.mediterraneæ. Altimõ.in prax. tut.ver.vel acceptans sollẽnia n.5.* vide *Graff. cons.1.n.22.vol.2.tit.de trans. Surd.in tract. de alim.tit.8.priu.56.n.101.* vbi quod quãdo
5 pupillo non expedit quia paupertas † in hęreditate deregeretur potest, & debet omitti inuentarij confectio *Alber.in l.de creationib. C.de epis.aud.Vrsill.ad Affl.decis.360.nu.10.*
6 Idem est quando patrimonium non expediret manifestari per *tex.in l.2.§.tractari vers. etiam si mater ff.ad Sen.Cons. Tertul. l.vlt. C.de alimen.pup.præsta.l.2.C.quan.& quib. quarta pars.deb. lib.10. alios D. citat Altim. ibi Surd.cuius ipse nõ meminit in tra.de alim. tit.8.priu.56.n.101.fo.271.& Plot.d.l.si quãdo §.9.nu.20.* & de supradictis vide omninò *Escobar.de ratiocin.c.9.cum multis seq.* Sed
7 quæ sint iustæ causæ † excusantes aliquem à confectione inuentarij vide *Plot.in l. si quando §.5.nu.37.fo.mihi 72.& §.9.nu.20.C.vnvi.& in d.§.9.*
8 Excipitur etiam à d.regula † Eccles. quæ si non confecit inuentarium non tenetur vltra vires hæreditarias *D.de Fran.decis.282.*

& iterum *d. decis. 536. num. 30.* vbi dixi *Ge-
nuen. practic. cab. Eccl. q. 43 1. incen. 16. et Amt.
ad d. decis. 282. Pute. dec. 379. lib. 1. Guid. pap.
decis. 571. Roui. prag. 1. de leg. pijs n. 9. Visson.
in concl. incip. Eccles. hæres instituta fo. 64.* di-
9 xi *sup. ad decis. 43. nu. 7.* vbi quid in fisco † an
teneatur inuentarium conficere, & si non
10 conficit, an teneatur † vltra vires hæredi-
tarias, & quid si pia causa instituta est hæres
Ricc. collect. 1102. Idem in hospitali, quia
hospitale, & communis pia causa æquipa-
rantur Ecclesiæ *l. Orphanotrophos C. de ep et
Cler.* cum alijs cumulatis per *Plot. in d. l. si
quando §. 5. nu. 5.*

Et quid in milite vide *Rober. dec. 90.* quem
adducit *Ricc. collect. 354.*

11 Sed an mulier † non conficiens inuenta-
rium adeundo hæreditatem inducat separa-
tionem bonorum *Molfes. ad consue. Neap. 2.
p. tit. de bon. cit. q. 23. q. vol. 2.* quod non
vbi citat decis. *D. de Franch.* 518. & in con-
trarium *D. de pont. cons. 143. vol. 2.* de cuius
articuli veritate idem *Molfes. tit. de pigno. q.
16. tom. 2. & p. 4. tit. de renunt. q. 5. nu. 17. &
12 seq.* Quid si est paupercula † habes hic *n. 4.*
& in prædictis adde *Ricc. d. collect. 1102.* Et
quid si testator remisit tutori confectionē
inuentarij, an Iudex hoc non obstante si ex-
pedire videtur possit iubere, quod illud cōfi
ciat, quod sic vide *Petr. ad Gram. dec. 55. n. 1.*

N. 1. ibi ¶ oportebat plus expende-
re, quam indè percipere. ¶

Adde *Graff. cons. 1. numer. 22. sub tit. de
transact. fo. 68. volum. 2.* vbi idem dicit in
13 prælato † qui potest debitum etiam li-
quidum remittere, & non modo id possunt
prælati, sed etiam tutores, & sim. administra
tores partem crediti remittere debitori-
bus vide *Escobar de ratioein c. 24. Anna Ro-
bert. lib. 3. rer. Iud. c. 12.* quos refert nouissi-
mè *Apicell. filius ad tit. 3. tutam. paup. lit. I n.
671. fo. 45.* si in debito consequendo fierent
maiores expen. quam esset debitum princi-
pale, & quod non imputatur negligentiæ
prælati, nec aliorum administratorum si nō
habet recursum ad superiorem si in haben-
do recursum ad illum expenderent plus quā
esset valor causæ, quod idem dicit in refe-
ctione domus, vt hic, & subdit, quod Iudex
non debet citare testes ad locū iuditij, quā-
do tantum distat, quod plus expenderetur
in adeundo, quam sit valor causæ per *d. tex.
in l. mediterranea,* sed debet delegare examē
per iura alleg. per ipsū qui infert ibi ad alia.

Vnde poterunt multo magis isti admini-
stratores cōcedere debitoribus ob pauper
tatem dilationem quinquennalem, de quo
nouissimè *Apicell. tutam paup tit. 1. n. 69.* &
ibi Filius adden.

Et quid si sunt plures, & vnus concessit,
an possit impedire liquidationem *Thor. in
1. p. Comp. ver. dilatio concessa.*

Et quid de procuratore cum libera *Api-
cell. ibid. nu. 106.*

N. 4. ibi ¶ non adfuisse alia bona,
quam mobilia. ¶

14 Adde quod idem est in tutore † contra
quem ob inuentarium non confectum po-
test in litem iurari, vt contra eum iurari nō
possit, vbi probarent, quod minores, & co-
rum principales, vel domini non habebant
nisi talia, & talia bona, ex quibus tantum, &
non vltra perceperunt, & de quibus rectè
disposuerunt de quo Iudex debet se ex offi-
tio informare *Calca. cons. 93. Ias. cons. 3. vol.
1 col. 2. Plot. d. §. 5. nu. 37. ver. primo contra
tutores* quem sequitur *Vrsill. ad Affl. decis.
360. in fin.* & ita consului pro Aloisio Clo-
rit de Ciuitate Ruborum, qui fuerat tutor
quorundam eius nepotum. Cum inuentariū
non reperiretur, & in hæreditate Patris pu-
pillorum non fuerant reperta, nisi quædam
bona stabilia tantum in quibus fraus nulla
poterat per tutorem committi, & per con-
sequens etiam si omisisset inuentarium non
poterat contra illum in litem iurari.

N. 5. ibi ¶ vbi per confessionem par
tis constaret Iudici, quod non aderant
alia bona. ¶

3 An sufficiat † hæredi dicere non ad esse ni-
si tot bona in hæreditate, & qui vult dicere
contrarium probet vide *D. de Franch. d. de-
cis. 536. nu. 5.* vbi multos allegat, quibus ad-
de alios ibi citatos per *Visson.* quos nō re-
censeo, quibus adde *Ludo. concl. 14. Nouar.
in tra. de elect. for. q. 6 sect. 3.* & vide *Pascal. de
vi. patr. pot. p. 1. c. 2. nu. 75.* multa autem cir-
ca confectionem inuentarij *Escobar. d. c. 9.
à nu. 67.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Diuisio fit pluribus modis, primo quando
maior diuidit minor eligit num. 2. & quis
dicitur maior nu. 3.*

4 *Secundo quando maior facit partes, & illæ
diuiduntur per sortes, vt in Ciuitate Pa-
piæ.*

5 *Tertio*

5 *Tertio quando fit per sortes,& per bussulas, qui est approbatus à iure nisi concurrat consuetudo loci nu.7.*

6 *Sortis in iuditio habet locum Deus, & sors cecidit super matthiam, & aliqua de sorte.*

8 *Quarto per offitium iudicis.*

9 *Sortis à iuditio non datur appellatio, nisi adsit enormissima læsio, quia potest peti restitutio in int. sed quod in diuisione facta per cartellas à fratre maiore eligente minore nu. 10.*

11 *Diuisio dolosè facta, per Iudicem rescindi,& retractari debet,& ad æqualitatem redduci etiam inter maiores.*

12 *Diuisio æqualitatem continere debet.*

13 *Diuisi si steterint fratres per 10 ann. præsumitur inter eos inita diuisio nisi maxima inæqualitas insurgat.*

14 *Diuisio vt veniat retractanda duo concurrere debent.*

15 *Rem.l.2.C.de res venditione, an habeat locum in diuisione.*

16 *Diuisionem si facit Iudex tutius est cũ causæ tamen cognitione.& quid si fuit facta cum Iudicis authoritate cũ falsis instrumẽtis, dolo, vel malitia, vel per ignorantiam, vel fecit transitum in rem iudicatam, quid si testator mandauit, vt stetur in communione, an Iudex ex causa possit compellere ad diuidendum.*

17 *Sortis iuditium quando valeat.*

17 *Diuisionem commodam si res non patitur sorte dirimenda,& quando dicitur res non pati commodã diuisionem n.19. & quomodo arbitrium iudicis circa hoc versetur num.20.*

AD DECIS. LVII.

AD materiam huius decis. cuius
compendium fecit *Thor.in 2 p.in
ver.Appellatio,* dum in ea fuit du-
bitatum, an à diuisione facta per
sortes detur appellatio, addẽdum, quod diuisio
1 fit pluribus modis maxime inter fratres, vt
per *Rice collect.201.no.in l.si quæ sunt cau-
tionis ff.fam.ercis.* primus modus est, vt per
2 maiorẽ fiat diuisio,& per minorem fiat ele-
ctio, de quo *in c.1. de paroech. Couar.pract.
q.40.nu.3.& per eum cit.Mising.cent.4.ob-
ser.37.alios refert Petr.ad Gram.decis.7.n.11*
quibus adde dicta per *Afflict.1. in l.imperiali
§.præterea 3.no de prob.feud.alie. per Feder.
Vbal.de duob fra.p.11.nu.78.& 79. Viu.cõ.
opin.opin.339.nu.1. Neap.in consuet.si fra-
tres nu.4.sub tit.de com.diuid.ver.vnus Vil-
lalobl.& Vezi.comm.opin.lib.3.comm.opin.
sub tit.fam.ercis.nu.4.Muta decis.Sicil.53.n.
15.Gratia.discep.foren.c.160.n.14.& seq.Be-
nedel ad Const. Sancimus de iur.protom.nu.
80.fo.21.à terg.* de quo etiam videndus est
Meno.de arb.cas.123.num.4. quem vide *cas.*
3 *124.*ad sciendum quis dicatur † frater ma-
ior in diuisione *Viscon.in concl.incip.diuisio,*
vbi alios refert.

4 Secundus modus est, vt fieri † consueuit
in Papien. de quo meminit *Meno d.cas.124.*
Qui modus est, vt frater maior partes con-
stituat, & deindè sorte dirimantur cui vna,
& cui altera pars adiudicanda sit, Hic mo-
dus participat de primo in eo, quod frater
maior diuidat, & participat de iuditio sor-
tis de quo inf.& de alijs consue. *Gisoni, Ra-
uelli,& Neap.Viscon.d.concl.incip. diuisio.*

5 Tertius modus est, vt fiat sorte † siuè per
bussulas, qui modus est communiter appro-
batus à nostratibus, vt per *Couar.d.c.40.per
tex.in l.non amplius §.vlt.cum seq.ff.de leg.1.
& l.2.C.quan.& qui. Quarta pars lib x. Be-
nedell.loco cit.*Gratia.*vbi sup.nu.18. Cattal.
decis.11. num. 33. Villalobl. Vezz.& Viu.
loc.cit.Idem Viu.decis 437.nu.1. Afflict.d l.im-
perialem,Caroc.dec.135.Viscon.* qui alios re-
6 *fert loco cit.*& in hoc iuditio † vt aiunt, ha-
bet locum Deus, qui est dux fortunæ *iux.
Psal.*30.in manibus tuis sortes meæ, Hinc
August.in psal.sors, inquit, res indubitata
humana diuinam indicãs voluntatem *c.sors
non est 26.q.2.* vnde Apostoli sortes miserãt,
& electis duobus sors cecidit super mathiã
iuditio diuino, & vide multa cumulata ex
diuina scriptura ex l.Canonica,& ciuili cir-
ca sortis Iuditium per *Mandos.regul. Cãcel-
lar.33.q.15 n.14.& seq.* omninò videndum,
& *Alcia.in l.quæret aliquis ff.de ver.sig.* di-
cit, quod fataliter accidere pro diuinæ vo-
luntatis serie accidere dixit, & hunc modũ
7 magis vsitatum, vti † de iure ciuili appro-
batum esse fatentur præcitati D. magis quã
primum de iure Cano. licet concurrant sem
per seruandam consuetudinem loci. Vide
nouissimè *Thor.in 2 p.Comp.ver.diuisio.* vbi
multa de primo,& hoc tertio modo, post
hæc scripta visus.

8 Quartus modus est per Iudicis † offitiũ
de quo in *§. quædam inst.de act.& no. in §.
eadem inst.de off.iud & per Meno.sup.cit.Ric.
& Bened.loc cit.*

N.1.ibi ¶ fuit dubitatum, an à iuditio sortis daretur appellatio.¶

9 A diuisione † quæ fit sorte non posse ap-
pellari vlt.*Bal.hic cit.* vide *Bertach.in reper.
ver.diuisio fo.88.* nisi sit in ea læsio enormis-
sima secundum *Bal.in l.maiorib.hic n.5.cit.
C.com.vtr.iud.* quia tunc potest peti rest.in
inte-

integrum *Bal.in l.ait pretor §. planè ff.de*
10 *minor.* sed quod facta † diuisione per carrel-
las à fratre maiore eligen. per minorem, &
per illum electis amplius à contractu non
possit recedi etiam prætextu lęsionis stante
perfectione contractus *Fabr. in tit. comm.*
vtriusq; iud. diffin.4. No.in l.si inter vos C.
com.vtriusq;iud.Bal.in l.si diuisionem n.3.C.
fam.ercis.& in l.fin ff.co.& nouissimè refert
decis.Thor.post hac scripta visus in 2. p. in
ver.diuisio bonorum fo.145.

N: 5. ibi ¶ talis lęsio per offitium
Iudicis poterit reformari. ¶

11 Diuisio dolosè † facta per Iudicem rescin-
di, & retractari debet, & ad ęqualitatem red
duci etiam inter maiores *Io. de Ami. cons.*
33.nu.5.Plot.in l.si quando §.15.nu.2. Cor-
*naz.decis. Lucen.*135.vt .n. dixit idem *Cor-*
12 *naz.decis.178.nu.3.* diuisio † æqualitatem
continere debet, *Tiraq.de primogc.q.60.nu.*
14.*Viscon cõcl.diuisio in prin.* Hinc est quod
13 licet præsumatur diuisio † inter fratres si
steterint inter se diuisi per x. annos, vt per
alleg.per *Bencdell.vbi sup.num.75.quib.adde*
alios alleg.per Viscon.in concl. incip. Diuisio.
ver.Hinc posset inferri,& per Petr.ad Gram.
dec.7.nu.12. tamen secus est quando maxi-
ma inæqualitas diuisionis insurgit, vt per *Be*
*ncd.ibi num.76.*Maran.*cons.66.nu.2.Meno.*
lib.3.præsump.60.nu.6.Vrsill.decis.23.nu.3.
Viscon.d.concl.diuisio.ver.limitãt multi, qui
14 paulò infra subdit, quod duo † concurrere
debent quando tractatur de retractanda
diuisione. Primum quod res probetur aliter
se habere. Secundum quod volens diuisionẽ
retractare, tractet de damno vitando *Gama*
decis.320. quem ego citaui antequam vidis-
sẽ *Ric.add.D.de Franch.decis 675.* qui ipsum
citat, & ex *Det.cons.408.nu.7.* dicit dicta duo
requisita debere concurrere pro retractan-
da diuisione, tu dic idem si probat se in diui-
15 sione † deceptum vltra dimidiam cum in
diuisione habeat locũ *remed.l.2. C.de rescin.*
vend.Tesaur.dec.239. & alij cit per eum licet
nihil in hoc concludat *D.de Franch. d.decis.*
*675.*vide *Plot.in l.si quando §.15. de in lit.*
iur.nu.4. cuius non meminit *Viscon.* vbi *nu.*
*5.*ponit formam libelli, & *Escobar.tra.de*
ratiocin.c.41.nu.6.

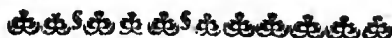
16 Hinc tutius est, vt in diuisione † Iudex
partes æquales faciat, & vni vnám, alteri al-
teram assignet, vt aduertit *Meno.d.casu.123*
nu.3. sed, & hæc diuisio etiam cum iudicis
authoritate facta si adest lęsio, vel fuit facta
per instrumenta falsa, vel dolo, fraude, vel
malitia, etiam iurata, & transacta in rem iu-
dicatam, vel per ignorantiam potest infrin-
gi, rescindi, & annullari, nisi fuisset per Iudi-
cem facta causa cognita in iuditio contra-
dictorio *Plot.d.§.15.à nu.1. vsq; ad num.8.*
Quid si testator mandauit, quod hæredes
eius stent in communione, an hoc non ob-
stante Iudex possit inter hos hæredes bona
diuidere, quod sic si Iudici ita expedire vide-
bitur *Det.cons.349. Petr.ad Gram. decis.55.*
num.2.

N. 9. ibi ¶ iuditium sortis licet non
teneat nisi in casibus à iure expressis. ¶

Adde *tex.in l.sed cum ambo ff.de iud.* vbi
17 quod res † sorte discerni solet, & multos
casus recenset *Mando.vbi sup.* quibus adde
18 etiam, quod iuditium sortis † valet quando
res communis commodam diuisionem non
patitur, & si diuideretur deformaretur, tunc
.n. sorte dirimenda esset quis sociorum de-
beret accipere, *Affl.in Const.sancimus in*
prin.post nu.44.de iur. protomis.vide Cassã.
ad consuet.Burgun.tit.de retract. §.1.in tex.
lesprochais fo.334.& Maxill. ad consue. Ba-
ren in tit.de iur.protom.§ si duo inter se nu.
8.ver.sed quid dicendum Bessian. in consue.
aluern.de retra.art.17.eo.tit. Anna latè cons.
19 *47.*& dicitur res † non pati commodam
diuisionem, quando res per diuisionem de-
teriorarettur *Bal.in l. sancimus C.de dona.*
vel si diuisio esset alteri iniuriosa *Bal. in l.1.*
C.comm.diu. quod remictitur arbitrio iudi-
cis sicut fit in iuditijs diuisorijs *d.§. quadam*
instit.de actio.& d.§.eadem de off.iud. instit.
Maricon.ad consuc. Neap. vbi domus lit.A.
vbi refert decisionem Collateralis Cõs. *Me-*
no.d.cas.123.nu.6.& seq. vbi docet quomo-
20 do arbitrium † Iudicis versari debeat in ca-
sibus in quibus res commodam diuisionem
non recipit, & vide decis. relatam per *Thor.*
in Compen.decis.in ver.diuisio domus fo. 150.
post *Masull.ad Cap. dec.63.* vbi citat *Rẽdell.*
in tra.de iur.protom.ver.vnusquisq; secundũ
suam portio.nu.5.& aliam per eundẽ *Thor.*
in ver.diuisionem,& fo.16.

Dicitur commodam non pati diuisionem
res siuè de facto, siue de iure *l filij, vbi glo.*
ff.de cond.instit.Rouit.prag.24.de feud.n.35.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Feriarum variagenera apud antiquos Rõ.*
2 *Feriæ quæ seruentur in Regno, & vnde*
dictæ 3.

4 Festi-

4 *Festiuorum dierum obseruandorum Calendarium.*
5 *Feriarum tempore, qui actus possunt fieri, & qui non.*
6 *Feriarum tempore nullus actus iuditialis exerceri potest.*
7 *Feriæ in actis sindicatus offitialium non seruantur.*
8 *Feriarum tempore potest tutela decerni.*
9 *Feriarum tempore potest appellatio interponi.*
10 *Feriarum tempore, an possit carceratus relaxari sub fideiussoribus, quod non, sed fit consignatio pro clamidem, & quæ sic hæc consignatio nu. 11.*
Testes possunt die feriato examinari si fuerint iurati de die non feriato.
12 *Feriarum tempore in Nundinis, an possit abilitari, & fieri electiones offit. vniuersitatis.*
13 *Feriarum tempore si fiat remissio, an valeat.*
14 *Feriato die si fiat contractus, & obligatio penes acta, an valeat.*
Empara, an fieri possit die feriato.
15 *Ferys non obstantibus cum Regia decretatione potest procedi, & quibus noceat dicta decretatio.*
16 *Feriatis diebus, an legitimè procedi possit si partes consenserint.*
17 *Feriato die sententia lata est nulla, ita quod non meretur exequutionem, & an possit dicta sententia partium consensu ratificari, & nu. 19.*
18 *Ferijs an possint partes renuntiare, & n. 20 & 21. & 25.*
22 *Feriarum duo genera.*
23 *Feriæ messium, & vindemiarum non sunt in vsu in Regno. Sed vbi sunt in vsu pro sunt etiam illis, qui in vindemijs, & messibus non sunt occupati.*
26 *Feriato die si imminet necessitas agricultura exerceri potest, & causa ad fructus pertinens de breui perituros, & causa alimentorum.*
27 *Feriatis diebus, quæ possint exerceri remis.*
28 *Ferię in honorem Dei, quod non seruentur, an per statutum, vel per consuetudinem induci possit.*
29 *Feriatis diebus publici latrones torqueri, an possint, & an t stes nu 33.*
30 *Latro famosus quis, & quid interest inter publicum furem, & publicum latronem n. 31. & inter latrones, & forusceitos n 33.*
32 *Latro publicus, vt dicatur, an sufficiat si vnica vice in strata publica furtum fecit.*
34 *L. prouintialium C. de fer. corrigit l. quadraginta C. eo.*

AD DECIS. LVIII.

IN præsenti decision. de qua nouissimè
per *Thor. in Compen. decision. 2. p. ver.*
Acta. tractatur, an acta facta tempore
feriarum absq; Regia dispẽsatione sint
valida, ad cuius ornatum vide eruditè tradi-
ta per *Borrell. in Commen. ad pragm. odia*
1 *glo. 4. nu. 66.* vbi de varijs † feriarum gene-
ribus, quæ tempore Rom. Imper. vigebant,
2 quæ feriæ † vnde dictæ sint *Guid. pap. decis.*
215. quem non desinas videre, ibi .n. conge-
rit nonnulla iuditialia, quæ explentur dieb.
feriatis, *Meno. de arbit. q. 30. nu. 9. Tesaurus*
decis. 39. in fin. ad quem etiam se remictit,
D. Reg. Rouit. in rub. de ferijs in prin. & Petr.
ad Gram. decis. 58. n. 24. Et de tribus spetie-
bus feriarum, vide *Cauen. rit. 116.* Et quæ fe-
3 riæ † seruentur in Regno *Afflict. in Const.*
4 *Baiulus 4. 5. 6. col.* & de Calendario † dierũ
festiuorum obseruãdorum in Curijs Regni,
vide *Prag. 1. sub tit. de ferijs*, & à quibus fe-
stiuis diebus sit abstinendum, *Luc. de Penn.*
in l. vnic. C. de op. à Coll. exig. lib. 10. Nauarr.
man. c. 13.

In prin. ¶ tempore feriarum fuerunt facta nonnulla acta. ¶

5 In *l. 2. ff. de ferys*, enumerantur † nonnulli
casus, in quibus potest procedi etiam tem-
re feriarum, vide *Maran. in specul. p. 4. distin.*
16. nu. 91. & 92. Carauit. rit. 80. nu. 3. Milis.
reper. verb. feriatis diebus Gratia. decis. Mar-
chiæ 5. nu. 16. de quibus nouissimè meminit
Petra ad d. decis. Gram. 58. num. 22. & seq. Et
nonnullos casus decisos, in quibus etiã tem
pore feriarũ potest procedi reperies, apud
Riec. collect. 124. & 840. ad exornationem
l. dies festos de ferijs, per quem tex. disponi-
6 tur, quod nullus actus † iuditiarius regula-
riter in die feriato exerceri potest, imò ci-
tatus die feriato non tenetur etiam die se-
quenti non feriata comparere *Carauit. rit.*
116. vbi de communi testatur; alios casus
etiam decisos congerit *Nouar. collect. 95. ad*
pragm. 1. de fer. num. 4. & 5. & in prin. dicta
collect. vide alios casus, in quibus procedi
potest etiam die feriato, quos recensere su-
perfluum esse duxi, & vide *Maran. in specul.*
p. 6. ver. Iudicium validum, vel inualidũ,
Meno. de arbitr. q. 30. num. 10. & alios D. ad
quos se remictit *D. Consiliar. Rouit. in rub.*
de ferijs, quibus adde *Riec. collect. 747.* & ca-
sibus positis per supradictos in quibus etiã
de die feriato procedi potest adde sequen-
7 tes † .s, quod in sindicatu offit. non seruan-
tur ferię etiam in honorem Dei *Auil. de Iud.*
sind. c. 2. nu. 14. Rouit. prag. 1. de sind. offit. n. 8.
Graui-

8 *Grauinen.de sindicat.q.38.*Secundò poteſt † tutela decerni de die feriato, *Altimon.in prax.tutel.fo.32. post nu.31. in ver.* ·

9 Tertiò poteſt interponi † appellatio *Grauin.d.q.18.*

Quartò quando periculum eſt in mora, vt in capiendo debitorē ſuſpectum *Maran. vbi ſup Rouit.vbi ſup nu.10. Carau.rit.80. & 170.nu.12* & quando imminet neceſſitas in colendis agris,& recolligendis fructibus,*vt inf.nu.26.* & ſic in omnibus cauſis, & iuditijs,quæ exigunt celeritatem, vt in cauſis ad fructus pertinentibus, & in cauſa alimentorum,de quibus *etiam inf. d.n. 26.*

10 Sed an diebus feſtiuis poſſit † relaxari carceratus ſub fideiuſſoribus, vide *Fran. Mart.decif.409.p.1. Nouar. collect. 156.ad pragm.8.ſub tit.de offit.mag iuſtit.nu.3.* Tu dic quod non poteſt ſub fideiuſſoribus rela-

11 xari,verdè,inoleuit † praxis quod in diebus feriatis fit conſignatio per clamidem, quæ eſt in viridi obſeruantia de qua cōſignatione vide *Muſcatell.in prax.fideiuſſ.et eſt rit.M. C.44.vbi Carau.& 162.& Carau.rit.161.n. 3.*& quod hæc conſignatio poſſit fieri die feriato *præcit.D.& rit.& Apicell. filius add. ad patris tutam.pauper.tit.1.num. 437.* poſt hæc omnia ſcripta completa Viſus.Sicuti etiam die feriato poſſunt teſtes examinari ſi fuerint iurati de die non feriato,& ita ſeruatur,eſtq;cōmunis praxis,de qua per *Viu. opin.992.nu.2. Guazzin.* qui alios citat,& declarat in quib.ferijs id procedat in *tract. ad defenſ.defenſ.14.c.11.*

12 Sed an tempore feriarum poſſint fieri nūdinæ,vide *D.de Pont.de pot.proreg.tit de mer ca.ſeu Nundin. nu.10.*& ibi *Thor.adden.& Viſcon.in ver.Nundinæ,& dicam inf.ad dec. 73.ad nu.4.Petr.vbi ſup.nu.22.*& nundinis fieri acta iuditiaria, & electio offitialium vniuerſitatis, & quod valeat conſuetudo, quæ introduxit in nundinis acta fieri,& nos videmus quotidiè in nundinis fabricari proceſſus,& indiſtinctè fieri acta iuditiaria diebus feriatis. Tu vide *Paſcal.in tra. de vir. patr.pot.p.2.c.1.num.104 Viſcon.concl.incip. Nundinarum,Nouar.d.collect.195. n.5. Viſcon d.concl.nundinę Maran.vbi ſup.Carau. rit.80.*& nouiſſimè *Apicell.filius vbi ſup. n. 434.fo.32.Petr. vbi ſup.*

13 Et an remiſſio † ſi fiat die feriato valeat *Paſcal.d.c.1.nu.103.*apud quem vide de con-

14 tractu † facto de die feriato, an ſit validus, & quid de iuramento in eo appoſito, & de obligatione pęnes acta ſimiliter facta die feriato poſt *d.n.103.*de quo latius vide,quę dixi *ſup ad decif.24.*& nouiſſimè tradita per *Gait.tra.de cred.c.3.tit.2.nu.28.* cum multis ſeq.& D.per eum cit poſt hęc ſcripta viſus. Et an empara ſeù recomendatio carcerati, quod non *Brun.de ceſſ.bon.q.11.4.9 prin.n. 28.*vbi *n. 31.*dat cautelam, quam nouiſſimè recenſet *Apicell.filius loco cit.n.429.*& quid de exequutione *Teſaur. decif. 95.*

In prin. ibi ¶ abſq; Regia diſpenſatione.¶

15 Quotidie vtimur † in Regijs Tribun.hac Regia diſpenſatione,quod ferijs non obſtantibus procedatur, de qua meminit *D.Conſiliar. Rouit.in d.rub.de fer. nu.6.in fin.*vbi quod dicta decretatio non præiudicat Iudici,& teſtibus, quod non poſſunt cogi tempore feriarum ad veniendum ad iuditium.

In prin.ibi ¶ & conſequenter acta fuerunt facta de tacito conſenſu partium.¶

16 Feriatis diebus † an legitimè procedi poſſit ſi partes conſenſerint eſt tex. *in l. ſi feriatis ff.de fer.*qui limitandus eſt, vt per *Teſaur.decif.39.nu.2.D.Conſil. Rouit. d.rub.de fer.nu.6.* vbi limitat quoad Iudicem, & teſtes,vt ibi,& inf. *nu 8.*

17 Sed quid de ſententia † lata de die feriato?dic quod nulla eſt *l. 2. l.omnes Iudices l. omnes dies l.dies feſtos C.de fer. glo.in l.1. C. eo.*cum alijs alleg.per *Borrell.d.prag.odia §. 3.glo.4.nu.66. fo. 132.* ita quod nullam meretur exequutionem *Nouar. d.coll.95.nu.1. Iaffr. per eum cit.decif.253.* & an poſſit dicta ſententia nulla partium conſenſu ratificari, quod non *Iaſſ.d.dec.253.* cum ſit defectus iuriſditionis,vide *Gratia.dec.144. Guid. pap.decif.215. Franch.deciſion. 258.* de quo per *Rice.in collect.2635.* & de ſententia lata die Veneris Sancto.eiuſq;nullitate loquitur *Teſaur decif.95.Grat.d.decif.144.Milan.dec. 10.lib.1.Papon. arreſt.9.tit 10. lib.7.*

18 Et quod per partes † non poſſit ferijs renuntiari eſt tex.*in l.ſi feriatis ff de arb.& ibi Bar.Borell.d.prag.odia §.2 glo.6 nu. 24. fo. 112.vbi nu. 25.* dicit id procedere coram arbitris, quod partes renuntiare non poſſunt ferijs,ſecus coram arbitrantibus licet ipſe non ſequatur hanc opin. vide inf.*n.1.*

19 Sed quod neq; ſententia lata † tempore feriarum inductarum in vtilitatem hominū, quæ eſt nulla ratificari valeat, nec tacitè, nec expræſsè, *Iaffr.d.decif.253.Nouar.dict. coll.91. n.1.*

N.1.ibi ¶ vbi partes tacitè, vel expreſsè renuntiant exceptioni feriarum rocedendo.¶

20 An partes † de eorum conſenſu poſſunt ferijs

ferijs renuntiare vide *Maran.* diſtinguētem
inter ferias in honorem Dei,& hominum
d.p.6.ver.validum,vel inualidum à n.82. fo.
21 *233.& inf.nu.3.& 4.*vbi an ferijs † repen-
tinis partes renuntiare poſſint,de quo vide
Teſaur.deciſ.39.nu.1.& 7.Borrell.d.pragm.
*odia §.3.glo.4.nu.68.*vbi diſtinguit.Et quan-
do poſſit renuntiari ferijs inductis ad fauo-
rem hominum,vide *Carau.rit.92.nu.3.& 4*
Cauen in rit.116.& in prag.9.num.8.ver.in
*tex.*quorum meminit *Apicell. filius ad tutã.*
*pau.tit.1.nu.425.*poſt hæc ſcripta viſus, &
Petr.vbi ſup.nu.24.

N.2.ibi ¶ quædam ſunt ſollemnes, quædam repentinæ, quædam verò ordinariæ.¶

22 Feriæ ſecundum *Maran.loco cit.* ſunt † in
duplici differentia quædam .n. ſunt inductæ
in honorē Dei,quædam hominum,vt ibi per
eum,ſed plura genera feriarum vltra *Bor-*
rell.ſupr.adductum in prin. enumerat *The-*
ſaur d.deciſ.39.nu.4.Schard.in lex.iur. ver.
feria,& ver.feriæ vulgò vacantię, alia ſunt
repentinæ,& in.ver. feriarum publicarum,
& Summ.Rolan.fo.506.2.col. vbi de plurib.
feriarum generibus.

N.5.ibi ¶ feriæ meſſium, & vindemiarum.¶

23 Ferias meſſium, † & vindemiarum hodie
non eſſe in vſu in hoc Regno dixit *glo. in*
Cõſlit.Baiulos,& teſtatur *Marant. vbi ſup.*
*nu.85.*verum vbi ſunt in vſu non ſeruantur
in cauſis vniuerſitatum *Loſa in tract. de iu-*
re vniuerſ.c.1.nu.47. vbi quando ad id cogi
poſſunt per ſecularem,vel Eccleſiaſticum,&
24 in illis partibus in quibus huiuſmodi feriæ †
ſunt in vſu prodeſſent etiam illis,qui in vin-
demijs,& meſſibus non ſunt occupati, vt
per Marcell.*Calà ad prag.diſpendia glo.3. n.*
*28.*De iſtis ferijs ſi libet, vide *Schard.lexi.*
iur.ver.feriati dies fo.387.

N.8.ibi ¶ vbi proceditur de conſenſu partium omnia acta valent, ſed teſtes non poſſunt cogi venire ad iudicem.¶

25 Adde *Rouit.* † *in d.rub.de fer. num.6.* vbi
vtſupra diximus,idem dicit in Iudice *n.2. &*
Nouar.d.collect.95.nu.2.

N.9. ibi ¶ ſed verum eſt, quod vbi res eſſet tempore peritura, & periculum eſſet in mora non obſtaret exceptio feriarum.¶

26 Adde *Teſaur.deciſ.95.in fin. Conſiliar.Ro-*
uit.vbi ſup.nu.10.Grat.deciſ.5.nu.6. Miliſ.
rep.ver.feriatis diebus Petr. vbi ſup. nu.23.
vndè agricultura quando neceſſitas immi-
net poteſt etiam die feriato exerceri *tex. in*
l.3.C.de ferijs c.licet, vbi Abb.eo.tit.Lup.in c.
per veſtras de donat.in.vi. & vxor. Carocc.de
loca.tit.Colonorum priuilegia q.4.nu.2.fo.3.
& per *Nig.in cap.pridem n.21.fo.13.* vbi de
27 his,quę diebus † feriatis exerceri poſſunt,
Nauar.vbi ſup.& Penn.d.l.vn.& quod die
feriato poteſt etiam in iuditio tractari cau-
ſa ad fructus pertinens breui tempore peri-
turos *Carocc.de loca. d.tit. colonorum priui-*
legia n.5. vbi dicit de hoc eſſe ſtatutum Tu-
dertinum,& ibi *nu.6.*quod cauſa alimento-
rum die feriato agi poteſt.

N.10. ibi ¶ poſſe per ſtatutum tolli ferias.¶

28 An per ſtatutum †, vel per conſuetudinē
poſſit induci, quod feriæ in honorem Dei
non ſeruentur diſcutit *Maran. loco citat.à*
num.85.

N.11.ibi ¶ vbicunq; datur facultas procedendi in iudicio ſimpliciter, & de plano abſq; ſtrepitu, & figura iudicij poterit procedi diebus feriatis. ¶

29 Adde no. † *in clem.ſępe de verbo ſign.*& tra
dita per *Maran.vbi ſup.nu.85.*

N.13. ibi ¶ quod in criminalibus proceditur etiam diebus feriatis. ¶

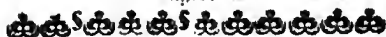
Hinc publici latrones poſſunt diebus fe-
riatis torqueri, vide *Carau.rit.80.n.4.Brũ.*
de ceſſ. bon. q.14.prin. & nouiſſimè *Guaz-*
zin in tract.ad defenſ.defenſ.14.c.11. & per
Feller.in fragm.prax.crimin.nu. 322. & ha-
betur *in cap.regn.quod incip. prouiſa, & in*
alio quod incip.iur.cenſura, Nig.omninò in
*d.c.prouiſa.*Et licet exequutio ſententiæ die
feriato in honorē Dei fieri non poſſit quã-
doq; aliter fuit practicatum cum aliquo in-
ſigni,& famoſo latrone *l.pen.C. de fer. Clar.*
q.97.ver.quaro etiam D.de Franch.dec. 259.
Marc.deciſ.419.Io.Grand.de bell.exul.predi-
cam.quando q.2.per Petr.ad Gram. deciſ. 32.
*nu.2.*verum de exequutione ſententiæ ciui-
lis omninò,vide *Guid.pap.d.dec. 215.* Regu-
lariter tamen feriato die, tam in honorem
Dei,quam in vtilitatē hominum exequutio
pęnæ capitalis fieri non poteſt *l ſi feriatis ff.*
de fer.l.cuſtodias C.de publ. iudit. Clar.q.97.
nu.6.Boer.dec.259.nu.8. vbi ampliat etiam
in crimine lęſæ maieſtatis *Baiar.d. q.97.nu.*
8.Caball.caſ.227.nu.1.& ſeq.cent.3. & quis
30 ſit latro famoſus *Iſern.de pac.tenē. §.publi-*
ci latrones Maſtrill.dec.147.Viſcen.in concl.
incip. latrones Mangrell. in l.capitalium §.
famo-

famosos ff.de pœn.Farin.in tit.de iudit.et tortur.q.39.nu.107.& in 3.tom. q.101. nu. 54. Ricc ad de Franch.decis.577. circa med. Nig. d.c.iuris censura num.6. & in c. ad hoc num.
31 *5.& n.55.*vbi de differentia inter famosū † furem,& famosum latronem, vide omninò *Iser.in d.§.publici latrones tit. de pace tenen.* optimè *Mastrill.d.decis.147. & Giurb. cons. crim cons.30.nu.28.* & an sufficiat si vnica
32 vice † in strata publica furtum fecie, vt dicatur latro publicus *Peguer. & ibi adden. decis.40.*quæ nota,nam deseruiunt ad bullā GREG.XIV. dictantem quod latro publicus non gaudeat immunitate Ecclesiæ;vltra quos vide *Farin.cons.... D.Reg.Tapp.in d. cap.& D.cit.per Viscon.in concl. incip.latrones fo.151.et concl.furtum Ambros.ad d.Bullam R.P.Megala tra.de censur. lib 4.c.1.nu. 10.et seq.& Capibl.in prag.8.de Baron.n:...,*
33 vbi de differentia inter forusceitos, & latrones, *& de Franch.decis.158.*quod latrones publici dicantur etiam, qui furantur in mari, & quid in testibus,an die feriato torqueri possint *Caball.cas.227.n.16.cent.3.*

N.14.ibi ¶ quia tex.in l.prouintialium in quo se fundat loquitur in casu speciali.¶

34 Hæc *l.Prouintialium* † derogat *l. quadraginta C.eo.tit.* vbi Imp. Valent. valens, & Gratianus inhibent tempore Quadragesimæ omnem cognitionem causarum criminalium,de quo latè per *Sebard.in lexi.iur.in ver.feria circa med.*vbi de ratione, & de *d.l. prouintialium* vide *d.D.Reg.Tapp.* qui de ea meminit *in d.cap.iuris censura.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Venditor tradens rem constituto pratio, censetur fidem de illo habere.*
2 *Creditor in rebus extantibus,vel comparatis ex rebus suis,an præferatur alijs creditoribus,& nu. 9.*
3 *Venditor mercium quando præferatur in illis,alijs creditoribus,& in illis competat hypoteca.*
4 *Merces quando venduntur habita fide de pratio nulla competit hypoteca in eis nisi illud expresse actum sit in limine venditionis,& quomodo sibi venditores cauere debeant nu. 5.*
6 *Creditores non debent inter se diuidere bona debitorum decoctorum, sed iuris forma seruata bona illa sunt distrahenda,quod etiā in cessione bonorum habet locum, & quomodo consulendum creditoribus nu. 7.*
8 *Venditor si antequam pratium sibi soluatur non tradidit bona poterit illa sibi retinere quasi loco pignoris.*
10 *Dominium non transfertur si fuerint merces vendita habita fide de pratio succedente fuga debitoris cum mercibus, & venditor cæteris præfertur.*
11 *Mercatores fugitiui,an possint torqueri, vt indicēt pecunias sibi datas ad mercandum, & quod tales mercatores habentuer pro confessis.*
12 *Creditores mercatoris fugitiui, vel decocti si dies non cesserit,an possint recursum habere super bonis illius,& de captura illorum.*
13 *Mercatori fugā consulens,an possit puniri.*
14 *Venditor assignans tempus emptori, an censeatur habere fidem de pratio.*

AD DECIS. LIX.

SVpra in decis.40. vbi Author tractauit materiam concernen.hanc decis. cuius meminerunt *Viscon. in addit. ad D.de Franch.dec.506.*& nouissimè *Thor in 2.p.Compend.dec. Reg.in ver. Creditor,*& omninò nouissimè *D.Gait. tract.de credit.c.4.quæst.11.nu.1215.* apud quem multa ad propositum reperies, quæ post completum hoc opus vidi,diximus, quod
1 regulariter venditor † tradens rem constituto prætio censetur fidem de illo habuisse ex *Luc.de Penn.in l.3.præsump. t 12. C.de apo.pub.& Meno.lib.3.præsump.79. num.4.* cuius contrariū collegisse videtur *Anchar. cons.378.nu.1.per tex in l.si cum dotem §.si.* quē tex.ibi sępius adduximus *ff. solut.matr.*
2 *§3.*quòd in rebus † extantibus, vel comparatis ex rebus meis ego præferor alijs creditorib.,p quo facit tex.in *l.si ventri §.in bonis vers.si tamen ff.de priu.cred.hic alleg. Bal. in l.si pro debito C.de bon.auth.iud.poss similiter hic alleg.nu.5.& in cons.400. n.8 lib.5.* tamē contrarium esse verius firmat ex multis *Barbos.in d.§.fin.nu.32. vbi nu. 36.* quid seruatur in Regno Portugalliæ,& vide multos cit per *Barbos.ibi.& Stracc.de decoct.p.3 nu.5.*
3 Et quando venditor † mercium præferatur in illis alijs creditoribus, & in illis competat hypoteca,vide quæ adduxi in *d. decis. 40.& Amen.* citat multos adhoc *ad D. de Franch.decis.97.Thor.in Compen.in ver.Creditor ex causa venditionis mercium fo.130.et in 2.p.in ver. creditor.*

Et

4 Et aduerte, quod merces † quando venduntur habita fide de prætio nulla competit hypoteca in eis nisi illud expressè actum sit in limine venditionis, vt est communis opin. de qua per *Ceuall. com. con. comm. q.*
5 *744. num. 3.* vndè venditores † sibi caueant cum reseruatione dominij, illarumq; obligationis, quæ an sufficiat, quod sit generalis dixi ad satutitatem *d. decis. 40.*

In prin. ibi ¶ & pretium inter ipsos distribui seruata forma iuris. ¶

6 Ex his colligitur, quod creditores † non debent tanquam domini inter se diuidere bona debitorũ, sed iuris forma seruata etũ illorum bona distraheda tex. est in *l. pro debito C. de bon. auth iud. poss. Stracca. de decoctorib. p. 1. n. 3.* & quomodo consulendũ cre-
7 ditorib. † sequuta decoctione *Stracca vbi sup. n. 15.* tradit practicam *Nouar. ccl' 53 ad prag. n. 17.* & quomodo concurrere debeāt *Pascal. de vi. pa. pot. p. 1. c. 8. n. 80. & 81. Magon. decis. Lucen. 1.* Et quod etiam facta cessione bonorum per debitorem creditores non possunt illius bona propria authoritate occupare, nec inter eos diuidere, & sibi appropiare *Brun. de cess. bon. q. 18. n. 1.* etiam quod existat pactum, quod possit propria authoritate inuadi, & occupari, vt per *D. in l. creditores C. de pig. Meno. de adipij. rem. 5. per tot. Gail. lib. 2. pract. obser. obser. 45 Rouit. prag. 1. de conseruator.* sed debet Iudicis authoritate exponi venalia *Cran. cons. 213. n. 1. Peguer. decis. 99. nu. 33.*

N. 1. ibi ¶ Quòd si simpliciter res traditur erit translatum dominium. ¶

8 Adde quod venditor † si antequam prætium sibi soluatur non tradidit bona, poterit illa sibi retinere quasi loco pignoris *l. Iulianus § offerri ff. de act. emp. l. hereditatis ff. de her. vel act. vend.* secus si fuit peruentum ad traditionem *l. paulus §. quæsitũ ff. de lib.*
9 *ea.* vndè venditor † in mercib. etiam extantibus in hoc casu nullam habebit prærogatiuã, sed infimul cum alijs creditorib. veniet *l. procuratoris hic sub n. 6. eit. §. si plures, ver. planè ff. de trib.* & hanc sententiam receptã testatur *Alex. in supradicta l. si cũ dotẽ §. fi. n. 5. Cepoll. caut. 124. Neguf. in tra. de pign. 4. p. prin. n. 35. & 2. memb. 5. p. nu. 9. Couar. lib. 1. var. resol. c. septimo nu. 3.* cum infinitis alleg. per *Barbos. loco cit.*

N. 2. ibi ¶ Quod si emptor cogitauerat fugam. ¶

10 Adde quod dominium † non transfertur si fuerunt vẽditæ merces habita fide de prætio succedente fuga debitoris cũ mercib. ita quod veniens prefertur ceteris, vt bis iudicatum testatur in S. C. *Apicell. in addit. ad genitorem in tutam. pauper. tit. de remis. debit. n. 485. nu. 679 & 680.* post hæc scripta visus refert nouiss. *Tbor. in 2. p. Compen. decis. ver. dominium, vt transferatur fo. 147.*
11 Et de mercatorib. fugitiuis † an possint totqueri, vt indicent sibi pecunias datas ad mercandum, quas negant, quod sic *Mars. in l. eos n. 2. ff. de fals. Boer. dec. 215.* vbi ẽt quod pro confessis mercatores fugitiui habentur *Stracca. p. 1. de decoctori. nu. 11. & nu. 2.*
12 Et quid si dies nõ cesserit † an possint creditores mercatoris fugitiui, vel decocti recursum habere super illius bonis dic, quòd possunt pignori incumbere *l. quæsitum, vbi Bar. ff. de pign. Bal. in l. vbi n. 10 C. de iur. dot. Stracc. vbi sup. n. 12.* vbi de captura talis debitoris, [redacted] cũ habeatur, vti publicus grassator, vide *Farin. q. 28. n. 33. & q. 42. n. 35. Gratia. disce. foren. c. 380. lib. 2. Diā de immũ. Eccl. resol. 32.*
13 Quid de eo qui fugam † mercatori consuluit in damnum, & interesse creditorum, & ad quid teneatur *Beneu. Stracc. d. p 1. de decoctor. & p. 2. fere per tot.*

N. 4. ibi ¶ assignato die. ¶

Vide *Barbos. in d § fi. n. 37. ver. 2. limitãda.*
14 Et quando per assignationem † temporis factam à venditore emptori dicatur fides habita de pretio, vide quæ dixi, *ad d. dec. 40. supra.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Consensum si nollẽt præstare propinqui, qui consentire tenentur, & hoc fine iusta causa, quid facere debeat Iudex, & quid facere debeat si non adsunt propinqui nu. 2.*
Consensus habetur pro præstito quando non adest iusta causa contradicendi.
3 *Consensus propinquorum quando requiritur, quorũ propinquorum intelligendum.*
4 *Consensus quando requiritur, an sufficiat præstari per Epistolam.*
5 *Interuentus alicuius, an operetur præsentiã tantum, vel præsentiam, & consensum refertur decis.*
6 *Consensus, authoritas, licentia, vel consilium requisitum de substantia, an præsumatur, & an post longum tempus nu. 22.*
7 *Propinquorũ appellatione, qui continẽatur.*
8 *Proximiorum appellatione, qui veniant.*
9 *Consanguineorũ appellatione qui veniãt, & qui fuorũ.* Q 10 *Mu-*

10 *Mulier si contraxit cum consensu duorum propinquorum asserens cum iuramento, quod non erant alij proximiores si constiterit deinde adesse alios, an possit dici de nullitate contractus.*

11 *Statutum requirens consensum propinquorum in contractibus mulierum debet intelligi de proximioribus, & illis deficientibus de alijs proximioribus.*

12 *Consensus proximiorum quando requiritur an debeat interuenire in omnibus contractibus, vel solum in damnosis.*

13 *Consensus propinquorũ requisitus in cõtractib. an requiratur quando contrahitur cũ alia persona coniuncta, & quid quando contrahitur cum patre nu. 14. & quando contrahitur cum Ecclesia, vel extra territorium statuentium nu. 15.*

16 *Mulier contrahens, sine consensu requisito propinquorum si iurat, an ob iuramentum sustinendus est contractus.*

17 *Mulier contrahens de iure longobardo sufficit si mundualdus interueniat, & an sufficiat Iudicis præsentia.*

18 *Consensus requisitus, an sufficiat si interueniat post contractum.*

19 *Statutum prohibens contractum, an extendatur ad quasi contractum.*

20 *Statuta dictantia consensum propinquorũ in contractibus mulierum sunt æquissima.*

21 *Dominium non transfertur per contractum nullum.*

AD DECIS. LX.

De materia huius decis. de qua *Thor. in 2. p. Compen. decis. Reg. in ver. consensus, & in ver interuentus*, tractat Author iterum *inf. decision. 65.*

In prin. ibi ¶ alij renuebant dicentes ad ipsos non spectare talem consensum præstare. ¶

1 Adde quod si propinqui † nollent sine iusta causa consentire, quod tali casu Iudex poterit permittere sine tali consensu contrahere, vel alios loco illorũ subrogare *Bar. & Alex. in l si cum dotem §. eo autem tempore sol. matr. citat* Maxill. *in consuet. incip. Cũ mandualdum n. 1. fo. 120. à ter.* consensus .n. qui necessario, & eo inuito præstandus est habetur pro præstito, qñ nõ adest iusta causa contradicendi, si ille consentire non põt, vel nolit *Soccin. reg. 8. Bar. in l. 2. §. fin. sol. matr. Neguſ. de pigno. p. 4. mem. 2. à n. 36. vsq; ad 46. Apicell. filius ad tit. 3. tutam. paup. lit. F. n. 662. fo. 46.* post hęc scripra visus, & quid
2 . si non adsint propinqui, vide *inf. nu. 7.* quod seruabitur ius commune.

N. 1. ibi ¶ sed proximiorum, & propinquorum tantum, quibus de iure ab intestato esset deferenda successio. ¶

Ratione huius dicti quare quando requiri
3 tur præsentia † vel consensus propinquorũ requiritur illorum, quibus successio defertur *Bar. & Bal. in l. transactionem C. de trãs.* quia illi cùm debeant succedere diligenter aduertunt, quod de consuetudine ibi *Ias. dicit non seruari, & habetur per Bal. hic inf. cit. sub n. 2. in l. fi. C. de verb. signif.* tu vide *Barz. dec. Bonon. 94. n. 18. & 19. qui de Ias.* meminit adducendo aliam rationem, sicuti etiam de eo meminit *Maxill. ad consuetudin. Baren. in consue. quæ incip. mulieri sub tit. qualiter mulier. alië. permiss sit n. 7. fo. 96. sed S.C. vt hic in fi.* d. consuetudinẽ nõ fuit sequutus.
4 Et an quando requiritur † consensus, an sufficiat si præstetur per epistolam *Barz. d. dec. 94. n. 24. Medi. dec. Senen. 93.* & si requiritur in aliquo actu interuentus alicuius, an operetur præsentiam tantum, vel præsentiã & cõsensum, vide decis. factam per S.C. in causa illorum de indelli de Monop. referẽte Reg. Cons. Io. Gap. meliore, de qua per *Tho. in 2. p. Comp. ver. interuentus Medi. vbi sup.*
6 Et an quando requiritur, cõsensus, authoritas, licentia, vel consilium alicuius de substãtia actus, qui geri debet præsumatur *Meno. lib. 6. præsump. 34. nu. 1.*

N. 2. ibi ¶ ille dicitur propinquus, quem nemo antecedit. ¶

7 Propinquorum † appellatione, qui contineantur *Pereg. de fideicõ. art. 22. n. 36.* & proximiores, qui dicãtur *Molf. ad cõsuet. Neap. p. 4. q. 56. n. 1. Barz. d. dec. 94. n. 25. et 26. Cons. Rou. in q. in mate. iur. cõsuet. n. 56. fo. 670. Ric. coll. 659. & Maxill. ad cõsuc. Bar. in cõsuet.* q̃
8 *incip. mulieri n. 4.* vbi eos † proximiores ẽt dici quos vulgò (parẽti) vocamus, cognatos nẽpè, & agnatos, vide *Pract. papien. in form. libell. quo agitur ex subst. fo 410. & D. citat* ꝑ *Visc. in cõsl. incip. proximior Tho in Cõp. uer. nepot. fo. 349. Fab. de Ann. cõs. 22. n. 5. cũ seq.* Et in feudis, q̃ ꝓximiores dicãtur, vide *Gail.*
9 *lib. 2. obser. 154. n. 3.* Sed qui veniat † consanguineorũ *Pereg. d. art. 22. n. 34. omninò vidẽ. Ann. d. cõs. 21. n. 4.* & qui suorũ appellatione *Nouar. coll. 3. n. 5. Felyn. in c. cũ P. Mangonella de accusatiõ. Bal. in l. 1. C. qui accus. nõ poss.*
10 Et quid si cõtraxit mulier † cũ cõsensu duorũ ꝓpinquorũ afferẽs cũ iuramẽto, quod nõ erãt alij ꝓximiores, si cõstiterit deindè adesse alios, an possit dici de nullitate cõtractus vide *Gratia dec. 234. Ric. coll. 377. ver. amplia secũdò,* vbi aduertit req̃sita, apud quẽ alia in materia, & *coll. 659.*

N.5.ibi ¶ quod non valeat consensus mulierum sine consensu duorum consanguineorum, quod debet intelligi de proximioribus. ¶

11 Quòd statutum † requirens consensum propinquorum in contractib. mulierum intelligi debet de proximiorib. & illis deficientib. de alijs proximiorib. *Ang. Saly. & Alex. in l. fi. C. de test. mil. Iaf. in l. Sugeslioni C. de verb. sig. col. fi. Maxill. in d. consuet. cum mundualdus nu. 6.* & de huius modi statuto, vide

12 *Cartar. dec. 74. & 123.* Sed an iste † consensus debeat interuenire in omnibus contractibus, vel tantum in damnosis *Maxill. ibi n. 5.* vide dicta per *Meno. lib. 3. præsump. 6. n.*

13 *15.* & an requiratur † quando contrahitur cum alia persona coniuncta *Barz. d. decis.*

14 *94. nu. 16.* Et an requiratur † quando contrahit cum patre, & quid si contrahit cum

15 Ecclesia, vel extra statuentium territorium *Ricc. d. collect. 377. & 659.*

16 Sed si mulier contrahit sine cõsensu propinquorum, tamen cum iuramento, an ob iuramentũ sustinendus erit contractus. *Maxill. loco cit. n. 3. distinguit.* Tu vide *Ama. dec. Maer. 7. nu. 15. Verall decis. 190. p. 3. Ricc. d. collect. 659. ver. amplia. quarto.* apud quem multas ampliat. & limitat reperies in mate-

17 ria similis statuti, sed quod de iure † Lõgobardo sufficiat si interueniat Mandualdus, *Maxill. d. consue. mulier. n. 5. fo. mihi 96.* vbi quid si interueniat Iudicis præsentia, & an

18 ille † consensus prosit si interveniat post contractum *n. 10.* & vide *Apicell. fil. vbi sup. n. 663. cum D. per eum cit. & eundem alleg. 24*

19 & an statutum † prohibens contractum extendatur ad quasi contractum *Gratia. dec. 45.* & similia statuta requirentia, & præci-

20 pientia consensum propinquorum in contractibus mulierum, & minorum sint æquissima *Maxill. iai nu. 7. Cartar vbi sup.*

N.5.ibi ¶ contractum factum à muliere cũ consensu duorum, qui nõ erãt proximiores esse nullum. ¶

Adde adducta per *Pract. Papien. in form. libell. actio. real. post num. 16. & seq. fo. 28. &*

21 *nu. 21.* & an † per contractum factum nullum transferatur dominium ibi *nu. 17.*

22 Et an consensus siue † sollemnitas statuti præsumatur interuenisse post longum tempus à die obligationis, quod sic *Lambert. in tra. de iur. patr. lib. 1. 7 art. 2. q. prin. 1. p. nu. 6. fo. 32. reliqua vide inf. decis. 65.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

AD DECIS. LXI.

N.1.ibi ¶ obligatus aliquid facere in tribus terminis debet intelligi de tribus annis. ¶

1 Adde, quod tempus † anni est tempus omnibus rebus peragendis aptum, & sufficiens, & Iurisconf. appellatione competentis de anno interpretari solent *l. fortissimi C. de erogat. milit. anno. lib. 12. ita vt Bal. in l. vsura per glo. ibi C. de vsur.* dixerit, quod

2 tempus † absolutè positum intelligitur de

3 anno, & in sacra scriptura annus † pro tem pore ponitur *Hieron. 23. refert Capibl. in pragmat. 5. de Baron. à nu. 3.* vbi multa de anno *nu. seq.*

N.4.ibi ¶ transacto triennio decreui illum esse liberandum. ¶

4 Adde quod in pœnis tempus † determinatum attenditur, & ideò finito tempore pœna quoq; finitur *l. imperator ff. de post. cum alijs alleg. per D. & ibi per Dct. in c. ex literis nu. 33 de Constit.* qui infert, quod si quis fuit

5 † relegatus, vel exulatus ad tempus extra Ciuitatẽ finito tẽpore determinato absq; superioris licẽtia poterit redire ad Ciuitatẽ, ad q̃ probandum multos allegat, sed quam plurimos cumulat *Viscon. in concl. incip. re legatus, siue exulatus* dixi *sup. decis. 43. n. 42.*

6 Quod in excommunicato † ad certum tem pus fallere dixit *Dec. vbi sup. nu. 35.* vbi dixit amplius, & hoc facit ad materiam huius de-

7 cis. quod si Iudex † non expressit tempus pœnæ, quod intelligitur pro x. annis, & idem q̃n Iudex dixit, quod talis pœna sit temporalis, vt ibi per eum *nu 36. & 37.* & quod aliquando intelligatur imposita pœna per-

petua si non fuit expressa, vide eundem *Det. ibi nu.38.& seq.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Consanguineorum appellatione, an veniat mulier.*
2 *Statutum prohibens puellam contrahere matrimonium sine consensu agnatorum inducit congruentiam non necessitatem.*
3 *Statutum requirens consensum propinquorum in contractu, an requirat in contractu dotis,& an in dotis aumento nu.4.*
5 *Matrimonijs in contrahendis, an requiratur consensus parentum.*
6 *Filij contrahentes matrim. absq; consensu parētum, an possint ab illis exheredari, & an filia nubens absq; consensu patris possit petere dotem, & quis sit maritus dignus, vel indignus,& quid de filio Iudei.*
7 *Pater an possit sponsalia filij contracta contra eius voluntatem impedire.*
8 *Statutum, quod mulier non possit contrahere matrim.absq; consensu patris, an valeat.*
9 *Statuta prohiben. mulieres matrim. contrahi cum forensibus, priuans eas hæreditate certa pena adiecta, an valeat.*
10 *Matrim. an prohiberi possit nè certo loco contrahatur.*
11 *Matrim. cum certo genere personarum prohiberi nō potest, et an cū certa persona n 12*
12 *Pater an prohibere possit filia nè cum indigno nubat,& idem filio.*
13 *De statutis impeditiuis matrimo.*
14 *Princeps an possit subditos pro bono publico compellere contrahere matrimonium, & quid in Pontifice nu. 15.*
16 *Pater an possit cogere filium ad contrahendum matrimoniū, & ad tale matrimoniū.*
17 *Puellæ sequestrationis materia.*

AD DECIS. LXII.

Haec decisio erat collocanda in ordine post decis. 63. in qua de eadem materia Author tractauit ibi nos etiam aliqua in materia addidimus, quæ deseruient etiam hic.

N.1.ibi ¶ vel mulier &c. ¶

1 An appellatione consanguineorum † veniat mulier, vide omninò *Pereg.art.22. de fideicom.nu.33.& 34.* vide si faciunt dicta per *Tesaur. dec.65.in fin.*

N.5.ibi ¶ statutum quo prohibetur puella contrahere matrimonium sine consensu duorum agnatorum. ¶

2 Adde quod simile statutum † inducit congruentiam non necessitatem *D. Reg. Tapp. lib.4 iur reg.in const.Sancimus sub rub. de matr.pub.contrah.fo.53.& seq. vsq; ad fo.59.* vbi multa notatu digna reperies à tanto viro tradita.

3 Et si statutum † requirit consensum propinquorum, an habeat locum in contractu dotis, vide *Meno.lib.3.præsump.6.nu. 17.fo. 275.& n.19. Pute.decis.161.lib.3. Surd.dec. 164.præsertim n.3.Ricc.d.collect.377. ver.li-*
4 *mita. secundò*, & an ad aumentum dotis *Ama.decis.March.34.* & de huius modi stat. vide *Cartar.decis.exeq.Genua.74.& 123.*

N.7.ibi ¶ quæ requirebant etiam patrium consensum in nuptijs. ¶

5 An † in matrimonijs contrahendis requiratur consensus patris, vel matris, vide latè de materia *Sanchez de matr.lib.4.disp.22.23 24.25.26.*& nouiss. *Medi.decis.Senen.23.n.8 fo.197.Morot.cons.99 num.59.& seq.* vbi an
6 possit exheredari † filius, vel filia, qui contrahit matrimonium contra voluntatē patris *Surd.de alimen.tit.7.q.1.n.10. Pascal. de vir.patr.pot.p.2.c.5.n.15.& seq. Merlin.de legitim.lib.4.tit.1.q 6.* Et an filia nubēs absq; consensu patris possit petere dotem, vide *Campeg.de dot.p.1.q.13.post glo.in c.si.33.q. 1.*& quis dicatur maritus dignus, vel indignus statur Iudicis arbitrio attenta qualitate personarum *Bar.in l. si quis rogatus ff. de Man.vind.Lopez in c.per vestras §.7.de don. in.vi.& vxor.Petr.ad Gram.decis.60.nu.26.* qui de prædictis meminit.

Verum quod filius Iudei non potest matrimonium contrahere absq; licentia patris vide *Hiero.de Lauren.dec. Auenio.57.n.1.* &
7 an pater possit sponsalia filij contra eius voluntatem inita impedire, vide *Sanchez. de matr.lib.1.disp.14.nu.4.fo.81.*
8 Et an valeat † statutum laicorū disponēs quod mulier non contrahat matrimonium absq; consensu patris, vide *D. citat. per Morot.in cons.97.n.8.* verū quod omnia rescripta impeditiua matrimonij sint nulla est *tex. in l.10.c.si nup.ex.rescrip.pet.Capibl.prag. 9. nu.3.de Baro.*

N. 7. ibi ¶ libertatem matrimonij impedientes.¶

His potest inferri, quod non valet statu-
9 tum † prohibens mulierem contrahere matrimonium cum forensibus, & priuans eam hæreditate, aut certa pęna adiecta, & sim.statuta, de quibus latè *Morot.d.cons. 97. num.9.*
10 Sed an matrim.† prohiberi possit ne certo in

in loco contrahetur, quod non, cum hæ pactiones inducant viduitatem *l. cum ita legatum, & l. hoc modo ff. de cond. & dem. And. in constit. honorem*, de quo latè per *Reg. de pont. in tra. de potest. proreg. tit. 6. in prin. num. 6. Ricc. prax. var. resol. resol. 107. Thor. in Compend. decis. ver. matrimonium*
11 *prohibet fo. 333. col. 2.* sicuti pacto † prohiberi non potest nè matrimon. contrahatur cum certo genere personarum, vt per *Vrsill. ad Afflict. decis. 350. Ricc. collect. 1568. circa med. ver. sed quaeritur primo circa ornamentum*, qui refert vna cum dicto *Thor.* decis. S.C. emanatam de anno 1599. in causa filiæ Regen. Marthos, vt per *Thor. in ver. matrimonium contrahi*, de quo idem *Ricc. collect. 1853. ver. secundo notandum, & Viseon.* qui alios adducit *in consl. incip. matrimonium col. 5. vers. an autem possit filia*, & vide *Pascal. de vir. patr. pot. p. 3. c. 2. nu.*.
12 Et de matrimomio prohibito † contrahi cum certa persona, vide *Ricc. dict. collect. 1568. ver. infertur sexto*, apud quem multa reperies, & an pater possit filiæ prohiberi ne cum indigno contrahat, vel filio ne cum indigna *Meno. cons. 69. Nattar. man. c. 14 nu. 15. Graff. decis. aur. ca. cons. 56. nu. 19. Petr. vbi sup. ad praedictos se remittens.*
13 Et de eiusmodi statutis † impeditiuis matrimonij, vide *Morot. d. cons. 97.* qui refert multa statuta diuersarum partium Italiæ *d. num. 9.* & an illa statuta sint impeditiua matrimonij, vide omnino *Meno. lib. 3. pres. 6. num. 20. ver. quinto suam hanc opinionem vsq; ad nu. 24.*
14 Sed an Princeps † potest aliquos compellere, vt pro bono publico contrahant matrimonium, vide *Sanchez de matr. lib. 2. disput. 27. fo. 315. Capibl. vbi supr. nu. 2.*
15 Et de Pontifice †, & Principe seculari, an possint subditos cogere ad matrimonium, *Idem Sanchez lib. 4. de matr. disp. 22.*
16 vbi etiam, an pater † possit cogere filium ad matrimonium, & ad tale matrimonium *latè à numer. 4.* & ibi an possit absq; causa impedire matrimonium, & possit minari exheredationem, & de alijs, vide *Ca-*
17 *pibl. vbi supr.* vbi de materia sequestrationis puellæ quando, & in quo loco debet fieri, latè tractat, & de puella educanda, & in quo loco, & cuius expen. *Nouar. ad pragm. collect. 79. vide Marchesan. de commiss. appellat. in caus. alim. p. 1. §. 1. num. 61. & 63. fo. 1148.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Depositionis principalis materia apud quos tractetur.*
2 *Depositio principalis potest peti in qualibet parte iuditij, & an post conclusum nu. 3.*
4 *Depositio principalis est inuenta, vt reus releuetur ab onere probandi.*
5 *Positionib. in multis casibus principalis respondere non tenetur.*
6 *Depositio principalis quando præsumatur calumniosè petita.*
7 *Calumnia quando præsumatur.*
8 *Principali existen. in regione remota quando procurator interrogetur, & an super scriptura.*
9 *Depositio principalis absentis cuius expensis petatur.*
10 *Clausula, quod si quid plus valet donat, quid operetur in contractu venditionis, & an tollat remed. l. 2. C. de resc. vend.*
11 *Depositio principalis quousq; non fiat, terminus non currit. Idem in causis summarijs, & exstractionis.*

AD DECIS. LXIII.

1 De principalis depositionis materia, de qua in præsenti decis. vide *D. Rou. super pragm. 8. de ord. iud. Muscatell. in prax. S.C. p. . . . Gallupp. in recen. prax. p. 2. c. 18. per tot. Ludo. dec. Perus. 8. Ricc. collect. 141. D. Reg. de Tapp. super rit. 70. lib. 3. iu. Reg. fo. 131.*

N. 1. ibi ¶ quia depositio principalis in qualibet parte iuditij peti pôt. ¶

2 Quod principalis † examinatur in qualibet parte iuditij *D. Reg. Tapp. d rit. 70. n. 1. Calà ad prag. dispendia n. 43. D. de Frãc. in dec. 220 n. 4. hic cit. et Amen. add. n. 3.* vbi de prag. edita de anno 1613. & similiter *Vise. add. ad d. dec. 220.* vbi refert decisionem Fab. Marchesij, & vide *Muscatell. in d. prax. glo. impertinentes. & inf. nu 11. & seq.*

3 Et an depositio principalis † possit peti post conclusum in causa, quod fit in summarijs, & etiam vbi proceditur sola facti veritate inspecta *D. de Frãc. d. dec. 220. n. 5. Ozas. dec. 10.* cuius meminit *Ric. d. collect. 141. Borrell. cõs. 53. Vrsill. ad Afflict. d. c. 85. Ozas. dec. 1. Viu. decis. 235 & opin comm. 996. p. 3. nu. 23. Maran. in specul. p. 6. actu. 15. nu. 7.*

N. 2. ibi ¶ quia inuenta est interrogatio principalis, vt reus releuetur ab onere probandi. ¶

4 Adde *Specul.* † *in tit. de deposit. §. 2. Rolan. à Val-*

à Valle conf.90.nu.6.lib.3.Gallupp. vbi sup. num.3.

N.2.ibi ¶ tamē vbi detegitur, quod calumniosè petatur.¶

5 Adde multos esse † casus in quibus principalis non tenetur respondere positionibus de quibus per *Carauit. rit.79.* ad quem se remiŝit etiam *D. Reg.Tapp.ibi lib.3. in reg. fol.132.& ad Carpan.ad stat. Mediol. ibi alleg.*

Et quando præsumatur calumniosè pe-

6 tita † vide *Amen d.decis.220.post n.3. Marta vot.79.n.13.Gram.conf.ciu* 148. & quan-

7 do præsumatur † calumnia, *Meno.lib.5.praesump.25.& aliqua lib.2.præsump.91.*

N.3.ibi ¶ nam D.Io.de Taſſis degit in Insula Angliæ Regis legatus, & sic in remotiſſimis partibus. ¶

8 Adde quod principali existente † in regione remota, quod tunc procurator habens generale mandatum interrogatur *Tesaur, decis* 17. quem refert, & sequitur *D.Reg.de Tapp.vbi supr.* & quid quando principalis est absens, & petitur, quod deponat super aliqua scriptura *Gallupp.vbi supr.refert dec. S.C.nu.22.*

9 Et si depositio petitur, principalis, qui est absens cuius expensis facienda erit depositio, & de alijs circa dictam dispositionem *D.Rouit.vbi sup.nu.24 & seq. Gallupp.loco cit.nu.17.& seq.Tbor.in Compen. decis. ver. expensis cuius depositio Dom. Reg. Tapp.vbi sup.nu.2.D.de Franch.decis.* 332. cum alijs cit.per *Gallupp.vbi sup.*

N.6.ibi ¶ clausula posita in contractu affictus, quod illud, quod plus valet donat.¶

10 De huiusmodi clausula † quod si plus valet donat cuius sit effectus, vide *Tiraq.post Bal.in §.1.glo.18.num.11.in fin. cum seq. & Bal.in fin.Constit.Sancimus,& ibi Affl.de iur.protom.* & quid operetur hæc clausula apposita in contractu venditionis, vt tollat *rem.l.2.C.de res.vend.Caſſan.in consue.Burg. tit.de retra.§.1.ver. le plus Io.Beſſia.consue, Aluer.de retra.art.35. Boer. dec.*143.

N.8.ibi ¶ eo ipso, quod depositio principalis conceditur terminus non potest concurrere.¶

11 Quod terminus † impeditur quotiescunque non fit depositio principalis cum effectu super articulis præsentatis in actis *glo. in clem.sæpe.ver.post dationem de ver sig.Gallupp.loco cit.nu.*1. & ante eum *D.Consul.Rouit. d.pragm. 8. num.* 27. qui idem dicunt procedere in causis summar.js, puta extractationis ex *sing. Ann.* 405. qui testatur in S.C.decisum.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Relictum in diem incertum, & conditionale idem quia paria sunt* 2.

3 *Dies incertus in vltimis voluntatibus facit conditionem.*

4 *Fideicommiſſario prædecedente ante euentum diei, vel conditionis ad hæredes fideicommisum non transmiĉtitur.*

5 *Substitutio, quæ non dum competit extra bona nostra est.*

AD DECIS. LXIV.

N.1.ibi ¶ fideicommiſſum conditionale nō transmiĉtitur ad hæredes. ¶

1 IDem est quando relictum † est in diem

2 incertum paria .n. sunt † esse conditionale, & in diem relictum, in vltimis nanque

3 voluntatibus dies † incertus facit conditionem *l.dies incertus ff de condit.& dem.l.si cū hæres ff.quan.de leg.ced. Medi.decis. Senen.4. n.24.* de quo optimè, & latè *cons.39. per tot.*

4 vndè prædecedente † fideicommiſſario ante euentum diei, vel conditionis ad hæredes non transmiĉtitur etiam, quod filij sint, & descendētes *l.hæredes mei §.cū ita ff.ad Trebell.cum alijs alleg.copiosè per Pereg.in tra.de fideico.art.31.nu.6.* cuius dicta conferūt adductis in hac decis. rationem ipse adducit *n.*

5 7. quia substitutio † quæ non dum competit extra bona nostra est *l.substitutio ff. de acq.rer.dom.vt ibi per eum.vbi n. seq.* limitat multis modis, & post eum reperies multa ad propositum tradita per *Morot.conf.2.& 3.& per Gratian.dec.153.* & apud alios cit. per *Caual.in tra de vsufr. mul.rel.nu.71.fo. mihi* 237. omninò viden.multa.n. ad propositum reperies, & quæ dixi *supr.ad decis. 40.nu.4.& ibi Author,& inf.decis.79. n.16.*

Ioseph Mele.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Census currunt pendente lite super instrumenti censualis rescissione.*
2 *Instrumentum an possit reassumi pendente lite super rescissione.*
3 *Pactum rescissorium, an sit validum, et n.4.*
5 *Pactum rescissorium, an si non apponatur in instrumento possit illud rescindi.*
6 *Ius superueniens pendente iuditio validat actionem, & 14. 17.*
Acta facta per religiosos sine licentia conualidantur per superuenientiam licentiæ.
7 *Priuilegium superueniens, an tollat ius quæsitum, & ibi de statuto superueniente.*
8 *Iurisdictio superueniens, an validet gesta.*
9 *Priuilegium fori superueniens lite pendente, an illum exhimat à Iudice, coram quo erat lis incohata.*
10 *Mulier lite pendente effecta vidua, an poterit forum declinare, & quid in pupillo effecto maiore num. 11. & quid in milite effecto post debitum contractum n. 12.*
13 *Iudex potest repellere agentem sine actione, & iuditium motum sine actione pendente iuditio si actio superueniat, an validetur, et quomodo fiat petitio.*
15 *Ius superueniens, an habeat locum in feudis.*
16 *Alienatio feudi, an validatur ex noui dominij superuenientia.*
17 *Ius superueniens validat actionem.*
18 *Exceptio superueniens post conclusum in causa, an possit opponi.*
19 *Iuris superuenientis in iuditijs materia.*
20 *Suspitionis causa si superuenit post conclusum, an possit opponi.*
21 *Agens hypotecaria super feudo si pendente iuditio impetrauit assensum, an validetur illud.*
22 *Creditores in maiori summa non sibi praiudicant petendo partem ita, quod residuum petere non possint.*
23 *Fructus percepti pendente iuditio veniunt offitio Iudicis non iure actionis.*
24 *Clausula sola facti veritate inspecta virtus.*
25 *Nullitates an, & quando impediant sententiam S.C.*
26 *S.C. nunquam pronuntiat sententias nullas, sed tantum dicit non esse exequendas.*
27 *Nullitates quomodo hodie proponantur per R. nouell. prag.*
28 *Nullitates, an possint proponi post lapsum 30. dierum appositũ in prag. detta delli 28. capi. c. 25. affertur nouissima decis.*
29 *Actor si vnam causam in libello deduxit aliam probauit, an obtinebit.*

AD DECIS. LXV.

ARticulum principalem huius decis. disputat ad partes *D. Consilia. Scip. Rouit. in prag. 1. de censib. à n. 40. vsq; ad n. 41.* vbi meminit huius decisionis factæ referente Fabio Riccardo die 23. Martij 1605. iunctis Consiliarijs duarum aularum nulla facta mentione Authoris, cuius dicta, & scripta deseruiunt pro additione hic ad eum recurre, quia non tran-
1 scribo. Quibus adde quod lite † pendente super instrumenti censualis rescissione census currunt, & debentur *D. de Franch. decis. 373. Afflì decis. 93. Surd. decis. 262. nu. 7. Viscon. in concl. quæ incip. interesse debetur 3. col. idem in add. ad d. decis. D. de Franch. 373.*
2 Sed an dicta † lite pendente super rescissione possit instrumentum in publicam formam reassumi, quod sic *Anna sing. 252. Costa de ratio. rata q. 60. nu. 5 in fin.* super qu o Anna refert ibi decisionem quamuis contrarium sit de iure, vt per *Amen. ad d. dec. D. de Franch. 373.*

In prin. ibi ¶ ex pacto quod ordine, & passim ponitur in huiusmodi cõtractibus, quod si debitor defecerit à solutione per duas tertias continuas possit contractus rescindi. ¶

3 Hoc pactum † pactum rescissorium vulgò vocant, quod an validum sit disputat *Felicia. in tract. de censib. lib. 1. c. 7. nu. 15.* de quo etiam nouissimè *Apicell. in tutam. paup. tit. 2. nu. 41. fo. 89.* post hæc scripta visus *Viscon. in concl. incip. instrumentum quando est illiquidum 3. col. vide D. Reg Tapp. lib. 4. iu. reg. fo. 19. nu. 116.* Vbi de alio pacto rescissorio, & de pacto ex capite falsæ assertionis, de quo per *Viscon. d. conclus. instrumentli col. 4. fo. 126.* apud quem de pluribus decisionibus, *Thor. in Compen. dec. ver. contractus fo. 120. & nouissimè in 2. p. in ver. contractus censualis fo. 102. & ver. contractus emptionis fo. 103.* vbi de resciss. ob alienationẽ corporis obligat *Rou. prag. 1. de cens. n. 34. Ric. collect. 1449. Molfes. consi. 8. nu. 16. 17. & seq.* vbi refert *decis. Apicell. vbi sup. nu. 48.*
4 Et quia nonnulli sustinent supradictum pactum † rescissorium nõ esse validum præsertim *Felicia. præcit. loco* videmus quotidie eiusmodi pactum apponi in contractib. censualibus, & eius vigore instrumenta rescin-
5 di *Rouit. vbi sup. nu. 35.* Quin imò etiam † si in d. contractibus non esset illud pactũ appositum, adhuc deficiẽte debitore per duas annatas poterit instrumentũ rescindi, *Barz. decis.*

decis.8.Rouit.vbi sup.num.36. quod optimè comprobari potest ex tex.nō. cuius ipsi nō meminerunt in *l. . . . . . ff.locat.* idq; optimis etiam rationibus nouissimè confirmat *Thor.in 2.p.Compen.in ver.pactum rescissorium* post hæc scripta visus, vbi alios referendo id tenentes, refert nouissimam S. C. decisionem factam de anno 1620.

N. 2. ibi ¶ si ex causa de preterito superuenit ius &c.¶

6 Ius superueniens † pendente iuditio validat actionem *Cappella.Tolosa.decis.30.Cornaz.decis.54.nu.6.Surd.decis.44.nu.22. Pereg.de fideico.art.41.nu.6.& art.36.n.20.Lanar.consi.70.nu.2.Molfes.consi.9.nu.15.Pute.decis.33.lib.1.* quos adducit *Ricc.collect.1634* ampliando hanc regulam multis modis ad exornationem tex. *in l.si mandauero tibi ff. mandat.* Hinc acta nulliter facta per Religiosum ex defectu licentiæ non obtentę per superuenientiam licentiæ conualidantur *Ricc. decis.6.p.1.Vant.de null.rub. qual. sent. & process.qui dicuntur null.nu.90.* de quib.meminit *Thor in Comp.decis. Archip. Cur.ver. acta nulliter facta fo.2.*

7 Sed quid si priuilegium superueniat, an tollat ius antiquum *Bal.in auth.habita C. ne fil.pro patr.& in l.receptitia C. de Constit. pecunia.* Et de priuilegio superueniente, vide *Borrell.in summ.dec.tit.43.de foro competēti* Et de statuto superueniēte, ꝙ in dubio non tollat ius alteri quæsitum, seu obligationem alteri quæsitam *Innoc.in cap.statutimus ver. item no.quod priuilegium de maior. & obed. Rolan.de luer.dot.q.93.nu.2.*

N.5.ibi ¶ & in qualibet iurisditione delegata ius superueniens.¶

8 Iurisditio † superueniēs lite pendente, an
9 gesta validet, & quid si lite † pendente quis efficiatur alterius fori *Gallupp.in rect. prax. S.C.c.3.nu.63.& 68.* & quod priuilegium fori lite pendente superueniens reo citra eius factum voluntarium illum exhimat à Iudice, corā quo lis erat incohata decisum refert *D.de Franch. decis.541.* quem refert *Ricc.d.collect.1634.circa med.* & ego multa ibi ad materiam addidi.

10 Et de muliere, quæ lite † pēdēte efficitur vidua, an poterit ex hoc iure superueniente forum declinare, quod non *Giurb.decis.82.*
11 *nu.11.* Idem in pupillo † effecto maiore lite pendente *Tesaur.dec.177 n.4. Pasca.in tra. de vi.pa.pot.p.2.c.2.nu.100.& 101. Calà ad pragm.dispendia num.83.& seq.vide Capibl. prag.8.de Baron.p.1.nu.316.& seq. fo.244.*
12 Et de milite † effecto causa non soluendi debiti vide *D.Reg.Tapp.ad pragm. 2. de ceß. bonor.ver.personæ lib.4.iu.reg.fo.108.*

N. 5. ibi ¶ licet agat sine actione nihilominus procedit iuditium parte non opponente &c. ¶

Adde quod etiam parte non opponente Iudex potest repellere agentem sine actione firmat ex pluribus per eum cit. *Meno.de arbitr.q.16. nu.3.* vbi ad propositum dicit, quod licet actione carens experiri non potest, tamen admittitur agens sine actione, si modo spes subest, quod ex facto de præterito actio orietur, vt ibi latè per eum *n. 2. &*
13 5. Et iuditium † motū sine actione, actione superueniente, an validetur, & qualiter formetur petitio *Gallupp.in prax. tit. de actore c.6.num.5.& seq.fo.29.* & quod ius superue-
14 niens † valider actionem *Cappell. Tolos. in decis.hic cit.30.vide Surd.decis.6.& 44.n.23.*
15 Sed an ius superueniens † habeat locum in feudis, quod non *D.de Franch. decis. 540. nu.14.D.Rouit.consi.31.nu.1.*
16 Verum quod ex noui † dominij superuenientia validetur alienatio feudi alieni multis iuribus id probat *Georg. Consiliarius alleg.3.nu.3.& 4.*
17 Et quod ius † superueniens validet venditionem factam, quando à principio nulla *D.de pont.de pot.proreg.tit.de regal. impos.S. 7.nu.5.*
18 Et quid de exceptione † superueniente post conclusum in causa *Rouit.prag.13.n.4. sub tit.de ord.iudit.fo. 510.*
19 Et de iure † superueniente in iuditijs, vide *Gabriel.comm.concl.conclus.5.de iudit.* vide de hoc iure multa apud *Giurb.decis.17.&*
20 de causa † suspitionis superueniente post cōclusum, an possit allegari *Nouar. ad prag. 2.de suspit.offit.nu.1.* & de suspitione superueniente *D.Tappia.lib.3.iu. reg.fo.185.& 188.nu.11.* & de pluribus circa ius superueniens non desinas videre *Nouar. in quibusdam allegationibus insertis post collect. Ricc. 2606.7.p.*
21 Quid si agens † hypotecaria super feudo lite pendente impetrauit assensum, an conualidabitur iuditium? relinquit cogitandum *Capy.in inuest.ver. feudorum exequutiones, & ver.& si quid actum* licet S. C. habuerit assensum pro valido, vt ibi refert *Gallupp.c. 3.nu.64.fo 67.* quem vsq; ad *nu.69.* vide de alijs quæstionibus circa ius superueniens.

N.7.ibi ¶ Qui minus petijt, potest in eodem iuditio, & instantia petere plus. ¶

Adde *dec.Ioseph Ludo.Luc.46.* vbi habes mate-

22 materiam rectè explanatam creditorum † petentium partem debiti, cum essent creditores in maiori summa, & an sibi præiudicent, vel possint residuum petere.

N,8. ibi ¶ in fructibus pendentibus tempore litis motæ maturatis lite pendente. ¶

23 Hinc fructus † percepti pendente iudicio veniunt officio Iudicis, nō autem iure actionis *Capy. decis. 177. nu. 2. Affl. decis. 278. n. 5. Ricc. resol. 322. Farin. decis. 794. & D. de Franch.* qui declarat *decis. 613. nu. 17. & 19.* quos adducit *Viscon. in concl. fructus futuri, & pendentes*, apud quem alia ad materiam accuratè congesta reperies.

N. 10. ibi ¶ sunt sublatæ iuris ciuilis sollemnitates, & subtilitates, & proceditur sola facti veritate inspecta. ¶

24 Poteris † addere multa hic ex *Calà ad d. Prag. dispendia glo. 3. §. 1. & seq. & glo. 4. & ibi Nouar. collect. 175.* vbi multas ad propositum cumulat decis. quas non refero, & ad propositum huius decis. *Meno. de arb. q. 31. n. 5. & seq. Rouit. ad d. pragm. dispendia n. 30. & 31. ex Nig ad cap. detestantes, vide D. Reg. Tapp. ad d. pragm.*

N. 11. ibi ¶ non esse admictendas nullitates ob defectum iuris positiui aduersus sententias S. C. ¶

25 Nullitates † an & quando impediant sententias S. C. *Gallupp. in recen. prax. p. 3. c. 7. nu. 6.* vide *Rouit. prag. 9. de off. S. C. nu. 21. fo. 468.*

26 Et quid si obstarent † nullitates contra sententiam S. C. vel alterius Tribunalis, an S. C. declaret sententiam nullam, quod non, sed tantum pronuntiat non esse exequendā *Ann. in c. 1. de Vass decrep ætat. num. 245. & 246. Gallupp. vbi sup. nu. 3.* in quo loco tra-
27 dit quomodo † proponendæ sint hodie nullitates iux. pragm. Com. de Lemos delli 28. capite 25. editam de anno 1612. & Eminen. Card. Borgiæ.

28 Quæ pragm. † an habeat locum in exceptionibus, vel in nullitatibus, vide *Thor. in 2. p. Compend. decis. Reg ver. nullitatis remedijs fo. 389.* vbi refert decisionem per quam nullitates fuerunt receptæ post lapsum 30. dierum.

N. 11. ibi ¶ si pars vnam causam deduxit in libello, aliam probauit, obtinebit, & poterit pro ea ferri sentētia. ¶

29 Adde † *Gallupp. in prax. p. 2 c. 1. n. 31. Meno. in tract. de arbitr. q. 31.* vbi disputat latè hanc quest. qn causa vna proposita altera probata possit contra reum sequi condemnatio, vbi ponit regulam negatiuam, ponendo deindè declarationes ad propositum nostrum à *nu. 4.* ibi. omnino viden. vide *Benin. decis. 44. & Rouit. loco cit.* & non desinas videre *Marcell. Calà ad prag. dispendia glo. 4. facti veritate inspecta à nu. 25. vsq; ad nu. 35.* vbi ad multa infert adducendo varias S. C. decisiones.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Pragm. 9. de susp. dictans fieri depositum pro pęna, an habeat locum quando allegaretur suspectus Iudex primarum secundarum, et tertiarum causarum Fab. Apostolicæ.*

2 *Iudices R fabrica Apostolicæ eliguntur R. Consiliarij ab Excellentiss. Regni Prorege ex conuentione inter Sedem Apostolicam, et Cathol. Maiestatem.*

3 *In statutis, vt sunt pragmaticæ sit stricta interpretatio, & in illis verba propriè sunt intelligenda.*

4 *Recusatio an sit fauorabilis, vel odiosa.*

5 *Statuta pęnalia non extendantur.*

AD DECIS. LXVI.

Similis decisio huic fuit per idem S. C. facta referente eodem Areualo sede no de anno 1602. quæ est penes secretarium, vbi fuit dictū, quod prag.
1 9. de susp. dictans fieri † depositum pro pęna non habet locum quando allegaretur suspectus Iudex primarum, secundarum, & tertiarum causarum Reu. fabricæ Apostolicæ de Vrbe quamuis sint Regij Cōsiliarij, quia eliguntur nomine æconomi S. Petri, & sic sumus in Tribunali Ecclesiastico in quo nō habet locum pragm. dictamq; decisionem nouissimè refert *Gallupp. prax. S. C. p. 1. c. 5. nu. 12. fo. 20.* alias consimiles decisiones addit *Nouar. lib. 1. q. foren. q. 160. de quo per Thor in 2. p. Comp. decis. ver. suspitio proposita fo. 676.* vbi meminit huius decis. & de dicta per *Gallupp. relata decis. meminit post Nouar. vbi sup. idem Thor. in d. 2. p. in ver. suspitio allegata fo. 674. post Gallupp. visus.*

2 Et quod dicti Regij † Consiliarij, qui eliguntur Iudices Trib. Reu. fab. eliguntur ab Excellentiss. Reg. Prorege, & quod hoc Tribunal fuit introductum ex conuentione inter

inter Sedem Apostolicam,& Catholicam Maiestatem *Rouit.prag.1.de legat. pijs nu.2.*

N.2.ibi ¶ & ideò fuit dictum, quod statuta pęnalia non extenduntur. ¶

3 Quod in statutis † vt sunt prag. fit stricta interpretatio est communis *D. sententia in vulg.c.odia de reg.iur. in 6.* & in illis verba propriè intelligenda *l.3.§.hac verba ff. de negot.gest.Gram.decis.92.nu.3.Crauett.consil.271.nu.3.*

4 Sed an recusatio † sit fauorabilis,vel odiosa *Nouar.ad prag. collect.214. nu.16.*

5 Materiam autem prædictam,an statuta † pęnalia extendantur latè explicat *Matthesil. de interp.extens.c.1. per totum, & praesertim nu.50.& seq.post tracta Cępoll. de interpetr. extens.vide eundem ver.statutum,& ver.extensio.*

N.5.ibi ¶ quod si statutum excludat matrem existente patruo defuncti non extenditur tale statutum ad patruum magnum. ¶

6 Adde quæ † in simili dicit *Matthesil. de interpetr.extens.n.5.& 6. post Cępoll.fo.60.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Locatio potest fieri venditori eiusdem rei.*

2 *Assensus est mera gratia.*

3 *Assensus materia est stricta ideo non extenditur de tempore ad tempus, de persona ad personam,de contractu ad contractum de casu ad casum.*

Cessionarius non potest iuribus ei cessis agere super feudo etiam quod cedens habuisset assensum.

4 *Assensus non extenditur ad simile, nec ad minus.*

5 *Assensus non extenditur super contractu faciendo si impetratur super facto,& è cōtra.*

6 *Assensus generalis impetratus restringitur ad petita.*

7 *Assensus simpliciter praestitus à Rege,an videatur quo ad omnia in instrumento contenta.*

8 *Assensus praestitus super venditione non extenditur ad pactum de retrouendendo etiā venditor vellet dicto pacto renuntiare n.9.*

10 *Assensus impetratus super venditione cum pacto de retrouendendo, an quando fit retrouenditio debeat alius assensus impetrari.*

11 *Assensus,& fit validus si non fuit facta mentio specialis hypotecæ, & pactis reseruationis dominij.*

12 *Assensus,vt sit validus in memoriali debent narrari omnia pacta substantialia.*

13 *Assensus quando dicatur subrepticius.*

14 *Assensus extenditur ad consequentia contractus ad accessoria,ad ea,quæ sunt de natura contractus,& connexa.*

15 *Assensus praestitus super sorte principali, an extendatur ad interesse.*

16 *Assensus praestitus super obligatione feudalium ad extendatur ad tacitam hypotecam, & an ad casū assecurationis ad subfeuda.*

17 *Clausula quoad expressa tantum extenditur ad bona feudalia de futuro.*

18 *Connexorum idem est iuditium,& multa de connexis.*

AD DECIS. LXVII.

In prin.ibi ¶ idem emptor affictauit eidem venditori.¶

1 QVod locatio † possit fieri venditori eiusdem rei,vide *Gama decis. Lusitan. 39.Nouar.ad pragm.1.de loca.collect.127.n.8.*& de materia huius decis.præter *Thor. in ver.assensus Reg.vbi hanc decis.compendiat 2.p.vide eundem in ver. instrumentum annuorum introituum,& 2.p.fo.289.* verum ille contractus nempè quando emptor affictat eidem venditori rem, quam emit quando censeatur simulatus, vide omninò *Crauett. cons.156.tot.*

Ante n.1.ibi ¶ quia assensus est mera gratia.¶

2 Assensus etiam quod sit mera † gratia, vt per *Cam.in c.imperialem lit.X. Assi.in c.1.de prob.feu.alien.per Lothar.nu.57. & dec.398. nu.4.Surd.decis.189.nu.12. Frecc.de subfeu. q.4.nu.10.lib.2.*tamen non extenditur *Anna.in Constit.diuæ memoriæ nu.28. & alleg. 39.Ricc.collect. 50. Pascal.de vi pa.pot.p.2.c. 7.nu.36.Visеon.in conel. assensus 3.col.D.de Franch.decis.695.nu.3. Nouar.collect.102. nu.2.Lanar cons.17. nu.6.* alios adducit nouissimè *Consil.Theodor.alleg.54.n.9. & inf. post.nu.2.*

N. 1. ibi ¶ non extenditur de contractu ad contractum, nec de tempore ad tempus,nec de re ad rem.¶

3 Assensus † materia adeò stricta est, vt de tempore ad tempus, de persona ad personam,vel de contractu ad contractum extēdi non possit etiam minoris præiuditij, vt decla-

declarat *And.in c.Imperialem n.4.& 5.et ibi Aluar.Affl.& alij cit. per Theodor. alleg.* 80. *nu.47.D.de pont.tra.de pot. proreg.tit.de assen.sup.dot.nu.42.fo.252.& tit.de regal. impositio.§.7.nu.26.fo.213.D.de Franch. decis.* 591.*num.9.Masull.ad Capy. decis.156.Surd. decis.220 nu.4.D.de pont.cons.75.n. Apicell. alleg.14.*neq;extenditur de casu ad casum *D.de pont cons.45.nu.22.& cons.60.nu. 22, & cons.71.nu.8.& cons.1.num.45.vol.2.& 150.num.20.& seq.eo.vol. Anna. Camer.& And.vbi sup.D.Consil.Rouit.pragm.1.de fid. mem.nu. Viscon.d.concl.assensus, & ad D.de Franch.dec.105.Lanar.cons.36.Maur. Iun.alleg.47.nu.6.Georg.alleg.5.n.66. Thor. in Comp.ver.assensus fo.* 50. Hinc cessionarius non potest iuribus ei cessis agere super feudo,nisi ad sit super cessione assensus *D. de Franch.decis.593.n.9.Thor.in 2. p. Comp. decis. Reg.2.tom.ver.assensus Regius, an erit necessarius fo.28.& 29.*

N.2.ibi ¶ nec ad contractum similem.¶

4 Quod assensus † non extenditur ad simile, nec ad minus dicitur esse *tex. pulcher. in l. si pupillorum § si prætor ff.de reb.cor.Theodo. d.alleg.80.post nu.49.ver.neq;enim nouissimè Apicell.alleg.14.nu.19.* in qua allegat multa circa prædicta,& subseq.

N.3.ibi ¶ assensus super venditione facta non extenditur ad faciendam.¶

5 Adde quod sicut assensus † præstitus super contractu facto non extenditur ad faciendũ sic è contra assensus præstitus super contractu faciendo non extẽditur ad factum *Affl. in Constit.diuæ memoriæ q.9.Gram.dec.103. nu.188.198.& 203.* alios adducit *Theodor. d.alleg.80.nu.47.Capibl.pragm. 1. de Baron. nu.294.D.de Franch.decis.105.vbi Viscon.et dec.649.Georg.loco cit. D de pont. d. cons.25. nu.11.Nouar.coll.103.Anna sing.10. Thor. ver.assensus præstitus super venditione facienda fo.51.Garzia.dec.37.*& hoc quia assensus est stricti iuris,vt latè per *Borrell. in summ. decis.p.1.tit.36.nu.6.Pasca.d.tra.de vi.pa.potest.p.2.c.7.n.36.Viscon.d.concl.assensus Nouar.collect.104.nu.3.& hic sup. nu.2.*

6 Ideò etiam generalis † impetratus restringitur ad petita *D.Reg.Tapp.lib.2. iur.Reg. fo.111.*& de supradictis omnibus *Apicell.d. alleg.14.*

7 Quid quando † assensus simpliciter est præstitus à Rege,an videatur quo ad omnia in instrumento contenta assentire *Ama.cõs. 9.nu.21. post D. per eum cit.*

N.4.ibi ¶ nõ extenditur ad pactum de retrouendendo. ¶

8 Assensus † præstitus super venditione nõ extenditur ad pactum de retrouendendo *Gram.decis.76.post num.22.& 30. relatus à Thoro.in Comp.decisio.ver.assensus præstitus fo.50.*& in aliis locis ibi *Cam. in c. imperialẽ pag.58.& 59.Masull.d.decis.156.n.1.Frecc. de subfeud.lib.2.q.26.D.de Franch.d.dec.105 nu.7.De pont.vlt.cons.21.hic cit. cons.67.nu. 27.& cons.10.nu 12.latè Apicell.d. alleg.14. adde tradita,& D.cita per Rouit.prag.1.de fid.memor. nu.45. Surd.d.decis.220.num.5,*
9 quod extende etiam si venditor † vellet renuntiare pacto de retrouendendo, quod latè prosequitur *Author.supra decis.3.nu.9.et seq. Viscon. d concl.assensus*, qui alios citat *Nouar.d.collect.103.nu.6.* & quod assensus difformis à venditione non valeat *Georg. d. alleg.5. nu.63.*

10 Et quid si fuit impetratus † assensus in venditione cum pacto de retrouendendo, an quando fit retronenditio debeat de nouo impetrari alius assensus *Borrell. in sum. decis tit.36.nu.38.1.p.latè Apicell. d.alleg.14. in prin.à nu 6.*vbi multa cumulat.

11 Et in memoriali † si non est facta mentio specialis hypotecę,an cornat asśẽsus,quod non *D.de Franch.decis.540.vide Surd.decis. 182.num.4.Meno.de arb.cas.171.Velas.cons. 77.*alios cumulat *Apicell.d alleg.14. nu.23.* vbi etiam quid si non est facta mentio pacti reseruationis dominij ex dicta *D.de Frã. decis.540.* Benè verum debent in memoriali
12 enarrari † omnia pacta substantialia contractus,alias assensus impetratus est nullus *Anna Allegat.36.n.12.Paris.de reinteg.feud. & in c.quod incip. An rusticus nu.3.* si .n. assensus non continet omnia in cõtractu expressa est nullus ratione indiuiduitatis, *Ama. d.cons.9.nu.23.Capy.decis.32.Affl.in d. Cõst.*
13 *cõstitutionẽ diuæ memoriæ n.61.*Et asśẽsus † quando dicatur subreptitius *Frecc. de subfeud.q.26.Lanar.cons.17.Fab.de Anna. cons. 113. Viscon.d.concl.assensus in 3. col.& alij ex præcit.D.*

N.5.ibi ¶ Quod in connexis assensus loquẽs de vno extẽditur ad aliud.¶

14 Licet assensus † sit stricti iuris,vt latè probauimus per *D sup.cit.ad nu.3.* tamen extẽditur ad consequentia contractus *Borrell. ibi cit.tit.36.nu.7.ex Affl.decis.335. n.9. vbi Vrsill.nu.14.*sicuti etiam extenditur ad accessoria, & ad ea, quæ sunt de natura contractus,& ad connexa,vt ibi per eum *nu. 8, 9.& 10.*& vide *Thor.in Compend. decis. 1.p. ver.*

ver.assensu super capitulis matrimonialib.fo. 51.& in ver.assensus impetratus super obligatione bonorum eo.fo.2.col. sicut etiam extenditur in æquipollenti,& casu verisimili,quia quando in effectu idem significat hoc Principi parum prodest *Camer. d.c. Imperialem in 13.conclus.D.de Francb.decis.105. nu.6. D.de pont.cons.5.nu.76.vol.1.* quorũ meminit *Apicell.d.alleg.14. nu.16.*

15 Sed an assensus † præstitus super obligatione feudalium pro sorte principali extendatur ad interesse *Pasca.de vi.pa.po.p.2.c.7 nu.36.Viscon.d.concl.assensus,* vbi alios citat *Marin.Freec.de subfeud. . . . autb.20.*

16 Et an assensus † feudaliũ obligationi pro dote extẽdatur ad tacitam hypotecã *Ama. cons.35.per tot.* & an extendatur ad casum assecurationis ad subfeuda. *Viscon.vbi sup.* apud quem multa.

N.6.ibi ¶ Quod clausula quoad expressa tantum non excludit ea, quæ in sunt,& connexa.¶

17 Hæc clausula † quo ad expressa tantũ extenditur,vt comprehendat, & extendatur ad bona feudalia de futuro si fuit assensus præstitus super obligatione bonorum feudalium iuxta tenorem instrumenti dotalis cum hac clausula *Freec. de subfeud. lib.2.in 3.q.* vbi refert ita decisum *Molfes.cons.3.nu. 39.Garzi.decis.21. Thor.in Compen.ver.assensus.*

18 Non mirum si includit † eiusmodi clausula connexa, quia connexorum idem est iuditium,atq;eadem determinatio, ideò connexa communicant sibi actiones, iura, consuetudines,priuilegia, & immunitates de quo latè *Pacian.lib 1.de prob.c.26 nu.15. vsq;in fin.& c.27.per tot.Gail.lib.1.obser.35 num.10.Card.Tusch.concl.626.lit.C.& 625 & 677.Genua de scrip.priu.tit.de connex.fo. 196.* vbi de materia ad saturitatem *nu.seq.*

Et connexitatis causa plura sequuntur de quibus vide *Petr.ad Capy. decis. 162. & 173.Marz.sing.180.251.& 501. Cott.in memo.ver connexorum Affl. & Vrsill. decis. 213.* quorum meminit etiam idem *Petr. ad Gram.decis.49.nu.1.in fin.* & plura reperies in materia connexorum apud *Gait.in tract. de cred.c.2.tit.3.nu.305.312.& seq.et c.2.tit. 5.nu.966.& 967.& seq & c.4.in append.nu. 46.& Ricc.ad decis.D.de Fradcb.269.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Reconductio requirit scripturam, & maximè quando in locatione interuenit scriptura n.2.vbi referuntur decisiones hinc inde.*
3 *Scriptura requiritur in renouatione tacita emphiteusis.*
4 *Scriptura in multis casibus requiritur.*
5 *Conductio in quibus casibus vnico teste potest probari.*
6 *L.ne cui.C.loca.quib.casibus habeat locum.*

AD DECIS. LXVIII.

HVius decis.meminit *Viscon.in addit.ad D.de Franch decis.278.* quã reassumit nouissimè *Thor.in Compen decis.Reg.2.p.ver. Recõductio,* qui antè etiam meminerat etiam *in 1.p.Compen eo.ver.Reconductio.* meminit etiam nouissimè *Nouar.in allegatio. insertis post collect.Ricc.2627.7.p.*

N.1.ibi ¶ nisi per scripturam in prõptu doceat de relocatione.¶

Adde *D.de pont.cos.23.* vbi quod reconductio † non apparente scriptura fuit reiecta per S.C.de quo per *D.Reg.Tapp.lib.4.tit.de locat.& cond.* vbi idem,quod hic tradit Author,ipse tradit,& de obseruantia S.C.contra dispositionem *l.ne cui C.loca. licet nullã de hac decis. mentionem faciat Battaglin. ad Cyn.d.l.ne cui. Marta vot.35.nu.15.Pasca de vi.patr.pot.p.4.c.6.nu.34.Viscon. d.dec.278. Thor.in Comp.decis.Reg.1 p. ver.conductor primus,& in ver.reconductio,* vbi declarat prout declarat hic *Author.& in 2.p.in ver. reconductio si non potuit probari per scripturas fo.541.* post hæc scripta visus,vbi examinat materiam exactissimè referendo more suo decisionem,Addas quoq; *Mart.vot.35. & 104.Tesau.Iun.ad decis.Genit.260. Cartar.decis.125.D.Consil. Rou.pragm.1. de loca.nu.16 Viscon.in concl.incip.reconductio, qui alias d.eis tibi cumulat.*

2 Quæ scriptura † in redonductione maximè requiritur quando in locatione interfuit scriptura *Rub. dec. 91.* quod mihi placet, & vide *Magon.decis. Lucen.47.& 119.* & aliquid per *D.de Fräch. decis.367.& decis.510.Ricc.collect.1543. & 1725.ver.item notandum,ver.fin & vltra Thor.declarantem in locis citat. vide Gallup. in recen.prax.S.C.p.2.c.21. num.17. fo.189. .angrel.ad Bar.in l. item quarit §. qui impleto ff.loca.& babes decis.nouiss. Rot.penes Biancbett.p.1.* vbi ex quibus probetur relocatio

catio ad effectum designandi bona.

Sed contra istam decis. refert decisum *Nouar. coll.127.num.4. per Cur. Archiepis. Neap.& per idem S.C. et tenet Caroec. relatus per Rouit.d.prag.1.num.15.* vbi alios refert, qui tenent contrarium quem vide etiam *n. seq.* in materia quibus adde *Ricc. decis.12.in omiss.& d.collect.1725.Giurb.decis.59.num. 16.Thor.d.ver.conductor.& ver. Reconductio,* vbi refert decis.in causa illorum de mari relatam per *Nouar.vbi sup.sed tu vide Petr. qui refert aliam decis. ad decis.Gram. 89.numer.8.* & distingue in casu occurrenti prout distinguit Author hic, & non errabis.

Idem quod dicunt præcita. D.in recon-
3 ductione, vt in ea † requiratur scriptura dicunt in renonatione tacita emphiteusis, cùm hæc non, sine scriptura probari possit *Bal.in l.1.numer.32.verf.sed numquid emphiteusis reuersa C. quan. non pet. par.Marcell.Calà de mod.art. numer.1563. fo. 260.* vbi ante, & post ponit multos
4 casus in quibus probatio † requiritur fieri per scripturam;de quo per *Ricc collect. 240.*
5 Sed causâ conductionis † posse vnico teste probari dicit idem *Calà in d.tra.nu.207.*
6 & in quibus casibus habeat locum dispositio *d.l.ne cui Ricc.collect.18.*

N.1.ibi ¶ & non possit vetus conductor prælationem prætendere. ¶
7 Conductor † vetus an possit prælationem prætendere dixi *sup. ad saturitatem in decis. 5.in prin.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Liquidari si petitur instrumentum,& debitor comparet cum Regia decretatione pendente relatione supersedetur, & quæ decretatio operetur supersessionem nu.2.& traditur pract.à D.Reg.Tapp.& an illa decretatio impetrata ab vno iuuet correos n.4.*
5 *Appellatio an detur à citatione instrumenti in aliis tribunalibus inferioribus traditur pract.& ponuntur prouisiones fieri solitæ.*
6 *Scripturę non præsentantur in aula S.C.sed in M.C.V.tempore quo regitur quod procedit non in debito re, sed in creditore.*
7 *Actor, & reus non debent ad imparia iudicari,& multæ sim.maximæ traduntur.*
8 *Decreti extra bancam prouidebitur pract.et qui Iudex cognoscat de oppositis ob quod d. decretum fuit latum.*
9 *Liquidatio instrumenti quomodo fiat, & perficiatur.*
10 *Interrogatio si fuit omissa in liquidatione instrumenti,an reddat nullam liquidationem,refertur decis.*

AD DECIS. LXIX.

Vide decis.istam relatam vltra *Thor. in Compen decis.Reg 2.p.ver. debitor per D. Gait.in tra. de cred. c.3. tit.1.nu.1147.fo.277.*

In prin. ibi ¶ citati comparuerunt cum supplicatione, & scripturis. ¶
1 Adde quod debitor † citatus super tenore instrumenti si præsentat supplicationem cum Regia decretatione,quod Mag.C.verbum faciat simpliciter *iux pragm.9.§. item vogliamo el.2. de offit.mag.iust.* & præstat cautionem de comparendo personaliter tempore relationis,& parendo mandatis S. C.& Regia decretatio est expedita eodem die,vel die præcedenti,quod producitur debet supersederi in liquidatione pendente relatione,& verbo faciendo ita *Rober. de liq.instrum.consid.1.num.7.Carauit.rit.167. num.11.Altim.in prax.liq.instrum.p.2. §.p. ver.verum debitor de persona num.7.fo.382.*
2 vbi secus dicit quando † Regia decretatio dictat quod M.C.prouideat,& referat, quia tunc erit in eius potestate alterutrum exequi,& ibi ponit formam supplicationis,quæ porrigitur *Præsidi S.C num.8. de qua etiam Tartaglia in prax ciuil.c.1.n.26.& D.Reg. Tapp.ad rit.M.C.lib.3.iu.reg.nu.1.& 2. fo.*
3 *238.* vbi tradit practicam † hodiernam iux. hanc decis.de quo nouissimè meminit *Tho. 2.p.ver.interrogatio.* Huiusmodi autem re-
4 scripti † præsenta 10, an innet non modo præsentantem,sed etiam correos, vide *Rober.vbi sup.n.37.& Altim loc cit.nu.9.*

Sed quid in aliis tribunalibus,an à citatio
5 ne † instrumenti admictatur appellatio, & possint à Tribunalibus superioribus puta à R.A.& M.C.V.expediri litteræ inhibitoriales? habes *pragm.9.sub tit.de offit.mag.iust.* dictantē,quod appellationes ab huiusmodi citationib.admictuntur, & prouisiones expediuntur,quod comparente debitore personaliter,& præstante cautionē de parendo mandatis Tribunalis,ad quod Appellatur su persedeatur per dies, & sic expediuntur supersessoriales in hāc formam iux.d. prag.de qua cautione,& quid importet,vide *Carau. rit.166.4.no. Musca. in prax. fideiuss. mod.*

R 13.ad

13.ad quos se remittit *D.Consil. Fouit.dict. prag.9 n.1.* Sed quod quando cessit dies solutionis non possunt Iudices M.C.V. & alij superiores facere decreta, & prouisiones oretenus, vel in scriptis, quod præstita dicta cautione supersedeatur in accusando obligationes sub pena vntiarum centum magistris actorum irroganda dicit *Altimon. vbi sup.nu.16.ex pragm.1.Com.de Lemos.*

Hodie verò videmus indistinctè expediri prouisiones à R.Aud. & à M.C.qñ appellatur à citationib. super tenore, quod cōparē te personaliter. & præstante cautionem de parendo mãdatis R.A.vel M.C.à qua expediuntur prouisiones, & de se presẽtando corã Iudice declarando transf. acta, & Iudex à quo soperfedeat per dies dixi *sup.ad dec.20. num.22.*

In prin.ibi ¶ & scripturis &c. ¶

6 Adde quod scripturæ † non præsentantur in aula S.C in quo de iustitia, & iniustitia liquidationis cognoscitur, sed in M.C.tempore quo regitur, vt *in prag.4.de instr.liqu. vbi Rou.in prin.& n.14.* vbi quòd nec etiam ipse creditor admictitor ad præsentandũ scripturas, seu alia instrumenta necessaria pro faciendo instrumentum, quod ipse præsentauit liquidum, quod de per se erat illiquidum, nec etiam ad præsentandum scripturas excludentes scripturas præsentatas per debitorem Curia pro Tribunali sedente per re-
7 gulam, quod actor † & reus nõ debẽt adimparia iudicari *l.si.C. de fruct.lib. & lit.expen.* & in iuditijs non est facienda differentia inter litigantes *c. nouit.de Iud. D.de Franeb. decis.136.n.3. Musca.in prax glos.comparentes nu.53.* cum ęqualitas in iuditijs actendatur *l.non tantum ff de re.iud.Troisi.rit. 46.n. 13.D.de Franch.decis.420.* & ad supradicta vide *Altimon.loco cit.nu.12.*

In prin. ibi ¶ extra bancam prouidebitur.¶

8 De hoc decreto † quod fit extra bancam prouidebitur, vide *Altim.in prax. cit. d.ver. aut facta liquidatione*, vbi quod discussio, & liquidatio debet fieri omnino die sequ. per *d.prag.9.§.item vogliamo.* & quod Iudex hebdomadarius cognoscere habet de causis ob quas latum est supradictum decretum *Gallupp.in prax.p.2.c.21.n.42.* & post eũ *Thor. in 2.p. Compend.in verf. Iudex hebdomadarius.*

N.4.ibi ¶ si liquidatio erat iam legitimè facta, & actus perfectus. ¶

6 Liquidatio † instrumenti quomodo fiat, & perficiatur *Alim.post Carau. & alios in dict. prax.ver.aut facta liquidatione nu. 1.& seq. Viscon.in concl.incip.instrum.quando, & D. Reg.Tapp.loco cit.omninò videndus.* Sed quia
10 omnes iuxta rit.dicunt, quod debet † fieri interrogatio, an si fuit omissa interrogatio, & processum ad carcerationem debitoris in Curia se præsentantis omissio interrogationis operetur inualiditatem liquidationis ita, vt impediri non possit debitor carceratus quo minus actento grauamine superiorem adire pro eius excarceratione vna cũ causæ deuolutione, dicit fuisse disceptatum in Sacr.Conf. & decisum pro excarceratione debitoris *Io. Bap.de Thor. in 2. p. Compen.decis.reg.ver.interrogatio post hac scripta visus.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

17 Pri-

17 *Priuilegij verbis inhaerendum.*

19 *Priuil.eõceßum Ven.circa vẽditionem mercium,vt ſint ſibi hypoteeatæ, extenditur ad ſubditos ſtatus.*

20 *Priuileginm conceßum ciuibus,an extendatur ad comitatenſes.*

21 *Priuilegium per non vſum amiƈtitur fallit quando conceßum eſt in remunerationem num.22.*

23 *Priuilegia concessa in remunerationem laborum ſunt irreuocabilia,& 24.*

25 *Priuilegiatus ſi habuit occaſionem vtendi priuilegio, & eo non fuerit vſus, an poßit ad illud redire.*

26 *Priuilegio, an per vnicum actum praeiudicetur.*

27 *Priuilegium de faciendo non vſu ſpatio* 10. *annorum amiƈtitur.*

28 *Priuilegium amiƈtitur per deliƈtum, & quando eſt data occaſio.*

29 *Priuilegium amiƈtitur per abuſum.*

30 *Aſſiſiam imponendi ius ſi habet,& abutitur amiƈtit illud ius.*

31 *Sententia declaratoria, an requiratur in priuatione priuilegiorum.*

Lex an tollatur per non vſum.

32 *Priuilegij poſſeßionem ſi quis probat ex diuturnitate temporis praeſumitur titulus.*

33 *Priuilegio, an praeiudicetur pro contrarios actus,et an per vnicum actum contrarium* 34.*diſtinguitur nu.*35.

36 *Nundinarum conceßio ſpectat ad Principem.*

37 *Mercata non poſſunt fieri abſq; Reg.aſſenſu.*

38 *Appellatio à ſententijs,quae feruntur in nundinis ad quos fiat.*

39 *Barones poſſunt eligere offitiales in Nundinis.*

40 *Nundinarum priuilegiũ, an amiƈtatur per non vſum,& per quod tempus.*

41 *Nundinae debent ſtatutis diebus celebrari.*

42 *Nundinae an poßint prohiberi, ne fiant per Epiſcopum diebus feriatis.*

43 *In Nundinis acta,an fieri poßint diebus feriatis in honorẽ Dei ex antiqua conſuetudine quae habet vim priuilegij nu.* 41.

45 *Nundinarum magiſter,& ſi non habeat iuriſd.niſi inter mercatores,tamen ſecus de conſuetudine,quia etiam inter ciues.*

46 *Nundinas conceſſas,an Princeps poßit reuocare.*

47 *Nundinas, an poßit Princeps de vno loco in alium transferre.*

48 *Barones quam poteſtatem habeant circa nundinas,& mercata.*

49 *Priuilegium eſſe conceßũ Reip.vel ciuib.particularibus multum refert. quid ſi fuerit conceſſum ciuib.in vniuerſo nu.*50.

51 *Priuilegium quando eſt conceſſum Ciuitati, Ciues contrauenicndo non praeiudicant priuilegio Ciuitati conceſſo.*

52 *Clerici non poſſunt praeiudicare priuilegio Eccleſiae conceſſo.*

53 *Priuilegia conceſſa Rei P.an poßint à Principe reuocari.*

54 *Priuilegium conceſſum Ciuitati, an extendatur ad villas, & amiƈtatur per non vſum,& praeſcribatur.*

65 *Priuilegium conceſſum ciuibus,an competat his,qui à Ciuitate, & loco originis receſſerunt.*

56 *Priuilegio,an renuntiari poßit.*

AD DECIS. LXX.

HVius decis.nouiſs.meminit *Ricc.collec.* 2693.*7.p. in fin.* ad quam vide *Maſtrill.deciſ.Sicil.96.*

In prin.ibi ¶ condemnauit creditores minoris ſummae ad concurrendum cum creditoribus maioris ſummae.¶

1 Creditorum concurrentia † materiam latè tractat *Ricc.in collect.deciſ.866.*393.deciſionantes per eum rela i *Nouar. collect.51. ad pragm.à nu.*31.*Conſil.Rouit.in prag.*1. *de ceſſio.bonor.Paſcal.in tract.de vi patr. poteſt. p. c. . . . Altimon.in prax.de liq. inſtru. ver.aut facta liquidatione nu.*13. *& ſeq.* vbi diſtinguit inter moratoriam, quae fundatur

2 in iuſtitia,vt eſt haec,quae concurrentia † appellatur,& inter moratoriam, quae fundatur in ſola gratia, quae à Principe conceditur,de quibus tractant etiam praecitati D. praeter quos adeas *D Reg. Tapp.lib.* 4.*iur. reg.ad pragm* 5.*de ceſſio bono.nu.*3.vbi an ſit

3 in electione † creditoris, vel debitoris cedere bonis,vel dilationem quinquennalem recipere, adeas quoq; *Capibl.prag. de Baronib.nouiſſ. Apicell.in ſuo tutam. paup. tit.*1.*de dilatio.quinquen.Thor.in Compen.*1. *& 2.p.ver.dilatio quinquennalis Maxill. ad conſuet. Baren.in conſuet. incip.licet cedendo ſub tit.de ceſſio. bon. num.*35. vbi infert ad priuilegium † Brunduſinum, de quo priuilegio loquitur *Gram. conſil. Ciu.*16. *Grauin.p.*5.*declarat.*33. *numer.*51. *Galter.dict. ver.aut facta liquidatione numer.*38. *Capiblane. loco ſupra citato*, ad eos te remicto, & nouiſſimè de eo. *Thor.* 2.*p. ver.priuilegium brunduſinum*, vbi quod id priuile-

5 gium locum habet etiam contra Neap.non contra Venetos dicam infra, & quae re-

6 quirantur adhoc,vt † poſſit dici maiorẽ partem creditorum concurrere *Michill.patro.* 66. vbi.vt ſubſiſtat dilatio quinquennalis

R 2 quid

quid probandum *Calà de mod. articul. nu.*
1278 fo.733.& nouissimè Thor.in 2 p.Com-
pen.decis.ver. dilatio quinquennalis, an con-
cedenda sit debitori, nouissimè etiam *Api-*
*cell.in tutam.paupe.tit.de dilat.quinquen.*vbi
latissimè nunc visus post *Affl.& Vrsill. dec.*
7 288.vbi etiam habes quando † maior pars
creditorum possit cogere minorem ad re-
mittendum debitum, siuè illius partem. Et
an creditor in maiori summa possit cogere
creditorem in minori summa, vt bona debi-
toris accipiat, non reperto emptore iusto,
quod non *D de Franch. decis.85. Thor.in*
Compen.decis.fo.133.Viscon.in conclus.incip.
*creditor, vt possit cogi,*declarat *Apicella, vbi*
*sup.latissimè,& fil add.*Sed an sit dilatio sup.
d. concedenda vniuersitati *Apicell. d tutā.*
*paup.tit.de Quinquēn.dilat.n 518.*vbi refert
decisum, quem refert nouiss. *Thor. in 2.p.*
ver.dilatio quinquennalis, an concedenda
sit alicui vniuersitati.
9 De alijs quæstionibus † concernentibus
materiam huius dilationis quinquennalis
secundum facti contingentiam remitto te
ad præcitatos Doctores.

In prin.ibi ¶ priuilegiū per retro Re
ges huius Regni cōcessū Venetis,& ab
immortalis mem.Imper.Carolo V.¶

10 Hoc priuilegiū † concessum Venetis secū-
dū verba authoris, prouisiones quas, vidi su-
per hoc expeditas nō videtur loqui de ces-
sione bonorū, sed dūtaxat de cōcurrētia, &
dilatione, ad quas nō possint cogi per alios
creditores. Hoc stāte quęro, an id priuilegiū
11 extendatur ad cessionem bonorū hanc q. à
nemine tactā reperij, bene verū contraria
tangitur à multis præsertim in *prag.1.de ces-*
sio.bono.vbi D.Cons.Rou.n.1.Nouar.coll.51
12 *nu.2. Ricc.coll.1736.*quærunt an † priuile-
gium concessum Neapolitanis, quod debi-
tores ex causa pensionū domorū,& censuū
non possint cedere bonis,& impetrare mo-
ratorias dilationes, de quo meminit *D.Rou.*
*prag.1.de Cessio.bonor.in fi.fo.133.*extenda-
tur ad dilationem quinquennalem, & cōmu
niter ex decis.*D.de Franch.179.* respondent
affirmatiuè, quos sequitur *Altim.vbi supr.n.*
16.Musca.pra.de app.glo. detinebitur n.107.
fo.240.
13 Sed si è conuerso idem potest dici in pro-
posita qst. cogita Ego .n. existimo, quod de-
bitores Venetorum neq; possunt cedere
bonis, nam si id priuilegium, fuit impartitū
ne lederentur in suis mercimonijs, & per
dilationes eiusmodi in modico lęduntur tan
tum, quia quod differtur non aufertur, tum
etiam quia in d.dilationib. requiritur satis-
datio,& currunt vsuræ secundum præcit.D.
distinctionem, ergo censendum est voluisse
illos à maiori damno præseruare, quod eis
infetretetur per cessionem bonorum, per
quam penitus eorum creditis venirent pri-
uandi, cogita, nisi dicas, quod priuilegium
non extenditur de casu ad casum per cu-
mulata per *Giurb.cons.67.n.29. & cons.39.*
*n.41.*quæ vide,& *Ricc.coll. 1625.* Bene verū
id priuilegium Venetis concessum extendi-
tur etiam ad priuilegium Brundusinum, de
quo sup. diximus, vt contra eos,& eorum
subditos eiusmodi priuilegium pro rebus
pertinentib.ad mercaturas locū nō habeat
prout practicatum vidisse testatur *Io. Bap.*
de Thor.nouiss.in 2.p.Compen.decis. Reg.ver.
priuilegium Brundusinum, vbi in fin.refert
*decis.R C.S.referente Didaco Salinas,*vbi etiā
15 habes an † d.priuilegium Brundusinum lo-
cum habeat contra Neapolitanos, de quo-
rum priuilegio mentionem facit *D.de Frāc.*
decis.179 nu.10.& seq. reliqua de dicto Pri-
uilegio Brundusino, vide apud supr. cit.*D.*
præsertim apud Maxill.
16 Sed an d.priuilegium † concernat Vene-
tos tantum, vel omnes subditos eius status
inspicienda sunt verba priuilegij, prout fa-
ciunt Rou. *Nouar. D.de Franch. & alij præ-*
cita.D. quando tractant de dicto priuilegio
17 concesso Neapolitanis † si extenditur ad
Casalia, vel ne, priuilegij .n. verbis inhæren-
dum, vt ne vltra extēdatur, quam expressim
disponat ex multis probat *Giurb.cons.39.n.*
41.Ricc.coll 1625 ego autem vidi obseruari
18 dictum † priuilegium omnib.subditis domi
nio Veneto,& sic etiā videtur dicere *Thor.*
vbi sup.dum dicit ibi, non procedere cōtra
Venetos, & eorum subditos, tantò magis,
quod id priuilegium fuit concessum est *Resp.*
Venetorum,vt per Authorem inf. in fin. de
quo vide latè *Losa.in tra.de iur. vniuer.p.3.*
*c.13.*sicuti etiam vidi obseruari aliud priui-
19 legium † de quo alias dixi concessum mer-
catorib. Venetis, quod vendentes bona sint
sibi hypotecata, etiam in subitis dominio de
quo priuilegio similiter à recolendę mem.
Imper. Carol.V. concesso Venetis meminit
20 *Carabb.sing.116.dixi supr.ad decision.* Sed
an priuilegium datum Ciuibus extendatur
ad Comitatenses, vide *Authorem infr.in seq.*
decis.nu.2.

N.1.ibi ¶ Quia per non vsum ami-
ctitur.¶

21 Et si priuilegium † per non vsum amicta-
tur, vt per *Verall.decis.379.lib.2.Gama.de-*
cis.Lusitan.281.D.de Franch. decis. 125.nu.
3. Nouar. collect.157.num.9. Ricc. collect.
681.

681.*Gail.lib.2.obser.60.*& alij quos videre poteris apud *Viscon. in concl.incip. priuilegium ver. quando vero priuilegium fo.* 233. quibus adde nouissimè *Apicell.alleg* 8.*nu.1.* & *tom.1.com.opin.fo.164.nu.3.Seraph.decis.* 1110 *nu.27.Capibl.prag.8.p.3.num.203.* & *Baron.Oinot.§.possidere inst. de interdict.* nu. 161.vbi optimè declarat quando priuilegium per non vsum amittatur omninò viden.cum *tex.per eum alleg.*Sed an iurisdictio per non vsum amittatur *Apicell.alleg.1.n.10.* & *seq.*

22 tamen secus est quando priuilegium † est concessum in remunerationem *Mastrill. decis.96 Nouar.collect.139.nu.6.*

23 Hinc inferunt quod si priuilegia † fuerũt concessa in remunerationem laborum sunt inreuocabilia, vt per *Roma.cons.436.incip. Quod indultum nu.14.ver. septima ratio*, & habetur per *Gonzal. ad reg.8. Cancell.glo.9. §.2.nu.49.* & *glo.28.nu.23.* vbi adducit *Rebuff.in præfat.ad rub.de collatio. ante fi.vers.*

24 Item quando priuilegium † concessum est ob remunerationem *D.Reg.Tapp.in l fin.c. 1.nu.8.de Const.prin. Mastrill.decis.96.nu.8.* cum alijs cita.per nouiss.per *Giurb.cons.59. nu.43.* & *cons.94.n.1.* & 12.& *cons.19.n.88*

25 Et si priuilegiatus habuit occasionem † vtendi priuilegio,& eo non fuit vsus,an possit ad illud vlterius redire,vide *glo. in c. Abbate sane de ver.sig.* & ibi *Abb. num.18. Oinot.d.§.possidere nu. 161. de interdict. vide tex.in c.vt priuilegia extr.de priuileg. in §.illud Nouar.q.foren.8.n. 6.lib.1.Ricc.vbi sup. Consil.de Anna cons.59.nu.26.* & 27. *vol.1.* & *cons.105.num.17.vol 2. Consil. Theodor.* qui alios adducit negatiuè respondendo, & conclusionem firmando *alleg.30.nu.14. qui*

26 *nu.seq.*tractat an per vnicum † actum contrarium præiudicetur tali priuilegio de quo

27 *inf.ad nu.2.*verum † quod priuilegium de faciendo non vsu spatio decem annorum amittitur probat *Viscon.vbi sup.ver.verum priuilegium.*

28 Et sicuti per non vsum † amittitur priuilegium ita pariter amittitur per delictum *Franc.Marc.decis.*818 *p.2.* similiter, & per renuntiationem, *Ama.cons*81.*Nouar.d.coll. 157.nu.9.* & quando fuit data occasio *Anna sing.400.Nouar.vbi supr.in fin. Thor. in add.ad D.de pont.de pot.pror.tit.de mercat.ad nu.13.fo.166.*vbi alios adducit,& alios modos videas apud *Ricc.d coll.681.Viscon.dict. concl.priuilegium in fin.* inter quos ille non

29 est ignorandus s3.quod priuilegium † amittitur per abusũ *l qui fine ff de neg.gest.c.vt priuilegia e.tuarum de priu.c. vbi ista 24.distin.*cum alijs cumulatis per *Nouar. d. coll. 157.nu.9.Capib.d.prag.8.p.3.n.206.* & *prag. 6.nu.291.*

30 Hinc infero, quod si vniuersitas † habet ius imponendi assisiam,& priuilegium,si eo priuilegio abutitur deuoluitur ad superiorẽ, vt per *D.de Pont.cons.105.vol.2.* priuilegiũ .n. amittere debet, qui abutitur potestate sibi concessa *Rouit.in prag.1. de priuil. vniuer.concess.* & *in prag.14. nu.1. de offit.iustit. siue M.Cur.Vic.fo.418.*de qua materia latè *Gonzal.ad reg.octau. Cancel.glo.56.ferè per tot.omninò viden.* vbi infert ad multa circa amissionem priuilegiorum ob abusum.

31 Sed an priuatio † priuilegiorum succedat ipso iure,vel requiratur sententia declaratoria, vide eundem *Gonzal.vbi supr.num. 30.Capibl.dict.pragm.6.nu.191.fo.* 184.*Rouit.dict.pragm.1.de priu.vniuers.concess. nu. 10.* vide *D.* citatos,licet ad aliud propositum per *Giurb.cons.75. num.* . An autem lex tollatur per non vsum , vide nouissimè *Apicella.alleg.1.nu.12.*post D.per eum citatos post hæc scripta cõpleta visum, quibus adde *Rolan.de lucr.dot.q 99.per tot.* vbi loquitur,tam de lege,quam etiam de statuto , an tollatur per non vsum.

N.1.ibi ¶ nisi probet possessionẽ.¶

32 Sed an quando quis † est in possessione alicuius priuilegij de quo non ostendit titulum,an ex diuturnitate temporis præsumatur titulus,vide *Nouar.collect.194.nu. 3.*

N.2.ibi ¶ per contrarios actus.¶

34 An per contrarios † actus præiudicetur priuilegio,vide *Meno.lib.6.præsump.46.nu. 14.* in qua præsumptione multa reperies ad propositum *Rouit.pragmat.1. num.12. de pri.vniu.concess.vbi cit.at And.* latè id explicantè,& an prçiudicetur † priuilegio per vnicum actum contrarium vide *glo.* & *D.in c.cum accessissent de Constit. Borrell. cons. 1. Gail.lib.1.de pace pub.c.2.numer.22.* & *lib.2. obs.60.* *Anna alleg.11.* explicat optimè *D. Reg.Tapp.in l.fin.p.2.c.1. num.1.ff.de Const.prin.num.22.* & *27.* & *seq.* & nouissimè *Giurb.cons.29.num.49.76.* & *seq.* & *cons.59 num.8.9.43.vsq;ad num. 52.* omninò viden. cum *D.per eum cit.* & *cons.79.nu.2.* & *eandem glo.distinguentem cum Abb. ibi num.7.*

35 inter personas particulares †, & vniuersitatem,vel Ecclesiam,vt in primis perdatur priuilegium per vnicum actum, non autem in secundis,vt etiam probat *Consil.Theodo. d.alleg.30.nu.15.*

N.4.ibi ¶ priuilegium faciendi nundinas.¶

36 Nundinarum † concessio ad solũ Principem spectat, aut ad eum, qui iura imperij habet; cum de reseruatis suprem

potestati existat *Tesaur. decis. 264. Franc. Marc.decis.53.vol.1.Campag.in c.reg. 51. & 137. Mastrill.de Magistr.lib.3.c.10. D.de põt. de pot.proreg.tit.de mercat.seù Nundinis,vbi Thor.add.Capibl.pragm.8.p 2. nu. 52.de Baron.Viscon.in concl.incip. Nundinarum concessio Nouar.ad pragm.2. de priu.vn.concess.* qui alios cumulant.

37 Hinc est quod Mercata † fieri non pos-
sunt absq; Reg.assensu, vt *D.de pont.ibi in prin.& praecit.D.*sed vide *Capiblan.d.prag.8 p.2.nu.53.*& hinc etiam est quod à senten-
38 tijs, quæ † feruntur in Nundinis appellatur ad R.A.& M.C.V.non autem ad Baronem, siuè eius Iudicem secundarum causarum ea ratione, quia ad *Principem* spectat Nundinarum concessio, & sic à Principe videntur illarum offitiales dependere, ita *Borrell. cõs. 85.Minad.cons.24. Franch.decis.511.nu.2. & ibi Viscon.idem Viscon.d.conclus. Nundinarum Capiblanc.d prag.8.p.1.nu.187.*sequitur *Thor.add.d.D.de pont. tit. de mercat. seù Nundin.ad num.1.*quod ampliat ibi *Capibl.* etiam si priuilegium esset Nundinarum, vel mercati cum potestate iurisditionis, vt tibi
39 per eum, licet possint Barones eligere offitiales Nundinarum, & hoc est indubitatum & in dies videmus.

40 Sed an † priuilegium faciendi Nundinas amictatur per non vsum decennij, vel præscribatur spatio 30.vel 40.annor. vide tex. *in l.1.ff.de Nundin.quem adducit D. de Põt. de pot.proreg.tit.de mercat.siuè Nundin.n.13.* quē vide ad hoc, & nouissimè *Apicell. alleg. 8.nu.1.& seq.Gail.d.obseru.60.*

41 Quæ Nundinæ secundum d.prag.secundã debent statutis diebus celebrari. Sed an pos-
42 sint per Episcopum † prohiberi nè fiant diebus feriatis, vide *Nouar.d.prag.2. nu.5. qui non meminit decis.Gratia.21.* qui refert super hoc decisionem, tantum meminit de eo quod factum est per *Card Iesualdum tẽp. Clem.8.*quod antè eum prædixerat *D.de põt. d.tit.de mercat seù Nundin nu.10.* vbi multos cumulat *Io.Bap.de Thor.ibi addens.*

43 Sed quod † in nundinis possunt acta fieri etiam diebus feriatis in honorem Dei dixi *sup.ad decis.61.*probat *Viscon.d.conclus.Nũdinæ* idq; ex antiqua consuetudine, quæ non
44 habet memoriam in contrarium, quæ † habet vim priuilegij, vt per *Viscon.ibi,& per Giurb.cons.39.nu.54.& cons.69. nu.12.* per quam consuetudinem, & si Nundinarum
45 magister † de iure non possit iurisditionem exercere, nisi inter mercatores, *vt in l.1.& tot.de Nundin.* tamen potest etiam exercere inter ciues, & ita seruari videmus, & testatur *Carabb.in tra.de Sind.offit.p.2.n.164. vsq;ad fi.*

46 Nundinas † autē concessas, an princeps possit reuocare, quod non *Tesaur.d.dec.264* licet alias priuilegium concessum per Principem possit ad nutum reuocari *Camill.de Curt.post alios in diuers.iur.feud.fo.80.2.28*

47 Et an possit † Princeps de vno loco in alium nundinas transferre *Nouar.coll.195. num.4.*

48 Et de potestate † Baronum circa nundinas, seù mercata post *D.de pont. loco cit. & cit.per Thor.ibi add.vide Capibl.in prag.8.p. 2.nu.53.de Baron.*

In fin.ibi ¶ priuilegium prædictum concessum collegio, seù Rei P. & non singularibus personis.¶

49 Adde quod refert, an priuilegia, † & immunitates sint concessa Reip. Ciuitatibus, & vniuersitatibus, vel particularibus ciuibus, & personis, nam priuilegia concessa Reip. Ciuitatibus, & vniuersitatibus fauorabiliora sunt illis, quæ particularibus ciuibus conceduntur, quia sunt realia *l.forma §. quãquàm de censib.ibi,* tamen generaliter, *Dyn.in c.priuilegium nu.7.de reg.iur.in 6.*eadem .n. semper est Resp.& Ciuitas *l. proponebatur ff. de iud.l.quod in rerum §.1.ff.de leg.1. Menoch. lib.3.præsump.103.nu. 44. Ama.cons.81.nu. 10.*& proderunt personis etiam si extra locum existerent *Socc.cons.35.nu.10. vol.1.ex l.si non spetiali C.de testam.*ea vero, quæ ciuibus, vti singulis competunt priuilegia personalia sunt, & cum persona extinguntur *D.Reg.Tapp.d.l.fin.p.2.c.3.nu.19. de constit. prin.Meno.d.præsump.103.*

50 Benè verum est quod quando priuilegia † conceduntur ciuibus in vniuerso idem robur obtinent, ac si fuissent vniuersitati concessa *l.2.ff.de reb.dub Caldas foren. q.15.nu. 16.*de quibus per *Giurb.cons.94.n.14.& seq.*
Hinc est quod dicit idem *Giurb. cons.59.*
51 *nu.47.*quod si † priuilegia fuerint concessa vniuersitati, vel Ciuitati, ciues contrauenien-do non præiudicant priuilegio Ciuitati con-
52 cesso, sicuti clerici † non possunt præiudicare Ecclesiæ *D.in cap. accedentibus de priuil. Mago.decis.Floren.67.nu.39. D.Reg. Tapp. d.l.fin.p.2.c.2.nu.17.*cum alijs ibi per eum cumulatis, quibus adde *Apicell.d.alleg.8.à n. 32.Gail.d.obser.60.n.14.*Et an maior pars capituli, vel Ciuitatis possit illi renuntiare *num.42.*

53 Et an hæc priuilegia † concessa Rei P.vel vniuersitati reuocari possint à Principe, vide *Losa in tra.de iur.vni.p.3.c.13. nu.23.* in
54 quo capite videas, an priuilegium † concessum Ciuitati extendatur ad villas, Castra, & sim.& an amictantur per non vsum, vel præ-

scri-

scribantur D. de pont. in d. tit. de mercat. seu nundin. nu. 13.

Et quid si fuerint destructa, *Gail. lib. 2. obser. 61.*

55 Et an priuilegium † concessum ciuibus competat his, qui à Ciuitate, & loco originis recesserunt *Meno. lib. 6. præsu. 42. num. 7. vide Viscon. in concl. incip. Ciuis, Surd. in tra. de alim tit. 9. q. nu. cit. per Viscont,* & omninò *Affl. decis. 384.*

56 Et an priuilegio † renuntiari possit *Apicell. d. alleg. 1. nu. 29.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Casalia an teneantur contribuere in expen. publicis, quæ facit Ciuitas.*

2 *Natus in villa, Castro, vel vico, an sortiatur originẽ illius Ciuitatis cui Villa, Castrum, & Vicus subsunt.*

3 *Vicus, oppidum, Burgus quid sint.*

4 *Casalia Neap. an gaudeant priuilegijs, quibus gaudet Ciuitas.*

5 *Frumenta, an possint Ciues cogi, vt re emant pretio empto, licet maiori æstimatione currenti.*

6 *Frumentum vetus potest Ciuitas miscere cũ nouo tempore carestia, & per Ciues distribuere.*

7 *Frumenta, vt emant possunt cogi ciues, & ad præstanda animalia pro illis asportãdis.*

8 *Frumenta ad vendenda potest Prorex tempore Carestia cogere dominos iusto pretio taxato.*

9 *Abundantia, quæ bona operetur in Ciuitate.*

10 *Frumenta super abundantia prouintia Ciu. an possint distribui per focularia tempore abundantiæ.*

11 *Ciues possunt cogi, ac etiam Clerici in contribuendo in expen. pro refectione murorũ. Et an in expen. pontium viarum, & sim. n. 12 ad quas an teneantur forenses.*

13 *Expẽsæ si respiciunt commodum totius prouintiæ, an peti possit, vt tota prouintia taxetur.*

AD DECIS. LXXI.

1 AD q. istam si casalia † teneantur contribuere in expensis publicis, quæ facit Ciuitas, adde tradita per *Molfes. ad consue. Neapol. p. 2. tit. de person. q. 9. per tot. & per Losa. in tra. de iur. vniuers. p. 1. c. 2. n. 25. & p. 3. c. 13. nu. 1. Gratia. decis. 154. Nouar. collect. 225. num. 14. & collect. 48. nu. 8. Capib. prag. 8. de Baron. p. 1. nu. 35. & 58. Consiliar. de Georg. alleg. 15. Benedell. in Constit. Sanetmus de iur. protom. nu. 20. Graff. cons. 5. de regul. tom. 2. & per me tradita sup. ad decis. 23. & ad decis. D. de Franch. 604. Ricc. coll. 1387.*

N. 2. ibi ¶ tamen natus in villa, vel castro non dicitur ciuis illius Ciuitatis &c. ¶

2 Quod natus † in villa, Castro, vel Vico sortiatur originem illius Ciuitatis, cui villa, Vicus, & Castrum subest, & debeat tractari, vt ciuis illius Ciuitatis, licet soleat esse in aliquo deterioris conditionis est tex. *in l. si quis C. de nat. lib. cit. hic post nu. 4.* vbi quod gaudet isdem priuilegijs, ac gaudent nati in Ciuitate cui subsunt, vt tenet *glo. ibi in ver. censeãtur, & habetur in l. qui ex Vico hic cit. ante nu. 1. vbi etiã glo. ff. ad municipal. Frãc. Marc. decis. 366. nu. 9. 10. 11. & 38. vol. 1. Bar. in l. 3. nu. 1. & 2. C. de nat. lib. Cagno. in l. imperium num. 174. & 176. ff de iurisd. om. iud. Castr. in l. 76. §. primo nu. 2. ff. de leg. 1 Losa. in tra. de iu. vniuers. qui prædictos congerit p. 1. c. 2. nu. 42. vbi n. 43.* quid sit Vicus † oppi-
3
4 dum, & burgus: Et quod casalia † Neap. gaudent omnibus priuilegijs quibus gaudet Ciuitas Neap. *D. de Franch. decis. 316. Molfes. vbi sup. Nouar. collect. 46. nu. 8. & 9. & coll. 225. nu. 14.*

N. 4. ibi ¶ vbi Ciuitati superabundat frumentum, & marcescit, & expedit illud vendere, quod si non reperiũtur emptores potest cogere ciues ad emendum. ¶

5 Non est dubium, quod ciues † possunt cogi, vt ipsi reemant frumenta pretio empto, licet maiori currenti æstimatione *Franc. Marc decis. 290. 2. p. Capibl. prag. 1. nu. 308.* vbi multa ad propositum nu. præced. & subseq. & est tex. *in l. vn. C. vt nem. liceat in emp. spec. lib. 11. Bouadilla lib. 3. polit. c. 3. num. 42.* quos adducit *Capiblan. in sing. 71. incip. fructus siue victualia fo. 466. D. de Ponte in tra. de pot. proreg. tit de abundant. Ciuit. num. 12. vbi num. 17. Thor. in 2. p. Compen. ver. emere, vbi vltra D. de Pont.* alios cogerit post hæc scripta visus, & quod tempore carestiæ po-
6 test Ciuitas † miscere vetus frumentum corruptum cum nouo, & per Ciues distribuere per tex. *quem no. dicit in l. 1. C. de cõd. in pub. horr. lib. 10. vbi Bar. & glo. & Cenedo qq. Ca-no. 33. tot. præsertim nu. 21. cum seq.* omninò videndus, vbi ante, & post ponit alios casus

7 casus, in quibus ciues possint cogi ad emenda frumenta, & quod possint cogi ad præstanda animalia pro asportando frumenta, & sic naues, & alia, vt per *Bal in l.iubemus nullum C.de sacrosf. Eccl. per tex. in l.2.C.de naui.non excus.lib.10.& l.1.C.de naut. Tiberied.lib.11.vbi Pennen. Montan.in prag.2. num 70.de adm.vniuers.* de quibus nouissimè meminit *Thor.in 2.p. Comp. ver.captus 3.col.fo.56.* & de alijs ad materiam *Cened. vbi sup.*

8 Et quod tempore carestiæ prorex † potest cogere dominos ad vendenda frumenta, & alia necessaria iusto prætio, quod taxatur, dixi *supr.in decis.28. num.11. Cened. vbi sup.num.22.* & habetur per *Nouar. ad pragm.collect.11.* vbi quæ bona † operetur

9 abundantia in Ciuitate, & quod possint cogi ad mutuandas pecunias ad emendum triticum tempore carestiæ deficientibus facultatibus publici ærarij vniuersitatis, etiam illius nobiles *Auend. de exeq.mand.c.14.n.9. Mess.concl.1.nu.58.Cenedo vbi sup. nu.22.*

10 Sed an è contra vniuersitates cogi † possint emere frumenta distribuenda per focularia existente abundantia in aliqua prouintia, quod non decisum refert in R.C.S. referente D.Iacobo salutio nostro viro integerrimo de anno 1613. *Io.Bap.de Thor. in 2.p. Compen.d.decis.reg.in ver.emere, an cogi possint.*

In fin. ibi ¶ fuerunt condemnati in expen.erogatis.¶

Sed quid si præter expensas hic memora-

11 tas essemus in expen.† respicientibus refectionem murorum Ciuitatis dic, quod istę expensæ pertinent ad Ciuitatē, & ciues possunt cogi ad contribuendum secundum eorum facultates *l. ne splendidissime l. omnes l. turres C. de oper.pub.quorum meminit D. de pont.in tra.de pot.proreg.tit.de elect.offit. §.1. nu.35.& seq.* Sed an forenses teneantur, vide *Gail.lib.2.obser.52. nu.15.*

12 Et quid de expen. † pontium, viarum, & similium, an si ex illis vicini sentiant commoda, & vtilitatem debeant in illis contribuere est *tex.in l.2. C.de imm. nun. conced. vbi D.*

13 Et quid si illa † quæ accomodantur respiciant commodum totius prouintiæ, an possit peti, vt taxetur tota prouintia ad cōtribuendum, vide *Luc.de Penn.in l.ad reparationem C de aqued.lib.11.* ad quem se remictit *Capibl.sing.83.incip. impositionem.*

14 Et an vniuersitas † quæ se copofuit possit cogere ciues, qui rebellioni non consenserunt ad contribuendum, vide *Petr. ad Gram. decision. 46. numer. 12.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Quod tibi non nocet, & alteri prodest facilè concedendum.*
2 *Debitor an possit cogi ad conficiendum instrumentum ad hoc, vt probatio haberi possit.*
3 *Et an ad conficiendum instrumentum cum clausula guarentigiæ.*
4 *Debitor, an possit cogi ad conficiendum instrumentum in forma Cameræ.*
5 *Debitor an possit cogi ad faciendum instrumentum, quod sit liquidum seruata forma rit. M.C.V.*
6 *Debitor an possit cogi ad faciendum instrumentum, quod habeat exequutionem paratam.*
7 *Quid si promisit cautionem.*
8 *Debitor an possit cogi mutare creditorem.*
9 *Creditor, an possit cogi mutare debitorem.*
10 *Creditor, an possit cogi mutare fideiussorem etiam oblato æq; idoneo.*
11 *Instrumentum, & contractus debent confici secundum, quod consuetum est, nam cōtractus ex consuetudine recipiunt interpretationem.*
12 *Debitor si non submisit se ritui M. C.V. an instrumentum poterit liquidari seruata forma d.rit.*
13 *Contractus semper censetur celebratus iuxta consuetudinem loci, in quo celebratur.*
Constitutio quando apponit formam locus contractus inspicitur.
14 *Guarintigia quid sit.*
15 *Guarentigiata instrumenta, quæ dicantur.*
16 *Instrumenta, quæ habent suo requisita in Regno habent exeq.paratam.*

AD DECIS. LXXII.

HVic decis. adde tradita per *Tesaur.decis.197.Fab. decis.14.in tit. C.de fide instrum.* ad quos se refert *Ricc. collect. 907.* & omninò *Morot.conf.96 præsertim nu.10.& seq.* meminit de ea *Thor.in 2.p.Comp.decis.reg.mox impress.in ver. contractus pro absoluto.*

N. 6. ibi ¶ per regulam, quod tibi non nocet, & alteri prodest.¶

1 Hanc reg. † exornat *Bar.in l. sicut ff.de ser uit.Socc.cons.76.n.15.lib.2.Crauett.cons.226 nu.3.*

num.3.in fin.Meno.de arbitr.caſ.168.nu.13. & caſ.237.nu.19.vide Molfeſ.conſ.7. num.8. Barboſ.in l.diuortio §.interdum num. 21. & ſeq.ff.ſol.matr.

N.7.ibi ¶ pars condemnata non tenetur ſe obligare cum clauſula guarentigiæ. ¶

2 An debitor † cogi poſſit ad conficiendum inſtrumentum ad hoc, vt probatio haberi poſſit, quod ſic *Bar.in l.ſi finita §.eleganter ff.de dam.infect.vide ſup.nu.6.* & apud eundem *Bar.ibi vide lim.* & plures diſtinctiones, & *in l.1.3.oppoſ.ſol.matr.*

3 Sed an cogi poſſit † ad faciendum inſtrumentum cum clauſula guarentigiæ, vide *D. de Franch.deciſ.615.poſt nu.2.ver.comprobatur*, vbi addidi, & ipſe multos allegat, poſt quos, vide *Gallupp.in prax S.C.p.2.c.* a 1.*nu.23.& ſeq.fo.191.Galeſ.in tract.de oblig.in form.cam.p.3.q.3.* vbi dicit poſſe debitorem

4 † cogi ad faciendum inſtrumentum in for-

5 ma Cameræ, ſic etiam ad † faciendum inſtrumentum liquidum iuxta formam ritus M. C.V.*Rou.pragm.1.de liquid.inſtr.n.39.* Contrarium videtur tenere *Viu. lib.1.com.opin. opin.169.* quos refert *Altim.de liq.inſtr.inſt. in ver. Curet creditor habere inſtrumentum nu.24 vide Borrell.in p.1.ſum.deciſ.tit.33.de emphiteuſi nu.410.fo.110*

6 Et quod debitor † non compellitur ſe obligare per publicum inſtrumentum quando illud habet exequutionem para à *Barboſ.in l.diuortio §.interdum num.35. ff.ſol. matr.fo.537.* multos allegat *Viſcon.ad d.deciſ.615.*

7 Quid ſi debitor † promiſit cautionem vide eundem *Barboſ.* ibi apud quem, vide multa alia materiam concernentia.

8 Sed an debitor † cogatur mutare creditorem *D.de Franch.d.deciſ.615 nu.6.*

9 Et an è contra † creditor cogatur mutare debitorem *D.de Franch. ibi paulo ante.*

10 Et an poſſit † creditor compelli mutare fideiuſſorem etiam oblato alio æque idoneo *Caſtill.aſſertio 255 poſt tra.de vſufr.fo.359. incip. creditor*, vbi an cogatur accipere vnum pignus pro alio.

N.7 ibi ¶ cenſentur partes deſideraſſe ſcripturas ſecundum morem regionis.

Adde *Alex.conſ.105.nu.fin.vol.2.* vbi dicit

11 quod † inſtrumentum, & contractus debet confici ſecundum, quod conſuetum eſt, vt per *Tiraq.alleg.per D. de Franch.deciſ.615. Canal. deciſ.27.num.90.p.2.* & ita deciſum refert *Viſcon.in add.ad D. de Franch.deciſ.615.in fin.* vbi prędictos allegat, ac etiam *Burg.de Laudem.p.3.inſpect.26. à nu.2. vſq; in fin.* ex conſuetudine .n. contractus recipit interpretationem celebris eſt rex. *in l.quod ſi nolit §.quia aſſidua ff.de edil. edict.l.ſemper in ſtipulationib ff.de reg.iur.* latè proſequitur *Gabriel.comm.concl.tit de conſuetudine 3.tom.com.op.fo.365.*

12 Sed quid ſi debitor † fecit inſtrumentum ſed expreſsè non ſubmiſit ſe ritui, an poſſit inſtrumentum contra ipſum liquidari via ritus videtur primâ fronte dicendum, quod non, tamen dicendum, quod ſic ex traditis per *D.de Franch.deciſ.366.in fin. & per Altim de liq.inſtr.ver.aduertat inſuper nu.2.*

13 Et quod ſemper, quod ſit † inſtrumentũ, & contractus non appoſito ſecundum conſuetudinem ſemper, cenſetur initus ſecundum conſuetudinem illius loci, in quo celebratur *l.quod ſi nolit.§.qui aſſidua ff.de edil. edict.l.in ſtipulationib.ff.de reg.iur. vbi Det. & Cagno.concord.allegat, vide Affl.dec.226.* & contractus ſemper regulatur ſecundum ll.loci in qua conficitur prout etiam diſtractus latè probat *Anna.conſ.54.à nu.1.*

Et quando conſtitutio apponit formã, & ſollemnitatem locus contractus inſpicitur eſt tex.*in l.ſi fundus ff de euict.Cyn.in l.1. in fin.C.quæ ſit longa conſuet. Iaſ.in rub.de cõſuet.in fin.* nam cum ſollemnitas concernat contractum, locus contractus, attenditur iuxta tradita per *Bar.in l.cunctos populos ff. de iuſt.& iur.& per D.Conſil.Rouit. bodie Regen.R.Cancel. in pragm.1. de Senat.Conſ. Macedon.nu.17.& 20.* Sed quod prius inſpiciatur ipſius contrahentis, quam loci conſuetudo, vide tex.*in l.vt vniuerſorum ff de pig.actio.Det.qui alios tex.adducit, & ad pulcrum caſum infert in d.l. ſtipulationibus n.7. ff.de reg.iur.*

N.7.ibi ¶ cenſerem ſcripturam eſſe faciendam ſecundum morem regionis cum clauſulis guarentigiæ. ¶

14 Quid ſit Guarentigia †, & vnde dicatur *Altim.d.prax.de liq. inſtr.in ver. curet creditor nu.6.& 8.* vbi de pluribus formulis guarentigiæ, & *Barz.in tra.de inſtrum. guaren-*

15 *tig.* Guarentigiata † autem dicuntur inſtrumenta confeſſionata ob præceptum de ſoluendo, quod dicunt facere Notarium quæ apud Peruſinos, ita appellari dicit *Bar. in l.1. numer.3. C. de confeſſ.* & ita eſſe omnia inſtrumenta publica confeſſionata *Couar.var.reſol.lib.2.c.11.nu.3.ver.illud ſane*, & alios quos ſequitur, *Carau.rit.166, num.1.& ſeq.* verum illud quod dicunt de

16 præcepto † Notarij non obſeruatur in Regno,

Regno, in quo instrumenta, quæ habent sua requisita habent exequutionem pararam *Anto. de Cana. de exequut. instr. q. 4. num. 8. 9. Valas. decis. Lusit. 170. nu. 2.* Sed quod guarentigiæ loco successit iuramentum dicit *Bar. in l. 2. in fin. ff. de iur. iur. Paris. de Pute. de reassum. instr. rub. 19. nu. 20.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Magnus Admiratus, quis dicatur, & vndè dicatur, & quod habeat iurisdictionem in illos, qui viuunt ex arte maris nu. 2. & n. 16. & qui comprehendantur sub illorum nomine nu. 3.*

4 Magni *Admirati iurisdictioni, an subsint illi, qui continuo exercent artem maris, vel illi, qui aliquando nu. 14.*

5 *Artis exercitium requiritur ad hoc, vt quis gaudeat priuilegijs concessis illius intuitu, quid si pro maiori parte artem exercent num. 7.*

6 M*iles non militans non remictitur ad Iudicem militum.*

8 *Artis priuilegiatæ exercitium, an sufficiat si exerceatur per substitutum.*

9 *Artis vltra exercitium requiritur matricula.*

10 *Artista gaudens ob artem priuilegio, an possit illi renuntiare.*

11 *Delicti in mari commissi, quis erit Iudex competens.*

12 *Imperator habet iurisdictionẽ in alto mari. Vic. Mag. Adm. Portulan. & secretorum differentia, & nu. 20.*

15 *Portulani, qui dicantur, & nu. 19. & de eorum offitio.*

16 *Mag. Admiratus quos offitiales creat, & ad quos eius iurisdictio se extendat.*

17 Mag. *Admirat. habet cognitionem de naufragijs.*

18 *Naufragata bona ad quos spectent.*

22 M.C.V. *an habeat iurisd in Tribunal Mag. Adm.*

23 R.C.S. & M.C.V. *procedunt eum Tribun. Mag. Adm. per literas hortatoriales.*

24 *Banna prohiben. asportationem armorum, an comprehendant seruientes Cur. Admiratię.*

25 *Vsurpatę iurisditionis crimen, vt comictatur, quid sit opus, & quomodo punitur, & quot actus requirantur, & si requiritur dolus, sẽtentia, vel ne offitialis.*

26 *An carcerans offitialem non subditum teneatur pęna vsurpatæ iurisdictionis.*

27 *Iurisditione aliena vtens peccat.*

AD DECIS. LXXIII.

HVius decis. meminit nouissimè, *Ricc. 7. p. coll. 2550.*

In prin. ibi ¶ magnus Regni Admiratus habet vniuersalem iurisditionem in nostra Ciuitate super his, qui viuũt ex arte maris. ¶

1 Magnus Admiratus † quis dicatur, & vndè dicatur, vide nouissimè, *D. Regen. Costan. in l vn. de Class. lib. 10. nu. 65. & seq.*

2 Et quod habet iurisditionem † in omnes qui viuunt ex arte maris, vt hic adde *D. Rouit. in pragm. 1. de abusu in scrib. sublat. nu. 20. Frecc. per ipsum eit. de subfeud. lib 1. tit. de offit Admirat. nu. 1. D. de Franch. decis. 142. in prin. & decis. 722. in prin. D. Reg. Tapp. lib. 2. iur. reg. fo. 383. Rub. de offit. Mag. admir. vbi*

3 *nu. 2.* dicit sub illorum nomine † qui viuunt ex arte maris comprehendi multos ibi per eum explicatos nouissimè *D. Reg. Costan. in d. l. vni. C. de class. lib. 10. nu. 7.*

4 Et an sint † d. iurisditioni subiecti illi, qui continuò exercent artem maris, vel illi, qui aliquando exercent, vide *D. de Franch. d. decis. 142. & 175. & 481.*

5 Et quod requiratur † exercitium artis adhoc, vt gaudeant priuilegijs illius intuitu concessis, *Fab. de Anna cons. 42. nu. 136. Masull. ad Capy. decis. 129. nu. 5. D. de Pont. qui ad multa infert in tra. de pot. proreg. tit. de diuer. prou. fier. solit. n. 9. & in tit. de abild. ciu. §. 1. nu. 17.* vbi increpat fidatos R. Dohanæ. *Capibl. in pragm. 8. p. 2. nu. 165. & seq. de*

6 *Baron.* Hinc miles † non militans, non remictitur ad Iudicem militum *Viu decis. 254. p. 1.*

7 Et quid si pro maiori † parte temporis illam artem exercent, an gaudebunt priuilegijs *D. de Franch. d. decis. 175.*

8 Et an exercitium † artis sufficiat si exerceatur per substitutum *Thor. in Comp. dec. ver. remissio causę, an sit facienda,* vbi quod sic, dummodo sit continuum *D. de Franch. d. decis. 175. Gallupp. in prax. p. 1. c. 6. nu. 68.*

9 vbi an † requiratur vltra exercitium matricula, quod sic, nam vtrunq; requiritur matricula, & exercitium *D. de Franch. d. decis. 481 de qua matricula Ricc. collect. 181. 1829. & 2968. 7. p. & Capibl. d. prag. 8. p. 2. nu. 163. D. de pont. in d. tit. de diuers. prou. fieri solit. post nu. 9. Castill. dec. 39. n. 4.* & nouissimè *Thor.* id explicat quomodo, & quãdo id procedat

2. p.

2.p.*Compend.decis. Reg. ver. Iudex spetialis 2.col.*

10 Sed an quis † viuens ex illa arte possit renuntiare priuilegio, quod habet, quod non possit conueniri nisi coram offit. Mag. Admirati in sui præiuditium, quod sic fecus in præiuditium aliorum *Masull.ad Capy decis.9.nu.*1.

11 Et si aliquod † delictum fuerit commissum in mari quis erit Iudex *Iacob. de Beluis. in c.Romana §. contrahentes de foro compet. in 6.nu.23.*ad quem se remictit *Rouit. in prag.1.nu.38.vbi de delict.* vide tradita per *D.Reg.Constan.in l.vn.de Classic.nu.11. cum*

12 *multis seq.fo.173.* Et quod Imperator † dicitur iurisdictionem habere in alto mari *Franc.Marc.decis.Delphin.* 110.refert *Ricc. collect.2450.circa med.*

Et de Iudicibus marinariorum,vide *Nig. in c.reg.181.fo.105.& cap.reg.180. Frecc.de subfeud tit.de off.mag.admir quem citat de pont.in tra.de pot proreg.dict.tit.de diu.prou. fier.solit.nu.4.fo.469.*apud quem *Frecc.* vi-

13 deas de differētia † vice admiratorum,portulanorum,& secretorum , qui omnes habēt iurisditionem priuatiuam in eos , qui

14 viuunt ex arte maris , secus si aliquando † exercent vt sup. diximus,quia tūc non gaudent ob præsumptionem fraudis,vt per *sup. cit.decis.D de Franch.& Capibl.loco cit.* quē vide etiam *sing.151.*vbi explicat, qui dican-

15 tur portulani.

In prin.ibi ¶ & in toto Regno circa naufragia,pro quibus destinat in terris maritimis suos offitiales.¶

16 Magnus admiratus † quos offitiales creet & ad quos eius iurisditio se extendat,vide *D.Reg.Tapp. perbellè explicantem in Rub.de off.mag.Admir.&* Patino *in pragm. 15. de militib.nu. 25.*

In prin.ibi ¶ quidam ex officialibus Magni admirati cępit quantitatem olei naufragatam,ex aduerso Magister Portulanus illius Prouintiæ &c. ¶

17 Quod magnus † Admiratus habeat cognitionem naufragiorum *D.Reg.Costā.vbi sup.*

18 *num.73.*vbi explicat bona † naufragata ad quem spectent ad magnum Admiratum,vel ad fiscum referendo *decis. R. C. de verbo ad verbum.*

19 Et dum hic fit mentio † de Portulano , qui dicātur Portulani *Capibl.d.sing.151. in*

20 *cip.Portulani*,& quæ differentia sit portulanorum,& Vice admiratorum , & secretorum *De pont.d.tit.de diuers.prouis.fier.sol.n. 4.Frecc.de off.mag.admirati.*

21 Et de officio † portulani *Rouit. pragm. 3 ne quid in loco publ fo.411.nu.1.*

N.1.ibi ¶ nullam R.C.iurisditionē habere in M.Admiratum,debetq;procedere in occurrentibus casibus per litteras hortatoriales.¶

22 Sed quid † de Tribunali M. C. an habeat iurisditionem in Tribunal Magni Admirati, vide *Gram.cons.108.D.de pont.tit.de assen.§. 7.nu.6.*& omninò *D.Consil. Rouit.pragm.1. de abus.in scrib subl.nu.2.* Vbi allegat contra Principem Conchæ , qui tanquam magnus Admiratus prætendebat non esse subditum M.C.V.& liquidationem contra ipsum factam fuisse nulliter factam.

23 Verum quod vtrunq; Tribunal † procedit per viam literarum hortatorialium *D.de pont.decis.13.Idem in tra. de pot.proreg.tit.*

24 *de arm.num 10 fo.503.vbi nu.9.*an banna † prohibentia asportationem armorum comprehendat seruientes Cur.Admiratiæ,& ibi de alijs &c Est enim M. Admiratus æqualis cum Magistro iustitiario,& M. C. V. quod intelligit dignitate non autem administratione *D.Rouit.in dict.pragmat.1.numer.18. & seq.*

N.4.ibi ¶ ad finem puniendi quem de turbata iurisditione oportet turbationem fieri de facto extra iuditium non autem de iure per viam iuditij. ¶

25 Ad idem † vide omninò *D.de pont. d.decis. 13.num.6.D.Consil.Rouit.in pragm.1.de iurisd.inui non turb.num.9.vbi num.6. & seq.* quomodo punitur hoc crimen vsurpatæ iurisditionis,vide *Vrsill.dec.265.nu.105.Capy. decis.130.Marant.cons.114 & 121.Affl.cōll. diram.Mastrill.de Magistr.lit.4.c.17.*& vide *Consil.ea quæ ad decus, & Const. cum latis & c.Regni contra effrenatas, Capibl.prag.8. p.3.n.211. de Baro.* & quot actus requirantur *Rot.apud Farin.decis.180.p.2.tom.1.* & si requiritur dolus,& scientia, vel ne,& vide tradita per *Giurb.cons.crim.74. præsertim à num.24.& seq.* Quando iurisditio vsurpari dicatur , & latè de vsurpante iurisditionem *Farin.q.114 inspect.1.& 2.nu.21.& seq.nu. 58.& 60.*vbi etiam habes, an incurrant crimen lęsę Maiestatis,& *Giurb.cons 24. n.20. & seq.Guid.pap.dec.423.Capp.Tolos.dec.402 Ricc.d.collect.2550.*& iurisditionem vsurpare quid sit *Giurb.ibi num.14.25.& 26.*& de omnibus supradictis,& alijs vide latè *Viscō. in concl.quæ incip.iurisditio 2.col. vers. hinc potest inferri quomodo iurisditio dicatur vsurpata fo.136.*

26 Et an officialis carcerans officialem non subdi-

subditum teneatur pęna vsurpatæ iurisdi-tionis,quod non *D.Reg.Tapp.in Constit.incip.discordias*,quem refert *Petr.ad Gram.decis 61.nu.3.*

27 Qui autem aliena iurisditione vtitur peccat *Capyc.decis.130.3. dub. Mastrill. decis. 130.nu.2.Nauar.* & alij quos citat *Nouar. in allegat.post Ricc.collect. 2685.in fin.vers. imò.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Alienatione prohibita censetur prohibita omnis trãslatio siuè iuris directi,siuè vtilis.*

2 *Alienatione prohibita, qui actus prohibeantur.*

3 *Alienatione prohibita prohibetur pignoratio quomodo intelligitur, & quando procedat.*

4 *Statutum loquens de alienations non comprehendit contractum pignoris, nec concessionem vsufr.*

5 *Empbiteuta, qui prohibetur, sine consensu domini alienare, an prohibeatur pignorare,& hypotecare absq;illius consensu fine pena commissi,& nu.6.*

7 *Alienare prohibitus,an possit dare sub pacto l.commissoria.*

8 *Alienare prohibitus, an prohibeatur se personaliter obligare.*

9 *Alienare prohibitus, an prohibeatur in emphiteusim dare.*

10 *Prohibitus alienare, an possit se ad alienandum obligare.*

11 *Alienationis prohibitio,an se extendat ad res modici praiuditij.*

12 *Alienationis verbum generale est.*

13 *Alienatio quid sit, & quid propriè alienare propryssime,& impropriè.*

AD DECIS. LXXIV.

In prin.ibi ¶ prohibita alienatione est etiam prohibita pignoratio, seù hypotecatio.¶

1 ADde quod alienatione † prohibita intelligitur prohibita omnis translatio, siue iuris directi, siue vtilis, siue alterius cuiuslibet iuris *Iaf in §.item si quis in fraudem instit.de actio.num.23. Apicell. alleg.8. nu.45.*& omnis eius species prohibita censetur *Masca.de proba.concl. 1242.nu. 94.*

2 Et prohibita † alienatione,qui actus prohibeantur, vide *Ricc collect.466. Amen.ad decis.1.D.de Franch.nu.76. Mattbesila.intra.de interpetr.extens.nu.4.fo.60.à ter. Maran.de multipl.alie.nu.298.*

3 Sed in quantum hic dicit Author, quòd prohibita † alienatione prohibetur pignoratio realis, non autem verbalis tantum .i. hypoteca sine traditione,per ea, quæ dixit *Bal.in c.1.§.rursus in add.qui mo.feu.amitt. in vsib feud.facit tex.in l.si maritus la.1.C.de don.in.vi.& vxo.*intellige quando res pignorata,vel hypotecata esset obligata, & pignorata,vel hypotecata pro tãto, quod nõ esset verisimile debitorem pignorantem debere reluere per id,quod dicit idem *Bal. in l.rem legatam ff.de adim.leg.in fin.l.antepen. in prin.ff.de leg.3.& l.legata in fin.C.de supp. leg.* clarius idem *Bal.in l.fin. C.de reb.alien. non alie. l.qui babebat, vbi Bar. ff. de leg.3. Alex.in l.1.§ per seruum corporaliter ff.de acq.poss.Maran.cons.17.nu.3.Ricc.inf.cit. & Maran.in d tract nu.298.fo.34.* Hinc dicit *Ang.in l.benignius ff.de legib.*quod statutum

4 loquens de alienatione non habet locum in contractu pignoris, nec in concessione vsusfructus,& hoc quia ibi non transfertur dominium, & in alienatione semper requiritur translatio dominij *l.1.C.de fun.dot.& l.fi.C.de reb.alie.Sed tu videas omninò Cened. quast.Cano 11.nu.11.* qui articulum disputat ad partes vsq;ad finem.

5 Sed an emphiteuta † qui prohibetur sine consensu domini alienare possit pignorare, vel hypotecare absq;illius consensu sine pęna commissi,& caducitatis *Gama.decis. 28. & 108.Surd.decis.160.col.1.& 173.nu.12.*& ad supradicta si prohibita alienatione prohibetur pignoratio, vide *D.Reg.de pont.in tra.de pot.proreg.tit.de resut feud.§.6.nu.11. & 19.fo.280.*& ad proximè dicta vide *Ricc. decis.202.p.2.* cum alijs cumulatis per *Viscon.nouissime in concl.incip.empbiteuta,qui prohibetur.*

6 Et an,& quando emphiteuta † possit hypotecare,& pignori dare rem emphiteoticam,vide decis.cumulatas per *Ricc. collect. 2325.*vbi declarat,& limitat *Clar.q.18.in §. emphiteusis.*

7 Et an prohibitus † alienare possit dare sub pacto *l.commissoria,vide Ricc. loquentem in emphiteuta collect. 2417.*

8 Sed an possit prohibitus † alienare se personaliter obligare,quod non *Bal.in l.fi.§.fi. nu.7.C.com.de leg Barbos.in 3.p.l.1.nu.57.ff. sol.matr.fo. 148.*

9 Et an prohibitus † alienare possit in emphiteusim dare *Ricc.decis.32.1.p.*

Et

10 Et ut possit se ad alienandum † obligare & non cadit à feudo *D. de Ponte cons. 85. incip.* In hoc puncto, quem refert *Amend. ad D. de Franch decis. 1. n. 77.*

11 Sed an prohibitio † alinationis se extendat ad res modici preiudicij ꝙ non. *De Curt. diuers. iur. feud. in c. quod incip. liceat autem num. 12. & seq fol. 6.*

N. 6. ibi ¶ proportione, & stricte alienationis verbo.

12 Alienationis † verbum generale est, *vt no. in Auth. de nō alienan. §. alienationis.* Et alie-
13 natio † est omnis pactio ; er quam transfertur dominiũ *c. nulli de reb. Eccl. nō alien. l. 1. C. de fund. dot.* Proprie enim alienare est rem aliquam in alterius dominium transferre. *Hinc Vlp. in l. alien. ff. de ver. sig.* Dixit quod alienatum non proprie dicitur, quod adhuc in dominio venditoris manet, venditum tamen recte dicitur, & propria non est alienatio nisi transferatur dominium. *Paul. de Castr. in l. ambigua ff. de ll.* Vnde dicunt D. quod alien. proprijssima dicitur, quando transfertur plenum, & directum dominiũ *iux. d. l. 1.* Sed quando transfertur vtile, vt in feudo, & emphiteusi tunc nō propriissima, sed propria dicitur alien. *Vt no. in d. §. alienationis.* Et improprie dicitur alien. quando transferre vsusfructus, & improprijs supra secundum aliquos dicetur alienat. quando solum ius pignoris transfertur, ita vt sit verisimile dominium non luiturum, quod iure non probatur.

N. 6. ibi ¶ hoc verbum profertur à lege ¶.

Adde quod alienatio, quãdoque prohibetur à l. quandoque ab homine, vt late discurrit *Maran. in d. tract. de multipl. alien. à n. 1.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Receptator inquisiti crimin. lesa Maiest. non gaudet indultu, & pęna receptationis, vnde originem sumpserunt.*
2 *Receptatores non possunt à Praesidib. Prouinciarum componi, absq. Principis licentia.*
3 *Receptare, & auxilium dare quis dicatur.*
4 *Receptare, & conuersare, an sit idem.*
5 *Receptare an dicatur, qui praestat cibum, & potum, & quid si quis praestat victum in extrema necessitate num. 7. & quid si praestat multitudini bannitorum n. 8.*
6 *Receptatorum pęnę remiss. & num. 26.*
9 *Receptationis pęna, vt habeat locum requiratur scientia in receptante, & quomodo scientia probetur, & num. 33 & seq.*
10 *Receptans ignorans bannitum non punitur, & quid in dubitante num. 11. & an qualibet causa excuset.*
12 *Receptans sed non ad malum, an punitur pęna receptationis.*
13 *Receptans coacte, an puniatur, & quid in caupone.*
14 *Receptatores si fuerint parentes, an puniantur, & ibi de affinib. consanguineis vxoribus, agnatis, amicis, & alijs.*
15 *Receptatores quib. casibus excusentur à pęnis remiss. & an Procuratores, & Aduocati incidant in pęnas statuti, & receptatores.*
16 *Receptatorum defensiones.*
17 *Baro publice receptans bãnitos an puniatur, & qua pęna, & an teneatur capere vassallum bannitum, & tradere Regi.*
18 *Vniuersitas an de receptatione teneatur.*
19 *Receptans semel an teneatur.*
20 *Delinquentem occultans ne veniat ad manus Iudicis tenetur pari pena, cum ipso delinquente.*
21 *Receptantis delinquentem in crim. lęsa maiestatis pęna.*
22 *Receptatores barcitorum grauissimè puniuntur.*
Monens aliquem ne capiatur à Curia, qua pena punitur.
23 *Receptatoribus dua pęna si fuerint à statuto imposita, an vna, vel duabus erunt afficiendi.*
24 *Rebellis vti hostis publicus non modo non receptandus, sed impunè potest occidi.*
25 *Receptatoris proditoris Regis pęna.*
26 *Receptatorum domus destruuntur pradia amictuntur.*
27 *Receptans clericum proditorem Regis, quam pęnam incurrat.*
28 *Clericus inquisitus de crim. lęsa maiestatis non potest a Iudice laico puniri, & à quo puniendus.*
32 *Receptationis crimen, an cognoscetur à Barone, & an Baronibus remictatur.*
36 *Cardinalem offendens incurrit pęnam lęsa maiestatis, & quid in offendente Episcopũ, & eius Vicarium.*
37 *Cardinalem occidens si est beneficiatus ipso iure priuatur benefitijs.*
38 *Sententia declaratoria requiritur in delicto lęsa maiest. & in quibus casibus talis sententia est opus, & an retrotrahatur num. 39.*
40 *Officialem Regium offendens an incurrat crimen lesa maiastatis, quid si officiales erũt Baronales num. 41.*
42 *Carceris priuati pęnã quando quis incurrat & qui-*

S

& quibus probationibus possit se ab illo exhimere.
43 *Carceris priuati pæna quæ de iure communi, & de iure Regni.*
44 *Carceris priuati in pænam, an* & *quando incidant patres & domini.*
Clericum inuitum retinens domi an incidat in excommunicationem.
45 *Læsæ maiest. plura capita remit.*
46 *Læsæ maiestatis. crimen quando proprie commicti dicatur, & in quos commictari n. 47.*

AD DECIS. LXXV.

Concordat cum hac decis. *decisio D. de Pont. 22.* vbi idem decidit, nempe quod receptator † inquisiti de crimine læsæ maiestatis nõ gaudeat indulto, & dictam decis. sequitur *Nouar. collect. 1 ad pragm 5. de abolitio. nu.* 12. *& collect. 198. n.* 12. Hinc Præsides † Prouintiarum non possunt componere huiusmodi receptatores, sed est necessaria licentia Principis *D. Reg. Tapp. in pragm. 5. de compos. lib. 4. Iur Reg. f. 40.* & pena receptationis vnde originem sumpserit *Gail. lib. 2. c. 10. n. 5. f. 329.* Quis autem dicatur † receptare, vel auxilium præstare *Mastrill. decis. 216. Beneuen. stracca ver. receptator Giurb. consi. crim. 28. n. 21. post alios ibi cit. vide D. Rouit. & D. per cum cit. in rub. de recepta. malefact. n. 8. Farin. vol. 5. q. 113. inspect. 1. Viscon. in concl. incip. receptare post D. per eum adductos. Baiard. & alij moderni ad Clar. q. 90. n. 32.* apud quos multa in materia, notatu digna reperies post hæc scripta visos. & an idem sit † receptare, & conuersare, vide *Giurb. d. cons. 78. n. 5.* & an qui præstat † cibum, & potum *Giurb. tam d. cons. 28. quam etiam in tribus alijs cons. praeced.* vbi de materia receptationis, & de pænis † receptatorum. Idem *Giurb. cons. 25. & vide Marcell. Calà de mod. art. verb. receptãt. Sayr. decis. 57. 58. & 59.* cuius meminit nouissimè *Ricc. collect. 2726. 7. p.* vbi dicit q Constitutio Sixti V. de non receptandis bannitis non habet locum in ijs qui † quo ad victum adiuuant in extrema necessitate ad cuius constit. ornatum vide multa per *Ricc. loco cit.* & per dictos modernos; abunde de materia loquitur *D. de Pont. in tra. de potest. proreg. tit. de diuers. prouis. fier. solit. §. 3. num. 6. Nouar. collect. 158. num. 3. & Gail. lib. 2 cap. 10. f. 329.*

1
2
3
4
5
6
7

8 Et quod excusantur dantes † victum & potum multitudini bannitorum *D. de Pont. vbi supra num. 25.* & quid immittente, & scribente literas. *Nig. in c. crescunt n. 23. f. 193.*

9 Verum quod in receptante † vt possit puniri requiritur scientia illum esse bannitum *Mastrill. dict. decis. 216. n. 5. & seq. dict. Add. ad Clar. vbi supra,* & quomodo probetur scientia vide optime *Giurb. dict. cons. 28. num. 5 & dicam inf.* Et quod igno-
10 rans † si receptauit bannitum nõ erit puniendus pęna receptationis vltra *Giurb. dict. cons. 28. D. de Pont. dict. §. 3. n. 22. & 23. f. 18.* & alii quos citat *Carabb. sing. 29. incip. bannitus Nouar. dict. collect. 198. num. 4. Gail. vbi supra num. 6. & 12.* & quid in
11 dubitante † De *Pont. vbi supra num. 5.* & an quælibet causa excusat. *Gail. loco cit. nu. 14.*
12 Et receptans † sed non ad malum finem, quod non incurrat pęnam *Mastrill. dict. decis. 216. num. 66. Giurb. dict. cons. 28. num.*
13 *15. vbi num. 18* quid in receptante † coacte, de quo etiam per *Menoch. de arbitr. cas. 348 n. 16. Cotta memor. ver. bannitorum receptatores,* quorum dumtaxat meminit *Petra ad Gram. decis. 18. num. 10. Vide Viscon. vbi supra Foller. in prax. crim. ver. banniantur,* alios allegat *D. de Pont. vbi supra num. 24. & seq. Gail vbi supra num. 33. & seq. vbi num. 35. quid in caupones.*
14 Sed an in receptatione † excusentur parentes *Baiard. & alij add. ad dict. quæst. 90. à num. 51. Castill. decis. 161. Viscon. vbi supra* ubi de affine, consanguineo, & uxore loquitur *D de Pont. vbi supra num. 5. Gail. vbi supra num. 16.* qui loquitur in patre *num. 19.* de agnatis, & cognatis *nu. 25.* & de amicis *num. 27. & 59. post Affl. in constit.* Patarenorum, & in constit. pęnam eorum. *Isern. in cap. 1. §. receptatoribus de pac. iuram. firm.* & quod consanguinei, & affines mitius puniendi, uxores uerò nullo modo est *tex. in l. fin. ff. de recept.* Idem in patre, & in matre, qui non puniuntur nisi in crimine lęsę maiest. Et de statuto prohibente receptari bannitos quod non includat consanguineos uide *D. de Franch. decis. 296. Menoch. dict. cas. 348.* alios allegat *Petr. ad dict. Gram. decis. 23. n. 6. Nouar. collect. 200. super pragm. 4. de recept.*
15 Alios casus † in quibus excusantur receptatores uide apud pręcit. Doct. *Afflict. Foller. in constitut. Patarenorum D. Rouit. dict. pragmat. 1. & 3. de receptato.* & inter alios pone de Aduocato, & procuratore, qui si per iustitiam, gratiam, uel caritatem eis opem pręstant non incidant

cidant in pænas statuti, contra receptatores de quo per *Nellũ in tract. bānit.3.p.1.temp. n.27. Clar.vbi supra f.326. à ter. nouissimè Guazz.in tra.ad defens.reor.in præfat. n.21. f.9.*

16 Et defensiones † receptatorum vide apud *Calà de mod.art.n.867. cum seq.*

17 An autem Baro † receptans publicè in suis feudis bannitos puniatur, & qua pæna vide *Viscon.in conclus.incip. Baro la.1.col.1. Giurb.cons.27 tot.Gram.in constit.prosequẽtes n.1. Thor.in cōp.decis ver.Baro exceptans. f.64. Afflit.in c.1.§.si Iudex n.1.de pac. tenen. Scaglion. rit.46.n.6.* Sed an Baro teneatur vasallum suum à Rege bannitum capere, & tradere Regi quod non. *Bal.in d.§.si Iudex & ibi Affl.n.5.& in c.vn. §.receptatores n. 14.eo.tit.* ne sit beccarius, & manigoldus sui subdiri, & an idem sit in officiali Baronis vide *Thor.in 2.p.compen.ver.remissio causæ inquisitionis f. 597.* qui subdit contrarium dispositum de iure Regni, vt per *Rouit. in d. pragm.1 de recep.malefact.n.1. & alios per eũ cit.* qui dicunt quod Barones receptantes eiusmodi personas, & vassallos contumaces, & bannitos possunt sua iurisdictione priuari *Reg.de Curt.diuers.iur.feud. §.datur etiam n.35.& vide Capibl.prag.19.n.35. & seq.de Baron.* & de officiali conuersante cum bannitis vide *Castill.decis 160.p.2.*

18 Et an vniuersitas † de receptatione teneatur. *Foller.in prax. crim. in d ver. banniant.n.64.* & quod vniuersitates ad persequutionem malefactorum teneãtur *Capibl.*

19 *vbi supra* . Et quid si semel tantum † quis receptauit vide *Penn. in l.1. C.de desertor. Gail.lib.2.obser.10.D.de Pont.vbi supra n.7. Petr. qui de prædictis non meminit ad decis. Gramm.11.n.7.nisi de Afll.in d.const.patarenorum & de Cāpag.in c.licet n.7. de receptat.* vbi tenet quod licet ad denominandum aliquem ab actu sufficiat vnicus actus tamen ad denominandum ab effectu resultante ex actu plures requiruntur.

In princ. ibi ¶ quasi quod ex receptatione idem crimen læsæ maiestatis incurrerit. ¶

20 Adde *Rot.Lucens.decis.31.* vbi occultans † delinquentem ne ad manus Iudicis perueniat pari pæna cum ipso delinquente punitur de quo videndus est *tex.in l.1. C.de his, qui latro.* quem declarat *Menoch.de arb. d. cas.348.n.2.refert Viscon.in d.concl. receptare* vide *Foller.in dict.constit. Patarenorum n.20.& seq.* quem cum alijs adducit *D.Rouit.in rub. de receptat. n.2.* & vide omnino *Baiard.ad Clar.d.quæst.90. n.52. cũ alijs post eum adden & inf.n.1.optimè D.de Pont.d.§. 3.n.10.& 11.& 12.vbi refert decis. R.Collater.Consil.referente Marco Antonio de Ponte Nouar.d.collect.198 n.11.*

21 Et de pæna † receptantis delinquentem in crimine læsæ Maiestatis vide *Clar.in §.læsæ Maiestatis n.5.Nouar.vbi supra.*

22 Et de receptatoribus † hæreticorũ quod grauissime puniantur. *Mastrill.decis.284.n. 4.*apud quem vide *lim.n.25. & n.26.* Et quomodo puniatur monens, vel receptans aliquem ne deprehendatur à curia ob aliquod delictum vide *Affl.d.constit. Patarenorum. Marsil.sing.137.* & quod ad carceres reducatur *Rot.Lucens.decis.90.vide Meno.de arbitr. cas.452.* quorum meminit *Petr.ad Gram.decis.41.n.5.*

23 Et quid si à statuto † contra receptatores fuerunt duæ pænæ imposi æ an omnibus affici debeant, vel vna *Giurb.cons 25.*

N.1.ibi ¶ in receptatione rebellis, qui dicitur hostis publicus de iure cōmuni est pæna deportationis. ¶

Adde quod huius vocabuli Rebellis significatione veniunt omnes Principi in obedienter late *Natt.cons.580 n 18.& seq. & cons. 596.n.6.nouissime Ambrosi.post hæc omnia scripta vsus decis.23 n.12.& 13.* & quod rebellis vt quis dicatur requiritur sententia *Gail lib.1.obser.17.n.9.qui lib.2.obser.18. f. 348.*ponit discrimen inter rebellem imperij

24 & banniti, & quod rebellis † cum sit hostis publicus non modo non debet receptari, verum etiam potest impunè occidi, & postea declarari probat *Clar. in §.iniuria, & §.læsæ maiestatis n.17.f.77.*apud quem vide modernos *adden de rebelli Valenz.in trā stat. & belli p.2.consid.2.per tot. Ambrosin.vbi supra Mastrill.dec 284.* vbi an possit cōtrahere & quomodo & quando id crimē dicatur. commicti *Ricc.collect.1466.& 2208.Baiard. & aly d.§.læsæ maiestatis n.31.* & quis propriè dicatur rebellis late declarat *Anna cons.67.n.9.10.& 16.& seq.vol 5. Valenz.*

25 *vbi sup.* & de pæna † receptatoris proditoris Regis quod sit deportatio testatur *D. Rouit.d.rub.de receptator.n.3.* & qua pæna puniantur hodie receptatores per *Reg. Prag.n vide D Regen de Pont.in d tract.de potest.prog.§.3.n.26.*& inter alias quod do-

26 mus † receptatorum destruantur nedum propriæ, sed communes cum alijs *Grand.de bell.exul.spec.33.& 34. Petr. qui alios citat ad Gram.decis.32 n.5.& 71.n.9.*& de iure prædium in quo receptauerunt amittunt

27 *Giurb.d.cons.25.n.2.*Sed an receptans † clericum de huiusmodi delicto imputatum in-

S 2 currat

curtat in eandem pœnam, vide Clar. §. læsæ
28 maiest. q. 36. licet Clericus † non possit à
Iudice Laico puniri, quando incidit in tale
crimen, vt per D. de Franch. decis. 691. vbi
alios addo. Capibl. pragm. 8. p. 3. nu. 46. de ba-
ron. & alios adducit Viscon. in concl. cler. de
29 crim. læs. maiest. † & per D. de Pont. decis. 9.
Ricc. collect. 72. collect. 1466. & in fi. 3062. &
ante eos Farin. quæst. 8. n. 30. quem adducit
30 Capibl. progm. 8. p. 3. nu. 46. de Baro. fol. 307.
Clar. q. 36. § fin. vers. quæro nunquid Clericus,
31 ratio est quia † non incidit Clericus in cri-
men læsæ maiestatis temporalis, vt per Fa-
r in decis. 241. Boss. in tit. de crim. læsæ maiest.
num. 86 Ricc. collect. 2062. D. Paulum Squil-
lante in tract. de Priuilegijs Clericorum c. 7.
nu. 115. & alios per me adducti ad d. D. de
Franch. decis. 691. & vide Clar. in §. læsa ma-
iestatis, d. q. 36.
32 Sed quando hoc delictum † receptationis
non cognoscatur à Baron. Rou. prag. 1. n. 13.
de recept. & prag. 2. nu. 15. Foll. in pra. crim.
ver. audiatur excusatores. n. 134. D. de Pont.
vbi supra n. 27. & seq. licet habeat amplissi-
ma priuilegia, sed vide contra n. 48: nec Ba-
ronibus remittitur, D. de Franch. decis. 470.
Capibl. prog. 8. par. 2 n. 130.

N. 1. ibi ¶ semper præsumitur data scientia delicti receptati. ¶

Vt supra dictum est ver. verum, vt quis
33 puniatur pœnis † receptatoris debec scire
illum, quem receptat esse delinquentem, &
per Fiscum debet probari scientia, Affl. in
constit. patarenorum, Gram. dec. 99. Campag.
in cap. Reg. 210. n. 10. cum alijs adductis per
Viscon. d. concl. receptare Giurb. d. cons. 28. Ba
iard. ad Clar. q. 90. a n. 36. D. de Pont. vbi su-
34 pra n. 4. & 15. ratio est, quia † scientia non
præsumitur, vt ipse dixit ex Bertaz. cons. 66.
n. 1. vol. 1. & 71. n. 62 & 63. eo vol.
35 Sed an requiratur scientia † in contuma-
ce, seù bannito M.C.V. vide D. de Pont. vbi
supra à n. 15. vsq; ad n. 24. Mastrill. decis. 216.
n. 5. & seq.

N. 2. ibi ¶ sicut dicimus in receptante offendentem Cardinalem. ¶

36 Offendentes † Cardinalem incurrit in cri
men læsæ maiestatis. Idem est in offendente
Episcopum, siue eius Vicarium, Bologn. cons.
75. Viu. lib. 1. opin. 88. Clar. d. §. læsæ maiesta-
tis n. 3 & ibi Baiard. n. 12. & vide Caball. re-
sol. crim. 87. cēt. 1. de in iuri ante Vicariū Ge-
neralem Ric. collect. 2552. & quod occidens
37 † Cardinalem, si est beneficiatus priuatur
ipso iure beneficiis ex c. fœlicis de pœn in 6.
Garz. de benef. p. 11. c. 10. n. 55. tit. 367.

N. 3. ibi ¶ non dici rebellem ante sententiam condemnatoriam. ¶

38 Quod in hoc delicto † læsæ maiest. requira-
tur sentētia declaratoria est magis cōis opi-
nio Ceuall. q. 113. Gabr. lib. 7 concl. 11. Baiard. in
§. lęsę maiest. n 16. et 31. & oio vide Ric. coll. 303
& 2208. et est tex. opt. in c. cū 2. de hær. in 6.
39 Quæ sententia † declaratoria præcedere
oportet maxime, vt confiscacioni locus sit
Felin. in c. Rodulphus n. 31. & 41. de rescrip.
Paguer. dec. 90. multos cumulat Giurb. cons.
75. vbi n. 3. si sententia ista declaratoria re-
trotrahatur ad tēpus delicti. Et de retrotra-
ctione sententiæ declaratoriæ, quæ requiri-
tur etiā si clausula sic ipso iurę ipsoq; facto,
Tiraq in l si vnquā, n. 104. Gonzal. ad reg. 8.
Cancel. glo. 65. n. 125. & seq. latè Garz. de benef.
de dicta sent. declarator. par. 11. c. decim de va-
catio. per priuat. per tot. vbi de retrotract. sent
prędic. multa notatu digna, & prae. reperies.

N. 3. ibi ¶ & licet quando secundario læditur Regia Maiestas. ¶

40 An offendēs † Regium Officialem incidat
in hoc crimen lęsę maiestatis, Nouar. d. prag.
11. n. 5. vide D. cons. de Anna. cons. 67. n. 2 vol.
1. Baiard d. §. læsa maiest. n. 13. Ricc. collect.
41 2362. Quid in Officialibus † Baronis, No-
uar. vbi sup. n. 7. Viu. decis. 378. quem refert
Ricc. collet. 88. & de aliis Officialibus Clar.
d. §. læsæ maiest. à n. 4. & quid in occidente
consiliariū Principis non assistētē, sed missū
ad magistratū gerēdū Giurba. cons. 59. n. 81.

N. 4. ibi ¶ sicut dicimus in cōmittente crimen carceris priuati. ¶

42 Carceris priuati † pœnā quādo quis incur
rat, & quibus probationibus possit se ab il-
la eximere, tradit Calà de mod. articul. n. 821.
43 & 822. sed de pęna † priuati carceris de
iure cōmuni, & de iure Regni, & quis in eā
incidat Baiard. ad Clar. q. 69. n. 90. & seq. Me-
no. de arbitr. cas. 567. n. 2. & 3. Boss. de priuat.
44 carcer. Patres autē, & Dñi † qñ carcerādo
filios, & seruos non incidant in illā, Capibl.
prag. 19 n 6. de baron. Baiard. vbi sup. &
Carabb. sing. 190. incip. pater detinens, & de-
tinens Clericū inuitū in aliqua domo, ꝙ in-
cidat in excōmunicationē, est tex. in c. nuper,
de sen. exco. de quo Graff. decis. cas. cons. lib. 3.
p. 2. Ricc. collect. 2682. 7 p.

N. 5. ibi. ¶ plura capita criminis læsæ maiestatis. ¶

45 De pluribus † capitibus huius criminis, la
tè Farin. 5. vol. q. 112. per octo inspect. & q.
113. per 9. inspect. & 115. per 3. inspect. &
116. per 4. inspect. post D. per eum cumulatos.

N. 5. ibi ¶

N. 5. ibi ¶ dicetur improprie crimen. ¶

Crimen lęsæ maiestatis † quando dicatur proprie commiſſi *Rouit. pragm. 5. de abolit. nu.20 Conſil. de Anna conſ. 6. vol. 1.*

Et in quos id crimen lęsæ maiestatis committatur late declarat *Giurb. d. conſ. 59. à n. 69. vſq. ad nu. 89.*

Ioſeph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Hæres infra trimeſtre tempus datum ad cõficiendum inuentarium non poterit à creditoribus conueniri, nec à legatarijs. Idem durante confectione inuentarij, quod à tutoribus conficitur nu. 2. & quid ſi inuentarium perficiatur ante trimeſtre, an ſtatim conueniri poſſit à creditoribus.*

3 *Tutor antequam inuentarium compleat poterit explere ea, quæ dilationem non recipiunt, & ſunt pupil vtilia.*

4 *Inuentarij tempus ab hærede conficiendi eſt trimeſtre, & quando incipiat, & finiat.*

5 *Hæres ſe immiſcens in hæreditate ſine proteſtatione de conficiendo inuentarium, an poſſit infra tempus nihilominus inuentarium cõficere, & quid ſi extra tempus cõfecit n. 6.*

7 *Hæres à quibus debet cauere in confectione inuentarij.*

8 *Hæres non debet citare per edictum, & per citationem generalem creditores certos, & de quibus facilè certificari potuit.*

9 *Tutor an gaudebit trimeſtri tempore ad conficiendum inuentarium.*

10 *Hæres in quib. caſib. non gaudebit trimeſtri tẽpore, an poterit ante illud conueniri, et 11*

AD DECIS. LXXVI.

HVius deciſ. meminit *Viſcon. in addit. ad D. de Franch. deciſ. 352. & nouiſſ. Thor. in 2 p Compend. deciſ. reg ver. Hæres infra*, cui adde dicta per *Ricc. collect. 463. vbi* id quod dicit Author hic n. 1.

1 quod hæres † infra tempus datum ad conficiendum inuentarium non poteſt à creditoribus, vel legatarijs conueniri, limitat multis modis, vt ibi per eum ad exornationem huius *§. donec, de cuius intellect.* agit Author inter quas no. illam quod ſi hęres ante lapſum, trium menſium compleuit inuentariũ ſtatim poterit à creditoribus conueniri nõ expectato fine totius trimeſtris, *Cepoll. caut. 223. Monti. de inuent. nu. 6. Phanu. de inuentar. p. 4. nu. 16. ſequitur* D. *Roui. pragm. 26. de feud. num.* 18. idem eſt quando conuenitur à pauperibus, & à pia cauſa ad quod multos cumulat *Giurb deciſ. 14. nu. 46. alias lim. ponit Phanut. in d. tract. de inuent. d. p. 4 per tot.*

2 Idem etiam eſt in confectione † inuentarij ad quod tutor. de iure tenetur, ante cuius confectionem, nec conuenire, nec cõueniri poterit pupillus, ac tutor. *Corn. conſ. 207. nu. 4. lib. 4.*

3 Bene verũ eſt, quod tutor † poterit explere ea, quæ dilationem non recipiunt, & quę vtilia ſunt, vt explicat *Altimõ. prax. tut. p. 1. ver. vel acceptans ſollemniá nu. 15.*

N. 5. ibi ¶ velle gaudere dilatione trimeſtre. ¶

4 Inuentarij † tempus conficiendi ab hærede à S.C. iudicatum eſt trium menſium, vt teſtatur Author hic, de quo vidẽdus eſt *Mago. deciſ. Lucen. 40 nu. 3. Craſſ. §. inuentarium. q Vrſill. ad Affl. deciſ. 66.* alios adducit *Viſc. in concl. incip. hæres*, vbi quando incipiat, & finiat id tempus, & quod incipiat à die aditę hæreditatis non autem delatæ *Bero. q. 67. Gui. pap dec. 571. Phanut. de inuẽ. loc. cit.* quorũ meminit *Amen ad dec. D. de Franch. 229. n. 10.* vbi etiã quod minor reſtituitur ad cõficiendum inuentarium.

Et apud eundẽ *Viſcon. habet*, etiã an hęres

5 † ſe immiſcens ĩn hæreditate ſine proteſtatione de conficiẽdo inuentarium poſſit nihilominus inuentariũ conficere dũmodo illud infra tempus legitimum prędictũ faciat quod ſic *Burſ conſ 96. n. 4.* vbi de cõi *Ludo. comm. concl. cõcluſ. 16 cit. per Viſcon.* ibi verũ

6 ſi illud † poſt tempus fecit non valet *D. de pont. conſ. 33. nu. 8.*

7 Caueat autem hæres † conficiens inuẽtariũ ab illis quatuor defectib. qui noniſſ. enumerantur per *Thor. in 2. p. Comp dec. Reg. in ver. inuẽtariũ cl. 1. fo. 304.* & præſertim, quod

8 nõ † citet per proclama certos creditores, ac illos de quibus facile certificari põt pro quibus non ſufficit generalis citatio, alias. n. tenebitur de proprio, vt magis latè per eundem *Thor. in d. 2. p. compen. ver. Hæres ſi non citauit fo. 258.*

9 An autem gaudebit tutor † trimeſtri dilatione, qua gaudet hęres ad conficiendũ inuentariũ, quod non, quia tutor ſtatim tenetur inuentarium facere non expectato tempore prædicto, vt per *Conſiliar. Paſcal. in tract. de vi. patr pot. p. c. n.*

N. 6. ibi ¶ ſed prędict. opin. & deciſ. tex. in d. §. donec nõ admictũt, & limitant D. in impẽſa funerũ in relictis pijs & alimẽtis, & vſurarum reſtitutione. ¶

de hoc vltimo casu, & de alijs vide *Marcell.Calà de mod.art.à n.1012. vsque ad n.1011.* vide de relictis pijs quod in illis non prodest exceptio fauore piæ causæ *Main. decis.51 lib.3.Tiraq.de priu.pia ca.priu.24. Phanu.in tract.de inuent.p 4.n.8.Giurb. d. decis.4.n.46.* De funeris autẽ impensa vide omninò *Phanut.d p.4.n.6.* & de alimentis *eundem ibi n.8.qui in d.4.p.& Giurb.vbi.s. alias lim.* adducit quas per te videre poteris.

N.7. ibi ¶ idem si hæres conueniatur rei vendicatione. ¶

11 Adde † *D.de Franch. d.decis.352.* cuius meminit *Ricc.d.collect.463.in 1.lim. tu videas Phan. d.p.4. n.3.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Resignatarius beneficij Ecclesiastici, cui fuit facta resignatio retentis fructibus per resignãtẽ eius vita durãte an quæsierit possessionem beneficij resignanti.*

2 *Beneficium non vacat per obitum resignatarij decedentis ante verificationem litterarum in forma dignum, refertur decis.*

3 *Resignatio est duplex simplex, & conditionalis.*

4 *Resignatio conditionalis nõ fit coram ordinario quia esset simoniaca.*

5 *Resignatio etiam ex causa permutationis publicari debet iuxta bullã Greg. XIII. & intra,qua tempora.n.6.*

7 *Vacatio ob publicationes non factas cuius sit efficacia.*

8 *Beneficium multis modis vacare potest.*

9 *Resignatione beneficij amictitur tit.& poss.& proprietas.Item fructus n.10. quos si percipit resignãs tenetur restituere n.11.quæ an procedant in resignatione conditionali & in forma dignum. n.12.*

13 *Pẽsionarius nõ tenetur recitare officium,sed officium paruum,quod an procedat solum in clerico,vel in laico. n.14.*

15 *Pensionarij ad qua onera teneantur.*

16 *Possessio an possit capi ex sola suppositione, & signatura.*

17 *Vnicus actus sufficit in possessorio etiam in iurisdictionalibus.*
Et quando faciat vniuersalẽ consensum, & quando requiratur binus actus.n.18.

19 *Vnicus actus quando sufficiat ad denominandum aliquem.*

AD DECIS. LXXVII.

1 Svper puncto principali huius decis. An Resignatarius† beneficij Eccles. cui fuit facta resignatio retentis fructibus p Resignãtẽ eius vita durãte q̃sierit possessionẽ beneficij resignati vide tradita per *Gars. in tract.de benef.2.p.c.1.n.129.cũ multis seq.& vide decis.relatã p eũdẽ Gars.in addit.ad d.c.1.ad n.147.& 148.fol.*
2 *18.in vna Burgen.de anno 1602.* vbi fuit determinatum † quod beneficium non vacat per obitum resignatarij decedentis ante verificationem literarum in forma dignũ, & antequam sit ei plenè ius quæsitum in beneficio cùm à resignante in beneficium alterius non sit abdicatum ius antequam sit perfectè acquisitũ resignatario, & quod sic nõ erat locus immissioni in possessionem beneficij impetrati per obitum resignatarij vigore breuis cum beneficium esset plenum. Vide aliqua per *Gonzal.ad reg.8. cancell.glo.15.n.55.& per Gratian.discep.foresf.c.117.à n.34.*

In prin.ibi ¶ resignauit in manibus Pontificis in commodum,& fauorẽ.¶

3 Adde pro Tyronibus quod Resignatio † est duplex simplex quæ fit in manibus ordinarii,& conditionalis,quæ fic in fauorem alterius,vt hæc de qua in præsenti decis. de quib. resignationibus latissimè per *Paris. olim nostrum Episc.in tract.de resig. benefit. lib.1.q.2.Gonzal.ad d.reg.8.glo.14.*

4 Et hæc conditionalis † non potest corã ordinario fieri quia essẽt simoniaca vt post *glo.in ver.dimittere in c.ex parte 12. de offit. deleg.Caputaq. decis.192.n 2.p.2. Gomes.in reg.de triennali.q.16.n.3.ver.postremo,& alij quos enumerat Gonzal.d.glo.14 n.21.& habetur hic in vers.4.quia quamuis in fin.*

N.1.ibi ¶ quod si resignans beneficium,& intra sex Menses in Curia Romana si ibi facta est resignatio,& si extra curiam intra mensem resignationem non publicauerit.¶

5 Adde quod Resignatio † etiã causa permutationis publicari debet iuxta bullam, & perpetuam constit.Greg.XIII.quæ est in bullario in ord.87.*Paris.in d.tract.de resig. benef.lib.11.in præfat.n.5. Quaran.in sum. bullar. ver. beneficiorum resignatorum publicationem Gars.in d.tract.benef. 11.p.c.3.*

de

de publ. resignation. vbi de tempore infra quod facienda est resignatio, in quo loco, & quo modo *n.273.& 274 290 291. 292. cum multis seq. vsq; ad nu. 301.* vbi ad saturitatem de materia publicationis resignationis *iux. d. Constit Greg. XIII.* circa quam videndus est etiam *Ricc. collect. 468. & 617.* vbi multas ampliationes, & limitationes, & ampliationes, & lim.nteriam
6 amplectentes reperies, quæ publicatio † omnino facienda intra tempora per d. Constit. præstituta aliàs ipso iure vacat beneficium *Flam. Parif. d. lib. 11. por tot. Gonz. ad d. reg. 8. glo. 15. nu. 85 qui nu. seq.*
7 Subiungit quod hæc vacatio † est tantæ efficaciæ, & ita fortis, & potens, vt quamuis reliquæ omnes vacationes comprehendantur sub clausula, vel alio quouis modo per decisiones per ipsum relatas, & *Parif. in d. tract lib. 8. q. 7 nu. 127.* tamen vacatio ista ob non factam resignationis publicationē non cōprehenditur sub quibuscunq; clausulis amplissimis nisi specialiter exprimatur.

N. 1. ibi ¶ beneficium non dicitur vacare per resignationem, sed per obitum. ¶

8 Beneficium multis modis † vacare potest de quibus per *Viscon in concl. incip. Beneficium. Gonz. d. gl. 15.* sed magis accurate per *Garz. in d. tract. 2. tom. in 11. p per tot. per 10. capita.*

N. 9. ibi ¶ & resignatio fuit acceptata censetur cecidisse à possessione tituli. ¶

9 Per resignationem † beneficij quod amittatur titulus, & possessio multis decisionibus Rotalibus cōprobat *Ricc. collect. 2478. vbi latè prosequitur materiam per Ampliat. & lim.* & in qua resignatione intelligendū, *Idem collect. 1603. ver. & inter vtranq;* & quod per resignationem amittatur possessio, & proprietas *Gratia. qui multos cumulat dec. 189 nu. 10.*

Et quoad fructus à quo tempore resi-
10 gnans † desinat lucrari *Parif. d. tra. lib. 1. q. 6. à nu. 10 & in tra. de confid. q. 127. nu. 129. Barbos. in l diuortio 2. p. num 45. sol ma. Ceuall. cō cōtra com q. 561. n. 38 Garz d. tra. 2. p. c. 1. nu. 125. qui nu. seq firmat omissis pluribus opin. per præcita. D.* relatis quod admissa resignatione per superiorem statim resignans amittit fructus *Gratia d. dec 189. n. 11.*
11 & si percipiat † tenebitur successori restituere, & hoc quia per resignationem omne ius in beneficio competens amittitur *Sarmien. reg. de publ q. 7. nu. 2. Cassad. decis. 4. de rest. spol. Garz. d. p. 12. c. 3. in prin.*

12 Et an prædicta procedant † in resignatione conditionali, & ad fauorem in forma dignum, vide ad Saturitatem *Garz. d. p. 2. c. 1 à nu. 129.*

N. 10. ibi ¶ sed dicere quod pensionarius teneatur recitare offitium. ¶

13 Quod pensionarius † non tenetur recitare diuinum offitium, *Paris d. tra. de resig. lib. 2. q. 15. num. 18.* multos cumulat *Garz. in d. tract p. 1. c. 5. num. 66. Gonz. ad d. reg. 8. glo. 5. §. 5. num. 11. qui nu. seq ex Constit. Py V.* firmant pensionariū teneri ad offitium paruū B. Mariæ, aliàs teneri ad restitutionem fructuum, ad quod probandum, & Cōstit. prædictam vsu receptam in Clericis multos cumulat *Garz. ibi, qui de d. Const. meminit etiā 3. p. c 1. nu. 5. & D. Paulus Squil. ante in tra. de Priuilegijs Clericorum c. 5. nu 51.*
14 Sed an d Constit. Pij V. † quæ loquitur in Clerico percipiente pensionem procedat in seculari, quod non *Garz. ibi n. 68.*

N. 13. ibi ¶ pensionarins tenetur soluere charitatiuum subsidium. ¶

15 Adde *Garz.* † *post multos per eum cumula. in d. tra benef. p 1. c. 1 num. 171. fo 35 & seq.* vbi abunde ad quæ onera teneatur pensionarius, & *Ricc. omninò viden. collect. 2321. ver. nota quarto.*

N. 16. ibi ¶ per solam signaturam potest capi possessio. ¶

16 An ex sola suppositione † seu signatura possit capi possessio vide omnino *Garz. post alios per eum cit. in d. tra. benef. p. 4. c. 2. n 46. & seq fo. 226.* Sed an sola signatura reddat gratiam perfectam vide eundem *Garz. d. c. 2. à n. 20.* quod sic, maxime si habet clausulam, quod sola signatura sufficiat, & fidem faciat in iuditio, & extra, regula quacūq; nō obstante prout ego vidi obseruari per Cancellariam, & producta supplicatione cum eiusmodi clausula expedita in personam D. Iulij Primicerij pro cātoratu terræ Terlitij fuit dubitatum si dicta gratia erat perfecta & si opus erat expeditione litterarum, nā ob non expeditionem litterarum alter, qui obtinuerat d. Cantoratum asserendo vacare certo modo dicebat illum intrusum, & fuit dictum, quod dicta gratia erat perfecta per D. Ioannem Donatum Iannonium Alifum Generalem Vicarium Bitōtinorum Illustrissimi D. F. Carafæ virum, doctrina, & prudentia Eminentissimum, cui dicta causa fuit à S. Sede delegata ex allatis per *Garz. loco cit. præsertim num. 26. & 31.* Sed quid mortuo PP. nondum Bullis expeditis, an

gratia valeat *Petr. ad Gram. decis. 46. nu. 3.*

N. 19. ibi ¶ hæc .n. quasi possessio in beneficialibus, & spiritualibus per vnicum actum acquiritur. ¶

17 Quod in possessorio † sufficiat vnicus actus vndè vnica collatio, quæ effectum habuit constituat aliquem in quasi possessione cōferendi *Rebuff in Constit. Franciæ tit. de mat. poss. præfat. nu. 188. And. in c. 1. col. fin. num. 12. de controuers. feud apud pac. term. Anna sing. 16.* vbi quod per vnicam perceptionē quis constituitur possessor annuæ perceptionis *Guid. pap. sing. 980. ver. ad acquirendā possessionem, alios allegat Consil. de Anna. cōs. 80. vol. 1. nu. 13. & seq. vbi nu. 15.* idem dicit in possessorio manutentionis lite pendente, quod sufficit vnicus actus, & quidē vltimus inspicitur, per *tex. in l. item Mela §. sed si alimenta ff. de alim. & cib. legat. Anna alleg. 131. nu. 1. & sing. 584.*

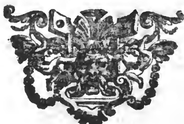
Et quod per vnicum actum quæritur ius possessionis etiam in iurisditionalibus *Lanar. cons. 32.* nisi esset actus violētus *Capibl. prag. 14. de Baro. nu. 32. & nouissimè Apicella post hæc scripta visus alleg. 8. num. 33. vbi declarat, & ante nu. 16.*

18 Et de vnico actu quando faciat vniuersalem consensum, & quādo requiratur binus actus *Mauriti. Apicell alleg. 13. post tutam. paup. nu. 16. & 17* hodie visus, Et ꝙ vnicus

19 actus † non sufficiat ad denominandum aliquem ab effectu resultante ab actu, sed plures; licet vnicus actus sufficiat ad denominādum aliquem ab actu, vt homicida adulter, &c. vide *Petr. ad decis. Gram. 11. nu. 6.*

D. O. M.

Assumptæ Virgini, laus Honor. & Gloria.

AD.

ADDITIONES
PLENISSIMAE.
seù
ANNOTATIONES
ANALYTICAE.

Ad secundam Partem Decis. S. R. C.
Regij Consiliarij;

NICOLAI ANTONII
GIZZARELLI.

AVTHORE

IOSEPHO MELE BITONTINO
I.C. CELEBERRIMO:

NEAPOLI, Apud Vincentium de Francho. M. DC. XXXI.
SVPERIORVM PERMISSV.

SVMMARIVM.

1 Decisio ista continet idem quod decis. 570. D. de Franch.
2 Iudex in criminalibus non potest condemnare nisi reus legitime conuictus, vel confessus fuerit.
3 Appellatio confessi vel conuicti quando admittenda remis. & de differentia in hoc de iure canon. & ciuili. n. 4. & quid si sumus in minore confesso, & conuicto ibid.
5 Conuictus tantum an admittatur ad appellandum. & quid in crimine falsæ monetæ. n. 6.
7 Conuinci quot modis quis dicatur.
8 Conuictus per testes domesticos de homicidio domi commisso in fratrem, & non confessus non fuit per S.C. condemnatus sed dictum quod torqueretur affertur decis. D. de Franch.
9 Conuictus an dicatur inquisitus si testes sint minores, & delictum sit atrox.
10 Conuinci quomodo possit testis.
11 Conuictus testis potest torqueri, sed illi non est danda copia inditiorum ne fisci destruatur intentio.
12 Confessus tantum an appellat.
13 In confessum nulla sunt partes Iudicis nisi in condemnando. etiam ex inordinato, & inualido processu, intellige in confessione absq; qualitate. n. 14.
15 Quid in confessione nullis præcedentibus legitimis inditijs ratificata, & tortus fuisset de mandato Regis, & essemus in atrocissimis n. 16.
17 Quid de confessione, facta coram Iudice incompetenti.
18 Quid de confessione facta coram Iudice, & recepta per scribam cui interdictum erat officium scribæ exercere.
19 Quid de confessione facta sub spe immunitatis à Iudice.
20 Appellatio admittitur in criminalibus exceptis aliquibus criminibus, & quādo admittitur an si fuerūt plures cōdemnati, & vnus ex pluribus appellauerit appellatio prosit omnibus. & tit. (si vnus ex pluribus) procedat in criminalibus.
21 In atrocissimis opus est exemplo & celeritate, & quomodo intelligendum n. 22.
23 Contra insignes latrones disrobatores stratarum per Commissarios Campaneæ, & R. Prouin. Audientias proceditur leuato velo, admodum belli, manuque militari, & quid importent ista verba.
24 Princeps an possit ordinem iuditiarium tollere.
25 Princeps an possit mandare vt non subsistentibus inditijs homo bona vitæ torqueatur.
26 Tortura quando vigore præeminentiæ M. C. V. possit inferri ex processu informatiuo, & à quibus.
27 Socij criminis dictum regulariter non facit nisi inditium ad inquirendum, nisi adsint alia adminicula, & quādo faciat inditium ad torturam, & quando ad inquirendum, n. 29.
28 Socij criminis dicto statur in occultis maxime quando est in tortura, & plures essent.
30 Socij criminis confitentes de nominato etiam si essent plures non valebunt tantum quantum dictum vnius testis.
31 Socij criminis dictū nihil operatur cōtra hominem bonæ famæ etiam in criminibus exceptis, & 32. sed faciet inditium ad inquirendum n. 33.
34 Sociorum trium confessio quid operetur, & quid iure communi. n. 36.
35 Confessioni duorum proscriptorum etiam deponē. de diuersis actibus in tortura cōtra receptatores statur ex dispositione R. Prag.
37 Socius criminis quando de socijs possit interrogari.
38 Socius criminis latro potest interrogari de socio. quod an procedat in simplici fure.
39 Socij criminis confitentes seruata forma R. Pragmat. debent repeti citato nominato, alias non probarent, & ex hoc defectu nonnulli euaserunt furcas.
40 Sociorum criminis, & sociorum in crimine discrimen.
41 Socius criminis qui delicti indulgentiam obtinuit ne possit torqueri an eius dictum faciat inditium.
42 Socij criminis dictum valēt in crimine lesæ maiestatis, & fauore fidei.
43 Socij criminis dictum vt faciat inditium multa requiruntur.
44 Fur committens furtum cum scalis de nocte qua pœna puniat?

AD DECIS. LXXVIII.

1 Haec decisio † uidetur continere. Idē quod *decis. 570. D. de Franch.* qui uti Præses S.C. interuenit in hac decis. cum Authore, & aliis ut ipsemet testatur *inf. n. 5.* Pro qua pre-
2 micte quod Iudex † in criminalibus nullatenus condemnare potest nisi reus legitimè conuictus, uel confessus fuerit *tex. est in c. nos in quemq; & c. prohibetur. 1 1. q. 1. probatur in l. 1. C. de cōfess. lege raptores C. de episc. & in*

& Cler. in l. qui sententiam C. de pœn. Marſ. conſ. 28. *Clar. q.* 66. *Foller.* qui multa iura ad
id probandum adducit *in pragm. ſub tit. de
Sodom. num.* 21. vbi quis dicatur conuictus.
Et dum in ea tractatur de non admictenda
3 † appellatione confeſſi, & conuicti vide
Ricc. Collect. 621. *&* 947. *Carrabb ſing.* 10. *incip. appellatio Iaffr. decis.* 450. *Clar. in* §. *fin.
q.* 94. *per tot. Boſſ. tit. de appellatio. Gram deciſ.* 26. *num.* 29. optime *Foller. in prax. crim.
ver. pœnis debitis feriantur num.* 6 *Borrell. in
Summ. deciſ tit. de appellatio num.* 399. 400.
& ſeq. D. de Franch. deciſ. 556. & quæ ibi ad-
4 didi, quibus adde, quod eſt † differentia in-
ter ius cano. & ius ciuile, nam de iur. cano.
Confeſſus crimen tantum appellat *c. cum
ſpetiali* § *porrò de appellatio.* Secus de iure
ciuil. Quia oportet etiam, quod ſit conui-
ctus l. obſeruare, vbi *Glo. & Azo. C. quor. ap-
pell. non recip. Detian. in tract. crim lib.* 2. *tit.
Ius cano. in quo differ. à ciu. cap.* 22. *num.* 24.
Io. Millaus pract. crim. tra. de pœn. mortis §.
quantum autem num. 18. & quid ſi minor
fuit confeſſus, & conuictus, an poſſit ad
mortem cōdemnari, quod non *Maſtrill. de-
ciſ.* 161. *num.* 12. Quid de conuicto tantum,
5 an poſſit † appellare, quod ſic *Monal. deciſ.*
6 99. Quod limita non procedere † in crimi-
næ falſæ monetæ ex diſpoſitione *R. Nouell.
Pragmat. adit. per Emin. Card. Zapatt. contra
monetar.* 01. Et in crimine Sodomię, quod le-
giſimis probationib. debet Sodomita con-
uinci, vide *R. Pragm. Ducis Alcalanor. ſub
tit. de Sodom. ibi,* aut legitimis probationib.
conuictus fuerit, & ibi *Foller.* Et quot mo-
7 dis † quis dicitur conuinci *Luc. de penn in l.
ſi ille verſ. fin. C de decurio. lib.* 10. *Boſſ. in tit.
de conuict. num.* 5. *Maſcard. de probat. concl.*
8 496. Et de conuicto † per tres teſtes dome-
ſticos, de homicidio commiſſo domi in fra-
trem, & non confeſſo, quòd non fuit con-
demnatus, ſed per S. C. dictū, quod torque
retur adeſt deciſio *D de Frāch.* 538. Et quid
9 ſi teſtes † qui conuincunt inquiſitum ſint
minores, & delictum ſit atrox, vt delictum
aſſaſſinij, *Sodomiæ. & ſim. vide ſupra cit. conſ.
Marſil.* 28. *Thor. in comp. deciſ. Reg. in* 2. *p. in
ver conuictus f.* 110. Et quoniam non modo
inquiſitus conuincitur, ſed etiam, & teſtis,
10 quomodo † teſtis conuincatur dic, quòd
teſtis poteſt cōuinci etiam per teſtem vni-
cum digniorem *Boſſ. vbi ſupra n.* 20. *Clar. in*
§. *falſum verſ conuincitur. Bar. in l. vnius* §.
11 *iudex, ff. de quæſtio.* Quo caſu † torqueri po-
teſt, & illi non eſt danda copia inditiorum
ne fiſci deſtruatur intentio *Boſſ. vbi ſup. n.*
39. *Carrabb. in tract. de prehem. M. C. V. n.* 14
Clar. q. 25. *verſ. torquentur etiam teſtes.*

12 Quid de confeſſo tantum † adeundus eſt
Ricc. collect 1774. *Clar. d. q.* 94. vbi quod nō
appellat, ſed eſt condemnandus *d. l. qui ſen-*
13 *tentiam,* quia † in confeſſum nullæ ſunt par
tes Iudicis niſi in condemnando, etiam ex
inordinato ꝓceſſu, inualido, & nullo *Inno.
in cap. quale, & quando el* 2. *de accuſat.* cum
reliquis cumulatis per *Barz. dec. Bonon.* 141
14 Quæ procedunt † in confeſſione, abſque
qualitate. vide *D. de Franch. d. dec.* 556. *Barz.
d. deciſ.* 141. *num.* 17. *plenè Viſcon.* qui alios
cumulat *in concl. quæ incip.* Confeſſio deli-
cti facta per delinquentem fol. 39. Et quod
15 de confeſſione † nullis præcedentibus legi-
timis inditijs, tormentorum metu, & terro-
re facta, & extorta etiam rata habita, qui
confitendi non præiudicat *Glo. in l. pen. &
ibi Bar. ff. de quæſtio. innumeros cumulat Paſcal. in tract. de vir. patr. pot. p.* 3. *cap.* 1. *num.
8. & ſeq. Foller. vbi ſup. num.* 19. *Batan. reg.
43. incip confeſſio delicti* 1. *tom regul. fol.* 280.
16 *Ricc. omninò viden. collect.* 2724. 7. *p.* Qui †
ampliat etiam ſi ſit millies ratificata, & iu-
rata, etiam ſi superuenerint ex poſt facto
inditia, vt ex *Caſtill. deciſ.* 179. *p.* 2. loquendo
in caſu noſtro etiam ſi fuiſſet tortus autho-
ritate Regis, & eſſemus in atrociſſimis, &
exceptis criminibus, & in crimine læſæ ma-
ieſtatis quicquid in contrarium dicat *Gra-
mat. deciſ.* 74. Contra quam extare magis
communem opin. teſtatur, & vide ad præ-
dicta eundem *Ricc. d.* 7. *p. collect.* 1602 *in fin.*
ad quod etiam vide *Carrabb. ſing.* 245. *in-
cip. tortura.*
17 Quid de confeſſione † facta coram Iudi-
ce in competenti, de qua confeſſione, tàm
in ciuilibus, quàm in criminalibus vide om-
nino *Gallupp. in recen. prax. S. C. p.* 2. *cap.* 20.
num. 36. *fol.* 180. *Batan. vbi ſup.* Et quid de
18 confeſſione † facta coram Iudice, & rece-
pta per ſcribam, cui interdictum erat offi-
tium ſcribæ exercere an noceat confitenti,
ita quod ex ea condemnari poſſit, quod nō,
& ita deciſum refert per M C. V. *Nouar.
lib.* 1. *q. Foren. q.* 89. & refert etiam *Thor. in
2. p. Comp. deciſ. Reg. ver. confeſſio facta f.* 98.
19 Et de confeſſione facta † ſub ſpe immunita-
tis à Iudice an ſufficiat ad condemnandum.
Viu. com. opin. 415. *Farin.* 3. *tom. q.* 81. *à num.*
276. Et quia appellatio admictitur in cri-
minalibus præterquam in caſibus exceptis
enumeratis per *Miſing. cent.* 4. *obſ.* 41.
An in caſu, quo admictitur appellatio in
20 criminalibus, ſi fuerunt plures † condem-
nati, & vnus ex pluribus appellauerit, appel
latio proſit omnibus, & *tit. C. ſi vnus ex plu
ribus appell.* locum habeat in criminalibus.
Theſaur. Iun. ad dec. ſui Genitoris 135. quod
ſic

sic D. de Franc dec. 658. *Viscö. in cõcl. quæ incip.* appellatio ab vno ex condẽnatis interposita *fo.* 9. & in ciuilibus vide *Ricc. qui dec. cumulat* 7. *p. collect.* 2733 & omninò *Cartar. decis. exeq. Genua* 65.

N. 2. ibi ¶ quia in atrocissimis opus est exemplo, & celeritate. ¶

Aduerte quia licet verum sit id quod dicit
21 noster Author, ꝙ in atrocissimis † opus est exemplo, vt in *l.* 1. *C ad l. Iul. rep.* cũ alijs cumulatis per *Gail. lib.* 1. *de pace publ. n.* 19. *fo.* 277. & etiã celeritate, vt hic, vnde in his delictis proceditur per horas, vt per *D de Põt. de potest Proreg tit. de delegatio. caus. n.* 1. *c.* 2. *fo.* 534 *adesq; cap. Reg. quod incip. si clã scelerratis rub. de prehem.* M. C. V. tamẽ id intelli-
22 gendũ, vt † semper etiam in atrocissimis, & exceptuatis procedi habeat secundũ ius, & existentib legitimis inditijs etiam si procederetur cũ præheminentia M. C. & mãdaret Princeps, & procedendũ esset contra inquisitos de crimine lęsę maiestatis contra maleficos insignes latrones, & valde diffamatos *D. Reg. de Põt ubi sup. Isern. in cõstit. Reg.* Prosequẽtes de pugna sublata, *Affl. dec.* 391. *& in constit. si dãna clandestina col.* 13. *vers. aduerte n.* 31. *Grã. cõs.* 64. *Ann alleg.* 74. *n.* 11 *Masull. ad Capy. dec.* 47. *n.* 11. *D. de Frãc. dec.* 700. *Marã. cons.* 35. *n.* 4. *Gramat. vot.* 30. *nu.* 23. *late Carrabb. vbi sup. à num.* 43.

N. 3. ibi ¶ ordo est ordinem non seruare. ¶

23 Adde ꝙ † contra illos delinquentes quia atrocissima cõmittũt delicta, & contra insignes latrones, & disrobatores stratarum ꝑ cõmissarios cãpaneę per Regias Prouintiales Audientias ex potestate cõcessa ab Excell. Regni Prorege eiusq; Collaterali Cõns. leuato velo, ad modũ belli, & manu militari, q̃ verba q̃d importãt nẽpe (leuatò velo vide *tex. in l. de subuersis C. de naufr. lib.* 17. *Marã. in prax. p.* 6. *vers. inquisitio n.* 146. & de illis verbis (ad modũ belli, & manu militari) *Io. Grãd. in trac. de bell exul. ferè ꝑ tot.* quorũ meminit *Visc. in cõcl. incip. furtum* 4. *col.*
24 Sed an Princeps † possit ordinẽ iuditiariũ tollere *Verall dec.* 250. *Ric. collec.* 1108. verũ
25 ꝙ Princeps † nõ possit mãdare, vt nõ subsistentibus iuditijs homo bonę vitę torqueatur, *Grã. vot.* 32. *n.* 6. *et* 18. *Carrab. d. sing.* 245 *circa fi.* vbi q̃d ipse circa id sẽtiat, vbi ẽt ha-
26 bes qñ † possit vigore ꝓheminentiæ M. C. V. procedi ad torturã ex ꝓcessu informatiuo, & quomodo à quib. iudicib. & ordinarijs, & qñ Princeps † facit huiusmodi commissiones cõtra tales delinquentes quando censeatur excitare iudicem ordinarium, & quando creare delegatum vide *R. Prag. editam per Excell Com. de Lemos.*

N. 4. ibi ¶ erat conuictus ex depositionibus quatuor sociorum. ¶

26 Regulariter dictũ † socij criminis nõ facit nisi inditiũ ad inquirendũ *Maceraten. lib.* 3 *resol.* 7. *n.* 2. nisi adsint alia adminicula, quia tunc deuenitur ad torturã, vt ꝑ *D. de Frãc. dec.* 577. *vbi dixi in prin.* quib. adde, ꝙ etiam
28 in occultis † statur dicto socij criminis *Grã. vot.* 2. *n.* 6. & maximè qñ est in tortura, qñ enim veritas aliter haberi nõ põt, socij criminis dicũtur idonei, & integri *Det. in c. tertio loco n. vlt. de probat. vbi de cõmuni testatur, & cons* 342. & tanto magis si plures essent cõfessiones sociorũ *D. de Põt. in tra. de pot. proreg. tit. de diuers. prouis. fier. solit* 9. 4. *n* 43. *cũ seq. fo.* 30. vt aũt scias quãdo dictũ
29 † socij criminis faciat inditiũ ad inquirẽdũ, & quãdo faciat inditiũ ad torturã consulas *Arno. soliloq.* 60. *&* 64 quæ ibi addita, & notata, ꝙ *Arno. ibi loquitur cõtra Clar q.* 21. *vers. sed pone D. de Põt. cõs.* 96. *n.* 6. *& seq. vol.* 4 *Vtu. dec* 216. *Boer. dec.* 319. *nu.* 1. *Villalob. cõm. opin. ver. cõfessio socij Ascia de term.* 156. *n.* 5. *&* 10. Verum aduerte ad id quod dicit
30 *Gram. vbi sup.* quòd etiam si essent † plures socij criminis cõfitentes de nominato non valebunt tantum quantũ dictũ vnius testis,
31 ideo cõtra † hominẽ bonæ famæ nominatio nihil operatur, vt annuit *Author inf. nu.* 8. *Bal. et Imo. in c. si qui de testib. Gram. cons. crim.* 35. *nu.* 4. *Meno de arbitr. cas* 454. *n.* 54. *Nig in cit. c frequẽs, & effrenata n* 55. qui idẽ
32 testatur † in criminibus exceptis, bene ta-
33 mẽ contra illũ nominatio † faciet inditium ad inquirendũ, vt per *Arno. differen.* 69. *fo. mihi* 213. *Carabb sing.* 225. *incip. socius.*
34 Sed quod attinet ad confessionẽ † pluriũ sociorũ criminis de qua hic, & maxime qñ sunt tres vide *Campag. in d. c. frequẽs D. Rouit sup. prag.* 5. *de recept n. ale fact. n.* 8 *fo* 548 *in vlt impress. vbi meminit de dec. sup. cit. D. de Frãc.* 540 quæ loquitur de dicta cõfessione, cuius etiam meminit *Ricc. d. collec.* 280. *Nouar. collect.* 201. qui multa concernentia ad materiam cumulat, & alia reperies apud *D. Rouit. in pragm.* 1. *de pers. q. malef. num.* 9. *& seq. & apud Pascal. in tr. ct de vir. patr. potest. p.* 4. *c.* 2. *nu.* 41. *fo.* 461. *Foller. in pract. crim.* 1. *p.* 2. *p. vers. & si confitebuntur nu* 109. & nouissimè omnium *Viscon.* qui latè materiam prosequitur, & complectitur omnia *in duabus conclusion. altera, qua in-*

incip. latrones, *altera verò quae incip. Socius*
35 *criminis*. Et adde quod statur † confessioni duorum pro scriptorum etiam deponentibus de actibus diuersis in tortura contra receptatores *iux. Prag. 5. de recep. malefact. quod no. ad correctionē iuris communis*, quę
36 † in criminibus etiam si essent plures confessiones plurium sociorum criminis non producunt aliam probationem, quam inditium ad torturam *Peguer. decis. 5.* vbi late, &
37 ibi quando socius † criminis possit interrogari de socijs, de quo etiam per eundem *decis. 37. & per Foller. vbi sup n. 102. & seq.*
38 *fol. mihi 309.* & an interrogatio † permissa in socio criminis contra latrones possit et fieri contra simplices fures, vide *Peguer. d. decis. 37. Caball. resolut. crim. 33.* & quod so-
39 cij † criminis confitentes seruata forma D. R. Pragm. debent repeti citato nominato per eos elicitur ex *tex. d. Reg. Prag.* aliàs non probarent, & propter hoc quosdam nominatos euasisse furcas testatur *Viscon. d. concl latrones Nouar d. collect. 201.* apud
40 quem de discrimine † inter socios criminis & socios in crimine. & de predictis omnib. vide *Ricc. ad d. D. de Franch. decis. 570 et 577*
41 Quid autem de socio † criminis, qui indulgentiam obtinuit delicti ne possit torqueri, an faciat iuditium, vide *D. de Franch. decis.*
42 *479.* Fauore autem fidei †, & quia crimen lęsę maiestatis nimis exceptuatum est crimen dictum socij crimis valet contra sociū, *Peguer. d. decis. 5. Nouar. collect. 163.* & quid in crimine Sodomiae, vide *Foller. qui multos ad id cumulat in d. prag nu. 57.*
43 Quando autē dicitur, quod dictū † socij criminis facit inditium multa requiruntur de quibus per *Meno. d. cas. 454. Nig. in d. c. frequens, & Mastrill decis. 295.*

In fin. ibi ¶ qui scalis appositis, vel extractis ianuis domos ingrediuntur, & furantur. ¶

44 De istis † furibus dixi *sup. ad decis. 13. in fi.* vbi adduxi *Ricc. de illis loquentē collect. 282. ex decis D de Franch 570. sup. cit. de quibus vide etiam Viscon. d. concl. furtum. Nouar. ad Pragm. collect. 205.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Mors ciuilis, an sufficiat, vt sequatur in substitutione.*

2 *Mortis appellatione proprie, & stricte venit mors naturalis, siue hoc verbum proferatur à l siue ab homine.*

3 *Mortis appellatione quandoq; vt actus substineatur venit mors ciuilis.*

4 Mors ciuilis *non dicitur mors, neq; cum morte naturali equiparatur nisi in casibus à iure expressis, & nisi quando mors ciuilis operaretur eundem effectum, quem mors naturalis.*

5 *Mors ciuilis non reperitur in iure, sed est verbum compositum à iuris praeceptoribus.*

6 *Mors ciuilis in quibus consideratur exemplificatur in foriudicato deportato, damnato ad perpetuos carceres, in monaco, et alijs.*

7 *Triremium pęna successit in locum deportationis, & damnationis in metallum.*

8 *Monachi mors ciuilis dicitur voluntaria meritoria.*

9 Mors ciuilis *monachorum sequuta professione aequiparatur naturali quando monasterium est incapax successionis.*

10 *Vocatus in casu mortis alicuius illo ingrediente monasterium quando admittatur, an sequuta professione, vel post mortem naturalem.*

11 *Monasterium, an habeatur loco filij, & excludat substitutum.*

12 *Substitutus si monitur viuente ipso instituto, qui ingressus est Monasterium fideicommissum efficitur caducum.*

13 *Substitutus succedit post professionē ingressi quando monasterium est incapax.*

14 *Probandi onus cui incumbat quem decessisse absq; liberis, vel in pupillari aetate.*

15 *Ius substitutionis non transmittitur ad haeredes etiam liberos, fallit in casibus nu. 16. Idem in legato conditionali.*

17 *Fideicommissum vniuersale non potest cedi.*

18 *Transmissibilia, quae non sunt ad haeredes per cessiones ad alium transferri nequeūt.*

19 *Transmissibile quod est, cessibile est, an haec regula procedat affirmatiue, & negatiue, et an è cōtra, quod est cessibile sit trāsmissibile.*

20 *Cessibilia per contractum transmittuntur ad haeredes.*

21 *In substitutionibus quando fiat extensio de persona ad personam, et quando de casu ad casum, & de tempore ad tempus.*

22 *In substitutionib. ad euitandum absurda, & ex maioritate rationis fit extensio de persona ad personam. quae extensio dicitur comprehensio, & declaratio.*

23 *Institutio haeredis quando extendatur de casu ad casum.*

24 *Nuptiarum casus non extenditur ad casum mortis, & an è contra casus mortis extendatur ad casum secundarum nuptiarum.*

Obste-

25 *Obstetricum iuditio standum est in eo, quod partus possit naturaliter viuere, vel non.*
26 *Peritis in arte quando standum est.*
27 *Partus natus quibus casibus si nascitur mõstruosus prodigiosus, vel defectiuus sit capax, vel non.*
28 *Partus immaturus, & imperfectus quibus signis, & coniecturis cognosci possit.*
29 *Testibus in minori numero deponentibus de sana mente magis creditur, quam alijs in maiori deponentibus de non sana.*
30 *Quilibet præsumitur sana mentis.*
Notario an credatur si dicat testatorẽ inuenisse sana mentis, sed corpore languentẽ n. 32.
31 *Testibus affirmantibus plus creditur, quam negantibus, & si negantes essent mille, & affirmantes pauci, & de ratione n. 32.*
Actore non probante reus absoluitur reg. quando procedat.
33 *Præcedentia magis influunt in sequentia, quam è contra.*

AD DECIS. LXXIX.

ARticulus huius decis. fuit plenè discussus *sup. decis. 43.* ad ibi tradita te remitto, quibus adde dicta per *Camer. in tit. de successio. feud. nu. 16.*

N. 4. ibi ¶ substitutio requirit mortem naturalem. ¶

1 Et sic non sufficit † mors ciuilis, vt potè si quis esset deportatus, vt apertè dicit *tex. in l. cum pater §. hereditatem corruptè hic alleg. ab Authore sub tit. de leg. 1. cũ sit sub tit. ff. de leg. 2. cũ alijs per eum alleg.* Et hoc quia
2 appellatione † mortis propriè, & strictè venit mors naturalis *Rui. in l. gallus § & quid si tantum ff. de lib. & posth.* Meno. *lib. 6. præsump. 4. num. 19.* siue hoc verbum proferatur à lege, siue à testatore, vt per *D. de Pont. consi. 159. nu. 9. & seq. vol. 2. & D. de Franch. decis. 562. nu. 9. & decis. 689. Viscon. in concl. incip. mors.*
3 Et licet quandoq; vt actus † substineatur appellatione mortis venit etiam mortis ciuilis, vt per *Ann. alleg. 135. num. 4. D. Rouit. sup. prag. 2. de iurisd. inui. non turb, n. 51. 52. Bal. Nouell. tract. de dot. p. 7. priuil. 11. post nu. 8. vers quando autem* nõ tamen propriè,
4 & strictè dicitur mors † nisi in casibus à iure expressis *glo. in c. placuit el. 1. 16. q. 1.* quã esse communiter receptam ex multis probat *Castill. de vsufr. lib. 1. c 64. nu. 2.* ac etiam vbi operaretur mors ciuilis eundem effectũ quem, & mors naturalis *D. in d. §. & quid si tantũ, & in c. suspectũ de rescrip. in 6. & in l. ex parte § insulã ff de ver. obl. Cõsiliar. de Anna. cõs. 14. n. 8. vol. 1. D. de Frãch. d. dec. 689. n.* 12. *& tot. omninò videnda in hac materia cũ addit. Ric. Frãcisc. Mele filius meus in annot. ad Arnõ. soliloq. 1. Vzin. cõ. opin. tit. de verb. sign. ver. mortis in 2. tõ. fo. 568. n. 19.* quib. cafib. mortẽ naturalẽ, & ciuilẽ æquiparari dixit *Mastrill. dec. 283. D. de Frãc. dec. 689 n. 10*
5 *& 12.* mortẽ † .n. ciuilẽ de iure nõ fuisse cognitã, sed esse quodã magistrale verbũ à iuris pceptorib. cõpositũ testatur *D. de Frãc. d. dec. 562. n. 10. Viscon. in concl. mors.*
6 Quæ mors ciuilis nõ modo cõsideratur in deportato, de quo loquitur *d. §. hereditatẽ, et in forisdicato. de quo per D. de Frãc. sup. cit. dec.* & in dãnato ad perpetuas triremes de quo per *Mastril. dec. 167. Pasc. in tra. de uir.*
7 *patr. pot. p. 1. c. 5. n. 103.* q̃ triremiũ † pęna fuit subrogata in locũ deportationis *Mastrill. dec. 291. n. 27.* vel in locũ dãnationis in metallũ *D. Rouit. vbi sup. n. 63.* q titat *Capy. dec. 153.* de qua pęna loquitur *Ricc. coll. 262. & 531. ver. infertur 4.* & in dãnato ad ppetuos carceres de quo p *Inno. in c. qualiter el. 2. de accusat. et per Abb in c. tua discretioni de pęn. Bar. in l. 2. ff. de pub. iud et Bal. in l. reos C. de accusat. refert Iodoc. Enchirid. par. aut simil. iur. in ver. mors ciuilis perpetui carceris in 3. tõ. cõ opi. fo. 622. n. 25. et per Ric. d. coll. et coll.* 722. & p alios relatos p *Molf. p. 4 q. 47. n. 6*
8 Verũ ẽt in monaco, cuius † mors ciuilis dicitur volũtaria, siue meritoria, vt nõnulli dicũt *in l. Deo nobis C. de Epis. et cler.* sicuti p̃dictorũ respectu pęnalitatis, & eorũ q capiũ
9 tur ab hostib. dicitur casualis, & hęc † mors ciuilis illorũ q religionẽ ingrediũtur sequuta pfessione ęquiparatur naturali qñ Monasteriũ nõ esset capax successionis *Sessa dec. Arag. 44. qui vidẽdus est & in seq. dec. 45.* vbi
10 vocatus † in casu mortis alicuius illo ingrediẽte Monasteriũ admĩttitur, sed post mortẽ naturalẽ Monachi refert *Ric. d. coll. 531.* vbi de alijs, quẽ vide ẽt de dicta morte ciuili Monacorũ latè *coll. 1624. Mayn. dec. 39. D. de Põt. d. cõs. 159.* vbi de peremptione vsusfructus, *Pereg. in tra. de fideicom. latè art. 28.* vbi an existẽte monaco hærede grauato in casu substitutionis si sine liberis requiratur q sequatur mors naturalis monachi, vel sufficiat, q in religione emanauerit pfessionem ad hoc, vt fideicõmissũ cõmitatur, & quã
11 do Monasteriũ † excludet substitutũ, de quo et p *D. de Frãc. dec. 29. Ozas. dec. 126. Meno: lib. 4 præsūp. 83. per tot. Ric: coll. 3074. p. 7.* & alij relati per *Amen. ad D. de Frãc. dec. 40. & 469.* & p *Ric. ad eũdẽ D. ad dec. 29.* & p *Molf. ad consue. Neap. p. 4. q. 65. tot. vbi latè refert opin.* hinc inde super isto articulo, an Monasterium habeatur loco filij, & excludat substitutum, & demum in omni opin. con-

cludit in substitutione esse etiam expectan-
dam mortem naturalem ipsius ingressi ad
quod vide *Mantient.lib.5.recollect tit.4.l.3.*
glo. 2.nu.3.Spino.in specul.testam.glo.12.nu.
32. ver. maior tamen quorum meminit Ricc.
*ad d.D.de Franch decis.29.in fi.*idq; eatenus
12 verum esse, quod si substitutus † moriatur
viuente ipso instituto ingresso fideicommis
sum efficeretur caducũ, vt per *D.de Franch.*
dec.14.n.14.Pereg.d.art.28.n.83. Guttierez.
lib 1.Cano.qq c 32. n 25. q dicit quod tunc
13 substitutus † succedit post professionẽ q̃n
Monasteriũ esset incapax bonorum in cõi.
14 Cui autẽ incumbat † onus probandi quẽ
decessisse sine liberis, vel in pupillari ætate,
an fundanti se in negatiua, vel in affirmati-
ua, vide *Pereg post D per eum cit. latè art.43.*
à n.45.vbi contrarias refert opin.

N.4.ibi ¶ ius substitutionis ad hære-
des non trãsmicti etiam ad liberos. ¶

Ad hoc probãdum Author corrupte ci-
tat *tex.in l.toties ff.de hæred.inst stante quod*
tex.ille est sub tit.ff.de acq hæred.qui tex. per
15 belle probat id, quod dicitur hic quod ius †
substitutionis non transmictitur ad hæredes
etiam, quod liberi sint, de quo *D.Gizzarell.*
sup.dec.40 nu.4.vbi dixi, & adduxi Morot.
resp.5.nu.17.& alios latè Pereg in art.31.de
fideicom.n.6 & seq.Curt Iun.cõs.96 Castrẽs.
cõs.403.dixit alias nunc Author sup. dec. 40.
n.13. vbi nõnulla etiã adduxi quib. adde no-
uiss. *Ambrosin.dec Perus.7.nu.11. Amend.ad*
*decis.D.de Frãch.153.n.3.*vbi dicit, ꝙ substi
tutus predecedens non transmictit ad hęre
dem spẽ cuiuscunq; speciei substitutionis, ni-
16 si hęres † ille testatoris iuditio, & opinione
vèniret, *Det.cons.480.& 574. Guid pap.dec.*
*162.Benin.dec.88.Franc.*Marc.*decis.78. 2.p.*
Boer.dec.38.n.22.& dec.88 Mago. dec.Luc.
*82.n.11.*cum alijs per eum ibi cumulatis,
vbi dicit sex alias limitationes ad hanc re-
gulam poni per *Crauett.cons.258.& per Me*
no.cons.325.vol.4 Idem in legatario, qui si
conditione pendente decedat quamuis po-
stea conditio extiterit hęres legatarij legati
lucrum non habebit, quia conditionale le-
gatum non trãsmictitur ad hęredes nisi te-
stator aliud disposuerit *Duran. de art. test.*
*caut.32.*vbi dicit quod trãsmissibile fiet le-
gatum si dixerit hoc modo lego Titio, &
17 hæredib.eius. Hinc est quod † fideicommis-
sum vniuersale non potest cedi, regula.n.est
18 quod ea, quæ non sunt † transmissibilia ad
hæredes, eadem per cessiones in alium trãs-
ferri non possunt *l.ex plurib.vbi Bar.ff.de*
*adm.tuto.*latè probat *Pereg d.art. 31. n.28.*
19 quod .n. est transmissibilę est † cessibile
Fran.Curt.cõs.57.incip.Summa.Calcã.cons.
18, quos citat *Gomes.in §.fuerat n.26.de actio*
*fo.219.& n.seq.*quę regula, an procedat af-
firmatiue, vel negatiue optimè declarat *Api*
sell.in suo tutam paup.tit.4.nu.92.vbi filius
add.& vide Barbos.in l.quia tale n.20.ff.sol.
*matr.*An autem è contra, ꝙ est cessibile sit
transmisibile vide *D.de Franch.dec.593.n.3.*
& quomodo intelligatur regula ista, quod
id quod est cessibile est transmisibile vide
Molfes.ad consue.Neap.p.5.q.10.n.3.Bened.
in c.Raynutius, ver.si absq; liberis el. 2.n.69.
*fo.mihi 342.*Et de cessibilib. per cõtractũ ꝙ
20 trãsmictantur ad hęredes *Gratia.decis.153.*
n.10.Mising cent.3.obser.23.n.6.& de trans-
missione legati, seù fideicõmissi conditiona-
lis, vide latè *Viscõ.cõcl.legatarius D.de Frãc.*
*dec.525.*Medi *post D.per eum allatos exam.* 2
& de plurib.coniecturis quib. fideicõmissũ
conditionale transmictitur ad filios primi
gradus eundem *Medi.decis.3.tot.*

N.5.ibi ¶ & in substitutionib. non
fit extensio de persona ad personam. ¶

21 Quãdo in substitutionib. fiat extensio de
persona ad personam, & de casu ad casũ, &
quãdo nõ perbellè explicat more suo *Pereg.*
*in tra.de fideicõ.art.29.n.32 et seq.*Meno.*lib.*
*4.pręsũp.36.n.9.*vbi ꝙ ex cõiecturata mẽte
testatoris q̃nq; extẽsio fit q̃nq; nõ, & vide eũ
dẽ *Meno.eo.lib.4.pręsũp.65.tot.*vbi q̃n substi
tutio directa ex ꝑsũpta mẽte testatoris ex-
tẽdatur de casu ad casũ, de ꝑsona ad perso-
22 nã, & de tẽpore ad tẽpus, & ꝙ in † substitu
tionib. ad euitandũ absurda, & ex maiorita-
te rationis fiat extensio de persona ad per-
sonã v.g. ne minus dilectus præferatur ma-
gis dilecto, quia in tali casu nõ dicitur pro-
prie extẽsio, sed cõprehensio, & declaratio.
Mascard.de probat vol.3.cõcl.1136.n.10.Pa-
ris.cons.50 n.60.vol.3. cũ alijs allegatis per
Thor.in 2.p.cõp.dec.Reg.ver.fideicõmissũ col.
5.fo.212.quib addo Medi.*dec.Senen.2.n.4.* &
23 institutio hęredis q̃n extendatur de casu ad
casũ Meno.*lib.4.præsũp.26.* & quoad tradi-
ta hic per Authorẽ vide *Consiliar.de Anna.*
*cõs.53.n.70.et seq.Det.cõs 594.*Meno.*cõs.243*
Bursa.cõs.63.ambo.vol.3. vbi ꝙ in substitu-
24 tionib. † casus nuptiarũ nõ extẽditur ad ca-
sũ mortis *Anna cõs.84.n.43.*& de cõtrario
casu ꝙ casus mortis extendatur ad casũ se-
cundarũ nuptiarũ *Meno.dict.pręsũp.65.nu.*
10.et Mastril.dec.6.n.29.post Io.And.per ipsũ
*cit.*Et quod in fideicommissis non fiat ex-
tensio *Medi.decis.Senen.1.num.5.*

N.9.ibi ¶ stante iuditio peritorum
quib. standum est in similibus. ¶

Adde

25 Adde quod etiã obstetricum † iuditio stãdum est in eo quod partus possit naturaliter viuere, vel non *Clar. in §. testamentum q. 45. vers. fin.* vbi de communi, de qua cõmuni *Fichard. 2. tom. cõm. opin. tit. de posth.* hęr in-
26 *stit. n. 6. fo. 122.* & quando peritis † in arte standum, & credendum sit *Mascar. de probatio. concl. 1169. vol. 3. Gratian. discep. forens. lib. 2. c. 233. Honde. cons. 31. nu. 4. vol. 1.* quorum meminit *Viscon. in concl incip. periti. Ricc. collect. 136.*

N. 9. ibi ¶ iudicandus sit fatuus, mutus, & imperfectus à natura, & natiuitate. ¶

27 Partus natus † quib. casib. si nascitur mõstruosus, prodigiosus, vel defectiuus sit capax, vel non explicat *Pereg. post D. per eum cit. de fideicõ. art. 43. à n. 24.* & de partu † immaturo, & imperfecte nato, quib. signis, ac coniecturis cognosci possit *Meno. lib. 6. presump. 52. tot.*

N. 10. ibi ¶ magis creditur duobus testibus deponentibus de sana mente, quam mille de non sana. ¶

29 Quod testib. etiam in minori numero deponentibus de sana mente magis credatur, quam alijs in maiori deponentibus de non sana vltra *Boer. hic cit. vide Gama. dec. Lusit. 303. n. 1. Valas. decis. 145. nu. 12. Ricc. collect.*
30 *3084. in fin. 7. p.* vbi rationem † affert, quia de iure quilibet præsumitur sanæ mentis re-ctę iudicij latè *Ricc collect. 1557. Ludou. dec. Perusin. 1. nu. 10.* & posset etiam addi, quod
31 creditur plus testibus affirmantibus † quã negantibus *Rubin. dec. 183.* etiam si pauciores essẽt affirmantes, & mille negãtes *Frãc. Marc. decis. Delph. 266. n. 3. & 485. n. 4. vol. 1 Mago. decis. Florent. 17. num. 6. Boer. decis. 23.*
32 *Medi. exam. 6.* ratio † est propter reditionẽ causæ credibilioris *arg. l. diem proferre §. si plures ff. de arb. Ludo. decis. Lucen. 3. n. 19. Ric. coll. 3083.* quo loci cumulauit casus in quib. aliqui testes alij præferãtur, de quo latè per *Farin. qui alios more suo congerit in tract. de testib. tit. de oppos. contra dicta testium q. 65. n. 200. & seq* & quod credatur potius duob. testib. affirmantib. validitatem instrumenti, quam plurib. alijs negantib. & improbantib. vide *Gast. tract. de credit. cap. 3. tit. n. 611 et sequent.* & quod sana mens, vel furor probandus ab eo qui in eo se fundat *Mising. cent. 2. obser. 77.* Et quid si Notarius attestetur testatorem sanæ mentis, an probata insania testamentum erit nullũ, quod sic *Boer. vbi sup. cum alijs cumulatis per Medi. d. exã. 9. num. 23. quem vide nu. 25. & seq.*

N. 12. ibi ¶ actore non probante reus venit absoluendus. ¶

33 De hac Regula vide *Ricc. collect. 459. D. in l. qui accusare hic cit. omniũ latiss. Francisci Mele filiũ meũ in Anno ad Arno. soliloq. 7. Sed an dispositio d l.* qui accusare procedat quando non fuit datus terminus ad probandũ vide *Zeuall. com. contra comm. q. 816.*

N. 20. ibi ¶ præcedentia recipiunt interpretationem, & restrictionem à sequentibus. ¶

Adde quod præcedentia magis influunt in sequentia, quam è contra *Fab. de Anna. cons. 53. nu. 106. & 129. Medi. exam. 24. n. 29.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Mercat. varias commisciunt fraudes ad decipiendũ creditores dũ se decocturos vident.*
2 *Mercatores quando efficiuntur non soluendo faciliores sunt ad mentiendum.*
3 *In decoctis præsumitur dolus.*
6 *Mercatura Christianis dissuadetur.*
7 *D. IESVS eiecit emẽtes, & vendẽte. de tẽplo.*
9 *In bonis mercatoribus bona fides, & bona lingua exigitur.*
10 *Falsitas commissa in libris mercatorum punitur penã vltimi supplicij. Idem si magna non sit, sed reiterata nu. 11.*
12 *Subtrahens, & occultans libros mercatorum punitur tanquam falsarius.*
13 *Libri subtracti, & occultati, vt indicentur potest ad torturam procedi. quando procedat n. 15. et de quib. libris intelligatur n. 16*
14 *Cõtra fallitos omnis mala cõiectura crescit.*
17 *Mercat habẽtur per publicis perso nis, et n. 19*
18 *Libri mercatoris quomodo confici debeant de illorum fide, & quid si conficiuntur à mercatore suspecta vita.*
20 *Mercatores an teneantur exhibere librum rationis quẽ ipsi faciũt pro eorũ instructione, & an quinternũ, seu librum quẽ vocãt (squarcia foglio) et an extra locũ domicilij.*
21 *Mercator mutans signũ punitur pęna falsi.*
22 *Mercatura licet vtilis ars sit, tamen non ita reputatur apud aliquas nationes.*
23 *Mercat an nobilitati deroget 24. 29. et seq.*
25 *Mercatura offitialibus prohibita.*
26 *Mercat. exercere Barones Neap. dedignãtur.*
27 *Mercatura Baronibus prohibita.*
28 *Merc. an possint Barones exercere cũ vassallis*
29 *Mercatura an nobilitati deroget, si exerceatur per intermediam personam.*
30 *Mercat. an nobilitati deroget si mercatura sit magna.*

31 *Mercatura clericis probibita fallit in aliquibus casibus n. 32. & seq.*

33 *Clericis semel mercaturam exercens non dicitur mercator.*

34 *Clerici negotiatores puniuntur per R.Cam. Apostolicam, Nuntios, & collectores Apostolicos quod in prouintijs, & Regnis resident.*

35 *Mercatura militibus probibita.*

Mercatura, & negotiatio deuiat animum ab exercitio propry muneris.

AD DECIS. LXXX.

DE mercatoribus decoctis non-
nulla *dixi supra ad decis. 59. Nūc*
quia in prin. huius decis. dicit Au-
1 thor quod Mercatores † varias
committunt fraudes ad decipiendum cre-
ditores, dum foro se cessuros, & decoctu-
ros se vident. Adde quod quando mercato-
2 rum deficit fides † quia effecti sint sunt nō
soluēdo, faciliores quoquè sunt ad mētien-
dum, & ad creditores fraudandum *Stracc.*
de decoct. f. 177. cuius meminit D. meus Gait.
in tra. de cred c. 2. q. 8. n. 3069. f. 194. & in
3 huiusmodi decoctis † dolum præsumi adno
tauit *Natt. cons. 361. n. 7. Brun. de cess. bon. q.*
9. n. 35. Plot. de in lit. iur. §. 4. n. 64. Giurb. de-
4 *cis. 41. n. 12. & ideo Bal. in c. 3. cum causam in*
fin. de test. Purpur. in l. 1. n. 18. C. de eden. &
Saly. in Auth. adhæc de vsur. dissuadet chri-
5 stianis † mercaturam ad quod plura ponit
Luc de Penn. in l. 1. C. neg. ne mil. lib. 12. D.
Rouit. pragm. 1. n. 2. de mercatura. Viscon. in
6 *conclus. qua incip mercatoris vbi multa*, &
7 D. IESVS † eiecit ementes & vendentes de
templo. de quo est *tex. in c. eijciens 88. d.*
8 Quod intellige de malis † & perfidis mer-
catoribus, & qui conscientiæ non student
secus de legalibus, & cōscientiatis, in quo-
rum domibus reperitur æquitas & veritas,
9 vt per *Affl. loco cit.* & in quibus † est bona
fides, quæ in bona lingua etiam exigitur in
bonis mercatoribus *arg. l. presbiteri C. de*
epis. & cler Castren. cons. 82. in fin. lib. 2. quo
arg. vtitur Ambrosin. decis. perus 15. n. 22.
quia horum mercatorum exercitium vtile
est *Reip. vt testatur Petr. Vbal. in sua epist.*
ante tract. de duob. socijs Fortu. de fi. iur. col.
83. allegando Cic. in offit. Anchar. cons. 156.
incip. Summa Prudentiæ in prin.

N. 3. ibi ¶ Mercatores decoctores, qui rationes perturbauerint falsificauerint, librosue rationum adulterauerint, aut abraserint, vel occultauerint. ¶

10 Adde quod falsitas † in libris mercatorum
commissa punitur pæna vltimi supplicij si
magna sit *l. vbi C. ad l. Corn. de fals. vbi Ang.*
n. 2. Capy. decis 130. 3. dub. & alij relati per
Farin q. 150. n. 24. quibus adde Mastrill. de-
cis. 225. n. 15. vbi subdit quod eadem pæna
11 † locum habet quando falsitas est iterata, &
si magna non sit, & apud eundem *Mastrill.*
ibi. vide multa circa occultationem † libro-
12 rum mercatoris, & subtractionem illorum
quod illos subtrahens, vel occultans puni-
tur tanquam falsarius per *tex. in l. qui testa-*
mentum ff. ad l. Corn. de fals. & l. eum qui C.
eo. Farin. d. q 150. n. 154. 158 & 160. Nouar.
ad pragm. collect. 128. n. 4. & quod potest
13 procedi † ad torturam vt indicentur libri
subtracti, & occultati *Farin. d. q. 150. n. 162.*
& ita decisum testatur *Mastrill. vbi supra n.*
16. qui non nullos ad hoc citat quibus ad-
de *Paris de Put. tra. sindicatus ver. tortus est*
vers. an causa pecuniaria Mart. in l. diuus 4.
7. ff. de quæstio. & in prax. §. expedita n. 62.
Purpur. in l. singularia num 94. ff. si cert pet.
Boer. decis. 215. n. 5. Carrer. pra. crim. in tra.
de indit. & tortura §. circa secundum post n.
24. ver. & ideo Mascar. de probat. concl. 819.
n. 38. quorum meminit *Escobar de ratiocin.*
c. 20. n. 10. vbi tradit rationem quia omnis
14 mala † coniectura crescit contra fallitos
qui ad mentiendum faciles sunt, qui ideo
ex illa mala præsumptione possūt torqueri
Farin. de indit. & tort. q. 32. n. 35. qui dicit
15 quod prædicta procedunt † quando crimi-
naliter agitur secus si ciuiliter, ad quod vide
D. de Franch. decis 276. n. 12. & Escobar d. c.
20. per tot. vbi discutit quando locus est tor-
turæ pro veritate eruenda contra eum qui
dolose intricauit, & conturbauit rationes
ita vt veritas apparere non possit, vbi distin
guit quando agitur ciuiliter & quando cri-
minaliter, & quando miste. Et prædicta ma-
xime locum habent quando perturbantur
falsificantur & occultantur libri prædicti
mercatoris falliti ad veritatem occultādam
per quem maximum damnū paratur Reip.
& interesse creditorum ad *tex. in l. Paulus*
respondit vbi Bal. ff. de fals. cum mercatores
habeantur pro publicis personis, & sub fi-
de publica negotiantur, & consequenter eo
rum libri vti publici reputantur, & pro-
pterea tenentur edere eorum libros ut per
Stracch. de mercat. p. 2. n. 70. Ias. in l. 1. n. 3.
Det. n. 18. Cagno. n. 78. C de eden. alios ad id
18 *citat Mastrill. vbi supra n. 20.* qui libri † quo
modo confici debeant à mercatoribus tra-
dit *Gait d. tra. de cred. c. 2. tit. 2. n. 84 & seq.* &
de eorum fide, & si libri mercatoris infamis,
& suspectæ uitæ probent eundem *Gait. ibid.*
n. 135.

nu.135.& seq.& si mercatores dicãtur pub
19 lici † vel nõ, sicuti Bancherij, & campsores
prout habentur in Regno Siciliç,& pro ab-
soluto tenet *Mastrill. loco cit. vide Meno. de
arbitr. cas. 91. nu. 9. lib. 2. & Escobar. de ratio-
20 cin. c. 11. nu. 10. & seq.* Sed an mercatores †
teneantur exhibere librum rationis quem
ipsi faciunt pro ipsorum instructione quem
ipsi quinternum seù (squarcio) appellant,
vide *Borrell. cons. 66. nu. 10.* & quod non te-
neantur *Meno. de arb. cas. 499. nu 65. & 66.
Genua. de priu script. lib. 4. fo. 196. Cartar. de-
cis. 112 Farin. decis. 235. 237. & 241. Borrell.
cons. 82. Viscon. d. concl. incip.* Mercatoris sta-
tus circa med. vbi quando mercator tene-
tur exhibere, an cogatur etiam extra locum
21 domicilij, ac etiam de mercatore † mutan-
te signum quod puniatur pçna falsi, & de
alijs.

N. 3. ibi ¶ licet de per se in aliqui-
bus nationibus sola mercatura non in-
ficiat nobilitati.¶

22 Mercatura licet vilis † ars sit quod pro-
bat ex multis *Gait. d. tract. de credit. c. 2. tit.
7. q. 5. num. 2084. & seq.* quibus adde *Rice.
collect. 2177. Guid. Pap. dec. 196. D. de Fràch.
decis. 128. Pascal. de vir. patr. pot. p. 4. c. 2. nu.
41.* secus tamen reputatur in aliquibus na-
tionibus, vt Ianuæ, Flotẽtiæ, Venetijs, *Strace.
de mercat. p. 2. nu. 18. Tiraq. de nobil. c.* 10. de
quo etiam vide eundem *Tiraq. c. 27. nu.* 13.
23 *& c. 33.* vbi explicat, an mercatura † nobi-
litati derogat vltra *Mising cent. 6. obser.* 54.
ad quos in hoc se remictit *D. Rouit. in rub.
de Mercatura offit. prohib. nu. 2. & dixi sup.
ad decis. 10. num. 7. Gait. vbi sup. nu. 2078. &
24 seq.* & quod † reneta extra illas nationes
mercatura non conuenit nobilibus *Capibl.
in prag. 1 de Baron. num. 350. & est tex in l.
nobiliores C. de commerc. Tiraq. de nobil. c. 7.
Surg. de Neap. Illustr. fo. 429. D. Rouit. vbi
25 sup. nu. 7* prout † non conuenit offitialibus
quibus omninò prohibita est mercatura, vt
per *Capibl. pragm. 4 nu. 39 de Baron. Gait. d.
q. 5. nu. 2025. vsq; ad num. 2076.* & adsunt *R.
Prag. de Mercat offit. prob.*
26 Hinc Barones † Neapolitani dedignan-
tur mercaturam exercere, vt testatur *Gait.
de credito c. 2. tit. 3. nu. 632.* de quo vide per
eundem *Gait. eo. c. 2. tit. 7. q. 5. num. 2103.* &
27 quod † Baronibus sic prohibita mercatu-
ra adducit tex. *D. Rouit. loco cit. nu. 7. in l. 3.
C. de commerc. & mercator. & Bomb. cons. 89.
28 num. 8.* & de mercatura † quam exercent
Barones cum Vassallis idem *Gait. 16. num.*
2074.
29 Sed an nobilitati derogetur si † nobiles
negotiantur per intermediam personam,
quod non *Stracca Pascal. & Gait. vbi sup. n.
2096. & seq.* qui alios cumulat. Verù si ma-
30 gnam † & eximij valoris mercaturam mer
catores exercent, quod non amictunt nobi-
litatẽ tenet *Afflict. in c. 1. tit. quis dicatur dux.
col. 2 ver. sed hoc fallit Tiraq. d. c. 33. Strace.
loco cit. Gait. vbi sup. num. 2079 & 2080. &
2129.*

N. 7. ibi ¶ tale exercitium prohibe-
ri clericis.¶

31 Quòd Clerici † non possint negotiari, &
mercari satis notum est in iure, & multi sũt
*Sacri Cano. id dictantes, vt c. fi. de vit. & hon.
cler. c. 1. c. prædicator 16. q. 1. c. 1. 14. q. 4. c. nega
tiator 88. dist. S. C. Triden. sess. 22. c. 1. de re-
form. Graff. decis. aur. cas conscien. p. 2. lib. 3. c.
2.* qui recenset pçnas clerici negotiatoris,
*Strace. de Mercat. p. 3. num. 4. & alij cit. per
Gait. d. q. 5. nu. 2132.* quibus adde *Nouar. d.
pragm. 1. num. 4.* qui dicit dispositiones di-
32 ctorum iurium non procedere in Clerico,
qui rem emit causa proprij vsus, & postea
emergente causa, vel ratione eandem rem
vendidit etiam si rem ipsam carius vendat,
33 quod per prius emerat. Item quando † Cle
ricus semel negotiationem exercuit, quia
ex vnico actu non potest quis dici merca-
tor, *Gait.* qui multos recenset casus in qui-
bus clericus potest negotiari *d. q. 5. n. 2132.
vsq; ad nu. 2154. & Borrell. cons. 74. n. 24. &
34 25. lib. 1.* extra quos semper Clericos † ne-
gotiatores puniri per Reg. Cam. Apostoli-
cam, & per Nuntios, seù Collectores Apo-
stolicos, qui in prouintijs, seù Regnis resi-
dent, vt idem *Gait. nu. 2135. testatur ex Mol-
fes. de contract. c. 4. num. 128. & Graff. d. c. 2.
num. 23.*
Et non modo clericis, qui sunt milites cç
35 lestis militiæ prohibita est mercatura, † sed
etiam militibus armatæ militiæ, *vt. c. negot.
ne milit. lib. 12. Rouit. d. pragm. 1. n. 3.* qui ra-
36 tionem assignat quia † mercatura, & quæ-
libet negotiatio deuiat animum ab exerci-
tio proprij muneris, & similem rationem
assignat *Nouar. ea. prag. 1. collect. 130. nu. 2.*
quæ rationes militant præsertim in Cleri-
cis, & offitialibus.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Legatum quando dicatur factum causa de-
monstrationis, vel taxationis.*

2 Dolus

2 *Dolus ex proposito quid.*
3 *Dolus re ipsa quid.*
4 *Dolus ex proposito, & dolus re ipsa aequiparantur.*
5 *Blanditiae, & persuasiones operantur eundem effectum, quem operatur vis.*
6 *Seruum, qui persuasit ingredi irreligiosam sectam blanditijs, & vi pariter punitur.*
7 *Persuadere est plus quam compelli.*
8 *Stuprans virginem blanditijs, & amatorijs verbis pariter punitur, ac si vi.*
9 *Preces importunae aequiparantur metui quo ad contractus rescissionem.*
10 *Dolus ex persuasionibus interuenisse praesumitur.*
11 *Abbas, vel alius superior persuadens aliquē, vt ingrediatur suam religionem si ille ingreditur, Monasterium non habetur loco filij.*
12 *Licitum est contrahentibus se inuicem decipere, quando regula ista habeat locum, & quando non remis.*
13 *Sanguinis cōiunctio facit abesse omnem fraudis suspitionem.*
14 *Causa finalis regulat dispositionem, & actū eum sit substantia dispositionis, & actus.*
15 *Est fons causarum, & principium intentionis.*
16 *Causa finalis, quae sit*
Contractus est nullus ex defectu consensus.
17 *Causa finalis colligitur ex probemialibus, sicut sumus in contractibus, siue statutis, siue legibus rescriptis, priuilegijs, & sententijs.*
18 *Dispositio à probemiali ratione regulatur sicut corpus ab anima.*
19 *Causa falsa vitiat contractum, & an vitiet rescriptum, gratiam libellum, cōfessionem, cessionem donationem excommunicationem & alia.*
20 *Sententia lata ex falsa causa, an valeat, & quid si causa non est in totum falsa, sed in parte nu. 21.*
22 *Iudex an teneatur in sententia exprimere causam suae sententiae.*
23 *Institutio nulla ob errorem testatoris an valeat saltem in vim fideicommissi.*
24 *Causa falsa, an vitiet legatum si causa legādi, aliàs erat obligatoria Demonstratio falsa an vitiat legatum.*
25 *Contractus, & iuramentum habent in se tacitam conditionem si dolus absit.*
26 *Dolus si dedit causam contractui facit contractum ipso iure nullum.*
27 *Contractus quando praesumatur dolosus, & in dubio non praesumitur dolosus.*

AD DECIS. LXXXI.

1 Legatum quando dicatur factum causa demonstrationis, vel taxationis vide *D. de Franch. decis. 721.* vbi multa addidi quibus adde *Dec. consil. 323. vol. 1. Surd. de alim. tit. 2. q. 26. à num. 2.* alios citat *Viscon in concl. quae incip legatum quando dicatur*, cuius non meminere moderni adden. qui fere de verbo ad verbum illam conclus. exemplarunt, & *adde decis. de anno 1622.* referente D. *Rouit.* nouissimè relatam per *Thor. in Comp. decis. Reg. 1. p. ver. legatum annuum in causa Ven. Monasterij S. Francisci Agropoli*, & de legato obscuro, quod multis modis potest contingere, vide *Ricc. collect. 695.*

N. 5. ibi ¶ non posse considerari dolum, neq; ex proposito, neq; re ipsa. ¶

2 Adde quod dolus † ex proposito est cùm aliquis praemeditate, & studio proponit quibuscunq; technis velle alterum decipere.
3 Dolus † autem re ipsa quando aliquis in facto suo quod intendit fraudem nullam praemeditatur, sed ipsius tamen factum interim tale est, vt propter enormem laesionem dolum in se contineat, & dolo commisso accusari merito debeat, veluti quando in contractu interuenit lęsio vltra dimidiā, vterq;
4 dolus † aequiparantur, *vt in l. si quis cum aliter ff. de ver. obl. in l. 2. ff. de dol. mali excep. Anchar. cons. 82. incip. visis diligenter cons. 230. incip. visa facti narratione, et Boer. cons. 54. num. 4 Gail. lib. 3. obser. 77. nu. 13. et eo. lib. obser. 247. nu. 11.* & ideo non obligat iurantem per *tex. vulg. in c. quamuis de pact. in 6.* de quibus magis exactè loquitur *Mastrill. omninò viden. decis. 247. in iustificationib. nu. 29. cum multis seq.*

N. 6. ibi ¶ per persuasiones, & blandimenta fiunt conuentiones. ¶

5 Adde quod blanditię † & persuasiones aliquando operantur effectum quem operantur vis *l. cum qui C de apostat.* vbi aequaliter
6 punitur, qui vi, vel blanditijs seruum persuasit ad irreligiosam sectam apostasiae, & aliquando plus damni afferre solet persuasio, quam Coactio *l. 1. §. quod autē ff. de ser. cor-*
7 *rup. ibi* (persuadere est plus, quam compelli, eum cogi sibi parere) Hinc est quod si
8 quis virginem stuprauit † blanditijs, & amatorijs verbis perinde punitur, ac si per vim stuprasset *l. 1. C. de rap. virg. dixi sup. ad dec. 52. nu. 11. & de praedictis vide Escobar. de ratiocin. qui illa refert c. 19. num. 60. & seq. vbi*
9 *num. 63.* quod praeces † importunę aequiparantur

ratur metui quoad actus rescissionem *Socc. cons.263.ver.confirmatur permissa Affl.decis.69.n.6.Aym. cons.192.n.12.* vbi ad pro-
10 positum nostrum ex persuasionibus † dolum re ipsa interuenisse profitetur. & vide *Mastrill.vbi supra n.32.* Ad quod facit id
11 quod dicunt D.quod quando Abbas † vel alius superior suasionibus facit, vt aliquis ingrediatur monasterium, non habetur loco filij,nec monasterium succedit ingresso. de quo per *Molfes.ad consue.Neapol.p.4. q.65.n.43.Pereg.de fideico.art.28.n.95.*

N.7. ibi ¶ licitum est contrahentibus se inuicem decipere. ¶

12 De hac regula † quod licitum est contrahentibus se inuicem decipere vide omninò *Mastrill.d.decis.247. in iustificationib.n.18. & 33.* vbi declarat, & multas declarationes, & fallentias ad *d. regulam vide apud Emanuel.Suarez. & Dona.Fina.com.opin. 1.tom.f.626.n.127. Capr.reg.87. Pedemon. decis.95.n.1. Mozz.de cōtract.tit. de emp.& vend.C.de substantial.emp.& vend.n.21. f. 27.* & in qua quantitate dicta regula procedat,& quare leges tollerent eiusmodi deceptionem *Mising.cent.4. obser.73. Cepoll.de simul.contra.præsump.2. & 6.casu principali.*

N.8. ibi ¶ causa sanguinis, coniunctionis, & affectionis reciprocæ, quæ causa excludit omnem dolum, & culpam.

13 Quod sanguinis † coniunctio omnem fraudis suspitionē abesse arguere solet est *tex. in l.non solum in prin.ff.de rit.nup.l.pen.C. quod fals.tuto autho. Meno.lib.5.præsump. 40 n.17.* multum.n.valet communio sanguinis,vt ait Cic.in oratio. pro Sexto Roscio Amerino.cuius verba adducit.Idem *Meno. loco paulò ante cit.n.16.*

N. 9. ibi ¶ quia semper in contractibus attenditur causa, quæ est regina voluntatis,& consensus. ¶

14 Quod causa † finalis de qua hic regat dispositionem ipsam, & actum cùm sit substantia ipsius dispositionis, & actus est *glo. in l.iurisgentium §.quod fere ff.de pact. Surd.cons.196.n.15. Mastrill.decis.301. n. 11. & 12. 3.p.* & hæc causa appellatur forma à *glo.in §.si quis postulante inst.de actio. & dicebat Bal in l.eam quam C. de fideicom. vers.venio ad notata*,quod hæc causa est fons
15 † causarum,& primum principium intentionis,& propterea in omnibus inspicienda *Tiraq.in proœm.de retra. lign.n.77. Cencd.q.cano.21.n.33.f.199.*& idem *Bal.in l. auia C.de iur.dot.Tiraq.Cessant caus.lim.n.*
16 *6.* & q causa finalis est † illa,sine qua quis non erat facturus actum *D.de Franch.decis. 369.n.5.Bal.cons.340.col.2.vol.3. Mastrill. decis.266.n.24.Barz. cons.vnico. post decis. Bonon.29.& 32.*& quæ generaliter respicit totam dispositionem,cum ad illam generaliter influat. *Rubin. decis.16. Ricc.collect. 2569.7.p Rouit.pragm 1.de offitial. & quæ eis probib.n.24. & pragm.4. de possess. non turb.n.39.* quæ causa an ampliet dispositionem testatoris *Mastrill.vbi supra*, & quæ sit causa finalis, & quæ impulsiua *Cartar. decis.exeq.Genua 67.n.67.& seq.*

N.10. ibi ¶ consensus,quo cessante cessat voluntas.¶

Adde quod cessat etiam contractus,& de contractu,q fit nullus ex defectu consensus vt Author dicit hic, & quod per illum non transfertur possessio etiam per constitutum vel præcarium aut alium actum fictū *Affl.decis.331.n.3.Rot.Perus.decis.29.n.27. & seq.D.de Pont.cons.96.D.de Franch.decis. 163.n.3.Gratian.decis.211.nu.4.Viscon. qui alios refert in concl.quæ incip.* Possessio ex contractu nullo,& quod vbi deficiat consensus deficit emptio, & consensum multis modis posse deficere. vide late *Mozzi.de contract.tit.de emp.& vend.cap.de substantialib.n.52.& seq.*

N.14. ibi ¶ narratio mentem, animumq; contrahentium indicat, & ex narratione facta in principio instrumēti, & prohæmio colligitur causa contractus.¶

17 Quod † causa finalis colligitur ex prohæmialibus probatur in *l.fin.ff.de hered.instit.& in l.1.ff.ad Maced. Rot.apud Farin. decis. 185.1.tom.p.1.& decis.491.tom.2.p.1. Ric. & Rouit.vbi supra Meno.lib.6. præsump.2. vbi latissime* de præfatione, & prohæmio contractus,statuti,legis rescripti priuilegii, & sententiæ,*Viscon.in conclus.incip. Prohem.cum D per eum alleg. quib.adde Apostill.ad Lanfran.de Oria. in c.quoniam contra falsam in prin.de probat. Curt.Iun.cons. 166.n.1.& cons.78. & de communi Bonacoss. & Fichard 1.tom.com.opin.f.224.n.148.& seq.Anto.decis.Maceraten.43.lib.2.*vbi sub-
18 dit quod sicuti † corpus ab anima, ita dispositio à prohemiali ratione regulatur.

N.16. ibi ¶ quod contractus factus ex falsa causa,siue in facto,siue in iure sit erratum,non tenet. ¶

19 Quod causa † falsa vitiet contractum *Peregr.cons.8.incip.prosequendo.n.5. Dec.cons.*

317.in

317. *in causa istorum nobilium nu.2.* & an falsa causa vitiet rescriptum, gratiam, libellum, confessionem, cessionem, donationem, excommunicationem, & alia. vide late *Amend.in add.ad decis.1.D.de Franch.*

20 Et quid de sententia lata † ex falsa causa vide *D.de Franch decis.664.Masull.& Petr. ad Capy decis.51. Duen. regul. Decretum ex falsa causa. Alex.cons.69.nu. 3.vol.3.* & adde quod falsa causa expressa in sententia non vitiat sententiam nisi per appellationē, vel alio modo rescindatur *glo. in l. ie ad quem ff.de aeq.hared. Ang.in l.qui Romae §.duo fratres ff de ver.obl.* nam sententia lata ex falsa causa valet mero iure *Bart. in d.l. is ad quē, vbi Ias.nu.13.Socc.Iun.in d.§.duo fratres 68 fallen.* de quo latius in sententia lata cum expressione falsae causae, quod sit nulla *Paul. Leon. in repet.d.§.duo fratres nu.278. Thor.*

21 *in Comp decis.1.p.vers.5.fo.498.* & quid si † falsa causa non est in totum falsa, sed in parte dic, quod est idem *Bal. in l.si non sortem §.si centum ver.idem dico in decretis iudicum n.2 .ff.de cond.indeb. Brunor. à sole in comp.*

22 *iuris in ver.falsa causa.* Sed an Iudex † teneatur assignare in sententia causam siuè rationem, quod non *l.in summa ff. de iud. latè Socc.reg.254.incip.Iudex.1.tō. regul.fo. 749.Nouel.reg.40.incip.Iudex eo.tom.regul. fo.758.* quod fallit in multis casibus de quibus per *Felyn.in c.sicut de re iud.& per Socin.in reg.196.in 2.tom.regul.fo.336.*

Et Quot sint causae, quae nullam possunt reddere stipulationem vide latè Mozzi.*de contract.tit.de stipulat.cap. venio ad septimā, & vltimam columnam per tot.fo.66.*

N.16.ibi ¶ testator instituēdo personam, quam de iure putabat posse adoptare, & non potuit, quòd non valet institutio. ¶

23 An institutio † nulla ob errorem testatoris valeat saltem in vim fideicommissi *Pereg.in tract.de fideicom art.2.num.19.& 20. Surd.decis.104 incip impugnando n.31. vsq; in fin.quem vide in tract.de alim.in tit.6.q.6 num.4.fo.173.Rolan.cons 12.num.78.vol.4. Amend.vbi sup.* qui praedictorum meminit, quibus adde *Menoch. omninò viden. lib.4.*

24 *praesump.21. tot.* Sed an falsa † causa vitiet legatum, vide *tot.tit.in C. de falsa ca. adiect. tex.in l si sic §.1.cum alijs iurib.infr.cit.ff.de leg.1.* & an falsa demonstratio vitiet legatū. *Surd.dec.161.* Et quid si causa legandi alias est obligatoria *Cartar.decis.exeq.Genuae 133 num.12. Bar.in l.1.§. adeo ff. de dot.praeleg. Amen.vbi sup.nu.25.& 30.* & quid intèrest inter falsam causam, & falsam demonstrationem, vide *tex.cum glo.in l. si sic legatum 78.§.1.ff.leg.1.§.huic inst.de lega.& § longe magis inst.eo.*

N.19.ibi ¶ dolum malum abesse venditor praestare debet. ¶

25 Contractus, & iuramentum habent in se tacitam conditionem si dolus absit *l. si libertus ff.de oper lib.Escobar de ratiocin.c.10.*

26 *num.18.* Hinc si dolus † dedit causam contractui facit contractum ipso iure nullum secundum magis communem *opin de quaper glo.in c.cum dilecti de emp.& vend Bar. in l.sub praetextu.C.de transact.Bened. Capr. reg 87.vide latè Mozzi.de cōtract.tit.de emp. & vendit.cap.quib. casibus annulletur emp. & vend.à nu.6. vsq;ad 9.Gail.lib.2. obser.15 num.6.& lib.2 obs.2.nu.6.Dona.fin. comm. opin.tit.de dolo malo n.9.1 tom. comm opin.*

27 *fo.634.* & contractus † quando praesumatur dolosus *Mastrill.decis.13.nu.26.* & in dubio, quod non praesumatur dolosus, nec simulatus multis iuribus probat *Tiraq. de retra.lign.§.26.glo.1.num. 32.& de retract. conuent.in fin nu.125.fo.1008.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Suspectus de fuga, vt possit capi, carcerari, et duci ante praesentiam plura requiruntur.*
2 *Mercator qui aufugit cum pecunia creditoris, an possit ab eo capi, & ad Iudicem duci, & quid in clerico fugiente similiter nu. 3.*
4 *Mercator qui ictu oculi alienat omnes merces dicitur suspectus de fuga.*
5 *Suspectus de fuga, an possit capi à Iudice incompetenti.*
6 *Et an die feriato.*
7 *Suspectus de fuga captus, an possit cedere bonis.*
8 *Suspectum de fuga receptans qua pęna puniatur.*
9 *Debitor qui praestitit fideiussorem idoneum, vel pignus, an possit capi.*
10 *Creditori an, & quando liceat, & in quibus casibus capere debitorem fugitiuum.*
11 *Administrator obligatus ad reddendum computa si est suspectus de fuga, an possit capi.*
12 *Cautio de stando iuri, an sola sufficiat in debitore suspecto, vel requiratur etiam cautio de iudicatum soluendo, & quid in administratore, an ambas cautiones praestare teneatur, & n.13 & an post rem iudicatā.*

14 *Fi.*

14 *Fideiussores quando quis non inuenit solet admicti ad iuratoriam cautionem.*

15 *& an ad hanc cautionem admictatur suspectus de fuga.*

16 *Cautio de iudicatum soluendo est nimis vtilis creditori, qui obtinendo sententiam potest illam exequutioni mictere contra fideiussorem.*

17 *Fideiussor de iudicatum soluendo poterit opponere omnes exceptiones exequutiuas in exequutione sententiæ opponi solitas per viam tamen summæ cognitionis, quod non est in fideiussore de iuditio sisti num. 18. & an possit appellare.*

18 *Fideiussio de iuditio sisti lata sententia expirat, & finitur fideiussore mortuo ita quod eius hæres non tenetur secus si cum illa fuerit cumulata fideiussio de iudicatum soluendo.*

20 *Fideiussor de iuditio sisti, & indicatum soluendo, an teneatur in causa appellationis.*

AD DECIS. LXXXII.

In prin. ibi ¶ capto quodam mercatore ob suspitionem fugæ. ¶

1 SVspectus † de fuga vt possit capi, carcerari, & duci ante præsentiam plura requiruntur nempè, quod creditor habeat instrumentum liquidum cõtra debitorem, quod suspitio fugæ superuenerit post contractum, & debitor deteriorauit conditionem suam, quod debitor non possideat immobilia, & quod suspitio fugę probetur per duos testes *Gram. conf. ciu. 17. nu. 13. & seq. Villalob. in verf. fuga suspitio comm. opin.* probat *Rit. M.C.V. 170. & ibi Carau. qui quotidiè seruari ait Viscon. qui innumeros adducit, & ex Tartagl. & alij tradit practicam in concl. incip. debitor suspectus de fuga fo. 47.* qui id extendit etiam si dies solutionis non cesserit per *conf. Parif. 101. num. 8. Suarez. in l. post rem iudicatam 7. lim. nu. 2. ff. de reiud. Carauit. d. rit. 170. nu. 3. verf. amplia cum multis aliis ibi per eum cumulatis* quibus adde *Ama decis. Perra. 13.* apud quẽ plura de dictis requisitis *Ricc collect. 2499.*

2 Et de mercatore † qui aufugit cum pecunia creditoris, an possit ab eo capi, & ad Iudicem duci vide *tex. in l. ait prætor §. si debet ff. de his quæ in fraud. cred. Mising. obser.*

3 *69. cent. 4. in fin.* & quid si esset † clericus dic vt *no. in c. cum non ab homine de iudit.* & sic communiter teneri testatur *Bened. Capra.*

4 *reg. 75. nu. 7.* Quid autem † si mercator alienaret omnes merces ictu oculi, an dicatur de fuga suspectus, teneri, quod sic per *tex. in l. omnes §. Lutius ff. de his, quæ in fraud. cred. Gomes. in § item si quis in fraudem inst. de actio. Stracch. de decoct. p. 3. nu. 20. & seq. Gait. de credit. c. 4. quæst. 5. n. 181 fo. 301.* videtur, n. se parasse ad fugam, vnde potest capi, vti suspectus *Gomez. Leo. decis 22.* Sed

5 an debitor † suspectus de fuga possit capi à Iudice incompetenti *Mising. obser. 65. cit. 2. Villalob. comm. opin. ver. fuga suspi-*

6 *tio.* & an † die feriata *Mising. vbi supr. numer. 4. D. Reg. Rouit. super pragm. de fer. numer. 10. Carauit. rit. 80. numer 3. & rit. 170 nu. 13. Apicell. filius in addit. ad tutam. paup. patris ad nu. 213. nu. 427. fo. 31. Rubin. decis. 23. glo. in l. dies festos C. de fer. ver. fideiussionis D. in l. 2. ff. de fer. Surd. de alim. tit. 8. priu. 2. nu. 12.* & quid si fuerit debitor in diem. Idem *Surd. eo. tit priu. 77. nu. 8.* & quid de cler. de fuga suspecto vide *Mising vbi*

7 *sup num. 3.* Et an captus † possit cedere bonis, quod non *Boer decis. 215. Amen. ad D. de Franch. decis. 79. nu. 2. plene Giurb. decis. 41.*

8 & qua † pęna puniatur receptans debitorem fugitiuum *Amen. ad D. de Franch. decis.*

9 *442. nu. 13.* & quid si debitor † præstiterit fideiussorem idoneum, vel pignus, an possit capi, quod non *Valaf. decis. 11. Fab decis. 1. C. de fideiuss. Galter. inf. cit. n. 25. optimè Cartar decis. 117. omninò videndus,* & an credi-

10 tori † & in quibus casibus liceat suum debitorem fugitiuum capere propria authoritate *Mising. vbi sup. nu. 2. vide 2. tom com. opin. fo. 333. à nu. 24.* & de supradictis omnibus, vide omnino *Galter. in prax. liquid. instr.* qui multa practicabilia tradit in *ver. expediatur citatio à num. 14. fo. 121. vlt. im-*

11 *press.* & de administratore † obligato ad reddendum computa si est suspectus de fuga, an capi possit *Escobar. de ratiocin. c. 4 nu. 19. & seq.*

N. 2. ibi ¶ sufficere illam de stando iuri. ¶

12 Eiusdem opin. vt sufficiat cautio de indiitio sisti fuerunt *Carau. vbi sup. num. 11.* qui testatur ita seruari, & *Tartaglia. in prax. ciu. c. 1. num. 53.* sed contraria opinio *in cit. hic decis. Aff. 170.* pręualuit nempe, quod requiratur etiam vltra cautionem de stando iuri, cautio de iudicatum soluendo cui accedunt *Maxill. in consuet. Bar. fo. 117. num. 11. in notis Mangrell. ad Bar. in l. ait prætor §. si debitorem ff. de his quæ in fraud. cred. Muscatell. in prax. S.C. in glo. expensis nu. 20. & 28. & in prax. fideiuss. mod. 12. nu. 18. Ricc. decis. 51. p. 1.* quorum meminic *Viscon. sup. cit.* cuius miror, quod moderni adden. non meminere maxime, quia omnia in illa

illa contenta ferè transcripserunt,& adde *Gail.de arrest.Imper c.11.num.*8. vbi quod eiusmodi cautiones post rem iudicatam,&
13 an ambas † cautiones præstare teneatur administrator suspectus de fuga,qui tenetur reddere ratione, vide *Escobar. de ratiocin. c.4.nu.19.*quem in pulchro casu vide *n.* 20.
14 Et quia quando quis † non habet fideiussores solet admitti ad iuratoriam cautionē
15 an si † eiusmodi debitor nequeat fideiussores inuenire ad illā esset admittendus,quod non *Cornazz.decis. Lucen. 59.* cuius meminit *Ricc.7.p.collect.2499.in fi.*de quo videndus est omninò *Giurb. qui multa ad propositum dicit decis.4.præsertim nu.14.& 35.*

N.3.ibi ¶ debere cauere de iudicatum soluendo.

De hac cautione plura dixi *sup.ad decis.* 14. ad ibi ita ita te remitto quib. adde, q
16 cautio ista † nimis vtilis est creditori, nam obtinendo sententiam contra principalem debitorem potest illam exequi contra fideiussorem de iudicatum soluendo ad *tex. in l fin.C.de vsur. rei iud. Bar.in l.1. ff. iud. sol.alios congerit D.de Franch. decis.400. & nouiss.D Gait.in tra.de credit. c.2.tit.3. nu. 545.vbi num.seq.ex Morot.cons.21. num. 4.* rationem reddit etiā si appellauerit, quod
17 declarat ibi *Gait.num.*5 9. bene poterit † omnes exceptiones exequutiuas in exequutione sententiæ opponi licitas, *vt no.in l. à diuo pio § si super rebus ff. de re. Iud.* per viam tamen summariæ cognitionis, vt ibi explicant *Morot.& Gait.loc.sup.cit.n. 550.* & quod talis fideiussor non poterit appellare *Mas.vill.decis.302.4.p.omnino viden.*
18 Quod tamē non esset in fideiussore † de
19 iuditio Sisti, quæ lata † sententia expirat *l. graece, §.& post litem ff.de fideiuss. Ias. in l. fideiussor §. in fideiussorem ff. qui satisd.cog.* licet fallat,vt nonnullis casibus positis per *Ias.ibi*,& per *Affl in constit rub.177.* sicut finitur eo mortuo ita quod eius hęres non teneatur sistere *Ias.in l.si decesserit ff qui satisd.cog.* secus si cum cautione de iuditio sisti fuerit cumulata cautio de iudicatum soluendo,quia per mortem quamuis liberetur à iuditio sisti tamen tenetur soluere iudicatum *Bellacom.comm.opin.ver.fideiussor de iuditio Sisti nu.175.in 2.tom.comm opin fo. 381.* & ideo sectanda est dicta decis. *Affl.*
20 *170.* prout hic. Sed an † fideiussor de iuditio Sisti,& iudicatum soluendo teneatur in causa appellationis, quod non nisi aliter actum sit *Bar.in l.cum apud ff.iud.sol.l.2.cū glo.ordin C.de procur. & §. si verò aliquis Instit.de satisd.* dixi de hoc casu, & de aliis *ad d.decis.*14.vbi vide quibus adde tradita per *Gail.de arrest.Imper.c.3.nu.12.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Interdictum vnde vi datur solum possessori vel ei, qui possidet nomine proprio non alterius.*
2 *In interdicto vti possidetis quid probare habeat agens.*
3 *De claudendo ostio domus praxis à locatore.*
4 *Inquilinus,an possit propria authoritate expelli à locatore,& quando.*

AD DECIS. LXXXIII.

N.1.ibi ¶ si quidem colono, & inquilino non datur interdictum vnde vi, & interdictum recuperandæ si per vim expellatur,& deijciatur,quia prędicta interdicta dantur possidenti. ¶

1 Quod interdictum † vnde vi datur solum possessori, vel ei qui possidet nomine proprio non alterius*Surd cons.166 nu.23.Gratia.discep 171.nu.15. Giurb. omnino videndus decis.*12.cuius dicta multum deseruiunt huic decis.nām tractat eundem articulum, an colono à re conducta deiecto concedatur spolium priuilegiatum de recenti, adde tradita per *Ricc.collect. 1026. & Maran.de remed. possess.nu....*

N.3. ibi ¶ interdictum vti possidetis. ¶

De hoc interdicto vide *Giurb. Marant. et*
2 *et alios sup.cit.*& quid probare habeat agēs hoc interdicto vltima *Giurb vbi sup.optimè Amen.ad D de Franch. decis.199.* vbi etiam an detur hæredi,& pro quibus causis.

N.7.ibi ¶ inquilino cessante à solutione pensionis possit dominus claudere ostium domus, & ipsum consequenter expellere propria authoritate vel iudicem adire.¶

3 De claudendo ostio domus à locatore ob pensionem non solutam, vide *Foller.ad pragm.de censib.fo.vlt.*
4 Et quando inquilinus possit propria authoritate expelli à locatore abunde dixi *sup.ad decis.6.à nu.27.*

Ioseph Mele.

SVM.

SVMMARIVM.

1 *Sportulæ non debentur actuario examinanti testes pupilli, vel aliarum miserabiliũ personarum.*
2 *Prouisiones solent fieri pro pauperibus quod acta gratis actuarij transmittant stante notoria paupertate.*
3 *Aduocatus potest cogi gratis patrocinari pro paupere.*
4 *Medicus tenetur gratis pauperem curare.*
5 *Pauperibus datur aduocatus pauperum, & à quo illi soluatur salarium, & 6.*
7 *Paupertas excusat ab appellando, & à persequutione appellationis.*
8 *Pauertas excusat à literis non expeditis, & ab alijs remiss.*
9 *Paupertas probanda est ab eo, qui in ea se fundat.*
10 *Pauper quis dicatur, quis inops, & quomodo differant inter se.*

AD DECIS. LXXXIV.

Habetur in hac decis. quod pauper allegans suspectum officialem non tenetur facere depositum seruata forma R. Pragm.

N. 3. ibi ¶ pauper non tenetur soluere aduocato nec procuratori salariũ neq; mercedẽ actuario pro actis. ¶

1 Adde quod sportulæ † nõ debentur actuario examinanti testes pupilli, vel aliarũ miserabilium personarum *Nig. in clem de vit. et*
2 *honest. cler. n. 33.* & pro pauperib † solent fieri prouisiones directæ actuarijs stante notoria paupertate vt transmittant acta gratis. *Gail. lib. 1. obser. 43.*
3 Et aduocatus † potest cogi gratis patrocinari pro paupere *Abb. in cap. 1. de Iud. l. 2. vbi glo. in ver. consensum C. de proxim. sacr. scrin. lib. 10. Ant. in c. si pro debilitate de off. deleg. Cappell. Tholosan decis. 441. Ricc. collect. 2207. Graff. consf. 1. sub tit. de transact.*
4 *vol. 2. n. 21.* vbi idem in medico † qui pauperem ægrotãtem gratis medicare cogitur, &
5 de aduocato † pauperum *Ricc vbi sup.* & à
6 quo soluitur † salarium Aduocato pauperum. *Escobar. de ratiocin. c. 22. nu. 42. optime Sur. de alim. tit. 1. q 120. n. 16. in qua qu.* vide de alimentis subministrandis à diuite pauperi litiganti.

N. 7. ibi ¶ paupertas excusat à desertione. ¶

7 Adde quod Paupertas † excusat etiam ab appellando, & prosequendo appellationes *Carpan. ad stat. mediol. 131. num. 64. Mising. cent. 4. obser. 97. Gail. lib. 1. obser. 142.* declarat optime *Gratian. decis. 34.* operatur etiam paupertas multos alios effectus hic cumulatos per *mod. adden.* vltra quos dic,
8 quod excusat † à literis non expeditis *Rot. decis. 676. 1. p. Ricc. collect. 2197.* & vide de alijs *Gratia. d. decis. 34.* quæ omicto, & vide *Tiraq. de pen. temp. caus. 33.* & alios quos adducit *Surd. de alim. tit. 1. q. 48. nu. 35.* apud quem vide alios casus in quib. paupertas excusat. *Nouar. ad prag collect. 125. n 11. Vin. decis. 454.* vide alios casus per *Apicell. alleg. 6. & per filium adden. ad tutam pauper. num.*
9 *558. & 612.* solum adde, quod paupertas † probanda est ab eo qui in ea se fundat *Nouar. collect. 134. n. 3 Giurb decis. 18. n. 4 Sur. in d trac. in tit. 1. q. 24 n. 7. alios allegat Affl. dec. 377. V sc. in concl. incip. Probare,* & quis dicatur pauper *Gratian vbi sup. n. 13. et seq.*
10 quis inops, & quomodo differant inter se pauper, & inops *Menoc. de arb. cas. 65. quẽ vide eas. seq.* quæ sit persona miserabilis meminit *D. Rou. prag. 10. de off. S. C. n. 4.*

Ioseph Mele.

AD DECIS. LXXXV.

De materia huius decis. dixi multa sup. ad *dec. 31. ad n. 8. & 11.* longe antequam hæc decis. 2. p. ad manus meas peruenissent ad ibi tradita te remicto.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Instrumenti pars si fuerit falsa in totum instrumentum reputatur falsum intellige, vt nu. 2.*
3 *Cancellatura an reddat instrumentum suspectum.*
4 *Notarij solent facere mentionem de cancellatura facta in instrumento, quod fuit facta non vitio falsitatis, sed ad euitandum errorem, & quo casu notarij debeant facere mentionem de cancellatura n 5.*
6 *Notarius si commisit falsum in vno instrumento, an alia instrumenta reddantur suspecta.*
7 *Testis in vno periurus nihil probat in reliquis.*
8 *Testium falsorum productio solum non sufficit ad penam infligendam, ideo in oleuit praxis, vt producens declaret si vult vti testib.*
9 *Declaratio circa vsum si petitur statuitur*

tuitur super ea terminus etiam de Iure cõmuni num.2.

10 *Declaratio circa vsum infra quem terminum petenda de Iure nouiss.*

11 *Testes si fuerunt examinati super diuersis articulis, & deposuerunt falsum in vno, an si pars declaret nolle, vti test. super d. articulo possit id facere assertur nouissima decis.S.C.contra D.de Franch.decis.173.*

12 *Testes si fuerunt examinati vltra numerum præfixum in R.Pragm.de refren. testi.an omnes erunt reijciendi, vel illi, qui sunt supra numerum.*

13 *Liber continens diuersas partitas, an si fuerit reprobatus in vna partita censeatur reprobatus in reliquis, & n.16. & 17. quid de libro rationum n.21.*

14 *Libri fides augetur quando verificantur aliquæ partitæ illius, nisi conficiens librum sit infamis, & suspectæ vitæ num. 15.*

18 *Libri fides pendet à fide, & persona scribentis, prout fides instrumenti à fide notarij.*

19 *Falsitas quando attribuatur scribenti, & quando non*

20 *Liber quando dicatur continere connexa.*

22 *Oratio quando pro parte valeat, & quando non, & sic legatum, & substitutio.*

Sententia in parte appellabilis, an in totum reddatur appellabilis.

23 *Fideicommissi alienatio facta partim ex causa necessaria partim voluntaria, an corruat in totum.*

24 *Instrumentum censuale si continet excessum rationis decem per centum, an vitietur in totum, vel tantum in illo excessu.*

25 *Confitens plura delicta, an si verificetur vnum ex illis non commisisse censeatur cõfessio erronea in omnibus.*

Confessio partim vera partim falsa, reputatur in totum falsa.

26 *Acta facta in vno Iuditio quando fidem faciant in alio.*

AD DECIS. LXXXVI.

1 DE eo, quod dicit Author hic, quod si pars † instrumenti sit falsa, totum instrumentum reputatur falsum vide, quod cõtrariũ tenet *Bal.cons 96.& 264. 1.p.* Sed pro opin. Authoris vide *Alex.* qui infinita allegat in *l.si ex falsis 4.& 5.col.C.de trans.& ibi Ias.3.col.idem Alex.cons.45.vol.4.Felin.in cap.fraternitatis 3.col.de heret.& ibi Panor.idem Felin.in cap.cum Ioannes 17 col.de fid.instrum.& in cap.1.5. colum. de re Iud.Bal.sibi contrarius cons.28.3.p. Barba, cons.43.2.colum.de re Iud.* Quæ opin.no.li-
2 mitatur, vt † non procedat nisi in falso vero, secus in præsumpto, vel quasi falsò putà in rasura in vna parte instrumenti *Alex.vbi sup.& Felin d.cap fraternitatis.* Sed an can-
3 cellatura † reddat instrumentum suspectum vide *D.in l.fin.C.de edict.dict. Ad r. Tollen. Ias.& alios in l.si vnus C.de testam.* vbi concludũt, quod nõ, maxime si, vt assolet, à no-
4 tario fiat mentio † de rasura, siuè cancellatura, & asserat non fuisse factam vitio falsitatis, sed vt emendaretur error, de qua can-
5 cellatura † non necesse est, vt fiat mentio, nisi quando in parte substantiali instrumenti facta fuisset Felin. *in cap. quoniam contraria 21.col.ver. limita. 6. de probationibus.*
6 Quid si Notarius † confecit falsum instrumentum, an propter falsitatem commissam in vno instrumento alia instrumenta eiusdẽ Notarii reddantur, quam saltem suspecta vide *glo.no.in §.pen. Auth.de tabellio. Bal.in l.2.§.miles ff.de infam.& in l. iubemus §. sane C.de Sacros.Eccles. & in l. militibus, vbi Alex.C.de testam.milit,*

N.8.ibi ¶ Idem in teste, qui si deposuisset multa, & probaretur falsitas in vno non crederetur ei in aliquo ¶.

7 Quòd testis † in vno periurus nihil probat in reliquis adde *Alex.& Ias.in l. pen. in fin.C.de trans.Alex.cons.133. col. 5. vers. & tamen est probatum vol.1.vbi de cõmuni Dec. cons.105.colum.3.& pen.* vbi pariter testatur de communi *Ias.cons.134. num.25. vol.4. Cott.in memo.incip.testis fides,* & in alio incip.iuramẽtum est indiuiduum. *Crauett. cõs. 201.nu.17.Gram.cons.124.in fin. vide Clar. in § falsum num. 38. & ibi adden & q. 53. vers.sed quæro,* & ibi similiter adden. materiam latissimè more suo tractat Farin. *de testib.q.67.§.4.fol.199.& seq.* Verum quia te-
8 stium falsorum productio † non sufficit ad pœnam infligendam, ideo inoleuit praxis, quod producens interrogetur, & declarat, an velit vti testibus ad eius instantiam examinatis, quæ declaratio, circa vsum appellatur, de qua per *Muscatell. in praxi*
9 *glo. num.* super qua † declaratione datur terminus etiam à Iure in quo declaratio si velit vti, debeat fieri *Viu.decis.71.Ricc.col-*
10 *lect.298.* Et infra † quem terminum peti ad sunt Regiæ nouellæ Pragm.

Hinc ad propositũ huius decius solet du-
11 bitari, an si testes † fuerũt examinati super diuersis articulis, & deposuerũt falsũ in vno si pars producens potest depositione testiũ, vti in parte dicendo nolle vti depositionib. testiũ super tali, & tali articulo D. *de Frãch.* fuit in opinione negatiua *decis. 173.* cuius contrarium sentiit *Surd.decis.16.* secundum quam nouissimè de anno 1625. In S. C. fuit

deci-

decisum iunctis aulis in causa D. Violantæ Staraggio,& Marci Antonii Calò coniugū cum illis de Brancia de Foggia referente D.Camillo Petio Actuario Carbone patrocinante D. Alexandro Palmerio Viro cru-
12 dicissimo. Sed quæro extat † *Regia Pragm.* quæ refrenat numerum testium sub *tit. de refrenat. testi.* an si fuerint testes aliqui recepti vltra numerum in *dicta Reg. Pragm.* taxatum,omnes erint reiiciendi, vel possint aliqui in numero statuto eligi , & reliqui reiici vide *D.Rouit.in Pragm. 1.num. 2.sub dict.tit.de refren.testi.*

N. 14.ibi ¶ propter vnam cartam falsam totus,& integer liber existimatur falsus,& nihilominus liber non solum continet diuersa capita,sed diuersas materias ¶.

13 Quid autem de libro, qui † continet diuersas partitas , an si fuerit reprobatus in vna partita cēseatur reprobatus in reliquis, & vti de falso suspectus fidē nō faciat, quod sic *Mascar.de probat.concl.742.tot.Escob. de ratiocin ca.11.num.22.Baiard.ad Clar. d.§. falsum num.90.Farin.cons.108. latè Scaccia. de iud cauf eiuscap.11.num 183. Inno.in cap. fraternitatis de heret.& habetur Iacob cap.2* Qui in vno deliquit factus est omnium reus; & *Virg.2.Aeneidos crimine ab vno disce omnes Borrell.conf.82.num.21.& seq.*nam si fi-
14 des † libri augetur eo, quod verificantur aliquæ partitæ illius taliter, ꝙ in omnibus, partitis non verificatis liber probat, prout communiter asserunt *D.cit.per Gabriel.cōm. conclus.tit.de præsumpt.concl.3.num.1.Mascard.concl.975.num.75.Surd.decis.199.nu. 12.Menoch.lib.3.præsump.63.Farin. cons.13 num.6.Cartar.decis.127.num.5 Borrell. vbi*
15 *supra*,ita,& è conuerso , nisi tamen † mercator, qui librum confecit esset infamis, & suspectæ vitæ, quia tunc eius liber non probaret *Mascar.qui alios allegat.d.concl..975. num.30.Genua.in tra.de scrip.priuat.tit.*
16 *fol.242.*& quæ supra diximus, ꝙ liber † reprobatus in vna partita censetur reprobatus in alijs in eodem libro descriptis procedūt etiam si partitæ non essent connexæ, sed penitus diuersæ,& separatæ, vt no.per *D.in d.l.si ex falsis, & de communi Gabriel. lib.7.comm.concl.conclus.3. num. 19.* quod
17 † intellige,quando falsitas attribuitur scribenti. & licet nonnulli contrarium tennerunt,tamen eorum opinio procedit, quando falsitas non attribuitur scribenti ea ra-
18 tione,quia fides † libri pēdet à fide,& persona scribentis, prout fides instrumenti pēdet à fide Notarii,cū ipsorū fides, & probitas sit,quid indiuiduum,quo fit, vt liber ex parte falsus totus præsumatur falsus ad *tex. in l.aliquid.C.de suscep.& arcan. lib.10.Mascar.concl.742.num.5.& seq.* quam ratione consideranit Author noster hic *num. 11.* & de ea,& de supradictis aliis vide omninò latè *D meum Gait.d. tract.de cred. cap.2.tit.5. à num.903.& seq.*vbi multas ampliationes, & restrictiones vtiles reperies, & ibi *num.*
19 *910.* repertes quando † falsitas non attribuitur scribēti ex *Mmo.Mascar.& alijs sup. cit.*nempè quando mendaciū adest in assertione facta per partes,& in verbis enunciatiuis partium absque dolo scribentis, qui dolus scribentis si abesset,& falsitas esset in substantialibus libri, etiā quod appareat de ignorantia, & errore totus liber redditur suspectus,vt per *Gait.ibi num. 915.* & liber
20 † quando continere dicatur *connexa videndus Escobar.de ratiocin.cap.13.n.15.& seq.*
21 Quid de libro rationum † in quo diuersæ sunt partitæ,an si adsit aliqua erronea partita,tota ratio retractari debeat,vel illa dūtaxat de cuius errore constat ? dic quod dumtaxat retractanda venit illa partita *Escobar.in d.tract.de ratio. cap.41. num.30. Nouar.ad pragm.collect 9.num. 13.* vbi adducit *Lauren.decis. Auenio. 53.* Et quando
22 oratio † pro parte valeat,& pro parte non & sic legatum,& substitutio. *Surd decis.7. num 33.& seq.*& de aliis vide *D. cit.per Viscon.in concl.incip.*vtile per inutile, & cumulata per *Ricc.collect.1246. Giurb. decis. 85. num.3.& 21.Cartar dec.39.num. 11. Molin. in tract.de primogen.Hispan lib. 1.cap.21.n. 28.& lib.4.cap.7.num 6. vide Giurb. decis.*
23 *101.*vbi de sententia † in parte appellabili an reddatur in totum appellabilis, & *decis. 31.num.12.*de alienatione fideicommissi facta partim ex causa necessaria, partim voluntaria,an corruat in totum, vel pro parte,& de falsa causa nō in totum , sed in parte.an vitiet sententiam dixi sup. ad *decis.81.*
24 & de instrumento censuali † in quo est excessus rationis decem per centum, an vitietur in totum , vel in illo excessu tantum *D. Rouit.Pragm.1.de censib.num.15.* Et de cō-
25 fitente plura † delicta, si probatur aliquod non commisisse,an præsumendus confessionis error in omnibus,vide *Viscon. in cōclus. incipit confessio delicti facta circa med.* Et de confessione si reperitur partim falsa,partim vera,quod in totum reputetur falsa *tex. in cap.si ad sacras 9. dist. in. cum alijs alleg. per Borrell.conf.56.n.18.1.p.* Et de indulgentia Episcopi concessa vltra 40.dies,quod indulgentia corruat etiā quoad 40. dies *Apicell. tutam.paup.tit.primo num.39.*apud quem

V 2 vide

vide de alijs circa materiam, quando ob excessum res corruat in totum, & vtile per inutile vitietur.

Num. 17. ibi: ¶ An acta facta in foro Ecclesiastico coram Summ. Pontif. & Congregatione Card. Sanctissimi Officij Inquisitionis fidem faciant in foro
26 seculari. ¶ Acta † facta in vno iudicio quando fidem faciunt in alio, not. DD *in l. 2. C. de eden. vide latè in 1. tom. comm. opin. f. 505. Capyc. dec. 110.*

Ioseph Mele.

AD DECIS. LXXXVII.

ARrticulum huius decis. tetigi supra, ad decis. 37. antequam hæc decis. ad manus meas perueniss et, vbi nu. 20. ad hoc adduxi *Ricc. dec. 138. p. 1. & dec. 10. ead. p. 1. Nouar. collect. 28. num. 19.* vbi quid in ampliatione Chori, & Seminarij, & multa alia concernentia materiam.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Assensus Regius præstitus pro restitutione dotium, & antefati in casu dissoluti matrimonij, & in omnem euentum soluti matrimonij, an cōprehendat etiam casum assecurationis dotium constante matrimonio.*
2 *Feudalia an veniant in generali obligatione tacita legis, qua pro legato inducitur.*
3 *In generali obligatione quæ veniant.*

AD DECIS. LXXXVIII.

NVm. 1. ibi: ¶ Præstatur generalis assensus super bonis feudalib. mariti pro dotiū cōseruatione, & restitutione. De hoc assensu vide latè *D. de Pont. in tract. de pot. prareg. tit. de assen. super dot. D. Franch. dec. 260. Ricc. collect. 2049.* & de Regio assen
1 su † pro restitutione dotium, & antefati in casu soluti matrimonij, & in omnem euentum restitutionis dotium, quod comprehendat etiā casum assecurationis constante matrimonio ob inopiam viri, vide *Viscon. post DD. per eum cit. in concl. incip. assensus enim Regis 2. col.*

Num. 2. ibi: ¶ Quod in generali obligatione bonorum, feuda minime comprehenduntur. ¶ Feuda non venire in generali obligatione nisi fuerit à domino data potestas in concessione illa alienandi, *vide Gratian. lib. 2. disceptation. foren. post DD. per ipsum cit. c. 580. nu. 2. vide omnino Mozz. de contract. in tit. de pigno. & hypot. num. 24. fol. 47. & num seq. & in tit. de empt. & vend. num. 37. f. 74. à terg.* & de communi, quod in generali obligatione non veniant feuda, *Gayl. lib. 2. obseru. 154. nu. 6. & ibi de ratione.* Sed quod feudalia veniant
2 † in generali obligatione bonorū per vassallum facta sine consensu domini tenet, *Alex. cons. 2. nu. 1. vol. 4. vbi alleg. concord. & cons. 41. vol. 6. Neguss. de pignor. 2. mem. 2. p. n. 43. Affl. in consl. diuæ memoriæ num. 12. & in constit. fratribus nu. 21. & in constit. hac edictali num. 9. Gram. dec. 103. num. 110. Foller. in prax. censual. fol. 194. num. 12. Mastril. decis. 86. nu. 1. Moles. cons. 3. num. 9. & seq. multos more suo cumulat Viscon. in concl. incip. feudum non venit in generali fol. 86.* vbi quid si in obligatione interuenit Regius assensus & quod conclusio procedit in feudo tit. decorato cum assensu, & multa alia quæ non recenseo apud eum videre poteris, & quod feudum non veniat in tacita obligatione legis, quæ pro legato inducitur, *Surd. post DD. per eum cit. decis. 220. nu. 6.* & publicatis bonis, quod non veniant feuda, dixi supra ad decis. 1.

Et an feudum possit locari ad tēpus modicum, quod sic, *Clar. in §. feudū q. 33. Moz. de contract. tit. de loca. & condu. cap. venio ad secundam columnam nu. 8. f. 91.* Quæ autem
3 bona † veniāt in generali obligatione bonorum abundè habes apud *Mozz. de contract. tit. de pign. & hypo. cap. venio ad alium ordinem à nu. 13. & apud Gait. d. tract. de credit. cap. 4. q. 5. num 89. cum multis seqq.* & quod bona prohibita alienari non veniāt in generali obligatione, vide *Gratian. discept. foren. c. 855. lib. 3. nu. 10. & seq.* & an possint hypothecari, *vide supra decis. 74. & abundè Cened. quæst. canon. q. 11. n. 11. vsque ad fin.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Furtiua res si reperitur penès aliquem malæ conditionis facit inditium.*
2 *In Regno is penès quem reperitur res furtiua tenetur ostendere authorem.*

3 Con

3 *Contra vicinos oritur præsumptio, & inditium quando fuit commissum furti, quod nescitur à quo fuit commissum, quando sunt malæ conditionis, & famæ, secus si essent bonæ conditionis.*
4 *Idem in domesticis seruis, & familiaribus.*
5 *Qualitas bona famæ, & conditionis multum operatur.*
6 *Furtiua res si emitur scienter emens grauiter punitur.*
7 *Furtiuam rem emens bona fide etiam tenetur illam domino restituere, si extat, si non extat quatenus factus est locupletior.*
8 *Emptor rei furtiuæ tenetur restituere rem, & amictit pretium etiã si protestetur emere pro vero domino. & quid in Regno.*
9 *Emptor rei furtiuæ si fuit absolutus, quia non cõstitit quod emit scienter, an teneatur ad restitutionem rei, si rem, quæ prætendebatur furtiua, alienauit.*
10 *Emens res depredatas ab hostibus, an teneatur illas restituere.*
11 *Iudæi, & Mercatores qui continuo emunt res à diuersis, an si penès eos reperiãtur res furtiuę, tenenantur.*
12 *Furi apprehenso cum re furtiua in fraganti crimine nõ sunt dãdæ defensiones, sed cõtra eum procedendum ad pęnæ exequutionem.*

AD DECIS. LXXXIX.

DEcisio ista videtur concordari cum decis. *Peguer.* 77. cuius meminit *Riec. collect.* 2331. dum in ea habe-
1 tur, quod si res † furtiua reperiatur penès aliquem malæ conditionis, quod facit inditium, secus si non fuit probatum illum esse malæ conditionis, vt probat Author noster hic, & habetur apud *Fab. dec. 4 tit. de furt.* in
2 Regno † verò tenetur ostendere Authorem alias habetur pro conuicto, & dum dicit Author, quod necessè est vt probetur, quod ille penès quem reperitur res furtiua sit malæ conditionis, vitæ, & famæ, dic quod
3 idem est in vicinis † aduersus quos oritur præsumptio furti, quod fuit commissum, & nescitur a quo, *l. Dominus horreorum ff. loca. Paris. de Put. de sind. verb. tortura el. 3. §. mandauit* Rex, *Farinac. de indi. & tort. q. 52. nu. 127.* vbi post Doctores, quos citat contra vicinos oriri inditium ad torturam, quod nu. 131. dicit, procedere in vicinis malæ conditionis, & famæ, *Vlpell. cons 65. nu. 2. alleg. Menoch. & Mascard.* secus si essent bonæ opinionis, conditionis, & famæ, quia talis præsumptio nihil operatur, *Affl. in const. in quæstionibus nu. 19. in fi. Foller. in verb. capiat informationem nu. 35.* quod idem
4 † dicit in domesticis, seruis, & familiaribus, *Farinac. d. tit. q. 37. nu. 158. & 160.* & idem de furto commisso in domo, quod præsumitur commissum ab vxore, domesticis, & cõuersantibus in ea, *secundum Blanc. cum alijs alleg. per Farin. d. q. 37. n. 139. Viscon. verb.*
5 *fructum 5. col.* qualitas enim bonæ † famæ, & cõditionis multum operatur, & omnem doli suspitionem excludit *Ambrosin. decis. vlt. nu. 23. & seq.*

Sed dum hic agitur de emptore rei furtiuæ penes quem fuit reperta, adde quod
6 res furtiua † potest emi scienter, & potest emi bona fide. si sciẽter emitur, grauiter puniendus est ẽptor, vt censuit *Senat. Sab. iud. teste Fab. decis. 3. de furt.* & pęna furti teneri voluit *Bar. in l. eum vir ff. de vsucap. & in l. alienum C. de furt. Mozz. de contract. tit. de empt. & vend. nu. 31. fol. 74.* si verò bona
7 fide † tenetur illam vero domino restituere, si extat, & si non extat quatenus est factus locupletior, *Clar. §. furtum num. 26. vide Mozz. vbi supra, Franc. Marc. dec. 7. par. 2.* & quid si est in aliam speciem transformata *Marc. dec. 7. p. 2. Nouar. collect. 81. ad pragm. num. 3. Mozz. vbi supra,* & non modo em-
8 ptor rei furtiuæ tenetur restituere † rem, sed etiam amictit pretium, *ex vulg. tex. l. in ciuilem C. de furt. Laurent. decis. 30.* etiam quod fit protestatus, quod emeret pro vero domino, *Lud. decis. Perus. 42. Benin. dec. 34. Nouar. qui alias decis. collegit ad prag. infra cit. num. 1. & 2. collect. 81.* & de dicta cautela si prosit, vel noceat ementi vide *Mozzi. & Doct. per eum cit. vbi supra nu. 32. Clar. vbi supra, & in Regno adest Reg. Prag. 1. sub tit. de emp. & vend.* quam concordare cum iure communi probat *D. Roui. ibi nu. 2. Nouar. vbi supra, quem vide ibi nu. 5.* quando emptor emit rem furtiuam nomine dñi illiusq. vtile negotium gerit emendo pro modico pretio. & quando emptor emit a prædonibus a quibus dominus nullo modo recuperare potuisset, vel difficile recuperasset, vide *Natt. cons. 439. quem ad hoc citat Mozzi. vbi supra nu. 32. vers. sed animaduertendum f. 74. quẽ vide num. seq. circa dicta per Nouar. supra nu. 5. ad quod citat Gram. cõsil. ciuil. 20 & Couar reg. peccatum p. 2. §. 12. nu. 5.* & si
9 emptor † fuit absolutus a pęna furti, qa forsan non constitit, q emerit scienter, an teneatur ad rei restitutionem, si rem quæ prætendebatur furtiua alienauit, dic quod tenetur ad restitutionem pretij si alienauit postquam sciuit rem furtiuam, *Rot. Luc. diuers. dec. 151.* sed an clericus emens res furtiuas teneatur pęna dictæ Pragm. *Caual. dec. 21. p. 5. Ric. coll. 2331. in fi.*

V 3 .10 Quid

10 Quid in emēte res depredatas ab hostib. an teneatur illas restituere veris dominis nō soluto pretio *tex. est no. in d. l. mulier ff. de capt. et post lim. reuers. Rot. Auenion. d. decis. 30. & 127. Nouar. vbi sup. num. 4. Ricc. vbi sup. D. Rouit. d. pragm. 1. num. 9.*

Et an dicta in emptoribus rerum furtiua-
11 rum procedant † in Iudeis, & mercatorib. qui continuò emūt res à diuersis palam vide *Alba. consf. 84. Boss. tit. de furt. num. 50. Farin. decis. 120. nu. 1. & 2. Baiard.* qui alios cumulat ad *Clar. §. furtum num. 112. Mozzi, vbi sup. num. 32. in fin.* vbi citat *Abb. in c. Clerieus col. 8. de for. comp. & Alcia. in l. seruus cuiusdam n. 9. ff. de condict. indeb. et quomodo procedat n. 115.* de reliquis in hac materia vide *Meno. lib. 5. præsump. 29.* vbi repe-
12 ries multa, & de fure † apprehenso cum re furtiua in fraganti crimine, quod nulla est ei danda defensio, sed statim procedendum ad pœnæ exequutionem *Nig. in c. ad hoc nu. 60. de furt. Affl. in constit. iustitiarij nu. 11. Carrabb. sing. 88. incip. fur.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Pœna an tot dicantur, quot delicta.*
2 *De sententia continente plura capita remis.*

AD DECIS. LXXXX.

N. 1. ibi ¶ non seruatis ab eo relegationis limitibus per eandem M. C. in anno 1595. vita durante ad eandem insulam custodiendam dānatus fuit. ¶

Vide de materia, quæ dixi *sup. ad decis. 23. à nu. 43.* vbi de pœna frangentis exilium relegationem, fugientis à Regijs tryremib. & alijs, & ibi quid si relegatus, vel exulatus iurasset in casu fractionis relegationis triremes, & in quibus frangens relegationem, & exilium excusetur.

N. 2. ibi ¶ an tot dicantur pœnæ quot delicta. ¶

1 Adde † tradita per *Clar. q. 84. vers. sciat etiam num. 2. & ibi Baiard. post D. per eum cit. & Farin. vol. 1. q. 20. n. 30. Boer. decis. 82. Couar. lib. 2. var. resol. c. 10. num. 8. Fbicard. comm. opin. 2. tom. ver. plura delicta fo. 437. num. 64. vide Foller. in prax. crim. ver. pœnis debitis feriantur nu. 9. fo. 334.* vbi dicit quod si quis congregauerit armatos non poterit puniri pœna portationis armorum, & de congregatione armorum, quia ista duo tendunt ad eundem finem secundum *Bar. in l. 1. ff. ad l. Iul. de vi pub. & alios ibi cit.* vbi infert ad alia.

N. 3. ibi ¶ non vnicum, sed plura dicuntur capita. ¶ & ibi ¶ plures erunt libelli plures erunt sportulæ, ac sententiæ. ¶

2 De sententia † continente plura capita vide, quæ dicit *Viscon. in concl. quæ incip. sententia Iudicis post D. per eum cit.*

Ioseph Mele.

FINIS.

Laus DEO Beatissimæ Virgini Matri.

EXCELLENTISSIMO DOMINO D.

EMANVELI A ZVNICA ET FONZECA MONTIS REGIS COMITI, &c.

in Regnō Neapolitano Proregi, &c.

FRANCISCI MELE BITONTINI

vtriusque Iuris Professoris

IOSEPHI MELE I. C. PRAESTANTISSIMI,
Filij non immeriti,

RESPONSVM SINGVLARE

Dicatum.

Et in Neapolitano Gymnasio ab eodem Authore disputatum.

SVMMARIVM.

1 *Factum enarratur.*

2 *Fideicommissum quando censetur inductum in casu alienationis tantum, & quando etiam in casu mortis, nu.3.*

4 *Fideicommissary testatori, & non grauato succedere dicuntur.*

5 *Monachus religionis capacis suitatis iura retinet.*

6 *Statutum ne Monachus succedat, & vt nec iura suitatis retineat non valet, & quare, nu.69*

7 *Probitus alienare an poterit testari.*

8 *Bona propria hæredis in probibitione de nō alienando à testatore facta, non comprehenduntur.*

9 *Regula l.ius nostrum ff.de regul,iur.quādo procedat.*

10 *Probibitus testari videtur erga venientes ab intestato fideicommisso grauatus, & quādo num.63.*

11 *Clerici in familia bona cōseruare dicuntur.*

12 *Clericus an excludatur à maioratu.*

13 *Clericus an comprebendatur in statuto excludente fœminas extantibus masculis, prout est in Regno nostro.*

14 *Clericorum appellatione veniunt monaci cuiuscunque religionis, & quando nu.65. & an sicut professi ita Nouitij nu.15. & quid si essemus in materia odiosa num.16.*

17 *Statutum plus potest quam testator.*

18 *Dispositio impeditiua religionis, & diuini cultus inualida.*

18 *Testator si expressè exclusit monasterium, casu quo grauatus si sine liberis decesserit illud ingreditur non rectè disponit, ita quod eius dispositio nō est seruāda. Contrarium nu.72. & de ratione nu.78.*

19 *Testator si filiæ legat mille si nupserit, & 500. si monasterium ingrediatur, illa filia ingrediens monasterium debet consequi mille, etiam si nō monasterium claustratū ingrediatur, sed tertiaria, puta S. Francisci efficiatur nu.20. Contrarium n.73. & quæ sit ratio num.74.*

21 Conditio, si monasterium non intrauerit an habeatur pro non adiecta, & quando n.22 sed vide nu.77.

23 Conditio, si non nupserit, habetur pro non adiecta.

24 Argumentum de matrimonio carnali ad spirituale, valet.

25 Legatum alimentorum sub conditione, vt alimentarius recipiat ea in tali loco, si alimẽtarius nollet eo loco recipere non debentur, sed quid si ingrediatur religionem, n.26.

27 Tutor excusans se à tutela legatum amittit, sed quid si ideo se excusat, quia vult se clericari, aut monachari.

28 Voluntatis mutatio in testatore non præsumenda, etiam si diuersa sequatur dispositio.

29 Fideicommissa in dubio non censentur reuocata, & quando n.80.

30 Moriens dicitur potius velle, quam nolle.

31 Donatio causa mortis non censetur reuocata per fideicommissũm in testamento à donante relictum, & quando, n. 82.

32 Ius reuocandi an transeat ad heredes.

33 Pater æqualiter filios præsumitur diligere, & nepotes, & quos nepotes n.34.

35 Nepotum appellatione, qui nepotes veniant.

36 Fructus non prohibentur alienari, re prohibita alienari.

37 Monachus etiam religionis capacis non potest petere portionem fideicommissi relicti, ea lege, vt vadat per descendentes de familia gradatim, & ordine successiuo, & vt ppetuò in familia conseruetur, & an etiam Equites Hierosolymitani, & an possit petere vsumfructum.

38 Monachi capacitas à monasterij capacitate regulatur.

39 Monasterium incapax bonorum, &c. an poterit consequi relictum librorum causa studij, siue vestium, siue alimentorum modicorum, & an illud quilibet frater minor poterit petere, & n 40.

41 Monachus retinet iura familia, & agnationis, sed non conseruat bona in familia, & agnatione.

42 Probitus alienare bona, ea ratione, vt ea in familia conseruarentur, si habens substitutum de familia, si sine liberis decesserit, ingrediatur monasterium, an statim illis bonis deberet priuari professione emanata, & quid si clericus effectus esset n.46.

43 Casus in quibus monasterium per ingressum grauati si sine liberis, excluditur à substituto, remissiuè.

44 Monasterium quãdo à substituto excluditur per ingressum grauati si sine liberis retinet bona vsq; ad mortem naturalem grauati, & ingressi; & quid si substitutus antè illã mortem decedat, an transmittit ad heredes, n.45.

47 Prohibitus alienare per fideicommisso inductò in casu mortis, & alienationis, an poterit aliquid in vita restituere.

48 Renunciare quando quis possit fauori suo.

49 Hæres grauatus distribuere bona inter pauperes post eius mortẽ, an possit illam distributionem in vita facere.

50 Hæres ita grauatus .s. bona distribuere inter pauperes potest eligere seipsum.

51 Tempus in testamento fauore hæredis præsumitur adiectum.

52 Non entis nullæ sunt qualitates.

53 Proximitas in fideicommissis quo tempore attenditur.

54 Tex. in l. filiusfamil. §. cum pater, vers. sed si omnes ff. de legat. 1. perpenditur.

55 Grauatus restituere bona pauperibus post mortem an possit vni pauperi relinquere.

56 Numerus pluralis in singularem conuertitur.

57 Rei indiuisa melius conseruatur quam diuisa.

58 L. cum filius §. pater ff. de legat. 2. intelligitur.

59 Quantitas habita ex fructibus fideicommissi habetur loco portionis fideicommissaria.

60 Legata re videntur relicti etiam fructus qui ex illa percipiuntur; & quid si illis alter frueretur

61 Verba testatoris cum effectu intelligenda.

62 Verba conseruationis bonorum in familia monasterio non adaptantur.

64 Mater non succedit in fideicommisso conseruãdo penès eos de familia, nec in eo institui potest.

66 Monasterium an veniat contra testamentum ingressi, si iste nihil ei reliquit.

67 Emphyteusis accepta pro se, & filijs, si accipiẽs sine filijs ingressus sit monasterium, an transeat ad monasterium.

68 Monasterium haberi loco filii non semper verum.

70 Statutum laicale non ligat personas religiosas.

71 Benefacere nemo cogitur.

75 Mulier ingrediens religionem, an videatur nubere, ita quod excludatur à legato relicto si in viduitate remanseit.

76 Intellectus l. Titia si non nupserit de condit. & demon. remissiuè.

79 Mens potius quam verba attendenda.

81 Dictio, etiam, stat sæpè copulatiuè.

83 Grauatus restituere totam hereditatem, an

po

poterit detrahere trebellianicam.

84 Annus inceptus non habetur pro completo, limitatur fauore filij, nu. 85.

86 Conditionibus alternatiuè positis à testatore sufficit vni obtemperare, limitatur fauore filii.

87 Specialia non sunt multiplicanda.

88 Trebellianica in filiis primi gradus prohiberi potest etiam per verba generalia, & aequi pollentia.

1
Acti species breuiter ita se habet. Quidā Titius duos filios habens, eos instituit hæredes vniuersales, s. Ioan. Antonium, & Petrum Iacobum, quos adinuicem substituit, vt alter alteri moreretur, eisq. bona sub tali fideicommisso reliquit, vt nullo modo alienare, hypothecare, donare, seu de eis etiam ad pias causas testari valeāt, seu quouis modo etiam si legis auxilio hypothecanda venirent, siue ꝓ dote, siue pro lucro matrimonij, quia vult, vt in perpetuū ea bona in familia conseruentur pro descēdentibus suorum filiorum, & descendentiū hæredibus de familia testatoris de linea masculina ordine successiuo, qua deficiente, vt ad filias fęminas eiusdem familiæ proximiores bona illa ita vinculata, & fideicommisso subiecta venirent; & his pęnitus deficientibus, vt deuenirent, ad Franciscum, & Sempronium.

Decessit ipse Titius testator, & adita fuit hæreditas per dictos duos fratres, scilicet Petrum Iacobum, & Ioannem Antonium, quorum alter. s. Ioa. Antonius post aliquod tempus ab hac vita ad superos migrauit clericus in sacris, cui iuxta dispositā per testatorem successit dictus Petrus Iacobus eius frater, qui procreauit quinque filios. s. Frācifcum Andream, Nicolaum Angelum, Ioa. Mariam, Ioa. Donatum, & Ioa. Baptistam, qui Ioa. Baptista cum adhuc viuente Patre. s. dicto Petro Iacobo sibi fecisset reseruationem quādam annuorum ducatorū tot consequendorum pro eius rata super fructibus dicti fideicommissi per eius auum Titium relicti, & possessi per dictum eius patrem Petrum Iacobum; Ingressus est Religionem S. Dominici, ibique professus est, qua professione emanata, dictus communis pater Petrus Iacobus in vltimis constitutus dictos quatuor filios, scilicet Franciscū Andream, Nicolaum Angelum, Ioa. Mariam, & Ioa. Donatum in omnibus eius bonis hæredes instituit, etiam fideicōmissarijs, dictoq; filio Monacho Io. Baptistæ id totum per ipsum patrem in suam vtilitatem in vita erogatum loco legitimæ reliquit, factaq; bonorum diuisione inter dictos quatuor fratres, patre testatore defuncto; insurgit pręfatus Monachus, & a dictis eius fratribus dictos ducatos annuos sibi reseruatos super dicto fideicommisso intendit consequi. Quid iuris?

PRO MONACHO.

Satis pro Monacho prima fronte videtur respondendum, nempè ipsum benè posse admitti ad petitionem dictorum annuorū ducatorum super bonis dicti fideicommissi non obstante quod a dicto patre Petro Iacobo sit exclusus, & solùm in legitima institutus; cum ipse pater hoc non possit, quia videtur grauatus post mortem restituere bona ipsis filijs a dicto Titio patre suo, & Auo dictorum filiorū habita, & consequenter ipse Monachus videtur ab eodem Titio uocatus in illis bonis. Et quod in præsenti dictus Petrus Iacobus pater videatur grauatus restituere bona post eius mortem ipsis filijs proximioribus. Probatur, quia fi-
2 deicommissum†licet censeatur inductum in casu alienationis tantum, & non mortis quando fuit facta prohibitio de non alienādo, vt bona remanerent in familia, vel in descendentibus, vel in agnatione, *vt per tex. in l. pater filium 36. §. filiam ff. de leg. 3. Bart. ibi in prin. l. Pater filium 54 ff. ad leg. Falc. l. peto 69. §. fratre il 3. ff. de leg. 2. cū sexcentum Doctoribus adductis per D. Vinc. Fusar. de subst. q. 688. nu. 1. & 9.* tamen censetur indu-
3 ctum†etiam in casu mortis, quando diceretur per testatorem, vt bona conseruarentur in familia, & nullo modo alienari possint; sed vadant ad descendentes de familia ordine successiuo, & gradatim, vt in casu nostro, prout senserunt *Paris. cons. 88. colum. 4 vers. nam prædicta lib 2.* Ruin. *cons. 101. nu. 15. lib. 2. Decian. cons. 31. num 109. & seqq. lib. 1. Eugen. in cons. 81. num. 40. Odd. consil. 65. num. 10. Anton. Gabr. de fideicō[...] conclus. 9. num. 19.* sic etiam quando fuisset expressa in prohibitione dictio *in perpetuum*, vt etiam in casu nostro ex verbis testamenti

patet, quia tunc etiam cẽferetur inductum fideicommissum in casu mortis *Dec. consf. 23.col.2.verf.ex his enim verbis conf.38.col.1 verf.nam primo*, & alibi *Francisc. de Pont. conf.46.num.13.Mantic.de coniectur.vltim. lib.6.tit.14.in fin.& lib.8.tit.2.num.18.* optimè *Petra de fideicom. quaest.5. num.11.& seqq.Menoch.cõs.197.num.11.lib.2.* cum innumeris aliis cõcordantibus, quos refert, & sequitur *D. Fusar. d.quest.688.num.17. vers.limitatur primo, & n.21.vers. non erit igitur, qui num.24* idem cẽset si verba prohibitionis essent multum generalia, vt sunt etiam in casu nostro, vel essent geminata, vt etiam in praesenti ex verbis testamẽti, vbi saepius repetitur alienationis prohibitio. Cum ergo omnes istae coniecturae, & qualitates concurrant in casu nostro, & consequenter cum sit inductum fideicommissum etiam in casu mortis, dicendũ videtur, quod illi quinque filij dicantur potius succedere eorum auo Titio, quam Petro Iacobo eo-
4 rum patri, nam fideicommissarij † primo testatori, & non grauato succedere dicuntur *l.cohaeredi 41. §. cum filiae verf. nec in fideicommisso ff. de vulgar.D.Peregrin. de fideicom.art.20.num.1.Petra eod.tract.quaest.11. num.63.D.de Franch.decif.153.num.19.p 1* & receptissimam esse sententiam testatur *Menoch.conf.124.num.13. & seqq. & conf. 357.num.4.Pret.de interpret. vltim. vol.fol. 329. num. 73.* alios citat *Fusar. de substit. quaest.484. num. 6.* Si ergo iste Monachus ab auo Titio non ex exclusus imò vocatus poterit succedere in isto fideicommisso, & suam petere portionem, cum ipse successio-
5 nis non reperiatur incapax, imò iura † suitatis retineat, vt per *Iaf. in l. patre furioso num.47.de his, qui sui, vel alien.iur.Fusar. quaest.429.num.25.de communi testatur Villalob.comm.opin.verb.filius num. 113. Hieronym.Ceuall.comm.contra comm.quest.423*
6 qui ampliat statutum † in contrarium non valere, *Illustris.Carol.Tap. in repetit. auth. ingressi fol.520.D. Molin. de primogen. Hyspan.lib.1.cap.13.num. 75.* & antè eos *Bart. in auth.si qua mulier num.5.C.de Sacrof.Eccles. Alex.in l.sub conditione num. 2. ff. de liber.& posthum.* & maximè fratres Dominicani, qui eam successionis retinent capacitatem, quam, si in seculo essent, retinerent, vt ex Priuilegio Summi Pontificis relato ab *Eminentiss.Card.Mantic.de coniectur.vltim. lib.8.tit.12.circa num. . . .*

Confirmatur quia dictus Petrus Iacobus eius pater non poterat de illis bonis testa-
7 ri, nam, vltra quod erat prohibitus † alienare, quod esset sufficiens ad impediendum suum testamentum, iuxta ea, quae *Angel. conf.57.Bart.in l.filiusfam. §. Diui il secõdo num.17.ff.de legat.1.* erat prohibitus expressè à Titio primo testatore, testari de bonis illis fideicommisso subiectis, & consequenter concludendum videtur dictum Petrum Iacobum decessisse ab intestato in illis fideicommissariis bonis tantum, quamuis testa-
8 tum in suis propriis bonis, quae † in illa prohibitione non comprehenduntur *d.l. cohaeredi 41.§.filiae ff.de vulgari.* Et poterit benè eo casu decedere pro parte intestatus, &
9 parte testatus cum regula † *l.ius nostrum 7. ff.de regul.iur.* procedit quando quis de omnibus bonis testari potest, vt benè declarãt ibi *Dec.& Cagnol.* hinc filiusfam.decedit testatus in bonis castrensibus, vel quasi, sed intestatus in profecticiis, & aduenticiis, vt in *§.1.instit.quib. non est permiss. facer. testam.* Sed posito, quod Pater decessisset ab intestato, & de illis bonis non desposuisset, iste Monachus non fuisset exclusus ab eius fideicommissaria portione, ergo quia inualidè disposuit, & testatus videtur dictus Petrus Iacobus, non poterit exclusio illa ipsi monacho nocere, cum ipse ab intestato suc
10 cedat ex eo, quod prohibitus testari † videtur erga venientes ab intestato fideicommisso grauatus *l.qui filium 74.in prin. ff.ad Trebell.ibi Bart.Paul.de Castr. & caeteri D. Surd.conf.77.à num.29. lib.1. Peregr. conf. 61.num.1 lib.4.Menoch.conf.454.num. 6.& seq. Alciat.conf.169.num.5. lib.9. Hieronym. Gabr.conf.132.primo dub.lib.1.*

Secundum fundamentum huius partis illud esse potest, quia non est impedimentum, quod iste Monachus in praesenti familiam conseruare non dicatur, & consequenter in ea bona fideicommissaria, cum imò con-
11 trarium dici possit, nam Clerici † in familia bona dicuntur cõseruare, prout ferè duo fratres Clerici in sacris ipsius Monachi retinent ista bona fideicommissaria in parte, & per Clericos, sicut per laicos familiam conseruari probarunt *Lapp allegat.100.Soccin.sen.conf.128 num.6. lib.4. Io. le Cerier de primogen.lib.1.quaest.24. num. 16. & seq.* refert, & sequitur *D Carol. de Graff. de effectib cleric.effect.4.num.77.fol mihi 317.* quibus adde *Dec.conf.114.Paris.conf.100 lib.1.*
12 *Io.de Amic.conf.14.* Hinc Clericum † non excludi à maioratu, qui solet institui pro conseruanda familiae dignitate concludit *D. de Graff.loc.cit.num.75.* per multos, *& in effectu 2.num. 277.* per infinitos Doctores
13 asserit illum comprehendi in statuto † excludente à successione feminas masculis extantibus, vt in Regno nostro ex constit.in

aliquibus

aliquibus,quod ſanè ſtatutum cenſetur etiã inductum pro conſeruatione bonorum in familia, & agnatione, vt ſenſerunt optimè *Bald.de ſtatut.verb. maſculus Honded. conſ. 57.num.16.lib.1.Craſſ.d.num.277.*qui alios refert,quibus addo *Ambroſin. deciſ. Peruſ. 10.& Paul.Leon.in l. qui Romæ §. duo fratres num.64 & ibi etiam alij ff.de verb.oblig. repetentes omnes in Conſtit. Regni noſtri*

14 *in aliquibus* . Ergo ſi appellatione † Clericorum veniunt monaci cuiuſcumque religionis *Abb.in cap.1.num.7.ne cleric.vel monac.& in cap.1.num.9.de iuram.Vital.in Clem.ſi verò num.12.de ſepultur,*quem cum Vulteio citat D.*de Craſſ. in d. tract.in pra-*

15 *lud.num.*248.ſiuè profeſſi † ſiuè nouitii,vt per *Canon. in cap. Eccleſia S. M. de conſtit. Epiſc.Zerol.in prax.Epiſc.ver. clericus. Decian.in tract.crim. tom. 1.lib. 4.cap. 9.num. 24.D.Ambroſin.de Immun.Eccleſ. cap.22.n. 21.Patr Azor in ſumm tom.1.lib. 12.cap.3. quæſt.2.& indicant.text.in cap. illorum in cap.Monaci 2.& in cap.de monialibus 33. de ſenten.excomm.*maximè cum hic non ſumus

16 in materia † odioſa, qua ſtante fortè non venirent,vt per *Zerol.d.ver. Clericus §. t.in fin.per cap.quia periculoſum de ſetten. excõm. in 6.* & alios, quos ſectatur de *Graſſ. in d. pralud.num* 249.deberet iſte monacus admitti ad portionem iſtius fideicommiſſi, & ſic ad illos annuos ducatos ex fructibus ipſius fideicommiſſi percipiendos, cum in familia dicatur conſeruare.

Tertium eſt fundamentum , quia dato, quod ipſe,vt monachus bona in familia nõ dicatur conſeruare,& conſequenter videatur excluſus ex diſpoſitione etiam dicti Titii eius aui , tamen videtur diſpoſitio illa , ſeu excluſio non potuiſſe ſubſiſtere, quoad hoc , vt ipſe , vt monachus excludatur. primo , quia hoc, ne monachus ſuccedat,non poteſt fieri per ſtatutum, vt per *Cęuall.& Fuſar.locis cit.* ergo à fortiori nõ poterit fieri per quemlibet teſtatorem , cũ

17 maior ſit ſtatuti † poteſtas,quam teſtatoris. Secundo quia diſpoſitio fuiſſet impeditiua

18 diuini cultus,& conſequenter non recipiẽda,cum inualida eſſet *cap.ex parte de conſtit.* imò à vita contemplatiua amoueret , quæ actiuæ anteponitur *cap. infinitas de penit & remiſſ.*notant *Fuſar.de ſubſtit quæſt.* 429.n. 20.*Carol.de Graſſ. de effect.lib. Cleric. in pralud n.*402.

A qua vita contemplatiua nè homines auferantur plura ſpecialia lex induxit.

18 Primò quia ſi teſtator expreſsè † Monaſterium excluſiſſet, quando à ſe grauatus ſi ſine liberis deceſſerit illud ingrederetur,ẽt poteſt ingredi grauatus liberè Monaſteriũ, abſque pęna amiſſionis bonorum, nec eo caſu bona ſubſtituto deferrentur , vt concludunt *Riccard.Malum.in auth. niſi rogati C.ad Trebell.Bald.in cap. in preſentia n* 18 *Abb.n.43.Aretin n.64 Felin n.33. Biro.nu. 486.de probat.*& videtur eſſe *tex in § ſed & hoc preſenti auth.de Sanctiſs Epiſc.*

Secundò ideò inductum eſt,vt licet teſta-

19 tor † legaſſet filiæ ſuæ mille ſi nupſerit , & 500.ſi monaſterium intrauerit, ſi tamen illa filia monaſterium intraret deberet habere mille,& nõ 500.ne ſpe lucri maioris ab hac vita contemplatiua ſemoueretur *Bald. in d. cap.in preſentia num.*18. *Anto. de Butr.nu. 27.Felin.nu.37.Abb.n.48.Pariſ nu. 144.& Biro.n.494.de probat.Boer. deciſ.3. n. 14.D. Matthesil.ſing.52.cum alijs,quos citãt Fuſar. d.quæſt.429.n.23.& Carol. de Graſſ. in pralud.n.404.*quibus addo *Benedict. Pinell.ſelect.interpr lib.1.cap.20.n.40.* qui eleganter loquitur,& alios citat.Quod ampliat *d.de Graſſ.loco* memorato,vt procedat non ſolũ ſi dicta filia monaſterium clauſtratũ ingre-

20 deretur,ſed etiã ſi Tertiaria † puta S.Franciſci efficeretur per *Intrigliol deciſ. 30.n.5. qui allegat Gabr.tit.de legat.concluſ. 2.nu.2. lib.4 Caual.deciſ.1.nu.10.lib.3. Lancell. Polit.de ſubſtit.p.6.n.3.*

Tertio quia ſi relicta eſſent filio, vel filiæ

21 mille † ſi monaſterium non intrauerit iſta conditio reiicitur,& filius , vel filia petit relictum,Quod primo probatur authoritate *Bald.in l.cum ita de condit. & demonſtr. Illuſtr.Tapia in auth.ingreſſ verb.ingreſſi c.1*

22 *n.*11.licet declarat quando prohibitio † eſſet generalis,ſecus ſi particularis, vt puta ſi dictum eſſet,ſi tale,vel illud Monaſterium non ingrediatur,quia tunc valeret,nec reijceretur conditio,& eſt de mente DD. paulò ante cit.Secundo probatur ratione,quia

23 conditio ſi non nupſerit † reiicitur eum ſit impeditiua matrimonii carnalis *l. cum tale §.ſi arbitratu,§.reſcriptum,& §.mæuia ff.de cõdit.& demonſtr.*ſic decretum refert *Balb. dec.70.*ergo conditio ſi monaſterium non intrauerit , cum ſit impeditiua matrimonii ſpiritualis erit etiam à fortiori reiicienda,

24 eò fortius, quia de vno † matrimonio ad aliud valet argumentum *cap. inter corporalia de translat. Epiſc.cap.quoniã frequenter §. Porrò,vt lit.non conteſt latè Euerar.loc.*33.

Quarto tandem huc eſt , quod legatum

25 † alimentorum relictum ſub conditione,vt alimentarius recipiat illa in tali loco , vel domo,ſi alimentarius nollet eo loco alimẽtari,illud amittit,cum extra illum locũ non debeantur alimenta *Bart.in l.Caio §. Impe-*

rator

ratore §. *de alim. & cibar. legat. Menoch. de arbit. r. cas. 267. num. 13. & in præsumpt. 157. lib. 5. num. 51. Turrett. cons. 88. num. 12. lib. 1 Galgan. de condit. & demonstr. p. p. cep. 11. nu.* 18. tamen si alimentarius vellet religio-
26 neo. † ingredi poterit etiam extra locum constitutum eo casu alimentorum relictum consequi, vt optimè tuetur *Carol. de Graff. in d. prælud. nu.* 407. qui etiam subdit, quod licet tutor, qui se à tutela excusar, legatum
27 amittit per multos, quos citat, & est *tex in l amicissimos* 36. *ff. de excusat. tutor.* tamen si tutor ideò se à tutela excusaret, quia se clericari, aut monachari vellet, legatum minime, amitteret argumento *l. ab administratione C. de legat. Caroc. decis.* 17. *num.* 18. & 19.

Si ergo in tot, & alijs casibus contra testatoris voluntatem fit, ne quis à vita contemplatiua auferatur, non immeritò concludendum videtur dispositionem dicti Titij, non obstante, & non esse interpretandam contra filium hunc, qui religionem ingressus est vnde ab eius petitione non est excludendus.

Quartum fundamentum est, quia non videtur ab eius Patre Petro Iacobo in vltimo suo testamento exclusus, & si ipsũ in legitima instituit, nam non videtur ipsi auferre, quod vita ei dedit, & permisit. s. reseruationem illam annuorum ducatorum, quam ipse in præsenti prætendit, cum illam in testamento dictus Pater visus est non reuocasse, &
28 præsumendum est testatorem† non mutasse à se ante dispositâ *l.* 3 *ff. de probat. l. lucius in fin. ff. de legat.* 2. *argumento cap. fin. de donat. l. cum seruum* 81. *verf. nam quod ff. de cōdit. & demonstr. Cartar. decis Genuæ* 73. *nu.* 9. & *seq. Card. Mantic de coniectur vltim. lib.* 12. *tit.* 1. *Menoch lib.* 4 *præsumpt.* 165. & *lib.* 6. *præsumpt.* 37. *Prat. de interpret. vltim. fol.* 32. *solut* 8. qui ampliant, etiam si diuersa sequeretur dispositio. Hinc dici solet in du-
29 bio fideicommissa † non præsumi reuocata *Hieron. Gabr. cons.* 105. *num.* 4. *li.* 1. *Menoch. cons* 254 *num,* 5 *Mascard. de probat. conclus.*
30 1280. imò quis moriens † potius dicitur velle, quam nolle *l. fideicommissa* 11. §. *si fideicommissum ff. de legat.* 3. *l. vxorem* 39. §. *pen. ff. eod. tit. notat. in l. cum de in rem verso ff. de vsur. Bart & Ias. in l. centesimis* §. *ita stipulatus ff. de verb. oblig.* quod etiam procedit si testator in vita fecisset actum natura sua reuocabilem, vnde si prius fecisset
31 donationem † causa mortis, & deindè cōstitutus in vltimis fideicommissum de suis bonis alicui reliquisset, non videbitur in eo contēta illa donatio causa mortis, nec ideò reuocata, vt est *tex. in l. sequens quæstio* 68. *ff. de legat.* 2. *Decian. respons.* 3 *num.* 10. *lib.* 1. *Peregrin. qui plures citat de fideicom. art.* 6. *num.* 1. *ad medium Didac. Spin. in suo specul. testam. tit. de fideicomm. subst. num.* 58. *Fracisc. Mantic. de coniectur. vltim. lib.* 7. *tit.* 8. *n.* 26. Cum ergo reuocatio illius præstationis annuæ quantitatis à dicto Petro Iacobo non appareat in testamento facta; consequens est, vt nec ab eius hæredibus fieri debeat, & ideò ad eam præstandã erunt cōpellendi, *ad reg. tex. in l. cum à matre C. de reiuindic. Molfes. ad consuet. Neap. tit. de renunciat quæst.* 5. *num.* 2. *Illustris. Tapia decis.* 2. *num.* 188. *Sapiens Io. Bapt. Thor. in addit. ad Reg. Saler. decis. vlt. num* 4. & ius reuocandi, quod in vita habebat defunctus, non
32 transit † ad hæredes *Afflict. decis.* 111. *alias* 101. *num.* 8 *Illustr. Tapia vbi supra per Castal. tract. de Imper. quæst.* 114 *n.* 3.
33 Confirmatur quia Pater† æqualiter filios præsumitur diligere, iuxta ea, quæ *tex. in l. cum pater* 79 *alias* 77. §. *euictis ff. de legat.* 2. imò præsumitur nepotes, & filios æquo pasequi amore *iuxta l cum auus, vbi not. ff. de condit. & demonstr. l. cum acutissimi C. de fideicomm.* à quibus sunt, & si in alio casu *Castill. Sotom. lib.* 3. *controuer. cap.* 19 *n.* 215. *Hondeo. cons.* 70. *num.* 25. *lib.* 1. *Ruin. cons.* 79. *nu.* 15. *lib.* 3. *Roland. à Valle cons.* 68. *nu.* 50. *lib.* 1 *Andr. Tiraq. de iur. primogen quæst.* 40. *num.* 91. *Menoch. cons.* 124. *num.* 83. *lib.* 2. intelli-
34 gendo semper de nepotibus ex filijs, & nō ex fratre, qui essent transuersales, vt post *Gratian. Rebuff. Soccin & Bald.* quos refert admonet *Medic. inter decis. Senenses exam.* 1. *antè num.* 39. nam de illis nepotibus in dubio in omni fere materia, quæ de nepotibus
35 † loquitur, est intelligendum, vt per *Mart. in summ success. legal p.* 1. *quæst.* 3. *art.* 2. *n.* 6.

Quintum fundamentum est, quia ipse Monachus non petit proprietatem fideicōmissi, sed tantum annuam petit quātitatem sibi à Patre Petro Iacobo in vita tributam, ergo etiam dato, quod per se bona in familia non conseruarentur, quia proprietas eius fideicommissi conseruatur in familia, poterit ipse iuridicè petere eam annuam quantitatem ducatorum, & poterat eam ipsi prædictus Pater concedere, nam eius præstatio, morte ipsius monaci ad instar vsusfructus extingueretur, & alias regulare
36 est, quod prohibita † re alienari, non videtur prohibiti alienari fructus, seu pecunia, quæ ex ipsa re percipiuntur *l. codicillis* 91. §. *ab instituto ff. de legat.* 2. *l. lucius vbi Bart. & Salycet. ff. de contrah. empt. Boer. decis.* 66. *n.* 4. *Menoch. cons.* 777. *num.* 8. *Peregrin art.* 40. *n.* 117. *Petra de fideicom. q.* 8. *n.* 103. & 104.

Pro

PRO FRATRIBVS.

EXpositis his, quæ pars aduersaria fortiter
opponere posset; mihi tamen his minimè
refragrantibus contraria sententia iuri ma-
gis consentanea videtur, s3. monachum in
casu isto nihil penitus ex dicto fideicõmisso
37 † pro familiæ conseruatione relicto pete-
re posse, quam ex nostris in specie tenent
Episc.Ricc.collect.decis.436.per Fab.decis.25
qui testatur sic decisum, & loquitur satis in
terminis nostris nempè, vt Monachus, nec
vsumfructuum petere valeat, & idem extẽ-
dit ad Equites Hierosolymitanos *Menoch.
lib,4.præsumpt.88.à num.5.* Franeisc. *Card.
Mantic.de coniectur.vltim.tit.12.lib. 8.à n.
15.* vbi inquit secundum opinionem istam
ex multis votis iudicatum fuisse, & eam
tueri videtur *D.Fusar.de substit.quæst.355.
num.2.vbi citat Rip.in l ex facto §.si quis ro-
gatus il primo num.41.ff.ad Trebell. Padill.
in l.cum acutissimi num.43.C. de fideicomm.
Barbat.cons.13.col.2. & 3. lib.1.* Dec. *cons.
259.num.2.vers.& hoc efficaciter.Paris.cons.
22.num.9.lib.3.Aemilian.cons.109.num.14.
vers.tunc autem Didac.* Couar. *lib.1.variar.
cap.19.num.11.Odd.de compend.substit. p.6.
art.vlt.Card.Put.decis.55.num.4.p.1.D.de
Franch.decis.29.num.7.* qui licent teneant
in specie hoc fideicommisso pro conserua-
tione familiæ esse incapax monasterium,
idem tamen dicendum est in ipso monacho
ingresso, nam dum iste recipit capacitatem
à monasterio, consequens est, vt eius capa-
38 citas † à monasterii capacitate reguletur
*arg.tex.optimi in l.si mihi,& tibi 12.§. regu-
la 2.ff.de legat. 1.* tenent in specie *Philipp.
Port.cons.23.à num.9. & 30. latè Molin.de
Hyspanorum primog.cap.13.à num.68.& se-
quitur* D. *Pinell.lib.2.selectar.cap.19.nu.10.
fol.350.* Quod etiam ratione probatur, quia
videmus, quod si monasterium bonorum
est incapax, vt sunt fratres minores Capuc-
cini, &c. vt in *Clem.exiui de Paradiso §.eũq;
annui de verb.signif.cap.vnico de religios.do-
mib.in 6 & in cap.vnic. de excessib. Prælat.
Dec.cons.499.per tot.Aluar.Pelarg. lib. 2.de
Planct.Eccles.art. 55. & 56.& 64.& seq.
Boer.tract.de vita,& statu Eremit. num. 9.
Sayr.decis.69.de regular. & Card. Zabarell.
cons.102.nu.2.* certissimum etiam est, quod
quilibet frater minor erit etiã incapax bo-
norum, vt per *DD. cit. & tenent Andr.de
Besut.in l.1.num.11.& seq.de Sacros. Eccles.
Bertran.cons.178.num 1.volum.2.primæ im-
pressionis Federic.de Senis cons.26.n.1. Mar-
ta in summ.success.legal p.3.quæst.13. art.1.
39 num.9.* Et è contra sicut Monasteriũ † fra-
trum minorum incapax bonorum, feudorũ,
&c. nihilominus est capax, & poterit conse-
qui relictum librorum causa studii, & vestũ
pro fratribus vestiendis, item & alimento-
rum, dummodo non esset annuum, & per-
petuum, vt bene *Bart.& Bald. in l.legatum
ff de capit.diminut. & in l.si in metallum ff.
de his, quæ pro non script.Surd.de aliment.tit.
8.priuileg.7.num.4.& 11.Mart. in d. art.1.
num.13.* & antè eos *Domin.de S.Gem. cons.
40.num. 8.* ita etiam quilibet frater minor
40 † poterit recipere minimam elemosinam,
& legatum vestis pro se, & librorũ sibi cau-
sa studii relictum *Abb.in cap.cum ad Mona-
sterium de stat.*Monach.*& ita idem Abb.con-
suluit in cons.63. incip. Quædam* Domina
*vol.2.post Federic.de Sen.cons.12.& sequũ-
tur post Felin.in cap. cum dilecta col. 27.in
6 fallen.ad fin.de rescript.D.Arno. Soliloq.6.
vbi addidi Surd.d.tit.8.priuileg.7.n. 11.*

Secundum fundamentum est, quia certis-
41 simum videtur, quod iste monacus † licet
retineat iura agnationis, & familiæ (vndè fa-
milia, seu agnatione vocata poterit succe-
dere monacus, & monasterium capax bo-
norum, vt per multos, quos citat, *Fusar.de
substit quæst. 355.num.1.*) non tamen con-
seruare dicitur bona in agnatione, & fami-
lia: probatur quia si ita conseruaret, seque-
retur, quod si antequam ingrederetur reli-
gionem, ei fuissent relicta bona, & prohibi-
42 tus † esset alienare, sed vt illa in familia cõ-
seruarentur, & datus ei fuisset substitutus
etiam de familia si sine liberis decesserit, &
postea monachatus fuisset, vtique si per istũ
Monachum conseruarentur bona in fami-
lia, posset iste effectus monachus possidere
bona illa fideicommissaria saltem, vsque ad
suam mortem, & post eius mortem (dum-
modo nullis relictis liberis ingressus sit) ve-
nire ad substitutũ, sed magis communis, &
receptissima est DD. sententia eo casu mo-
nachum, & professum statim desinere possi-
dere bona illa fideicommissaria, vt conser-
uanda in familia relicta cum statim ad sub-
stitutum deuoluantur, vt senserunt, & rectè
probarunt. *Paris.cons.100.lib. 1. Tyber.De-
cian.cons.61.lib.5.*M. *A. Peregrin. de fideicõ.
art.28.num.82.* D. *Hieron.Ceuall. comm cõ-
tra comm.quæst.193.à num.10. Gall. de ex-
cep.success.tit.4.except 27.num.259. p 2.Co-
uarr.lib.1.variar.cap.19.Intrigliol.de substit.
centur.3.quæst.63.nu.42.Molin. de Hyspan.
primogen.cap.13.num.91 & alijs multis omis-
sis.*Didac.*Spin.in specul.testam. tit.de fidei-
comm.substit.num.28.* ergo secure concludi
potest per monachum istũ bona in familia
non conseruari. Hinc etiã est, quod licet in

casibus in quibus monasterium capax ex-
cluditur à substituto per ingressum grauati
si fine liberis decesserit (quos enumerant
43 † *Molfes.ad Consuet. Neapol.p.4. quæst.65.*
à num.23. & Fusar.de substit. quæst. 429.
Dilect.de art.testam. caut.18.tit.5.)nihilomi-
nus ipsum,vt vsufructuarium possidet bona
44 vsque ad mortem naturalem ipsius ingres-
si *Surd.cõs.239.li 2.Illustrißs.Carol. Tap.in*
auth.ingressi cap.13.num.43. Mastrill.decis.
Sicilia 65.nu.5.Franc.Mantica de coniectur.
vltim.lib.11.tit.7.num.4.et 23.Peregr. d art.
28.num.81. & alii quos prosequuntur *Fusar.*
quæst.430.n.1.& Carol.de Grass.de effectibus
clericat. in prælud. num.41.antè quos Bald.
*cons.407.vol.1.*adeò quod si substitutus an-
45 tè mortem naturalem ipsius ingressi dece-
dit,nihil ad suos hæredes transmittit, vt per
Couarr.d.lib.1.variar.cap.19. Peregr. d num.
81.l.toties 70 ff.de acquir.hæred & rationem
dat *tex.in l.statius florus 48.§. Cornelio Feli-*
ci,in illis verbis ibi(*quia posset prius ipse mori*
ff.de iure fisci Fab.de Anna cons.39.num.15.
& faciunt tex in l. dies incertus 75.l.hæres
meus 78.vers hæres meus ff. de condit. & de-
*monstr.l.si pecunia 12 §.1 ff.de legat.1.*tamen
si fuisset adiecta ratio conseruationis bono-
rum in familia, ista mors naturalis non est
expectanda,quia statim ad substitutum de
familia,seu fideicommissarium bona fuissent
deuoluenda,vt per DD. citatos, ratio est,
quia verba conseruationis familiæ sicut nõ
conueniunt monasterio,ita nec ipsi mona-
cho,vt per DD. de quibus infra in respon.
ad primum principale fundamentum partis
aduersariæ, Quod sanè hoc casu proposito
46 non esset si clericus effectus esset,quia non
statim efficeretur bonorum incapax,quia
tunc saltem eius vita durante poterit pos-
sidere bona illa fideicõmissaria alienari pro-
hibita,& vt in familia conseruentur, vt be-
nè concludũt *D.Peregrin.d art.28 num.82.*
in fin.Intrigliol d.quæst.63 à num.43. ratio
illa est, quia clericus retinet iura agnatio-
nis,& familiæ actiuè,& passiuè,vt per *Lapp.*
Soccin.le chier.Dec.Parif. & Io. de Amicis,
quos supra adduxi in secundo fundam. princ.
pro monacho,quib. addè Peregrin. paulò antè
*cit.*quod sanè non est in monacho.

Tertium est fundamentum,quia reserua-
tio,quam sibi fecit præfatus monachus du-
catorum tot consequendorum ex fructibus
istius fideicommissi viuẽte adhuc dicto eius
47 Patre Petro Iacobo nullius erat momenti,
primo quia hoc fideicommissum relictum
erat gradatim,& ordine successiuo, si ergo
tũc dictus Petrus Iacobus viuẽbat, qui erat
in primo gradu respectu Tutii primi testa-
toris,qui tale fideicommissum induxit, non
poterat tunc iste monachus aliquid prætẽ-
dere super isto fideicommisso cum in secũ-
do gradu reperiatur.Accedat secũdo, quod
eo tunc militabat præiudicium cæterorum
filiorum eodem in gradu existẽtium, & cõ-
sequenter certè non poterat dictus Petrus
Iacobus permittere reseruationem supradi-
ctã super illis bonis vinculatis eo casu, quo
fideicommissum inductum est nõ tantum in
casu alienationis, sed etiam in casu mortis,
& sic cum bona illa essent peruẽtura ad p-
ximiores in gradu de familia post eius mor
tem,vt in casu nostro,nam vltra, quod cer-
tè versaretur reseruatio illa in præiudicium
filiorum,præiudicare etiam posset cæ cris de
familia,qui essent successuri iuxta ordinem
successiuum,si præfatus monachus cum cæ-
teris suis quatuor fratribus nõ extarent, &
sic illa bona,vel plenius fuissent peruentura
ad cæteros fratres,vel ad sequentes,& pro-
ximiores in familia, & certè versaretur in
præiudicium filiorum nasciturorum, qui si
fortè extarent tanta reseruatio, illa ab ipso
Petro Iacobo licet permissa,non fuisset, vn-
dè meritò ipse Petrus Iacobus illam, quasi
restitutionem fideicommissi in vita sua,an-
tequam tempus mortis veniret,ipsi mona-
cho facere non potest,cum in alienum ten-
dat præiudicium,iuxta *tex. in l. vxorem 30.*
§.seium ff.de legat.3.l cum pater 79. §. à filia
10 ff.de legat.2.l.sed si ante ff.ad Trebell. vbi
docẽt *Bart.& alij idem Bart.& Ias in l.post*
mortẽ n.3.C.de fideicom.Peregr. art.2. num.
51.Rota Romana in nouissimis decis. 468.&
*469.p.4.*nam licet quis possit proprio fauo-
48 ri †renunciare non tamen potest in præiu-
dicium filiorum, vel aliorum iuxta doctrinã
Bal.in l.si quis in conscribendo pen.C. de pact.
aduertũt in pulchro casu ferè simili cõcot-
danter *Mysinger centur.5.obseruat.63.Clar.*
in §.donatio post alios,quæst.23.nu. 1. Emi-
nentiß.Card. Seraphin.decis.837 Gayll.lib.1.
obseruat.40.num.15.Cœuall.comm. contra
49 *comm.quæst.105.*hinc hæres † grauatus re-
stituere bona pauperibus post eius mortẽ
nõ potest hoc facere in vita in præiudicium
Egenorum futurorũ post eius mortem *Ro-*
man.cons.452.Bald.in cons 77. de quo etiam
Præs.de Franch.decis.706. Padill. in l. vnum
ex familia col. 5. 4.not.fol.289. ff.de legat.2.
optimè Cœned lib.1.canonicarum quæstionum
quæst.35.num.15 vers.Ego nihilominus(nisi
fortè hæres cum esset pauper eligeret seip-
sum,quod posset,vt per *Viu.decis.305.Mau*
rit.Apicell alleg.6.num.36. cum testator eo
casu non habeat talis, vel talis personæ ra-
tionem) Vndè in casu nostro cessat secutè

regula

regula *tex. in l. post mortem 12. C. de fideicom. l. eum qui ff. de annuis legat.* cum similibus adductis per *Esteub. de ratiocin. cap. 23. num. 54. & seq.* sicque hæredem posse antè tempus legatariis, seu fideicommissariis relicta soluere, cum semper in dubio in eius fauorē tempus præsumatur adiectum *l. cum tempus 17. ff. de regul. iur.*

52 Confirmatur, quia non entis nullæ sunt qualitates *l. si seruum §. si modus ff. de action. empt. cum simil. cit. nouissimè à Io. Petr. à Mangrell. allegat. 26. num. 53. fol. mihi 126. post decis. Reg. Salernit.* ergo si in vita dicti Petri Iacobi non extabat fideicommissum, cum sit in casu alienationis, & mortis inductum, non potest super eo fieri reseruatio ista per monachum prędictum. Adde etiam, quod talis monachus non poterat se eo tūc fateri proximiorem, cum proximitas in mor-

53 te dicti Petri Iacobi esset inspiciēda, vt benè *Iul. Cęs. Minad. allegat. 3. num. 53. post decis. Reg. Salernit.* Et dato valuisse reseruationem prædictam, clarè tamen cōstabit infra fuisse per eundem Petrum Iacobum reuocatam, cū dictos quatuor filios in omnibus bonis fideicommissariis instituit.

Quartum fundamentum est, quia casus

54 noster videtur expressè decisus† in *l. filiusfam. 117. §. eum pater 15. vers. sed si omnes ff. de legat. 1.* vbi eum *I. C. in principio dicti §.* proposuisset casum, quod si Pater, qui habebat filium, & ex eo tres nepotes, filium instituit, & eius fideicommisit ne fundum alienaret, sed in familia relinqueret: post multos casus, quos ibi super ea facti specie resoluit, dubitat in *d. vers. sed si omnes*, an si filius ille sic grauatus ne alienaret fundum, sed in familia cōseruaret, instituit dictos tres nepotes in disparibus eius fundi partibus, puta si vni maiorem partem, aliis verò reliquam minorē, poterunt isti in minori parte scripti petere fideicōmissum? & resp. ibi non posse per eam rationem, quia satis videtur in familia reliquisse, licet vni reliquisset. Sic in casu nostro videtur. Quod prædictus Petrus Iacobus, qui habēs bona à prædicto Titio eius patre grauatus est ne illa alienaret, sed vt perpetuò in familia conseruaret, cū haberet eos quinque filios supradictos; nō solum poterat monachum ex dictis bonis vinculatis excludere, sed etiā cæteros alios tres, & vni relinquere, ergo benè in casu nostro dictus Petrus Iacobus exclusit ipsum monachum, & quatuor filios in illis omnibus bonis fideicommissariis instituit, quia sic satis seruit voluntatē dicti Titij eius Patris cum ab eo seruetur ordo successiuus cum illi sint proximiores in gradu, & seruatur prohibitio, cum bona ita in familia satis conseruari dicuntur, per *tex. in præfato vers. sed si omnes*, vbi notant præceptor *Bart. in prin. & Bened. Pinell. lib. 2. selectar. cap. 8. num. 43.* & est clarior, & similis *tex. in l. vnum ex familia 67. §. 1. ff. de legat. 2.* ibi, si cum forte tres essent ex familia eius, qui fideicommissum reliquit eodem, siuè dispari gradu, satis erit vni reliquisse, nam post quam voluntati paritum est, cæteri conditione deficiunt) idem probat *tex. in l. pater filium 54. ff. ad l. Falcid.* Ex quo inferre videtur *Bart. in d. l. vnum ex familia §. si duo num. 2.* quod grauatus restituere bona pauperibus post mortē, potest vni pauperi dare

55 illum instituendo, quia sic videtur eligere. & alias facit, quod numerus pluralis in sin-

56 gularem facilè conuertitur *l. non est sine liberis 148 ff. de verb. signif. l. pater seuerinam 100. §. ita fideicōmissa ff. de cōdit. & demon. l. hæred. mei 57. §. cū ita ff. ad Trebel. l. iubemus 6. §. fin autē C. eod. tit. Ambrosin. decis. 10. n. 9 Molfes. ad consuet. Neap. p. 4. q. 56. n. 2. Marta decis. Pisana 94. Ricc. collect. 493.* ergo ex hoc satis secure cōcludi potest monachum hoc casu esse ab eius prætensione excludendum dato, & nunquam concesso, quod per eum bona in familia conseruarētur, cum pro eo nullum sit ius, & nulla DD. authoritas, prout potius contra eum dicunt, vt supra.

Cōfirmatur quia præfatus Petrus Iacobus in tali exclusione nihil facit contra mentem primi disponentis, Titij, vt supra ostensū est. Secundo quia iste monachus, sicut nec cæteri fratres non possunt dici vocati à dicto Titio auo primo testatore, nam tempore constituti fideicommissi adhuc in rerum natura non erant, vt colligitur ex *l. si duobus 16. ff. de legat. 1.* & facit regula de qua supra *l. non entis, &c. in d. l. si seruum §. si modus ff. de act. empt.* Nec hoc præsumitur cogitasse testator, & mandasse, sed solum, vt bona sua perpetuò in familia conseruarētur. Accedat quod bona melius conseruātur quā-

57 do minus diuisa sunt, quam cum pęnes plures diuisa reperiuntur, vt colligitur ex *l. cum pater 79 §. dulcissimis ff. de legat. 2.*

Nec huic quarto fundamento obstabit

58 *tex. in l. cum filius 76. §. pater cum filia ff. de legat. 2.* qui probare videtur, quod quando fideicommissum est in casu mortis inductū, sit æqualiter facienda restitutio; tamen nihil facit, quia ibi nepotes extabāt tempore facti fideicōmissi, at in casu nostro non sic, nā tēpore quo supradictus Titius fideicōmissū instituit, solū extabāt d. Petrus Iac. & Io. Donatus Antonius fratres, imo in *d. §. Pater filia* sūt expressè vocati illi nepotes extantes ab auo in æqualibus portionib. patet hoc, quia dixit testator, Sempronio nepoti meo

plus tribuas in honorem nominis mei,ergo
claré præcedebat necessitas instituendi om-
nes æqualiter in viriles partes,vt etiam mo-
net ibi Iureconf.& benè sentit ibidem *Bart.*
in princ. Nō sic est in casu nostro,in quo in-
tentio testatoris Titii non illa fuit,vt existē-
tes omnes in pari gradu, omnes simul ve-
niant admittendi,nec hoc dixit, sed solum,
vt bona sua non alienarētur,& perpetuo in
familia conseruarētur,& vt gradatim,& or-
dine successiuo ad descendentes de familia
deuoluerentur.Vndè cum illud non expres-
sit,an plures de familia descendētes eodem
in gradu existentes,omnes simul forent ad-
mittendi videtur illud relinquere in arbitriū
hæredis argumento eiusdem *tex.in d.§.pater*
filia,ibi(arbitrium filię datum)& sic tex.iste
potius retorquetur, & pro nostra parte fa-
cit,vt clare,etiam faciūt iura multa, de qui-
bus supra.

Quinctum tandem fundamētum est,quia
iste monachus licet petat tantum annuam
quantitatē ex fructibus ipsius fideicōmissi,
cuius pstatio,sicut vsusfructus morte ipsius
monachi extingueretur vndè, nō militaret
ita fortiter ratio illa, quo minus bona in fa-
milia conseruentur, tamen negari nō potest
59 dictam annuam quantitatē continere emo
lumentum ipsius rei,& succedere loco por-
tionis suæ,quoad ipsum fideicōmissum,iuxta
l.Mæuius 66.§ fundo,& melius in l. cū filius
76.§.Dominus ff.de legat. 2. Fab.d. decis.25.
sed ab isto emolumento,& ab ista portione
petenda monachus iste est, tum ex mente
aui sui Titii,tum etiā expresè à dicto Petro
Iacobo patre suo exclusus, cū illud debeat
esse pęnes eos, qui bona in familia propriè
hoc est actiuè,& passiuè conseruare dicūtur
iuxta dispositionem dicti Titii,& dispositio-
nem dicti Petri Iacobi,qui ipso monacho in
legitima instituto,cęteris quatuor fratribus
60 omnia bona propria, & fideicōmissaria re-
liquit,& consequenter omnes fructus illo-
rum reliquit,etiam si alius illis frueretur, vt
est *tex.in d.l.Mæuius §.fundo not..in l. si alij*
19.vbi Bart.multa cumulat ff. de vsuf.legat.
& facit,quod verba testatoris debent cum
61 effectu intelligi *adnot in l.si quando ff. de le-*
gat.2.in specie Fab.d.decis.25.

Quibus fundamētis sic irresolubiliter po
sitis non erit difficile ad cōtraria partis ad-
uersariæ fundamenta respondere.

Ad primū ergo respōdeo concedēdo eo
casu esse fideicōmissum inductū in casu mor
tis,sicut etiā in casu alienationis,tamē cen-
setur eo casu inductum pro illis,qui eo tem-
pore reperiuntur capaces,hoc est,qui dicū-
tur bona in familia cōseruare,cum hæc fuit
voluntas dicti Titii testatoris, vnde cū iste
monachus bona in familia malè conseruat,
cum ipso decedente necessario monasteriū
bona illa fideicommissaria occuparet, & nō
amplius deuentura fuissent ad illos de fami-
lia, cum de ea exirent, meritò dici po-
test censeri potius ipsum monachum exclu-
sum(dato & non cōcesso posse hoc casū cē-
seri vocatos tales nepotes tempore institu-
ti fideicommissi,& si non extantes)quam
vocatum, cum in eo nullo modo adimpleri
62 possit voluntas præfati Titij, sicuti nec in
monasterio,vt per DD.de quibus supra in
primo fundam.prin. nostræ partis, quibus
adde *Molfes.ad consuet.Neap.p.4.quæst.65.n.*
23.Alex.Trentacinq.de substit. §.4. cap.7.n.
26.Petra de fideicom.quæst.8.n.516. Peregr.
eod.tract.art.28.n.76. optimè Dec. cons.259.
n.2.Paris.cons.22 nu.9.lib.3. Menoch.cons.
722.n.32.& lib 4.præsumpt.83 n.45.de com
muni testatur C*euall.comm. contra comm q.*
193.n 4.Card.Mantic.lib.11.tit.7.n. 21.de
*coniectur.*Rustic.*ad l.cum auus lib.5.c.2.n.86*

Ad cuius confirmationem respondeo, q
ibi dicta vera sunt quando testator simplici-
63 ter hæredem institutum testari prohibuit,
prout loquūtur DD.ibi citati,secus tamen si
prohibuisset testari ratione conseruationis
bonorum in familia, vt in casu nostro,quia
tunc sanè non videtur inductum fideicōmis-
sum ex prohibitione testandi fauore tātum
venientium ab intestato,sed fauore illorum,
qui proximiores existunt,& de familia repe-
riuntur,vt benè perpēdit *Prat. de interpret.*
*vltim.vol.fol.*284.*n.*14.nam si illud esset ve-
rum,sequeretur,quod mater, quæ succedit
ab intestato filio,vel alij coniuncto, in casu
nostro etiam succedere posset,quam tamen
64 † absolutum est,in fideicommisso tali fauo-
re familiæ relicto non succedere,nec aliquid
prætendere posse,vt est *tex.in l codicillis 9*
*§.matre ff.de legat.2.*Mart. *in* Summ. *success.*
legal.p.2.q.3 art.1.n.5. vbi etiam, quod nec
potest institui,sicut quilibet alius, etiam suc
cessurus ab intestato,qui de familia testato-
ris nō esset,vt per *Sim Prat.vbi sup.fol.283*
col.1.vers.quod sanè.D.Petra de fideicom.q.8.
n.270.vers.nihilominus,quos sectatur Fusar.
de substit q.712.n 12.

Ad secundum respondeo concedendo,q
clerici dicuntur bona in familia conseruare,
65 verum quod in casu nostro clericorum ap-
pellatione monaci cōtineātur negatur,quia
illud procedit quando eadem militat ratio,
& quod hoc casu diuersa sit ratio probatur,
quia clerici actiuè,& passiuè bona in familia
conseruare dicūtur,cum post eorū mortem
succedāt illis agnati de familia *c.1.de success.*
*ab intest.*non sic est in monacho, cui neces-
sario monasterium succedit cū illud loco fi-

lij respectu sui habeatur, vt notāt Doctores
per illum *tex.in c.in præsentiā de probat.in*
auth.nisi rogati C.*ad Trebell. Dilect.de arte*
testan.caut.18.n.5.Cęned q.canonica 35.n.10
& q.6.n.20.Maxill.ad cōsuet.Bari §. mulier
*religionis n.17.fol.*243.D.*Cosm.Nepita in*
*consuet.*Catani*æ* 13.*num.*20.*Vinc.de Frācb.*
*decis.*460. Gama *decis.* 306. *Triuisan. decis.*
66 *Veneta 47.n.7.lib.*1. hinc venit contra testa-
mentum ingressi si ingressus nihil ei reliquis-
set *Molfes.ad consuet Neap p.4.q.65.n.53.*&
decisū testatur Mart.*in summ success. legal.*
p.1.q. 26.art.1.num.29. optimè declarat Iul.
Clar. *in tract. de testam q. 28. per tot. inter*
67 *tract.success.ab intest.*hinc etiam est, quod si
quis accepisset emphiteusim pro se,& filijs,
& postea ingredetur monasterium, mona-
sterium potest illam retinere etiā post mor-
tem ingressi, vt arbitratur *Specul.tit.de loca-*
*to §.nunc aliqua vers.*153.Sed contrarium
melius faterer cum *Marta in summ.success.*
p.3.q.13.art.3.n.6.post Butr. quem citat ex
ea potissimum ratione, quia verba in cōtra-
ctibus in casu vero, & nō ficto sunt accipiē-
da *l.3 ff.de negot.gest.not in l.quicquid astrin*
68 *gende ff.de verb.oblig.*licet illud haberi † loco
filij monasterium non semper procedat, vt
per *Cęned.q.canon.6.n.20.lib.1.Mart. d art.*
3.n.6.& 7.

Ad tertium fundamentum respondeo, ꝙ
69 benè per statutū † non potest induci, quod
monachus non succedat, quia inferretur re-
ligioso statuti præiudicium generale, secūdo
70 quia statutum † illud laicale nō potest præ-
iudicare, & ligare personas Ecclesiasticas,
siuè religiosas *c.Eccl.S.*M.*de constit.*secus ve
rò si excludatur ab aliqua particulari perso-
71 na, prima est ratio, quia quis † non cogitur
benefacere *cap.de Iudæis 25.distin.*secundo,
quia testator potest rebus suis legem impo
nere *l.quoties* C.*de bon.quæ sub modo c.verū*
de cōdit.apposit.arg.auth.excipitur C. *de bon.*
*quæ liber.& ita Dec.cons.*259.*col.*3.

Nec in se primum exemplum verum est,
72 quia imò contrarium sȝ. quod monasteriū
potest excludi à testatore casu, quo graua-
tus si sine liberis decesserit illud ingrediatur
tenent *Bald.Corn.Salycet.& Paul. de Castro*
in l. Deo nobis C.*de Episc.& cleric.*D*ec.in d.*
c.in præsentia n.58.& ibi Bero.n.485. de pro-
bat.Illustr.Carol.Tap.in auth. ingressi c.3.n.
18.fol.470.Molfes.ad consuet. Neap.p.4.q.65
n.23.de communi testatur Molin.*in addit.ad*
Alex.cons.121.ver.contrariam.Sancez.in sua
summ to.2.lib.7.c.16.n.12.D. Mastrill. *decis.*
Sicilia 65.n.4 Cauale.decis.77.n.4. & n. 28.
*p.3.Osasch.decis.126.n.11.& 24.*Card. Man-
*tic.d. coniectur.vltim.lib.11.tit.7.nu.*18.*Cę-*
*uall.comm.contra comm.q.193.n.2.*cum alijs
infinitis quos in consulendo, & in tract.cō-
gerit more suo *Fusar.d.q.429.n.* 18. qui di-
cit receptam sententiam, & iudicatū refert
apud *d.Franch.decis.29.n.3.4.& 7.*

Nec verū est secundum exemplū, quo di-
cebatur, ꝙ si relicta essent filię mille si nube-
73 rēt, & 500. si monasteriū ingrederetur, filia
ista ingrediens monasteriū posset consequi
mille, nam cōtrariū verū est, & cōmunis, sic
ꝙ potius 500. secūdū testatoris mādata pe-
tere posset, vt benè *Napodan. ad consuet. si*
*moriatur fol.*101.*lit.* C. vbi dicit receptiorē
sentētiā *Prat.de interpr.vltim.fol. 382.n.15*
Card Mant.de coniect. vltim.lib.11.tit.18.n.
27.Anto.Gabr.tit de legat.concl.2. Cęned.*qui*
benè loquitur q.canon.35.n.6.lib. 1. Menoch.
*cons.*169.Rustic.*ad l.cū auus lib.5 c.1. n.27.*
& seq.Intrigl.de substit.centur.3.q. 62.n 3.et
4 Illustriss.Tap.in d.auth ingressi ver ingres-
si c.1.seq.Fusar.de substit.q.424.nu. 26 ad ꝙ
ego talē adducerē rationē, quia quod illa nu
bat respicit publicā vtilitatē, quæ cōsistit in
procreatione liberorū, vt in *l.1.solut.matr.*
ꝙ autem ille ingrediatur religionem est pri-
uata vtilitas, cum pro se, & se solam saluam
faciat, sed publica vtilitas priuatæ præferē-
da, merito. Nec obiici potest, quia mulier in
grediēs religionē videtur nubere, quia si hoc
verū esset, sequeretur ꝙ legatū relictū vxori
75 si vidua remanserit nō deberetur vxori re-
ligionē intranti, cū ex hoc nubere diceretur
consequens est falsum, quia debetur, vt per
Bald.in d.l.Deo nobis col.3 .Arno.Soliloq.33.
*Crem.sing.142.*quicquid contra veritatē lo-
quatur *Raynald.Cors.lib.2.indagat.c.23.me-*
ritò,& ad tex.qui in contrariū faceret in l.Ti
76 *tia si non nupserit ff.de condit. & demonstr.*
optimè respondet *Cęned.d q. 35.n.16.*

77 Nec etiam absq. contradictore pertrāsit
illud, ꝙ si relicta essent centū filio, vel filiæ si
monasteriū nō intrauerit, relictū debetur ēt
si monasteriū alter ingrederetur, quia con-
trariū firmāt *Sancez de matrim.lib.1.disp.34*
Didac.Couarr.lib.1.variar.c.19.n.10.

In quibus casibus, & in casu nostro præ-
sertim, testator nō videtur facere dispositio-
78 nē illā ad exclusionē monasterii, cū sua in-
tentio primaria est, vt bona in familia cōser
uentur, vel vt remaneāt pęnes filios, quibus
ipse potius debet dare, quā monasterio, vel
suadendo matrimoniū carnale ea intētione
vt sua familia protēdatur, & durat, & sic nō
ad illū finem, vt hæres, vel filius à religionis
proposito retrotrahatur, cū hoc nō cōside-
rare videatur, & ideò non est allegādū, siue
in consideratione habādū *arg.l.non omne ff.*
de statulib.l.si vebēna §.1.ff.ad l.Rod de iact.
notat in terminis nostris *Ruin.cons.98.n.21*
*lib.2,*quē probat *Fusar.de subst.q.429.n.25.*
afferent

afferẽs etiã Rustic.in l.cum auus c.1.lib.5.n.
26 quibus addo Cęned d.q.35.n.7.vers.nec in
congruũ,Dec.qui latè ꝓsequitur d.cons.259.
Bapt.à Villalob.cõm.opin.lit.S.n.118.arg.bo-
ni tex.in l.qui exceptionẽ ff.de condict.indebit.
l.si quis nec causam ff.si cert.petat.l.nõ intelli-
gitur 3.§.1.ff.de iure fisci,faciunt multũ dicta
per Roman.cons.39.Crauett.cons.118. Nell.
à S.Gemin.tract.de bannit.p.3.2.temp. q.82.
n.3.fol.mihi 146.Paul.Leon.in l.qui Romæ §.
duo fratres n.65.de verb.oblig.& regula est,
79 quod potius mens † quam verba sunt attẽ-
denda l.cũ virũ C.de fideicõ. c. intelligẽtia 6.
& c.propterea 8.de verb.signif. l. 4. l.1.C.plus
valer.quod agitur l.sẽper in stipulationib.35.
ff.de regul.iur.l.Celsus §.si fũdus ff.de cõtrab.
empt.Verall.dec.23.n.6. p.2. maximè cum
mens haberi potest, ex coniecturata ipsius
testatoris voluntate.

Ad quartum respondeo, ꝙ benè ꝓcedũt
80 ibi dicta † in dubio, pront loquuntur iura,&
DD.de quibus ibi,at in casu nostro non sic
est,qui à prolata fuerũt verba generalia,cũ
dictus Petrus Iacobus instituit filios illos
quatuor in omnibus eius bonis ẽt fideicõ-
missariis (quæ dictio etiã stat ibi copulatiuè
81 † cũ sæpè in iure soleat ista stare,vt ex l.Pau
lus respondit vers.Paulus ff.de solut.docet Pi-
nell.lib.1.select.c.16.n.19.fol.168.)& videtur
reuocata illa ꝓmissio per illa verba genera-
lia,iux.reg.l.Iulianus ff.de legat.3.& donatio
82 † facta in vita cẽsetur reuocata per fideicõ-
missum verbis generalibus factũ.Bald.in l.fi.
liũ quẽ habentẽ C.famil.hercisc. Angel.cons.
331.n.3.Paris.cons.2.n.47.& seq.cons. 33.n.
78.lib.3.Francisc.Mantic.de cõiect.vltim.lib.
7.tit.8.n.24.Menoch.lib.4 præsumpt.196.n.8
Intrigl.de substit.centur.3.q.74.n.8. nam cũ
õia bona fideicõmissaria dictis quatuor filijs
relinquit,nihil ex dictis bonis excludit, arg.
d.l.Iulianus. l.si seruit. ff.seruitut. vrban et
habetur in alleg.25.n.10.post dec. Reg.Salern.

Hinc est,ꝙ licet grauatus restituere hęre-
ditatẽ,non videtur exclusus à detractione
Trebellianicæ,vt in tit ff.& C.ad Trebell.ta-
83 men si erit grauatus restituere totã hære-
ditatem,censebitur exclusus à detractione
Trebellianicæ,vt per iura de quibus Anton.
Corset.in tract.de Trebell.§.2.n.4.Alex.cons.
5.vol.3.Gozzadin.cons.97.n.6.idẽ Alex.cons.
67.n.1.vol.1.qui dicit id etiã esse per dictio-
nem integrè,pleno iure Bellon.cons 64 n.1.
Mynard.decis 32.p.5.iũctis traditis per Surd.
de alim.tit.4.q.15 n fin.& in cons.143.n.19
Guid.Pap.dec. 537. Carol. de Crass. qui alios
citat.de effect.Cleric.effect.7.n.27 f.mihi 354.

Nec dices,ꝙ dictio illa,totam,ĩ his casi-
bus posset operari suam generalitatẽ, quã-
do extraneus deberet restituere, & sic re-
spectu extranei,non autẽ respectu filij, quia
videmus in iure multa cõcessa filijs, quæ ex-
traneis denegantur teste glos.in §.emphiteu-
sim ver.filijs auth.de reb.Eccl.non alien.

84 Hinc licet annus inceptus regulariter non
habeatur pro cõpleto l.nõ putabam 47. l.in
annos 48.ff.de condit & demon.l.si cui legetur
51.ff de legat.1.id tamen in extraneo ꝓcedit,
cui si est relictũ aliquid cũ 16.anni erit,& ip
se attigisset 16.annũ, nec cõpleuisset nõ po-
terit illud relictũ petere,secus tamen fauore
85 filij l. qui filium 74 §.sabinus, el primo ff.ad
Trebell.sic etiam licet pluribus cõditionibus
disiunctè,vel alternatiuè positis à testatore,
86 sufficit vni obtẽperare , & vt sola verifice-
tur,vt relictũ peti possit §.impossibilis,instit.
de hæred instit.cũ simılib.cit.ibi per glos. ver.
si separatim,quandoq;tamen fauore filii om
nibus obtẽperare,& vt omnes simul verifi-
centur necesse est,vt in casu not. l. generali-
ter 6.C.de instit & subst.l si is qui ducenta
14.§.item si ff.de reb.dub.

Respõdetur.n.quod hæc specialia in filio
87 non in omni casu ꝓcedere debent, cũ non
sint multiplicanda arg.l in fraudẽ §.fin.ff de
milit.testam.faciunt quæ in simili docẽt Pa-
ris.cons.74.n.22.vol. 3. Ioseph Mele Genitor
meus in suis add.ad Gizzarell.dec.1.n.95.f.11.
88 & alias sicut Trebellianica † intelligitur ꝓ-
hibita extraneo, cũ totã hæreditatẽ graua-
tus fuit restituere,ita etiã filio primi gradus
Corset.vbi sup §.1.n.3.Bergar.in l in quartã
n.316 & ibi Paul.de Mõte Pico n 344.ff ad l.
Falcid.Farinac.dec.505.n.2.Dec cõs.480.Mo
lin.de primogen. li.1.c.17 n.12.Merlin.de le-
gitim.lib.1.tit.3.q.1 n.25.D. Reg. Scipio Ro-
uit.cons 95.n.12.vol.1.Vasq.de success. creat.
§.8 n.12.Grat.cons.17 n.27.Anto.Gabr.lib.
com.concl.1 n.16. Honded. qui plures refert
cons.59.n 37.vol.1.& alibi sæpè Cõsiliar. Pa
schal.de virib.patr.potest.p.2.c.4.n. 144.Mol
fes.alios cumulãs cons.14.n.24 to.2. & ad cõ-
suet.Neap.p.2 tit.de person.in addit. ad q.10.
n.10.tom.2.& ideò per eam dictionem , to-
tã,inducitur prohibitio,quia æquipollet ex-
pressæ prohibitioni,& æquipollentia verba
eundem operantur effectum Ossasch.decis.12.
Rot diuer decis.267.Gomes.ad Reg.cancell.q.
11.vndè secure cõcludi põt ex illa generali-
tate,qua fideicõmissaria bona dictus Petrus
Iacobus filiis suis reliquit, videtur ab illis
monachum in legitima institutũ excludere.

Ad quintum deniq. fundamentũ poteris
bene respondere ex dictis in nostro quinto
fundamento pro fratribus adducto.

LAVS DEO, Beatęq; Virgini Mariæ,ac Diuo Francisco Protectori meo.